

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 5 marca 2026 r.

Poz. 1311

Podpisany przez:

Paweł Chruściel; LUW w Lublinie

Data: 05.03.2026 09:48:57

UCHWAŁA NR CCXIX/4269/2026 ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

z dnia 2 marca 2026 r.

w sprawie ogłoszenia zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581, z późn. zm.), art. 20 ust. 3a w związku z art. 14k i art. 14kb pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198, z późn. zm.), art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1733, z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) Zarząd Województwa Lubelskiego uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego zmiany w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, przyjęte uchwałą nr CC/3889/2025 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 19 grudnia 2025 r., a następnie zatwierdzone Decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2026) 1324 z dnia 25 lutego 2026 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2022) 8382 zatwierdzającą program „Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach celu „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu” dla regionu Lubelskiego w Polsce.

2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, stanowią załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubelskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wicemarszałek

Piotr Bręś

Marszałek Województwa

Jarosław Stawiarski

Załącznik do uchwały nr CCXIX/4269/2026 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 2 marca 2026 r.

Wykaz zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
1	Inne rozdziały programu	Nie dotyczy	zakres tematyczny - nowy priorytet	Przed zmianą: Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach 11 Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE. Po zmianie: Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach 16 Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki zaktualizowano liczbę Priorytetów, w związku z dodaniem 5 nowych Priorytetów.
2	Inne rozdziały programu	Nie dotyczy	zakres tematyczny - nowy priorytet	Dodano zapis: Nowe cele strategiczne UE Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2025/1913 z dnia 18 września 2025 r. i Rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. nowe cele strategiczne UE będą realizowane w Priorytetach, obejmujących: przemysł obronny, bezpieczeństwo wodne, infrastrukturę krytyczną, zwiększenie umiejętności i kompetencji oraz nabywanie kwalifikacji w zakresie obronności, bezpieczeństwa i dekarbonizacji.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki dodano odniesienie do nowego zakresu wsparcia w programie, wpisującego się w nowe cele strategiczne Unii Europejskiej, zgodnie ze zmianami rozporządzeń EFRR i EFS+ z dnia 19 września 2025 r. Ponadto, w związku ze zmianami finansowymi w programie, polegającymi na realokacji środków do nowych Priorytetów, zaktualizowano wartości alokacji w zakresie podejścia terytorialnego.
3	Inne rozdziały programu	Nie dotyczy	zakres tematyczny - nowy priorytet	Przed zmianą: Jest ono planowane zgodnie z CSR2019, CSR2020 r. i CSR2024, w których zawarto kluczowe rekomendacje. Po zmianie: Jest ono planowane zgodnie z CSR2019, CSR2020 r., CSR2024 i CSR2025, w których zawarto kluczowe rekomendacje.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano odniesienie w związku z uwzględnieniem zakresu wsparcia, wynikającego ze zmiany rozporządzenia EFS+. Jednocześnie konieczne było dostosowanie do limitu znaków (zmiana techniczna).
4	Inne rozdziały programu	EFRR.CP1.VII	zakres tematyczny - nowy priorytet	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano zakres dotyczący CS 1vii.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano zakres dotyczący CS 1vii. Szczegółowe uzasadnienie utworzenia nowych Priorytetów zawarte zostało w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
5	Inne rozdziały programu	EFRR/FS.CP2.V	zakres tematyczny - nowy priorytet	Dodano kolejne wyzwanie w brzmieniu: Zapewnienie bezpieczeństwa i odporności na kryzysy infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej oraz doprecyzowano uzasadnienie w zakresie form wsparcia.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano odniesienie w związku z uwzględnieniem zakresu wsparcia, wynikającego ze zmiany rozporządzenia EFRR. Jednocześnie konieczne było dostosowanie do limitu znaków (zmiana techniczna). Szczegółowe uzasadnienie utworzenia nowych Priorytetów zawarte zostało w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
6	Inne rozdziały programu	EFRR/FS.CP3.III	zakres tematyczny - nowy priorytet	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano zakres dotyczący CS 3iii.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano zakres dotyczący CS 3iii. Szczegółowe uzasadnienie utworzenia nowych Priorytetów zawarte zostało w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
7	Inne rozdziały programu	EFRR.CP4.VI	zakres tematyczny - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Usunięto zapisy dotyczące wsparcia poprzez instrumenty finansowe zastępując je stwierdzeniem, że w ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych. Zapis przed zmianą: Działania z zakresu kultury i turystyki koncentrują się na rozwoju społecznym i wsparciu potencjału regionu, co przemawia za wykorzystaniem dotacji, niemniej dopuszcza się wykorzystanie zwrotnych form wsparcia dla inwestycji nastawionych na osiągnięcie zysków. Zapis po zmianie: Działania z zakresu kultury i turystyki koncentrują się na rozwoju społecznym i wsparciu potencjału regionu, co przemawia za wykorzystaniem dotacji. W ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" w uzasadnieniu form wsparcia usunięto zapisy dotyczące wsparcia w celu szczegółowym poprzez instrumenty finansowe. Zmiana w związku z rezygnacją ze wsparcia poprzez IF w Działaniu 7.10 Turystyczne Lubelskie - szczegółowe uzasadnienie zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu". 3 837 990 Euro zostaje realokowane na nowe cele szczegółowe, pozostałe środki pierwotnie przeznaczone na IF pozostają w CS 4(v) z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięcia wskazanego w Kontrakcie Programowym.
8	Inne rozdziały programu	EFRR/FS.CP4.A	zakres tematyczny - nowy priorytet	Dodano kolejne wyzwanie w brzmieniu: Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności, bezpieczeństwa, dekarbonizacji.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano odniesienie w związku z uwzględnieniem zakresu wsparcia, wynikającego ze zmiany rozporządzenia EFS+. Jednocześnie konieczne było dostosowanie do limitu znaków (zmiana techniczna).

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
9	Inne rozdziały programu	EF5+.CP4.D	zakres tematyczny - nowy priorytet	Dodano kolejne wyzwanie w brzmieniu: Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności, bezpieczeństwa i dekarbonizacji.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano odniesienie w związku z uwzględnieniem zakresu wsparcia, wynikającego ze zmiany rozporządzenia EF5+. Jednocześnie konieczne było dostosowanie do limitu znaków (zmiana techniczna).
10	Inne rozdziały programu	EF5+.CP4.F	zakres tematyczny - nowy priorytet	Dodano kolejne wyzwanie w brzmieniu: Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano odniesienie w związku z uwzględnieniem zakresu wsparcia, wynikającego ze zmiany rozporządzenia EF5+. Jednocześnie konieczne było dostosowanie do limitu znaków (zmiana techniczna).
11	Inne rozdziały programu	EF5+.CP4.G	zakres tematyczny - nowy priorytet	Dodano kolejne wyzwanie w brzmieniu: Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" dodano odniesienie w związku z uwzględnieniem zakresu wsparcia, wynikającego ze zmiany rozporządzenia EF5+.
12	Inne rozdziały programu	EFRR.CP5.I	zakres tematyczny - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Usunięto zapisy dotyczące wsparcia poprzez instrumenty finansowe. Zapisy przed zmianą: (...) Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczegól. wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowić dominującego elementu projektu. Zapisy po zmianie: (...) W ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych. Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczegól. wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe nie będą finansowane w ramach Programu . Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowić dominującego elementu projektu.	W Rozdziale 1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki, w części: "Uzasadnieniu wyboru celów szczegółowych" w uzasadnieniu form wsparcia usunięto zapisy dotyczące wsparcia w celu szczegółowym poprzez instrumenty finansowe. Zmiana w związku z rezygnacją ze wsparcia poprzez IF w Działaniu 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich - szczegółowe uzasadnienie zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu". 2 543 232,00 Euro zostaje realokowane na nowe cele szczegółowe. Jednocześnie konieczne było dostosowanie do limitu znaków (zmiana techniczna).
13	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO008 Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji z 14 616 645,21 euro na 30 141 082,48 euro.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz aktualizacją założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw FEL 2021-2027. Założenia przyjęte do wyliczenia wskaźnika: - Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014- 2020 z projektów realizowanych w ramach Działania 1.1 RPO WL 2014-2020. Przyjęty historyczny średni udział % w wydatkach kwalifikowalnych wyposażenia badawczego wynosi dla: ośrodków badawczych - 75%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działania 1.1 RPOWL 2014-2020 na poziomie 48,83% (30% wzrost cen wyposażenia oraz 18,83% rozwiązane umowy). - Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika w sektorze przedsiębiorstw wzięto pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 i 1.3 FEL 2021-2027. Przyjęty średni udział % w wydatkach kwalifikowalnych wyposażenia badawczego dla przedsiębiorstw wynosi 40,10%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 i 1.3 FEL 2021-2027 na poziomie 10% (rozwiązane umowy). $RCO008 = [(13\ 692\ 911,62\ \text{EUR} (\text{alokacja CS1(I)}) * 12,24\% * 75\% * (100\% - 48,83\%)) + [(68\ 956\ 786,93\ \text{EUR} (\text{alokacja CS1(I)}) * 61,64\% * 40,10\%)] * (100\% - 10\%) = 30\ 141\ 082,48\ \text{euro}.$
14	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRO007 Liczba realizowanych projektów B+R z 57 szt. na 58 szt.	Zmiana wartości wskaźnika wynika z aktualizacji założeń oraz realokacji w ramach SZOP. Aktualizacja założenia udział % alokacji na typy realizujący wskaźnik do alokacji na RCO001 z 46% na 47%. Wartość wskaźnika stanowi 47% (udział % alokacji na typy realizujące wskaźnik do alokacji na RCO001) wskaźnika RCO001, co daje 58 sztuk. $PLRO007 = RCO001 * 47\% = 58\ \text{szt}.$
15	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) z 28 971 249,63 euro na 48 259 632,19 euro.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz aktualizacją założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw FEL 2021-2027. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2, 1.3 FEL 2021-2027. Przyjęto średni poziom dofinansowania 50,85%. $RCR002 = (98\ 188\ 468,34\ \text{EUR} (\text{alokacja CS1(I)}) * 87,77\% * (100\% - 50,85\% (\text{średnie dofinansowanie}))) = 48\ 259\ 632,19\ \text{euro}.$

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
16	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe z 61 przedsiębiorstw na 78 przedsiębiorstw.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz ze zmiany założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw FEL 2021-2027. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z perspektywy 2021-2027 z projektów realizowanych w ramach Działania 1.2, 1.3, FEL 2021-2027. Przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 520 674,04 EUR (2 363 860,15 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 40% (rozwiązane umowy – 10%, dublowanie przedsiębiorstw - 25%, przerwanie projektu - 5%). RCR003 = (67 513 661,44 (alokacja CS1(i)) * 60,35% / 520 674,04 EUR) * (100% - 40%) = 78 przedsiębiorstw.
17	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR005 MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa z 28 przedsiębiorstw na 29 przedsiębiorstw.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw FEL 2021-2027. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z perspektywy 2021-2027 z projektów realizowanych w ramach Działania 1.2, 1.3, FEL 2021-2027. Przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 520 674,04 EUR (2 363 860,15 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 35% (rozwiązane umowy – 10%, dublowanie przedsiębiorstw 25%). RCR005 = (38 774 208,87 (alokacja CS1(i)) * 34,66% / 520 674,04 EUR) * (100% - 35%) = 29 przedsiębiorstw.
18	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 004 z 20 398 907 EUR na 16 701 778 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz z realokacją w SZOP.
19	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 006 z 11 886 694 EUR na 10 868 568 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP.
20	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 029 z 607 460 EUR na 7 460 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
21	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 030 z 235 819 EUR na 190 819 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
22	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 100 449 919 EUR na 95 089 664 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
23	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 100 449 919 EUR na 95 089 664 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
24	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 100 449 919 EUR na 95 089 664 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
25	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 7 na 6.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 FEL 2021-2027. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 w ramach perspektywy 2021-2027. Przyjęto koszt jednostkowy na poziomie 110 689,40 EUR (502 529,87 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 43,83% (25% dublowanie przedsiębiorstw oraz 18,83% rozwiązane umowy). RCO001 = (1 200 000,00 cs1(iv) * 100% / 110 689 EUR (koszt jednostkowy)) * (100% - 43,83%) (ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika) = 6 szt.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
26	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 7 na 6.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 FEL 2021-2027. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 w ramach perspektywy 2021-2027. Przyjęto koszt jednostkowy na poziomie 110 689,40 EUR (502 529,87 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 43,83% (25% dublowanie przedsiębiorstw oraz 18,83% rozwiązane umowy). $RCO002 = (1\,200\,000,00\,cs1(iv)*100\%/110\,689\,EUR\,(koszt\,jednostkowy))*(100\% - 43,83\%)(ryzyko\,nieosiągnięcia\,wskaźnika) = 6\,szt.$
27	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR098 Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne) ze 140 na 432.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Dokonano weryfikacji wskaźników i zaktualizowano średnią liczbę przeszkolonych pracowników MŚP. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji FEL 2021-2027, w ramach których przyjęto, że średnio jeden IOB przeszkoli 72 pracowników z MŚP. $RCR098 = RCO001*72*6*72 = 432\,osób.$
28	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 023 z 1 132 560 EUR na 1 004 560 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
29	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 029 z 522 720 EUR na 7 720 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
30	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 030 z 522 720 EUR na 7 720 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
31	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 2 178 000 EUR na 1 020 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
32	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 2 178 000 EUR na 1 020 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
33	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	EFRR.CP1.IV	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 2 178 000 EUR na 1 020 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
34	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.II	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) z 1 820 250 euro na 5 126 619 euro.	Zwiększenie wartości wskaźnika wynika z aktualnych danych z rozstrzygniętego naboru z Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP FEL 2021-2027. Wskaźnik wyliczono na podstawie dofinansowania na poziomie 65,83%, Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 32% (rozwiązane umowy – 12%, wzrost cen 20%). $RCR002 = [(22\,063\,637,65\,EUR\,(alokacja\,CS1(iii))*22,68\%)*(100\%-65,83\%)*(100\%-32\%)] = 5\,126\,619\,euro$
35	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 1 115 na 1 224.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Zmiana wynikająca ze zmiany wskaźnika RCO002 oraz RCO003. $RCO001=RCO002 + RCO003 + RCO004 = 47 + 405 + 772 = 1\,224\,przedsiębiorstw.$
36	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 133 na 47.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Wskaźnik realizowany w ramach Działania: 2.5 Usługi dla MŚP, 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych. Zaktualizowano koszt jednostkowy dla typu projektów dot. wsparcia prorozwojowych usług dla przedsiębiorców przyjmując dane z rozstrzygniętego naboru z Działania 2.5 Usługi dla MŚP programu FEL 2021-2027. $RCO002=[1\,177\,240,77\,EUR(zmniejszona\,alokacja\,na\,wskaźnik)/96\,515,82EUR(zaktualizowany\,koszt\,jednostkowy\,na\,wskaźnik)]+(3\,732\,414,24\,EUR\,(zmniejszona\,alokacja\,na\,wskaźnik)/48\,077,77\,EUR)]*(100\%-48\%) = 47\,przedsiębiorstw.$

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
37	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 210 na 405.	Zmiana wskaźnika „RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych” wynika z dostosowania wskaźnika do zaktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim. Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 70,13% alokacji na CS 1(iii) tj. 67 672 044,98 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 405 przedsiębiorstw wynikającym ze aktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim. RCO003= 405 przedsiębiorstw.
38	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) z 7 007 094 euro na 17 221 556,77 euro.	Zmiana wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy oraz z uwagi na aktualizację danych i zmianę metodyki wyliczeń. Przyjęta wysoka wartość wskaźnika dla trybu niekonkurencyjnego wynika z rosnącej gotowości przedsiębiorców do angażowania własnego kapitału w realizowane przedsięwzięcia inwestycyjne. Dodatkowo, na etapie ubiegania się o pożyczkę MŚP często nie są w stanie w pełni oszacować wszystkich kosztów inwestycji, co w trakcie realizacji projektów skutkuje zwiększonym udziałem środków prywatnych w finansowaniu działań. Dodatkowo, pozytywne doświadczenia MŚP z wcześniej realizowanych Programów Operacyjnych przyczyniły się do intensyfikacji inwestycji prywatnych. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów konkurencyjnych z Działłań 2.5 i 2.7. Przyjęto średni poziom dofinansowania 49,87%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 45% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen 20%). Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 70,13% alokacji na CS 1(iii) tj. 67 672 044,98 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 14 287 544,77 EUR. RCR002=(10 641 466,60 EUR (alokacja CS1(iii))*11,03%)*(100%-49,87%)(średnie dofinansowanie)*(100%-45%) + 14 287 544,77 EUR (wartość realizowana przez projekt w trybie niekonkurencyjnym) = 2 934 012 euro + 14 287 544,77 euro = 17 221 556,77 euro.
39	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe z 227 na 408.	Zmiana wartości wskaźnika z poniższych założeń. Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym zwiększono wartość wskaźnika „Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe” co wynika z zaktualizowanego dokumentu Ocena ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014- 2020 z projektów realizowanych w ramach Działłań 3.7 RPO WL 2014-2020. Przyjęte historyczne koszty jednostkowe wskaźnika wynoszą (2 typ projektu) 178 345,81 EUR (809 690,00 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działłań 3.5, 3.7, 3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%). Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 70,13% alokacji na CS 1(iii) tj. 67 672 044,98 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 405 przedsiębiorstw wynikającym ze aktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim. RCR003 = [(alokacja CS1(iii))*1,14%]/178 345,81 EUR*(100%-48%) + 405 = 3 przedsiębiorstwa + 405 przedsiębiorstw = 408 przedsiębiorstw.
40	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR004 MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne z 54 na 104.	Zmiana wartości wartości wskaźnika „Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne” wynika z zaktualizowanego dokumentu Ocena ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim. Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 64,19% alokacji na CS 1(iii) tj. 61 940 233,39 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 104 przedsiębiorstwa wynikającym ze aktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim. RCR004 = 104 przedsiębiorstwa.
41	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 – Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższych kategoriach: 021 z 16 875 873 EUR na 13 175 873 EUR 024 z 8 943 450 EUR na 5 768 450 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
42	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategoriach: 01 z 30 120 873 EUR na 17 333 468 EUR, 03 z 55 087 500 EUR na 60 999 905 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Dodatkowo wzrost alokacji na KI 03 wynika z przeliczenia wartości umowy na IF po kursie na październik 2025 r.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
43	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 87 645 873 EUR na 80 770 873 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
44	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	EFRR.CP1.III	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 87 645 873 EUR na 80 770 873 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
45	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	EFRR/FS.CP2.VI	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Usunięcie wskaźnika produktu PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych z 13 na 0 Dodanie wskaźników produktu RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) oraz RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.	Usunięcie wskaźnika Zgodnie z założeniami do metodologii przy wyliczeniu wartości docelowej wskaźnika: „Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych” uwzględniono całą alokację przewidzianą na realizację projektów z zakresu GOZ dla przedsiębiorstw (wdrażanych w ramach Działania 3.8). Jednocześnie zgodnie z zapisami Programu projekty mogą dotyczyć nie tylko gospodarki odpadami w procesach produkcyjnych, ale również gospodarki zasobobocznej, tj. mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców potrzebnych do wytworzenia danej ilości produktu. W związku powyższym wskaźnik ten nie będzie adekwatny w zakresie powyższego typu projektów. Dodano wskaźnik RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) oraz RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.
46	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	EFRR/FS.CP2.VI	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Dodanie wskaźnika produktu RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 0 na 13	Dodano wskaźnik Wybrany wskaźnik obejmuje 35,66% alokacji ogółem na CS 2(vi) (21 009 269,41EUR). Typy projektów: - projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ; - projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioproduktów. Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, koszt jednostkowy na poziomie 1 101 321,59 EUR (5 000 000,00 PLN) oraz przyjęte ryzyko 30% (20% wzrost kosztów oraz 10% rozwiązanych umów), wartość wskaźnika wynosi 13 przedsiębiorstw. $RCO001 = (21\,009\,269,41\text{ EUR}/1\,101\,321,59\text{ EUR}) \cdot (100\% - 30\%) = 13\text{ przedsiębiorstw}$
47	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	EFRR/FS.CP2.VI	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Dodanie wskaźnika produktu RCO02 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 0 na 13	Dodano wskaźnik Wybrany wskaźnik obejmuje 35,66% alokacji ogółem na CS 2(vi) (21 009 269,41EUR). Typy projektów: - projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ; - projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioproduktów. Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, koszt jednostkowy na poziomie 1 101 321,59 EUR (5 000 000,00 PLN) oraz przyjęte ryzyko 30% (20% wzrost kosztów oraz 10% rozwiązanych umów), wartość wskaźnika wynosi 13 przedsiębiorstw. $RCO002 = (21\,009\,269,41\text{ EUR}/1\,101\,321,59\text{ EUR}) \cdot (100\% - 30\%) = 13\text{ przedsiębiorstw}$
48	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 179 na 80.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Wskaźnik realizowany w ramach Działania 4.6. W związku z realokacją środków w wysokości 29 520 000 EUR na nowy cel szczegółowy, dokonano weryfikacji wskaźników. Wyliczenia: - alokacja pierwotna: 62 671 185,43 EUR, - alokacja zaktualizowana: 27 920 891,76 EUR, - założenia przyjęte w Metodocy: przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 203 130,27 EUR (922 211,42 PLN); przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 42% (30% wzrost kosztów, 12% rozwiązywane umowy). $RCO003 = (27\,920\,891,76\text{ EUR}/(cs2) \cdot 19,87\%/203\,130,27\text{ EUR}) \cdot (100\% - 42\%) = 80\text{ przedsiębiorstw}$ $RCO001 = RCO003 = 80\text{ przedsiębiorstw}$

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
49	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych z 179 na 80.	Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Wskaźnik realizowany w ramach Działania 4.6. W związku z realokacją środków w wysokości 29 520 000 EUR na nowy cel szczegółowy, dokonano weryfikacji wskaźników. Wylczenia: - alokacja pierwotna: 62 671 185,43 EUR, - alokacja zaktualizowana: 27 920 891,76 EUR, - założenia przyjęte w Metodocy: przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 203 130,27 EUR (922 211,42 PLN); przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 42% (30% wzrost kosztów, 12% rozwiązywane umowy). $RCO003 = (27\,920\,891,76 \text{ EUR} / (cs2i) * 19,87\% / 203\,130,27 \text{ EUR}) * (100\% - 42\%) = 80$ przedsiębiorstw.
50	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana nazwy i wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO018 Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej z 4 921 - na Wskaźnik RCO018 Przystępne cenowo i zrównoważone mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej wartości docelowej (2029) 4 493	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów oraz zmiany nazwy wskaźnika wynikającej z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. Założenia do wylczenia wskaźnika: - alokacja na wskaźnik: 34 322 919,44 EUR, - historyczny koszt jednostkowy: 4 048,65 EUR, - ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika: 47%. $RCO018 = (34\,322\,919,44 \text{ EUR} / (alokacja na wskaźnik / 4\,048,65 \text{ EUR}) * (100\% - 47\%)) = 4\,493$ szt.
51	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej (m ²) z 303 961 na 179 215	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wylczenia wskaźnika: Wskaźnik będzie realizowany przez: • 2 projekty z kontraktu programowego („Poprawa efektywności energetycznej budynków Regionalnego Ośrodka Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Cholewiancie poprzez ich termomodernizację i wykorzystanie OZE”, „Poprawa efektywności energetycznej budynku Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie”) na które przeznaczono alokacji na CS 2(I) tj. 5 136 617,65 EUR, szacuje się iż to pozwoli na poprawienie charakterystyki energetycznej 5 406 m ² , budynków, • projekty konkurencyjne i niekonkurencyjne na które przeznaczono dostępnej alokacji tj. 39 464 842,20 EUR na podstawie danych historycznych przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika 120,34 EUR, co gwarantuje poprawienie charakterystyki energetycznej 173 809 m ² , budynków. Ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 47% (40% wzrost kosztów, 7% rozwiązywane umowy) $RCO019 = ((39\,464\,842,20 \text{ EUR} / (alokacja na wskaźnik bez KP/120,34 \text{ (koszt jednostkowy)}) * (100\% - 47\%)) + 5\,406 = 173\,809 + 5\,406 = 179\,215$ m ²
52	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRO 165 Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych (szt.) z 32 625 na 13 606	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wylczenia wskaźnika: - alokacja na wskaźnik: 9 580 169 EUR, - historyczny koszt jednostkowy: 485,85 EUR, - ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika: 31% $PLRO165 = (9\,580\,169 \text{ EUR} / (alokacja na wskaźnik / 485,85 \text{ EUR}) * (100\% - 31\%)) = 13\,606$ szt.
53	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) z 536 076 na 470 229	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wylczenia wskaźnika: Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji o 12,28%) $RCO074 = \text{wartość pierwotna wskaźnika } 536\,076 * (100\% - 12,28\%) = 470\,229$ osób
54	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (wkłady w strategię) z 19 na 16	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Wylczenia: Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji o 12,28%). $RCO075 = \text{wartość pierwotna wskaźnika } 19 * (100\% - 12,28\%) = 16$ wkładów w strategię.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
55	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu Zmiana nazwy i wartości wskaźnika RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)(MWh/rok) Wartość bazowa lub wartość odniesienia z 119 718,11 Cel końcowy (2029) z 83 802,68 na wskaźnika RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkaniach, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) (MWh/rok) Wartość bazowa lub wartość odniesienia 76 173,27 Cel końcowy (2029) 53 321	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów oraz zmianą nazwy wskaźnika wynikającą z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Wyliczenie średniej wartości wskaźnika: • dla projektów realizowanych przez przedsiębiorców – 1 przedsiębiorstwo = 479,84 MWh/rok, co przy przeliczeniu przez RCO001 daje wartość = 38 387,20 MWh/rok; • dla projektów realizowanych przez IST – 1 budynek publiczny = 129,94 MWh/rok oraz na podstawie danych historycznych obliczono koszt jednostkowy wsparcia jednego budynku publicznego, przy przeliczeniu przez alokację wyliczono, iż alokacja pozwala na potencjalne wsparcie 223 budynków publicznych, co przy przemnożeniu daje wartość = 28 963,52 MWh/rok; • dla projektów realizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe -1 budynek mieszkalny = 292,18 MWh/rok oraz przy przeliczeniu RCO018/22(średnia historyczna liczba lokali w budynku mieszkalnym) pozwala na potencjalne wsparcie 204 budynków mieszkalnych, co przy przemnożeniu daje wartość = 59 604,72 MWh/rok. • ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika na poziomie 40%. Wartość bazowa RCR026 = (38 387,20 MWh/rok + 28 963,52 MWh/rok + 59 604,72 MWh/rok)*(100%-40%) = 76 173,27 MWh/rok. Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 30% w stosunku do wartości bazowej = 53 321 MWh/rok
56	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości wskaźnika RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych (Tona ekwiwalentu CO2/rok) Wartość bazowa lub wartość odniesienia z 117 969,11 na 69 604 Cel końcowy (2029) z 82 578,37 na 48 723	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Wyliczenie średniej wartości wskaźnika: • dla projektów realizowanych przez przedsiębiorców – 1 przedsiębiorstwo = 237,71 tony ekwiwalentu CO2/rok, co przy przeliczeniu przez RCO001 daje wartość = 19 016,80 tony ekwiwalentu CO2/rok; • dla projektów realizowanych przez IST – 1 budynek publiczny = 157,57 tony ekwiwalentu CO2/rok oraz na podstawie danych historycznych obliczono koszt jednostkowy wsparcia jednego budynku publicznego, przy przeliczeniu przez alokację wyliczono, iż alokacja pozwala na potencjalne wsparcie 223 budynków publicznych, co przy przemnożeniu daje wartość = 35 122,23 tony ekwiwalentu CO2/rok; • dla projektów realizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe -1 budynek mieszkalny = 75,81 tony ekwiwalentu CO2/rok oraz przy przeliczeniu RCO018/22 (średnia historyczna liczba lokali w budynku mieszkalnym) pozwala na potencjalne wsparcie 204 budynków mieszkalnych, co przy przemnożeniu daje wartość = 15 465,24 tony ekwiwalentu CO2/rok. Wartość bazowa RCR029 = 19 016,80 + 35 122,23 + 15 465,24 = 69 604 tony ekwiwalentu CO2/rok. Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 30% w stosunku do wartości bazowej = 48 723 ton ekwiwalentu CO2/rok.
57	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu Zmiana celu końcowego (2029) wskaźnika RCR050 Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza (osoby) z 1 267 902 na 781 272	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji to 38,38%) RCR050 = wartość pierwotna wskaźnika 1 267 902 *(100%-38,38%) = 781 272 osób
58	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na poniższych kategoriach: 038 z 11 449 343 EUR na 949 343 EUR 040 z 39 850 814 EUR na 21 830 814 EUR 041 z 4 970 257 na 2 970 257 EUR 042 z 26 271 360 na 28 271 360 EUR 044 z 36 335 278 EUR na 33 988 135 EUR 045 z 67 695 389 EUR na 25 161 356 EUR 046 z 1 952 601 EUR na 952 601 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
59	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 - forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategoriach: 01 z 69 593 886 EUR na 59 503 416 EUR 03 z 62 128 216 EUR na 29 972 863 EUR 05 z 62 128 216 EUR na 29 972 863 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
60	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 28 z 48 462 580 EUR na 35 834 743 EUR 32 z 10 000 000 EUR na 4 445 655 EUR 33 z 100 168 549 EUR na 43 949 555 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
61	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 193 850 318 EUR na 119 449 142 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
62	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO022 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii ciepłej) (MW) z wartości 96 MW na wartość 39 MW	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: - alokacja na wskaźnik = 73 330 955,29 EUR (alokacja ogółem na cs 2(ii) – 100%) - 733 309,55 (alokacja na typ projektu w Działaniu 4.10 biogaz i biopaliwa – 1%) - 29 332 382,12 EUR (alokacja na magazyny energii, koszty związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, wymianą pokrywy dachowej, izolacją termiczną przed dokonaniem montażu instalacji oraz kosztami zarządzania Beneficjenta i PF – 40%) = 43 265 263,62 EUR (59% alokacji ogółem na 2 (ii); - koszt jednostkowy 1 MW = 1 101 321,59 EUR (5 000 000 PLN); RCO022= 43 265 263,62 EUR/ 1 101 321,59 EUR= 39 MW.
63	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Usunięcie wskaźnika produktu RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby)	W związku z realokacją całości alokacji na Działania 4.8 i 4.9 i w konsekwencji ich likwidacją, wskaźnik został usunięty.
64	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Usunięcie wskaźnika produktu RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (wkłady w strategię)	W związku z realokacją całości alokacji na Działania 4.8 i 4.9 i w konsekwencji ich likwidacją, wskaźnik został usunięty.
65	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości bazowej lub wartości odniesienia wskaźnika rezultatu RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych (Tona ekwiwalentu CO ₂ /rok) z 82 803 na 33 447 oraz zmiana celu końcowego (2029): z 74 523 na 30 102	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji to 59,61%). Wartość bazowa RCR029= wartość pierwotna wskaźnika 82 803*(100%-59,61%) = 33 447 ton ekwiwalentu CO ₂ /rok. Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 10% w stosunku do wartości bazowej. Wartość docelowa RCR029 = 33 447 ton – 10%= 30 102 tony ekwiwalentu CO ₂ /rok.
66	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Zmiana celu końcowego (2029) wskaźnika rezultatu RCR031Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła) (MWh/rok) z 102 690 na 42 022,53	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: - RCO022= 39 MW, - jednostkowa wartość = 1069,69 MWh/ MW*rok. RCR031=RCO022 (39 MW)* 1069,69 MWh/ MW*rok (wartość jednostkowa) = 42 022,53 MWh/ rok.
67	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 – Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższych kategoriach: 047 - z 2 159 353 EUR na 1 643 689 EUR 048 - z 125 805 117 EUR na 54 104 986 EUR 049 - z 7 527 323 EUR na 887 323 EUR 052 - z 15 054 643 EUR na 4 174 643 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
68	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategoriach: 03 z 124 708 396 EUR na 43 631 918 EUR 05 z 27 358 711 EUR na 18 699 394 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
69	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 03 z 28 800 000 EUR na 0 EUR (usunięcie kategorii interwencji) 28 z 38 016 777 EUR na 20 777 104 EUR 32 z 10 000 000 EUR na 0 EUR (usunięcie kategorii interwencji) 33 z 75 250 330 EUR na 41 554 208 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
70	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	EFRR/FS.CP2.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 152 067 107 EUR na 62 331 312 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
71	FELU.05 Zrównoważona mobilność miejska	EFRR/FS.CP2.VIII	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na poniższych kategoriach: 077 - z 32 584 569 EUR na 11 522 282 EUR 081 - z 60 151 240 EUR na 76 351 240 EUR 082 - z 13 338 712 EUR na 16 841 685 EUR 085 - z 6 351 768 EUR na 3 749 337 EUR	Zmiana związana z dostosowaniem do kontraktacji
72	FELU.05 Zrównoważona mobilność miejska	EFRR/FS.CP2.VIII	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 127 035 354 EUR na 123 073 609 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
73	FELU.05 Zrównoważona mobilność miejska	EFRR/FS.CP2.VIII	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 95 725 354 EUR na 91 763 609 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
74	FELU.05 Zrównoważona mobilność miejska	EFRR/FS.CP2.VIII	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 127 035 354 EUR na 123 073 609 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe
75	FELU.05 Zrównoważona mobilność miejska	EFRR/FS.CP2.VIII	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRO098 Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych z 15 na 4	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2021-2027 z Działania 5.2 Niskoemisyjny transport miejski w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 4 529 849,61 EUR (20 565 517,21 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 38% (30% wzrost kosztów, 8% rozwiązywane umowy). W oparciu dane z zakontraktowanych umów w Priorytecie V FEL 2021-2027 obniżono udział % wskaźnika w alokacji na cs 2(viii) z 67,97 na 19,34%. PLRO098=(28 005 458,59 EUR (cs2viii)*19,34%/4 529 849,61 EUR)*(100%-38%)= 4 szt.
76	FELU.06 Zrównoważony system transportu	EFRR/FS.CP3.II	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na poniższych kategoriach: 077 - z 18 915 655 EUR na 4 621 483 EUR 082 - z 1 131 495 EUR na 19 625 667 EUR 094 - z 6 628 959 EUR na 2 428 959 EUR 107 - z 27 430 177 EUR na 33 430 177 EUR 109 - z 6 857 544 EUR na 857 544 EUR	Zmiana związana z dostosowaniem do kontraktacji
77	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.II	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na poniższych kategoriach: 121 - z 5 654 200 EUR na 11 087 488 EUR 122 - z 5 122 040 EUR na 4 918 243 EUR 123 - z 5 986 800 EUR na 3 817 054 EUR 124 - z 16 496 960 EUR na 16 738 154 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
78	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.II	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 33 260 000 EUR na 36 560 939 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
79	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.II	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: 28 z 8 315 000 EUR na 9 978 000 EUR 33 z 8 205 000 EUR na 9 842 939 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
80	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.II	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 33 260 000 EUR na 36 560 939 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
81	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.III	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik produktu z RCO065 Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych cel końcowy (2029) 170 na RCO065 Pojemność nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych cel końcowy (2029) 170	Zmiana nazwy wskaźnika wynikająca z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r.
82	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.III	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik rezultatu z RCR067 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych cel końcowy (2029) 170 na RCR067 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych cel końcowy (2029) 170	Zmiana nazwy wskaźnika wynikająca z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r.
83	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.III	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii 127 z 3 328 000 EUR na 28 000 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP przy zachowaniu pierwonego poziomu alokacji na KI 125 i 126.
84	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.III	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 25 423 076 EUR na 22 123 076 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP przy zachowaniu pierwonego poziomu alokacji na KI 125 i 126.
85	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.III	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 23 563 076 EUR na 20 263 076 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP przy zachowaniu pierwonego poziomu alokacji na KI 125 i 126.
86	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.III	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 25 423 076 EUR na 22 123 076 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP przy zachowaniu pierwonego poziomu alokacji na KI 125 i 126.
87	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.V	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii 129 - z 38 450 000 EUR na 30 186 073 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
88	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.V	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 76 800 000 EUR na 68 536 073 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
89	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.V	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 76 800 000 EUR na 68 536 073 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
90	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.V	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z z 76 800 000 EUR na 68 536 073 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
91	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.VI	zakres tematyczny - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Usunięto zapisy dotyczące wsparcia poprzez instrumenty finansowe zastępując je stwierdzeniem, że w ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych. Zapis przed zmianą: Inwestycje o charakterze niekomercyjnym, niezarobkowym będą finansowane z dotacji. Instrumenty zwrotne dedykowane będą inwestycjom o potencjale komercyjnym. Planuje się skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozp. ogólnego 2021-2027 w celu złagodzenia występującego ryzyka inwestycyjnego. Zapis po zmianie: Inwestycje o charakterze niekomercyjnym, niezarobkowym będą finansowane z dotacji. W ramach CS nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.	W Rozdziale 2. Priorytety, podrozdziale 2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna, w części 2.1.7.4.1. Interwencje w ramach Funduszy/Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych usunięto zapisy dotyczące wsparcia poprzez instrumenty finansowe. Zmiana w związku z rezygnacją ze wsparcia poprzez IF w Działaniu 7.10 Turystyczne Lubelskie - szczegółowe uzasadnienie zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu". 3 837 990 Euro zostaje realokowane na nowe cele szczegółowe, pozostałe środki pierwotnie przeznaczone na IF pozostają w CS 4(vi) z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięcia wskazanego w Kontrakcie Programowym.
92	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.VI	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji zmiana alokacji na kategoriach: 165 - z 52 521 000 EUR na 40 945 998 EUR 166 - z 47 519 000 EUR na 63 519 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą w SZOP
93	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.VI	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategoriach: 01 z 95 040 000 EUR na 104 464 998 EUR 03 z 2 500 000 EUR na 0 EUR (usunięcie kategorii interwencji) 05 z 2 500 000 EUR na 0 EUR (usunięcie kategorii interwencji)	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
94	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.VI	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 033 z 100 040 000 EUR na 104 464 998 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
95	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	EFRR.CP4.VI	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 100 040 000 EUR na 104 464 998 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
96	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFSA+.CP4.H	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategoriach: 153 - z 27 178 239 EUR na 28 331 483 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
97	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFSA+.CP4.H	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 43 828 571 EUR na 44 981 815 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
98	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFSA+.CP4.H	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: 028 z 21 914 285 EUR na 22 490 907 EUR 033 z 21 914 286 EUR na 22 490 908 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
99	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFSA+.CP4.H	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 28 849 565 EUR na 30 002 809 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP
100	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFSA+.CP4.H	finanse - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 43 828 571 EUR na 44 981 815 EUR	Zmiana wynikająca z realokacji w SZOP

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
101	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii: 156 - z 9 946 800 EUR na 6 448 253 EUR 157 - z 2 993 200 EUR na 4 491 747 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
102	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 12 940 000 EUR na 10 940 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
103	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 033 z 12 940 000 EUR na 10 940 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
104	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 10 928 590 EUR na 8 928 590 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
105	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z z 12 940 000 EUR na 10 940 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
106	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.J	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu: Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie Cel końcowy (2029): 694 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 404	Proponowane obniżenie wartości końcowej wskaźnika produktu liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie w stosunku do obecnej wartości określonej w programie jest konsekwencją rozwiązywania umów o dofinansowanie oraz realokacją pozostających środków na nowe cele związane z obronnością i dekarbonizacją. Powodem rozwiązywania umów w ramach Działania 8.4 są zgłaszane przez Beneficjentów problemy związane głównie z dotarciem i rekrutacją grupy docelowej. Z uwagi na specyfikę grupy docelowej istnieje niewielka populacja osób, które chcą się aktywizować i mogą zostać objęte wsparciem. Społeczność romska w Polsce, do której m.in. kierowane jest wsparcie w województwie lubelskim, jest mniejszością etniczną, w przypadku której dane liczbowe są problematyczne do uzyskania. Dzieje się tak ze względu na trudność w dotarciu z ofertą do tej grupy, która nie jest objęta statystyką publiczną. Ponadto w przypadku innych mniejszości występujących na terenie województwa lubelskiego nie we wszystkich grupach obserwuje się zjawisko marginalizacji. Dodatkowo wnioskodawcy na etapie określania założeń projektu wskazywali konkretną grupę i jej problemy występujące na obszarze objętym działaniami w ramach projektu. Środki pozostające na CS 4j) nie będą ponownie wykorzystane na kolejne nabory w ramach Działania 8.4, zostaną realokowane na działania związane z nowymi celami, gdzie potencjalną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, biernie zawodowo i poszukujące pracy. Wyliczenia: 11 590 352,94 PLN - 100% alokacji z Metodyki 8 703 441,72 PLN – 100% alokacji po przesunięciu na realizację wskaźnika 10 480,14 PLN – koszt jednostkowy z Metodyki 18 944,19 PLN – zaktualizowany koszt jednostkowy na podstawie realizowanych umów 8 703 441,72 PLN / 18 944,19 PLN = 459 459 – 12% zaktualizowane ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika (pierwotnie 15% ryzyka z Metodyki) = 404
107	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.J	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 152 - z 950 000 EUR na 100 000 EUR 154 - z 1 270 000 EUR na 1 529 499 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
108	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EFS+.CP4.J	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 2 220 000 EUR na 1 629 499 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
109	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.J	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 033 z 2 220 000 EUR na 1 629 499 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
110	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.J	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 2 175 600 EUR na 1 585 099 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
111	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.J	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 2 220 000 EUR na 1 629 499 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
112	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie Cel końcowy (2029): 57 335 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 38 216	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana dwoma kwestiami: - obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. - w <i>Metodyce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+)</i> w wyliczeniach dla wskaźnika omyłkowo uwzględniono typy projektu dot. realizacji RPZ oraz wdrażania standardów dostępności w POZ i AOS. Wskaźniki obniżono zgodnie z <i>Metodyką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+)</i> proporcjonalnie do realokowanych środków. Wyliczenia: 875 420 104,45 PLN – 100% alokacji z Metodyki 71 366 076 PLN – 100% przesuniętych środków 38 258 293,26 PLN – 100% środków na opracowanie i realizację RPZ, które omyłkowo zostały uwzględnione w szacowaniu pierwotnej wartości docelowej wskaźnika 28 673 684,21 PLN – 100% środków na standardy dostępności POZ i AOS, które omyłkowo zostały uwzględnione w szacowaniu pierwotnej wartości docelowej wskaźnika 15 430,66 PLN – zaktualizowany koszt jednostkowy 875 420 104,45 PLN - 71 366 076 PLN - 38 258 293,26 PLN - 28 673 684,21 PLN = 737 122 050,98 PLN 737 122 050,98 PLN / 15 430,66 = 47 770 47 770 – 20% ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki) = 38 216
113	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu: Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej. Cel końcowy (2029): 4 440 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 4 115	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z <i>Metodyką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+)</i> proporcjonalnie do realokowanych środków. Wyliczenia: 71 366 076 PLN – 100% przesuniętych środków Zgodnie z założeniami Metodyki, na przedmiotowy wskaźnik przeznaczono 26,19% alokacji. 18 690 775,30 PLN - 26,19% przesuniętych środków 254 562 847,25 PLN – 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik z Metodyki 45 849,61 PLN koszt jednostkowy z Metodyki 254 562 847,25 PLN - 18 690 775,30 PLN = 235 872 071,95 PLN 235 872 071,95 PLN / 45 849,61 PLN = 5 144 5 144 – 20% ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki) = 4 115

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
114	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie. Cel końcowy (2029): 28 235 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 25 050	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana dwoma kwestiami: - obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EF5+ oraz XVIII Dekarbonizacja EF5+. - w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) w wyliczeniach dla wskaźnika omyłkowo uwzględniono typy projektu dot. realizacji RPZ. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) proporcjonalnie do realokowanych środków oraz uwzględniając korektę po omyłce. Wyliczenia: 71 366 076 PLN – 100% przesuniętych środków 38 258 293,26 PLN – 100% środków na opracowanie i realizację RPZ, które omyłkowo zostały uwzględnione w szacowaniu pierwotnej wartości docelowej wskaźnika 71 366 076 PLN + 38 258 293,26 PLN = 109 624 369,26 PLN Zgodnie z założeniami Metodyki, na przedmiotowy wskaźnik przeznaczono 64,98% alokacji. 71 233 915,15 PLN – 64,98% przesuniętych środków 631 534 602,41 PLN - 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik z Metodyk 631 534 602,41 PLN - 71 233 915,15 PLN = 560 300 687,26 PLN 560 300 687,26 PLN - 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik 17 894,11 – koszt jednostkowy 560 300 687,26 PLN / 17 894,11= 31 312 31 312 – 20% ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki) = 25 050
115	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 158 - z 135 503 989 EUR na 138 043 011 EUR 161 - z 44 104 386 EUR na 22 807 346 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
116	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 179 608 375 EUR na 160 850 357 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
117	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: 28 z 88 906 146 EUR na 79 620 927 EUR 33 z 84 057 229 EUR na 74 584 430 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
118	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 90 508 608 EUR na 71 750 590 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
119	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.K	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 179 608 375 EUR na 160 850 357 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
120	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.L	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii 163 z 27 955 170 EUR na 30 008 454 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
121	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.L	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 27 955 170 EUR na 30 008 454 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
122	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.L	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: 28 z 13 977 585 EUR na 15 004 227 EUR 33 z 13 977 585 EUR na 15 004 227 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
123	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.L	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 12 330 586 EUR na 14 383 870 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
124	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	EF5+.CP4.L	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 27 955 170 EUR na 30 008 454 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz zmianą SZOP.
125	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.A	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie: Cel końcowy (2029): 38 145 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 31 857	W związku z wejściem w życie w dniu 1 czerwca 2025 r. Ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia z dnia 20 marca 2025 r. oraz zmianami dotyczącymi m.in. zmiany wysokości zasiłku dla bezrobotnych, który jest podstawą wyliczenia wysokości kwoty stypendium stażowego, zmian zasad dotyczących realizacji poszczególnych form wsparcia oraz co za tym idzie zwiększenia kosztu jednostkowego na osobę, zmniejszono wartość wskaźnika produktu liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie. Do wyliczenia wartości wskaźnika przyjęto koszt jednostkowy (18 000 PLN/os) określony na podstawie ostatniego naboru tj. ogłoszonego w 2025 r., których projekty częściowo zakładały planowane zmiany ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (obecnie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia). W ramach naboru z 2025 r założono wartość wskaźnika na poziomie 4 395 osób, pozostałą niezakontaktowaną pulę 235 689 333,31 PLN (wkład UE) tj. 277 281 568,60 PLN dofinansowania podzielono przez koszt jednostkowy uzyskując 15 405 osób (277 281 568,60/18000=15405). Następnie uzyskaną wartość pomniejszono o 15 % ryzyka uzyskując tym sposobem wartość 13 094 osoby. Następnie dodano osiągniętą wartość wskaźnika w ramach I i II naboru z lat ubiegłych tj. 14 036 osób. W ramach projektów PUP wartość do osiągnięcia wyniesie zatem 31 525 osób (14036+4395+13094). Do wskaźnika w ramach CS 4a) wliczają się również projektu OHP oraz projekty w ramach inicjatywy ALMA, których docelowe wartości określone w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu FEL 2021-2027 w zakresie EF5+ tj. odpowiednio 291 i 41 osób. Ostatecznie proponowana wartość docelowa wskaźnika wynosi zatem: 31 857 osób.
126	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.A	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 134 - z 72 558 205 EUR na 70 732 932 EUR 136 - z 35 192 086 EUR na 36 555 359 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
127	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.A	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 138 979 618 EUR na 138 517 618 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
128	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.A	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 33 z 138 979 618 EUR na 138 517 618 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
129	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.A	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 17 549 683 EUR na 17 087 683 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
130	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.A	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 138 979 618 EUR na 138 517 618 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
131	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.C	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: Cel końcowy (2029): 295 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 672	Na podstawie dotychczas realizowanych projektów IZ stwierdziła większy niż zakładano udział osób bezrobotnych w projektach realizowanych w ramach tego działania. W projektach w ramach Działania 9.4 mogą brać udział zarówno osoby bezrobotne jak i bierne zawodowo. Dodatkowo zaobserwowano zwiększoną potrzebę podnoszenia, nabywania lub zmiany kwalifikacji czy kompetencji. Dlatego na potrzeby wyliczenia wskaźnika założono, iż 70% uczestników uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu. Wyliczenia 960 wartość wskaźnika produktu Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie 960*70% uczestników uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu = 672

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
132	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.C	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii 142 z 4 817 000 EUR na 4 677 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
133	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.C	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 4 817 000 EUR na 4 677 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
134	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.C	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 4 817 000 EUR na 4 677 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
135	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.C	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 240 850 EUR na 100 850 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
136	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.C	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 01 z 4 817 000 EUR na 4 677 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
137	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu: Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową Cel końcowy (2029): 25 295 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 16 410	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do relokowanych środków. Wyliczenia: 147 998 658,82 PLN – 100% alokacji z Metodyki 51 974 988,24 PLN – 100% przesuniętych środków 4 681 PLN – zaktualizowany koszt jednostkowy 147 998 658,82 PLN - 51 974 988,24 PLN = 96 023 670,58 PLN 96 023 670,58 PLN / 4 681 PLN = 20 513 20 513 – 20% ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki) = 16 410
138	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. Cel końcowy (2029): 20 235 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 13 128	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do relokowanych środków. Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu o założenia Metodyki tj. 80% wskaźnika produktu Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową. 16 410*80% = 13 128
139	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 140 - z 22 170 300 EUR na 14 849 223 EUR 146 - z 27 937 700 EUR na 15 039 777 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
140	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 63 883 000 EUR na 43 664 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
141	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 28 z 12 776 600 EUR na 10 916 000 EUR 33 z 51 106 400 EUR na 32 748 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
142	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 63 328 820 EUR na 43 109 820 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
143	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	EF5+.CP4.D	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 63 883 000 EUR na 43 664 000 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
144	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów objętych wsparciem w celu zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia Cel końcowy (2029): 1 130 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 640	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzone Priorytety XVII Obronność i bezpieczeństwo EF5+ oraz XVIII Dekarbonizacja EF5+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodą szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) proporcjonalnie do relokowanych środków. W Metodzie szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) dla CS 4e) nie wskazano kosztu jednostkowego. W związku z powyższym wartość wskaźnika obniżono proporcjonalnie do przesuwanych środków. Wyliczenia: 173 321 176,47 PLN – 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik zgodnie z Metodą 1 132 = 100% wartości wskaźnika zgodnie z Metodą (nie uwzględniając zaokrąglenia) 75 157 600,93 PLN – 100% przesuwanych środków x = (1 132*75 157 600,93 PLN) / 173 321 176,47 PLN =491 1132 – 491 = 640
145	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Wskaźnik rezultatu: Liczba podmiotów, które wykorzystują rozwiązania w zakresie zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia Cel końcowy (2029): 230 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 128	Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EF5+ oraz XVIII Dekarbonizacja EF5+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodą szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) proporcjonalnie do relokowanych środków. Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu o założenia Metodyki tj. 20% wskaźnika produktu Liczba podmiotów objętych wsparciem w celu zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia 640*20%=128
146	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii 149 z 30 792 476 EUR na 14 991 299 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
147	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 32 342 476 EUR na 16 541 299 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
148	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 32 342 476 EUR na 16 541 299 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
149	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 01 z 74 436 EUR na 155 000 EUR 05 z 32 187 476 EUR na 16 386 299 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
150	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.E	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 32 342 476 EUR na 16 541 299 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
151	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.F	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 148 - z 26 063 750 EUR na 22 916 549 EUR 149 - z 80 218 774 EUR na 83 236 408 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
152	FELU.10 Lepsza edukacja	EF5+.CP4.F	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 106 282 524 EUR na 106 152 957 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
153	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.F	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 28 z 4 650 000 EUR na 6 150 000 EUR 33 z 86 127 524 EUR na 84 497 957 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
154	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.F	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 83 476 311 EUR na 83 346 744 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
155	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.F	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 106 282 524 EUR na 106 152 957 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
156	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.F	wskaźniki - inna zmiana (niewynikająca z utworzenia nowego priorytetu)	Wskaźnik produktu: Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich Nr identyfikacyjny: PLFC005 Zmiana na: Nr identyfikacyjny: PLEFC005	Zmiana numeru identyfikacyjnego wskaźnika produktu Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich wynikająca z uwagi zgłoszonej w ramach konsultacji dokumentów na forum Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.
157	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.G	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii 151 z 46 675 000 EUR na 42 236 460 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
158	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.G	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 46 675 000 EUR na 42 236 460 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
159	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.G	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 46 675 000 EUR na 42 236 460 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
160	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.G	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 10 z 41 085 000 EUR na 36 646 460 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
161	FELU.10 Lepsza edukacja	EFS+.CP4.G	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 02 z 46 675 000 EUR na 42 236 460 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
162	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.I	zakres tematyczny - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Usunięto zapisy dotyczące wsparcia poprzez instrumenty finansowe zastępując je stwierdzeniem, że w ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych. Zapisy przed zmianą: Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowić dominującego elementu projektu. Planuje się także skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027: łączenia IF z dotacjami w ramach jednej operacji. Inwestycje niekomercyjne lub nierentowne będą finansowane poprzez dotację. Zapisy po zmianie: W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. W ramach CS nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.	W Rozdziale 2. Priorytety, podrozdziale 2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna, w części 2.1.11.1.1. Interwencje w ramach Funduszy/Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych usunięto zapisy dotyczące wsparcia poprzez instrumenty finansowe. Zmiana w związku z rezygnacją ze wsparcia poprzez IF w Działaniu 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich - szczegółowe uzasadnienie zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu". 2 543 232,00 Euro zostaje realokowane na nowe cele szczegółowe.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
163	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.I	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik produktu Zmiana celu końcowego wskaźnika PLRO 146 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją z 199 Ha na 73,26 Ha	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 20212027 z projektów realizowanych na obszarach miejskich w ramach Działania 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 914 449,18 EUR (4 151 599,27 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 30%, związane ze wzrostem kosztów realizacji projektów. $PLRO146 = ((95\ 704\ 210,59\ \text{EUR alokacja na wskaźnik})/914\ 449,18\ \text{EUR(koszt jednostkowy)}) \cdot (100\% - 30\%) = 73,26\ \text{Ha}$
164	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 127 z 17 982 204 EUR na 17 282 204 EUR 165 z 25 439 157 EUR na 24 639 157 EUR 166 z 35 376 874 EUR na 34 776 874 EUR 167 z 9 004 124 EUR na 8 560 892 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
165	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategoriach: 01 z 121 014 311 EUR na 120 971 079 EUR 03 z 1 250 000 EUR na 0 EUR (usunięcie kategorii interwencji) 05 z 1 250 000 EUR na 0 EUR (usunięcie kategorii interwencji)	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
166	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 17 z 83 891 811 EUR na 81 348 579 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
167	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.I	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 123 514 311 EUR na 120 971 079 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
168	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik produktu Zmiana celu końcowego wskaźnika RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego z 548 176 osób na 163 537 osób	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie,11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie,11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 396,50 EUR (1 800,10PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika: •na poziomie 2,5%, związane ze średnim ubytkiem ludności zamieszkującej wspierane obszary, •na poziomie 20% związane z rezygnacją z realizacji projektów przez jednostki wchodzące w skład partnerstw jednostek samorządu terytorialnego lub gminy planujące działania rewitalizacyjne (odstąpienie od opracowania strategii, zmiana planów dotyczących projektów, negatywna ocena IZ dotycząca możliwości wspierania projektów wynikających ze strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027); •na poziomie 10% związane z objęciem projektami wspieranymi w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego mniejszej liczby mieszkańców partnerstw lub obszaru rewitalizacji, •na poziomie 15% związane z przyjętym konkurencyjnym trybem wyboru projektów w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego dotyczącego rewitalizacji obszarów innych niż miejskie oraz Innego Instrumentu Terytorialnego dedykowanego partnerstwom jednostek samorządu terytorialnego. $RCO074 = (123\ 508\ 254,12\ \text{EUR alokacja na wskaźnik} / 396,50\ \text{EUR}) \cdot (100\% - 47,50\%) = 163\ 537\ \text{osób}$

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
169	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CPS.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik produktu Zmiana celu końcowego wskaźnika RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego z 76 wkładów w strategię na 25 wkładów w strategię	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie, 11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 1 983 364,39 EUR (9 004 474,31 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika: •na poziomie 30% związane z rezygnacją z realizacji projektów przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego lub gminy planujące działania rewitalizacyjne (odstąpienie od opracowania strategii, zmiana planów dotyczących rodzaju realizowanych projektów, negatywna ocena iZ dotycząca możliwości wspierania projektów wynikających ze strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027); •na poziomie 30% związane z przyjętym konkurencyjnym trybem wyboru projektów w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego dotyczącego rewitalizacji obszarów miejskich. RCO075= (123 508 254,12 EUR alokacja na wskaźnik /1 983 364,39 EUR)*(100% - 60%) = 25 wkładów w strategię
170	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CPS.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik produktu Zmiana celu końcowego wskaźnika RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem z 129 szt. na 52 szt.	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie, 11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 867 721,92 EUR (3 939 457,51 PLN). RCO077= (45 067 665,88 EUR alokacja na wskaźnik /867 721,92 EUR) = 52 szt.
171	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CPS.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Zmiana celu końcowego wskaźnika produktu PLRO 146 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją z wartości 1 494 Ha na wartość 109 Ha	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach miejskich w ramach Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 321 350,35 EUR (1 458 930,61 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 30%, związane ze wzrostem kosztów realizacji projektów. PLRO146 = ((54 036 742,35 EUR alokacja na wskaźnik)/321 350,35 EUR)*(100%-30%)= 109 Ha
172	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CPS.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik rezultatu Zmiana wartości bazowej lub wartości odniesienia wskaźnika RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem z wartości 589 401 odwiedzający/rok na wartość 57 606 odwiedzający/rok oraz celu końcowego (2029) z wartości 636 553 odwiedzający/rok na wartość 81 225 odwiedzający/rok	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Na podstawie danych zakontraktowanych umowach w ramach Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie, 11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie wartość jednostkowa wskaźnika wynosi 1 108 osób/rok na 1 obiekt. Przy obliczaniu wartości docelowej wskaźnika RCR077 – na podstawie danych zakontraktowanych umowach w ramach Działania 11.4,11.5,11.6 założono wzrost liczby osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem o 41% w stosunku do wartości bazowej wskaźnika. Wartość bazowa RCR077 = RCO077 * 1 108 = 52*1 108 = 57 606 odwiedzających/rok. Wartość docelowa RCR077 = (Wartość bazowa RCR077*141%)*= 81 225 odwiedzających/rok.
173	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CPS.II	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	wskaźnik rezultatu Zmiana celu końcowego wskaźnika PLRR048 Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji z 70 135 osób na 46 725 osoby	Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów. Założenia do wyliczenia wskaźnika: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z Działania 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie FEL 2021-2027, koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 751,71 EUR . Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 35%, związane ze wzrostem kosztów realizacji projektów (30%) oraz przewidywanymi trudnościami w opracowaniu wymaganych dokumentów strategicznych – Gminnych Programów Rewitalizacji w oparciu o ustawę z 9 października 2015 r. o rewitalizacji (5%). PLRR048 = (54 036 742,35 alokacja na wskaźnika)/751,71 EUR)*(100%-35%)= 46 725 osób.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
174	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 - Zakres interwencji Zmiana alokacji na kategorii: 020 z 3 412 500 EUR na 2 712 500 EUR 127 z 6 132 808 EUR na 7 136 462 EUR 128 z 500 000 EUR na 4 508 121 EUR 165 z 21 387 854 EUR na 19 387 854 EUR 166 z 29 584 534 EUR na 28 592 082 EUR 167 z 15 915 890 EUR na 14 946 967 EUR 168 z 17 900 325 EUR na 15 349 441 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
175	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategoriach: 01 z 104 682 500 EUR na 104 639 268 EUR 03 z 1 250 000 EUR na 171 374 EUR 05 z 1 250 000 EUR na 171 374 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
176	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: 20 z 60 486 000 EUR na 58 285 516 EUR 24 z 44 153 268 EUR na 46 696 500 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
177	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	EFRR.CP5.II	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii interwencji 03 z 107 182 500 EUR na 104 982 016 EUR	Zmiana wartości w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe.
178	FELU.12 Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFS+	PT.1	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Zmiana celu końcowego wskaźnika produktu PLRO 150 "Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji" z wartości 730 osoby na wartość 550 osób.	Ze względu na plany wydłużenia okresu wdrażania programu do 2030 r., przy jednoczesnym braku możliwości zwiększenia środków na Pomoc Techniczną występuje konieczność wygenerowania oszczędności w tym zakresie. Zgodnie z rekomendacją MFIPR jednym z rozwiązań jest redukcja liczby etatów zaangażowanych we wdrażanie programu oraz zmniejszenie wydatków na szkolenia pracowników. Działania te wpłyną na obniżenie przewidywanej wartości końcowej wskazanego wskaźnika stąd propozycja jej obniżenia do 550 osób. Do wartości osiągniętej do końca 2024 r. tj. 409 dodajemy prognozowaną na 2026 r. w wys. 141 (409+141=550 osób).
179	FELU.12 Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFS+	PT.1	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Przesunięcie kwoty 169 879 euro z kodu interwencji "180 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola" na kod interwencji "179 Informacja i komunikacja".	Przedmiotowe przesunięcie jest konieczne w celu zabezpieczenia środków w kodzie interwencji "179 Informacja i komunikacja" do wartości przewidywanych wydatków w projektach z zakresu działań informacyjno-promocyjnych w latach 2024-2026.
180	FELU.13 Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFRR	PT.2	wskaźniki - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Zmiana celu końcowego wskaźnika produktu PLRO 149 "Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT" z wartości 2 944 sztuk na wartość 2 598 sztuk. Zmiana celu końcowego wskaźnika produktu PLRO 150 "Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji" z wartości 3 060 osób na wartość 2 100 osób. Zmiana celu końcowego wskaźnika produktu PLRO 155 "Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów" z 13 000 osób do 10 000 osób.	Ze względu na plany wydłużenia okresu wdrażania programu do 2030 r., przy jednoczesnym braku możliwości zwiększenia środków na Pomoc Techniczną występuje konieczność wygenerowania oszczędności w tym zakresie. Zgodnie z rekomendacją MFIPR jednym z rozwiązań jest redukcja liczby etatów zaangażowanych we wdrażanie programu oraz zmniejszenie wydatków na szkolenia pracowników. Działania te wpłyną na obniżenie przewidywanej wartości końcowej wskazanego wskaźnika stąd propozycja ich obniżenia. W odniesieniu do wskaźnika "Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT" do wartości osiągniętej do końca 2024 r. tj. 328,41 dodajemy prognozowaną na 2025 r. w wys. 192,81 oraz zakładaną na 2026 rok 577,75. Następnie w kolejnych latach zakładamy rokrocznie osiąganie poziomu 500, co daje sumarycznie 2 598,97 (328,41+192,81+577,75+3*500= 2 598 sztuk). W odniesieniu do wskaźnika "Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji" do wartości osiągniętej do końca 2024 r. tj. 499 dodajemy prognozowaną na 2025 r. w wys. 444. Następnie zakładamy w roku 2026 osiągnięcie 253, w 2027 roku - 363, w 2028 roku - 308 i w 2029 roku - 233, co daje sumarycznie 2 100 (499+444+253+363+308+233= 2 100 osób). W odniesieniu do wskaźnika "Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów" zmiana podyktowana jest zmniejszeniem budżetu Pomocy Technicznej na działania komunikacyjne. Wartość wskaźnika została oszacowana na podstawie średniej rocznej liczby osób przeszkolonych w ramach dotychczasowej realizacji projektów informacyjno-promocyjnych w ramach FEL 2021-2027.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
181	FELU.13 Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFRR	PT.2	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Przesunięcie kwoty 3 583 502 euro z kodu interwencji "179 Informacja i komunikacja" na kod interwencji "180 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola".	Zmiana wynika ze zmniejszenia środków przeznaczonych w programie FEL 2021-2027 na komunikację i widoczność w ramach Pomocy Technicznej i przeniesienia ich na rzecz środków przeznaczonych na zatrudnienie (wynagrodzenia pracowników departamentów, biur i Instytucji Pośredniczących uczestniczących we wdrażaniu Programu) i wsparcie wdrażania Programu (media, czynsze, funkcjonowanie Komitetu Monitorującego itd.) w wydłużonym okresie jego wdrażania, tj. do 2030 r. w związku z brakiem możliwości zwiększenia środków przeznaczonych na Pomoc Techniczną, istnieje konieczność wygenerowania oszczędności w jej ramach, m.in. poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na komunikację i widoczność.
182	Inne rozdziały programu	Nie dotyczy	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Kompleksowa zmiana tabeli pn. Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe.	Zmiany finansowe wynikają z utworzenia nowych Priorytetów oraz realokacji środków.
183	Inne rozdziały programu	Nie dotyczy	finanse - zmiana w dotychczasowych priorytetach wynikająca z utworzenia nowego priorytetu	Przed zmianą: Budżet: Szacunkowy budżet na działania komunikacyjne IZ i IP wynosi 7 152 817 euro, w tym 6 079 895 euro wsparcia z EFRR i EFS+ (0,25% alokacji programu). Kwoty w podziale na grupy docelowe i cele określone są w rocznych planach. Budżet jest wstępnie podzielony na 3 cele: 1. 35% (potencjalni beneficjenci) 2. 10% (beneficjenci) 3. 55% (społeczeństwo regionu) Szacunkowy udział kwot w poszczególnych latach wynosi: 2021 r. - 0%, 2022 r. - 0 %, 2023 r. - 7%, 2024 r. - 14%, 2025 r. - 15%, 2026 r. - 15%, 2027 r. - 17%, 2028 r. - 17%, 2029 r. - 15%. Po zmianie: Budżet: Szacunkowy budżet na działania komunikacyjne IZ i IP wynosi min. 3 136 791 euro, w tym 2 666 272 euro wsparcia z EFRR i EFS+. Kwoty w podziale na grupy docelowe i cele określone są w rocznych planach.	Zmniejszenie o 4 016 026 EUR środków przeznaczonych w programie FEL 2021-2027 na komunikację i widoczność w ramach Pomocy Technicznej na rzecz środków przeznaczonych na zatrudnienie (wynagrodzenia pracowników departamentów, biur i Instytucji Pośredniczących uczestniczących we wdrażaniu Programu) i wsparcie wdrażania Programu (media, czynsze, funkcjonowanie Komitetu Monitorującego itd.) w wydłużonym okresie jego wdrażania, tj. do 2030 r. W związku z brakiem możliwości zwiększenia środków przeznaczonych na Pomoc Techniczną, istnieje konieczność wygenerowania oszczędności w jej ramach, m.in. poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na komunikację i widoczność.
184	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XIV Przemysł obronny. Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestruj zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
185	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) wartość docelowa - 12	Wybrany wskaźnik RCO001 obejmuje 100% alokacji ogółem na CS 1(vii) (35 294 117,65 EUR). Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów: - Wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa; - Zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.). Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, kosztochłonny charakter inwestycji sektora obronności oraz koszt jednostkowy na poziomie 2 941 176,47 EUR (13 352 941,18 PLN) wartość wskaźnika oszacowano na poziomie 12 przedsiębiorstw. RCO001 = 35 294 117,65 EUR/ 2 941 176,47 EUR = 12 przedsiębiorstw
186	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji wartość docelowa - 12	Wybrany wskaźnik RCO002 obejmuje 100% alokacji ogółem na CS 1(vii) (35 294 117,65 EUR). Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów: - Wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa; - Zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.). Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, kosztochłonny charakter inwestycji sektora obronności oraz koszt jednostkowy na poziomie 2 941 176,47 EUR (13 352 941,18 PLN) wartość wskaźnika oszacowano na poziomie 12 przedsiębiorstw. RCO002 = 35 294 117,65 EUR/ 2 941 176,47 EUR = 12 przedsiębiorstw

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
187	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu RCO128 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem, związane głównie ze wspieraniem zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania i zdolności obronnych (RearmEU) wartość docelowa - 12	Wybrany wskaźnik RCO128 obejmuje 100% alokacji ogółem na CS 1(vii) (35 294 117,65 EUR). Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów: -Wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa; -Zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.). Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, kosztochłonny charakter inwestycji sektora obronności oraz koszt jednostkowy na poziomie 2 941 176,47 EUR (13 352 941,18 PLN) wartość wskaźnika oszacowano na poziomie 12 przedsiębiorstw. RCO128 = 35 294 117,65 EUR/ 2 941 176,47 EUR = 12 przedsiębiorstw
188	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) Wartość docelowa - 8 343 176,47	Wybrane wskaźniki RCR002 obejmuje 100% alokacji ogółem na CS 1(vii) (35 294 117,65 EUR). Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów: -Wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa; -Zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.). Przyjęto średni poziom dofinansowania 66,23%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 30% (rozwiązane umowy – 20%, wzrost cen – 10%). RCR002= (alokacja CS1(vii))*(100%-66,23%(średnie dofinansowanie))*(100%-30%) = 8 343 176,47 euro.
189	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 194 Inwestycje produkcyjne w dużych przedsiębiorstwach związane z technologiami obronnymi i podwójnego zastosowania - 18 000 000 195 Inwestycje produkcyjne w MŚP związane z technologiami obronnymi i podwójnego zastosowania - 12 000 000 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
190	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 30 000 000 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
191	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 28 Obszary wiejskie - 3 000 000 EUR 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 27 000 000 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
192	nowy priorytet	EFRR.CP1.VII	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR 03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci - 30 000 000 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
193	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XV Bezpieczeństwo wodne Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestrui zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
194	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu RCO030 Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę wartość docelowa - 31,92 km	Typy projektów realizujące wskaźnik: •Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych); •Inwestycje w technologie i systemy informatyczne dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo. Metodologia wyliczenia wskaźnika: -Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v)) -Koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 - 429 871,71 EUR RCO030 = 13 720 912,55 EUR/429 871,71 EUR = 31,92 km

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
195	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu RCO031 Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków wartość docelowa - 28,03 km	Typ projektu realizujący wskaźnik: •Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych); Metodologia wyliczenia wskaźnika: -Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v)) -Koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 - 489 453,59 EUR RCO031 = (13 720 912,55 EUR/489 453,59 EUR) = 28,03 km
196	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu PLRO050 Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych wartość docelowa - 5 szt.	Typ projektu realizujący wskaźnik: •Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych); Metodologia wyliczenia wskaźnika: -Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v)) -Koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 – 2 890 650,017 EUR PLRO050 = 13 720 912,55 EUR/ 2 890 650,017 EUR = 5 szt.
197	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu RCO032 Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków wartość docelowa - 92 664 RLM	Typ projektu realizujący wskaźnik: •Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych); Metodologia wyliczenia wskaźnika: -Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v)) -wartość wskaźnika PLRO050 -średnia wartość wskaźnika wynosząca 19 522 RLM na 1 wspartą oczyszczalnię ścieków komunalnych z podpisanych umów w ramach Działania 3.4 Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa FEL 2021-2027. RCO032 = PLRO050 * 19 522 RLM = 5 * 19 522 = 92 664 RLM
198	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę wartość docelowa - 46 108 osób	Typy projektów realizujące wskaźnik: •Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych); •Inwestycje w technologie i systemy informatyczne dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo. Metodologia wyliczenia wskaźnika: -Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v)) -Koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 – 297,58 EUR RCR041 = 13 720 912,55 EUR/ 297,58 EUR= 46 108 osób
199	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu RCR042 Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia wartość docelowa - 9 705 osób	Typ projektu realizujący wskaźnik: •Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych); Metodologia wyliczenia wskaźnika: -Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v)) -Koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 – 1 413,75 EUR RCR042 = 13 720 912,55 EUR/ 1 413,75 EUR= 9 705 osób
200	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 058 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe) - 33 950 327 EUR 197 Ochrona infrastruktury krytycznej - 1 038 000 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
201	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 34 988 327 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
202	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 28 obszary wiejskie - 17 494 164 EUR 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 17 494 163 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
203	nowy priorytet	EFRR/FS.CP2.V	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR 03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci - 34 988 327 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
204	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVI Odporna infrastruktura krytyczna . Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestruj zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
205	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu PLRO133 Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą wartość docelowa - 6 szt.	Typy projektów realizujące wskaźnik: •Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/ regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych; •Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym; Metodologia wyliczenia wskaźnika : -Alokacja na wskaźnik = 130 486 094 EUR (88,67% alokacji ogółem na 3iii) koszt jednostkowy na podstawie projektu strategicznego realizowanego w ramach Działania 7.8: 11 626 292,50 EUR; -Ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 47% (40% wzrost kosztów, 7% rozwiązywane umowy). PLRO133 = (130 486 093,94 EUR/11 626 292,50 EUR)*(100%-47%) = 6 szt.
206	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu PLRO189 Liczba wspartych portów lotniczych TEN-T oraz poza TEN-T wartość docelowa - 1 szt.	Typ projektu realizujący wskaźnik: •Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego. Metodologia wyliczenia wskaźnika : -Alokacja na wskaźnik = 16 673 141,36 EUR (11,33% alokacji ogółem na 3iii) PLRO189 = 1 szt. (Port Lotniczy Lublin)
207	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu FELCR021 Wartość wydatków kwalifikowalnych projektów z zakresu obronności wartość docelowa - 147 159 235,29 EUR	Typy projektów realizujące wskaźnik: •Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/ regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych; •Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym; •Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego. FELCR021 = 147 159 235,29 EUR
208	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 197 Ochrona infrastruktury krytycznej - 125 085 350 EUR EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
209	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 125 085 350 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
210	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 125 085 350 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
211	nowy priorytet	EFRR/FS.CP3.III	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR 03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci - 125 085 350 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
212	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestrzuj zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
213	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 961 Metodyka wyliczenia wskaźnika:	Wskaźnik "Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa" stanowi łączną liczbę osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie oraz liczbę osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, jest zgodny z założoną w CS 4a) grupą docelową. Wskaźnik jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym, a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż większa część środków została przeznaczona na aktywizację zawodową mającą na celu podniesienie kompetencji, umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenia szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z obronnością a część w sektorach związanych z dekarbonizacją oraz fakt, iż dotychczas IZ nie wdrażała tego typu działań, brak jest danych historycznych na podstawie których można byłoby założyć odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie uczestników. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie kosztów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 9.1 projekty Powiatowych Urzędów Pracy w 2025 r., tj. 18 000 PLN/os. Następnie kwota alokacji zaplanowana na to działanie została podzielona przez przyjęty koszt jednostkowy tj. 20 345 078,50 PLN /18 000,00 PLN (koszt jednostkowy) = 1 130 os. Następnie założono, adekwatnie do pozostałych działań zaplanowanych w CS 4a), 15% ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika otrzymując: 1 130 - 15% ryzyka (wzrost cen wynikający m.in. z inflacji, zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, rozwiązywanie umów przez Beneficjentów) = 961 os. objętych wsparciem w programie.
214	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 480 Metodyka wyliczenia wskaźnika:	Wskaźnik rezultatu "Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa" - do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały bezpośrednie wsparcie EFS+ i, które w ramach aktywizacji zawodowej, podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu przyjęto wartość docelową wskaźnika rezultatu dotyczącą liczby osób, które uzyskają kwalifikacje/kompetencje w ramach Działania 9.1, gdzie średni stosunek liczby osób uzyskujących kwalifikacje do liczby osób objętych wsparciem (wartości docelowej wynosi 44 %). Wyliczając wartość docelową wskaźnika założono wyższy udział procentowy tj. 50% tj.: 961 os. objętych wsparciem w programie * 50 % = 480 osób, które podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabydzie kwalifikacje
215	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia - 3 809 101 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
216	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 3 809 101 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
217	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 3 809 101 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
218	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+ 05 Niedyskryminacja - 3 809 101 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
219	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR 02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci - 3 809 101 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
220	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestrzuj zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
221	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 8 500	Wskaźnik produktu "Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa" jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż środki przeznaczone zostały na przekwalifikowanie pracowników z sektorów zagrożonych redukcją etatów na potrzeby przemysłu obronnego, jak również biorąc pod uwagę inne działania zaplanowane do realizacji w tym Priorytecie IZ zdecydowała się przyjąć wskaźnik Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa jako trafny i uwzględniający wszystkich uczestników projektów. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie: •Rozstów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 9.7 Outplacement., tj. 16 000 PLN/os. •Szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4d) dla działań z zakresu gotowości cywilnej. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku gotowości cywilnej przyjęto koszt 10 000 PLN. Z uwagi na różny koszt jednostkowy wartości (tj. 16 000 PLN, 10 000 PLN) został on uśredniony i przyjęto koszt jednostkowy na poziomie 13 000 PLN. Następnie 100% alokacji zaplanowanej na to działania tj. 129 994 984,38 PLN została przez uśredniony koszt jednostkowy 13 000 PLN tj. 129 994 984,38 PLN /13 000 PLN = 10 000 os. Następnie założono, adekwatnie do pozostałych działań zaplanowanych w CS 4d), 15% ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika otrzymując: 10 000 - 15% ryzyka (wzrost cen wynikający m.in. z inflacji, zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, rozwiązywanie umów przez Beneficjentów) = 8 500 os. objętych wsparciem w programie.
222	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 7 650	Wskaźnik rezultatu "Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa" - do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały bezpośrednie wsparcie EFŚ+ i, które podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa określono na poziomie 90%, przy wyliczeniu wartości wskaźnika bazowano na doświadczeniach wynikających z realizacji projektów szkoleniowych, tj.: 8 500 os. objętych wsparciem w programie *90% = 7 650 os., które podnieśli umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje
223	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 140 Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy - 22 338 268 EUR 146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian - 2 000 000 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
224	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 24 338 268 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
225	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 28 Obszary wiejskie - 3 650 740 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
226	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 20 687 528 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
227	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFŚ+ 05 Niedyskryminacja - 24 338 268 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
228	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFŚ+, EFRR 02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci - 24 338 268 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
229	nowy priorytet	EFŚ+.CP4.F	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVII Obronność i bezpieczeństwo EFŚ+ Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestrzuj zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu środkówresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
230	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa(osoby) Cel końcowy (2029): 10 358	Wskaźnik produktu „Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa” został dodany z uwagi na utworzenie nowego Priorytetu odnoszącego się do CS 4f) w zakresie obronności w celu zmonitorowania liczby osób objętych wsparciem w przedmiotowym zakresie. Wskaźnik został wyliczony na podstawie szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4f). Szacując wartość docelową wskaźnika oszacowano koszt jednostkowy dla działań z zakresu gotowości cywilnej. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku gotowości cywilnej przyjęto koszt 4 000 PLN. Obliczono 100% dla środków realokowanych na CS4f) w ramach Priorytetu XVII i podzielono przez koszt jednostkowy. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%. Wyliczenia 46 035 156,68 PLN / 4 000 PLN = 11 509 11 509 – 10% (ryzyko)= 10 358
231	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 9 322	Wskaźnik rezultatu „Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa”: z uwagi na fakt, że wsparcie oferowane w zakresie obronności będzie się opierać na szkoleniach wybrano najbardziej adekwatny wskaźnik do zmonitorowania rezultatów wsparcia. Metodyka wyliczenia Szacując wartość docelową wskaźnika bazowano na doświadczeniach w realizacji działań szkoleniowych. Przyjęto założenie, że 90% uczestników podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabędzie kwalifikacje. Wyliczenia 10 358*90%= 9 322 osób, które podniosą umiejętności, lub kompetencje lub nabędą kwalifikacje.
232	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 148 Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury) - 2 154 729 EUR 149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury) - 4 309 459 EUR 150 Wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego (z wyłączeniem infrastruktury) - 2 154 729 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
233	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 8 618 917 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
234	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 8 618 917 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
235	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	finanse - nowy priorytet	Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+ 05 Niedyskryminacja - 8 618 917 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
236	nowy priorytet	EFS+.CP4.F	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR 02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci - 8 618 917 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
237	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestracji zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu środkówresowego przeglądu wdrażania programu".
238	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 6 048	Wskaźnik produktu „Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa” został dodany z uwagi na utworzenie nowego Priorytetu odnoszącego się do CS 4g) w zakresie obronności w celu zmonitorowania liczby osób objętych wsparciem w przedmiotowym zakresie. Wskaźnik został wyliczony na podstawie szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4g). Szacując wartość docelową wskaźnika oszacowano koszt jednostkowy dla działań z zakresu gotowości cywilnej. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku gotowości cywilnej przyjęto koszt 10 000 PLN. Obliczono 100% dla środków realokowanych na CS4g) w ramach Priorytetu XVII i podzielono przez koszt jednostkowy. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%. Wyliczenia 67 194 670,59 PLN / 10 000 PLN = 6 719 6 719 – 10% (ryzyko)= 6 048

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
239	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa (osoby) Cel końcowy (2029): 5 443	Wskaźnik rezultatu „Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa” - z uwagi na fakt, że wsparcie oferowane w zakresie obronności będzie się opierać na szkoleniach wybrano najbardziej adekwatny wskaźnik do zmonitorowania rezultatów wsparcia. Metodyka wyliczenia wskaźnika Szacując wartość docelową wskaźnika bazowano na doświadczeniach w realizacji działań szkoleniowych. Przyjęto założenie, że 90% uczestników podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabydzie kwalifikacje. Wyliczenia 6 048*90% = 5 443, które podniosą umiejętności, lub kompetencje lub nabydą kwalifikacje.
240	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury) - 12 580 500 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
241	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 12 580 500 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
242	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 12 580 500 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
243	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	finanse - nowy priorytet	Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+ 05 Niedyskryminacja - 12 580 500 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
244	nowy priorytet	EFS+.CP4.G	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR 02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci - 12 580 500 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
245	nowy priorytet	EFS+.CP4.A	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVIII Dekarbonizacja EFS+ Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestrzuj zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
246	nowy priorytet	EFS+.CP4.A	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem związanym z dostosowaniem się do dekarbonizacji (osoby) Cel końcowy (2029): 640	Wskaźnik produktu "Liczba osób objętych wsparciem związanym z dostosowaniem się do dekarbonizacji" stanowi łączną liczbę osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie oraz liczbę osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, jest zgodny z założoną w CS 4a) grupą docelową. Wskaźnik jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym, a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż większa część środków została przeznaczona na aktywizację zawodową mającą na celu podniesienie kompetencji, umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z obronnością a część w sektorach związanych z dekarbonizacją oraz fakt, iż dotychczas IZ nie wdrażała tego typu działań, brak jest danych historycznych na podstawie których można byłobyłożyć odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie uczestników. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie kosztów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 9.1 projekty Powiatowych Urzędów Pracy w 2025 r., tj. 18 000 PLN/os. Następnie kwota alokacji zaplanowana na to działanie została podzielona przez przyjęty koszt jednostkowy tj. 13 563 385,67 PLN /18 000,00 PLN (koszt jednostkowy) = 640 os. objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji.
247	nowy priorytet	EFS+.CP4.A	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 320	Wskaźnik rezultatu "Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu" - do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej i uzyskały kwalifikacje lub kompetencje po zakończeniu udziału w programie. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu przyjęto wartość docelową wskaźnika rezultatu dotyczącą liczby osób, które uzyskają kwalifikacje/kompetencje w ramach Działania 9.1, gdzie średni stosunek liczby osób uzyskujących kwalifikacje do liczby osób objętych wsparciem (wartości docelowej wynosi 44 %). Wylczając wartość docelową wskaźnika założono wyższy udział procentowy tj. 50% tj.: 640 os. objętych wsparciem w programie * 50 % = 320 osób, które uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.
248	nowy priorytet	EFS+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia - 2 539 400 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Propozycje zmian w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Numer zmiany	Priorytet, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Cel szczegółowy, którego dotyczy zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
249	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 2 539 400 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
250	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 2 539 400 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
251	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EF5+ 05 Niedyskryminacja - 2 539 400 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
252	nowy priorytet	EF5+.CP4.A	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EF5+, EFRR 02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci - 2 539 400 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
253	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	zakres tematyczny - nowy priorytet	Wprowadzenie do programu FEL 2021-2027 nowego Priorytetu XVIII Dekarbonizacja EF5+ Pełny opis nowego Priorytetu znajduje się w programie FEL 2021-2027 w trybie "rejestrz zmiany", stanowiącym załącznik do dokumentu pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
254	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji (osoby) Cel końcowy (2029): 3 756	Wskaźnik produktu "Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji" jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż środki przeznaczone zostały na przekwalifikowanie pracowników z sektorów zagrożonych redukcją etatów jak również biorąc pod uwagę inne działania zaplanowane do realizacji w tym Priorytecie IZ zdecydowała się przyjąć wskaźnik Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji jako trafny i uwzględniający wszystkich uczestników projektów. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4d) dla działań z zakresu dekarbonizacji. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku dekarbonizacji przyjęto koszt 9 000 PLN. Następnie 100% alokacji zaplanowanej na to działania tj. 39 770 875,36 PLN została przez uśredniony koszt jednostkowy 9 000 PLN tj. 39 770 875,36 PLN / 9 000 PLN = 4 419 os. Następnie założono, adekwatnie do pozostałych działań zaplanowanych w CS 4d), 15% ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika otrzymując: 4 419 - 15% ryzyka (wzrost cen wynikający m.in. z inflacji, zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, rozwiązywanie umów przez Beneficjentów) = 3 756 os. objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji.
255	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	wskaźniki - nowy priorytet	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 3 381	Wskaźnik rezultatu "Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu" - do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały wsparcie w ramach EF5+ i uzyskały kwalifikacje lub kompetencje po zakończeniu udziału w programie. Metodyka wyliczenia wskaźnika: Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu określono na poziomie 90%, przy wyliczeniu wartości wskaźnika bazowano na doświadczeniach wynikających z realizacji projektów szkoleniowych, tj.: 3 756 os. objętych wsparciem w programie *90% = 3 381 os. które uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.
256	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 1 – zakres interwencji 146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian - 7 446 089 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
257	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 2 – forma finansowania 01 Dotacja - 7 446 089 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
258	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne 28 Obszary wiejskie - 1 116 913 EUR 33 Brak ukierunkowania terytorialnego - 6 329 176 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
259	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EF5+ 05 Niedyskryminacja - 7 446 089 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".
260	nowy priorytet	EF5+.CP4.D	finanse - nowy priorytet	Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EF5+, EFRR 02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci - 7 446 089 EUR	Uzasadnienie realizacji nowego Priorytetu zostało zawarte w dokumencie pn. "Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu".

Przesunięcia finansowe w FEL 2021-2027

Województwo	Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria interwencji	Aktualna alokacja (EUR)	Zwiększenie (+) / Zmniejszenie alokacji (-)	Planowana alokacja (EUR)
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	001. Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	8 893 597,00		8 893 597,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	002. Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych ośrodkach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	14 076 140,00		14 076 140,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	003. Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	5 629 914,00		5 629 914,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	004. Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w publicznych ośrodkach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	20 398 907,00	-3 697 129,00	16 701 778,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	005. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	6 512 479,00		6 512 479,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	006. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych ośrodkach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	11 886 694,00	-1 018 126,00	10 868 568,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	007. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	4 188 432,00		4 188 432,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	008. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w publicznych ośrodkach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	9 506 088,00		9 506 088,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	009. Działania badawcze i innowacyjne w mikroprzedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności)	5 960 395,00		5 960 395,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	010. Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów	8 141 595,00		8 141 595,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	011. Działania badawcze i innowacyjne w dużych przedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów	4 412 399,00		4 412 399,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	029. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych i uniwersytetami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu	607 460,00	-600 000,00	7 460,00
lubelskie	1	RSO1.1	EFRR	030. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	235 819,00	-45 000,00	190 819,00
lubelskie	1	RSO1.4	EFRR	023. Rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej, przedsiębiorczości i zdolności dostosowawczych przedsiębiorstw w razie zmian	1 132 560,00	-128 000,00	1 004 560,00
lubelskie	1	RSO1.4	EFRR	029. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych i uniwersytetami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu	522 720,00	-515 000,00	7 720,00

lubelskie	1	RSO1.4	EFRR	030. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	522 720,00	-515 000,00	7 720,00
lubelskie	2	RSO1.2	EFRR	013. Cyfryzacja MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe, ośrodki innowacji cyfrowych, żywe laboratoria, przedsiębiorcy internetowi i przedsiębiorstwa ICT typu start-up, usługi B2B)	18 750 000,00		18 750 000,00
lubelskie	2	RSO1.2	EFRR	016. Rozwiązania ICT, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji	47 350 327,00		47 350 327,00
lubelskie	2	RSO1.2	EFRR	017. Rozwiązania ICT, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji zgodne z kryteriami redukcji emisji gazów cieplarnianych lub kryteriami efektywności energetycznej	3 836 400,00		3 836 400,00
lubelskie	2	RSO1.2	EFRR	019. Usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka, internet rzeczy w zakresie aktywności fizycznej i nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym)	13 427 400,00		13 427 400,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	001. Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	19 890 000,00		19 890 000,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	002. Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych ośrodkach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	19 890 000,00		19 890 000,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	005. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	8 872 500,00		8 872 500,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	006. Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych ośrodkach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	8 872 500,00		8 872 500,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	021. Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne	16 875 873,00	-3 700 000,00	13 175 873,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	024. Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania)	8 943 450,00	-3 175 000,00	5 768 450,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	026. Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP	2 232 450,00		2 232 450,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	028. Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych i sektorem szkolnictwa wyższego	1 143 450,00		1 143 450,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	029. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych i uniwersytetami koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu	435 600,00		435 600,00
lubelskie	2	RSO1.3	EFRR	030. Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	490 050,00		490 050,00
lubelskie	3	RSO2.4	EFRR	046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	2 090 000,00		2 090 000,00
lubelskie	3	RSO2.4	EFRR	058. Działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami: powódzie i osuwiska (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe)	54 237 160,00		54 237 160,00

lubelskie	3	RSO2.4	EFRR	059. Działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami: pożary (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe)	6 010 232,00		6 010 232,00
lubelskie	3	RSO2.4	EFRR	060. Działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami: inne zagrożenia, np. burze i susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe)	21 039 600,00		21 039 600,00
lubelskie	3	RSO2.5	EFRR	060. Działania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem i zarządzanie takimi zagrożeniami: inne zagrożenia, np. burze i susze (w tym podnoszenie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi, infrastruktura i podejścia ekosystemowe)	3 650 000,00		3 650 000,00
lubelskie	3	RSO2.5	EFRR	062. Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną)	8 000 000,00		8 000 000,00
lubelskie	3	RSO2.5	EFRR	063. Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę pitną) zgodne z kryteriami efektywności	5 250 000,00		5 250 000,00
lubelskie	3	RSO2.5	EFRR	064. Gospodarka wodna i ochrona zasobów wodnych (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, konkretne działania w celu przystosowania się do zmiany klimatu, ponowne użycie, ograniczanie wycieków)	2 600 000,00		2 600 000,00
lubelskie	3	RSO2.5	EFRR	065. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	25 000 000,00		25 000 000,00
lubelskie	3	RSO2.5	EFRR	066. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	5 500 000,00		5 500 000,00
lubelskie	3	RSO2.6	EFRR	046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	1 180 000,00		1 180 000,00
lubelskie	3	RSO2.6	EFRR	067. Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu	20 060 000,00		20 060 000,00
lubelskie	3	RSO2.6	EFRR	070. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady resztkowe i niebezpieczne	5 900 000,00		5 900 000,00
lubelskie	3	RSO2.6	EFRR	071. Promowanie wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców	6 707 379,00		6 707 379,00
lubelskie	3	RSO2.6	EFRR	072. Wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców zgodnie z kryteriami efektywności	648 500,00		648 500,00
lubelskie	3	RSO2.6	EFRR	075. Wsparcie ekologicznych procesów produkcji oraz efektywnego gospodarowania zasobami w MŚP	15 576 000,00		15 576 000,00
lubelskie	3	RSO2.7	EFRR	074. Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów zgodnie z kryteriami efektywności	2 555 873,00		2 555 873,00
lubelskie	3	RSO2.7	EFRR	077. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	15 553 745,00		15 553 745,00
lubelskie	3	RSO2.7	EFRR	078. Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000	2 241 104,00		2 241 104,00
lubelskie	3	RSO2.7	EFRR	079. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i błękitna infrastruktura	13 969 278,00		13 969 278,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	038. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz działania wspierające	11 449 343,00	-10 500 000,00	949 343,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	040. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	39 850 814,00	-18 020 000,00	21 830 814,00

lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	041. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	4 970 257,00	-2 000 000,00	2 970 257,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	042. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych do celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	26 271 360,00	2 000 000,00	28 271 360,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	043. Budowa nowych energooszczędnych budynków	5 325 276,00		5 325 276,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	044. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	36 335 278,00	-2 347 143,00	33 988 135,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	045. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	67 695 389,00	-42 534 033,00	25 161 356,00
lubelskie	4	RSO2.1	EFRR	046. Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi przyczyniające się do gospodarki niskoemisyjnej i odporności na zmianę klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	1 952 601,00	-1 000 000,00	952 601,00
lubelskie	4	RSO2.2	EFRR	047. Energia ze źródeł odnawialnych: wiatrowa	2 159 353,00	-515 664,00	1 643 689,00
lubelskie	4	RSO2.2	EFRR	048. Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna	125 805 117,00	-71 700 131,00	54 104 986,00
lubelskie	4	RSO2.2	EFRR	049. Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa	7 527 323,00	-6 640 000,00	887 323,00
lubelskie	4	RSO2.2	EFRR	050. Energia ze źródeł odnawialnych: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych	1 520 671,00		1 520 671,00
lubelskie	4	RSO2.2	EFRR	052. Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)	15 054 643,00	-10 880 000,00	4 174 643,00
lubelskie	5	RSO2.8	EFRR	077. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	32 584 569,00	-21 062 287,00	11 522 282,00
lubelskie	5	RSO2.8	EFRR	081. Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego	60 151 240,00	16 200 000,00	76 351 240,00
lubelskie	5	RSO2.8	EFRR	082. Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego	13 338 712,00	3 502 973,00	16 841 685,00
lubelskie	5	RSO2.8	EFRR	083. Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	12 703 535,00		12 703 535,00
lubelskie	5	RSO2.8	EFRR	085. Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych: transport miejski	6 351 768,00	-2 602 431,00	3 749 337,00
lubelskie	5	RSO2.8	EFRR	086. Infrastruktura paliw alternatywnych	1 905 530,00		1 905 530,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	077. Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	18 915 655,00	-14 294 172,00	4 621 483,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	082. Tabor na potrzeby czystego transportu miejskiego	1 131 495,00	18 494 172,00	19 625 667,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	083. Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	11 429 241,00		11 429 241,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	086. Infrastruktura paliw alternatywnych	13 715 089,00		13 715 089,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	089. Nowo wybudowane lub rozbudowane drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T	18 355 098,00		18 355 098,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	090. Nowo wybudowane lub rozbudowane inne krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe	457 170,00		457 170,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	093. Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	123 435 798,00		123 435 798,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	094. Cyfryzacja transportu: transport drogowy	6 628 959,00	-4 200 000,00	2 428 959,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	095. Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych: transport drogowy	228 585,00		228 585,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	107. Bezemisyjny/zasilany energią elektryczną tabor kolejowy	27 430 177,00	6 000 000,00	33 430 177,00
lubelskie	6	RSO3.2	EFRR	109. Transport multimodalny (nie w zastosowaniu miejskim)	6 857 544,00	-6 000 000,00	857 544,00
lubelskie	7	RSO4.2	EFRR	121. Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem	5 654 200,00	5 433 288,00	11 087 488,00
lubelskie	7	RSO4.2	EFRR	122. Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich	5 122 040,00	-203 797,00	4 918 243,00
lubelskie	7	RSO4.2	EFRR	123. Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa wyższego	5 986 800,00	-2 169 746,00	3 817 054,00
lubelskie	7	RSO4.2	EFRR	124. Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych	16 496 960,00	241 194,00	16 738 154,00

lubelskie	7	RSO4.3	EFRR	125. Infrastruktura mieszkalnictwa dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią	11 047 538,00		11 047 538,00
lubelskie	7	RSO4.3	EFRR	126. Infrastruktura mieszkalnictwa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią)	11 047 538,00		11 047 538,00
lubelskie	7	RSO4.3	EFRR	127. Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	3 328 000,00	-3 300 000,00	28 000,00
lubelskie	7	RSO4.5	EFRR	128. Infrastruktura ochrony zdrowia	38 350 000,00		38 350 000,00
lubelskie	7	RSO4.5	EFRR	129. Sprzęt medyczny	38 450 000,00	-8 263 927,00	30 186 073,00
lubelskie	7	RSO4.6	EFRR	165. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	52 521 000,00	-11 575 002,00	40 945 998,00
lubelskie	7	RSO4.6	EFRR	166. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	47 519 000,00	16 000 000,00	63 519 000,00
lubelskie	8	ESO4.8	EFS+	138. Wsparcie na rzecz gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych	15 650 332,00		15 650 332,00
lubelskie	8	ESO4.8	EFS+	152. Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym	1 000 000,00		1 000 000,00
lubelskie	8	ESO4.8	EFS+	153. Metody integracji z rynkiem pracy oraz powrotu na rynek pracy osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji	27 178 239,00	1 153 244,00	28 331 483,00
lubelskie	8	ESO4.9	EFS+	156. Działania szczególne w celu zwiększenia udziału obywateli państw trzecich w rynku pracy	9 946 800,00	-3 498 547,00	6 448 253,00
lubelskie	8	ESO4.9	EFS+	157. Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich	2 993 200,00	1 498 547,00	4 491 747,00
lubelskie	8	ESO4.10	EFS+	152. Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym	950 000,00	-850 000,00	100 000,00
lubelskie	8	ESO4.10	EFS+	154. Środki na rzecz poprawy dostępu grup zmarginalizowanych, takich jak Romowie, do edukacji i zatrudnienia, a także na rzecz promowania ich włączenia społecznego	1 270 000,00	259 499,00	1 529 499,00
lubelskie	8	ESO4.11	EFS+	158. Działania na rzecz poprawy równego i szybkiego dostępu do stabilnych i przystępnych cenowo usług wysokiej jakości	135 503 989,00	2 539 022,00	138 043 011,00
lubelskie	8	ESO4.11	EFS+	161. Działania na rzecz poprawy dostępu do opieki długoterminowej (z wyłączeniem infrastruktury)	44 104 386,00	-21 297 040,00	22 807 346,00
lubelskie	8	ESO4.12	EFS+	163. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	27 955 170,00	2 053 284,00	30 008 454,00
lubelskie	9	ESO4.1	EFS+	134. Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	72 558 205,00	-1 825 273,00	70 732 932,00
lubelskie	9	ESO4.1	EFS+	136. Wsparcie specjalne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych	35 192 086,00	1 363 273,00	36 555 359,00
lubelskie	9	ESO4.1	EFS+	137. Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej	31 229 327,00		31 229 327,00
lubelskie	9	ESO4.2	EFS+	139. Działania na rzecz modernizacji i wzmocnienia instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i dopasowanej do potrzeb pomocy	5 645 285,00		5 645 285,00
lubelskie	9	ESO4.2	EFS+	140. Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy i przemian w jego obrębie	9 735 000,00		9 735 000,00
lubelskie	9	ESO4.2	EFS+	141. Wsparcie na rzecz mobilności pracowników	406 762,00		406 762,00
lubelskie	9	ESO4.3	EFS+	142. Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji ze względu na płeć na rynku pracy	4 817 000,00	-140 000,00	4 677 000,00
lubelskie	9	ESO4.4	EFS+	140. Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy i przemian w jego obrębie	22 170 300,00	-7 321 077,00	14 849 223,00
lubelskie	9	ESO4.4	EFS+	144. Działania na rzecz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy przeciwdziałające zagrożeniom dla zdrowia i obejmujące promocję aktywności fizycznej	13 775 000,00		13 775 000,00
lubelskie	9	ESO4.4	EFS+	146. Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	27 937 700,00	-12 897 923,00	15 039 777,00
lubelskie	10	ESO4.5	EFS+	149. Wsparcie na rzecz edukacji na poziomie podstawowym i średnim (z wyłączeniem infrastruktury)	30 792 476,00	-15 801 177,00	14 991 299,00
lubelskie	10	ESO4.5	EFS+	151. Wsparcie na rzecz edukacji dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	1 550 000,00		1 550 000,00

lubelskie	10	ESO4.6	EFS+	148. Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury)	26 063 750,00	-3 147 201,00	22 916 549,00
lubelskie	10	ESO4.6	EFS+	149. Wsparcie na rzecz edukacji na poziomie podstawowym i średnim (z wyłączeniem infrastruktury)	80 218 774,00	3 017 634,00	83 236 408,00
lubelskie	10	ESO4.7	EFS+	151. Wsparcie na rzecz edukacji dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	46 675 000,00	-4 438 540,00	42 236 460,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	020. Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	1 462 500,00		1 462 500,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	079. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i błękitna infrastruktura	17 982 204,00		17 982 204,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	127. Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	17 982 204,00	-700 000,00	17 282 204,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	128. Infrastruktura ochrony zdrowia	500 000,00		500 000,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	165. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	25 439 157,00	-800 000,00	24 639 157,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	166. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	35 376 874,00	-600 000,00	34 776 874,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	167. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	9 004 124,00	-443 232,00	8 560 892,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	168. Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	13 479 153,00		13 479 153,00
lubelskie	11	RSO5.1	EFRR	172. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)	2 288 095,00		2 288 095,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	020. Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	3 412 500,00	-700 000,00	2 712 500,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	079. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i błękitna infrastruktura	10 584 499,00		10 584 499,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	127. Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	6 132 808,00	1 003 654,00	7 136 462,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	128. Infrastruktura ochrony zdrowia	500 000,00	4 008 121,00	4 508 121,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	165. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	21 387 854,00	-2 000 000,00	19 387 854,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	166. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	29 584 534,00	-992 452,00	28 592 082,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	167. Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	15 915 890,00	-968 923,00	14 946 967,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	168. Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	17 900 325,00	-2 550 884,00	15 349 441,00
lubelskie	11	RSO5.2	EFRR	172. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)	1 764 090,00		1 764 090,00
lubelskie	12	PT	EFS+	179. Informacja i komunikacja	1 870 000,00	169 879,00	2 039 879,00
lubelskie	12	PT	EFS+	180. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	25 492 805,00	-169 879,00	25 322 926,00
lubelskie	12	PT	EFS+	181. Ewaluacja i badania, zbieranie danych	447 061,00		447 061,00
lubelskie	12	PT	EFS+	182. Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	713 073,00		713 073,00
lubelskie	13	PT	EFRR	179. Informacja i komunikacja	4 209 895,00	-3 583 502,00	626 393,00
lubelskie	13	PT	EFRR	180. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	62 479 683,00	3 583 502,00	66 063 185,00
lubelskie	13	PT	EFRR	181. Ewaluacja i badania, zbieranie danych	883 218,00		883 218,00
lubelskie	13	PT	EFRR	182. Wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich	1 379 036,00		1 379 036,00
lubelskie	14		EFRR	194 Inwestycje produkcyjne w dużych	0,00	18 000 000,00	18 000 000,00
lubelskie	14		EFRR	195 Inwestycje produkcyjne w MŚP związane z technologiami obronnymi i podwójnego zastosowania	0,00	12 000 000,00	12 000 000,00
lubelskie	15	RSO2.5	EFRR	058 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi	0,00	33 950 327,00	33 950 327,00
lubelskie	15		EFRR	197 Ochrona infrastruktury krytycznej	0,00	1 038 000,00	1 038 000,00
lubelskie	16		EFRR	197 Ochrona infrastruktury krytycznej	0,00	125 085 350,00	125 085 350,00
lubelskie	17	ESO4.1	EFS+	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	0,00	3 809 101,00	3 809 101,00

lubelskie	17	ESO4.2	EFS+	140 Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy	0,00	22 338 268,00	22 338 268,00
lubelskie	17	ESO4.4	EFS+	146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00
lubelskie	17	ESO4.6	EFS+	148 Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury)	0,00	2 154 729,00	2 154 729,00
lubelskie	17	ESO4.6	EFS+	149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)	0,00	4 309 459,00	4 309 459,00
lubelskie	17	ESO4.5	EFS+	150 Wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego (z wyłączeniem infrastruktury)	0,00	2 154 729,00	2 154 729,00
lubelskie	17	ESO4.5	EFS+	151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	0,00	12 580 500,00	12 580 500,00
lubelskie	18	ESO4.1	EFS+	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	0,00	2 539 400,00	2 539 400,00
lubelskie	18	ESO4.4	EFS+	146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	0,00	7 446 089,00	7 446 089,00
					2 431 957 819,00	0,00	2 431 957 819,00

Załączniki do Wykazu zmian:

Załącznik nr 1 - Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu.

Załącznik nr 2 - Program FEL 2021-2027 w trybie "rejestruj zmiany".

Załącznik nr 1
do Wykazu zmian
w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

**Formularz oceny uzupełniającej
programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu**

Spis treści

Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu	1
I. Opis zmian w programie na podstawie art. 7a(11) rozporządzenia 2025/1914 i art. 5a(9) rozporządzenia 2025/1913.....	2
1. Opis alokacji zasobów finansowych w podziale na priorytety oraz uzasadnienie wprowadzonych zmian.	5
Priorytet XIV Przemysł obronny (CS 1vii, EFRR)	5
Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne (CS 2v, EFRR)	19
Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna (CS 3iii, EFRR)	30
Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS + (CS 4a), 4d), 4f), 4g) EFS+).....	50
Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+ (CS 4a), 4d) EFS+)	66
2. Opis zmienionych lub nowych celów końcowych	71
3. Opis zmian, które nie wynikają z oceny przeglądu śródkresowego.....	111
II. Zmieniony program	111
Załączniki	111

I. Opis zmian w programie na podstawie art. 7a(11) rozporządzenia 2025/1914 i art. 5a(9) rozporządzenia 2025/1913.

W świetle aktualnej sytuacji geopolitycznej oraz społeczno-gospodarczej, organy Unii Europejskiej (UE) opracowały zmiany legislacyjne w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej na lata 2021-2027, których celem jest umożliwienie państwom członkowskim i regionom dostosowanie programów (w ramach 2. etapu procesu przeglądu śródkresowego) **do pięciu nowych strategicznych priorytetów UE**, którymi są:

- **wzmocnienie konkurencyjności i dekarbonizacja,**
- **obronność i bezpieczeństwo,**
- **przystępne cenowo mieszkalnictwo,**
- **odporność wodna,**
- **transformacja energetyczna.**

W związku z powyższym, **w dniu 19 września 2025 r. opublikowane zostały następujące akty prawne UE:**

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1913 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1057 ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie wyzwaniom strategicznym (załącznik nr 1 do niniejszego pisma),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego (załącznik nr 2 do niniejszego pisma).

W kontekście mających miejsce w ostatnich latach zdarzeń i sytuacji kryzysowych, szczególnego znaczenia nabiera potrzeba wspierania **rozwaju potencjału infrastrukturalnego w województwie lubelskim zwiększającego jego potencjał obronny w zakresie infrastruktury krytycznej oraz infrastruktury podwójnego zastosowania, tj. infrastruktury szpitalnej, wodnej czy lotniczej**. Priorytetowo powinien zostać potraktowany **system ochrony zdrowia**, ponieważ stanowi jeden z najważniejszych filarów polityki obronnej i dostosowania do sytuacji kryzysowych. Istotne jest także **zwiększenie zdolności produkcyjnych i usługowych przedsiębiorstw działających w sektorach bezpieczeństwa i obronności, jak i tych wytwarzających produkty i usługi podwójnego zastosowania** (zarówno do celów militarnych, jak i cywilnych). Komplementarnie do działań infrastrukturalnych konieczne jest także podjęcie działań w kierunku **podniesienia kompetencji i umiejętności oraz nabycia kwalifikacji, z zakresu obronności, bezpieczeństwa oraz dekarbonizacji**.

Istnieje więc konieczność dostosowania zakresu wsparcia w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego do potrzeb zdiagnozowanych przez Województwo Lubelskie, a także strategicznych priorytetów UE, **w celu budowania odporności województwa lubelskiego** - regionu na wschodniej granicy UE o słabszej pozycji rozwojowej doświadczającego od 2022 r. dodatkowych problemów wynikających z toczących się działań wojennych w Ukrainie, zgodnie z możliwościami, jakie dają zmienione rozporządzenia.

Jednocześnie, w ramach I etapu przeglądu śródkresowego IZ FEL (kiedy przedmiotowe akty prawne były w fazie projektu) zadeklarowała Komisji Europejskiej chęć skorzystania z przedmiotowego pakietu zmian w rozporządzeniach w ramach kolejnej zmiany programu.

W związku z powyższym, planuje się uwzględnić w programie FEL 2021 – 2027 interwencję dedykowaną nowym priorytetom Unii Europejskiej, zaprogramowaną w **pięciu nowych Priorytetach**:

- Priorytet XIV **Przemysł obronny** - EFRR,
- Priorytet XV **Bezpieczeństwo wodne** - EFRR,
- Priorytet XVI **Odporna infrastruktura krytyczna** - EFRR,
- Priorytet XVII **Obronność i bezpieczeństwo EFS+** – EFS+,
- Priorytet XVIII **Dekarbonizacja EFS +** - EFS+.

Nowe Priorytety FEL 2021-2027 będą finansowane ze środków realokowanych z dotychczasowej alokacji FEL 2021-2027. Propozycja realokacji środków na nowe Priorytety obejmuje łącznie **249 405 952,00 EUR** (w tym środki **EFRR: 190 073 677,00 EUR** i środki **EFS+: 59 332 275,00 EUR**), co stanowi **10,26%** alokacji na program (**11,00%** alokacji EFRR i **8,43%** alokacji EFS+).

Proponowana interwencja wpisuje się w aktualne **Zalecenia Rady z dnia 4 czerwca 2025 r. w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski**, tj.:

- **Zalecenie nr 1** „Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i wzmocnienie ogólnej gotowości bojowej zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 6 marca 2025 r.”,
- **Zalecenie nr 2** „Przyspieszenie wdrażania programów polityki spójności (EFRR, FST, EFS+, FS), w stosownych przypadkach z wykorzystaniem możliwości wynikających z przeglądu śródkresowego”,
- **Zalecenie nr 4** „Poprawę zarządzania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, w szczególności strategii dotyczących gospodarki wodnej oraz ochrony i zrównoważonego użytkowania zasobów wodnych”,
- **Zalecenie nr 5** „Wspieranie (...) umiejętności potrzebnych na rynku pracy, w tym umiejętności ekologicznych i cyfrowych. (...) Podjęcie działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy grup defaworyzowanych, w tym przez skuteczną edukację umożliwiającą przekwalifikowanie zawodowe”.

Zmiana programu FEL 2021-2027 obejmuje także zmniejszenie o 4 016 026 EUR środków przeznaczonych na komunikację i widoczność w ramach Pomocy Technicznej

i przesunięcie ich na rzecz środków przeznaczonych na zatrudnienie (wynagrodzenia pracowników departamentów, biur i Instytucji Pośredniczących uczestniczących we wdrażaniu Programu) i wsparcie wdrażania Programu (media, czynsze, funkcjonowanie Komitetu Monitorującego itd.) w wydłużonym okresie jego wdrażania, tj. do 2030 r. W związku z brakiem możliwości zwiększenia środków przeznaczonych na Pomoc Techniczną, istnieje konieczność wygenerowania oszczędności w jej ramach, m.in. poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na komunikację i widoczność.

1. Opis alokacji zasobów finansowych w podziale na priorytety oraz uzasadnienie wprowadzonych zmian.

Priorytet XIV Przemysł obronny (CS 1vii, EFRR)

Działanie	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	KI	Wartość realokacji na KI	Nowy Priorytet	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	Alokacja KI	Wartość na KI
1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji	1iv	-2 045 664,00	-480 000,00	023	-128 000,00	XIV Przemysł obronny	1vii	127 854 000,00	30 000 000,00	194	18 000 000,00
					- 352 000,00						
4.6 (IF) Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa	2i	-125 808 336,00	-29 520 000,00	038	-10 500 000,00					195	12 000 000,00
				040	-18 020 000,00						
				046	-1 000 000,00						

Uzasadnienie zmniejszenia alokacji w dotychczasowych Działaniach i przesunięcia środków na nowy Priorytet:

– Działanie 1.6 Wsparcie regionalnych systemów innowacji - CS 1iv

W ramach Działania 1.6 rozstrzygnięto 2 nabory (typ 1 i 2), w ramach których aktualnie realizowanych jest 6 umów na łączną wartość dofinansowania 2 562 902,33 PLN. Ponadto kolejny nabór z Działania 1.6 (typ1) nr FELU.01.06-IP.01-001/25 na kwotę alokacji wynoszącą 1 000 000 EUR podlega aktualnie ocenie. W ramach ww. naboru złożono 5 wniosków o dofinansowanie na wartość wnioskowanego wsparcia 1 882 381,50 PLN. W ramach Działania 1.6 nie występują listy rezerwowe. Na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie, będących w trakcie realizacji, a także zakończonego naboru IZ nie widzi zagrożenia w zrealizowaniu wartości docelowych wskaźników. Z uwagi na powyższe pozostałe wolne środki w ramach Działania 1.6 proponuje się przesunąć na cele obronne.

– Działanie 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa - CS 2i (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)

Po analizie wdrażania Działania 4.6, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS (2i), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia przez ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

W ramach Działania 4.6 ogłoszono jeden nabór niekonkurencyjny FELU.04.06-IP.01-001/23 dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek, na kwotę

dofinansowania z EFRR 234 913 891,36 PLN, 1 umowa podpisana na kwotę dofinansowania z EFRR 234 913 891,36 PLN.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 234 913 891,36 PLN została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 29 sierpnia 2023 r. W dniu 29 kwietnia 2024 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZZK.24.DIF.2024 Wybór Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na efektywność energetyczną w przedsiębiorstwach w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego. Zamówienie podzielono na cztery części o łącznej wartości środków UE 85 mln PLN. Cztery umowy operacyjne zostały podpisane w sierpniu 2024 r. (wartość środków EFRR: 34 mln PLN) - Bank Ochrony Środowiska S.A. - umowę operacyjną podpisano 9 sierpnia 2024 r., (wartość środków EFRR: 21,25 mln PLN) - Bank Ochrony Środowiska S.A. - umowę operacyjną podpisano 9 sierpnia 2024 r., (wartość środków EFRR: 17 mln PLN) - Konsorcjum: Lubelska Fundacja Rozwoju i Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o. - umowę operacyjną podpisano 14 października 2024 r., (wartość środków EFRR: 12,75 mln PLN) - Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. - umowę operacyjną podpisano 22 sierpnia 2024 r. Do dnia 20 października 2025 r., wg danych z systemu CST, zatwierdzono 9 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 371 450,00 PLN, co stanowi 0,16% alokacji. Na podstawie danych w systemie sifeik.eu, na dzień 20 października 2025 r. wsparcia udzielono 4 uprawnionym podmiotom, na kwotę 914 735,67 PLN ze środków UE. Proces przygotowania aplikacji o pożyczki (biznes plan, potrzebne analizy, zezwolenia etc.) wymaga spełnienia odpowiednich formalności, stąd pomimo wstępnego zainteresowania ostatecznych odbiorców wsparciem w obszarze efektywności energetycznej (EE) finalnie odstępują oni od ubiegania się o pożyczkę. Złożoność procesu aplikacyjnego, konieczność udokumentowania sytuacji finansowej przedsiębiorcy oraz niska rentowność przedmiotowych inwestycji w obliczu uzyskania wsparcia wyłącznie z instrumentu finansowego okazała się nieatrakcyjna dla potencjalnych ostatecznych odbiorców. Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, przy czym dokładano wszelkich starań, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Mając na uwadze niskie tempo wdrażania instrumentu już w 2024 r. wdrożono działania zaradcze polegające na ścisłym monitorowaniu postępu jego wdrażania obejmujące nie tylko bieżące kontakty z beneficjentem, ale również cykliczne spotkania wszystkich podmiotów wdrażających (również partnerów). Miały one na celu nie tylko pozyskanie informacji o postępie we wdrażaniu i tym samym realizacji celów, na poszczególnych jego poziomach, ale także możliwość reagowania ze strony IZ/IP na wszelkie sygnały utrudniające ten postęp w zakresie, jaki leżał w ich gestii. W efekcie takiej współpracy w sierpniu 2025 r. wychodząc naprzeciw sygnałom płynącym od PF i ich otoczenia rynkowego zmniejszono oczekiwany poziom oszczędności energii wymagany do uzyskania

umorzenia części pożyczki. Trzeba także podkreślić, że w proponowanym wsparciu uwzględniono w maksymalnym stopniu (wysokość dotacji nie może przekraczać wartości inwestycji wspieranych przez produkt finansowy) możliwość wskazaną w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego dot. łączenia instrumentu finansowego z dotacją. W warunkach narastającej niepewności geopolitycznej, w szczególności związanej z sytuacją bezpieczeństwa na wschodniej granicy Polski, województwo lubelskie – bezpośrednio graniczące z terytorium państwa objętego działaniami wojennymi – doświadcza szczególnie silnego wpływu czynników ryzyka. W konsekwencji wiele MŚP z tego regionu podejmuje decyzje inwestycyjne z dużą ostrożnością, koncentrując się przede wszystkim na działaniach o charakterze operacyjnym, które umożliwiają utrzymanie bieżącej działalności oraz zwiększenie efektywności operacyjnej. Natomiast inwestycje o charakterze pośrednim, w tym zwłaszcza przedsięwzięcia ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej, są coraz częściej odkładane w czasie lub wstrzymywane z uwagi na wysoki poziom niepewności oraz postrzegane ryzyko gospodarcze. Dodatkowo stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze efektywności energetycznej. Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano zmniejszenie alokacji na przedmiotowe Działanie.

Uzasadnienie nowego zakresu wsparcia w Priorytecie XIV Przemysł obronny (CS 1vii, EFRR)

- **Wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa:**
 - wzmocnienie autonomii, odporności i bezpieczeństwa regionu poprzez zwiększenie zdolności przemysłowych w sektorze obronności oraz umożliwienie inwestycji w odporną infrastrukturę obronną w celu wspierania mobilności wojskowej, a także rozwijanie technologii obronnych

Biorąc pod uwagę przygraniczne położenie województwa lubelskiego oraz w obliczu trwającego konfliktu w Ukrainie niezbędny jest rozwój potencjału województwa poprzez inwestycje w zaplecze przemysłowe działające w sektorze obronnym. Interwencja zwiększy autonomię technologiczną i pozwoli ograniczyć zależność od dostaw z państw trzecich oraz stymulować rozwój gospodarczy regionu poprzez inwestycje w sektorach o wysokiej wartości dodanej.

W woj. lubelskim występują przedsiębiorstwa o istotnym potencjale dla przemysłu obronnego (produkcja amunicji, pocisków, materiałów wybuchowych, produkcja

chemikaliów, odzież i obuwie militarne, oprogramowanie). Do kluczowych przedsiębiorstw należą:

- Mesko S. A. - Oddział w Kraśniku,
- Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 1 w Dęblinie,
- Huta Stalowa Wola - Oddział w Dęblinie,
- Azoty Puławy S.A.,
- PZL Świdnik,
- WSK Tomaszów Lubelski,
- Protektor S.A.,
- Trawena sp. z o.o.,
- Bullet Prove sp. z o.o.

Przykładowo: Mesko S.A, wraz ze spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej MESKO jest obecnie jedynym w Polsce podmiotem produkującym amunicję 155 mm, która ma ogromne znaczenie strategiczne. Produkcja pocisków odbywa się w zakładzie w Kraśniku. Już teraz Grupa Kapitałowa wdraża działania mające na celu zwiększenie możliwości produkcyjnych do 150 tysięcy sztuk rocznie, a wg niektórych źródeł do 180 tysięcy sztuk rocznie. Wsparcie przedsiębiorstw, takich jak Mesko S. A., we wskazanym zakresie pozwoliłoby na interwencje w strategicznych obszarach zarówno z perspektywy krajowej jak i wspólnotowej.

W województwie lubelskim działają również przedsiębiorstwa tj.: Protektor S.A., Trawena Sp. z o.o. czy Bullet Prove sp. z o.o., których tylko część produkcji ukierunkowana jest na sektor obronny. Prowadzenie działalności w sektorze obronnym wymaga wdrażania i stosowania innowacyjnych, zaawansowanych technologii, a nie zawsze mają one wystarczające kapitały własne lub zdolności kredytowe, aby ponosić nakłady na rozwój i testowanie nowoczesnych rozwiązań. Ryzyko niepowodzenia takich rozwiązań jest znacznie wyższe niż w typowych przedsięwzięciach komercyjnych.

Wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności pozwoli zredukować barierę wejścia i będzie zachętą do podejmowania ambitnych projektów. Wsparcie bezzwrotne umożliwi przedsiębiorstwom inwestowanie nie tylko we wzrost produkcji, ale także w nowoczesne technologie.

Kształtowanie i wzmacnianie lokalnego ekosystemu technologicznego w segmencie obronnym i dual-use pozwoli na zwiększenie konkurencyjności lubelskich firm zarówno na krajowym, jak i międzynarodowym rynku.

- potrzeba zapewnienia płynności dostaw w sektorze zbrojeniowym i cywilnym

Wsparcie w ramach FEL 2021-2027 jako nakłady w sektorze militarnym stanowiące instrument wspierający rozwój przemysłu, innowacji oraz zatrudnienia w celu

budowania zdolności produkcyjnych i eksportowych województwa lubelskiego w sektorze zbrojeniowym. Wsparcie bezzwrotne będzie sprzyjać dywersyfikacji i lokalizacji produkcji zaawansowanych komponentów (elektronika, sensory, oprogramowanie) w regionie, co zmniejsza zależność od dostawców zewnętrznych oraz wzmacnia bezpieczeństwo dostaw strategicznych technologii.

- długofalowe pobudzanie rozwoju gospodarczego kraju i regionu oraz podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw z województwa lubelskiego

W 2023 r. wartość **produktu krajowego brutto** wytworzonego w województwie lubelskim wyniosła **122,9 mld zł** i w stosunku do 2022 r. **wzrosła o 7,5%**. W kraju wartość PKB kształtowała się na poziomie 3.401,6 mld zł i w porównaniu z poprzedzającym go rokiem wzrosła o 9,7%. **Udział** województwa w wytworzeniu krajowego PKB wyniósł **3,6%**. Usytuowało to województwo lubelskie na **10. miejscu wśród regionów** Polski. Inwestycje w przemysł obronny będą miały bezpośrednie przełożenia na sukcesywny wzrost PKB w regionie. Dane te wskazują, że tempo rozwoju gospodarczego regionu, pozostaje niższe od średniej krajowej, co potwierdza potrzebę interwencji o charakterze prorozwojowym i długofalowym. Jednocześnie należy zauważyć, że w przypadku inwestycji w technologie lub produkty mogące mieć zastosowanie w sektorze obronnym, przedsiębiorstwa często działają w warunkach ograniczonej przewidywalności.

W Polsce działalność w zakresie produkcji, obrotu i transferu uzbrojenia oraz technologii wojskowych wymaga koncesji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym. Firmy działające w sektorze obronnym muszą spełniać wysokie standardy bezpieczeństwa informacji, w tym:

- uzyskanie certyfikatów ochrony informacji niejawnych,
- przestrzeganie procedur bezpieczeństwa fizycznego, teleinformatycznego i osobowego.

Uzależnienie rentowności inwestycji od podpisania kontraktów z instytucjami publicznymi (np. Ministerstwem Obrony Narodowej) lub dużymi podmiotami z branży zbrojeniowej niesie ze sobą istotne ryzyko finansowe. O ile podpisanie kontraktu przynosi firmie wymierny dochód, o tyle brak realizacji zamówień może prowadzić do nadmiernego zadłużenia, zamrożenia kapitału lub przeinwestowania, szczególnie w przypadku MŚP o ograniczonej płynności finansowej, dlatego niezbędne jest wsparcie w bezpiecznej formie – dotacji.

Inwestycje w sektor przemysłowy i technologiczny, w szczególności w obszarze technologii podwójnego zastosowania (dual-use), mają potencjał nie tylko do krótkookresowego pobudzenia aktywności gospodarczej, lecz także do trwałego zwiększenia produktywności, innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw.

- **Zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania:**

- pobudzenie transferu technologii i dyfuzji innowacji do innych branż: energetyki, logistyki, transportu, rolnictwa czy ochrony zdrowia

Struktura gospodarcza w województwie lubelskim pokazuje stosunkowo niski udział sektora przetwórstwa przemysłowego (sekcja C – PKD 2007), który w przypadku liczby przedsiębiorstw, kształtuje się na poziomie 7,2% (w 2024 r.) i w porównaniu do reszty województw w kraju zajmuje pod tym względem 13 miejsce.

Na koniec czerwca 2025 r. w województwie było zarejestrowanych 17 012 podmiotów przemysłowych (o 56 więcej niż na koniec marca 2025 r.), w tym 15 674 sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 57 więcej w stosunku do marca 2024 r.).

W sekcji przetwórstwo przemysłowe największy udział w województwie miały następujące działy: produkcja artykułów spożywczych (23,3 %), chemikaliów i wyrobów chemicznych (7,5 %), wyrobów z metali (7,0 %), napojów (3,9%). Wsparcie sektora przemysłowego w zakresie technologii podwójnego zastosowania pobudzi rozwój innowacyjnych MŚP, zwiększy atrakcyjność inwestycyjną regionu i stworzy podstawy dla trwałego i długoterminowego wzrostu gospodarczego. Wsparcie dla projektów dual-use wpisuje się w cele Programu FEL: rozwój gospodarczy regionu, stymulowanie innowacyjności i wzmocnienie potencjału B+R. Wiele technologii obronnych i dual-use nie generuje szybkich przychodów – ich wdrożenie może być długotrwałe, a komercjalizacja ograniczona przez regulacje lub specyfikę rynku. Pożyczki wymagają spłaty niezależnie od sukcesu projektu, co może zniechęcać przedsiębiorców do inwestowania w ten obszar. Wsparcie dotacyjne jest uzasadnione ze względu na interes publiczny – rozwój technologii obronnych i dual-use wzmacnia bezpieczeństwo, odporność i niezależność technologiczno-przemysłową regionu. To inwestycja w dobro wspólne, a nie tylko w zysk przedsiębiorcy.

- zwiększenie krajowego potencjału obronnego
Polskie wydatki na obronę narodową należą dziś do najwyższych w całym NATO, a w kontekście ich tendencji wzrostowej, gdzie zgodnie z planami Ministerstwa Obrony Narodowej w 2026 roku wydatki na obronność mają osiągnąć rekordowy poziom 201 mld PLN, tj. 4,83% PKB wsparcie w Programu FEL w obszarze rozwoju technologii i innowacji dual-use będzie ich niezbędnym uzupełnieniem i dźwignią, budując potencjał na wypracowanie dodatkowej specjalizacji przemysłowej.
- ożywienie regionalnej gospodarki oraz zatrzymanie odpływu inwestorów krajowych i zagranicznych

Utrzymująca się tendencja odpływu inwestorów - inwestorzy krajowi i zagraniczni postrzegają woj. lubelskie jako obszar o podwyższonym ryzyku prowadzenia biznesu (ilość podmiotów prywatnych z województwa lubelskiego, które wyrejestrowały

działalność: 9 231 w 2024 r., 9 744 w 2023 r., 9 621 w 2022 r., wobec 8 344 w 2021 r. i 7 376 w 2020 r.). W sierpniu 2025 r. wykreślono z rejestru REGON 690 podmiotów (o 2,4% więcej niż przed miesiącem), w tym 618 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 6,9%, więcej niż przed miesiącem). Zawieszenie działalności handlowej z klientami z Białorusi i Federacji Rosyjskiej oraz ograniczenie wymiany handlowej z klientami z Ukrainy, spowodowało likwidację działalności części przedsiębiorców z woj. lubelskiego, których działalność skierowana była w większości na wskazane rynki lub znaczne ograniczenie działalności gospodarczej tych przedsiębiorstw, problemy w znalezieniu nowych rynków zbytu oraz konieczność przebranżowienia.

Należy również zauważyć, że przedsiębiorstwa podejmujące współpracę z sektorem zbrojeniowym, nawet pośrednio (np. dostarczając komponenty, materiały lub usługi wspierające wojsko), mogą być postrzegane jako podmioty strategiczne lub potencjalne cele działań o charakterze dywersyjnym. Przedsiębiorcy z regionów przygranicznych, takich jak województwo lubelskie, obawiają się także zagrożeń fizycznych, sabotażu, aktów wandalizmu czy podpażeń, co dodatkowo osłabia ich gotowość do angażowania środków własnych w tego typu projekty.

Położenie województwa lubelskiego w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Ukrainą i Białorusią stanowi czynnik o podwójnym znaczeniu – zarówno zagrożenie, jak i potencjalną przewagę rozwojową. Z jednej strony region jest narażony na negatywne skutki niestabilnej sytuacji geopolitycznej: większe ryzyko zakłóceń w łańcuchach dostaw, spadek zaufania inwestorów, a także obawy społeczne związane z bezpieczeństwem. Z drugiej jednak strony, jego strategiczne położenie przyfrontowe stwarza unikalne możliwości rozwoju działalności gospodarczej związanej z bezpieczeństwem i obronnością. W tym kontekście wykorzystanie położenia przyfrontowego regionu do przebranżowienia przedsiębiorstw celem wzmocnienia krajowych zdolności zbrojeniowych jest działaniem uzasadnionym i strategicznie korzystnym, jednak wymagającym zminimalizowania ryzyka inwestycyjnego poprzez stosowanie bezzwrotnych instrumentów wsparcia.

Istotą wsparcia projektów w obszarze obronności i dual-use w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 jest nie tyle wzrost przychodów czy maksymalizacja zysków, lecz stworzenie w wyselekcjonowanych przedsiębiorstwach zdolności produkcyjnych w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa stanowiących rezerwę na czas kryzysu, która może się wiązać z niższym zyskiem niż ma to miejsce przy wsparciu standardowej produkcji.

Argumentacja w zakresie zastosowania dotacyjnej formy wsparcia w CS 1vii:

Województwo lubelskie jako region przygraniczny z Ukrainą, odgrywa kluczową i strategiczną rolę w systemie bezpieczeństwa narodowego oraz w logistyce i wsparciu działań humanitarnych i gospodarczych po wybuchu wojny w 2022 roku. Z uwagi na swoje położenie, infrastrukturę transportową, zaplecze naukowo-badawcze oraz rozwijający się sektor przemysłowy, region ten ma szczególne znaczenie dla budowy krajowych zdolności

obronnych. Województwo lubelskie pozostaje jednak regionem o niższym poziomie uprzemysłowienia, innowacyjności i produktywności, co wynika m.in. z historycznych uwarunkowań, ograniczonego dostępu do dużych rynków zbytu i relatywnie słabej infrastruktury przemysłowej.

W 2023 roku udział województwa w wytworzeniu krajowego PKB wyniósł 3,6%, mniej o 0,1 p. proc. niż w 2022 r. i o 0,2 p. proc. niż w 2015 r. W przeliczeniu na jednego mieszkańca w województwie wytworzono 62 175 zł PKB, więcej o 4 708 zł niż w 2022 r. i o 29 909 zł niż w 2015 r. W 2023 r. województwo lubelskie zajmowało ostatnie miejsce wśród wszystkich regionów w Polsce. Omawiany wskaźnik stanowił 68,8% wartości średniej krajowej, podczas gdy w 2022 r. był on wyższy o 1,2 p. proc., a w 2015 r. – o 0,2 p. proc. Najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca uzyskany w 2023 roku w regionie warszawskim stołecznym prawie 3-krotnie przewyższał wartość PKB na 1 mieszkańca województwa lubelskiego¹.

Rozwój regionu koncentruje się wokół największych ośrodków miejskich, przy czym zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego aż 11 miast średnich traci funkcje społeczno-gospodarcze, co wpływa negatywnie na procesy demograficzne, a w konsekwencji na rozwój gospodarczy. Struktura gospodarcza w województwie lubelskim pokazuje stosunkowo niski udział sektora przetwórstwa przemysłowego (sekcja C – PKD 2007), który w przypadku liczby przedsiębiorstw, kształtuje się na poziomie 7,2%² (w 2024 r.) i w porównaniu do reszty województw w kraju zajmuje pod tym względem 13 miejsce. Na koniec czerwca 2025 r. w województwie było zarejestrowanych 17 012 podmiotów przemysłowych (o 56 więcej niż na koniec marca 2024 r.), w tym 15 674 z sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 57 więcej w stosunku do marca 2024 r.). Produkcja sprzedana przemysłu na koniec II kwartału 2025 r. wyniosła (w cenach bieżących) 32 528,8 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 5,2% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (w kraju wzrosła o 1,4 %). Wyższy niż w 2024 roku poziom produkcji sprzedanej odnotowano w 20 spośród 31 występujących w województwie działach przemysłu. W sekcji przetwórstwo przemysłowe największy udział w województwie miały następujące działy: produkcja artykułów spożywczych (23,3 %), chemikaliów i wyrobów chemicznych (7,5 %), wyrobów z metali (7,0 %), napojów (3,9%)³. W badaniu ankietowym Szybki Monitoring NBP – prognozy na III kw. 2025 r., w odniesieniu do poprzedniego badania, o 9 p. proc. zmalał odsetek badanych przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych oceniających swoją bieżącą sytuację ekonomiczną jako dobrą, a o 11 p. proc. wzrósł udział ankietowanych, którzy oceniają ją jako słabą. W porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, zmniejszył się o 10 p. proc. udział badanych, którzy postrzegają swoją kondycję ekonomiczną jako dobrą.

¹ GUS: Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2025

² Udział liczby przedsiębiorstw dla działów 24-30 sekcji C. kształtuje się na poziomie 1,8% w regionie i 2,1% w kraju (24. Produkcja metali, , 25. Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, 26. Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, 27. Produkcja urządzeń elektrycznych, 28. Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana, 29. Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli, 30. Produkcja pozostałego sprzętu transportowego)

³ NBP Sytuacja gospodarcza województwa lubelskiego Nr 03 (3 /25) sierpień 2025 r.

Wojna w Ukrainie miała negatywny wpływ na przedsiębiorstwa z regionu polski wschodniej powodując wzrost kosztów, zakłócenia w łańcuchach dostaw i wzrost ryzyka biznesowego. Ma to również konsekwencje w zdecydowanie gorszych możliwościach pozyskiwania zewnętrznych inwestorów nie tylko zagranicznych, ale również krajowych. Przygraniczne położenie regionu powoduje, że przedsiębiorcy boją się inwestować w infrastrukturę, a nawet przenoszą swoje zakłady w bezpieczniejsze regiony Polski. Co więcej współpraca z innymi przedsiębiorstwami staje się utrudniona ze względu na obostrzenia nadgraniczne związane m.in. z utworzeniem strefy buforowej na granicy z Białorusią, a także na wykorzystywanie woj. lubelskiego jako hubu przeladunkowego dla pomocy wysyłanej na terytorium Ukrainy. Z ogółu przedsiębiorstw z województwa lubelskiego ankietowanych w ramach Szybkiego Monitoringu NBP, 58% prowadziło inwestycje w II kw. 2025 r. Spośród prowadzących inwestycje, 89% przedsiębiorców zamierzało je kontynuować bądź zakończyć w III kw. br. zgodnie z planem, 5% przewidywało rezygnację lub redukcję rozpoczętego procesu inwestycyjnego. Zdecydowana większość ankietowanych (77%) nie planuje rozpoczęcia poważniejszych inwestycji w III kw. br. Wśród przedsiębiorstw, które zamierzają rozpocząć nowe inwestycje, 28% planuje sfinansować je głównie kredytem bankowym, 48% środkami własnymi, a pozostali planują sfinansować inwestycje innymi środkami obcymi⁴.

Wojna w Ukrainie uwypukliła strategiczne znaczenie regionu, ale jednocześnie wystawiła przedsiębiorców na ciężką próbę wzrostu kosztów i globalnej niepewności. Po wybuchu konfliktu w Ukrainie oraz pojawieniu się kryzysu migracyjnego na granicy z Białorusią identyfikowane są następujące zmiany w życiu społecznym oraz gospodarczym regionu, które wpływają na działalność przedsiębiorstw z województwa lubelskiego, również w zakresie pozyskiwania funduszy europejskich:

- Zawieszenie działalności handlowej z klientami z Białorusi i Federacji Rosyjskiej, co spowodowało likwidację działalności części przedsiębiorców z woj. lubelskiego, których działalność skierowana była w większości na wskazane rynki lub znaczne ograniczenie działalności gospodarczej tych przedsiębiorstw, problemy w znalezieniu nowych rynków zbytu, konieczność przebranżowienia, utrudniona wymiana handlowa z Ukrainą.

W sierpniu 2025 r. do rejestru REGON wpisano 1087 nowych podmiotów. Wśród nowo zarejestrowanych jednostek przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których wpisano 878. Liczba nowo zarejestrowanych spółek handlowych zmniejszyła się o 0,7%. W sierpniu br. wykreślono z rejestru REGON 690 podmiotów (o 2,4% więcej niż przed miesiącem), w tym 618 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 6,9% więcej niż przed miesiącem).

- Ostrożność inwestorów wobec projektów infrastrukturalnych ze względu na bliskość granicy. Wielu lokalnych przedsiębiorców wstrzymało się z decyzjami inwestycyjnymi w obliczu niestabilnej sytuacji geopolitycznej.

W przypadku dofinansowania, dotacja zmniejsza potencjalne ryzyko inwestycji i wówczas decyzja o podjęciu takiego ryzyka jest łatwiejsza dla przedsiębiorcy. Dotacje można łatwo

⁴ NBP Sytuacja gospodarcza województwa lubelskiego Nr 03 (3 /25) sierpień 2025 r.

dostosować do zmieniających się warunków geopolitycznych, technologicznych czy gospodarczych, natomiast instrumenty finansowe są mniej elastyczne – wymagają renegocjacji warunków, zmiany partnerów finansujących, aktualizacji koszyka produktów.

- Negatywny wpływ regulacji granicznych na kondycję przedsiębiorców z terenów przygranicznych objawiający się pogorszeniem kondycji finansowej, utratą konkurencyjności i w konsekwencji zagrożeniem dla trwałości biznesu.
- Gorsze możliwości pozyskiwania zewnętrznych inwestorów nie tylko zagranicznych, ale również krajowych.
- Zmiany w zakresie działalności handlowej przedsiębiorstw z Ukrainą (zmiany w zakresie asortymentu, rodzaju usług), w tym niekontrolowany napływ towarów z Ukrainy zaburzający popyt na produkty polskich przedsiębiorców – co negatywnie wpłynęło na przychody lubelskich przedsiębiorców.
- Negatywne zmiany w strukturze zatrudnienia, odpływ mężczyzn zatrudnionych w województwie lubelskim w takich branżach jak budownictwo, transport.
- Zmiany i wprowadzanie nowych uregulowań prawnych dotyczących m. in. sfery gospodarczej, w tym w zakresie pomocy kierowanej bezpośrednio na rzecz Ukrainy, jak i podmiotów działających w tym celu pośrednio.

Wspieranie przedsiębiorstw ze wschodnich regionów przygranicznych w obszarze obronności oraz technologii i produktów o podwójnym zastosowaniu (dual-use) jest niezbędne dla zwiększenia odporności regionalnych gospodarek, wzmocnienia bezpieczeństwa wschodniej granicy Unii Europejskiej i dywersyfikacji struktury przemysłowej, co znajduje odzwierciedlenie w motywie 7 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego*. Przedsiębiorstwa z województwa lubelskiego posiadają potencjał w takich branżach jak metalowa, maszynowa, chemiczna, elektroniczna, logistyczna, IT i spożywcza, które mogą skutecznie włączyć się w rozwój krajowego i europejskiego sektora bezpieczeństwa. Zastosowanie bezzwrotnej formy wsparcia – dotacji jest szczególnie uzasadnione w przypadku województwa lubelskiego. Region charakteryzuje się niższym poziomem uprzemysłowienia i innowacyjności niż średnia krajowa, a przedsiębiorstwa często dysponują ograniczonym kapitałem własnym.

Specyfika nowego wsparcia planowanego w ramach programu FEL w obszarze zwiększenia potencjału przedsiębiorstw w obszarze bezpieczeństwa i obronności różni się od dotychczasowej interwencji w ramach Cs1(iii), ukierunkowanej na zwiększenie konkurencyjności MŚP. Różnice dotyczące celu finansowania wynikają przede wszystkim ze ścisłego ukierunkowania wspieranych przedsiębiorstw:

- ograniczonego zbioru podmiotów prowadzących działalność w branży bezpieczeństwa lub obronności (koncesjonowana działalność gospodarcza) oraz
- tylko podmioty wytwarzające/świadczące lub planujące wytwarzać/świadczyć produkty/usługi podwójnego zastosowania.

Celem nowych inwestycji nie jest zatem proste zwiększanie przychodów ze sprzedaży, czy maksymalizacja zysków, ale budowa potencjału produkcyjnego/usługowego ww.

przedsiębiorstw, możliwego do wykorzystania w chwili zwiększonego zapotrzebowania podczas kryzysu. Inwestycje zwiększą odporność firm na destabilizację rynku oraz umożliwią zwiększenie produkcji w nagłych przypadkach będących skutkiem działań wojennych lub kryzysu w zakresie obronności. Przyczynią się do długoterminowej stabilności i zabezpieczenia potrzeb wojskowych i cywilnych. Wsparcie będzie również generowało zachętę do jak najszybszego przygotowania efektywnego zarządzania łańcuchem dostaw oraz możliwość szybkiej, niezależnej od dostaw zagranicznych produkcji w przypadku konfliktu militarnego. Jedną z cech charakterystycznych branży bezpieczeństwa i obronności jest duże uzależnienie od kontraktów rządowych, które mogą ulegać zmianom w zależności od zmian budżetowych i priorytetów politycznych. Jest to znacząca różnica od wolnorynkowych warunków działalności podmiotów, które mogą uzyskać wsparcie w ramach Celu Szczegółowego 1(iii). Wspierana działalność w ramach Celu Szczegółowego 1(vii) obarczona jest zatem znacznym ryzykiem biznesowym bowiem bezpośredni wpływ na perspektywy wzrostu ww. sektorów, a tym samym na podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz zdolności obronnych m.in. regionu ma dynamika wydatków rządowych będąca również pod wpływem bieżących czynników geopolitycznych. Technologia jest jednym z najbardziej wyrazistych przykładów obszarów, w których ekonomia i bezpieczeństwo się przecinają. Dlatego podkreślenia wymaga swoista cecha nowoprojektowanego wsparcia tj. dual-use. Rozwiązania podwójnego zastosowania są względną nowością w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 niemniej stanowią rdzeń wsparcia w ramach Cs1(vii). Wspieranie takich rozwiązań, mimo, że przyczyni się do wzmocnienia potencjału komercyjnego wybranych przedsiębiorstw, jest pożądane przede wszystkim ze względów interesu publicznego tj. wzmocnienia obronności i odporności na kryzysy. Uwzględnić należy również fakt, że działania w zakresie badań i rozwoju w branżach związanych z bezpieczeństwem i obronnością prowadzone są na poziomie krajowym, a więc wsparcie na poziomie regionalnym powinno koncentrować się na szybkim wdrożeniu wyników prac B+R i ich komercjalizacji.

W świecie, w którym napięcia geopolityczne kształtują rzeczywistość, przemysł bezpieczeństwa i obronny stają się kolebką innowacji technologicznych (np. inwestycje w sztuczną inteligencję, systemy bezzałogowe). W świetle możliwego konfliktu zbrojnego lub wojny hybrydowej konieczne jest także zapewnienie szybkiego dostępu do sprawdzonych technologii również w sferze cyberbezpieczeństwa. Wspieranie firm z branży bezpieczeństwa i obronności a także produkujących lub świadczących produkty/usługi podwójnego zastosowania mających swoją siedzibę na terenie województwa lubelskiego należy rozpatrywać w formie strategii, finansowanej w sposób dotacyjny, która przekłada się m.in. na zapewnienie bezpieczeństwa, rozwój gospodarczy, innowacyjność. Tym samym należy uwzględnić odmiennie systemy finansowania wsparcia: umożliwienie wsparcia dotacyjnego ukierunkowanego na inwestycje wzmacniające i poprawiające bezpieczeństwo i obronność (w wielu przypadkach będą to inwestycje innowacyjne, obarczone klauzulą braku powszechnej dostępności, czy podlegające surowym regulacjom m.in. Międzynarodowym Przepisom Ruchu Uzbrojenia), w tym inwestycje produkcyjno/usługowe dual-use oraz pozostawienie

instrumentów finansowych dla przedsiębiorstw realizujących standardowe inwestycje nieobarczone ryzykiem i przynoszące wyższe zyski w krótszym terminie.

Zważywszy na powyższe wsparcie dotacyjne pozwoli więc:

- uruchomić inwestycje w sektorze obronnym, które są inwestycjami o zwiększonym ryzyku z uwagi na położenie regionu jak również wysoką barierę wejścia. Podmioty działające w sektorze obronnym są niemal całkowicie zależne od zamówień publicznych. Takie inwestycje są wysokokapitałowe, wymagają bardzo kosztownych technologii, linii produkcyjnych, certyfikacji, a zwrot z inwestycji może być znacznie rozciągnięty w czasie;
- umożliwić dywersyfikację przedsiębiorstw cywilnych, poprzez inwestycje dual-use, stanowiące dla nich nieznany dotychczas rynek, co pozwoli zwiększyć ich odporność na wahania koniunktury np. poprzez produkcję komponentów, materiałów, systemów komunikacji, ochrony danych czy logistyki specjalnej dla celów militarnych;
- zwiększyć lokalny potencjał technologiczny i badawczy, wykorzystując współpracę z uczelniami wyższymi (np. Politechniką Lubelską, UMCS, Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie) i instytutami otoczenia biznesu (np. Lubelski Klaster Lotniczy, Wschodni Klaster ICT);
- stworzyć nowe miejsca pracy i podnieść kompetencje techniczne kadr, co wzmocni konkurencyjność regionu w dłuższej perspektywie;
- zapewnić bezpieczeństwo dostaw i usług strategicznych w regionie granicznym, o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa i Unii Europejskiej.

W kontekście dużych zmian geopolitycznych instrumenty wsparcia sektora obronnego oraz dual-use powinny być dostosowywane zarówno do strategicznych potrzeb państwa, jak też specyficznych uwarunkowań regionu. Z uwagi na konieczność szybkiego reagowania zastosowanie formy dotacji dla projektów z zakresu obronności jest dużo bardziej efektywnym środkiem niż instrumenty finansowe. Instrumenty finansowe mają dłuższy cykl wdrożeniowy i niższą absorpcję, co może zagrozić realizacji nowego Cs1(vii) - proces wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy, a następnie partnerów finansujących oraz budowanie portfeli produktowych jest długotrwały. Dotacje niosą za sobą mniejsze ryzyko dla funkcjonowania podmiotów, które działają w niszowej branży z zakresu obronności, gdzie produkcja sprzętu dla wojska jest i tak obciążona dodatkowymi obostrzeniami m.in. uzyskanie koncesji. Jednocześnie należy wskazać, że instrumenty finansowe zakładają racjonalność rynku i dostępność pełnej informacji. Tymczasem sektor obronny i dual-use operuje w warunkach asymetrii informacji (np. tajemnice technologiczne, niejawne kontrakty, zmienne regulacje). Dotacje natomiast umożliwiają inwestycje mimo braku pełnej przewidywalności.

Ponadto mając na uwadze ograniczoną liczbę podmiotów, które mogłyby starać się o finansowanie w branży w zakresie obronności (z uwagi na koncesje/obostrzenia), a także wysokość alokacji przeznaczoną na ten cel – 30 mln EUR, wdrożenie instrumentów finansowych w tym obszarze byłoby nieefektywne. Duża część środków z tej puli musiałaby zostać przeznaczona na obsługę tego instrumentu, co generuje nieproporcjonalnie wysokie koszty transakcyjne i operacyjne, zamiast wspierać

bezpośrednio działalność przedsiębiorstw. Dotacje są bardziej efektywne kosztowo w takich niszowych sektorach.

Z uwagi na charakter interwencji oraz odbiorców wsparcia podstawą udzielanej pomocy w ramach Cs1(vii) będzie pomoc publiczna. Konieczność wniesienia wkładu własnego, który w przypadku dużych przedsiębiorstw może osiągnąć poziom nawet do 50% kosztów kwalifikowalnych pozwala twierdzić, że pomimo bezzwrotnego wsparcia inwestycje będą przemyślane i racjonalne oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom. Już samo wniesienie wkładu własnego w wysokości 50% jest dużym obciążeniem finansowym dla przedsiębiorcy, bliskim wsparciu w ramach instrumentów finansowych z umorzeniem pożyczki - to podobny zwrot dla przedsiębiorców, lecz zbyt długie wydłużenie procesu wdrażania IF dla IZ programem.

W odniesieniu do dotacji warunkowej należy zauważyć, że zgodnie z art. 57 ust. 3 i 5 rozporządzenia UE 2021/1060 państwa członkowskie ponownie wykorzystują zasoby zwrócone przez beneficjenta w tym samym celu lub zgodnie z celami danego programu do dnia 31 grudnia 2030 r. W przypadku gdy zasoby zwrócone przez beneficjenta nie zostaną ponownie wykorzystane ww. terminie, wówczas zwracane są do budżetu UE. Mając na względzie, że umowy z beneficjentami będą mogły być zawarte najwcześniej w 2026 r., a beneficjent dokonuje zwrotu dopiero po zrealizowaniu projektu, istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo konieczności zwrotu tych środków do budżetu UE.

W celu sprawnego podniesienia poziomu bezpieczeństwa i zdolności obronnych regionu i kraju oraz wzmocnienia regionalnej gospodarki dotkniętej skutkami wojny zasadne jest wsparcie inwestycji w formie dotacji, która może **stanowić zachętę dla przedsiębiorstw**, a ukierunkowane wydatki obronne nie tylko wzmocnią zdolności militarne kraju, lecz również staną się impulsem dla regionalnej i krajowej gospodarki – wesprą innowacje, modernizację przemysłu i budowę krajowej bazy technologicznej. Bez tej zachęty zainteresowanie przedsiębiorstw będzie znikome. Silna baza przemysłowa pozwoli zabezpieczyć krajowe potrzeby, jak również zwiększyć produkcję na eksport, co w efekcie przełoży się na wyższe dochody podatkowe dla państwa, nowe miejsca pracy i wzrost udziału Polski w europejskich łańcuchach wartości. Dotacja przyczyni się do szybszego osiągnięcia wskaźników programowych, gdyż jest bardziej przystępna ekonomicznie dla przedsiębiorstw z województwa lubelskiego, z których duża część ze względów finansowych nie decyduje się na zawarcie pożyczki.

Mając powyższe na uwadze wybór formy dotacyjnej jest więc nie tylko uzasadniony ekonomicznie, ale również strategicznie i społecznie, ponieważ umożliwia wsparcie inwestycji, które służą celom publicznym i bezpieczeństwu, a nie generują bezpośredniego, szybkiego zwrotu finansowego. Dzięki dotacjom przedsiębiorstwa z województwa lubelskiego będą mogły rozwijać nowoczesne technologie, zwiększać swoje kompetencje w obszarze bezpieczeństwa i obronności, a także stać się częścią krajowych i europejskich łańcuchów dostaw. Takie wsparcie wpisuje się w cele polityki spójności UE na lata 2021-2027 i 2028–2034, Europejskiego Funduszu Obronnego, a także Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku, zakładającej wzrost innowacyjności, odporności i bezpieczeństwa regionu. Zastosowanie wsparcia dotacyjnego w CS 1.7 spełnia warunek: „*Wsparcie dotacyjne jest używane tylko tam, gdzie istnieje wyraźna potrzeba (np. w celu rozwiązywania problemów związanych z*

niepowodzeniami rynku) lub gdzie jest wymagane do osiągnięcia określonych celów politycznych (takich jak promowanie bardziej cyrkularnej, zielonej i sprawiedliwej gospodarki)”. Wskazać należy, że cele polityczne w zakresie bezpieczeństwa i obronności były formułowane również przez inne niż Komisja Europejska organy Unii Europejskiej, w tym:

- Parlament Europejski, w tym np. w Rezolucji z dnia 12 marca 2025 r. w sprawie białej księgi w sprawie przyszłości europejskiej obrony, czy też zatwierdzaniu Rozporządzeń dotyczących obronności, w tym zmienionych rozporządzeń Polityki Spójności czy też ustanawiających programy wsparcia w zakresie bezpieczeństwa i obronności,
- Radę Europejską, w tym np. w Konkluzjach w sprawie europejskiej obronności i bezpieczeństwa z 23 października 2025.

Interes publiczny i bezpieczeństwo są jednymi z najważniejszych celów politycznych każdego z państw członkowskich UE i całej Wspólnoty, stąd rozwój technologii obronnych i dual-use to dobro wspólne, wzmacniające bezpieczeństwo i odporność regionu, a nie tylko zysk przedsiębiorcy. Korzyści z inwestycji w sektorze obronnym nie są tylko prywatne, ale przede wszystkim systemowe (bezpieczeństwo państwa, stabilność regionu).

Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne (CS 2v, EFRR)

Działanie	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	KI	Wartość realokacji na KI	Nowy Priorytet	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	Alokacja KI	Wartość na KI
1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw	1i	-20 095 473,76	-4 715 255,00	004	-4 715 255,00	XV Bezpieczeństwo wodne	2v	149 113 252,01	34 988 327,00	058	33 950 327,00
1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań	1i	-2 748 861,00	-645 000,00	029	-600 000,00						
				030	-45 000,00						
1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji	1iv	-2 889 500,40	-678 000,00	029	-163 000,00						
				030	-515 000,00						
2.5 Usługi dla MŚP	1iii	-13 531 215,00	-3 175 000,00	024	-3 175 000,00						
2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych		-15 768 660,00	-3 700 000,00	021	-3 700 000,00						
4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach	2i	-28 907 299,29	-6 782 885,00	045	-6 782 885,00						
4.9 (IF) likwidacja	2ii	-29 832 600,00	-7 000 000,00	047	-132 903,00					197	1 038 000,00
Zwiększenie wykorzystania				048	-5 367 097,00						
Odnawialnych Źródeł				049	-500 000,00						
Energii w ramach IIT				052	-1 000 000,00						

5.1 Niskoemisyjny transport miejski	2vii	-6 829 240,44	-1 602 431,00	085	-1 602 431,00						
5.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych	2vii	-10 054 924,41	-2 359 314,00	077	-2 359 314,00						
7.10 Turystyczne Lubelskie (IF)	4vi	-16 356 745,78	-3 837 990,00	165	-3 837 990,00						
11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie (IF)	5ii	-2 098 731,93	-492 452,00	166	-492 452,00						

Uzasadnienie zmniejszenia alokacji w dotychczasowych Działaniach i przesunięcia środków na nowy Priorytet:

– **Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw CS 1i**

W ramach Działania 1.2 ogłoszono 2 nabory, w ramach których podpisano 36 umów o dofinansowanie na łączną kwotę wnioskowanego wsparcia 70 347 215,62 PLN. Szacowana wartość docelowa wskaźników na podstawie podpisanych umów w ramach ww. naborów jest wysoka. W związku z powyższym proponuje się realokację środków.

– **Działanie 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań CS 1i**

W ramach Działania 1.4 ogłoszono 1 nabór, w którym złożono 5 wniosków o dofinansowanie na wartość wnioskowanego wsparcia 2 200 994,39 PLN. Wysokość alokacji przeznaczonej na nabór (w tym rezerwa 10%) wynosi 4 510 118,67 PLN. Aktualnie trwa ocena merytoryczna 4 projektów o łącznej kwocie wnioskowanego dofinansowania 1 710 155,43 PLN. Mimo szeroko prowadzonych działań informacyjno – promocyjnych w zakresie naboru z ww. Działania zainteresowanie ze strony wnioskodawców nie było duże, wartość złożonych wniosków o dofinansowanie nie wyczerpała dostępnej w naborze alokacji. W związku z powyższym proponuje się realokację środków.

– **Działanie 1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji CS 1iv**

W ramach Działania 1.6 rozstrzygnięto 2 nabory (typ 1 i 2), w ramach których aktualnie realizowanych jest 6 umów na łączną wartość dofinansowania 2 562 902,33 PLN. Ponadto kolejny nabór z Działania 1.6 (typ1) nr FELU.01.06-IP.01-001/25 na kwotę alokacji wynoszącą 1 000 000 EUR podlega aktualnie ocenie. W ramach ww.

naboru złożono 5 wniosków o dofinansowanie na wartość wnioskowanego wsparcia 1 882 381,50 PLN. Aktualnie trwa ocena merytoryczna 3 projektów o łącznej kwocie wnioskowanego dofinansowania 1 243 216,80 PLN. W ramach Działania 1.6 nie występują listy rezerwowe. Na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie, będących w trakcie realizacji, a także zakończonego naboru nie identyfikuje się zagrożenia w zrealizowaniu wartości docelowych wskaźników. W związku z powyższym proponuje się realokację środków.

– **Działanie 2.5 Usługi dla MŚP CS 1iii**

W ramach Działania 2.5 Usługi dla MŚP zorganizowany został jeden nabór, w którym zainteresowanie aplikowaniem było niewielkie. W ramach naboru nr FELU.02.05-IP.01-001/24 (typ1) złożono 14 wniosków o dofinansowanie na wartość wnioskowanego wsparcia wynoszącą 3 315 700,00 PLN. Wysokość alokacji przeznaczonej na nabór (w tym rezerwa 10%) wynosiła 12 632 490,00 PLN (2 925 000 EUR). Ostatecznie do dofinansowania wybrano 11 projektów na wnioskowaną wartość wsparcia wynoszącą 2 410 000,00 PLN. Niewielkie zainteresowanie naborem może wynikać z faktu, że usługi doradcze mogą być świadczone tylko przez akredytowane ośrodki innowacji, których na chwilę obecną jest tylko trzy (z funkcją doradztwo innowacyjne), a sam proces akredytacji przez MRiT jest długotrwały. W ramach Działania 2.5 (typ1) nie występują listy rezerwowe. Na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie, będących w trakcie realizacji, a także mając na uwadze planowaną realokację środków z Działania 2.5 na nowe cele szczegółowe - w związku ze zmianą rozporządzeń dla polityki spójności (EFRR i EFS+) w perspektywie finansowej na lata 2021-2027, a tym samym zaproponowaną zmianę wartości docelowej wskaźnika RCO002, LAWP nie widzi zagrożenia w zrealizowaniu celu końcowego. Ponadto ogłoszono kolejny nabór na Działanie 2.5 (typ 2) na kwotę alokacji wynoszącą 4 875 000 EUR. Z uwagi na powyższe pozostałe wolne środki w ramach Działania 2.5 (typ1) proponuje się przesunąć na cele obronne.

– **Działanie 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych CS 1iii**

LAWP ogłosiła 2 nabory konkurencyjne z Działania 2.7, w ramach których aktualnie realizowanych jest 45 umów. W ramach Działania 2.7 (nabory konkurencyjne) nie występują listy rezerwowe. Na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie, będących w trakcie realizacji, a także mając na uwadze planowaną realokację środków z Działania 2.7 na nowe cele szczegółowe - w związku ze zmianą rozporządzeń dla polityki spójności (EFRR i EFS+) w perspektywie finansowej na lata 2021-2027, a tym samym zaproponowaną zmianę wartości docelowej wskaźnika RCO002 dla naboru konkurencyjnego, LAWP nie widzi zagrożenia w zrealizowaniu celu końcowego.

Z uwagi na powyższe oraz mając na uwadze fakt, że projekt kluczowy Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III ostatecznie otrzymał niższe

dofinansowanie niż pierwotnie planowano, pozostała wolna kwota alokacji w ramach Działania 2.7 może zostać realokowana na nowe obszary zaproponowane przez KE.

– **Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach CS 2i**

W ramach Działania 4.1 ogłoszono 4 nabory: 1 nabór konkurencyjny, 3 nabory niekonkurencyjne:

- FELU.04.01-IZ.00-001/23 nabór konkurencyjny - dotacje: zostało złożonych 51 wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR 139 796 274,51 PLN, podpisano 8 umów o dofinansowanie z EFRR 6 538 338,20 PLN; lista rezerwowa 12 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 36 092 011,35 PLN;
 - FELU.04.01-IZ.00-002/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK - instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek, na kwotę dofinansowania z EFRR 129 094 034,49 PLN, 1 umowa podpisana na kwotę dofinansowania z EFRR 129 094 034,49 PLN;
 - FELU.04.01-IZ.00-001/25 nabór niekonkurencyjny dotyczący przedsięwzięcia z Kontraktu Programowego Województwa Lubelskiego pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynków Regionalnego Ośrodka Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Cholewiance poprzez ich termomodernizację i wykorzystanie OZE ”: 1 złożony wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR i BP 3 267 083,82 PLN; trwa ocena formalna (Szpital Neuropsychiatryczny). Alokacja na nabór zgodnie z regulaminem 626 125,00 EUR i kwota została zabezpieczona w ramach Działania;
 - FELU.04.01-IZ.00-002/25 nabór niekonkurencyjny dotyczący przedsięwzięcia z Kontraktu Programowego Województwa Lubelskiego pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynku Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie”: trwa nabór do 1 grudnia 2025 r. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 3 740 000,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.
- Wartość 9 podpisanych umów w Działaniu 4.1 stan na dzień 24.10.2025 r.: **135 632 372,69 PLN**. W ramach Działania 4.1 nie planuje się ogłoszenia kolejnych naborów. Środki pozostające w Działaniu proponuje się przesunąć na nowe priorytety.

– **Działanie 4.9 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych CS 2ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych), docelowo rezygnacja z Działania 4.9 (przeniesienie całej alokacji).**

W ramach Działania 4.9 ogłoszono 1 nabór niekonkurencyjny FELU.04.09-IZ.00-001/23 dla BGK – instrumenty finansowe. Został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 46 813 000,00 PLN; podpisano 1 umowę o dofinansowanie z EFRR na kwotę 46 813 000,00 PLN.

Wartość podpisanych umów w Działaniu 4.9 stan na dzień 24.10.2025 r.: **46 813 000,00 PLN**.

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.9, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS 2(ii), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia zarówno przez potencjalnych Partnerów Finansujących jak i przez potencjalnych ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu w kwocie dofinansowania ze środków UE 46 813 000,00 PLN została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 28 kwietnia 2023 r.

W dniu 10 marca 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU/16/DIF/2025 Wybór Partnera Finansującego w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na Odnawialne Źródła Energii (IIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego na kwotę 11 mln zł ze środków UE. Zamówienie nie było podzielone na części. Stosunkowo niewielka kwota zamówienia oraz brak podziału na części przedmiotowego postępowania miały umożliwić udział w postępowaniu zarówno również mniejszych PF, którzy w związku z wymaganym zapewnieniem wkładu własnego nie mieliby możliwości zaangażowanie tak dużych środków własnych. W ramach przedmiotowego postępowania nie złożono jednak żadnej oferty, a w dniu 7 kwietnia 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

Partnerzy Finansujący w oparciu właśnie o rozeznanie rynkowe, w tym również z uwagi na instrumenty konkurencyjne dostępne na poziomie ogólnokrajowym (m.in. projekty realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności czy Programu Inwestycji Strategicznych), które w dużym stopniu wysyciły potencjał sektora publicznego na inwestycje z zakresu efektywności energetycznej – dostrzegając te uwarunkowania również z tego względu nie przystąpili do przetargu BGK.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak unieważnienie postępowania spowodowało, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek. PF uwzględniają w analizie rynku oczekiwania głównego odbiorcy wsparcia tj. strony samorządowej, która oczekuje wsparcia w formie dotacji również w Działaniach dotychczas wdrażanych wyłącznie poprzez instrumenty finansowe. Ponadto w świetle wolnych środków finansowych w ramach Działania 4.7 (alokacja UE przed zmianą: 352 269 374,51 PLN, po zmianie: 135 191 203,38 PLN) IZ dostrzegła brak celowości uruchomienia alokacji dedykowanej IIT i ZIT. Ponadto stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze odnawialnych źródeł energii na produkty kierowane do podmiotów innych niż przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania przedmiotowego Działania.

– **Działanie 5.1 Niskoemisyjny transport miejski CS 2viii**

W ramach Działania 5.1 zostały ogłoszone 2 nabory konkurencyjne oraz 1 nabór niekonkurencyjny. W ramach przedmiotowych naborów zostały podpisane dotychczas 4 umowy o dofinansowanie o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 90 397 669,51 PLN. Obecnie trwa ocena formalna projektów złożonych w ramach naborów FELU.05.01-IZ.00-001/25 oraz FELU.05.01-IZ.00-002/25. Środki na kontraktację przedmiotowych naborów zostały zabezpieczone. Wysokość wolnych środków pozostających w Działaniu 5.1 umożliwia realokację bez wpływu na możliwość osiągnięcia celów w ramach przedmiotowego Działania.

– **Działanie 5.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych CS 2viii**

W ramach Działania 5.3 zostały ogłoszone 2 nabory konkurencyjne. W ramach przedmiotowych naborów zostało podpisanych 7 umów o dofinansowanie o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 1 267 393,70 PLN. Ponadto, w ramach Działania 5.3 brak jest listy rezerwowej (wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania). Wskazać równocześnie należy, iż Działanie 5.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych dedykowane jest opracowaniu/aktualizacji dokumentów planistycznych jakimi są Plany Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP). Z uwagi na fakt, iż SUMP są dokumentami planistycznymi umożliwiającymi aplikowanie w ramach naborów o charakterze inwestycyjnym (np. w ramach Działania 5.1), mając na uwadze zaawansowanie perspektywy finansowej 2021-2027 nie planuje się ogłoszenia kolejnych naborów w ramach Działania. Należy nadmienić, iż Działanie 5.3 nie realizuje celów Programu opisanych wskaźnikami.

– **Działanie 7.10 Turystyczne Lubelskie CS 4vi (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 7.10 ogłoszono 4 nabory: 1 konkurencyjny, 3 niekonkurencyjne:

- FELU.07.10-IZ.00-001/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z ERFF 16 773 000,00 PLN, Wniosek odrzucony na etapie oceny merytorycznej - zakończenie postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania - Uchwała nr DXXIX/9320/2023 ZWL z dnia 12 grudnia 2023 r.
- FELU.07.10-IZ.00-001/24 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 16 356 750,00 PLN; podpisano 1 umowę o dofinansowanie 16 356 750,00 PLN;

- FELU.07.10-IZ.00-002/24 nabór konkurencyjny - dotacja: zostało złożonych 35 wniosków na kwotę dofinansowania 134 287 242,51 PLN, podpisano 16 umów o dofinansowanie na kwotę 34 250 619,86 PLN;
- FELU.07.10-IZ.00-001/25 nabór niekonkurencyjny - dotacja: został złożony 1 wniosek o dofinansowanie 145 474 199,46 PLN, anulowanie postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w ramach naboru niekonkurencyjnego w związku z wycofaniem projektu. Zgodnie z harmonogramem naboru wniosków planowana jest reedycja naboru FELU.07.10-IZ.00-001/25 dotyczącego przedsięwzięcia pn. „Rowerowe Roztocze. Drogi pieszo-rowerowe w obszarach wiejskich” w listopadzie 2025 r. Zgodnie z ww. Harmonogramem alokacja na nabór wynosi 32 500 000,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

W ramach Działania 7.10 podpisano 17 umów o wartości dofinansowania UE wynoszącej 50 607 369,86 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 7.10, IZ stwierdziła brak zainteresowania daną formą wsparcia ze strony potencjalnych ostatecznych odbiorców, co stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 16 356 750,00 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Szczegółowego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 28 lutego 2024 r. Jest to jedno z sześciu działań, w którym wsparcie dla ostatecznych odbiorców udzielane jest bezpośrednio przez BGK.

Pomimo, że Pożyczki na rozwój turystyki dostępne są na rynku od IV kwartału 2024 r. do chwili obecnej nie została podpisana ani jedna umowa inwestycyjna. Do BGK wpłynęły dwa wnioski o pożyczkę, które obecnie podlegają procedurze oceny zgodnie z *Zasadami naboru wniosków dla pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w województwie lubelskim z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027*, co jednak nie przesądza o otrzymaniu dofinansowania. Od początku BGK miał kontakt z wieloma podmiotami z grup docelowych, z którymi omawiano warunki wsparcia i wymogi w zakresie projektów. Przeważająca większość z tych podmiotów nie była zainteresowana próbą pozyskania finansowania ze względu na: konkurencyjną ofertę [w tym nadzieję na uzyskanie wsparcia dotacyjnego] oraz wymogi, które musieliby spełnić [w tym kwalifikowalności projektów, konieczności przygotowania dokumentacji niezbędnej do oceny finansowej projektu zgodnych z wymaganiami bankowymi, czy konieczności ustanowienia adekwatnych prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczek]. Prowadzone zarówno przez BGK jak i IZ działania informacyjne i marketingowe również nie przyniosły pożądanego rezultatu.

Instytucja Zarządzająca uwzględniając powyższe, dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych ostatecznych odbiorców.

Komplementarne w tym zakresie jest stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdzające również konieczność rezygnacji z przedmiotowego wsparcia poprzez IF. Wskazano, że jest to wsparcie z wysokim ryzykiem niepowodzenia.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego Działania.

– **Działanie 11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie CS 5ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 11.6 ogłoszono 3 nabory: 2 konkurencyjne, 1 niekonkurencyjny:

- FELU.11.06-IZ.00-001/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 2 165 197,5 PLN, podpisano 1 umowę o dofinansowanie 2 098 733,18 PLN
- FELU.11.06-IZ.00-001/24 nabór konkurencyjny - dotacja: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 14 866 425,57 PLN; Wniosek został negatywnie oceniony na etapie oceny formalnej - zakończenie postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania - Uchwała nr CIX/1990/2025 z dnia 08.04.2025 r.
- FELU.11.06-IZ.00-001/25 nabór konkurencyjny – dotacja: zostały złożone 4 wnioski na kwotę dofinansowania 45 421 099,41 PLN - trwa ocena formalna. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 6 846 212,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

W ramach Działania 11.6 podpisano 1 umowę o wartości dofinansowania UE wynoszącej 2 098 733,18 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 11.6, IZ stwierdziła brak zainteresowania daną formą wsparcia ze strony potencjalnych ostatecznych odbiorców, co stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 2 098 733,18 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Szczegółowego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 21 grudnia 2023 r. Jest to jedno z sześciu działań, w którym wsparcie dla ostatecznych odbiorców udzielane jest bezpośrednio przez BGK.

Pomimo, że Pożyczki na ochronę dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie dostępne są na rynku od IV kwartału 2024 r. do BGK nie wpłynął żaden wniosek o pożyczkę, co skutkuje, że

do chwili obecnej nie została podpisana ani jedna umowa inwestycyjna. Od początku BGK miał kontakt z wieloma podmiotami z grup docelowych, z którymi omawiano warunki wsparcia i wymogi w zakresie projektów. Przeważająca większość z tych podmiotów nie była zainteresowana próbą pozyskania finansowania ze względu na: konkurencyjną ofertę [w tym nadzieję na uzyskanie wsparcia dotacyjnego] oraz wymogi, które musieliby spełnić [w tym kwalifikowalności projektów, konieczności przygotowania dokumentacji niezbędnej do oceny finansowej projektu zgodnych z wymaganiami bankowymi, czy konieczności ustanowienia adekwatnych prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczek]. Prowadzone zarówno przez BGK jak i IZ działania informacyjne i marketingowe również nie przyniosły pożądanego rezultatu.

Instytucja Zarządzająca uwzględniając powyższe, dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych ostatecznych odbiorców. Komplementarne w tym zakresie jest stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdzające również konieczność rezygnacji z przedmiotowego wsparcia poprzez IF. Wskazano, że jest to wsparcie z wysokim ryzykiem niepowodzenia.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego Działania.

Uzasadnienie nowego zakresu wsparcia w Priorytecie XV Bezpieczeństwo wodne (CS 2v, EFRR)

- **Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych):**
 - interwencja kluczowa dla zapewnienia ciągłości działania infrastruktury krytycznej w województwie lubelskim,
 - zapobieganie negatywnym konsekwencjom zdrowotnym (epidemie), środowiskowym i społecznym, stanowiącym potencjalne następstwo ataków na infrastrukturę zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
 - zapewnienie ciągłości działania poprzez przygotowanie rezerwowych ujęć, dodatkowych zbiorników wodociągowych, posiadanie niezawodnego zasilania w energię elektryczną, wzmocnienie systemów zarządzania i zabezpieczenia, a także zapewnienia mobilnych systemów uzdatniania i dystrybucji wody,
 - w kontekście planowanego wzmocnienia działania infrastruktury odprowadzania ścieków w sytuacjach kryzysowych uzasadnione jest objęcie wsparciem, również

obszarów poza aglomeracjami i innych niż te niespełniające wymogów dyrektywy ściekowej, bez limitu RLM,

- rosnące zapotrzebowanie na wodę w województwie (wzrost o 6 % w 2024 roku w stosunku do 2023 r.), przy jednoczesnym, w analogicznym okresie, wzroście o 4 % liczby awarii sieci wodociągowych i wzroście o 4 % strat wody (na podstawie danych GUS),
- niski na tle kraju odsetek ludności w województwie lubelskim korzystającej z sieci wodociągowej – 14 miejsce i z sieci kanalizacyjnej – 16 miejsce (ostatnie spośród wszystkich regionów w kraju) (na podstawie danych GUS).

- **Wsparcie szpitali i innych budynków użyteczności publicznej w zakresie zapewnienia źródeł zaopatrzenia w wodę, w tym infrastruktury do ujmowania wody, na wypadek awarii/sytuacji kryzysowej:**

- interwencja kluczowa dla zapewnienia ciągłości działania infrastruktury krytycznej w województwie lubelskim,
- gwarancja ciągłości dostaw wody do szpitali oraz innych budynków użyteczności publicznej stanowi niezbędny i podstawowy warunek ich działania zarówno w czasie pokoju, jak i na wypadek wojny,
- specyfika działalności szpitali wymagająca obok standardowych rozwiązań takich jak awaryjne/rezerwowe ujęcia, dodatkowe zbiorniki na wodę czy pomocnicze zasilanie w energię elektryczną także wysokiej jakości systemów do uzdatniania i dezynfekcji wody w celu uzyskania jakości pozwalającej na prowadzenie zabiegów i badań,
- 17 spośród 48 szpitali w województwie lubelskim znajduje się na prowadzonym przez Wojewodę Lubelskiego wykazie podmiotów leczniczych udzielających świadczenia na obszarze województwa lubelskiego o krytycznym znaczeniu w sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego,
- podczas konfliktu zbrojnego obiekty publiczne pełnią miejsce zbiórki ludności, dlatego istotne jest, aby obiekty były w jak największym stopniu samowystarczalne.

- **Inwestycje w technologie i systemy informatyczne dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo:**

- interwencja kluczowa dla zapewnienia ciągłości działania infrastruktury krytycznej w województwie lubelskim,
- stanowi odpowiedź na zagrożenie atakami przeprowadzanymi z wykorzystaniem Internetu, w tym w zakresie zapewnienia integralności i niezawodności systemów zarządzania wodą,
- współczesne systemy wodociągowe są oparte na automatyce i informatycznych rozwiązaniach w zarządzaniu sterowaniem,

- wdrażanie inteligentnych systemów do monitorowania, kontroli, a także optymalizacji zużycia wody, poza zwiększeniem bezpieczeństwa i niezawodności, przyczynia się do oszczędności w aspekcie ekonomicznym oraz minimalizuje negatywny wpływ na środowisko,
- wzrost zagrożenia cyberatakami w związku z wojną w Ukrainie, dane CERT Polska, wskazują, że liczba cyberataków w 2021 r., to jest przed inwazją Rosji na Ukrainę, wyniosła 29 483 (z tego 18 w sektorze wodociągów) przy 103 449 incydentach w 2024 r. (w tym 59 z sektora wodociągów),
- przykłady ataków cybernetycznych na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną w kraju: stacje uzdatniania wody (Małdyty, Sierakowo, Tolkmicko, Szczytno, Jabłonna Lacka), oczyszczalnie ścieków (Wydminy, Kuźnica, Witkowo).
- przekaz Ministra Cyfryzacji z sierpnia 2025 r. o ataku cybernetycznym na infrastrukturę wodną i kanalizacyjną jednego z dużych polskich miast. Według słów ministra, gdyby atak się powiódł "w jednym ze sporych miast nie byłoby wody", zaznaczył, że nie podaje dokładnej lokalizacji, żeby "nie wzbudzać w ludziach emocji".

Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna (CS 3iii, EFRR)

Działanie	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	KI	Wartość realokacji na KI	Nowy Priorytet	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	Alokacja KI	Wartość na KI
4.1 (IF) Wsparanie efektywności energetycznej w budynkach	2i	-90 184 286,48	-21 161 079,00	044	-997 143,00	XVI Odporna infrastruktura krytyczna	3iii	533 088 744,62	125 085 350	197	125 085 350
				045	-20 163 936,00						
4.5 (IF) Wsparanie energooszczędności				045	-11 382 867,00						
4.4 (IF) Wsparanie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach IIT	2i	-23 671 507,52	-5 554 345,00	044	-1 350 000,00						
				045	-4 204 345,00						
4.7 (IF) Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii	2ii	-217 078 171,13	-50 935 795,00	048	-40 735 795,00						
				049	-3 200 000,00						
				052	-7 000 000,00						
4.8 (IF) likwidacja Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach ZIT	2ii	-122 739 840,00	-28 800 000,00	047	-382 761,00						
				048	-24 097 239,00						
				049	-1 440 000,00						
4.9 (IF) likwidacja Zwiększenie wykorzystania		-12 785 400,00	-3 000 000,00	048	-3 000 000,00						

ania Odnawial nych Źródeł Energii w ramach IIT											
11.1 (IF) Rewitaliz acja zdegrado wanych obszarów miejskich	5i	-10 838 746,14	-2 543 232,00	127 165 166 167	-700 000,00 -800 000,00 -600 000,00 -443 232,00						
11.4 (IF) Rewitaliz acja obszarów innych niż miejskie		- 3 261 42 3,42	- 765 269	167	- 765 269						
11.5 (IF) Ochrona dziedzict wa naturalne go, bezpiecze ństwo i rozwój zrównow ażonej turystyki obszarów innych niż miejskie	5ii	-4 017 867,35	-942 763,00	168	-942 763,00						

Uzasadnienie zmniejszenia alokacji w dotychczasowych Działaniach i przesunięcia środków na nowy Priorytet:

– Działanie 4.1 Wsparcie efektywności energetycznej w budynkach CS 2i (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)

W ramach Działania 4.1 ogłoszono 4 nabory: 1 nabór konkurencyjny, 3 nabory niekonkurencyjne:

- FELU.04.01-IZ.00-001/23 nabór konkurencyjny - dotacja: zostało złożonych 51 wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR 139 796 274,51 PLN, podpisano 8 umów o dofinansowanie z EFRR 6 538 338,20 PLN; lista rezerwowa 12 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 36 092 011,35 PLN;
- FELU.04.01-IZ.00-002/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek, na kwotę dofinansowania z EFRR 129 094

034,49 PLN, 1 umowa podpisana na kwotę dofinansowania z EFRR 129 094 034,49 PLN;

- FELU.04.01-IZ.00-001/25 nabór niekonkurencyjny dotyczący przedsięwzięcia z Kontraktu Programowego Województwa Lubelskiego pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynków Regionalnego Ośrodka Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Cholewiance poprzez ich termomodernizację i wykorzystanie OZE”: 1 złożony wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR i BP 3 267 083,82 PLN; trwa ocena formalna (Szpital Neuropsychiatryczny). Alokacja na nabór zgodnie z regulaminem 626 125,00 EUR i kwota została zabezpieczona w ramach Działania;
- FELU.04.01-IZ.00-002/25 nabór niekonkurencyjny dotyczący przedsięwzięcia z Kontraktu Programowego Województwa Lubelskiego pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynku Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie”: trwa nabór do 1 grudnia 2025 r. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 3 740 000,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

Wartość 9 podpisanych umów w Działaniu 4.1 stan na dzień 24.10.2025 r.: 135 632 372,69 PLN. W ramach Działania 4.1 nie planuje się ogłoszenia kolejnych naborów. Środki pozostające w Działaniu proponuje się przesunąć na nowe priorytety.

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.1, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS (2i), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia zarówno przez potencjalnych Partnerów Finansujących jak i przez potencjalnych ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 129 094 034,49 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 29 sierpnia 2023 r. W dniu 30 stycznia 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU.3.DIF.2025 Wybór Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej/ Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej (IIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego. Zamówienie podzielono na trzy części o łącznej wartości 36 mln zł. I i II część zamówienia na kwotę 32 mln zł dotyczyły Działania 4.1, III część zamówienia na kwotę 4 mln zł dotyczyła Działania 4.4.

Podział na części przedmiotowego postępowania jak i każdego kolejnego miał umożliwić udział w postępowaniu zarówno dużym potencjalnym PF, jak i mniejszym, którzy w związku z wymaganiem zapewnieniem wkładu własnego nie mieliby możliwości zaangażowanie tak dużych środków prywatnych. W dniu 3 marca 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

W dniu 19 marca 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU.21.DIF.2025 które ponownie dotyczyło Wyboru Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej/ Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej (IIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego. Zamówienie podzielono na trzy części o łącznej wartości 36,5 mln zł. I i II część zamówienia na kwotę 32 mln zł dotyczyły Działania 4.1, III część zamówienia na kwotę 4,5 mln zł dotyczyła Działania 4.4.

W ramach przedmiotowego postępowania również nie złożono żadnej oferty. W dniu 24 kwietnia 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

Partnerzy Finansujący w oparciu właśnie o rozeznanie rynkowe, w tym również z uwagi na instrumenty konkurencyjne dostępne na poziomie ogólnokrajowym (m.in. projekty realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, czy Programu Inwestycji Strategicznych), które w dużym stopniu wysyciły potencjał sektora publicznego na inwestycje z zakresu efektywności energetycznej – dostrzegając te uwarunkowania również z tego względu nie przystąpili do przetargu BGK.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak dwukrotne unieważnienie postępowania spowodowało, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegając, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek, podjęła działania naprawcze polegające na modyfikacji metryk instrumentów finansowych (MIF) w zakresie parametrów pożyczek:

- zmniejszone zostało oprocentowanie pożyczek z 2,16% na 1% (w tym 0,5% dla ESCO),
- zmniejszono początkowy wymagany minimalny poziom oszczędności energii pierwotnej dla uzyskania umorzenia z do 30%,
- zwiększono maksymalnego poziom umorzenia z 45% na 52%,
- zastosowano mechanizm zróżnicowanego oprocentowania wkładu własnego PF.

Trzeba także podkreślić, że w proponowanym wsparciu uwzględniono w maksymalnym stopniu (wysokość dotacji nie może przekraczać wartości inwestycji wspieranych przez produkt finansowy) możliwość wskazaną w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego dot. łączenia instrumentu finansowego z dotacją. Powyższe zmiany znajdą odzwierciedlenie w trzecim zamówieniu na wybór Partnerów Finansujących. Ponadto stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze efektywności energetycznej na produkty kierowane do podmiotów innych niż przedsiębiorcy. PF

uwzględniają w analizie rynku oczekiwania głównego odbiorcy wsparcia tj. strony samorządowej, która oczekuje wsparcia w formie dotacji również w Działaniach dotychczas wdrażanych wyłącznie poprzez instrumenty finansowe.

W związku z faktem, że dotychczas nie zostali wybrani Partnerzy Finansowi, którzy mogliby wdrażać proponowany w ramach Działania 4.1 produkt, to pożyczki dotyczące wspierania efektywności energetycznej w budynkach są niedostępne na rynku.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegotjacji programu zaplanowano zmniejszenie alokacji na przedmiotowe Działanie.

– **Działanie 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych CS 2i (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 4.4 ogłoszono 1 nabór niekonkurencyjny FELU.04.04-IZ.00-001/23 dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 35 178 370,63 PLN; podpisano 1 umowę o dofinansowanie z EFRR na kwotę 35 178 370,63 PLN.

W ramach Działania 4.4 podpisano 1 umowę o wartości dofinansowania UE wynoszącej 35 178 370,63 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.4, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS (2i), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia zarówno przez potencjalnych Partnerów Finansujących jak i przez potencjalnych ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 35 178 370,63 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 29 sierpnia 2023 r. W dniu 30 stycznia 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU.3.DIF.2025 *Wybór Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej/ Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej (IIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego*. Zamówienie podzielono na trzy części o łącznej wartości 36 mln zł. I i II część zamówienia na kwotę 32 mln zł dotyczyły Działania 4.1, III część zamówienia na kwotę 4 mln zł dotyczyła Działania 4.4. W ramach postępowania nie złożono żadnej oferty. Podział na części przedmiotowego postępowania jak i każdego kolejnego miał umożliwić udział w postępowaniu zarówno dużym potencjalnym PF, jak i mniejszym, którzy w związku z wymaganym zapewnieniem wkładu własnego nie mieliby możliwości zaangażowanie tak dużych środków prywatnych. W dniu 3 marca 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

W dniu 19 marca 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU.21.DIF.2025 które ponownie dotyczyło Wyboru Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej/ Pożyczka na efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej (IIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego. Zamówienie podzielono na trzy części o łącznej wartości 36,5 mln zł. I i II część zamówienia na kwotę 32 mln zł dotyczyły Działania 4.1, III część zamówienia na kwotę 4,5 mln zł dotyczyła Działania 4.4. W ramach przedmiotowego postępowania również nie złożono żadnej oferty. W dniu 24 kwietnia 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

Partnerzy Finansujący w oparciu właśnie o rozeznanie rynkowe, w tym również z uwagi na instrumenty konkurencyjne dostępne na poziomie ogólnokrajowym (m.in. projekty realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, czy Programu Inwestycji Strategicznych), które w dużym stopniu wysyciły potencjał sektora publicznego na inwestycje z zakresu efektywności energetycznej – dostrzegając te uwarunkowania również z tego względu nie przystąpili do przetargu BGK.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak unieważnienie postępowania spowodowało, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek. PF uwzględniają w analizie rynku oczekiwania głównego odbiorcy wsparcia tj. strony samorządowej, która oczekuje wsparcia w formie dotacji również w Działaniach dotychczas wdrażanych wyłącznie poprzez instrumenty finansowe.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegotiacji programu zaplanowano zmniejszenie alokacji na przedmiotowe Działanie.

– **Działanie 4.5 Wspieranie energooszczędności CS 2i (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 4.5 ogłoszono 2 nabory, 1 nabór konkurencyjny, 1 nabór niekonkurencyjny:

- FELU.04.05-IZ.00-001/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 75 460 094,82 PLN, podpisano 1 umowę o dofinansowanie z EFRR na kwotę 75 460 094,82 PLN
- FELU.04.05-IZ.00-001/25 nabór konkurencyjny: trwa nabór do 25 listopada 2025 r. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 3 848 066,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

W ramach Działania 4.5 nie planuje się ogłoszenia kolejnych naborów.

W ramach Działania 4.5 podpisano 1 umowę o wartości dofinansowania UE wynoszącej 75 460 094,82 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.5, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS 2(i), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia zarówno przez potencjalnych Partnerów Finansujących jak i przez potencjalnych ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 75 460 094,82 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 29 sierpnia 2023 r.

W dniu 27 stycznia 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr 27 stycznia 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU/01/DIF/2025 *Wybór Partnera Finansującego w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka – oświetlenie uliczne w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego* na kwotę 19 mln zł ze środków UE. Zamówienie nie było podzielone na części. Stosunkowo niewielka kwota zamówienia oraz brak podziału na części przedmiotowego postępowania jak i każdego kolejnego miały umożliwić udział w postępowaniu zarówno również mniejszych PF, którzy w związku z wymaganym zapewnieniem wkładu własnego nie mieliby możliwości zaangażowanie tak dużych środków własnych. W ramach przedmiotowego postępowania nie złożono jednak żadnej oferty, a w dniu 26 lutego 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

W dniu 6 marca 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU/17/DIF/2025 *Wybór Partnera Finansującego w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka – oświetlenie uliczne w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego* na kwotę 19 mln zł ze środków UE. Zamówienie nie było podzielone na części. W ramach przedmiotowego postępowania również nie złożono żadnej oferty, a w dniu 10 kwietnia 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak dwukrotne unieważnienie postępowania spowodowało, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegając, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek, podjęła działania naprawcze polegające na modyfikacji metryk instrumentów finansowych (MIF) w zakresie parametrów pożyczek poprzez zastosowanie zróżnicowanego oprocentowania wkładu własnego PF. Powyższa zmiana znalazła odzwierciedlenie w trzecim zamówieniu na wybór Partnerów Finansujących, które zostało ogłoszone w dniu 4 września 2025 r.

w DzUUE. Termin składania ofert w ramach przedmiotowego postępowania upływa 12 listopada 2025 r.

Niemniej jednak dwa wcześniejsze unieważnienia postępowań spowodowały, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek.

Partnerzy Finansujący w oparciu właśnie o rozeznanie rynkowe, w tym również z uwagi na instrumenty konkurencyjne dostępne na poziomie ogólnokrajowym (m.in. projekty realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, czy Programu Inwestycji Strategicznych, a jako konkretny przykład należy podać rządowy program „Rozświećmy Polskę” skierowany do samorządów, które zainwestowały w nowoczesne oświetlenie ulic. Dofinansowanie projektów w ramach tego programu wynosiło nawet 80% wartości inwestycji, co deklasuje wsparcie w formie zwrotnej oferowane samorządom w Programie), które w dużym stopniu wysyciły potencjał sektora publicznego na inwestycje z zakresu efektywności energetycznej – dostrzegając te uwarunkowania również z tego względu dwukrotnie nie przystąpili do przetargu BGK. PF uwzględniają w analizie rynku oczekiwania głównego odbiorcy wsparcia tj. strony samorządowej która oczekuje wsparcia w formie dotacji również w Działaniach dotychczas wdrażanych wyłącznie poprzez instrumenty finansowe. Ponadto stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze odnawialnych źródeł energii na produkty kierowane do podmiotów innych niż przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegotiacji programu zaplanowano zmniejszenie alokacji na przedmiotowe Działanie.

– **Działanie 4.7 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii CS 2ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 4.7 ogłoszono 1 nabór niekonkurencyjny FELU.04.07-IZ.00-001/23 IF dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 352 269 374,51 PLN; podpisano 1 umowę o dofinansowanie z EFRR na kwotę 352 269 374,51 PLN.

W ramach Działania 4.7 podpisano 1 umowę o wartości dofinansowania UE wynoszącej 352 269 374,51 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.7, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS (2ii), są nadmierne, a brak zainteresowania dana formą wsparcia przez ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 352 269 374,51 zł została podpisana z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 28 kwietnia 2023 r. W dniu 4 października 2024 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZZK/50/DIF/2023 *Wybór Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka OZE dla mieszkańców/ Pożyczka na wspieranie odnawialnych źródeł energii w ramach Funduszu Powierniczego Województwa*. Zamówienie podzielono na cztery części o łącznej wartości środków UE 60 mln zł. Na część I o wartości środków EFRR 40 mln zł i część IV o wartości środków EFRR 10 mln zł nie wpłynęła żadna oferta. Dwie umowy operacyjne na realizację części II i III zostały podpisane 23 stycznia 2024 r. (wartość środków EFRR: 35 mln zł) - Bank Ochrony Środowiska S.A., (wartość środków EFRR: 15 mln zł) - Bank Ochrony Środowiska S.A.

13 grudnia 2023 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZZK/57/DIF/2023 *Wybór Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka OZE dla mieszkańców/ Pożyczka na wspieranie odnawialnych źródeł energii w ramach Funduszu Powierniczego Województwa*. W związku z brakiem ofert dla części I (40 mln) i cz. IV (10 mln dla mieszkańców) z I postępowania, BGK podzielił zamówienia na trzy części: części I i II dot. pożyczki na wspieranie odnawialnych źródeł energii, część III - pożyczki OZE dla mieszkańców. W związku z rażąco wysokimi kosztami zarządzania (zaoferowano stawki wynagrodzenia w wysokości 23% i 27%) 23 stycznia 2024 r. postępowanie zostało unieważnione.

7 marca 2024 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZZK/10/DIF2024 *Wybór Partnerów Finansujących w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka OZE dla mieszkańców w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego*. Zamówienie podzielono na dwie części o łącznej wartości środków UE 10 mln zł. Podpisano dwie umowy operacyjne: (wartość środków EFRR: 5 mln PLN) - Lubelska Fundacja Rozwoju - umowę operacyjną podpisano 24 maja 2024 r., (wartość środków EFRR: 5 mln PLN) - Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. - umowę operacyjną podpisano 26 czerwca 2024 r.

Do dnia 20 października 2025 r., wg danych z systemu CST, zatwierdzono 10 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania ze środków UE wynoszącą 830 332,17 PLN, co stanowi 0,26% alokacji. Na podstawie danych w systemie szfeik.eu, na dzień 20 października 2025 r. wsparcia udzielono 5 uprawnionym podmiotom innym niż mieszkańcy i 25 mieszkańcom województwa lubelskiego na łączną kwotę 8 286 763,46 PLN ze środków UE.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, przy czym dokładano wszelkich starań, mając na celu aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało

oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak dotychczasowy poziom wykorzystania środków nie jest w pełni zadowalający a obecny poziom alokacji (352 269 374,51 zł) z dużym prawdopodobieństwem może okazać się nadmiarowy biorąc pod uwagę czas jaki pozostał na wydatkowanie środków i przede wszystkim inwestycyjny charakter przedsięwzięć wymagający przygotowań. Instytucja Zarządzająca dostrzegając, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród ostatecznych odbiorców, co oznacza, że został negatywnie oceniony przez rynek, podjęła działania naprawcze polegające na modyfikacji metryk instrumentów finansowych (MIF) w zakresie parametrów pożyczek:

- zmniejszone zostało oprocentowanie pożyczek z 3,28% na 2% (w tym 1% dla inwestycji wykorzystujących energię słoneczną lub biomasę).,
- rozszerzono typy inwestycji mogących być objętych wsparciem dotacyjnym w ramach IF,
- umożliwiono budowę instalacji OZE na budynkach nowych oraz w budowie,
- zastosowano mechanizm zróżnicowanego oprocentowania wkładu własnego PF.

Trzeba także podkreślić, że w proponowanym wsparciu uwzględniono w maksymalnym stopniu (wysokość dotacji nie może przekraczać wartości inwestycji wspieranych przez produkt finansowy) możliwość wskazaną w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego dot. łączenia instrumentu finansowego z dotacją. Powyższe zmiany znajdują odzwierciedlenie w czwartym zamówieniu na wybór Partnerów Finansujących, którego ogłoszenie zaplanowane jest na listopad 2025 r. Ponadto stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze odnawialnych źródeł energii na produkty kierowane do podmiotów innych niż przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano zmniejszenie alokacji na przedmiotowe Działanie.

- **Działanie 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych CS 2ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych), docelowo rezygnacja z Działania 4.8 (przeniesienie całej alokacji).**

W ramach Działania 4.8 ogłoszono 1 nabór niekonkurencyjny FELU.04.08-IZ.00-001/23 IF dla BGK:1 złożony wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 64 308 714,29 PLN.

W ramach Działania 4.8 podpisano 1 umowę o wartości dofinansowania UE wynoszącej 64 308 714,29 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.8, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS 2(ii), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia zarówno przez potencjalnych Partnerów Finansujących jak i przez potencjalnych ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 64 308 714,29 PLN została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 28 grudnia 2023 r.

W dniu 21 lutego 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu na DZPU/8/DIF/2025 *Wybór Partnera Finansującego w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na Odnawialne Źródła Energii (ZIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego* na kwotę 16 mln zł ze środków UE. Zamówienie nie było podzielone na części. Stosunkowo niewielka kwota zamówienia oraz brak podziału na części przedmiotowego postępowania miały umożliwić udział w postępowaniu zarówno również mniejszych PF, którzy w związku z wymaganym zapewnieniem wkładu własnego nie mieliby możliwości zaangażowanie tak dużych środków własnych. W ramach przedmiotowego postępowania nie złożono jednak żadnej oferty, a w dniu 25 marca 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

Partnerzy Finansujący w oparciu właśnie o rozeznanie rynkowe, w tym również z uwagi na instrumenty konkurencyjne dostępne na poziomie ogólnokrajowym (m.in. projekty realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, czy Programu Inwestycji Strategicznych), które w dużym stopniu wysyciły potencjał sektora publicznego na inwestycje z zakresu efektywności energetycznej – dostrzegając te uwarunkowania również z tego względu nie przystąpili do przetargu BGK.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak unieważnienie postępowania spowodowało, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek. PF uwzględniają w analizie rynku oczekiwania głównego odbiorcy wsparcia tj. strony samorządowej która oczekuje wsparcia w formie dotacji, również w Działaniach dotychczas wdrażanych wyłącznie poprzez instrumenty finansowe. Ponadto w świetle wolnych środków finansowych w ramach Działania 4.7 (alokacja UE przed zmianą: 352 269 374,51 PLN, po zmianie: 135 191 203,38 PLN) IZ dostrzegła brak celowości uruchomienia alokacji dedykowanej IIT i ZIT. Ponadto stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze odnawialnych źródeł energii na produkty kierowane do podmiotów innych niż przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania przedmiotowego Działania.

- **Działanie 4.9 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych CS 2ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych), docelowo rezygnacja z Działania 4.9 (przeniesienie całej alokacji).**

W ramach Działania 4.9 ogłoszono 1 nabór niekonkurencyjny:

- FELU.04.09-IZ.00-001/23 dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek na kwotę dofinansowania z EFRR 46 813 000,00 PLN;

W ramach Działania 4.9 podpisano 1 umowę o wartości dofinansowania UE wynoszącą 46 813 000,00 PLN (stan na 24.10.2025 r.).

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 4.9, IZ stwierdziła, iż środki pozostające na CS 2(ii), są nadmierne, a brak zainteresowania daną formą wsparcia zarówno przez potencjalnych Partnerów Finansujących jak i przez potencjalnych ostatecznych odbiorców stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu w kwocie dofinansowania ze środków UE 46 813 000,00 PLN została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Powierniczego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 28 kwietnia 2023 r.

W dniu 10 marca 2025 r. w DzUUE zostało opublikowane ogłoszenie o zamówieniu nr DZPU/16/DIF/2025 *Wybór Partnera Finansującego w celu wdrażania Instrumentu Finansowego Pożyczka na Odnawialne Źródła Energii (IIT) w ramach Funduszu Powierniczego Województwa Lubelskiego* na kwotę 11 mln zł ze środków UE. Zamówienie nie było podzielone na części. Stosunkowo niewielka kwota zamówienia oraz brak podziału na części przedmiotowego postępowania miały umożliwić udział w postępowaniu zarówno również mniejszych PF, którzy w związku z wymaganym zapewnieniem wkładu własnego nie mieliby możliwości zaangażowanie tak dużych środków własnych. W ramach przedmiotowego postępowania nie złożono jednak żadnej oferty, a w dniu 7 kwietnia 2025 r. postępowanie zostało unieważnione.

Partnerzy Finansujący w oparciu właśnie o rozeznanie rynkowe, w tym również z uwagi na instrumenty konkurencyjne dostępne na poziomie ogólnokrajowym (m.in. projekty realizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, czy Programu Inwestycji Strategicznych), które w dużym stopniu wysyciły potencjał sektora publicznego na inwestycje z zakresu efektywności energetycznej – dostrzegając te uwarunkowania również z tego względu nie przystąpili do przetargu BGK.

Wszystkie parametry instrumentów finansowych zostały ustalone we współpracy z BGK, mając na celu, aby wsparcie w ramach IF było bardzo konkurencyjne i odpowiadało oczekiwaniom ostatecznych odbiorców. Niemniej jednak unieważnienie postępowania spowodowało, iż Instytucja Zarządzająca dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych Partnerów Finansujących, co oznacza również, że został negatywnie oceniony przez rynek. PF uwzględniają w analizie rynku oczekiwania głównego odbiorcy wsparcia tj. strony samorządowej, która oczekuje wsparcia w formie dotacji również w Działaniach dotychczas wdrażanych wyłącznie poprzez instrumenty finansowe. Ponadto w świetle wolnych środków finansowych w ramach Działania 4.7 (alokacja UE przed zmianą: 352 269 374,51 zł, po zmianie: 135 191 203,38 zł) IZ dostrzegła brak celowości uruchomienia alokacji dedykowanej IIT i ZIT. Ponadto stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdza również konieczność zmniejszenia alokacji w obszarze odnawialnych źródeł energii na produkty kierowane do podmiotów innych niż przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania przedmiotowego Działania

– **Działanie 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich CS 5i (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 11.1 ogłoszono 3 nabory, 2 konkurencyjne, 1 niekonkurencyjne

- FELU.11.01-IZ.00-001/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek o dofinansowanie 11 182 000,00 PLN, podpisano 1 umowę o dofinansowanie 10 838 750,00 PLN
- FELU.11.01-IZ.00-001/24 nabór konkurencyjny: 22 złożone wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR 189 988 007,59 PLN; podpisano 12 umów o dofinansowanie 90 655 255,51 PLN
- FELU.11.01-IZ.00-001/25 nabór konkurencyjny: 34 złożone wnioski na kwotę dofinansowania 263 946 501,81 PLN, trwa ocena formalna. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 40 902 011,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

Wartość podpisanych 13 umów w Działaniu 11.1 stan na dzień 24.10.2025 r.: **101 494 005,51 PLN.**

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 11.1, IZ stwierdziła brak zainteresowania daną formą wsparcia ze strony potencjalnych ostatecznych odbiorców, co stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 10 838 750,00 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Szczegółowego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 21 grudnia 2023 r. Jest to jedno z sześciu działań, w którym wsparcie dla ostatecznych odbiorców udzielane jest bezpośrednio przez BGK.

Pomimo, że Pożyczki na rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich dostępne są na rynku od IV kwartału 2024 r. do chwili obecnej nie została podpisana ani jedna umowa inwestycyjna. Do BGK wpłynął jeden wniosek o pożyczkę, który obecnie podlega procedurze oceny zgodnie z *Zasadami naboru wniosków dla pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w województwie lubelskim z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027*, co jednak nie przesądza o otrzymaniu dofinansowania. Od początku BGK miał kontakt z wieloma podmiotami z grup docelowych, z którymi omawiano warunki wsparcia i wymogi w zakresie projektów. Przeważająca większość z tych podmiotów nie była zainteresowana próbą pozyskania finansowania ze względu na: konkurencyjną ofertę [w tym nadzieję na uzyskanie wsparcia dotacyjnego] oraz wymogi, które musieliby spełnić [w tym kwalifikowalności projektów, konieczności przygotowania dokumentacji niezbędnej do oceny finansowej projektu zgodnych z wymaganiami bankowymi, czy konieczności ustanowienia adekwatnych prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczek]. Prowadzone zarówno przez BGK jak i IZ działania informacyjne i marketingowe również nie przyniosły pożądanego rezultatu.

Instytucja Zarządzająca uwzględniając powyższe, dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych ostatecznych odbiorców. Komplementarne w tym zakresie jest stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdzające również konieczność rezygnacji z przedmiotowego wsparcia poprzez IF. Wskazano, że jest to wsparcie z wysokim ryzykiem niepowodzenia.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegotjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego Działania.

– **Działanie 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie CS 5ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 11.4 ogłoszono 5 naborów, 2 konkurencyjne, 3 niekonkurencyjne:

- FELU.11.04-IZ.00-001/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: 1 złożony wniosek o dofinansowanie 4 871 693,25 PLN, podpisano 1 umowę o dofinansowanie 4 722 148,56 PLN
- FELU.11.04-IZ.00-001/24 nabór konkurencyjny: 38 złożonych wniosków na kwotę dofinansowania z EFRR 313 074 047,25 PLN; podpisano 11 umów o dofinansowanie 71 843 645,77 PLN

- FELU.11.04-IZ.00-002/24 nabór niekonkurencyjny KP: 1 złożony wniosek na kwotę dofinansowania 24 903 655,52 PLN, projekt został negatywnie oceniony na etapie oceny formalnej.
- FELU.11.04-IZ.00-001/25 nabór niekonkurencyjny KP: 1 złożony wniosek na kwotę dofinansowania 24 796 459,19 PLN, wniosek negatywnie oceniony na etapie oceny formalnej - zakończenia postępowania w zakresie wyboru projektu do dofinansowania - Uchwała nr CLIX/3068/22025 ZWL z dnia 2 września 2025 r.
- FELU.11.04-IZ.00-002/25 nabór konkurencyjny - dotacja: 73 złożone wnioski na kwotę dofinansowania 438 041 639,30 PLN, trwa ocena formalna. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 19 275 903,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

Wartość podpisanych 12 umów w Działaniu 11.4 stan na dzień 24.10.2025 r.: **76 565 794,33 PLN.**

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 11.4, IZ stwierdziła brak zainteresowania daną formą wsparcia ze strony potencjalnych ostatecznych odbiorców, co stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 4 722 148,56 PLN została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Szczegółowego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 21 grudnia 2023 r. Jest to jedno z sześciu działań, w którym wsparcie dla ostatecznych odbiorców udzielane jest bezpośrednio przez BGK.

Pomimo, że Pożyczki na rewitalizację zdegradowanych obszarów wiejskich dostępne są na rynku od IV kwartału 2024 r. do chwili obecnej nie została podpisana ani jedna umowa inwestycyjna. Do BGK wpłynął jeden wniosek o pożyczkę, który obecnie podlega ostatniemu etapowi procedury oceny zgodnie z *Zasadami naboru wniosków dla pożyczek udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w województwie lubelskim z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027*. BGK deklaruje, iż podpisanie umowy nastąpi w styczniu 2026 r. Od początku BGK miał kontakt z wieloma podmiotami z grup docelowych, z którymi omawiano warunki wsparcia i wymogi w zakresie projektów. Przeważająca większość z tych podmiotów nie była zainteresowana próbą pozyskania finansowania ze względu na: konkurencyjną ofertę [w tym nadzieję na uzyskanie wsparcia dotacyjnego] oraz wymogi, które musieliby spełnić [w tym kwalifikowalności projektów, konieczności przygotowania dokumentacji niezbędnej do oceny finansowej projektu zgodnych z wymaganiami bankowymi, czy konieczności ustanowienia adekwatnych prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczek]. Prowadzone zarówno przez BGK jak i IZ działania informacyjne i marketingowe również nie przyniosły pożądanego rezultatu.

Instytucja Zarządzająca uwzględniając powyższe, dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych ostatecznych odbiorców. Komplementarne w tym zakresie jest stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 10 grudnia 2025 r. potwierdzające również konieczność ograniczenia alokacji na wsparcia poprzez IF.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegotiacji programu zaplanowano zmniejszenie alokacji na przedmiotowe Działanie.

– **Działanie 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie CS 5ii (realokacja dotyczy środków wdrażanych w formie instrumentów finansowych)**

W ramach Działania 11.5 ogłoszono 3 nabory, 2 konkurencyjne, 1 niekonkurencyjny:

- FELU.11.05-IZ.00-001/23 nabór niekonkurencyjny dla BGK – instrumenty finansowe: został złożony 1 wniosek o dofinansowanie 4 145 109,25 PLN, podpisano 1 umowę o dofinansowanie 4 017 868,26 PLN
- FELU.11.05-IZ.00-001/24 nabór konkurencyjny - dotacja: 3 złożone wnioski na kwotę dofinansowania z EFRR 39 118 766,81 PLN; podpisano 1 umowę o dofinansowanie 19 212 709,46 PLN
- FELU.11.05-IZ.00-001/25 nabór konkurencyjny - dotacja: 12 złożonych wniosków na kwotę dofinansowania 162 757 439,62 PLN, trwa ocena formalna. Zgodnie z Regulaminem alokacja na nabór wynosi 12 721 927,00 EUR (dotacyjna forma wsparcia) i kwota została zabezpieczona w ramach Działania.

Wartość podpisanych 2 umów w Działaniu 11.5 stan na dzień 24.10.2025 r.: **23 230 577,72 PLN**.

Uzasadnienie w zakresie relokacji środków z instrumentów finansowych

Po analizie wdrażania Działania 11.5, IZ stwierdziła brak zainteresowania daną formą wsparcia ze strony potencjalnych ostatecznych odbiorców, co stwarza zagrożenie niewykorzystania środków Programu.

Umowa o finansowaniu o kwocie dofinansowania ze środków UE 4 017 868,26 zł została podpisana z podmiotem pełniącym rolę Funduszu Szczegółowego - Bankiem Gospodarstwa Krajowego w dniu 21 grudnia 2023 r. Jest to jedno z sześciu działań, w którym wsparcie dla ostatecznych odbiorców udzielane jest bezpośrednio przez BGK.

Pomimo, że Pożyczki na ochronę dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie dostępne są na rynku od IV kwartału 2024 r. do BGK nie wpłynął żaden wniosek o pożyczkę, co skutkuje, że do chwili obecnej nie została podpisana ani jedna umowa inwestycyjna. Od początku BGK miał kontakt z wieloma podmiotami z grup docelowych, z którymi omawiano warunki wsparcia

i wymogi w zakresie projektów. Przeważająca większość z tych podmiotów nie była zainteresowana próbą pozyskania finansowania ze względu na: konkurencyjną ofertę [w tym nadzieję na uzyskanie wsparcia dotacyjnego] oraz wymogi, które musieliby spełnić [w tym kwalifikowalności projektów, konieczności przygotowania dokumentacji niezbędnej do oceny finansowej projektu zgodnych z wymaganiami bankowymi, czy konieczności ustanowienia adekwatnych prawnych zabezpieczeń spłaty pożyczek]. Prowadzone zarówno przez BGK jak i IZ działania informacyjne i marketingowe również nie przyniosły pożądanego rezultatu.

Instytucja Zarządzająca uwzględniając powyższe, dostrzegła, iż oferowany produkt nie znalazł zainteresowania wśród potencjalnych ostatecznych odbiorców. Komplementarne w tym zakresie jest stanowisko wyrażone przez Bank Gospodarstwa Krajowego w piśmie z dnia 14 lipca 2025 r. potwierdzające również konieczność rezygnacji z przedmiotowego wsparcia poprzez IF. Wskazano, że jest to wsparcie z wysokim ryzykiem niepowodzenia.

Mając na uwadze powyższe, zagrożone jest wydatkowanie środków dla tego Działania i w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano całkowitą rezygnację z wdrażania instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego Działania.

Uzasadnienie nowego zakresu wsparcia w Priorytecie XVI Odporna infrastruktura krytyczna (CS 3iii, EFRR)

- **Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/ regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych:**
 - Bliskość obszarów objętych konfliktem zbrojnym oraz potencjalne zagrożenie wynikające z sytuacji geopolitycznej zwiększa ryzyko wystąpienia kryzysów wymagających szybkiej i skoordynowanej reakcji służb medycznych.
 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury, doposażenie w sprzęt medyczny, czy też zapewnienie odpowiedniego zaplecza logistycznego pozwoli na zwiększenie odporności i bezpieczeństwa regionalnej infrastruktury zdrowotnej, zapewnienie ciągłości świadczeń zdrowotnych oraz przygotowanie do reagowania w sytuacjach kryzysowych i konfliktu zbrojnego.
 - W regionie brakuje infrastruktury o podwójnym zastosowaniu – zdolnej do pracy w trybie standardowym i kryzysowym.
 - Szpitale w okresie konfliktów zbrojnych pełnią kluczową rolę zarówno w odniesieniu do ludności cywilnej, jak i żołnierzy. Pełnią funkcję zaplecza medycznego armii; są często punktami zbiórki ludności.

- Zwiększenie liczby pacjentów w szpitalach na terenie województwa z uwagi na wojnę w Ukrainie – obywatele Ukrainy poszukują najbliższego od granicy państwa wysokospecjalistycznego podmiotu leczniczego.
 - Inwestycje w system opieki zdrowotnej w Polsce są od dawna na niskim poziomie (Sprawozdanie krajowe 2025 – Polska).
 - W porównaniu z rokiem 2018 na terenie województwa lubelskiego zmniejszyła się znacznie ogólna liczba łóżek o 1420 (dane GUS z 2023 r.).
 - W 2024 r. w woj. lubelskim funkcjonowało 45 szpitali ogólnych (Raport o stanie województwa lubelskiego za 2024 r.), w tym 17 szpitali o krytycznym znaczeniu (zgodnie z wykazem prowadzonym przez Wojewodę Lubelskiego).
 - Nieprzygotowanie szpitali udzielających świadczeń w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia do reagowania i działania w warunkach kryzysowych (kontrola Najwyższej Izby Kontroli).
 - Raport Wojskowego Instytutu Medycznego „Bezpieczni w czasie kryzysu” wskazuje na niski procent szpitali przygotowanych do działań w warunkach zagrożeń. Jedynie 8% szpitali znajdujących się w Polsce ma pełne zaplecze do działania w warunkach zagrożeń CBRN (chemicznych, biologicznych, radiacyjnych, nuklearnych).
 - Rosnące obciążenia systemów ratownictwa medycznego i wydłużający się dojazd w przypadku zaistnienia w sytuacji kryzysowej może znacząco wydłużyć czas reakcji lokalnych służb, co stanowi bezpośrednio zagrożenie dla przeżywalności rannych.
 - Zgodnie z Raportem o stanie województwa lubelskiego za 2024 r., zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego dokonały 170,4 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia (więcej o 12,5% niż w roku poprzednim), co wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na zespoły ratownictwa medycznego.
 - W porównaniu z 2023 r. liczba zespołów specjalistycznych spadła o 67 (21,3%) (raport GUS „Pomoc doraźna i ratownictwo medyczne w 2024 r.”) pomimo wzrostu wyjazdów. Oznacza to konieczność usprawnienia w tym obszarze.
- **Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym:**
 - Placówki ochrony zdrowia przechowują wrażliwe dane pacjentów oraz obsługują systemy z danymi, od których zależy życie i zdrowie ludzi, dlatego są szczególnie narażone na cyberataki.
 - Wzmocnienie zabezpieczeń IT w placówkach ochrony zdrowia pozwoli nie tylko zabezpieczyć dane pacjentów i ciągłość świadczeń, ale także zwiększy odporność systemu ochrony zdrowia na zagrożenia cyfrowe i sytuacje kryzysowe, czy też ograniczy ryzyko paraliżu usług medycznych.
 - Na podstawie danych zawartych w Raporcie rocznym CERT z 2024 r. zarejestrowano 103 449 incydentów bezpieczeństwa, w tym 604 z sektora ochrony zdrowia, które miały lub mogły mieć niekorzystny wpływ na cyberbezpieczeństwo. Liczba z zarejestrowanych incydentów

cyberbezpieczeństwa w 2024 r. zwiększyła się o 29% w stosunku do 2023 roku. Liczba incydentów poważnych w 2024 roku w porównaniu z rokiem 2023 wzrosła o 43%.

- Brak odpowiednich zasobów, technologii i kompetencji w placówkach ochrony zdrowia.
- Placówki ochrony zdrowia borykają się z przestarzałymi procedurami, nieaktualizowanym oprogramowaniem ochronnym i niedostatecznym poziomem świadomości pracowników, co sprzyja kolejnym incydentom.
- Sektor ochrony zdrowia jest trzecią najczęściej cyberatakowaną branżą w Polsce w ramach wojny hybrydowej.

- **Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego:**

- Istotna rola lotnisk w sytuacji zagrożenia konfliktem zbrojnym, jako strategicznych punktów wsparcia w koordynacji działań ratunkowych, transportu humanitarnego oraz logistyki militarnej.
- Lotniska pełnią funkcję infrastruktury krytycznej w strefach konfliktu w kontekście transportu, centrów logistycznych i strategicznych umożliwiając dostarczanie pomocy oraz jako główne punkty przerzutowe sił zbrojnych.
- Infrastruktura lotnicza stanowi istotny punkt wsparcia dla operacji wojskowych.
- Województwo lubelskie pełni rolę strategicznego obszaru tranzytowego oraz zaplecza logistycznego w kontekście trwającej wojny w Ukrainie i potencjalnych zagrożeń hybrydowych (lotnisko w Lublinie obok lotniska w Rzeszowie jest położone najbliżej Ukrainy).
- Wzmocnienie systemów kontroli, monitoringu i zarządzania ruchem lotniczym zwiększy bezpieczeństwo pasażerów i transportów cargo, zapewni ciągłość operacji lotniczych w sytuacjach kryzysowych.
- Inwestycje zwiększające odporność i bezpieczeństwo ruchu lotniczego pozwolą podnieść elastyczność operacyjną lotnisk i skuteczną obsługę lotów, w tym: cywilnych, cargo oraz wojskowych.
- Poprawa warunków technicznych funkcjonowania infrastruktury o podwójnym zastosowaniu, w kontekście trwającego konfliktu zbrojnego w Ukrainie oraz stacjonowania sił zbrojnych na terenie lotniska, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i zdolności operacyjnych zarówno w sektorze cywilnym, jak i wojskowym.
- Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura pozwalająca na profesjonalną obsługę większych oraz bardziej wymagających statków powietrznych.
- Bliskie położenie Portu Lotniczego Lublin przy wschodniej granicy NATO. Mniej niż 80 km w linii prostej od przejścia granicznego z Ukrainą w Dorohusku-

Jagodno oraz mniej niż 100 km w linii prostej do przejścia granicznego z Białorusią w Stawatyczach-Domaczewie.

- Niewielka ilość obsłużonego cargo on board w porcie lotniczym Lublin w pierwszym kwartale 2025 r. wyniosła 698 kg, a dla porównania ilość obsłużonego cargo w porcie lotniczym Rzeszów – Jasionka, również strategicznym na wschodniej flance NATO, wyniosła 10 323 626 kg. (Dane statystyczne Urzędu Lotnictwa Cywilnego za I kw. 2025 r.). Konieczność poprawy przepustowości lotnisk w Lublinie.
- Niski udział województwa lubelskiego w ruchu pasażerów na poziomie 0,7% w skali kraju, co stawia województwo lubelskie na 7 miejscu w kraju (Dane GUS za 2024 r.).
- Powyższe dane dot. niewielkiej ilości cargo i ruchu pasażerskiego wskazują jednoznacznie na konieczność wsparcia Lotniska.
- Konieczność zapewnienia możliwości rozwoju transportu lotniczego komplementarnego do transportu lądowego (Drogi międzynarodowe E30 (DK2 i A2), E372 (DK17), E373 (DK12), łączące Europę wschodnią z zachodnią.).
- W 2023 roku Port Lotniczy Lublin wspólnie z wojskiem podjął inicjatywę utworzenia bazy śmigłowcowej oraz POL-HUB-u.
- Jednym z głównych obszarów transformacji portów lotniczych w najbliższych latach jest nowoczesna rozbudowa i unowocześnianie infrastruktury lotniskowej (Raport Polskich Portów Lotniczych S.A. z 2025 r. pn. „Przyszłość technologii lotniskowych – prognozy i studia przypadków”).

Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS + (CS 4a), 4d), 4f), 4g) EFS+)

Alokacja na cały Priorytet XVII - 49 346 786,00 EUR

Działanie	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	KI	Wartość realokacji na KI	Nowy Priorytet	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	Alokacja KI	Wartość na KI
8.4 Integracja społeczno-gospodarcza a społeczność marginalizowanych	4j	-2 516 597,16	-590 501,00	152	-590 501,00	XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ (art. 12c)	4a	16 233 626,64	3 809 101,00	134	3 809 101,00
9.2 Aktywizacja zawodowa	4a	-1 968 951,60	-462 000,00	134	-462 000,00						
9.4 Zrównoważony rynek pracy	4c	-596 652,00	-140 000,00	142	-140 000,00						
9.7 Outplacement	4d	-11 151 425,88	-2 616 600,00	146	-2 616 600,00						
8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich	4i	-8 523 600,00	-2 000 000,00	156	-2 000 000,00		4d	103 724 830,56	24 338 268,00	140	22 338 268,00
9.6 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian	4d	-32 461 751,30	-7 616 911,00	140	-7 616 911,00					146	2 000 000,00
10.1 Skuteczna edukacja	4e	-62 739 479,26	-14 721 357,00	149	-14 721 357,00						
8.6 Usługi zdrowotne	4k	-53 615 574,90	-12 580 500,00	161	-12 580 500,00		4g	53 615 574,90	12 580 500,00	151	12 580 500,00

8.7 Usługi społeczne w ramach ZIT	4k	-3 328 423,18	-780 990,00	161	-780 990,00						
8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia	4l	-9 333 342,00	-2 190 000,00	163	-2 190 000,00		4f	36 732 100,47	8 618 917,00	148	2 154 729,00
10.5 Wsparcie edukacji w ramach ZIT	4f	-6 004 565,09	-1 408 927,00	148	-1 408 927,00					149	4 309 459,00
10.6 Uczenie się osób dorosłych	4g	-18 065 770,20	-4 239 000,00	151	-4 239 000,00					150	2 154 729,00

Uzasadnienie zmniejszenia alokacji w dotychczasowych Działaniach i przesunięcia środków na nowy Priorytet XVII:

na CS 4a:

– **Działanie 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych- CS 4j)**

Po analizie wdrażania Działania 8.4 IZ stwierdziła, iż część środków pozostających na CS 4j), nie jest wystarczająca do ogłoszenia kolejnego naboru, zatem będzie możliwa do przeniesienia na nowy priorytet określony w ramach EFS+. Dotychczas zakontraktowano 73,28% środków dostępnych na Działaniu, a pozostało do zakontraktowania 2,5 mln PLN. Został ogłoszony jeden nabór na całość dostępnej alokacji na typ projektu 1-6. W wyniku rozstrzygnięcia naboru wyłoniono do dofinansowania wszystkie możliwe projekty. Projekty pozostałe na liście projektów ocenionych z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania w ramach naboru nr FELU.08.04-IP.02-001/23, uzyskały ocenę negatywną uniemożliwiającą wyłonienie projektu do dofinansowania (np. nie spełnił kryteriów ogólnych czy nie uzyskał wymaganego minimum punktowego). Istotny jest również fakt, iż Wnioskodawcy zgłaszają trudności z rekrutacją grupy docelowej wynikające m.in. z jej specyfiki, dostępności. Świadczy o tym również fakt, iż z 8 podpisanych umów obecnie 5 jest w realizacji, z czego jedna jest w fazie rozwiązywania). W związku z powyższym zagrożone jest osiągnięcie wskaźnika określonego dla tego Działania. Dlatego w ramach procesu renegocjacji programu zaplanowano zmniejszenie wskaźnika produktu, o czym mowa w dalszej części materiału. Zatem, jak wskazano powyżej, nie jest zasadne ponowne ogłaszanie naboru w ramach tego Działania.

– **Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa - CS 4a)**

Po analizie wdrażania Działania 9.2 IZ stwierdziła, iż część środków pozostających na CS 4a), po uwzględnieniu zaplanowanych w Harmonogramie naborów, będzie możliwa do przeniesienia na nowy priorytet określony w ramach EFS+. W ramach tego Działania IZ ogłosiła nabory dla typu projektu 1 oraz 3 (typ projektu 2 Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES - realizacja tego typu działań ma mieć charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowanych potrzeb regionalnych rynków pracy planowany jest do ogłoszenie w styczniu 2026 roku), co oznacza, iż zapewnione zostanie wsparcie dla każdej z grup docelowych założonych do objęcia wsparciem w Działaniu. Spośród dotychczas ogłaszanych naborów w ramach tego Działania potencjalna możliwość podpisania kolejnych umów o dofinansowanie, o ile zwiększeniu uległaby alokacja na dany nabór, istnieje jedynie w naborze FELU.09.02-IP.02-001/24. W wyniku tego naboru podpisano aż 68 umów o dofinansowanie. Odnosząc się do wskaźników, uwzględnić należy fakt, iż nabór ten nie wpływa na osiągnięcie wskaźnika założonego dla CS 4a) tj. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie, gdyż skierowany jest do osób ubogich pracujących i zatrudnionych na umowach krótkoterminowych i cywilnoprawnych. Wskaźnik dot. liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem dla CS 4a jest zagrożony w związku z wejściem w życie w dniu 1 czerwca 2025 r. ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia z dnia 20 marca 2025 r. oraz zmianami dotyczącymi m.in. zmiany wysokości zasiłku dla bezrobotnych, który jest podstawą wyliczenia wysokości kwoty stypendium stażowego, zmiany zasad dotyczących realizacji poszczególnych form wsparcia oraz, co za tym idzie, zwiększenia kosztu jednostkowego na osobę. Mając na uwadze powyższe zaproponowano zmniejszenie wartości wskaźnika produktu Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie. Dotychczas osiągnięto 41,9% wskaźnika produktu Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie; 28,07% wskaźnika Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie; 23,42% wskaźnika Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie; 46,44% wskaźnika rezultatu Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu; 52,06% wskaźnika Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS+ środków na podjęcie działalności gospodarczej.

– **Działanie 9.4 Zrównoważony rynek pracy - CS 4c)**

Po analizie wdrażania Działania 9.4 IZ stwierdziła, iż część środków pozostających na CS 4c), nie jest wystarczająca do ogłoszenia kolejnego naboru, zatem będzie możliwa do przeniesienia na nowy priorytet określony w ramach EFS+. Dotychczas zakontraktowano 93,88% środków dostępnych na Działaniu, a pozostało do zakontraktowania 1,26 mln PLN. Dodatkowo, w ramach Działania został ogłoszony

jeden nabór na całość dostępnej alokacji. W wyniku rozstrzygnięcia naboru wyłoniono do dofinansowania projekty o wartości równej 95,56 % alokacji na nabór. W momencie rozstrzygania naboru pozostająca alokacja była niewystarczająca na dofinansowanie projektów pozostających na liście projektów ocenionych z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania w ramach naboru nr FELU.09.04-IP.02-001/23. Na liście pozostają wnioski możliwe do dofinansowania, jednak biorąc pod uwagę fakt, iż nabór został rozstrzygnięty w marcu 2024 r. podpisywanie jednej umowy i realizacja założeń wniosku złożonego w czerwcu 2023 r. jest bezzasadna z uwagi na fakt, iż są to gorsze projekty na liście. Dodatkowo osiągnięcie wskaźnika produktu Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie, wynosi obecnie 99,17%, zaś wskaźnika rezultatu wynosi: 257,63%. W związku z powyższym IZ planuje zwiększyć wartość wskaźnika rezultatu Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu w ramach renegocjacji programu.

– **Działanie 9.7 Outplacement - CS 4d)**

Dotychczas zakontraktowano 60,13% środków dostępnych w ramach Działania. Po analizie wdrażania Działania 9.7 tj. postępów stanu realizacji projektów, w tym przede wszystkim problemów zgłaszanych przez Beneficjentów na etapie realizacji (np. ograniczony potencjał populacji grupy docelowej), co przekładało się m.in. na konieczność rozwiązywania umów o dofinansowanie (z 34 zawartych umów dofinansowanie dotychczas rozwiązano 8 umów), IZ stwierdziła, iż część środków pozostających na CS 4d) może zostać przesunięta na nowe cele określone w Rozporządzeniu EFS+. Przy czym w ramach Działania IZ ogłosiła nabór dla typu projektu 1 co oznacza, że zapewniła wsparcie dla grupy docelowej założonej w programie. W ramach Działania 9.7 nie założono wartości docelowej wskaźników wspólnych do osiągnięcia w ramach FEL 2021-2027, zatem nie występuje zagrożenie ich nieosiągnięcia.

na CS 4d):

– **Działanie 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich-CS 4i)**

Po analizie wdrażania Działania 8.3 IZ stwierdziła, iż część środków pozostających na CS 4i), po uwzględnieniu trwającego naboru FELU.08.03-IP.02-001/25, będzie możliwa do przeniesienia na nowy priorytet określony w ramach EFS+. Dotychczas zakontraktowano 48,06 % środków dostępnych w ramach Działania. Uwzględniono również ogłoszony 09.09.2025 r. nabór z alokacją wynoszącą 20 030 460,00 PLN, w tym 17 921 990,52 PLN dofinansowania UE. Ponadto w ramach naboru FELU.08.03-IP.02-002/24 wyłoniono 2 projekty spełniające wszystkie kryteria umożliwiające podpisanie umowy, pozostające w ramach typu 4 wolne środki są niewystarczające do ogłoszenia kolejnego naboru. W ramach tego Działania IZ ogłosiła bądź zaplanowała nabory w ramach każdego z zaplanowanych typów projektów, co

oznacza, iż zapewniła wsparcie dla każdej z grup docelowych założonych do objęcia wsparciem w programie. Ponadto w ramach projektu ROPS zostało zapewnione wsparcie w ramach realizowanego projektu do końca 2027 roku dla obywateli państw trzecich, w tym migrantów. Dodatkowo osiągnięcie założonych docelowych wartości wskaźników nie jest zagrożone. Na chwilę obecną osiągnięcie wskaźnika Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie wynosi 48,09%.

– **Działanie 9.6 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian - CS 4d)**

Dotychczas zakontraktowano 36,97% środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 9.6 na typach projektu: 1 „Kompleksowe działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem, w przedsiębiorstwach poprzez upowszechnianie mentoringu w miejscu pracy, rozwijanie kompetencji osób starszych, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się”- 1,10 % alokacji na typie, tj. 22 000,00 EUR, 3 „Zastosowanie instrumentów służących ochronie pracowników, zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku zaistniałej sytuacji kryzysowej” – 100% alokacji na typie 3, tj. 5 310 000,00 EUR oraz 4 „Usługi rozwojowe w Podmiotowym Systemie Finansowania dla pracodawców i ich pracowników, zgodne z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o BUR)” - 35,11 % alokacji na typie 4, tj. 9 731 000,000 EUR; łącznie 42,40% alokacji na Działaniu 9.6. Po dokonaniu ww. realokacji alokacja pozostająca na Działaniu 9.6 umożliwia ogłoszenie naborów ujętych w aktualnym harmonogramie naborów. W ramach Działania 9.6 dla typów projektu 1,2 IZ przeprowadziła już jeden nabór o dofinansowanie projektów. Nabór cieszył się zainteresowaniem. W odpowiedzi na nabór wpłynęło 19 wniosków o dofinansowanie projektów, natomiast podpisano 10 umów o dofinansowanie projektów (zakontraktowano wszystkie projekty ocenione pozytywnie na kwotę stanowiącą 38,54% alokacji przewidzianej na nabór, brak listy rezerwowej). Wobec zgłaszanego przez potencjalnych wnioskodawców zainteresowania przedmiotowym naborem w Harmonogramie naboru wniosków o dofinansowanie zaplanowano kolejny nabór w tym obszarze. Kwota pozostająca do dyspozycji na typie 1 w wysokości 22 000,00 EUR, po uwzględnieniu zawartych umów i środków przewidzianych na nabór w harmonogramie, może zostać przesunięta na nowy Priorytet. Następnie środki zaplanowane w ramach typu 3 w kwocie 5 310 000,00 EUR przewidziane zostały do wykorzystania w obliczu zaistnienia sytuacji kryzysowej celem wsparcia pracodawców i pracowników. W związku z obecną niepewną sytuacją geopolityczną, a co za tym idzie potrzebą wzmożonych działań w zakresie obronności IZ uznała, że zasadnym jest realokowanie całości środków dostępnych w ramach typu 3 zgodnie z nowymi kierunkami wskazanymi przez KE. Typ projektu 3 nie realizuje wskaźników, które zaplanowane są jako programowe w CS 4d), zatem realokacja środków i rezygnacja z ogłoszenia naboru w tym obszarze nie wpłynie na osiągnięcie wskaźników. IZ nie odnotowała dotychczas zainteresowania

niniejszym naborem ze strony potencjalnych wnioskodawców. W przypadku typu 4 – wsparcie za pośrednictwem BUR - ogłoszono 1 nabór, w ramach którego wpłynęło 14 wniosków o dofinansowanie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania stanowiącą 399,54% alokacji przewidzianej na nabór. Finalnie podpisano 3 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 51 942 049,50 PLN, co stanowiło 83,27% alokacji przewidzianej na nabór. Z uwagi na fakt, że w ramach naboru przewidziano wybór 1 wniosku o dofinansowanie na podregion brak jest listy rezerwowej. Obecnie realizowane są 3 projekty w 3 podregionach województwa lubelskiego tj.: podregionie bialskim i chełmsko-zamojskim, podregionie lubelskim i podregionie puławskim. Ze względu na potrzebę wsparcia MŚP IZ w Harmonogramie naboru wniosków zaplanowała ogłoszenie kolejnego naboru dla tego typu projektu na kwotę stanowiącą 20,89 % alokacji dostępnej na typie projektu. Mając na uwadze zgłaszane przez Beneficjentów problemy w realizacji projektów BUR dotyczące rekrutacji MŚP ze względu na analogiczne projekty dotyczące wsparcia osób dorosłych, które chcą podnosić kompetencje/nabyć kwalifikacje z własnej inicjatywy w ramach BUR, IZ postanowiła pozostałą część środków tj. 35,11 % alokacji dostępnej na typie, realokować na nowy Priorytet.

W Działaniu 9.6 wskaźniki określone w programie FEL 2021-2027 Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową oraz Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu są realizowane w ramach typu projektu 4. Pozostałe typy projektów przewidziane w Działaniu 9.6 nie realizują ww. wskaźników. W związku z przesunięciem środków na nowy Priorytet (realokacja z typu 4) zaproponowano proporcjonalne obniżenie wartości docelowej wskaźnika Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) i Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (uzasadnienie poniżej). Realokacje na pozostałych typach w Działaniu 9.6 nie wpływają obniżenie ww. wskaźników. Na chwilę obecną realizacja wskaźnika produktu Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową wynosi 10,3% wartości docelowej, przy czym wartość założona w dotychczas zawartych umowach wynosi 46,73%. W przypadku wskaźnika rezultatu bezpośredniego Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu osiągnięto 11,04% wartości docelowej, przy wartości założonej w umowach w wysokości 56,94%.

– **Działanie 10.1 Skuteczna edukacja - CS 4e)**

Dotychczas zakontraktowano 14,62 % środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 10.1 na typach projektu: 1 „Programy systemowego wsparcia doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego, w tym m.in. podnoszenie kompetencji doradców zawodowych i edukacyjnych oraz ich dostępność dla uczniów, wsparcie budowania

i rozwoju sieci współpracy doradców zawodowych” – 72,11 % alokacji na typie, tj. 5 588 929,00 EUR, 2 „Program systemowego wsparcia efektywności nauczania języka angielskiego w regionie: dodatkowe zajęcia z języka angielskiego dla uczniów szkół osiągających wyniki egzaminów z języka angielskiego, niższe niż średnia wojewódzka” – 37,49 % alokacji na typie 2, tj. 5 910 555,00 EUR; 3 „Promocja i upowszechnienie informacji w zakresie kształcenia w regionie, w tym kształcenia zawodowego, m.in. poprzez targi edukacyjne, spotkania zawodoznawcze / wizyty studyjne w liceach, technikach, szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, na uczelniach i u pracodawców” – 41,48 % alokacji na typie, tj. 2 571 873,00 EUR oraz na typie 4 „Działania na rzecz upowszechnienia idei uczenia się przez całe życie” – 41,93 % na typie tj. 650 000,00 EUR; łącznie 47,08 % alokacji na Działaniu 10.1. Po dokonaniu ww. realokacji alokacja pozostająca na Działaniu 10.1 umożliwia ogłoszenie naborów ujętych w aktualnym harmonogramie naborów.

Dla typu projektu nr 1 IZ ogłosiła jeden nabór o dofinansowanie projektów, który cieszył się umiarkowanym zainteresowaniem Wnioskodawców. W odpowiedzi na nabór wpłynęło 11 wniosków o dofinansowanie na kwotę 2 161 071,00 EUR, których wartość nie wyczerpywała przewidzianej w naborze alokacji (47% alokacji przewidzianej na nabór). Obecnie trwa procedura oceny wniosków przez KOP. Należy zaznaczyć, iż doradztwo zawodowe realizowane jest również jako element wsparcia w projektach dotyczących programów rozwojowych szkół kształcenia ogólnego i zawodowego, co również wpłynęło na niższe zainteresowanie naborem (w ramach programów rozwojowych zawarto łącznie 142 umowy). W konsekwencji IZ proponuje realokację pozostających środków stanowiących 72,11 % alokacji dostępnej na typie w kwocie 5 588 929,00 EUR na nowy Priorytet.

W przypadku typu projektu 2 dotyczącego systemowego wsparcia efektywności nauczania języka angielskiego w regionie dedykowanego uczniom szkół osiągających wyniki egzaminów z języka angielskiego, niższe niż średnia wojewódzka, IZ przeprowadziła już jeden nabór o dofinansowanie projektów. W odpowiedzi na nabór wpłynęły 43 wnioski o dofinansowanie projektów, w których wartość wnioskowanego dofinansowania stanowiła 55,70% alokacji przewidzianej na nabór. Zaowocowało to podpisaniem 33 umów (zakontraktowano 40,3% alokacji przewidzianej na nabór oraz 23,47 % alokacji dostępnej na typie). Ze względu na zapotrzebowanie zgłaszane przez potencjalnych wnioskodawców, którzy nie realizują programów rozwojowych, w harmonogramie naboru wniosków zaplanowano jeszcze jeden nabór dla tego typu projektu na kwotę 6 151 638,00 EUR stanowiącą 39,04 % alokacji na typie. Dokonując analizy potrzeb rynku pod kątem nauki języka angielskiego oraz biorąc pod uwagę realizację projektów w ramach programów rozwojowych przewidujących również m.in. naukę języka angielskiego, IZ pozostałe środki dostępne na typie, tj. 37,49 % w kwocie 5 910 555,00 EUR, postanowiła realokować na nowy Priorytet.

Natomiast w odniesieniu do typów projektów 3 i 4 pierwszy przeprowadzony nabór cieszył się umiarkowanym zainteresowaniem. Wpłynęło 10 wniosków o

dofinansowanie projektu, co skutkowało podpisaniem 4 umów na kwotę 879 500,00 EUR tj. 11,35 % alokacji na typie 3 i 4. Niemniej IZ ponownie ogłosiła nabór, który trwa obecnie i również nie cieszy się dużym zainteresowaniem. IZ wydłużyła termin naboru wniosków z uwagi na prośbę potencjalnych Wnioskodawców i na małą liczbę zainicjowanych w systemie SOWA projektów (kwota naboru stanowi 47,08 % alokacji dostępnej na typie 3 i 4, tj. 3 647 059,00 EUR). W opinii IZ pozostające środki tj. 3 221,873,00 EUR stanowiące 41,57 % alokacji na typie 3 i 4, można przeznaczyć na nowy Priorytet związany z nowymi wyzwaniami stawianymi EFS+.

W ramach Działania 10.1 IZ ogłosiła nabory w ramach każdego z zaplanowanych typów projektów, co oznacza, że zapewniła wsparcie dla każdej z grup docelowych założonych do objęcia wsparciem w programie.

Realokacja środków z Działania 10.1 powoduje proporcjonalne do przesuniętych środków obniżenie następujących wskaźników zaplanowanych do osiągnięcia w programie: Liczba podmiotów objętych wsparciem w celu zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia i Liczba podmiotów, które podniosły jakość i efektywności oferowanych usług edukacyjnych. Na chwilę obecną wskaźnik produktu został osiągnięty na poziomie 6,28% (wartość założona w umowach o dofinansowanie projektu 9,47%), a wskaźnik rezultatu bezpośredniego na poziomie 1,74% (wartość założona w umowach o dofinansowanie projektu 46,52%).

na CS 4f):

– **Działanie 8.7 Usługi społeczne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych - CS 4k)**

Dotychczas zakontraktowano 88,09 % środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 8.7 wynikających z oszczędności po przeprowadzonym i zakończonym naborze; stanowi łącznie 780 990,00 EUR, tj. 11,91 % alokacji na Działaniu 8.7. Nabór dotyczył projektów realizowanych w formule ZIT wybieranych w trybie niekonkurencyjnym. Do dofinansowania wybrano wszystkie 12 złożonych projektów. Stopień wykorzystania alokacji przewidzianej na nabór wynosi 86,53%. Brak listy rezerwowej. Ze względu na to, że zakontraktowano wszystkie opracowane w ramach ZIT projekty w przedmiotowym działaniu IZ nie planuje ogłaszania kolejnych naborów. Pozostałe na działaniu 8.7 niezakontraktowane środki w wysokości 780 990,00 EUR, IZ planuje przeznaczyć na nowe priorytety EFS+. Poziom realizacji wskaźników został opisany przy Działaniu 8.6.

– **Działanie 8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia- CS 4l)**

Dotychczas zakontraktowano 75,79 % środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 8.9 wynikających z oszczędności po przeprowadzonym i zakończonym naborze na typach projektów: 1 „Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych ubóstwem lub

wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych”, 2 „Rozwój usług dla osób w kryzysie bezdomności oraz zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem mieszkaniowym” oraz 3 „Wsparcie działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacja działań na rzecz rozwoju lokalnego”; stanowi łącznie 2 190 000,00 EUR, tj. 24,21 % alokacji na Działaniu 8.9. W ramach naboru wpłynęło 55 wniosków o dofinansowanie projektów. Finalnie podpisano 39 umów. Brak listy rezerwowej. W przedmiotowym działaniu IZ nie planuje ogłaszania kolejnych naborów.

– **Działanie 10.5 Wsparcie edukacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych - CS 4f)**

Dotychczas zakontraktowano 90,75 % środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 10.5 wynikających z oszczędności po przeprowadzonym i zakończonym naborze; stanowi łącznie 1 408 927,00 EUR, tj. 9,25 % alokacji na Działaniu 10.5. Nabór dotyczył projektów realizowanych w formule ZIT wybieranych w trybie niekonkurencyjnym. Do dofinansowania wybrano wszystkie 23 złożone projekty. Brak listy rezerwowej. Ze względu na to, że zakontraktowano wszystkie opracowane w ramach ZIT projekty w przedmiotowym działaniu IZ nie planuje ogłaszania kolejnych naborów. Pozostałe na Działaniu 10.5 niezakontraktowane środki w wysokości 1 408 927,00 EUR, IZ planuje przeznaczyć na nowy Priorytet EFS+. Realokacja nie powoduje zmian w wartościach docelowych wskaźników – podpisane umowy o dofinansowanie projektu w ramach CS4f) gwarantują osiągnięcie zadeklarowanych wartości docelowych.

– **Działanie 10.6 Uczenie się osób dorosłych - CS 4g)**

Dotychczas zakontraktowano 31,69 % środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 10.6 na typach projektów: 1 „Wsparcie osób dorosłych w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, w tym podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich weryfikacja poprzez odpowiednie egzaminy poprzez m.in.: b) podstawowe kompetencje, w tym cyfrowe dla grup wykluczonych cyfrowo (realizowane poza systemem BUR i PSF), umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways” – 22,38 % alokacji na typie 1b, tj. 1 343 971,00 EUR; 2 „Wsparcie jakości kształcenia i rozwoju elastycznego systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym realizowanych w trybie zdalnym” – 94,23 % alokacji na typie, tj. 2 629 034,00 EUR oraz na typie 3 „Wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych (np. LOWE) np. poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia kształcenia osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami” – 9,49 % na typie, tj. 265 995,00 EUR; łącznie 9,12 % alokacji na Działaniu 10.6. Po dokonaniu ww. realokacji alokacja pozostająca na Działaniu 10.6 umożliwia ogłoszenie naborów ujętych w

aktualnym harmonogramie naborów. W ramach typu projektu 1b) po przeprowadzonym jednym naborze wniosków IZ realokuje pozostałe na typie 1b środki w kwocie 1 343 971,00 EUR na nowy Priorytet. W naborze ogłoszonym w 2023 r. wpłynęło aż 172 wniosków o dofinansowanie projektów. Podpisano 80 umów o dofinansowanie projektów. Stopień wykorzystania alokacji przewidzianej na nabór wynosi 175,32%. Na liście brak projektów, które mogłyby być wybrane do dofinansowania. W ramach niniejszego typu nie planuje się ogłaszania kolejnych naborów.

Natomiast nabór wniosków, który przeprowadzono dla typu projektu nr 2 nie cieszył się zainteresowaniem. Złożono 2 wnioski o dofinansowanie projektów, z czego do dofinansowania wybrano 1 projekt. Zakontraktowano 5,77 % alokacji dostępnej na niniejszy typ projektu. Brak kolejnych projektów, które mogłyby być wybrane do dofinansowania. IZ nie planuje ponawiania naboru w tym obszarze.

Ponadto w ramach typu projektu 3 IZ przeprowadziła już jeden nabór o dofinansowanie projektów. W pierwszym naborze wpłynęło 31 wniosków o dofinansowanie projektów. Podpisano 12 umów o dofinansowanie. Stopień wykorzystania alokacji wynosi 25,65%. Na liście brak projektów, które mogłyby być wybrane do dofinansowania. W Harmonogramie naboru wniosków o dofinansowanie zaplanowany jest jeszcze jeden nabór w tym obszarze, ze względu na zainteresowanie zgłaszane podczas pierwszego prowadzonego naboru. Kwota pozostająca do dyspozycji na typie 3 po uwzględnieniu zakontraktowanych umów i środków przeznaczonych na nabór zaplanowanych w harmonogramie w wysokości 265 995,00 EUR stanowiąca 9,49 % alokacji dostępnej na typie może zostać przesunięta na nowy Priorytet.

Ogłoszone i zaplanowane do ogłoszenia nabory dla ww. typów projektów w ramach Działania 10.6 w opinii IZ są adekwatne do zapotrzebowania na wskazane w nich formy wsparcia.

Wskaźniki zaplanowane do osiągnięcia wskazane w FEL 2021-2027 w ramach CS 4 g) Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi i Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu, pomimo zaproponowanych realokacji środków pozostają bez zmian. Wskaźnik Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi realizowany jest w ramach typu projektu 1a) Wsparcie osób dorosłych w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, w tym podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich weryfikacja poprzez odpowiednie egzaminy poprzez m.in.: a) usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje umiejętności / kompetencje lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do ZRK), w tym wsparcie dla osób z najtrudniejszych grup docelowych - za pośrednictwem BUR, z którego IZ nie realokuje środków. Ponadto projekty realizowane w ramach typu 1 a) cieszą się dużym zainteresowaniem uczestników. Tym samym IZ nie widzi zagrożenia osiągnięcia założonych w programie wskaźników.

na CS 4g):**– Działanie 8.6 Usługi zdrowotne - CS 4k)**

Dotychczas zakontraktowano 15,51 % środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 8.6 na typie projektu 2 „Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym: a) na podstawie modeli wypracowanych na poziomie krajowym, d) wdrażanie modeli opieki koordynowanej, e) rozwój rozwiązań regionalnych z zakresu telemedycyny, które otrzymały pozytywną opinię w procesie oceny MZ” – w kwocie 12 580 500,00 EUR, tj. 21,89 % alokacji na typie 2; 19,43 % alokacji na Działaniu 8.6. Po dokonaniu ww. realokacji alokacja pozostająca na Działaniu 8.6 umożliwia ogłoszenie naborów ujętych w aktualnym harmonogramie naborów. W ramach Działania 8.6 IZ zdecydowała o realokacji środków z uwagi na brak wypracowanych modeli opieki koordynowanej i rozwiązań z zakresu telemedycyny, na podstawie których możliwa byłaby realizacja naborów. Natomiast w zakresie DDOM nie jest rekomendowane ich wsparcie, w związku z czym zakres ten został usunięty z Wojewódzkiego Planu Transformacji (brak możliwości spełnienia warunkowości podstawowej). Zatem IZ nie będzie ogłaszała naborów dla tych typów projektów. W obszarze zdrowia w ramach Działania 8.6 IZ ogłosiła już nabory związane z projektem strategicznym w zakresie psychiatrii dzieci i młodzieży (nabór niekonkurencyjny, I etap realizacji przedsięwzięcia), dwa nabory w zakresie psychiatrii osób dorosłych (drugi ogłoszony nabór trwa) oraz nabór w dotyczący opieki długoterminowej. Kolejny nabór z zakresu opieki długoterminowej, z uwagi na zainteresowanie zgłaszane przez potencjalnych wnioskodawców, planowany jest do ogłoszenia 27.11.2025 r. W ramach zakończonych procedur wyboru projektów brak jest list rezerwowych. IZ w Działaniu 8.6 planuje jeszcze ogłoszenie naborów na realizację 4 Regionalnych Programów Zdrowotnych oraz nabór niekonkurencyjny związany z psychiatrią dzieci i młodzieży (II etap realizacji przedsięwzięcia). W opinii IZ zakres wsparcia w obszarze zdrowia jest szeroki, a oferowane wsparcie adekwatne do potrzeb mieszkańców województwa lubelskiego. Ogłoszone już nabory oraz zaplanowane do ogłoszenia w ramach Działania 8.6 Usługi zdrowotne na łączną kwotę 23 767 878,00,00 EUR stanowiącą 41,36 % alokacji dostępnej na typie, jak również środki pozostające do dyspozycji IZ na niniejszym typie zapewnią wsparcie dla każdej z grup docelowych założonych do objęcia wsparciem.

Biorąc pod uwagę realokację środków IZ proponuje obniżenie wskaźników zaplanowanych do osiągnięcia w programie w ramach CS 4k) tj.: Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie, Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej i Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (opisane poniżej). Jednakże należy wziąć pod uwagę fakt, że ww. wskaźniki realizowane są przez trzy Działania tj. Działanie 8.5 Usługi społeczne, Działanie 8.6 Usługi zdrowotne

oraz Działanie 8.7 Usługi społeczne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Realizacja wymienionych wskaźników wygląda następująco:

Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – osiągnięto 10,94% wartości docelowej, przy czym wartość założona w umowach o dofinansowanie projektu wynosi 23,81%;

Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – osiągnięto 1,13% wartości docelowej, przy czym wartość założona w umowach o dofinansowanie projektu wynosi 11,28%;

Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie – osiągnięto 0,76% wartości docelowej, przy czym wartość założona w umowach o dofinansowanie projektu wynosi 5,09%;

Obecnie trwa procedura podpisywania 82 umów o dofinansowanie w ramach Działania 8.5 na łączną kwotę dofinansowania ogółem 193 618 230,95 PLN, w tym dofinansowanie ze środków EFS+ 173 703 636,38 PLN.

Uzasadnienie nowego zakresu wsparcia w Priorytecie XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS + (CS 4a), 4d), 4f), 4g) EFS+)

Biorąc pod uwagę przygraniczne położenie województwa lubelskiego oraz w obliczu trwającego konfliktu w Ukrainie niezbędny jest rozwój potencjału województwa poprzez wspieranie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Istnieje uzasadniona konieczność zintensyfikowania działań w obszarze kapitału ludzkiego związanych ze wzmocnieniem poziomu bezpieczeństwa co wynika to z trwających konfliktów i przetarasowań geopolitycznych oraz ich wpływu na regiony przygraniczne, Ma to przełożenie na propozycje dodatkowego wsparcia w ramach obszarów rynku pracy i edukacji.

W zakresie CS 4a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

W ramach CS 4a) zaproponowano wsparcie na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, biernych zawodowo, poszukujących pracy w zakresie obronności, mającej na celu podniesienie kompetencji i umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenia szans na znalezienie zatrudnienia w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania (dual use).

- celem działań w tym obszarze jest stworzenie odpornego społeczeństwa, zdolnego do zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w warunkach sytuacji kryzysowych oraz konfliktu zbrojnego:

- zapewni to nabycie nowych kwalifikacji i podniesienie kompetencji (interwencja w obszarze rynku pracy realizowana będzie poprzez kompleksowe działania edukacyjne, szkoleniowe),
- ww. interwencja ma szansę przyczynić się do tworzenia warunków sprzyjających podjęciu zatrudnienia, co stanowi istotne wyzwanie dla regionu, w którym tylko w sierpniu 2025 r. stopa bezrobocia wynosiła 7,8% i była wyższa o 2,3% od poziomu krajowego.
- należy podkreślić, co wynika z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, że na koniec września 2025 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 59 275 osób bezrobotnych,

W zakresie CS 4d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.

W ramach CS 4d) zaproponowano wsparcie w zakresie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa/ obronności cywilnej dla ludności w zakresie gotowości cywilnej. W zawiązku z tym, że nie wszystkie potrzebne szkolenia są dostępne w BUR, a niektóre szkolenia bardziej specjalistyczne lub niszowe nie są uwzględnione w rejestrze, podmioty zarejestrowane w BUR nie oferują pożądanego szkolenia, a procedury związane z rejestracją nowych podmiotów szkoleniowych w BUR są czasochłonne realizacja szkoleń została zaplanowana poza BUR. Ponadto IZ FEL zaplanowała działania wspierające przekwalifikowanie pracowników z sektorów zagrożonych redukcją etatów na potrzeby przemysłu obronnego oraz poszerzenie wsparcia o szkolenia dla osób stanowiących wsparcie w zakresie obrony cywilnej i sił zbrojnych np. nabycie kwalifikacji przez kierowców służb ratunkowych w zakresie prawa jazdy kat. "C".

- w związku z trwającą wojną w Ukrainie oraz zwiększonym poziomem zagrożenia bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej, państwa członkowskie UE stają przed koniecznością wzmacniania odporności społecznej i gospodarczej:
 - rozwój potencjału ludzkiego poprzez przygotowanie obywateli do działania w warunkach kryzysowych, jak również zapewnienie im możliwości kontynuowania aktywności zawodowej w nowych, strategicznych dla bezpieczeństwa kraju obszarach.
 - należy dążyć do zapewnienia ciągłości zatrudnienia i dochodu.
 - przekwalifikowanie stanowi szansę na lepsze warunki zatrudnienia, ale wymaga zaplanowania, kształcenia i konsekwencji.
- nowe zaplanowane do realizacji działania pozwalają ukierunkować projekty związane z przekwalifikowaniem pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia czy zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracownika (według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie w II kwartale 2025 r. do urzędów pracy zostały

zgłoszone informacje o zamiarze zwolnienia 687 osób w ramach zwolnień grupowych).

- zagrożenia mają bezpośredni wpływ na sytuację pracodawców, przedsiębiorców i ich pracowników, a w konsekwencji grożą ryzykiem redukcji zatrudnienia w przedsiębiorstwach:
 - wymusza to potrzebę prowadzenia działań mających na celu budowanie zdolności do gotowości reagowania przez przedsiębiorstwa na sytuacje wyjątkowe.
- w celu zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności w rozwoju regionu koniecznym jest zaplanowanie działań, które przyczynią się do wzmocnienia umiejętności i kompetencji oraz nabywania kwalifikacji pracowników w kluczowych obszarach gospodarki,
- konieczna jest realizacja działań w zakresie wzmocnienia potencjału pracowników, pracodawców i przedsiębiorców przyczyniających się do wsparcia w zakresie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do podwójnego zastosowania oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa,
- współczesne zagrożenia, zarówno militarne, jak i niemilitarne (np. kryzysy energetyczne, klimatyczne, migracyjne czy też informacyjne) wymagają od obywateli nie tylko świadomości zagrożeń, lecz także praktycznych umiejętności w zakresie reagowania czy też samoorganizacji w sytuacjach kryzysowych.
- z przygotowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie raportu z badania pn. „Barometr zawodów”, będącego prognozą sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim na rok 2025 wynika m.in., że po raz kolejny na pierwszym miejscu uznawani za deficytowych we wszystkich powiatach regionu są kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych.

W zakresie CS 4f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach CS 4f) zaproponowano realizację wsparcia edukacyjnego w zakresie cyberbezpieczeństwa i/lub gotowości cywilnej w żłobkach, przedszkolach, szkołach i uczelniach oraz kursy z zakresu obsługi nowoczesnych technologii w przemyśle obronnym i technologii dual-use w ramach kształcenia zawodowego i ogólnego, odpowiednie do zdiagnozowanych potrzeb rynku pracy.

- celem interwencji jest wspieranie dostępności do dobrej jakości edukacji w regionie lubelskim w zakresie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, umiejętności i kompetencji oraz nabywania kwalifikacji, z zakresu obronności i bezpieczeństwa, w

tym kształtowanie podstawowych nawyków, umiejętności z zakresu obrony i ochrony ludności oraz zachowania na wszystkich szczeblach edukacji formalnej:

- zgodnie z Komunikatem Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Europa „Związek umiejętności” z dnia 05.03.2025 r., Europa stoi przed coraz większym wyzwaniem w zakresie zaspokajania popytu na wykwalifikowane talenty w dziedzinach STEM, zwłaszcza w sektorach strategicznych, takich jak obronność,
- edukacja jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na rozwój: zgodnie z informacją opublikowaną na stronie Kuratorium Oświaty w Lublinie na terenie województwa lubelskiego 31 szkół prowadzi klasy mundurowe w ramach innowacji pedagogicznych, Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych, Oddziałów Przygotowania Wojskowego.
- likwidacja luk w zakresie obronności i bezpieczeństwa jest ściśle powiązana z posiadaniem kompetencji technologicznych i innowacyjnych przez osoby dorosłe. (zaawansowane umiejętności STEM (nauka, technologia, inżynieria i matematyka) są niezbędne do rozwijania zdolności nowej generacji)
- zintensyfikowanie działań w obszarze cyberbezpieczeństwa jest niezbędne dla zapewnienia ogólnego poziomu bezpieczeństwa:
 - zgodnie ze „Sprawozdaniem Pełnomocnika Rządu do Spraw Cyberbezpieczeństwa za 2024 rok” rok ten był kolejnym cechującym się wzrostem poziomu zagrożeń w cyberprzestrzeni w skali globalnej,
 - analizowane sprawozdanie zwraca uwagę także na konieczność edukacji nt. zagrożeń związanych z cyberbezpieczeństwem wskazując, iż „edukacja na temat higieny cyfrowej i budowanie świadomości zagrożeń jest prawdopodobnie jedynym i najlepszym narzędziem pozwalającym zniwelować ryzyka wynikające z najłabszego elementu systemów IT – człowieka.
 - udział osób dorosłych z województwa lubelskiego w kształceniu lub szkoleniu w 2024 r. (12%) kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa (10%), ale nadal jest o wiele niższy niż średnia w UE.
- zgodnie z raportem „Mapa drogowa polskiej cyberodporności” przygotowanym przez Związek Cyfrowa Polska w 2024 roku rejestrowano średnio 300 incydentów dziennie, co oznacza wzrost o 29% w porównaniu z rokiem poprzednim,
- w styczniu 2024 roku CERT Polska odnotował 201 incydentów w podmiotach publicznych, z czego ponad połowa dotyczyła administracji centralnej i lokalnej,
- w „Mapie drogowej polskiej cyberodporności” zaprezentowane zostały rekomendacje branżowe, z których wynika zalecenie systematycznego szkolenia urzędników i pracowników w zakresie cyberbezpieczeństwa,
- istotna jest również edukacja w zakresie systemów powiadamiania, ostrzegania i alarmowania, szkolenia z zakresu dezinformacji, bezpieczeństwa cyfrowego itp.,

W zakresie CS 4g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej.

W ramach CS 4g) zaproponowano interwencję w postaci szkoleń z zakresu bezpieczeństwa/ obronności cywilnej dla ludności w zakresie gotowości cywilnej – realizowane poza BUR oraz poszerzenie wsparcia o szkolenia dla osób stanowiących wsparcie w zakresie obrony cywilnej i sił zbrojnych np. nabycie kwalifikacji przez kierowców służb ratunkowych w zakresie prawa jazdy kat. "C".

- celem interwencji jest wspieranie dostępności do dobrej jakości edukacji w regionie lubelskim w zakresie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, umiejętności, kompetencji oraz nabywania kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa, w tym kształtowanie podstawowych nawyków, umiejętności z zakresu obrony i ochrony ludności oraz zachowania zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie.
- ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej nałożyła na samorządy zadania związane z organizowaniem szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, a także wspierania programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia,
- przygotowanie do wyjątkowych sytuacji oraz planowanie zachowań na wypadek wystąpienia zagrożeń zwiększają się szanse na zapewnienie bezpieczeństwa ogółu społeczeństwa oraz na ograniczenie szkód materialnych,
- zintensyfikowanie działań w obszarze bezpieczeństwa i obronności jest niezbędne dla zapewnienia ogólnego poziomu bezpieczeństwa:
 - udział osób dorosłych z województwa lubelskiego w kształceniu lub szkoleniu w 2024 r. (12%) kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa (10%), ale nadal jest o wiele niższy niż średnia w UE.
- z przygotowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie raportu z badania pn. „Barometr zawodów”, będącego prognozą sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim na rok 2025 wynika m.in., że po raz kolejny na pierwszym miejscu uznawani za deficytowych we wszystkich powiatach regionu są kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych.

Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+ (CS 4a), 4d) EFS+)

Alokacja na cały Priorytet XVIII - 9 985 489,00 EUR

Działanie	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	KI	Wartość realokacji na KI	Nowy Priorytet	CS	Wartość realokacji (PLN)	Wartość realokacji (EUR)	Alokacja KI	Wartość na KI
9.7 Outplacement	4d	-10 822 414,92	-2 539 400,00	146	-2 539 400,00	XVIII Dekarbonizacja EFS+ (art. 12d)	4a	10 822 414,92	2 539 400,00	134	2 539 400,00
9.6 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian	4d	-31 733 742,10	-7 446 089,00	140	-2 114 089,00		4d	31 733 742,10	7 446 089,00	146	7 446 089,00
				146	-5 332 000,00						

Uzasadnienie zmniejszenia alokacji w dotychczasowych Działaniach i przesunięcia środków na nowy Priorytet XVIII:**na CS 4a):****– Działanie 9.7 Outplacement - CS 4d)**

Dotychczas zakontraktowano 60,13% środków dostępnych w ramach Działania. Po analizie wdrażania Działania 9.7 tj. postępów stanu realizacji projektów, w tym przede wszystkim problemów zgłaszanych przez Beneficjentów na etapie realizacji (np. ograniczony potencjał populacji grupy docelowej), co przekładało się m.in. na konieczność rozwiązywania umów o dofinansowanie (z 34 zawartych umów dofinansowanie dotychczas rozwiązano 8 umów), IZ stwierdziła, iż część środków pozostających na CS 4d) może zostać przesunięta na nowe cele określone w Rozporządzeniu EFS+. Przy czym w ramach Działania IZ ogłosiła nabór dla typu projektu 1 co oznacza, że zapewniła wsparcie dla grupy docelowej założonej w programie. W ramach Działania 9.7 nie założono wartości docelowej wskaźników wspólnych do osiągnięcia w ramach FEL 2021-2027, zatem nie występuje zagrożenie ich nieosiągnięcia.

na CS 4d):**– Działanie 9.6 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian - CS 4d)**

Dotychczas zakontraktowano 36,97% środków dostępnych w ramach Działania. Realokacja dotyczy środków dostępnych w ramach alokacji na Działaniu 9.6 na typach projektu: 1 „Kompleksowe działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób

starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem, w przedsiębiorstwach poprzez upowszechnianie mentoringu w miejscu pracy, rozwijanie kompetencji osób starszych, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się” - 1,10 % alokacji na typie, tj. 22 000,00 EUR, 3 „Zastosowanie instrumentów służących ochronie pracowników, zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku zaistniałej sytuacji kryzysowej” – 100% alokacji na typie 3, tj. 5 310 000,00 EUR oraz 4 „Usługi rozwojowe w Podmiotowym Systemie Finansowania dla pracodawców i ich pracowników, zgodne z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o BUR)” - 35,11 % alokacji na typie 4, tj. 9 731 000,000 EUR; łącznie 42,40% alokacji na Działaniu 9.6. Po dokonaniu ww. realokacji alokacja pozostająca na Działaniu 9.6 umożliwia ogłoszenie naborów ujętych w aktualnym harmonogramie naborów. W ramach Działania 9.6 dla typów projektu 1,2 IZ przeprowadziła już jeden nabór o dofinansowanie projektów. Nabór cieszył się zainteresowaniem. W odpowiedzi na nabór wpłynęło 19 wniosków o dofinansowanie projektów, natomiast podpisano 10 umów o dofinansowanie projektów (zakontraktowano wszystkie projekty ocenione pozytywnie na kwotę stanowiącą 38,54% alokacji przewidzianej na nabór, brak listy rezerwowej). Wobec zgłaszanego przez potencjalnych wnioskodawców zainteresowania przedmiotowym naborem w Harmonogramie naboru wniosków o dofinansowanie zaplanowano kolejny nabór w tym obszarze. Kwota pozostająca do dyspozycji na typie 1 w wysokości 22 000,00 EUR, po uwzględnieniu zawartych umów i środków przewidzianych na nabór w harmonogramie, może zostać przesunięta na nowy Priorytet. Następnie środki zaplanowane w ramach typu 3 w kwocie 5 310 000,00 EUR przewidziane zostały do wykorzystania w obliczu zaistnienia sytuacji kryzysowej celem wsparcia pracodawców i pracowników. W związku z obecną niepewną sytuacją geopolityczną, a co za tym idzie potrzebą wzmożonych działań w zakresie obronności IZ uznała, że zasadnym jest realokowanie całości środków dostępnych w ramach typu 3 zgodnie z nowymi kierunkami wskazanymi przez KE. Typ projektu 3 nie realizuje wskaźników, które zaplanowane są jako programowe w CS 4d), zatem realokacja środków i rezygnacja z ogłoszenia naboru w tym obszarze nie wpłynie na osiągnięcie wskaźników. IZ nie odnotowała dotychczas zainteresowania niniejszym naborem ze strony potencjalnych wnioskodawców. W przypadku typu 4 – wsparcie za pośrednictwem BUR - ogłoszono 1 nabór, w ramach którego wpłynęło 14 wniosków o dofinansowanie, na kwotę wnioskowanego dofinansowania stanowiącą 399,54% alokacji przewidzianej na nabór. Finalnie podpisano 3 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 51 942 049,50 PLN, co stanowiło 83,27% alokacji przewidzianej na nabór. Z uwagi na fakt, że w ramach naboru przewidziano wybór 1 wniosku o dofinansowanie na podregion brak jest listy rezerwowej. Obecnie realizowane są 3 projekty w 3 podregionach województwa lubelskiego tj.: podregionie białskim i chełmsko-zamojskim, podregionie lubelskim i podregionie puławskim. Ze względu na potrzebę wsparcia MŚP IZ w Harmonogramie naboru wniosków zaplanowała ogłoszenie kolejnego naboru dla tego typu projektu na kwotę stanowiącą 20,89 % alokacji dostępnej na typie projektu. Mając na uwadze

zgłaszane przez Beneficjentów problemy w realizacji projektów BUR dotyczące rekrutacji MŚP ze względu na analogiczne projekty dotyczące wsparcia osób dorosłych, które chcą podnosić kompetencje, nabyć kwalifikacje z własnej inicjatywy w ramach BUR, IZ postanowiła pozostałą część środków tj. 35,11 % alokacji dostępnej na typie, realokować na nowy Priorytet.

W Działaniu 9.6 wskaźniki określone w programie FEL 2021-2027 Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową oraz Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu są realizowane w ramach typu projektu 4. Pozostałe typy projektów przewidziane w Działaniu 9.6 nie realizują ww. wskaźników. W związku z przesunięciem środków na nowy Priorytet (realokacja z typu 4) zaproponowano proporcjonalne obniżenie wartości docelowej wskaźnika Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) i Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (uzasadnienie poniżej). Realokacje na pozostałych typach w Działaniu 9.6 nie wpływają obniżenie ww. wskaźników. Na chwilę obecną realizacja wskaźnika produktu Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową wynosi 10,3% wartości docelowej, przy czym wartość założona w dotychczas zawartych umowach wynosi 46,73%. W przypadku wskaźnika rezultatu bezpośredniego Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu osiągnięto 11,04% wartości docelowej, przy wartości założonej w umowach w wysokości 56,94%.

Uzasadnienie nowego zakresu wsparcia w Priorytecie XVIII Dekarbonizacja EFS + (CS 4a), 4d) EFS+)

Polska energetyka opiera się w dużej mierze na węglu - w 2024 roku nadal stanowił on prawie 60% miks energetyczny - dekarbonizacja pozostaje więc jednym z najistotniejszych wyzwań w obliczu globalnej transformacji energetycznej,

- do odejścia od paliw kopalnianych zmusza nas m.in. rygorystyczna polityka UE tj. przepisy prawne dotyczące emisji CO₂ (m.in. Europejski Zielony Ład) czy postanowienia krajowe Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030,
- inwestycje związane z zieloną energią np. farmy wiatrowe, fotowoltaika, zmniejszą uzależnienie od węgla a w dalszej perspektywie,
- raport OECD pn. „Nowe spojrzenie na atrakcyjność regionalną województwa lubelskiego w Polsce” z 2025 r:
 - województwo lubelskie odpowiada zaledwie za 2,2% krajowej produkcji energii odnawialnej,
 - województwo lubelskie dysponuje największym w Polsce potencjałem w zakresie energii słonecznej,

- dla przeprowadzenia niezbędnej transformacji energetycznej, województwo musi wykorzystać swój potencjał w zakresie OZE, bazując m.in. na zasobach ludzkich.

Zmiany w obszarze dekarbonizacji będą oddziaływały nie tylko na przemysł, ale także na rynek pracy – trzeba zatem zapewnić dostęp do wykwalifikowanych specjalistów w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, gospodarki obiegu zamkniętego, zarządzania energią, technologiami wodorowymi czy „ekoinnowacjami”. Generuje to konieczność zapewnienia działań w zakresie wsparcia na szkolenia służące podnoszeniu i zmianie kompetencji oraz nabywaniu kwalifikacji w celu dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian przyczyniających się do dekarbonizacji zdolności produkcyjnych.

W zakresie CS 4a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

W ramach CS 4a) zaproponowano wsparcie na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, biernych zawodowo, poszukujących pracy w zakresie dekarbonizacji, mającej na celu podniesienie kompetencji i umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z dekarbonizacją.

- należy przegotować się na spadek zatrudnienia w tradycyjnych sektorach przemysłowych, szczególnie w regionach o wysokim udziale górnictwa i energetyki konwencjonalnej,
- znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z dekarbonizacją, nabycie kwalifikacji w celu poprawy sytuacji zawodowej to impuls do zmian na regionalnym rynku pracy (tylko w sierpniu 2025 r. stopa bezrobocia wynosiła 7,8% i była wyższa o 2,3% od poziomu krajowego).

W zakresie CS 4d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.

W ramach CS 4d) zaproponowano wsparcie w zakresie szkoleń dla pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców w zakresie dekarbonizacji zdolności produkcyjnych. W zawiązku z tym, że nie wszystkie potrzebne szkolenia są dostępne w BUR, a niektóre szkolenia bardziej specjalistyczne lub niszowe nie są uwzględnione w rejestrze, podmioty zarejestrowane w BUR nie oferują pożądanego szkolenia, a procedury związane z rejestracją nowych podmiotów szkoleniowych w BUR są czasochłonne, realizacja szkoleń została zaplanowana poza BUR.

- lubelskie musi zapewnić, aby nowa regionalna strategia energetyczna uwzględniała działania na rzecz kształcenia talentów w zawodach niezbędnych dla zielonej transformacji:
 - przykład: Łęczyński Klaster Energii, utworzony przez władzę kopalni Bogdanka wraz z sześcioma gminami oraz Politechniką Lubelską, który wspiera nabywanie kwalifikacji obecnych pracowników i rozwój kompetencji w takich obszarach jak gospodarka o obiegu zamkniętym czy technologie magazynowania energii.
- w regionie diagnozuje się trudności rekrutacyjne w kluczowych zawodach związanych z zieloną transformacją, takich jak instalacja, obsługa i uruchamianie systemów energii odnawialnej np. niedobór inżynierów środowiska czy techników ds. odnawialnych źródeł energii.

2. Opis zmienionych lub nowych celów końcowych

Priorytet I, Cel szczegółowy 1(i) (EFRR)

Wskaźnik produktu: RCO008 Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji

Cel końcowy (2029): 14 616 645,21

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 30 141 082,48

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz z aktualizacji założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 i 1.3 FEL 2021-2027.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014- 2020 z projektów realizowanych w ramach Działania 1.1 RPO WL 2014-2020. Przyjęty historyczny średni udział % w wydatkach kwalifikowalnych wyposażenia badawczego wynosi dla: ośrodków badawczych - 75%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działania 1.1 RPOWL 2014-2020 na poziomie 48,83% (30% wzrost cen wyposażenia oraz 18,83% rozwiązane umowy).

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika w sektorze przedsiębiorstw wzięto pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 i 1.3 FEL 2021-2027. Przyjęty średni udział % w wydatkach kwalifikowalnych wyposażenia badawczego dla przedsiębiorstw wynosi 40,10%.

Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 i 1.3 FEL 2021-2027 na poziomie 10% (rozwiązane umowy).

Wyliczenia:

$$RCO008 = [(13\,692\,911,62 \text{ EUR (alokacja CS1(i))} * 12,24\%) * 75\%] * (100\% - 48,83\%) + [(68\,956\,786,93 \text{ EUR (alokacja CS1(i))} * 61,64\%) * 40,10\%] * (100\% - 10\%) = 30\,141\,082,48 \text{ euro.}$$

Wskaźnik produktu: PLRO007 Liczba realizowanych projektów B+R

Cel końcowy (2029): 57

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 58

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika wynika z aktualizacji założeń oraz realokacji w ramach SZOP.

Aktualizacja założenia udział % alokacji na typy realizujący wskaźnik do alokacji na RCO001 z 46% na 47%.

Wartość wskaźnika stanowi 47% (udział % alokacji na typy realizujące wskaźnik do alokacji na RCO001) wskaźnika RCO001, co daje 58 sztuk.

$PLRO007 = RCO001 * 47\% = 58 \text{ szt.}$

Wskaźnik rezultatu: RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

Cel końcowy (2029): 28 971 249,63

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 48 259 632,19

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz z aktualnych danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 i 1.3 FEL 2021-2027.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2, 1.3 FEL 2021-2027. Przyjęto średni poziom dofinansowania 50,85%.

Wyliczenia:

$RCR002 = (98\ 188\ 468,34 \text{ EUR (alokacja CS1(i))} * 87,77\%) * (100\% - 50,85\% (\text{średnie dofinansowanie})) = 48\ 259\ 632,19 \text{ euro.}$

Wskaźnik rezultatu: RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe

Cel końcowy (2029): 61

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 78

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz ze zmiany założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw FEL 2021-2027.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z perspektywy 2021-2027 z projektów realizowanych w ramach Działania 1.2, 1.3, FEL 2021-2027. Przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 520 674,04 EUR (2 363 860,15 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 40% (rozwiązane umowy – 10%, dublowanie przedsiębiorstw - 25%, przerwanie projektu - 5%).

$RCR003 = (67\ 513\ 661,44 (\text{alokacja CS1(i)}) * 60,35\% / 520\ 674,04 \text{ EUR}) * (100\% - 40\%) = 78 \text{ przedsiębiorstw.}$

Wskaźnik rezultatu: RCR005 MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa

Cel końcowy (2029): 28

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 29

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe oraz ze zmiany założeń w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw FEL 2021-2027.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z perspektywy 2021-2027 z projektów realizowanych w ramach Działania 1.2, 1.3, FEL 2021-2027. Przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika na poziomie 520 674,04 EUR (2 363 860,15 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 35% (rozwiązane umowy – 10%, dublowanie przedsiębiorstw 25%).

$RCR005 = (38\,774\,208,87 \text{ (alokacja CS1(i))} * 34,66\% / 520\,674,04 \text{ EUR}) * (100\% - 35\%) = 29$ przedsiębiorstw.

Priorytet I, Cel szczegółowy 1(iv) (EFRR)

Wskaźnik produktu: RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

Cel końcowy (2029): 7

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 6

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy oraz danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 FEL 2021-2027.

Wyliczenia:

$RCO001 = (1\,200\,000 \text{ cs1(iv)} * 100\% / 110\,689 \text{ EUR (koszt jednostkowy)}) * (100\% - 43,83\%)$ (ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika) = 6 szt.

Wskaźnik produktu: RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

Cel końcowy (2029): 7

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 6

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cele szczegółowy oraz danych z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 FEL 2021-2027.

Wyliczenia:

$RCO002 = (1\ 200\ 000\ \text{cs1(iv)} * 100\% / 110\ 689\ \text{EUR(koszt jednostkowy)}) * (100\% - 43,83\%) (\text{ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika}) = 6\ \text{szt.}$

Wskaźnik rezultatu: RCR098 Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)

Cel końcowy (2029): 140

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 432

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cele szczegółowy.

Dokonano weryfikacji wskaźników i zaktualizowano średnią liczbę przeszkolonych pracowników MŚP. Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów z Działania 1.6 FEL 2021-2027, w ramach, których przyjęto, że średnio jeden IOB przeszkoli 72 pracowników z MŚP.

Wyliczenia:

$RCR098 = RCO001 * 72 = 6 * 72 = 432\ \text{osób.}$

Priorytet II, Cel szczegółowy 1(ii) (EFRR)

Wskaźnik rezultatu: RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

Cel końcowy (2029): 1 820 250

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 5 126 619

Uzasadnienie zmiany: Zwiększenie wartości wskaźnika wynika z aktualnych danych z rozstrzygniętego naboru z Działania 2.4 FEL 2021-2027.

Wskaźnik wyliczono na podstawie dofinansowania na poziomie 65,83%, Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 32% (rozwiązane umowy – 12%, wzrost cen 20%).

Wyliczenia:

$RCR002 = [(22\,063\,637,65 \text{ EUR (alokacja CS1(ii))} \times 22,68\%) \times (100\% - 65,83\%)] \times (100\% - 32\%)$
= 5 126 619 euro.

Priorytet II, Cel szczegółowy 1(iii) (EFRR)

Wskaźnik produktu: RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

Cel końcowy (2029): 1 115

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 1 224

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika w związku z realokacją środków na nowe cele szczegółowe. Zmiana wynikająca ze zmiany wskaźnika RCO002 i RCO003.

Wyliczenia:

$RCO001 = RCO002 + RCO003 + RCO004 = 47 + 405 + 772 = 1\,224$ przedsiębiorstw.

Wskaźnik produktu: RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

Cel końcowy (2029): 133

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 47

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Wskaźnik realizowany w ramach Działów: 2.5 Usługi dla MŚP, 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych. Zaktualizowano koszt jednostkowy dla typu projektów dot. wsparcia prorozwojowych usług dla przedsiębiorców przyjmując dane z rozstrzygniętego naboru z Działania 2.5 Usługi dla MŚP programu FEL 2021-2027.

Wyliczenia:

$RCO002 = [1\,177\,240,77 \text{ EUR (zmniejszona alokacja na wskaźnik)} / 96\,515,82 \text{ EUR (zaktualizowany koszt jednostkowy na wskaźnik)} + (3\,732\,414,24 \text{ EUR (zmniejszona alokacja na wskaźnik)} / 48\,077,77 \text{ EUR})] \times (100\% - 48\%) = 47$ przedsiębiorstw.

Wskaźnik produktu: RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych

Cel końcowy (2029): 210

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 405

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wskaźnika wynika z dostosowania wskaźnika do zaktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim.

Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 70,13% alokacji na CS 1(iii) tj. 67 672 044,98 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 405 przedsiębiorstw wynikającym ze aktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim.

Wyliczenia:

RCO003= 405 przedsiębiorstw.

Wskaźnik rezultatu: RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

Cel końcowy (2029): 7 007 094

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 17 221 556,77

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy oraz z uwagi na aktualizację danych i zmianę metodyki wyliczeń. Przyjęta wysoka wartość wskaźnika dla trybu niekonkurencyjnego wynika z rosnącej gotowości przedsiębiorców do angażowania własnego kapitału w realizowane przedsięwzięcia inwestycyjne. Dodatkowo, na etapie ubiegania się o pożyczkę MŚP często nie są w stanie w pełni oszacować wszystkich kosztów inwestycji, co w trakcie realizacji projektów skutkuje zwiększonym udziałem środków prywatnych w finansowaniu działań. Dodatkowo, pozytywne doświadczenia MŚP z wcześniej realizowanych Programów Operacyjnych przyczyniły się do intensyfikacji inwestycji prywatnych.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z rozstrzygniętych naborów konkurencyjnych z Działów 2.5 i 2.7. Przyjęto średni poziom dofinansowania 49,87%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 45% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen 20%).

Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 70,13% alokacji na CS 1(iii) tj. 67 672 044,98 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 14 287 544,77 EUR.

Wyliczenia:

$$RCR002 = (10\,641\,466,60 \text{ EUR (alokacja CS1(iii)} * 11,03\%) * (100\% - 49,87\% (\text{średnie dofinansowanie}) * (100\% - 45\%) + 14\,287\,544,77 \text{ EUR (wartość realizowana przez projekt w trybie niekonkurencyjnym)}) = 2\,934\,012 \text{ EUR} + 14\,287\,544,77 \text{ EUR} = 17\,221\,556,77 \text{ EUR}.$$

Wskaźnik rezultatu: RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe

Cel końcowy (2029): 227

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 408**Uzasadnienie zmiany:**

Zmiana wskaźnika wynika z:

Projekt realizowany w trybie niekonkurencyjnym zwiększona została wartość wskaźnika „Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe” co wynika z zaktualizowanego dokumentu Ocena ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim.

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014- 2020 z projektów realizowanych w ramach Działań 3.7 RPO WL 2014-2020. Przyjęte historyczne koszty jednostkowe wskaźnika wynoszą (2 typ projektu) 178 345,81 EUR (809 690,00 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działań 3.5, 3.7, 3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%).

Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 70,13% alokacji na CS 1(iii) tj. 67 672 044,98 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 405 przedsiębiorstw wynikającym ze aktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim.

Wyliczenia:

$RCR003 = [(alokacja\ CS1(iii)) * 1,14\%] / 178\ 345,81\ EUR * (100\% - 48\%) + 405 = 3$
przedsiębiorstwa + 405 przedsiębiorstw = 408 przedsiębiorstw.

Wskaźnik rezultatu: RCR004 MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne

Cel końcowy (2029): 54

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 104

Uzasadnienie zmiany: Zwiększenie wartości wskaźnika „Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne” wynika z zaktualizowanego dokumentu Ocena ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim.

Dla projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym w Działaniu 2.6, na który przeznaczono 64,19% alokacji na CS 1(iii) tj. 61 940 233,39 EUR, przyjęto realizację wskaźnika na poziomie 104 przedsiębiorstwa wynikającym ze aktualizowanej Oceny ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021–2027 w województwie lubelskim.

Wyliczenia:

RCR004 = 104 przedsiębiorstwa.

Priorytet III, Cel szczegółowy 2(vi) (EFRR)

Wskaźnik produktu: PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych

Cel końcowy (2029): 13

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 0

Uzasadnienie zmiany: Usunięto wskaźnik. Zgodnie z założeniami do metodologii przy wyliczeniu wartości docelowej wskaźnika: „Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych” uwzględniono całą alokację przewidzianą na realizację projektów z zakresu GOZ dla przedsiębiorstw (wdrażanych w ramach Działania 3.8). Jednocześnie zgodnie z zapisami Programu projekty mogą dotyczyć nie tylko gospodarki odpadami w procesach produkcyjnych, ale również gospodarki zasoboczącej, tj. mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców potrzebnych do wytworzenia danej ilości produktu. W związku powyższym wskaźnik ten nie będzie adekwatny w zakresie powyższego typu projektów.

Dodano wskaźnik RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) oraz RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.

Wskaźnik produktu: RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

Cel końcowy (2029): 0

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 13

Uzasadnienie zmiany: Dodano wskaźnik. Wybrany wskaźnik obejmuje 35,66% alokacji ogółem na CS 2(vi) (21 009 269,41EUR).

Typy projektów:

- projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ;
- projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty.

Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, koszt jednostkowy na poziomie 1 101 321,59 EUR (5 000 000,00 PLN) oraz przyjęte ryzyko 30% (20% wzrost kosztów oraz 10% rozwiązanych umów), wartość wskaźnika wynosi 13 przedsiębiorstw.

Wyliczenia:

$RCO001 = (21\,009\,269,41\text{ EUR} / 1\,101\,321,59\text{ EUR}) * (100\% - 30\%) = 13$ przedsiębiorstw

Wskaźnik produktu: RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

Cel końcowy (2029): 0

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 13

Uzasadnienie zmiany: Dodano wskaźnik. Wybrany wskaźnik obejmuje 35,66% alokacji ogółem na CS 2(vi) (21 009 269,41EUR).

Typy projektów:

- projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ;
- projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty.

Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, koszt jednostkowy na poziomie 1 101 321,59 EUR (5 000 000,00 PLN) oraz przyjęte ryzyko 30% (20% wzrost kosztów oraz 10% rozwiązanych umów), wartość wskaźnika wynosi 13 przedsiębiorstw.

Wyliczenia:

$RCO002 = (21\,009\,269,41\text{ EUR} / 1\,101\,321,59\text{ EUR}) * (100\% - 30\%) = 13$ przedsiębiorstw

Priorytet IV, Cel szczegółowy 2(i) (EFRR)

Wskaźnik produktu: RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

Cel końcowy (2029): 179

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 80

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków z celu szczegółowego 2(i) na nowy cel szczegółowy 1(vii).

Wyliczenia:

- alokacja pierwotna: 62 671 185,43 EUR,
- alokacja zaktualizowana: 27 920 891,76 EUR,
- założenia przyjęte w Metodocy: przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 203 130,27 EUR (922 211,42 PLN); przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 42% (30% wzrost kosztów, 12% rozwiązywane umowy).

$RCO003 = (27\,920\,891,76 \text{ EUR} / 203\,130,27 \text{ EUR}) * (100\% - 42\%) = 80$ przedsiębiorstw.

$RCO001 = RCO003 = 80$ przedsiębiorstw.

Wskaźnik produktu: RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych

Cel końcowy (2029): 179

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 80

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków z celu szczegółowego 2(i) na nowy cel szczegółowy 1(vii).

Wyliczenia:

- alokacja pierwotna: 62 671 185,43 EUR,

- alokacja zaktualizowana: 27 920 891,76 EUR,

- założenia przyjęte w Metodocy: przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 203 130,27 EUR (922 211,42 PLN); przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 42% (30% wzrost kosztów, 12% rozwiązywane umowy).

$RCO003 = (27\,920\,891,76 \text{ EUR} / 203\,130,27 \text{ EUR}) * (100\% - 42\%) = 80$ przedsiębiorstw.

Wskaźnik produktu: RCO018 Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

Cel końcowy (2029): 4 921

Zmiana na:

Wskaźnik produktu: RCO018 Przystępne cenowo i zrównoważone mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej

Cel końcowy (2029): 4 493

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków z celu szczegółowego 2(i) na nowy cel szczegółowy 3(iii) oraz zmiana nazwy wskaźnika zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r.

Wyliczenia:

$RCO018 = (34\,322\,919,44 \text{ EUR (alokacja na wskaźnik)} / 4\,048,65 \text{ EUR (koszt jednostkowy)}) * (100\% - 47\%) (\text{ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika}) = 4\,493 \text{ szt.}$

Wskaźnik produktu: RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej

Cel końcowy (2029): 303 961

Zmiana na:**Cel końcowy (2029):** 179 215**Uzasadnienie zmiany:** Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowe cele szczegółowe.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Wskaźnik będzie realizowany przez:

- 2 projekty z kontraktu programowego („Poprawa efektywności energetycznej budynków Regionalnego Ośrodka Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Cholewiancie poprzez ich termomodernizację i wykorzystanie OZE”, „Poprawa efektywności energetycznej budynku Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie”) na które przeznaczono alokacji na CS 2(i) tj. 5 136 617,65 EUR, szacuje się iż to pozwoli na poprawienie charakterystyki energetycznej 5 406 m² budynków;
- projekty konkurencyjne i niekonkurencyjne na które przeznaczono dostępnej alokacji tj. 39 464 842,20EUR na podstawie danych historycznych przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika 120,34 EUR, co gwarantuje poprawienie charakterystyki energetycznej 173 809m², budynków.

Ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 47% (40% wzrost kosztów, 7% rozwiązywane umowy).

Wyliczenia:

$$RCO019 = ((39\ 464\ 842,20\text{EUR alokacja na wskaźnik bez KP}/120,34(\text{koszt jednostkowy})) * (100\% - 47\%) + 5\ 406 = 173\ 809 + 5\ 406 = 179\ 215\text{m}^2.$$
Wskaźnik produktu: RCO165 Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych**Cel końcowy (2029):** 32 625**Zmiana na:****Cel końcowy (2029):** 13 606**Uzasadnienie zmiany:** Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Wyliczenia:

$$PLRO165 = (9\ 580\ 169\ \text{EUR (alokacja na wskaźnik}/485,85\ \text{EUR (koszt jednostkowy})) * (100\% - 31\%) = 13\ 606\ \text{szt.}$$
Wskaźnik produktu: RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego**Cel końcowy (2029):** 536 076**Zmiana na:**

Cel końcowy (2029): 470 229

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika: Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji to 12,28%)

Wyliczenia:

RCO074= wartość pierwotna wskaźnika 536 076 $\cdot$ (100%-12,28%) = 470 229 osób.

Wskaźnik produktu: RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Cel końcowy (2029): 19

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 16

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika: Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji to 12,28%).

Wyliczenia:

RCO075= wartość pierwotna wskaźnika 19 $\cdot$ (100%-12,28%) = 16 wkładów w strategię.

Wskaźnik rezultatu: RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

Wartość bazowa: 119 718,11

Cel końcowy (2029): 83 802,68

Zmiana na:

Wskaźnik rezultatu: RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkaniach, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)

Wartość bazowa: 76 173,27

Cel końcowy (2029): 53 321

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowe cele szczegółowe oraz zmiana nazwy wskaźnika zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Wyliczenie średniej wartości wskaźnika:

- dla projektów realizowanych przez przedsiębiorców – 1 przedsiębiorstwo = 479,84 MWh/rok, co przy przeliczeniu przez RCO001 daje wartość = 38 387,20 MWh/rok;
- dla projektów realizowanych przez JST – 1 budynek publiczny = 129,94 MWh/rok oraz na podstawie danych historycznych obliczono koszt jednostkowy wsparcia jednego budynku publicznego, przy przeliczeniu przez alokację wyliczono, iż alokacja pozwala na potencjalne wsparcie 223 budynków publicznych, co przy przemnożeniu daje wartość = 28 963,52 MWh/rok;
- dla projektów realizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe -1 budynek mieszkalny = 292,18 MWh/rok oraz przy przeliczeniu RCO018/22(średnia historyczna liczba lokali w budynku mieszkalnym) pozwala na potencjalne wsparcie 204 budynków mieszkalnych, co przy przemnożeniu daje wartość = 59 604,72 MWh/rok.

Przy wyliczeniach wzięto także pod uwagę ryzyko na poziomie 40%.

Wartość bazowa RCR026 = $(38\,387,20 \text{ MWh/rok} + 28\,963,52 \text{ MWh/rok} + 59\,604,72 \text{ MWh/rok}) \cdot (100\% - 40\%) = 76\,173,27 \text{ MWh/rok}$.

Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 30% w stosunku do wartości bazowej = 53 321 MWh/rok.

Wskaźnik rezultatu: RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Wartość bazowa: 117 969,11

Zmiana na:

Wartość bazowa: 69 604

Cel końcowy (2029): 82 578,37

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 48 723

Uzasadnienie zmiany:

Zmiana w zakresie wartości wskaźników w związku z realokacjami środków do nowych Priorytetów.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Wyliczenie średniej wartości wskaźnika:

- dla projektów realizowanych przez przedsiębiorców – 1 przedsiębiorstwo = 237,71 tony ekwiwalentu CO₂/rok, co przy przeliczeniu przez RCO001 daje wartość = 19 016,80 tony ekwiwalentu CO₂/rok;
- dla projektów realizowanych przez JST – 1 budynek publiczny = 157,57 tony ekwiwalentu CO₂/rok oraz na podstawie danych historycznych obliczono koszt jednostkowy wsparcia jednego budynku publicznego, przy przeliczeniu przez alokację wyliczono, iż alokacja

pozwała na potencjalne wsparcie 223 budynków publicznych, co przy przemnożeniu daje wartość = 35 122,23 tony ekwiwalentu CO₂/rok;

- dla projektów realizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe -1 budynek mieszkalny = 75,81 tony ekwiwalentu CO₂/rok oraz przy przeliczeniu RCO018/22 (średnia historyczna liczba lokali w budynku mieszkalnym) pozwala na potencjalne wsparcie 204 budynków mieszkalnych, co przy przemnożeniu daje wartość = 15 465,24 tony ekwiwalentu CO₂/rok.

Wartość bazowa RCR029 = 19 016,80 + 35 122,23 + 15 465,24 = 69 604 tony ekwiwalentu CO₂/rok.

Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 30% w stosunku do wartości bazowej = 48 723 ton ekwiwalentu CO₂/rok.

Wskaźnik rezultatu: RCR050 Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza

Cel końcowy (2029): 1 267 902

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 781 272

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowe cele szczegółowe.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji to 38,38%)

Wyliczenia:

RCR050 = wartość pierwotna wskaźnika 1 267 902 * (100%-38,38%) = 781 272 osób.

Priorytet IV, Cel szczegółowy 2(ii) (EFRR)

Wskaźnik produktu: RCO022 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)

Cel końcowy (2029): 96

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 39

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

- alokacja na wskaźnik = 73 330 955,29 EUR (alokacja ogółem na cs 2(ii) – 100%) - 733 309,55 (alokacja na typ projektu w Działaniu 4.10 biogaz i biopaliwa – 1%) - 29 332 382,12 EUR (alokacja na magazyny energii, koszty związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, wymianą pokrywy dachowej, izolacją termiczną przed dokonaniem montażu instalacji oraz kosztami zarządzania Beneficjenta i PF – 40%) = 43 265 263,62 EUR (59% alokacji ogółem na 2 (ii);

- koszt jednostkowy 1 MW = 1 101 321,59 EUR (5 000 000 PLN).

Wyliczenia:

$RCO022 = 43\,265\,263,62 \text{ EUR} / 1\,101\,321,59 \text{ EUR} = 39 \text{ MW}$.

Wskaźnik produktu: RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Cel końcowy (2029): 315 335

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 0

Uzasadnienie zmiany: Usunięcie wskaźnika. Realokacja środków na nowy cel szczegółowy.

W związku z realokacją całości alokacji 4.8 i 4.9 wskaźnik został usunięty.

Wskaźnik produktu: RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Cel końcowy (2029): 15

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 0

Uzasadnienie zmiany: Usunięcie wskaźnika. Realokacja środków na nowy cel szczegółowy.

W związku z realokacją całości alokacji 4.8 i 4.9 wskaźnik został usunięty.

Wskaźnik rezultatu: RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych

Wartość bazowa: 82 803

Zmiana na:

Wartość bazowa: 33 447

Cel końcowy (2029): 74 523

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 30 102

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowe cele szczegółowe.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Wartość wskaźnika została zmniejszona proporcjonalnie do zmiany alokacji na wskaźnik (zmniejszenie alokacji to 59,61%).

Wartość bazowa RCR029= wartość pierwotna wskaźnika $82\,803 \cdot (100\% - 59,61\%) = 33\,447$ ton.

Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 10% w stosunku do wartości bazowej.

Wartość docelowa RCR029 = $33\,447 \text{ ton} - 10\% = 30\,102$ tony.

Wskaźnik rezultatu: RCR031 Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)

Cel końcowy (2029): 102 690

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 42 022,53

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Wyliczenia:

$RCR031 = RCO022 (39 \text{ MW}) \cdot 1069,69 \text{ MWh} / \text{MW} \cdot \text{rok}$ (wartość jednostkowa) = 42 022,53 MWh/ rok.

Priorytet V, Cel szczegółowy 2(viii) (EFRR)

Wskaźnik produktu: PLRO098 Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

Cel końcowy (2029): 15

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 4

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Wyliczenia:

- koszt jednostkowy: 4 529 849,61 EUR (dane z Działania 5.2 Niskoemisyjny transport miejski w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych FEL 2021-2027),

- ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 38% (30% wzrost kosztów, 8% rozwiązywane umowy).

PLRO098=(28 005 458,59 EUR(alokacja na wskaźnik/4 529 849,61 EUR)*(100%-38%)= 4 szt.

Priorytet VIII, Cel szczegółowy: 4 j) (EFS+)

Wskaźnik produktu: Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

Cel końcowy (2029): 694

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 404

Uzasadnienie zmiany: Proponowane obniżenie wartości końcowej wskaźnika produktu liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie w stosunku do obecnej wartości określonej w programie jest konsekwencją rozwiązywanych umów o dofinansowanie oraz realokacją pozostających środków na nowe cele związane z obronnością i dekarbonizacją. Powodem rozwiązywania umów w ramach Działania 8.4 są zgłaszane przez Beneficjentów problemy związane głównie z dotarciem i rekrutacją grupy docelowej. Z uwagi na specyfikę grupy docelowej istnieje niewielka populacja osób, które chcą się aktywizować i mogą zostać objęte wsparciem. Społeczność romska w Polsce, do której m.in. kierowane jest wsparcie w województwie lubelskim, jest mniejszością etniczną, w przypadku której dane liczbowe są problematyczne do uzyskania. Dzieje się tak ze względu na trudność w dotarciu z ofertą do tej grupy, która nie jest objęta statystyką publiczną. Ponadto w przypadku innych mniejszości występujących na terenie województwa lubelskiego nie we wszystkich grupach obserwuje się zjawisko marginalizacji. Dodatkowo wnioskodawcy na etapie określania założeń projektu wskazywali konkretną grupę i jej problemy występujące na obszarze objętym działaniami w ramach projektu. Środki pozostające na CS 4j) nie będą ponownie wykorzystane na kolejne nabory w ramach Działania 8.4, zostaną realokowane na działania związane z nowymi celami, gdzie potencjalną grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, bierne zawodowo i poszukujące pracy.

Wyliczenia:

11 590 352,94 PLN – 100% alokacji z Metodyki

8 703 441,72 PLN – 100% alokacji po przesunięciu na realizację wskaźnika

10 480,14 PLN – koszt jednostkowy z Metodyki

18 944,19 PLN – zaktualizowany koszt jednostkowy na podstawie realizowanych umów

$8\,703\,441,72\text{ PLN} / 18\,944,19\text{ PLN} = 459$

$459 - 12\% \text{ zaktualizowane ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika (pierwotnie 15\% ryzyka z Metodyki)} = 404$

Priorytet VIII, Cel szczegółowy: 4 k) (EFS+)

Wskaźnik produktu: Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

Cel końcowy (2029): 57 335

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 38 216

Uzasadnienie zmiany:

Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana dwoma kwestiami:

- obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+.

- w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) w wyliczeniach dla wskaźnika omytkowo uwzględniono typy projektu dot. realizacji RPZ oraz wdrażania standardów dostępności w POZ i AOS.

Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do realokowanych środków oraz uwzględniając korektę po omyłce.

Wyliczenia:

875 420 104,45 PLN – 100% alokacji z Metodyki

71 366 076 PLN – 100% przesuniętych środków

38 258 293,26 PLN – 100% środków na opracowanie i realizację RPZ, które omytkowo zostały uwzględnione w szacowaniu pierwotnej wartości docelowej wskaźnika

28 673 684,21 PLN – 100% środków na standardy dostępności POZ i AOS, które omytkowo zostały uwzględnione w szacowaniu pierwotnej wartości docelowej wskaźnika

15 430,66 PLN – zaktualizowany koszt jednostkowy

$875\,420\,104,45\text{ PLN} - 71\,366\,076\text{ PLN} - 38\,258\,293,26\text{ PLN} - 28\,673\,684,21\text{ PLN} = 737\,122\,050,98\text{ PLN}$

$737\,122\,050,98\text{ PLN} / 15\,430,66 = 47\,770$

$47\,770 - 20\% \text{ ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki)} = 38\,216$

Wskaźnik rezultatu: Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej

Cel końcowy (2029): 4 440

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 4 115

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości

docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do realokowanych środków.

Wyliczenia:

71 366 076 PLN – 100% przesuniętych środków

Zgodnie z założeniami Metodyki, na przedmiotowy wskaźnik przeznaczono 26,19% alokacji.

18 690 775,30 PLN - 26,19% przesuniętych środków

254 562 847,25 PLN – 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik z Metodyki

45 849,61 PLN koszt jednostkowy z Metodyki

$254\,562\,847,25\text{ PLN} - 18\,690\,775,30\text{ PLN} = 235\,872\,071,95\text{ PLN}$

$235\,872\,071,95\text{ PLN} / 45\,849,61\text{ PLN} = 5\,144$

$5\,144 - 20\% \text{ ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki)} = 4\,115$

Wskaźnik rezultatu: Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie

Cel końcowy (2029): 28 235

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 25 050

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana dwoma kwestiami:

- obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+.

- w Metodyce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) w wyliczeniach dla wskaźnika omyłkowo uwzględniono typy projektu dot. realizacji RPZ.

Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodyką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do realokowanych środków oraz uwzględniając korektę po omyłce.

Wyliczenia:

71 366 076 PLN – 100% przesuniętych środków

38 258 293,26 PLN – 100% środków na opracowanie i realizację RPZ, które omyłkowo zostały uwzględnione w szacowaniu pierwotnej wartości docelowej wskaźnika

$71\,366\,076\text{ PLN} + 38\,258\,293,26\text{ PLN} = 109\,624\,369,26\text{ PLN}$

Zgodnie z założeniami Metodyki, na przedmiotowy wskaźnik przeznaczono 64,98% alokacji.

71 233 915,15 PLN – 64,98% przesuniętych środków

631 534 602,41 PLN - 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik z Metodyk
631 534 602,41 PLN - 71 233 915,15 PLN = 560 300 687,26 PLN
560 300 687,26 PLN - 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik
17 894,11 – koszt jednostkowy
560 300 687,26 PLN / 17 894,11 = 31 312
31 312 – 20% ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki)
= 25 050

Priorytet IX, Cel szczegółowy: 4 a) (EFS+)

Wskaźnik produktu: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

Cel końcowy (2029): 38 145

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 31 857

Uzasadnienie zmiany:

W związku z wejściem w życie w dniu 1 czerwca 2025 r. Ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia z dnia 20 marca 2025 r. oraz zmianami dotyczącymi m.in. zmiany wysokości zasiłku dla bezrobotnych, który jest podstawą wyliczenia wysokości kwoty stypendium stażowego, zmian zasad dotyczących realizacji poszczególnych form wsparcia oraz co za tym idzie zwiększenia kosztu jednostkowego na osobę, zmniejszono wartość wskaźnika produktu liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie.

Do wyliczenia wartości wskaźnika przyjęto koszt jednostkowy (18 000 PLN/os) określony na podstawie ostatniego naboru tj. ogłoszonego w 2025 r., których projekty częściowo zakładały planowane zmiany ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (obecnie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia).

W ramach naboru z 2025 r. założono wartość wskaźnika na poziomie 4 395 osób, pozostałą niezakontraktowaną pulę 235 689 333,31 PLN (wkład UE) tj. 277 281 568,60 PLN dofinansowania podzielono przez koszt jednostkowy uzyskując 15 405 osób ($277\,281\,568,60 / 18\,000 = 15\,405$). Następnie uzyskaną wartość pomniejszono o 15 % ryzyka uzyskując tym sposobem wartość 13 094 osoby. Następnie dodano osiągniętą wartość wskaźnika w ramach I i II naboru z lat ubiegłych tj. 14 036 osób. W ramach projektów PUP wartość do osiągnięcia wyniesie zatem 31 525 osób ($14\,036 + 4\,395 + 13\,094$). Do wskaźnika w ramach CS 4a) wliczają się również projektu OHP oraz projekty w ramach inicjatywy ALMA, których docelowe wartości określone w Metodyce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu FEL 2021-2027 w zakresie EFS+ tj. odpowiednio 291 i 41 osób.

Ostatecznie proponowana wartość docelowa wskaźnika wynosi zatem: 31 857 osób.

Priorytet IX, Cel szczegółowy: 4 c) (EFS+)

Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

Cel końcowy (2029): 295

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 672

Uzasadnienie zmiany: Na podstawie dotychczas realizowanych projektów IZ stwierdziła większy niż zakładano udział osób bezrobotnych w projektach realizowanych w ramach tego działania. W projektach w ramach Działania 9.4 mogą brać udział zarówno osoby bezrobotne jak i bierne zawodowo. Dodatkowo zaobserwowano zwiększoną potrzebę podnoszenia, nabywania lub zmiany kwalifikacji czy kompetencji. Dlatego na potrzeby wyliczenia wskaźnika założono, iż 70% uczestników uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Wyliczenia:

960 wartość wskaźnika produktu Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

$960 \times 70\%$ uczestników uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu = 672

Priorytet IX, Cel szczegółowy: 4 d) (EFS+)

Wskaźnik produktu: Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową

Cel końcowy (2029): 25 295

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 16 410

Uzasadnienie zmiany:

Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do relokowanych środków.

Wyliczenia:

147 998 658,82 PLN – 100% alokacji z Metodyki

51 974 988,24 PLN – 100% przesuniętych środków

4 681 PLN – zaktualizowany koszt jednostkowy

$147\,998\,658,82 \text{ PLN} - 51\,974\,988,24 \text{ PLN} = 96\,023\,670,58 \text{ PLN}$

$96\,023\,670,58 \text{ PLN} / 4\,681 \text{ PLN} = 20\,513$

$20\,513 - 20\%$ ryzyka nieosiągnięcia wartości docelowej (zgodnie z założeniami Metodyki)
= 16 410

Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

Cel końcowy (2029): 20 235

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 13 128

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do relokowanych środków.

Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu o założenia Metodyki tj. 80% wskaźnika produktu Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową.

$$16\,410 * 80\% = 13\,128$$

Priorytet X, Cel szczegółowy: 4 e) (EFS+)

Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów objętych wsparciem w celu zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia

Cel końcowy (2029): 1 130

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 640

Uzasadnienie zmiany:

Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do relokowanych środków.

W Metodce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) dla CS4e) nie wskazano kosztu jednostkowego. W związku z powyższym wartość wskaźnika obniżono proporcjonalnie do przesuwanych środków.

Wyliczenia:

173 321 176,47 PLN – 100% alokacji na przedmiotowy wskaźnik zgodnie z Metodką

1 132 = 100% wartości wskaźnika zgodnie z Metodką (nie uwzględniając zaokrąglenia)

75 157 600,93 PLN – 100% przesuwanych środków

$$x = (1\,132 * 75\,157\,600,93 \text{ PLN}) / 173\,321\,176,47 \text{ PLN} = 491$$

$$1\,132 - 491 = 640$$

Wskaźnik rezultatu: Liczba podmiotów, które podniosły jakość i efektywności oferowanych usług edukacyjnych

Cel końcowy (2029): 230

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 128

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wartości wskaźnika jest podyktowana obniżeniem alokacji przeznaczonej na realizację wskaźnika i przeniesieniem środków na nowoutworzony Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ oraz XVIII Dekarbonizacja EFS+. Wskaźniki obniżono zgodnie z Metodką szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) proporcjonalnie do relokowanych środków.

Wartość docelową wskaźnika wyliczono w oparciu o założenia Metodyki tj. 20% wskaźnika produktu Liczba podmiotów objętych wsparciem w celu zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia

$$640 \cdot 20\% = 128$$

Priorytet XI, Cel szczegółowy 5(i) (EFRR)

Wskaźnik produktu: PLRO 146 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją

Cel końcowy (2029): 199

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 73,26

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 20212027 z projektów realizowanych na obszarach miejskich w ramach Działania 11.1.

Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 914 449,18 EUR (4 151 599,27 PLN).

Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 30%, związane ze wzrostem kosztów realizacji projektów.

Wyliczenia:

$$\text{PLRO146} = ((95\,704\,210,59 \text{ EUR alokacja na wskaźnik}) / 914\,449,18 \text{ EUR}) \cdot (100\% - 30\%) = 73,26 \text{ Ha.}$$

Priorytet XI, Cel szczegółowy 5(ii) (EFRR)

Wskaźnik produktu: RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Cel końcowy (2029): 548 176

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 163 537

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach Działania 11.4, 11.5, 11.6. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 396,50 EUR (1 800,10 PLN).

Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika:

- na poziomie 2,5%, związane ze średnim ubytkiem ludności zamieszkującej wspierane obszary,
- na poziomie 20% związane z rezygnacją z realizacji projektów przez jednostki wchodzące w skład partnerstw jednostek samorządu terytorialnego lub gminy planujące działania rewitalizacyjne (odstąpienie od opracowania strategii, zmiana planów dotyczących projektów, negatywna ocena IZ dotycząca możliwości wspierania projektów wynikających ze strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027);
- na poziomie 10% związane z objęciem projektami wspieranymi w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego mniejszej liczby mieszkańców partnerstw lub obszaru rewitalizacji,
- na poziomie 15% związane z przyjętym konkurencyjnym trybem wyboru projektów w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego dotyczącego rewitalizacji obszarów innych niż miejskie oraz Innego Instrumentu Terytorialnego dedykowanego partnerstwom jednostek samorządu terytorialnego.

Wyliczenia:

$RCO074 = (123\,508\,254,12 \text{ EUR alokacja na wskaźnik} / 396,50 \text{ EUR}) * (100\% - 47,50\%) = 163\,537 \text{ osób.}$

Wskaźnik produktu: RCO075 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego

Cel końcowy (2029): 76

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 25

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach Działania 11.4,11.5,11.6. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 1 983 364,39 EUR (9 004 474,31 PLN).

Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika:

- na poziomie 30% związane z rezygnacją z realizacji projektów przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego lub gminy planujące działania rewitalizacyjne (odstąpienie od opracowania strategii, zmiana planów dotyczących rodzaju realizowanych projektów, negatywna ocena IZ dotycząca możliwości wspierania projektów wynikających ze strategii w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027);
- na poziomie 30% związane z przyjętym konkurencyjnym trybem wyboru projektów w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego dotyczącego rewitalizacji obszarów miejskich.

Wyliczenia:

$RCO075 = (123\,508\,254,12 \text{ EUR alokacja na wskaźnik} / 1\,983\,364,39 \text{ EUR}) \cdot (100\% - 60\%) = 25 \text{ wkładów w strategię.}$

Wskaźnik produktu: RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem

Cel końcowy (2029): 129

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 52

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 z projektów realizowanych na obszarach wiejskich w ramach Działania 11.4,11.5,11.6.

Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 867 721,92 EUR (3 939 457,51 PLN).

Wyliczenia:

$RCO077 = (45\,067\,665,88 \text{ EUR alokacja na wskaźnik} / 867\,721,92 \text{ EUR}) = 52 \text{ szt.}$

Wskaźnik produktu: PLRO 146 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją

Cel końcowy (2029): 1 494

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 109

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 20212027 z projektów realizowanych na obszarach miejskich w ramach Działań 11.4.

Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 321 350,35 EUR (1 458 930,61 PLN).

Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 35%, związane ze wzrostem kosztów realizacji projektów.

Wyliczenia:

$PLRO146 = ((54\,036\,742,35 \text{ EUR alokacja na wskaźnik}) / 321\,350,35 \text{ EUR}) * (100\% - 35\%) = 109 \text{ Ha.}$

Wskaźnik rezultatu: RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

Wartość bazowa: 589 401

Zmiana na:

Wartość bazowa: 57 606

Cel końcowy (2029): 636 553

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 81 225

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Na podstawie danych zakontraktowanych umowach w ramach Działania 11.4,11.5,11.6.

Biorąc pod uwagę wartość jednostkową wskaźnika wynoszącą 1 108 osób na rok na 1 obiekt oraz uwzględniając wartość docelową wskaźnika produktu RCO077, wartość bazowa wskaźnika RCR077 oszacowano na poziomie 56 498 odwiedzających/rok.

Przy obliczaniu wartości docelowej wskaźnika RCR077 – na podstawie danych zakontraktowanych umowach w ramach Działania 11.4,11.5,11.6 założono wzrost liczby osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem o 41% w stosunku do wartości bazowej wskaźnika.

Wyliczenia:

$\text{Wartość bazowa RCR077} = \text{RCO077} * 1\,108 = 52 * 1\,108 = 57\,606 \text{ odwiedzających/rok.}$

Wartość docelowa RCR077 = (Wartość bazowa RCR077*141%)= 81 225 odwiedzających/rok.

Wskaźnik rezultatu: PLRR 048 Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji

Cel końcowy (2029): 70 135

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 46 725

Uzasadnienie zmiany: Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z realokacji środków na nowy cel szczegółowy.

Założenia do wyliczenia wskaźnika:

Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z FEL 2021-2027 koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 751,71 EUR. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 35%, związane ze wzrostem kosztów realizacji projektów (30%) oraz przewidywanymi trudnościami w opracowaniu wymaganych dokumentów strategicznych – Gminnych Programów Rewitalizacji w oparciu o ustawę z 9 października 2015 r. o rewitalizacji (5%).

Wyliczenia:

PLRR048 = (54 036 742,35 alokacja na wskaźnika)/751,71 EUR)*(100%-35%)= 46 725

Priorytet XII, Pomoc Techniczna (EFS+)

Wskaźnik produktu: PLRO150 Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji

Cel końcowy (2029): 730

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 550

Uzasadnienie zmiany: Ze względu na plany wydłużenia okresu wdrażania programu do 2030 r., przy jednoczesnym braku możliwości zwiększenia środków na Pomoc Techniczną występuje konieczność wygenerowania oszczędności w tym zakresie. Zgodnie z rekomendacją MFiPR jednym z rozwiązań jest redukcja liczby etatów zaangażowanych we wdrażanie programu oraz zmniejszenie wydatków na szkolenia pracowników. Działania te wpłyną na obniżenie przewidywanej wartości końcowej wskazanego wskaźnika stąd propozycja jej obniżenia do 550 osób. Do wartości osiągniętej do końca 2024 r. tj. 409 dodajemy prognozowaną na 2026 r. w wys. 141 (409+141=550 osób).

Priorytet XIII, Pomoc Techniczna (EFRR)

Wskaźnik produktu: PLRO149 Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT

Cel końcowy (2029): 2 944 sztuk

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 2 598 sztuk

Uzasadnienie zmiany: Ze względu na plany wydłużenia okresu wdrażania programu do 2030 r., przy jednoczesnym braku możliwości zwiększenia środków na Pomoc Techniczną występuje konieczność wygenerowania oszczędności w tym zakresie. Zgodnie z rekomendacją MFIPR jednym z rozwiązań jest redukcja liczby etatów zaangażowanych we wdrażanie programu oraz zmniejszenie wydatków na szkolenia pracowników. Działania te wpłyną na obniżenie przewidywanych wartości końcowych wskazanych wskaźników stąd propozycja ich obniżenia.

Do wartości osiągniętej wskaźnika *Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT* do końca 2024 r. tj. 328,41 dodajemy prognozowaną na 2025 r. w wys. 192,81 oraz zakładaną na 2026 rok 577,75. Następnie w kolejnych latach zakładamy rokrocznie osiągnięcie poziomu 500, co daje sumarycznie 2 598,97 ($328,41 + 192,81 + 577,75 + 3 \cdot 500 = 2\,598$ sztuk).

Wskaźnik produktu: PLRO150 Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji

Cel końcowy (2029): 3 060 osób

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 2 100 osób

Uzasadnienie zmiany: Ze względu na plany wydłużenia okresu wdrażania programu do 2030 r., przy jednoczesnym braku możliwości zwiększenia środków na Pomoc Techniczną występuje konieczność wygenerowania oszczędności w tym zakresie. Zgodnie z rekomendacją MFIPR jednym z rozwiązań jest redukcja liczby etatów zaangażowanych we wdrażanie programu oraz zmniejszenie wydatków na szkolenia pracowników. Działania te wpłyną na obniżenie przewidywanych wartości końcowych wskazanych wskaźników stąd propozycja ich obniżenia.

Do wartości osiągniętej wskaźnika *Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji* do końca 2024 r. tj. 499 dodajemy prognozowaną na 2025 r. w wys. 444. Następnie zakładamy w roku 2026 osiągnięcie 253, w 2027 roku - 363, w 2028 roku - 308 i w 2029 roku - 233, co daje sumarycznie 2 100 ($499 + 444 + 253 + 363 + 308 + 233 = 2\,100$ osób).

Wskaźnik produktu: PLRO155 Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów

Cel końcowy (2029): 13 000 osób

Zmiana na:

Cel końcowy (2029): 10 000 osób

Uzasadnienie zmiany: Zmiana wskaźnika *Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów* podyktowana jest zmniejszeniem budżetu Pomocy Technicznej na działania komunikacyjne. Wartość wskaźnika została oszacowana na podstawie średniej rocznej liczby osób przeszkolonych w ramach dotychczasowej realizacji projektów informacyjno-promocyjnych w ramach FEL 2021-2027.

Nowy Priorytet XIV, Cel szczegółowy: 1(vii) (EFRR)

Nowy wskaźnik produktu: RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

Nowy cel końcowy (2029): 12

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Wskaźniki będą realizowane poprzez następujące typy projektów:

- wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa;
- zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.).

Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, kosztochłonny charakter inwestycji sektora obronności oraz koszt jednostkowy na poziomie 2 941 176,47 EUR (13 352 941,18 PLN) wartość wskaźnika oszacowano na poziomie 12 przedsiębiorstw.

$RCO001 = 35\,294\,117,65 \text{ EUR} / 2\,941\,176,47 \text{ EUR} = 12 \text{ przedsiębiorstw}$.

Nowy wskaźnik produktu: RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji

Nowy cel końcowy (2029): 12

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Wskaźniki będą realizowane poprzez następujące typy projektów:

- wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa;
- zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.).

Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, kosztochłonny charakter inwestycji sektora obronności oraz koszt jednostkowy na poziomie 2 941 176,47 EUR (13 352 941,18 PLN) wartość wskaźnika oszacowano na poziomie 12 przedsiębiorstw.

RCO002 = 35 294 117,65 EUR/ 2 941 176,47 EUR = 12 przedsiębiorstw.

Nowy wskaźnik produktu: RCO0128 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem, związane głównie ze wspieraniem zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania i zdolności obronnych (RearmEU)

Nowy cel końcowy (2029): 12

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Wskaźniki będą realizowane poprzez następujące typy projektów:

- wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa;
- zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.).

Biorąc pod uwagę alokację obejmującą wskaźnik, kosztochłonny charakter inwestycji sektora obronności oraz koszt jednostkowy na poziomie 2 941 176,47 EUR (13 352 941,18 PLN) wartość wskaźnika oszacowano na poziomie 12 przedsiębiorstw.

RCO128 = 35 294 117,65 EUR/ 2 941 176,47 EUR = 12 przedsiębiorstw.

Nowy wskaźnik rezultatu: RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

Nowy cel końcowy (2029): 8 343 176,47

Metodyka wyliczenia wskaźnika: Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów:

- wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa;
- zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.).

Przyjęto średni poziom dofinansowania 66,23%. Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 30% (rozwiązane umowy – 20%, wzrost cen – 10%).

RCR002= (alokacja CS1(vii))*(100%-66,23%(średnie dofinansowanie))*(100%-30%) = 8 343 176,47 euro.

Nowy Priorytet XV, Cel szczegółowy: 2(v) (EFRR)

Nowy wskaźnik produktu: RCO030 Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę

Nowy cel końcowy (2029): 31,92**Metodyka wyliczenia wskaźnika:**

Typy projektów realizujące wskaźnik:

- Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);
- Inwestycje w technologie i systemy informatyczne dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo.

-Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v))

-koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 - 429 871,71 EUR

$RCO030 = 13\,720\,912,55 \text{ EUR} / 429\,871,71 \text{ EUR} = 31,92 \text{ km}$

Nowy wskaźnik produktu: RCO031 Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków

Nowy cel końcowy (2029): 28,03**Metodyka wyliczenia wskaźnika:**

Typy projektów realizujące wskaźnik:

- Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);

-Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v))

-koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 - 489 453,59 EUR

$RCO031 = (13\,720\,912,55 \text{ EUR} / 489\,453,59 \text{ EUR}) = 28,03 \text{ km}$

Nowy wskaźnik produktu: PLRO050 Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych

Nowy cel końcowy (2029): 5**Metodyka wyliczenia wskaźnika:**

Typy projektów realizujące wskaźnik:

- Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania

zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);

-Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v))

-koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 – 2 890 650,017 EUR

PLRO050 = 13 720 912,55 EUR/ 2 890 650,017 EUR = 5 szt.

Nowy wskaźnik produktu: RCO032 Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków

Nowy cel końcowy (2029): 92 664

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Typy projektów realizujące wskaźnik:

- Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);

- Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v))

- wartość wskaźnika PLRO050

- średnia wartość wskaźnika wynosząca 19 522 RLM na 1 wspartą oczyszczalnię ścieków komunalnych z podpisanymi umowami w ramach Działania 3.4 Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa FEL 2021-2027.

RCO032 = PLRO050 * 19 522 RLM = 5 * 19 522 = 92 664 RLM

Nowy wskaźnik rezultatu: RCR041 Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę

Nowy cel końcowy (2029): 46 108

Metodyka wyliczenia wskaźnika: Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów:

- Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);

- Inwestycje w technologie i systemy informatyczne dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo.

- Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v))

- koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 – 297,58 EUR

$RCR041 = 13\,720\,912,55 \text{ EUR} / 297,58 \text{ EUR} = 46\,108 \text{ osób}$

Nowy wskaźnik rezultatu: RCR042 Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia

Nowy cel końcowy (2029): 9 705

Metodyka wyliczenia wskaźnika: Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów:

- Budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych).

-Alokacja na wskaźnik = 13 720 912,55 EUR (33,33% alokacji ogółem na 2(v))

-koszt jednostkowy na podstawie danych z projektów (umowy w trakcie realizacji) z Działania 3.4 FEL 2021-2027 – 1 413,75 EUR

$RCR042 = 13\,720\,912,55 \text{ EUR} / 1\,413,75 \text{ EUR} = 9\,705 \text{ osoby}$

Nowy Priorytet XVI, Cel szczegółowy: 3(iii) (EFRR)

Nowy wskaźnik produktu: PLRO133 Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Nowy cel końcowy (2029): 6

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Typy projektów realizujące wskaźnik:

- Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/ regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych;
- Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym

- Alokacja na wskaźnik = 130 486 093,94 EUR (88,67% alokacji ogółem na 3iii) koszt jednostkowy na podstawie projektu strategicznego realizowanego w ramach Działania 7.8: 11 626 292,50 EUR;

- ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 47% (40% wzrost kosztów, 7% rozwiązywane umowy).

$PLRO133 = (130\,486\,093,94 \text{ EUR} / 11\,626\,292,50 \text{ EUR}) * (100\% - 47\%) = 6 \text{ szt.}$

Nowy wskaźnik produktu: PLRO189 Liczba wspartych portów lotniczych TEN-T oraz poza TEN-T

Nowy cel końcowy (2029): 1

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Typy projektów realizujące wskaźnik:

- Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego.

- Alokacja na wskaźnik = 16 673 141,36 EUR (11,33% alokacji ogółem na 3iii

PLRO189 = 1 szt. (jedno lotnisko w regionie)

Nowy wskaźnik rezultatu: FELCR021 Wartość wydatków kwalifikowalnych projektów z zakresu obronności

Nowy cel końcowy (2029): 147 159 235,29

Metodyka wyliczenia wskaźnika: Wskaźnik będzie realizowany poprzez następujące typy projektów:

- Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/ regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych;
- Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym;
- Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego.

FELCR021 = 147 159 235,29 EUR

Nowy Priorytet XVII, Cel szczegółowy: 4 a) (EFS+)

Nowy wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 961

Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa stanowi łączną liczbę osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie oraz liczbę osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, jest zgodny z założoną w CS 4a) grupą docelową. Wskaźnik jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym, a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż większa część środków została przeznaczona na aktywizację zawodową mającą na celu podniesienie kompetencji, umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenia szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach

związanych z obronnością a część w sektorach związanych z dekarbonizacją oraz fakt, iż dotychczas IZ nie wdrażała tego typu działań, brak jest danych historycznych na podstawie których można byłoby założyć odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie uczestników.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie kosztów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 9.1 projekty Powiatowych Urzędów Pracy w 2025 r., tj. 18 000 PLN/os. Następnie kwota alokacji zaplanowana na to działanie została podzielona przez przyjęty koszt jednostkowy tj. $20\,345\,078,50 \text{ PLN} / 18\,000,00 \text{ PLN (koszt jednostkowy)} = 1\,130 \text{ os.}$ Następnie założono, adekwatnie do pozostałych działań zaplanowanych w CS 4a), 15% ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika otrzymując: $1\,130 - 15\% \text{ ryzyka (wzrost cen wynikający m.in. z inflacji, zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, rozwiązywanie umów przez Beneficjentów)} = 961 \text{ os. objętych wsparciem w programie.}$

Nowy wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 480

Do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały bezpośrednie wsparcie EFS+ i, które w ramach aktywizacji zawodowej podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu przyjęto wartość docelową wskaźnika rezultatu dotyczącą liczby osób, które uzyskają kwalifikacje/kompetencje w ramach Działania 9.1, gdzie średni stosunek liczby osób uzyskujących kwalifikacje do liczby osób objętych wsparciem (wartości docelowej wynosi 44 %). Wyliczając wartość docelową wskaźnika założono wyższy udział procentowy tj. 50% tj.:

$961 \text{ os. objętych wsparciem w programie} * 50 \% = 480 \text{ osób, które podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabędzie kwalifikacje.}$

Nowy Priorytet XVII, Cel szczegółowy: 4 d) (EFS+)

Nowy wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 8 500

Wskaźnik Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym, a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż środki przeznaczone zostały na przekwalifikowanie pracowników z sektorów zagrożonych redukcją etatów na potrzeby przemysłu obronnego, jak również biorąc pod uwagę inne działania

zaplanowane do realizacji w tym Priorytecie IZ zdecydowała się przyjąć wskaźnik Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa jako trafny i uwzględniający wszystkich uczestników projektów.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie:

- kosztów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 9.7 Outplacement., tj. 16 000 PLN/os.
- szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4d) dla działań z zakresu gotowości cywilnej. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku gotowości cywilnej przyjęto koszt 10 000 PLN.

Z uwagi na różny koszt jednostkowy wartości (tj. 16 000 PLN, 10 000 PLN) został on uśredniony i przyjęto koszt jednostkowy na poziomie 13 000 PLN.

Następnie 100% alokacji zaplanowanej na to działania tj. 129 994 984,38 PLN została przez uśredniony koszt jednostkowy 13 000 PLN tj. $129\,994\,984,38 \text{ PLN} / 13\,000 \text{ PLN} = 10\,000 \text{ os.}$

Następnie założono, adekwatnie do pozostałych działań zaplanowanych w CS 4d), 15% ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika otrzymując: $10\,000 - 15\% \text{ ryzyka (wzrost cen wynikający m.in. z inflacji, zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, rozwiązywanie umów przez Beneficjentów)} = 8\,500 \text{ os. objętych wsparciem w programie.}$

Nowy wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 7 650

Do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały bezpośrednie wsparcie EFS+ i, które podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa określono na poziomie 90%, przy wyliczeniu wartości wskaźnika bazowano na doświadczeniach wynikających z realizacji projektów szkoleniowych, tj.: $8\,500 \text{ os. objętych wsparciem w programie} * 90\% = 7\,650 \text{ os. które podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabędzie kwalifikacje}$

Nowy Priorytet XVII, Cel szczegółowy: 4 f) (EFS+)

Nowy wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 10 358

Wskaźnik produktu Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa został dodany z uwagi na utworzenie nowego Priorytetu odnoszącego się do CS 4f) w zakresie obronności w celu zmonitorowania liczby osób objętych wsparciem w przedmiotowym zakresie. Wskaźnik został wyliczony na podstawie szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4f).

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika oszacowano koszt jednostkowy dla działań z zakresu gotowości cywilnej. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku gotowości cywilnej przyjęto koszt 4 000 PLN.

Obliczono 100% dla środków realokowanych na CS4f) w ramach Priorytetu XVII i podzielono przez koszt jednostkowy.

Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%.

Wyliczenia:

$46\,035\,156,68 \text{ PLN} / 4\,000 \text{ PLN} = 11\,509$

$11\,509 - 10\% \text{ (ryzyko)} = 10\,358$

Nowy wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 9 322

Z uwagi na fakt, że wsparcie oferowane w zakresie obronności będzie się opierać na szkoleniach wybrano najbardziej adekwatny wskaźnik do zmonitorowania rezultatów wsparcia.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika bazowano na doświadczeniach w realizacji działań szkoleniowych. Przyjęto założenie, że 90% uczestników podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabędzie kwalifikacje.

Wyliczenia:

$10\,358 * 90\% = 9\,322 \text{ os.}$, które podniosą umiejętności, lub kompetencje lub nabędą kwalifikacje

Nowy Priorytet XVII, Cel szczegółowy: 4 g) (EFS+)

Nowy wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 6 048

Wskaźnik produktu Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa został dodany z uwagi na

utworzenie nowego Priorytetu odnoszącego się do CS 4g) w zakresie obronności w celu zmonitorowania liczby osób objętych wsparciem w przedmiotowym zakresie. Wskaźnik został wyliczony na podstawie szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4g).

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika oszacowano koszt jednostkowy dla działań z zakresu gotowości cywilnej. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku gotowości cywilnej przyjęto koszt 10 000 PLN.

Obliczono 100% dla środków realokowanych na CS4g) w ramach Priorytetu XVII i podzielono przez koszt jednostkowy. Przyjęto ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika na poziomie 10%.

Wyliczenia:

$$67\,194\,670,59 \text{ PLN} / 10\,000 \text{ PLN} = 6\,719$$

$$6\,719 - 10\% \text{ (ryzyko)} = 6\,048$$

Nowy wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa

Nowy cel końcowy (2029): 5 443

Z uwagi na fakt, że wsparcie oferowane w zakresie obronności będzie się opierać na szkoleniach wybrano najbardziej adekwatny wskaźnik do zmonitorowania rezultatów wsparcia.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika bazowano na doświadczeniach w realizacji działań szkoleniowych. Przyjęto założenie, że 90% uczestników podniesie umiejętności, lub kompetencje lub nabędzie kwalifikacje.

Wyliczenia:

$$6\,048 * 90\% = 5\,443 \text{ os.}, \text{ które podniosą umiejętności, lub kompetencje lub nabędą kwalifikacje}$$

Nowy Priorytet XVIII, Cel szczegółowy: 4 a) (EFS+)

Nowy wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji

Nowy cel końcowy (2029): 640

Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji stanowi łączną liczbę osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie oraz liczbę osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, jest zgodny z założoną w CS 4a) grupą docelową. Wskaźnik jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym, a także

do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż większa część środków została przeznaczona na aktywizację zawodową mającą na celu podniesienie kompetencji, umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z obronnością, a część w sektorach związanych z dekarbonizacją oraz fakt, iż dotychczas IZ nie wdrażała tego typu działań, brak jest danych historycznych na podstawie których można byłoby założyć odsetek osób bezrobotnych w ogólnej liczbie uczestników.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie kosztów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 9.1 projekty Powiatowych Urzędów Pracy w 2025 r., tj. 18 000 PLN/os. Następnie kwota alokacji zaplanowana na to działanie została podzielona przez przyjęty koszt jednostkowy tj. $13\,563\,385,67 \text{ PLN} / 18\,000,00 \text{ PLN (koszt jednostkowy)} = 640 \text{ os.}$ objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji.

Nowy wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

Nowy cel końcowy (2029): 320

Do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały wsparcie w ramach aktywizacji zawodowej i uzyskały kwalifikacje lub kompetencje po zakończeniu udziału w programie.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu przyjęto wartość docelową wskaźnika rezultatu dotyczącą liczby osób, które uzyskują kwalifikacje/kompetencje w ramach Działania 9.1, gdzie średni stosunek liczby osób uzyskujących kwalifikacje do liczby osób objętych wsparciem (wartości docelowej wynosi 44 %). Wyliczając wartość docelową wskaźnika założono wyższy udział procentowy tj. 50% tj.:

$640 \text{ os. objętych wsparciem w programie} * 50 \% = 320 \text{ osób, które uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.}$

Nowy Priorytet XVIII, Cel szczegółowy: 4 d) (EFS+)

Nowy wskaźnik produktu: Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji

Nowy cel końcowy (2029): 3 756

Wskaźnik Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji jest adekwatny do założonych w nowym CS nowych typów projektów, o charakterze szkoleniowym a także do grupy docelowej zaplanowanej do objęcia wsparciem. W związku z faktem, iż środki przeznaczone zostały na przekwalifikowanie pracowników z sektorów zagrożonych redukcją etatów jak również biorąc pod uwagę inne działania zaplanowane do realizacji w tym Priorytecie IZ zdecydowała się przyjąć

wskaźnik Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji jako trafny i uwzględniający wszystkich uczestników projektów.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika produktu przyjęto wartość kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie szacunkowego kosztu jednostkowego szkoleń możliwych do realizacji w zakresie wsparcia w CS 4d) dla działań z zakresu dekarbonizacji. Mając na względzie szeroki zakres wsparcia oraz jego kompleksowość (więcej niż jedna usługa dla uczestnika) po przeanalizowaniu ofert dostępnych na rynku, w przypadku dekarbonizacji przyjęto koszt 9 000 PLN.

Następnie 100% alokacji zaplanowanej na to działania tj. 39 770 875,36 PLN została przez uśredniony koszt jednostkowy 9 000 PLN tj. $39\,770\,875,36\text{ PLN} / 9\,000\text{ PLN} = 4\,419\text{ os.}$

Następnie założono, adekwatnie do pozostałych działań zaplanowanych w CS 4d), 15% ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika otrzymując: $4\,419 - 15\%\text{ ryzyka (wzrost cen wynikający m.in. z inflacji, zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, rozwiązywanie umów przez Beneficjentów)} = 3\,756\text{ os.}$ objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji.

Nowy wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

Nowy cel końcowy (2029): 3 381

Do wartości wskaźnika należy wliczać jedynie osoby, które otrzymały wsparcie w ramach EFS+j i uzyskały kwalifikacje lub kompetencje po zakończeniu udziału w programie.

Metodyka wyliczenia wskaźnika:

Szacując wartość docelową wskaźnika rezultatu liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu określono na poziomie 90%, przy wyliczeniu wartości wskaźnika bazowano na doświadczeniach wynikających z realizacji projektów szkoleniowych, tj.: $3\,756\text{ os. objętych wsparciem w programie} \cdot 90\% = 3\,381\text{ os.}$ które uzyska kwalifikacje po opuszczeniu programu.

3. Opis zmian, które nie wynikają z oceny przeglądu śródkresowego.

Szczegółowe uzasadnienia poniższych zmian znajdują się w Wykazie zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

FELU.01 Badania naukowe i innowacje

1. CS 1i - zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika produktu PLRO007 Liczba realizowanych projektów B+R.

FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu

1. CS 1ii – zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe).
2. CS 1iii - zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika produktu RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.
3. CS 1iii - zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe.
4. CS 1iii - zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR004 MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne.

FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu

1. CS 2vi - usunięcie wskaźnika produktu PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych.
2. CS 2vi – dodanie dwóch wskaźników produktu RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) oraz RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.

Zaktualizowano wartości alokacji środków w zakresie Indykatorywnych podziałów zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji w celu dostosowania do realokacji środków (w ramach Priorytetów) dokonanych w aktualizacjach SZOP, a także w celu dostosowania do aktualnej kontraktacji.

II. Zmieniony program

Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 - plik WORD w trybie rejestruj zmiany – stanowi załącznik nr 1 do niniejszego „Formularza oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu”.

Załączniki

1. Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 - plik WORD w trybie rejestruj zmiany.

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Załącznik nr 2
do Wykazu zmian
w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

**Fundusze
Europejskie**

Załącznik nr 1
do uchwały nr [CXLVII/2773/2025](#).....
Zarządu Województwa Lubelskiego
z dnia [22 lipca](#).... 2025 r.

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

Spis treści

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA LUBELSKIEGO 2021-2027.....	1
WYKAZ SKRÓTÓW	6
1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POLITYKI	10
<i>Badania naukowe i innowacje</i>	<i>10</i>
<i>Transformacja gospodarcza i cyfrowa</i>	<i>10</i>
<i>Środowisko i klimat</i>	<i>11</i>
<i>Wykorzystanie energii.....</i>	<i>11</i>
<i>Mobilność miejska.....</i>	<i>12</i>
<i>System transportu</i>	<i>12</i>
<i>Infrastruktura w:</i>	<i>12</i>
Edukacji	12
Usługach społecznych	13
Zdrowiu	13
Kulturze i Turystyce.....	13
<i>Spójność społeczna.....</i>	<i>14</i>
<i>Rynek pracy.....</i>	<i>14</i>
<i>Lepsza edukacja</i>	<i>14</i>
<i>Rozwój zrównoważony terytorialnie</i>	<i>15</i>
Podejście terytorialne	15
<i>Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych</i>	<i>20</i>
Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej	20
Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	25
Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności	32
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	33
EFRR	33
EFS+	37
Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych	49
2. PRIORYTETY	52
2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna.....	52
2.1.1. Priorytet I Badania naukowe i innowacje.....	52
2.1.1.1. Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii.....	52
2.1.1.2. Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	58
2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu.....	62
2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	62
2.1.2.2. Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	68
2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu	73
2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	73
2.1.3.2. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej	80
2.1.3.2.1. Interwencje w ramach Funduszy	80

2.1.3.3. Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.....	85
2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	91
2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii.....	96
2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.....	96
2.1.4.2. Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	103
2.1.5. Priorytet V Zrównoważona mobilność miejska	109
2.1.5.1. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.....	109
2.1.6. Priorytet VI Zrównoważony system transportu	114
2.1.6.1. Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.....	114
2.1.7. Priorytet VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych.....	120
2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	120
2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.....	125
2.1.7.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	131
2.1.7.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.....	137
2.1.8. Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej	143
2.1.8.1. Cel szczegółowy 4h) (EFS+) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	143
2.1.8.2. Cel szczegółowy 4i) (EFS+) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów	149
2.1.8.3. Cel szczegółowy 4j) (EFS+) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	154
2.1.8.4. Cel szczegółowy 4k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	158
2.1.8.5. Cel szczegółowy 4l) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	164
2.1.9. Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	170
2.1.9.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.....	170
2.1.9.2. Cel szczegółowy 4b) (EFS+) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	175
2.1.9.3. Cel szczegółowy 4c) (EFS+) Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.....	179

2.1.9.4. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	183
2.1.10. Priorytet X Lepsza edukacja	189
2.1.10.1. Cel szczegółowy 4e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	189
2.1.10.2. Cel szczegółowy 4f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	194
2.1.10.2. Cel szczegółowy 4g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	200
2.1.11. Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie	204
2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	204
2.1.11.2. Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	211
2.1.14. Priorytet XIV Przemysł obronny	217
2.1.14.1. Cel szczegółowy 1(vii) zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania	217
2.1.15. Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne	221
2.1.15.1. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej	221
2.1.16. Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna	225
2.1.16.1. Cel szczegółowy 3 (iii) rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej	225
2.1.17. Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+	229
2.1.17.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	229
2.1.17.2. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia	234
2.1.17.3. Cel szczegółowy 4f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	238
2.1.17.4. Cel szczegółowy 4g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	242
2.1.18. Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+	246
2.1.18.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale	

bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	246
2.1.18.2. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	250
2.2. Priorytety dotyczące pomocy technicznej	254
2.2.12. Priorytet XII Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFS+	254
2.2.12.1. Interwencja w ramach Funduszy	254
2.2.12.2. Wskaźniki	257
2.2.12.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji	257
2.2.13. Priorytet XIII Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFRR	258
2.2.13.1. Interwencja w ramach Funduszy	258
2.2.13.2. Wskaźniki	260
2.2.13.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji	261
3. PLAN FINANSOWY	262
4. WARUNKI PODSTAWOWE	265
<i>Horyzontalne warunki podstawowe</i>	265
<i>Tematyczne warunki podstawowe</i>	276
5. INSTYTUCJE PROGRAMU	331
6. PARTNERSTWO	332
7. KOMUNIKACJA I WIDOCZNOŚĆ	336
8. STOSOWANIE STAWEK JEDNOSTKOWYCH, KWOT RYCZAŁTOWYCH, STAWEK RYCZAŁTOWYCH I FINANSOWANIA NIEPOWIĄZANEGO Z KOSZTAMI	338
ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU	338
<i>Aneks 1 – nie dotyczy W</i>	338
ANEKS 2 – NIE DOTYCZY WKŁAD UNII W OPARCIU O FINANSOWANIE NIEPOWIĄZANE Z KOSZTAMI	338

Wykaz Skróków

skrót	Rozwinięcie skrótu
AOS	Ambulatoryjna opieka specjalistyczna
AOTMiT	Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
BASiW	Baza Analiz Systemowych i Wdrożeniowych
BIZ	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne
B+I	Badania i innowacje
B+R	Badania i rozwój
B+R+I	Badania i rozwój i innowacje
BUR	Baza Usług Rozwojowych
CR2019	Sprawozdanie krajowe – Polska 2019 (ang. Country Report)
CR2020	Sprawozdanie krajowe – Polska 2020 (ang. Country Report)
CR2024	Sprawozdanie krajowe – Polska 2024 (ang. Country Report)
CS	Cel Szczegółowy
CSR	Zalecenia Rady w sprawie krajowego programu reform (ang. Country Specific Recommendations) odpowiednio na rok 2019, 2020, 2024
CUS	Centrum Usług Społecznych
CWD	Centrum Wsparcia Doradczego
DDOM	Dzienny Dom Opieki Medycznej
DCWP	Dzienne Centrum Wsparcia Pamięci
DI	Deinstytucjonalizacja
DNSH	Zasada nieczynienia poważnej szkody środowisku (do no significant harm)
Dyrektywa 2008/98/WE	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy (zmieniona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r.)
EE	Efektywność energetyczna
EFPS	Europejski Filar Praw Socjalnych
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
ES	Ekonomia społeczna
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
EURES	Europejskie Służby Zatrudnienia (ang. European Employment Services)
FE	Fundusze Europejskie
FENG	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027
FENIKS	Fundusze Europejskie dla Infrastruktury, Klimat, Środowisko 2021-2027
FEPW	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027
FERC	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
FERS	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
GOZ	Gospodarka o Obiegu Zamkniętym
GPR	Gminny Program Rewitalizacji
Grupa FUE	Grupa wspierająca prace nad przygotowaniem Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027
GUS	Główny Urząd Statystyczny

IA	Instytucja Audytowa
IF	Instrumenty finansowe
IIT	Inny instrument terytorialny
IOB	Instytucje otoczenia biznesu
IS	Inteligentne specjalizacje
ISP	Informacje sektora publicznego
ITS	Inteligentne Systemy Transportowe
IZ	Instytucja Zarządzająca Funduszami Europejskimi dla Lubelskiego 2021-2027
JST	Jednostki samorządu terytorialnego
K	Kobiety (dot. tabel ze wskaźnikami)
KE	Komisja Europejska
KIS	Klub Integracji Społecznej
KM	Komitet Monitorujący Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027
KP	Kontrakt Programowy dla Województwa Lubelskiego na lata 2021-2027
KPD	Krajowy Plan Działania
KPEIK	Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030
KPRES	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
KPO	Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPP	Karta Praw Podstawowych
KPPUiWS	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030
KSRR2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
LOF	Lubelski Obszar Funkcjonalny
LOM	Lubelski Obszar Metropolitarny (Miejski Obszar Funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego)
LOWE	Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji
M	Mężczyźni (dot. tabel ze wskaźnikami)
Ministerstwo	Ministerstwo właściwe do spraw rozwoju regionalnego
MPZ	Mapa potrzeb zdrowotnych na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2026 r.
MOF	Miejski obszar funkcjonalny (Miejski Obszar Funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego)
MPZ	Mapa Potrzeb Zdrowotnych
MŚP	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
MZ	Ministerstwo Zdrowia
MPZEiS	Map potrzeb w zakresie infrastruktury edukacyjnej i społecznej w województwie lubelskim
NGO	Organizacja pozarządowa (ang. Non-government organization)
O	Ogółem (dot. tabel ze wskaźnikami)
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Co-operation and Development)
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OWP	Ośrodek wychowania przedszkolnego
OSI	Obszary strategicznej interwencji

OZE	Odnawialne źródła energii
OzN	Osoby z niepełnosprawnościami
OZPS	Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok
P	Priorytet
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO IR	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
POP	Program ochrony powietrza
POWER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
POZ	Podstawowa Opieka Zdrowotna
PPO	Proces przedsiębiorczego odkrywania
PPP	Partnerstwo publiczno-prywatne
Program	Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
PS	Przedsiębiorstwo społeczne
PSOZ WL	Program Strategiczny Ochrony Zdrowia Województwa Lubelskiego na lata 2021-2027
PSZ	Publiczne Służby Zatrudnienia
PSZOK	Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
PTFE	Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027
PZP	Prawo Zamówień Publicznych
RLM	Równoważna liczba mieszkańców
RPDWL	Roczny Plan Działania dla województwa lubelskiego w ramach projektu REBORN INTERREG EUROPA
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
Rozporządzenie ogólne/CPR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
RPOWL 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RIS	Regionalne inteligentne specjalizacje
RPDI	Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych (Plan Deinstytucjonalizacji)
RPZ	Regionalny program zdrowotny
RSI	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku.
SIT	Strategiczna inwestycja terytorialna
SOR	Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
SRKS 2030	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030
STEAM	Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics
SRT2030	Strategia Rozwoju Transportu do roku 2030

SRUS2035	Strategia Rozwoju Usług Społecznych – polityka publiczna na lata 2021–2030 (z perspektywą do 2035 r.)
SRWL2030	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
SUMP	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej
TEN-T	Transeuropejska sieć transportowa (ang. Trans-European Transport Networks)
TGR	Tematyczna Grupa Robocza
TIK	Technologie Informacyjno-Komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UMWL	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
UP2021-2027	Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce.
Wb	Wartość bazowa
ZIT	Zintegrowana Inwestycja Terytorialna
ZWL	Zarząd Województwa Lubelskiego
ZZL	Zarządzanie Zasobami Ludzkimi

1.Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki

Lubelskie jest jednym ze słabiej rozwiniętych regionów Polski, co opisuje [SRWL2030](#). Diagnoza sytuacji regionu wskazuje na to, że w najbliższych latach będzie on musiał sprostać **wielu wyzwaniom**. W związku z założeniami strategicznymi oraz w odpowiedzi na wyzwania, za cel główny Programu przyjęto: **Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjające zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców.**

Zostanie on osiągnięty przez interwencje w ramach [44-16](#) Priorytetów obejmujących 5 CP pakietu legislacyjnego UE.

Badania naukowe i innowacje¹

W regionie występuje niska aktywność przedsiębiorstw w zakresie B+R, ich wdrażania i innowacji. Nakłady przedsiębiorstw na działalność B+R (BERD) w relacji do PKB w 2019 r. w lubelskim wyniosły 1,15%, a 1,32% w kraju. Działalność B+R prowadzona jest głównie w jednostkach naukowych. Przyczynami, dla których prywatne wydatki na B+R rosną w powolnym tempie są:

- niewystarczająca wiedza MŚP do trafnego diagnozowania potrzeb rynkowych i popytu na nowe produkty i usługi i niski potencjał w zakresie ich testowania. Liczba podmiotów, których działalność odnosi się do sektora B+R plasuje region na 10 miejscu w kraju w 2019 r. (263 firm na 5863 w Polsce),
- koncentracja na imitowaniu poczyną firm o wyższym zaawansowaniu technologicznym, a nie poszukiwaniu własnej ścieżki wzrostu, w tym poprzez badania,
- niski poziom zaufania i współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem nauki wywołany: inną logiką ich funkcjonowania, trudnościami w pozyskiwaniu partnerów do realizacji prac B+R oraz komercjalizacji, ograniczoną podażą wyników badań zgodnych z potrzebami gospodarki woj., skoncentrowaniem uczelni na dydaktyce,
- zbyt mały wachlarz wysokospecjalistycznych usług doradczych IOB lub innych podmiotów na rzecz MŚP,
- brak kadry do realizacji projektów o charakterze badawczo-rozwojowym. W 2020 r. udział personelu wewnętrznego B+R w przedsiębiorstwach w EPC wynosił 1,72% wartości dla kraju
- inwestycje MŚP w badania nie są priorytetem w sytuacji dysponowania własnymi środkami. Regionalna wartość BERD w 2020 r. wyniosła 1 023 mln zł, a największy udział w finansowaniu B+R miał sektor szkolnictwa wyższego 640 mln zł (62%).

Działalność B+R+I jest kluczowym elementem rozwoju w celu zwiększenia potencjału innowacyjnego gospodarki regionu, a co za tym idzie wzrostu jego konkurencyjności, konieczne jest kontynuowanie wsparcia w latach 2021-2027.

Transformacja gospodarcza i cyfrowa²

Na konkurencyjność MŚP regionu oddziałuje najbardziej powolny wzrost ich wydajności. Nieprzygotowanie firm do transformacji światowej gospodarki (przemysł 4.0, GOZ, robotyzacja oraz informatyzacja) bez właściwego przeciwdziałania będzie w kolejnych latach prowadzić do powiększania dystansu rozwojowego do innych regionów. Poprawa sytuacji wymaga właściwych nakładów na inwestycje. Wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w 2020 r. wyniosła 6

¹ Dane z SRWL2030 i BDL GUS

² Dane z SRWL2030 i BDL GUS

078 mln zł (11 miejsce w kraju), co świadczy o wciąż niskiej aktywności inwestycyjnej przedsiębiorców. W RPO WL 2014-2020 przeznaczono ok. 974 mln zł na projekty inwestycyjne, skierowane na wzrost konkurencyjności. Barię w rozwoju MŚP nadal stanowi niska innowacyjność. Rozwój przedsiębiorczości musi opierać się o dostępne lokalnie IOB świadczące wysokiej jakości usługi. W regionie działa 12 ośrodków innowacji i 5 ośrodków przedsiębiorczości. W regionie utrzymuje się niski poziom cyfryzacji, w tym kompetencji cyfrowych, także w MŚP. W 2020 r. jedynie 63,2% firm regionu posiadało własną stronę internetową. Niska jest skala wykorzystania e-usług w adm., wynikająca z niedostatecznego poziomu dostępu obywateli do publ. informacji, zasobów i usług cyfrowych oraz niskiego poziomu świadomości mieszkańców o możliwości korzystania z cyfrowych usług w kontaktach z adm. publ. utrudnienia w dostępie do e-usług są spowodowane brakiem lub złym stanem technicznym infrastruktury cyfrowej sektora publ. oraz rozproszeniem usług cyfrowych na wielu portalach. W obszarze e-usług dokonał się znaczący postęp dzięki wsparciu z RPO WL 2014-2020, jednak nadal wykorzystanie e-usług dot. zdrowia kształtuje się na niskim poziomie.

W RPO WL 2014-2020 zrealizowano 53 projekty z zakresu cyfryzacji i osiągnięto wskaźniki: liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publ.-278 szt., liczba usług publ. udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3- 479 szt., zakontraktowano 100% alokacji.

Środowisko i klimat

W regionie istnieje deficyt oraz zła jakość wód pow., co zagraża środowisku i rozwojowi społ.-gosp. Zła jakość wód wynika m.in. z niskiego wskaźnika skanalizowania, gł. terenów wiejskich (w 2019 r. jedynie 22,7% ludności wsi korzystało z sieci kanalizacyjnej), słabego stopnia oczyszczania ścieków oraz napływu zanieczyszczeń rolniczych. Stan techniczny infrastruktury właściwego reagowania na negatywne zjawiska pogodowe pozostaje niezadowolający. W regionie mimo poprawy jakości powietrza (w rocznej ocenie jakości powietrza za 2019 r. ze względu na zanieczyszczenia pyłem PM10 (klasa A), nadal odnotowuje się przekroczenia ze względu na zanieczyszczenia benzo(a)pirenem (klasa C). Niski jest poziom zagospodarowania oraz retencjonowania wód opadowych i roztopowych. W regionie nadal widać niską jakość selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz słabo rozwiniętą infrastrukturę recyklingu odpadów (w 2020 r. odpady zebrane selektywnie stanowiły 47,9% ogółu odpadów). W regionie brakuje infrastruktury do unieszkodliwiania odpadów medycznych oraz przetwarzania odpadów weterynaryjnych. Ilość wytwarzanych takich odpadów wzrasta (z 3,44 Mg w 2017 r. do 4,02 Mg w 2018 r.).

Po doświadczeniach RPO WL 2014-2020, konieczna jest kontynuacja działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony różnorodności biologicznej, a w sektorach: adaptacja do zmian klimatu czy przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym rozszerzenie zakresu interwencji.

Wykorzystanie energii

Lubelskie posiada korzystne warunki dla rozwoju energetyki, których źródłem jest energia słoneczna. Potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany, co wynika m.in. z ograniczonych możliwości przyłączeniowych spowodowanych stanem istniejącej sieci przesyłowej i dystrybucyjnej. Udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej w 2020 r. wyniósł 21,9%, wobec 17,9 % w kraju (7 miejsce w Polsce). Obserwuje się niewystarczające wykorzystanie systemów magazynowania energii elektrycznej poprawiających efektywność generacji rozproszonej. Występuje niewystarczająca EE obiektów użyteczności publ., budynków mieszkalnych i przeds. oraz niska świadomość wyzwań strategicznych związanych z transformacją energetyki. Istotnym problemem jest wysoki poziom nagromadzenia wyrobów zawierających azbest. W regionie zostało do unieszkodliwienia 1 113 687 Mg (89,1%) odpadów zawierających

azbest spośród ogólnej ilości 1 249 331 Mg zinwentaryzowanych wyrobów tego rodzaju. W ramach RPOWL 2014-2020 unieszkodliwi się 76 000 Mg (6,08%) odpadów zawierających azbest, co pokazuje jak duże potrzeby występują w tym zakresie. RPO WL 2014-2020 przyczynił się do poszukiwania nowych źródeł wytwarzania energii oraz ich dywersyfikacji i pokazał, że istnieje dalsza potrzeba działań w zakresie zastępowania konwencjonalnych źródeł energii nośnikami odnawialnymi, głównie energią słoneczną, działań skierowanych na doradztwo w zakresie EE i odnawialnych źródeł energii na rzecz przeds., sektora komunalnego, JST, budownictwa mieszkaniowego oraz osób fizycznych.

Mobilność miejska

Pomimo inwestycji w mobilność miejską, nadal istnieją luki w dostępie do miejskiego transportu publ. Istotnym problemem jest postępująca suburbanizacja dużych ośrodków miejskich, która generuje problemy transportowe, stanowiąca jedną z barier rozwojowych oraz prowadząca do zwiększenia zapotrzebowania na dojazdy w takim stopniu, że istniejący transport publ. nie może go zaspokoić. Duża zależność od transportu indywidualnego zwiększa emisję, m.in. dwutlenku węgla, pyłów zawieszonych, pogarsza bezpieczeństwo na drodze oraz prowadzi do zagęszczenia ruchu, co – z niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą dla rowerzystów i pieszych – obniża jakość życia w miastach.

RPO WL 2014-2020 miał znaczący wpływ na poprawę niskoemisyjności transportowej regionu. Projekty wpłynęły przede wszystkim na podniesienie atrakcyjności i poprawy infrastruktury drogowej poprzez modernizację ścieżek rowerowych oraz dróg dla rowerów czy budowę parkingów, wzrósł komfort życia mieszkańców poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.

System transportu

Niektóre obszary regionu nadal cechuje niekorzystna dostępność komunikacyjna. Wiąże się to z niedostatecznymi połączeniami m.in. do sieci TEN-T, co powoduje ograniczone wykorzystanie dróg szybkiego ruchu w połączeniach regionalnych i lokalnych. Odnotowuje się wysokie ryzyko występowania zdarzeń drogowych m.in. przez nadmierną prędkość, niedostateczną dbałość o niechronionych użytkowników ruchu oraz niedociągnięcia infrastrukturalne. Liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków drogowych w regionie w 2020 r. wyniosła 16,8 wobec 10,6 w kraju (2 miejsce w Polsce). Niedoinwestowany transport publ. nie stanowi alternatywy dla transportu indywidualnego, co skutkuje zagęszczeniem ruchu i zwiększoną emisją spalin, jak również wpływa na ograniczenie mobilności mieszkańców.

RPO WL 2014-2020 miał znaczący wpływ na poprawę dostępności i spójności transportowej regionu, dzięki realizacji inwestycji drogowych i kolejowych. Wpłynął przede wszystkim na poprawę jakości dróg, wzrost bezpieczeństwa ruchu na drogach, przyczyniło się do zwiększenia przepustowości na liniach kolejowych oraz poprawy komfortu podróży. Mimo dotychczas podjętych działań nadal występują znaczne deficyty w standardzie sieci drogowej i kolejowej.

Infrastruktura w:

Edukacji

Zgodnie z Mapą Potrzeb w zakresie infrastruktury edukacyjnej i społecznej województwa lubelskiego (MPZEiS), w regionie występują dysproporcje w dostępie do edukacji związane z zamieszkaniem (miasto-wieś). Problemem jest też wysoki odsetek uczniów pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. 172 gminy mają wskaźnik upowszechniania edukacji przedszkolnej niższy niż dla woj. w r. szk. 2020/2021 działało 1 357 placówek wych. przedszk. w 2020 r. działało ogółem 67 branżowych szkół I st. oraz 7 - II st. (bez specjalnych). W 2019 r. odnotowano wzrost I. uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych. W ramach podjętych działań nastąpi poprawa sytuacji w

zakresie priorytetowych obszarów wsparcia, tj.: mocniejszego zaakcentowania działań związanych z edukacją włączającą, w tym na obszarach wiejskich, wsparcia kształcenia zawodowego, w tym ustawicznego zawodowego i praktycznego w branżach kluczowych z punktu widzenia gospodarki regionu, położenia nacisku na naukę i nabywanie praktycznych umiejętności oraz popularyzacja kształcenia zawodowego, wzmocnienia infrastruktury działań w obszarze edukacji przedszkolnej.

Usługach społecznych

Pomimo znaczącej poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie, wciąż wiele grup zagrożonych jest wykluczeniem społecznym. Dostrzegalne są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych z dominującą pozycją instytucjonalnych form pomocy (DPS 4 552 miejsca, placówki opiekuńczo – wychowawcze 1 089 miejsca). Zgodnie z MPZEiS zidentyfikowane potrzeby wskazują na wzrost zapotrzebowania m.in.: w zakresie rodzinnych domów pomocy (z 3 do 23), klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (z 5 do 18), dziennych domów pomocy (z 36 do 69), mieszkań chronionych (z 75 do 128), mieszkań socjalnych (z 2841 do 3202), placówek wsparcia dziennego (z 59 do 91).

Zdrowiu

MPZ wskazuje, że kluczowym problemem w zakresie ochrony zdrowia jest brak dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej, w tym AOS. Brak należytej dostępności do ww. świadczeń powoduje zbyt częste leczenie w trybie stacjonarnym. Zgodnie z danymi za 2020 r. zawartymi w BASiW na 10 tys. mieszkańców przypada 2,69 podmiotów POZ oraz 6,1 podmiotów AOS. Liczba porad przypadająca rocznie na 1 mieszkańca to odpowiednio: 3,96 dla POZ i 1,76 dla AOS. Analiza struktury problemów zdrowotnych wg wskaźnika DALY (liczba utraconych lat życia w zdrowiu) wykazała, że największy, 84% udział w sumarycznej jego wartości przypadają chorobom niezakaźnym (z decydującym udziałem chorób układu krążenia i nowotworów), co wskazuje na najistotniejsze problemy zdrowotne. Mapa wskazuje na prognozę wzrostu zaburzeń psychicznych (z 4,5 do 20,8% w 2028 r.). Wymaga to interwencji programu zwłaszcza w odniesieniu do dzieci i młodzieży.

Kulturze i Turystyce

Kluczowym w obszarze wsparcia kultury i turystyki, co potwierdzają m.in. wnioski z badania ewaluacyjnego będzie ukierunkowanie działań na:

- rozwój potencjału kulturowego i turystycznego regionu jako istotnego czynnika wzrostu gospodarczego oraz płaszczyzny do włączenia społecznego,
- odbudowę aktywności sektorów szczególnie dotkniętych pandemią COVID-19,
- dostosowanie oferty do zmian w sektorze kultury i turystyki poprzez poszukiwanie nowych rozwiązań w celu wykorzystania potencjału regionu,
- podniesienie atrakcyjności kulturowej i turystycznej regionu poprzez poprawę dostępności do infrastruktury.

Inwestycje w RPO WL 2014-2020 poprawiły dostępność usług. Kontynuacji wymagają działania dot. wsparcia infrastruktury podmiotów świadczących usługi społeczne i zdrowotne, z naciskiem na inicjatywy prowadzące do ich deinstytucjonalizacji. Pomimo znaczącej poprawy sytuacji społ.-gosp. wciąż wiele grup społecznych jest zagrożonych wykluczeniem społecznym. W Programie istotne znaczenie ma zwiększenie równego dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych oraz usług zdrowotnych, uzupełnienie istniejących deficytów oraz poprawa jakości i dostępności edukacji przedszkolnej i ogólnej, kształcenia zawodowego, ustawicznego i wyższego, wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego oraz podniesienie atrakcyjności turyst. regionu.

Spójność społeczna

Region charakteryzuje niski poziom integracji społeczno-ekonomicznej oraz duża liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej. Zgodnie z dok. „Ocena zasobów pomocy społecznej za 2020 r.” Pomoc w formie świadczeń przyznano w roku oceny 61 353 osobom z 44 127 rodzin. Dostrzegalne są również trudności w funkcjonowaniu PES. W regionie nadal utrzymuje się niska świadomość zdrowotna społeczeństwa oraz notuje się wzrost zachorowalności na choroby cywilizacyjne jak: zaburzenia i choroby psychiczne, uzależnienia, choroby kardiologiczne i onkologiczne.

RPO WL 2014-2020 zbudował dobre podłoże do rozwoju zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych. Kontynuacji wymagają działania z zakresu wsparcia usług świadczonych w środowisku/w miejscu zamieszkania, jak również wsparcie opiekunów faktycznych. Dla zapewnienia kompleksowości usług konieczne jest wsparcie mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego oraz opieki wytchnieniowej oraz wsparcie OzN (w tym ze względu na wiek) w realizacji „konceptji niezależnego życia”. Istotnym elementem są CUS. Ważne, aby ze wsparciem usług szedł w parze rozwój kadr na potrzeby świadczenia usług w środowisku / społeczności lokalnej. W ramach wsparcia ES należy wspierać zarówno już istniejące PES/PS jak i tworzenie nowych miejsc pracy i nowych PES. Wskazane jest rozszerzenie katalogu instrumentów będących w dyspozycji OWES.

Rynek pracy

Zmiany na rynku pracy warunkują potrzebę podjęcia działań na rzecz wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Wpływ na rynek pracy ma inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i związana z nią migracja obywateli Ukrainy do Polski, którzy korzystają z form wsparcia dostępnych w ofercie PSZ. Stopa bezrobocia w grudniu 2020 r. wynosiła 8,2% (wobec 6,2% w kraju), a wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata wyniósł 70,6% i był jednym z najniższych w kraju. Kobiety i OzN to grupy, które mają utrudniony dostęp do zatrudnienia. Według danych GUS wskaźnik zatrudnienia ogółem w II kw. 2021 r. wyniósł 54,2%, dla kobiet było to 48,1%, a dla OzN 19,8%. Wyzwaniem staje się deficyt pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, spowodowany niską skłonnością pracowników do zdobywania dodatkowych umiejętności i podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych oraz niedostosowana do potrzeb rynku pracy oferta doradczo-szkoleniowa.

RPOWL 2014-2020 wspierał kompleksowo osoby pozostające bez pracy w ramach usług rynku pracy z wykorzystaniem aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Dzięki programom profilaktycznym zwiększył się odsetek osób, które wzięły udział w badaniach przesiewowych w kierunku wykrycia chorób nowotworowych. Działania w obszarze zdrowia ukierunkowane były również na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy. Doświadczenia oraz obecna sytuacja na rynku stanowią ważną przesłankę do kontynuacji działań w obszarze rynku pracy.

Program będzie przyczyniać się do niwelowania różnic pomiędzy obecną wartością wskaźnika zatrudnienia a założoną na 2030 r. dla krajów UE. Program ma na celu zwiększenie dostępu do zatrudnienia wszystkich osób poszukujących pracy, uelastycznienia działań PSZ.

Lepsza edukacja

Bariery związane ze złą sytuacją dzieci ze względu na niski status wielu rodzin negatywnie wpływają na dostęp do wysokiej jakości edukacji, zwłaszcza na obszarach słabo skomunikowanych i wiejskich. Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych edukacją przedszkolną w 2020 r. na wsi wyniósł jedynie 61,8%, w kraju 62,6%. Cele UE co najmniej 96 % dzieci od 3 roku do wieku szkolnego powinno uczestniczyć we wczesnej edukacji. Konieczne jest podejmowanie działań w zakresie eduk. przedszk.,szcz. na terenach wiejskich.

W kontekście rynku pracy problemem jest nierozwinięty i niedostosowany system szkolnictwa zawodowego oraz niska aktywność w kształceniu ustawicznym. Osoby w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu w 2019 r. stanowiły 5,5% ogółu, a ich udział (4,3%) jest na poziomie wyższym niż śr. krajowa (3,7%), ale jest o wiele niższy niż śr. UE (9,2%). Zgodnie z celami UE do 2030 r. co najmniej 60% dorosłych powinno co roku uczestniczyć w szkoleniach.

Dzięki RPOWL 2014-2020 wzrosła dostępność i jakość edukacji przedszkolnej, ale nadal są obszary wymagające wsparcia. Rozszerzono ofertę w obszarze edukacji włączającej, ale nadal istnieją braki, w tym niewystarczająca infrastruktura, a także w zakresie zapewnienia wsparcia asystentów, przygotowania nauczycieli oraz społeczności szkolnej. Istnieje konieczność kierowania wsparcia w celu realizacji działań służących rozwojowi kształcenia ustawicznego oraz sprostaniu wyzwań zielonej i cyfrowej gospodarki. Cele UE do 2030 r. zakładają, że co najmniej 80% osób w wieku 16-74 powinno posiadać podstawowe umiejętności cyfrowe.

Szczególny nacisk w zakresie wsparcia zostanie położony na edukację włączającą, podnoszenie poziomu umiejętności i kwalifikacji oraz dostępności form uczenia się przez całe życie.

Rozwój zrównoważony terytorialnie

Wyzwania:

- wzmocnienie funkcji metropolitalnych LOM,
- zapewnienie ośrodkom subregionalnym warunków do trwałego wzrostu,
- odbudowa bazy gospodarczej i wzmocnienie roli miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze jako centrów aktywności społecznej, kulturalnej czy turystycznej,
- zwiększenie konkurencyjności obszarów wiejskich, podniesienie ich atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym opartych o potencjał uzdrowiskowy i kulturowy stanowiący o ich atrakcyjności turystycznej,
- nadanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym i włączenie społeczności lokalnej w te procesy.

Wsparcie ukierunkowane jest na obszary zmagające się z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi na poziomie regionalnym i ponadlokalnym. Instrumenty terytorialne skierowane zostaną do OSI o znaczeniu krajowym, tj. do 11 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (dostęp dla 140 gmin), do OSI o znaczeniu regionalnym, wyznaczonych na podstawie posiadanych zasobów, wskazujących na potrzebę wzmocnienia ich potencjałów (17 ZIT skupiających 72 gminy i co najmniej 5 powiatów), do obszarów wymagających rewitalizacji, wspieranych na podstawie GPR.

Dzięki RPO WL 2014-2020 osiągnięto:

- wzrost znaczenia współpracy jst na rzecz wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów w obszarach funkcjonalnych,
- animacja dynamicznie rozwijających się partnerstw w MOF 5 miast: Lublina, Zamościa, Chełma, Puław i Białej Podlaskiej,
- mimo, iż przy realizacji SIT współdziałanie jst miało charakter głównie operacyjny w wybranych płaszczyznach zainteresowań, współpraca jst zaowocowała utworzeniem więzi stymulujących zrównoważony rozwój obszarów funkcjonalnych.

Podejście terytorialne

1. ZIT: dedykowany MOF zdelimitowanych w SRWL 2030, wskazanych w KP, z uwzględnieniem miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, realizowany w oparciu o strategię rozwoju ponadlokalnego lub strategię ZIT.

Zakres wsparcia: CP1 (cs (1ii)), CP2 (cs: 2(iv), 2(v), 2(vi), 2(vii), 2(i), 2(ii), 2(viii)), CP4 (EFRR (cs: 4(ii), 4(iii) i EFS+ (cs: 4k), 4f)) oraz CP5 (cs: 5(i)). Na realizację ZIT przeznaczono ~~229 959~~

[489201 159 189](#) Euro (CP1 – 11 257 500 Euro, CP2 – [438 329 489109 529 189](#) Euro, CP4 – 18 600 000 Euro (EFRR) + 22 150 000 Euro (EFS +), CP5 – 39 622 500 Euro).

W ramach opracowanej metodyki podziału alokacji na ZIT wykorzystano uzgodniony w modelu partycypacyjnym katalog wskaźników, parametrów specyficznych dla każdego MOF i algorytm przeliczający alokację dla 17 MOF. Dobór obiektywnych współczynników różnicujących MOF oraz algorytm zostały skonsultowane z szerokim gremium partnerów współpracujących w Grupie FUE – nie wniesiono zastrzeżeń i uwag do przyjętej metodyki.

Zgodnie z art. 11.1 Rozporządzenia EFRR, IZ zaplanowała ZIT m.in. w CS 1(ii), 2(iv), 2(v), 2(vi), 2(vii), 2(i), 2(ii), 2(viii), 4(ii), 4(iii), ukierunkowane m.in. na rzecz wyzwań gospodarki neutralnej dla klimatu do 2050 r. i wykorzystanie potencjału technologii cyfrowych.

2. IIT w zakresie rewitalizacji realizowany w oparciu o GPR dla obszarów miejskich i innych niż miejskie; zakres wsparcia CP5 (CS 5(i), 5(ii)). Na działania rewitalizacyjne przeznaczono [430 588 344 127 279 810](#) Euro. Preferencje dla działań rewitalizacyjnych przewidziano w cs: 4 (ii), 4h), 4k), 4l), 4a), 4f).

3. IIT w zakresie współpracy partnerstw JST w ramach OSI krajowych wyznaczonych w KSRR2030, tj. dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – (partnerstwa JST, w ramach których ze wszystkich gmin wchodzących w skład partnerstwa min. 70% to gminy zdelimitowane jako OSI krajowe) realizowany w oparciu o strategię rozwoju ponadlokalnego oraz strategię IIT; projekty realizowane będą w trybie konkurencyjnym w CP5 (CS 5 (ii)), na który przeznaczono 57 073 500,00 Euro) oraz w CP2 (CS 2(i) i CS 2(ii) – przeznaczono: [20 000 000,00 4 445 655](#) Euro. Preferencje dla partnerstw JST przewidziano w cs: 1(ii), 2(iv), 2(v), 2(vi), 2(vii), 2 (viii), 4(ii), 4(iii), 4k), 4f).

Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze mają zapewniony dostęp do wsparcia w CS 5 (i), jak i CS 5 (ii). W CS 5 (i) pełnią one funkcje rdzenia MOF lub wchodzą w skład MOF (Lubartów w LOM), tym samym są realizatorami ZIT. Ponadto mają możliwość skorzystania z IIT dla rewitalizacji. W CS 5 (ii), w którym priorytetem są obszary inne niż miejskie, miasta mogą wchodzić w skład partnerstw JST realizujących IIT dla współpracy JST z OSI krajowych. Jako ośrodki spajające współpracę w obszarach wiejskich integrują gminy wiejskie wzmacniając więzi funkcjonalne. O włączeniu miasta do partnerstwa JST w 5 (ii) i roli jaką ma odgrywać w układzie współpracy decydują gminy tworzące związek IIT.

Na zrównoważony rozwój miejski zaprogramowany w CP1, CP2, CP4 i CP5 i wdrażany m.in. z wykorzystaniem ZIT zostanie przeznaczone [294 704 000 260 357 768](#) Euro, tj. ok. [15,6947,58%](#) alokacji EFRR pomniejszonej o środki Pomocy Technicznej.

Szczegóły zawarto w **Aneksie nr 4**.

Nowe cele strategiczne UE

Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2025/1913 z dnia 18 września 2025 r. i Rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. nowe cele strategiczne UE będą realizowane w Priorytetach, obejmujących: przemysł obronny, bezpieczeństwo wodne, infrastrukturę krytyczną, zwiększenie umiejętności i kompetencji oraz nabywanie kwalifikacji w zakresie obronności, bezpieczeństwa i dekarbonizacji.

Procedury wyboru operacji mogą być konkurencyjne lub niekonkurencyjne, pod warunkiem że zastosowane kryteria i procedury są niedyskryminujące, włączające i przejrzyste, a wybrane operacje maksymalizują wkład finansowania unijnego i są zgodne z zasadami horyzontalnymi określonymi w rozporządzeniu 2021/1060. Możliwości zastosowania procedury niekonkurencyjnej zostały dodatkowo ograniczone przez przesłanki określone w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej

2021–2027, co oznacza, że podstawowym sposobem wyboru jest procedura konkurencyjna, której zastosowanie nie jest uzależnione od spełnienia żadnych dodatkowych wymogów.

Fundusze polityki spójności będą przyznawane wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady nr 2021/1060. W przypadku, gdy beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiekolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

W ramach CP 4 EFRR, inwestycje infrastrukturalne w placówki świadczące całodobową opiekę długoterminową w instytucjonalnych formach są niedozwolone.

Ponadto, w każdym CP, wszystkie inwestycje w infrastrukturę i rozwój usług edukacyjnych, społecznych i zdrowotnych będą zgodne z wymogami Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, w tym Komentarzami Ogólnymi 4 i 5 i uwagami końcowymi dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych, z należytym poszanowaniem zasad równości, wolności wyboru, prawa do niezależnego życia, dostępności i zakazu wszelkich form segregacji. Inwestycje będą musiały wykazać zgodność ze strategią deinstytucjonalizacji oraz odpowiednią polityką UE i ramami prawnymi odnośnie przestrzegania zobowiązań w zakresie praw człowieka, a mianowicie Kartą praw podstawowych, Europejskim filarem praw socjalnych i Strategią na rzecz praw osób niepełnosprawnych 2021-2030. Zostanie to odpowiednio odzwierciedlone w kryteriach wyboru projektów.

Efekty projektów (produkty, usługi, infrastruktura) będą dostępne dla wszystkich z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060 a treść projektów nie będzie dyskryminacyjna. Nad ich realizacją czuwać będzie koordynator IZ ds. zasad równościowych, a w KM zostanie zapewniony udział przedstawicieli organizacji pozarządowych reprezentujących grupy zagrożone dyskryminacją i organizacje praw człowieka. Organy te będą zaangażowane we wszystkie etapy programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji inwestycji w infrastrukturę edukacyjną społeczną i zdrowotną, a także w projekty EFS+, aby zapewnić poszanowanie zasad niezależnego życia, niesegregacji i niedyskryminacji. Ponadto na potrzeby wdrażania programu zostanie przygotowana analiza grup będących w niekorzystnej sytuacji. Przygotowanie analizy zostanie zlecone zewnętrznym ekspertom, a zdiagnozowane bariery zostaną uwzględnione w dokumentach wdrożeniowych. Zostanie to odpowiednio odzwierciedlone w kryteriach wyboru projektów, w tym kryteriach premiujących za zaplanowanie działań wyrównujących szanse grup zagrożonych dyskryminacją. Umowy o dofinansowanie będą miały klauzulę zakazującą dyskryminacji.

Planowane wsparcie jest zgodne z wytycznymi KE dla Polski w zakresie priorytetowych obszarów inwestycyjnych i warunków ramowych skutecznej realizacji Polityki Spójności na lata 2021-2027, (**zał. D do CR2019, zał. A, D i E do CR2020 i CR2024**). Jest ono planowane zgodnie z CSR2019, CSR2020 r., [i](#) CSR2024 [i](#) [CSR2025](#), w których zawarto kluczowe rekomendacje.

Interwencje mają uzasadnienia w Indeksie konkurencyjności regionalnej UE za 2019 r.

Program zakłada spójność z celami, priorytetami oraz działaniami **SUE RMB**, określonymi w Planie Działania. Program realizuje działania horyzontalne SUE RMB skupione na budowaniu potencjału, zmianach klimatycznych oraz planowaniu przestrzennym.

Program wpisuje się w cele oraz wyzwania określone w **UP2021-2027**.

Program realizuje strategiczne cele rozwojowe **SOR** m.in. w zakresie trwałego wzrostu gospodarczego opartego o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, rozwoju społecznie

wrażliwego i terytorialnie zrównoważonego oraz skutecznych instytucji służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Program wpisuje się w cele **KSRR2030**, m.in. efektywne wykorzystanie potencjałów terytoriów i ich specyfiki dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Głównym dokumentem regionalnym dla Programu jest **SRWL2030**, zgodna z kierunkami rozwoju UE i krajowymi dokumentami strategicznymi. SRWL2030 wyznacza kluczowe cele i kierunki rozwoju i jest podstawą do planowania działań, prowadzenia skoordynowanej polityki rozwoju.

Program jest zgodny z celami wskazanymi w SRWL2030, dotyczącymi m.in. wzmocnienia powiązań układów funkcjonalnych, innowacyjnego rozwoju gospodarki opartej o zasoby i potencjały regionu oraz wzmacniania kapitału społecznego, zrównoważonego rozwoju woj. region ma być kształtowany m.in. dzięki aktywności naukowo-badawczej, tworzeniu i stosowaniu rozwiązań innowacyjnych oraz partnerstwu w zarządzaniu. SRWL2030 przewiduje wzrost znaczenia regionu jako producenta wyrobów żywnościowych oraz dostawcę usług prozdrowotnych i usług czasu wolnego. W efekcie region będzie oferował atrakcyjną przestrzeń do życia, pracy i inwestowania w zdrowym i bezpiecznym otoczeniu.

SRWL2030 podkreśla konieczność wspierania oddolnych inicjatyw oraz wskazuje, iż poprawa efektywności zarządzania jest kluczowa dla dynamizowania szans rozwojowych oraz osiągania synergicznych efektów rozwojowych i wyznacza priorytetowe kierunki działań w tym zakresie.

Dokumentem kierującym interwencję Programu w zakresie badań i innowacji jest **RSI**, wyznaczająca regionalne specjalizacje i priorytety polityki inwestycyjnej.

Głównym wyzwaniem będzie utrzymanie i zapobieganie fluktuacji wykwalifikowanego personelu; podnoszenie kompetencji, wiedzy i umiejętności oraz podejmowanie strategicznych działań służących szybkiemu zakończeniu perspektywy 2014-2020 i uruchomienia projektów z perspektywy 2021-2027. W tym celu opracowano plan działań dla ZZL i zasad funkcjonowania systemu zarządzania Programem.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 Rozporządzenia EFS+, zakłada się, w ramach CS 4b), 4h), 4i), 4j), 4f), 4k) przeznaczenie środków na wsparcie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w wysokości 9 490 521 EUR, co stanowi 1,41% alokacji EFS+ na program bez alokacji na pomoc techniczną.

Realizacja celu programu nastąpi w zgodzie z celami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju oraz z zasadą DNSH. W celu wzmocnienia efektów ekologicznych polityki spójności prowadzone będą działania w zakresie edukacji ekologicznej, zmierzające do zmiany postaw i upowszechnienia ekologicznych praktyk oraz przyczyniających się do osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych projektu i programu. Działania w Programie zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Program jest komplementarny do: **FERC** (np. wsparcie wzmocnienia cyfryzacji kierowane do obywateli, przedsiębiorców oraz sektora publ.), **FEPW** (m.in. w zakresie rozwoju konkurencyjności i innowacyjności MŚP, poprawy efektywności dystrybucji energii elektrycznej, rozwoju transportu miejskiego, ochrony przed negatywnymi skutkami zmian klimatu, poprawy dostępności transportowej oraz rozwoju kapitału społecznego i potencjału turyst.), **FENG** (instrumenty wspierające rozwój przedsiębiorczości oraz obszar B+R, skierowane do przedsiębiorców, ośrodków badawczych i jednostek naukowych, instytucji ich otoczenia uzupełnią ofertę z poziomu krajowego, gdzie nacisk położony będzie na innowacyjność i działalność badawczo-rozwojową

firm), **FENIKS** (poprawa dostępności transportowej, zmniejszenia emisyjności gospodarki, ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury oraz wzmocnienia infrastruktury ochrony zdrowia). **W zakresie EFS+** (rynek pracy, włączenie społeczne, system opieki zdrowotnej i opiekuńczej, rozwój kompetencji zawodowych). Program jest komplementarny z **FERS**, **Programem w zakresie pomocy żywnościowej** oraz **Dostępność+ i Senior+**. Wsparcie OZE z Programu będzie uzupełniane przez krajowe inicjatywy, np. **Pr. Mój Prąd**. Program jest uzupełnieniem wsparcia z **KPO** w zakresie rozwoju przeds., poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, dostosowania do zmian klimatu, poprawy EE, zwiększenia dostępności usług publ., poprawy dostępności transportowej, lepszego wykorzystania potencjału turyst., wsparcia rozwoju kapitału ludzkiego, rozwoju szkolnictwa zawodowego, cyfryzacji edukacji i rozwoju kompetencji cyfrowych oraz dostępu do opieki nad dzieckiem poniżej 3 r.ż.

Program uzupełnia oddziaływanie instrumentów finansowanych z **EFROW** i **EFMR** oraz jest spójny na poziomie celów Polityki Spójności oraz instrumentu Horyzont Europa. W stosownych przypadkach Program wspierać będzie inwestycje, które łączą zasady zawarte w inicjatywie Nowego Europejskiego Bauhaus'u w celu znalezienia przystępnych cenowo, sprzyjających włączeniu społecznemu, zrównoważonych i atrakcyjnych rozwiązań wyzwań klimatycznych.

Na wdrażanie założeń **Europejskiej gwarancji dla dzieci** przeznaczono kwotę ok. 16 mln EUR z EFS+, **Europejskiej gwarancji dla młodzieży** kwotę w wysokości 35 192 086 EUR ze środków EFS+. Środki na **wdrażanie równouprawnienia płci** w zakresie EFS+ wyniosą: 273 017 012,40 EUR. kwota EFS+ **na rozwój umiejętności** wynosi: 308 521 899,60 EUR.

Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych

Cel Polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Wyzwania: • Wsparcie potencjału infrastrukturalnego i intelektualnego w zakresie B+R w sektorze biznesu i nauki • Kompleksowe działania dot. usług zw. z transferem technologii i komercjalizacji badań wpisujących się w RSI • Wspieranie projektów mających na celu wdrożenie wyników prac B+R+I przez MŚP • Wsparcie inicjatyw i projektów B+R+I realizowanych przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja, mających na celu opracowanie nowych lub znacząco ulepszonych produktów/usług, procesów • Inicjowanie i pogłębianie rozwoju współpracy w sektorze B+R+I • Wsparcie rozwoju innowacyjności w obszarze zielonych technologii i transformacja do zielonej gospodarki Zgodność z: • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w ramach zwiększenia potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystania zaawansowanych technologii • UP: Wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze gospodarczej kraju oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii • SOR: CS I, obszar: Rozwój innowacyjnych firm. • KSRR2030: Wyzwanie nr 4 i cel 2 • KPEiK: Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność • SRWL2030 – Cel operacyjny 3.1 • RSI. Uzasadnienie form wsparcia: Dotacja Projekty B+R nie są ukierunkowane na osiągnięcie terminowych zysków i obciążone są wysokim ryzykiem niepowodzenia. Dopuszczenie przedsiębiorstw w infrastrukturę B+R nie generuje wprost dochodu i trudno jest ocenić jego skalę rentowności i czas zwrotu, stąd nie jest w pełni wykonalne finansowo. Dotacja warunkowa Projekty związane z wdrożeniem wyników prac B+R+I obciążone są dużym ryzykiem, spowodowanym wysokim poziomem początkowych kosztów wejścia na rynek i trudną do przewidzenia reakcją na wprowadzaną nowość, stąd dla MŚP nie są w pełni wykonalne finansowo.
(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji	Wyzwania: • Rozwój elektronicznych usług publicznych na poziomie regionalnym i lokalnym

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
badawczych i instytucji publicznych	• Udostępnienie informacji sektora publicznego oraz cyfrowych zasobów pozostających w dyspozycji podmiotów spoza sektora publicznego w zakresie zasobów naukowych i kulturowych • Rozwój, modernizacja i integracja danych geodezyjnych zasobów powiatowych oraz zasobów wojewódzkich, ich udostępnienie w celu tworzenia związanych z nimi usług cyfrowych • Rozwój usług z zakresu e-zdrowia oraz informatyzacja jednostek w sektorze ochrony zdrowia • Rozwój e-Kompetencji w społeczeństwie • Zapewnienie bezpieczeństwa świadczenia e-usług lub systemów informatycznych • Transformacja przedsiębiorstw w kierunku Przemysłu 4.0 i gospodarki opartej na danych Zgodność z: • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako priorytetowe w zakresie cyfryzacji. • CSR2020: wdrażanie usług e-zdrowia. Podnoszenie umiejętności cyfrowych. Dalsze promowanie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw i administracji publicznej • Europejska Strategia Cyfrowa • UP: Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej • SOR: w obszarze e-państwo • KSRR2030: Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek. • "Strategia Produktywności 2023" • Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy. • Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa • SRWL2030: Cel operacyjny 3.2 • Program Działań na Rzecz Rozwoju Cyfrowego Województwa Lubelskiego do 2030 roku • Komunikat KE „Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie” Uzasadnienie form wsparcia: Interwencja ma na celu zwiększanie podaży i podnoszenie jakości e-usług sektora publicznego. Nie występuje generowanie korzyści ekonomicznych, dlatego zasadne jest zastosowanie wsparcia w formie dotacji. Wsparcie dotacyjne zaplanowano także dla inwestycji z zakresu ucyfrowienia MŚP. Wdrożenie specjalistycznych rozwiązań cyfrowych, a w szczególności zmiana modeli biznesowych w kierunku Przemysłu 4.0 i gospodarki opartej na danych wymaga często rozwiązania „szytego na miarę”, które wiąże się ze znacznymi nakładami inwestycyjnymi, reorganizacją procesów w firmie i koniecznością pozyskania nowych kompetencji, a ich pozytywny efekt ujawnia się dopiero po pewnym, niełatwym do skwantyfikowania czasie.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Wyzwania: • Zwiększenie produktywności MŚP • Zwiększenie intensywności wykorzystania technologii i wiedzy w gospodarce • Rozwój usług wspierających prowadzenie działalności, w tym na wczesnym etapie rozwoju • Kompleksowe wsparcie promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji • Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju działalności MŚP • Usługi inkubacyjne dla nowopowstałych firm • Budowanie i wzmacnianie powiązań klastrowych Zgodność z: • CR2019 – zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu zwiększenia konkurencyjności i umiędzynarodowienia małych i średnich przedsiębiorstw • CSR2020, Zalecenie 3 • UP: Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki • SOR: CS I, obszar: Rozwój innowacyjnych firm • KSRR2030: Wyzwanie 4, Cel 1 (kier. 1.1.1), Cel 2 (kier. 2.2.1, 2.2.2, 2.3.2) • SRWL2030: Cel operacyjny 3.2 • Raport „Kierunki rozwoju polityki klastrowej w Polsce po 2020 roku” Uzasadnienie form wsparcia: Instrumenty finansowe będą stosowane w zakresie wsparcia infrastruktury MŚP oraz implementacji rozwiązań cyfrowych o mniej specjalistycznym charakterze (np. oprogramowania biurowego, księgowego, systemów operacyjnych, komputerów osobistych). Dotacje będą stosowane w obszarze prorozwojowych usług dla MŚP, kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP i ich internacjonalizacji. Usługi te nie generują bezpośrednich przychodów, a ich efekty są trudne do oszacowania i mogą się pojawić dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, wsparcie dotacyjne stanowić będzie adekwatną zachętę do podejmowania przez MŚP działań w tych obszarach.
(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	Wyzwania: • Wsparcie rozwoju umiejętności w przedsiębiorstwach, instytucjach naukowych oraz podmiotach sektora publicznego w celu wsparcia tworzenia, rozwoju i wdrażania innowacji oraz rozwoju mechanizmów dyfuzji wiedzy w gospodarce, jak również transferu technologii. • Wzmocnienie potencjału intelektualnego dla działalności innowacyjnej oraz B+R. • Budowa potencjału kompetencyjnego ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości. Zgodność z: • CR2019 – zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi w celu zwiększania umiejętności w małych i średnich przedsiębiorstwach

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	oraz instytucjach badawczych w zakresie obszarów inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. • UP: Wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze gospodarczej kraju oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii. • KSRR2030: Cel 1 (kier. 1.1.1), Cel 2 (kier. 2.3) • SOR: Cel szczegółowy I, Cel szczegółowy II – obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie • Raport Agencji Rozwoju Przemysłu „Integracja rynku robotyki i automatyki przemysłowej z rynkiem teleinformatyki. Szanse i wyzwania polskiego Przemysłu 4.0.”. • Mapa drogowa transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. • SRWL2030: Cel operacyjny 3.1 • RSI. Uzasadnienie form wsparcia: Działania wynikające z zakresu interwencji mają za zadanie wspierać budowanie szeroko rozumianego potencjału innowacyjnego regionu. Tym samym, w związku z brakiem generowania przychodów, wymagają stosowania dotacji.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
(vii) <u>zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania</u>	<u>Wyzwania</u> • <u>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz zdolności obronnych Europy poprzez inwestycje we wzmocnienie europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB)</u> • <u>Dywersyfikacja łańcuchów dostaw w sektorze obronnym</u> • <u>Zwiększenie zdolności produkcyjnych produktów zw. z obronnością i/lub innych produktów do celów obronnych</u> • <u>Rozwijanie sektorów wytwórczych związanych z produktami podwójnego zastosowania oraz unowocześnienie bazy technologicznej przedsiębiorstw istotnych dla sektora bezpieczeństwa i obronności</u> • <u>Wykorzystanie położenia przyfrontowego regionu do przebranżowienia przedsiębiorstw celem wzmocnienia potencjału obronnego kraju</u> <u>Zgodność z</u> • <u>Analiza luk inwestycyjnych w zakresie obronności i dalsze działania</u> • <u>Nowa Strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego: osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu przemysłowi obronnemu</u> • <u>Wspólna biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030</u> • <u>CR2024 Zał. 12 w zakresie wzrostu produktywności przemysłu</u> <u>Uzasadnienie form wsparcia</u> <u>Interes publiczny i bezpieczeństwo są jednymi z najważniejszych celów politycznych każdego z państw UE i całej Wspólnoty. Rozwój technologii obronnych i dual-use to dobro wspólne, wzmacniające bezpieczeństwo i odporność regionu, a nie tylko zysk przedsiębiorcy. Korzyści z tych inwestycji nie są tylko prywatne, ale przede wszystkim systemowe (bezpieczeństwo państwa, stabilność regionu). Przemysły</u>

<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Uzasadnienie (podsumowanie)</u>
	<u>bezpieczeństwa i obronny stają się również kolebką innowacji technologicznych. Wspieranie firm z ww. branż oraz produkujących lub świadczących produkty/usługi dual-use to zapewnienie bezpieczeństwa zewnętrznej granicy UE, rozwój gospodarczy, innowacyjność. Technologie w obszarze bezpieczeństwa, obronności i dual-use, z powodu nierentowności i niepewności, wymagają publicznego współfinansowania w formie dotacji. Ponadto za wsparciem dotacyjnym przemawia dotychczasowe doświadczenie związane z wdrażaniem IF: długotrwała procedura wyboru instytucji zaangażowanych we wdrażanie IF, brak możliwości zapewnienia wkładu własnego przez PF do kolejnych IF, dodatkowe obciążenia i koszty administracyjne. Koniecznym warunkiem skutecznej i szybkiej interwencji jest zastosowanie dotacji.</u>

Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Wyzwania: • Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej, mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach. • Rozwiązanie problemów związanych z ubóstwem energetycznym. • Poprawa jakości powietrza i wzrost produkcji energii z OZE. • Rozwój i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej/chłodniczej. Zgodność z: • CR2019 - Cel strategiczny 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa • CSR2020: ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną (...), w szczególności na (...) czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii (...). • Europejski Zielony Ład. • UP: Obszar: efektywność energetyczna i redukcja emisji gazów cieplarnianych. • KPEiK na lata 2021-2030. • KSRR2030: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska. • KPD dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2017. • Polityka energetyczna Polski do 2040 r. • Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. • Aktualizacja „Programu ochrony powietrza dla strefy - Aglomeracja Lubelska (...)”. • SRWL2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie ochrony walorów środowiska. Uzasadnienie form wsparcia: Inwestycje z zakresu efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, budynkach użyteczności publicznej (z wyjątkiem inwestycji gmin o wskaźniku dochodów podatkowych niższym od średniej dla województwa) i przedsiębiorstw, z uwagi na generowanie oszczędności będą finansowane poprzez instrumenty finansowe z uwzględnieniem zachęty w postaci łączenia ich z dotacją w celu poprawy stopy zwrotu, skrócenia okresu zwrotu inwestycji i zminimalizowania ryzyka dla odbiorców wsparcia. W formie dotacji będą finansowane inwestycje dotyczące budynków komunalnych i historycznych, z uwagi na cel redukcji ubóstwa energetycznego, gdzie możliwości przeprowadzenia skutecznej termomodernizacji prowadzącej do trwałych oszczędności energii są mocno ograniczone. Inwestycje sektora publicznego będą preferowały

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	formułę ESCO. Wykorzystanie dotacji przewidziano dla inwestycji niespełniających kryterium efektywnego systemu ciepłowniczego.
(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Wyzwania: • Wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego regionu poprzez dywersyfikację źródeł energii (zwiększanie udziału OZE w bilansie energetycznym). • Rozwiązanie problemów związanych z ubóstwem energetycznym. • Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych. • Poprawa jakości powietrza. Zgodność z: • CR2019 - zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu zwiększenia udziału niskoemisyjnej i bardziej ekologicznej produkcji energii oraz zmniejszenia zużycia energii poprzez wsparcie produkcji energii z odnawialnych źródeł. • CSR2020: ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną (...), w szczególności na (...) czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii (...). • KSRR2030: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska. • UP: Obszar: wsparcie produkcji energii z odnawialnych źródeł. • Polityka energetyczna Polski do 2040 r. • Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. • SRWL 2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie zrównoważonego rozwoju systemów infrastruktury technicznej oraz ochrony walorów środowiska. • Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Uzasadnienie form wsparcia: Inwestycje z zakresu OZE będą z uwagi na generowanie oszczędności finansowane poprzez instrumenty finansowe z uwzględnieniem zachęty w postaci łączenia ich z dotacją z uwagi na wysokie nakłady początkowe i długi okres zwrotu z inwestycji. Wsparciem w formie dotacji będą objęte inwestycje dotyczące budowy magazynów energii, z uwagi na wysokie koszty i potrzebę zachęcenia prosumentów do tego rodzaju inwestycji.
(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem	Wyzwania: • Ochrona przed skutkami zagrożeń naturalnych. • Rozwój infrastruktury służącej zmniejszeniu skutków powodzi i suszy. • Zwiększenie poziomu zagospodarowania/retencjonowania wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych. • Wspieranie małej retencji. • Wsparcie i rozwój systemów ratownictwa oraz prognozowania i ostrzegania środowiskowego.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
podejścia ekosystemowego	• Wsparcie procesów planistycznych oraz mechanizmów zarządzania dostosowaniem do zmian klimatu. Zgodność z: • CR2019: Zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi w celu przystosowania się do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe. • SOR: Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii Środowisko. • KSRR2030: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska oraz zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym poprzez rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. • Polityka ekologiczna państwa 2030 — strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej: Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych. • SRWL2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie ochrony walorów środowiska. Wzmocnienie kapitału społecznego w zakresie bezpieczeństwa publicznego. • Plan przeciwdziałania skutkom suszy. • Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. • Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Uzasadnienie form wsparcia: Osiągnięcie założonych celów przystosowania do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe wymaga zastosowania dotacji, aby sprawnie przeprowadzić działania, które dążą do osiągnięcia Europejskiego Zielonego Ładu. Inwestycje w tym zakresie nie mają potencjału do generowania oszczędności czy przychodów lub jest on silnie ograniczony. Pierwszorzędne znaczenie ma ich środowiskowy i społeczny charakter, a także ich związek z bezpieczeństwem.
(v) wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	Wyzwania: • Spełnienie wymogów UE dot. yczących osiągnięcia / utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. • Zapewnienie niezawodności systemów, ujęć, uzdatniania, dostawy i magazynowania wody oraz ograniczenie strat w systemach zaopatrzenia w wodę. • Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz i oczyszczania ścieków. • Zapewnienie bezpieczeństwa i odporności na kryzysy infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej Zgodność z:

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	• CR2019: Zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako priorytetowe w celu promowania zrównoważonej gospodarki wodnej- • SOR: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakr~~esie~~ ochrony walorów środowiska. • KSRR2030: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społ~~ecznym~~, gosp~~odarczym~~, środowiskowym i przestrzennym- • Polityka ekologiczna państwa 2030–strategia rozwoju w obszarze środowiska i gosp~~odarki~~ wodnej: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekolog~~icznego~~. • Plan przeciwdziałania skutkom suszy- • SRWL 2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakr~~esie~~ ochrony walorów środowiska- • Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. • Wspólna biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030 • Wytyczne Polityczne na następną kadencję KE 2024–2029 • Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej Uzasadnienie form wsparcia: Wyzwaniem we wspieraniu zrównoważonej gospodarki wodnej jest podjęcie działań ukierunkowanych na poprawę stanu jakościowego i ilościowego wód, poprzez rozwój infrastruktury związanej z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej ~~po~~przez ograniczenie strat w dostawach wody i zmniejszenie ryzyka wystąpienia awarii, co ma kluczowe znaczenie dla jakości życia ludzi i prawidłowego funkcjonowania ekosystemów. Efekt ten będzie można uzyskać poprzez zastosowanie dotacji w celu zachęty do dążenia utrzymywania dobrego stanu wód. Inwestycje w tym zakresie nie mają potencjału do generowania oszczędności czy przychodów lub jest on silnie ograniczony i wynikają z zadań własnych gminy. Pierwszorzędne znaczenie ma ich środowiskowy i społeczny charakter, a także ich związek z bezpieczeństwem w dostawach wody. Projekty te są wysoce kapitałochłonne, a budżety JST w woj. lubelskim nie pozwalają na zaciąganie kolejnych dużych zobowiązań (ustawowe limity zadłużenia).
(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej	Wyzwania: • Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. • Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach. • Spełnienie wymogów UE dotyczących osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu odpadów. • Redukcja zasobochłonności i emisyjności gospodarki, jako wzmacnianie gospodarki opartej na obiegu zamkniętym.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	Zgodność: • CR2019: Zgodność z potrzebami inwestycyjnymi w celu wspierania przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w szczególności • SOR: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie ochrony walorów środowiska • KSRR2030: Realizowanie przedsięwzięć w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rozwoju instalacji do przetwarzania bioodpadów, przede wszystkim w zakresie systemów selektywnego zbierania odpadów oraz innowacyjnych projektów dotyczących ich recyklingu • Polityka ekologiczna państwa 2030–strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska w zakresie gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym • SRWL 2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie ochrony walorów środowiska • Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 • Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 • Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych Uzasadnienie form wsparcia: Osiągnięcie założonych celów środowiskowych i wzmocnienie transformacji w kierunku GOZ wymaga stosowania dotacji. Niewystarczająca ilość środków finansowych powoduje opóźnienia lub całkowicie wstrzymuje inwestycje. Ochrona środowiska, a nie czynniki rynkowe, odgrywają w tym obszarze kluczową rolę. Intensywność wsparcia dotacyjnego będzie uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa. W zakresie beneficjentów sektora publicznego zastosowanie formy innej niż dotacja będzie oznaczało odciążenie w czasie inwestycji lub przerzucenie jej kosztów na odbiorców wsparcia (społeczeństwo). Wsparcie dotacyjne dla inwestycji przedsiębiorstw w GOZ nie będzie skierowane na inwestycje, które charakteryzują się dużym potencjałem rynkowym, wysoką efektywnością kosztową i stosunkowo szybkim okresem zwrotu. Mogą one być wspierane z wykorzystaniem IF dostępnych w ramach innych programów.
(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	Wyzwania: • Zachowanie oraz przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków. • Doskonalenie systemów ochrony przyrody i wsparcie zarządzania chronionymi zasobami przyrody. • Ograniczenie antropopresji na terenach chronionych oraz cennych przyrodniczo. • Przywrócenie funkcjonalności środowiskowej terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	Zgodność z: • CSR2019: Zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi w celu przystosowania się do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe. • SOR: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie ochrony walorów środowiska. • KSRR2030: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska. • Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska. • SRWL 2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych) • Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu zachowania i wzmocnienia różnorodności biologicznej mają na celu pełniejsze poszanowanie ochrony przyrody i krajobrazu w rozwoju społecznym i gospodarczym, a więc nie będą bezpośrednio generowały przychodów, dlatego zasadne jest zastosowanie wsparcia dotacyjnego.
(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Wyzwania: • Zwiększenie wykorzystania środków transportu publicznego oraz aktywnej mobilności zamiast pojazdów silnikowych indywidualnych. • Stworzenie spójnej, zintegrowanej sieci dróg rowerowych i pieszo-rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą. • Wspieranie działań na rzecz multimodalnej mobilności oraz integracja różnych gałęzi transportu poprzez m.in. przyspieszenie inwestycji związanych z budową/rozbudową węzłów przesiadkowych oraz inteligentnych systemów transportowych ITS. • Wprowadzenie rozwiązań ograniczających emisje gazów cieplarnianych, hałasu i zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu. Zgodność z: • CR2019: Zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako priorytetowe w celu wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej. • CSR2020: Zalecenie 3: (...) zrównoważony transport (...). • UP: Obszar: transport niskoemisyjny i mobilność miejska. • SOR: Poprawa warunków rozwojowych polskich miast Aktywizacja potencjałów miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. • KSRR2030: Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. • SRWL 2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w zakresie rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych). • SRT2030: Kierunek interwencji 3: Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, 6.1 Indywidualna i zbiorowa mobilność. • Strategia Zrównoważonej i Inteligentnej Mobilności UE. • Nowe unijne ramy mobilności miejskiej. • Europejski Zielony Ład. • Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego. Uzasadnienie form wsparcia: Przedsięwzięcia w tym obszarze ukierunkowane są na osiągnięcie celów środowiskowych (niska lub zerowa emisja) oraz społeczno-gospodarczych (poprawa dostępności transportowej). Należą do zadań z zakresu usług publicznych, które są wysoce kapitałochłonne i jednocześnie deficytowe, stąd stosowane będą tylko dotacje.

Cel Polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	Wyzwania: • Uzupełnianie brakujących połączeń w infrastrukturze transportowej oraz poprawa dostępności do sieci TEN-T. • Stworzenie sprawnego, przyjaznego środowisku systemu drogowego, który zwiększy mobilność mieszkańców i dostępność do rynku pracy i nauki. • Zwiększenie dostępności i atrakcyjności zintegrowanego systemu publicznego transportu zbiorowego oraz tworzenie warunków do integracji różnych gałęzi transportu. • Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym. • Poprawa mobilności transgranicznej. Zgodność z: • CR2019: Cel strategiczny 3: Lepiej połączona Europa – mobilność oraz regionalne sieci informacyjne i komunikacyjne (ICT). • CSR2020: Zalecenie 3: (...) zrównoważony transport (...). • UP: Poprawa dostępności transportowej regionów i subregionów. • Europejski Zielony Ład. • Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości. • SOR: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. • KSRR2030: Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. • SRT do roku 2030. • SRWL2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych. Wzmacnianie kapitału społecznego. • Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku). Uzasadnienie form wsparcia: Inwestycje z zakresu rozwoju zrównoważonego transportu i poprawy dostępności transportowej są newralgiczne dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Istnieje potrzeba zwiększenia atrakcyjności oraz udziału wykorzystania transportu publicznego. Przychody z inwestycji nie muszą kompensować poniesionych wydatków (usługi mogą być w pewnych przypadkach deficytowe). Ze względu na ich specyfikę nie wszystkie inwestycje będą samofinansujące się, tym bardziej w krótkim lub średnim okresie. W związku z powyższym koniecznym warunkiem skutecznej interwencji jest zastosowanie dotacji.

<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Uzasadnienie (podsumowanie)</u>
(iii) rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej	Wyzwania: - Wzmocnienie infrastruktury transportu ruchu lotniczego wspierającego zdolności obronne regionu. - Wzmocnienie bezpieczeństwa cywilnego poprzez rozwój infrastruktury krytycznej szpitali i ratownictwa medycznego. Zgodność z: - Biała księga w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030; - Wytyczne Polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej 2024–2029. - KSRR2030: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. - Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. - Rekomendacje do Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. - SRWL2030: Bezpieczeństwo publiczne. Uzasadnienie form wsparcia: Priorytetem inwestycji dot. infrastruktury ruchu lotniczego jest zwiększenie odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego w jedynym porcie lotniczym w regionie. Inwestycje w zakresie m.in. wzmocnienia systemów kontroli, monitoringu i zarządzania ruchem lotniczym zwiększają bezpieczeństwo pasażerów i transportów cargo (głównie obsługi wojska stacjonującego przy lotnisku), zapewnia ciągłość operacji lotniczych w sytuacjach kryzysowych a tym samym przyczynią się do wzmocnienia infrastruktury krytycznej regionu. W związku z powyższym koniecznym warunkiem skutecznej interwencji jest zastosowanie dotacji. W kontekście pojawiających się zagrożeń i kryzysów wyzwania z zakresu ochrony zdrowia muszą być traktowane priorytetowo, reakcja na nie musi być szybka, co zapewni finansowanie w formie dotacji. Priorytetem tych inwestycji nie jest generowanie przychodu. Potencjalny przychód jest trudny do przewidzenia, a jego wielkość nie uzasadnia odejścia od form bezzwrotnych. Działalność szpitali nie polega na zysku, tylko realizacji zadań publicznych w obszarze zdrowia, co najlepiej obrazuje kondycja finansowa szpitali (ich zadłużenie) i ciągła konieczność zapewnienia dodatkowego finansowania z budżetów organów tworzących daną jednostkę organizacyjną.

Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

EFRR

<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Uzasadnienie (podsumowanie)</u>
(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług	Wyzwania: Tworzenie warunków sprzyjających transformacji w kierunku edukacji włączającej poprzez rozwój infrastruktury na każdym etapie kształcenia, w tym w zakresie uczenia się przez całe życie.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwej dostępnego infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	• Przeciwdziałanie barierom i deficytom w dostępie do wysokiej jakości infrastruktury w zakresie szkolnictwa zawodowego, wczesnej edukacji oraz szkolnictwa wyższego zawodowego i praktycznego. • Polepszenie stanu infrastruktury i wyposażenia szkół i placówek oświatowych, celem świadczenia wysokiej jakości usług edukacyjnych oraz dostosowania oferty edukacyjnej do szybko zmieniających się technologii i trendów na rynku pracy. • Potrzeba dostosowania infrastruktury wspierającej praktyczną naukę zawodu do potrzeb rynku pracy. Zgodność z: • EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu promowania równego dostępu do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy. • UP: Działania na rzecz upowszechniania i podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej, poprawy dostępności placówek oświatowych, włączenia dostępności w programach kształcenia, szczególnie w zakresie projektowania uniwersalnego, wsparcia ze środków EFRR infrastruktury edukacyjnej, również w zakresie wyższego szkolnictwa zawodowego. • SOR: Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych. • KSRR2030: Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach oraz zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. • Komentarz Ogólny Nr 4 Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnoprównościami. • SRWL2030: Wzmocnienie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego. • Mapa potrzeb w zakresie infrastruktury edukacyjnej i społecznej w województwie lubelskim. https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?Id=52&p1=szczegoly&p2=1737175 Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu włączenia społecznego, szkoleń i uczenia się przez całe życie powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego o społeczności marginalizowanych, gospodarstw	Wyzwania: • Zapewnienie różnych form dobrej jakości pomocy mieszkaniowej. • Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych w regionie – zwłaszcza w zakresie opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami i dziećmi. • Niwelowanie barier i deficytów w dostępie do usług społecznych. • Wspieranie integracji obywateli państw trzecich/migrantów/uchodźców (w tym z Ukrainy).

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowany m działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	• Przeciwdziałanie wykluczeniu ze społeczności lokalnej osób zagrożonych wykluczeniem. • Koordynacja opieki społecznej i opieki długoterminowej. • Polepszenie stanu infrastruktury i wyposażenia zdeinstytucjonalizowanych form pomocy. Zgodność z: • EFPS: Ochrona socjalna i integracja społeczna. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu poprawy równego i szybkiego dostępu do wysokiej jakości, zrównoważonych i przystępnych cenowo usług (...). • UP: Obszar włączenie i integracja społeczna. • SOR: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne oraz wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Wzmocnienie kapitału społecznego. • KSRR2030: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach w zakresie infrastruktury społecznej. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych. • SRWL 2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie włączenia i integracji społecznej. • Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (UNCRPD), w tym Komentarz ogólny Nr 5 (2017) oraz Uwagi końcowe dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych (CRPD). • SRUS2035. • KPPUiWS. • Strategia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030. • MPZEiS https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?Id=52&id_dokumentu=1737175&akcja=szczegoly&p2=1737175 Uzasadnienie form wsparcia: Skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich negatywnym skutkom wymaga działań o charakterze wspierającym i wzmacniającym, co wyłącza możliwość stosowania zwrotnych form wsparcia. Przedsięwzięcia takie nie generują przewidywalnych przychodów.
(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów	Wyzwania: • Tworzenie warunków sprzyjających odwracaniu piramidy świadczeń zdrowotnych i reorganizacji modelu świadczenia usług medycznych w celu wzmocnienia roli POZ i AOS. • Przejście z opieki instytucjonalnej do form środowiskowych (zdeinstytucjonalizowanych) w szczególności w zakresie usług dla osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz środowiskowego wsparcia zdrowia psychicznego oraz CZP.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	• Polepszenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych w priorytetowych dziedzinach medycyny wskazanych w MPZ i WPT, przede wszystkim na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich. • Koordynacja usług zdrowotnych pomiędzy poszczególnymi zakresami świadczeń: POZ, AOS, leczeniem szpitalnym i rehabilitacją oraz pozostałymi zakresami świadczeń. Zgodność z: • EFPS: Ochrona socjalna i integracja społeczna • CSR: Poprawa dostępności, odporności i skuteczności systemu ochrony zdrowia • CR2019: Inwestycje w obszarze ochrony zdrowia będą wspierać przejście z opieki szpitalnej i instytucjonalnej na przystępne cenowo i wysokiej jakości usługi w zakresie opieki domowej i usługi środowiskowe, a także koordynację opieki zdrowotnej, opieki społecznej i opieki długoterminowej • UP: Działania w obszarze ochrony zdrowia • SOR: Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych • KSRR2030: Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach • SRWL 2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie poprawy jakości świadczenia usług zdrowotnych • WPT: https://luwwlublinie.bip.gov.pl/ogloszenia/obwieszczenia-wojewody-lubelskiego/528603-obwieszczenie-wojewody-lubelskiego.html • Program strategiczny ochrony zdrowia województwa lubelskiego na lata 2021-2027: https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?Id=52&p1=szczegoly&p2=1671762 • MPZ: https://basiw.mz.gov.pl/mapy-informacje/mapa-2022-2026/ Uzasadnienie form wsparcia: W kontekście pojawiających się zagrożeń i kryzysów wyzwania z zakresu ochrony zdrowia, muszą być traktowane priorytetowo oraz mieć zapewnione finansowanie w formie dotacji. Priorytetem tych inwestycji nie jest generowanie przychodu. Potencjalny przychód jest trudny do przewidzenia, a jego wielkość nie uzasadnia odejścia od form bezzwrotnych.
(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	Wyzwania: • Wzrost jakości życia mieszkańców regionu • Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu • Poprawa dostępności do przestrzeni publicznej, usług publicznych oraz usług z zakresu kultury i istniejącej infrastruktury turystycznej i kulturalnej • Zapewnienie warunków do rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego oraz zwiększenie dostępności do usług z zakresu dziedzictwa kulturowego • Stymulowanie rozwoju społ.-gosp. w oparciu o zasoby kultury i nowe produkty turystyczne Zgodność z: • Nowy europejski program na rzecz kultury • Europejskie ramy działania w zakresie dziedzictwa kulturowego z 2018 r.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	• Konkluzje Rady w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2019-2022 • Spr. Spec. ECA nr 8/2020 Unijne inwestycje w obiekty kultury • Spr. Spec. ECA 27/2021 Unijne wsparcie na rzecz turystyki • Europejskie Zasady Jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe • Inicjatywa Nowy Europejski Bauhaus • UP: Działania w obszarze kultury i turystyki • Badanie ewaluacyjne w ramach Osi VII w RPO WL 2014-2020 (https://www.ewaluacja.gov.pl/media/104556/RPO_Lubelskie_VII_OS.pdf) • SOR: Wzmocnienie roli kultury dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej • KSRR2030: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społ., gosp., środowiskowym i przestrzennym, • SRKS 2030: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich oraz wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne • SRWL2030: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu w zakresie innowacyjnego wykorzystania walorów przyrodniczo-kulturowych • Program rozwoju turystyki w Województwie Lubelskim do 2020 z perspektywą do 2030 r. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu kultury i turystyki koncentrują się na rozwoju społecznym i wsparciu potencjału regionu, co przemawia za wykorzystaniem dotacji. <u>niemniej dopuszcza się wykorzystanie zwrotnych form wsparcia dla inwestycji nastawionych na osiągnięcie zysków. W ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych.</u>

EFS+

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób	Wyzwania: • Poprawa sytuacji na rynku pracy osób pozostających bez zatrudnienia, zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących w ramach umów cywilno-prawnych, osób młodych, kobiet, ~~osób z niepełnosprawnościami~~ <u>OzN</u>, ubogich pracujących wynikająca ze zmian zachodzących na rynku pracy. • Dostosowanie kwalifikacji, kompetencji/ umiejętności do zidentyfikowanych potrzeb rynku pracy, w tym pracodawców. • Wzrost mobilności zawodowej oraz umożliwienie zdobycia doświadczenia zawodowego. • Koncentracja działań na potrzebach osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy w celu ich przywrócenia lub poprawy sytuacji na rynku pracy.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	- Wzrost poziomu <u>zatrudnienia-zatr.</u> w woj.~~ewództwie~~ lubelskim z 68,1% w 2021 r. do 69,6% w 2030 r. <u>Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności, bezpieczeństwa, dekarbonizacji</u> Zgodność z: - EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy. Ochrona socjalna i integracja społ.~~eczna~~. - CR2019: ~~zgodność ze~~-wszystkimi potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, wspierania możliwości <u>podnoszenia nabywania</u> i zmiany kwalifikacji, jak również w celu modernizacji instytucji rynku pracy- - CSR2020 r.: Zalecenie nr 2: Łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie- - UP: Działania w obszarze rynku pracy oraz na rzecz rozwoju zasobów ludzkich- - SOR: Trwały wzrost gosp.~~edarezy~~ oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną oraz rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski, Polityka migracyjna jako instrument zarządzania zasobami ludzkimi- - KSRR2030: Przeciwdziałanie negat.~~ywnym~~ skutkom procesów demograficznych oraz rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społ.~~ecznego~~. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społ.~~ecznego~~. - Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce- - SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego- Uzasadnienie form wsparcia: Zadania w obszarze rynku pracy służące poprawie dostępu do zatrudnienia, powinny być wspierane w formie dotacji, z uwagi na wymiar społeczny oraz niegenerowanie bezpośrednio korzyści <u>ekonomicznych</u>~~ekon.~~.
b) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz	Wyzwania: - Aktualizacja posiadanej wiedzy i umiejętności pracowników PSZ i innych instytucji rynku pracy wynikająca z potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. - Zapewnienie pracownikom PSZ i innych instytucji rynku pracy wsparcia ukierunkowanego na rozwijanie kompetencji miękkich. - Identyfikacja potrzeb rynku pracy poprzez realizację badań dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy. - Wzrost poziomu zatrudnienia w województwie lubelskim z 68,1% w 2021 r. do 69,6% w 2030 r.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy	Zgodność z: • EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. • CR2019: zgodność ze wszystkimi potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, jak również w celu modernizacji instytucji rynku pracy. • UP: Obszar rynku pracy, zasoby ludzkie. • SOR: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski. • KSRR2030: Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego, wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych poprzez Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie poprzez wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego. Uzasadnienie form wsparcia: Działania w obszarze rynku pracy służące poprawie dostępu do zatrudnienia, powinny być wspierane w formie dotacji, z uwagi na wymiar społeczny oraz niegenerowanie bezpośrednio korzyści ekonomicznych.
c) wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Wyzwania: • Godzenie pracy z obowiązkami rodzinnymi, opiekuńczymi. • Upowszechnienie elastycznych form organizacji pracy i pracy w obniżonym wymiarze czasu. • Wzrost wskaźnika zatrudnienia kobiet z wartości 62,5% w 2021. Do 65,5% w 2030 r., w celu zmniejszenia różnic w sytuacji kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Zgodność z: • EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy. Ochrona socjalna i integracja społeczna. • CR2019: zgodność ze wszystkimi potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji. • CSR2020 r.: Zalecenie nr 2: Łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie. Łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie, w

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	szczegółności przez udoskonalanie elastycznych form organizacji pracy i pracy w obniżonym wymiarze czasu. • UP: Działania w obszarze rynku pracy oraz na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. • SOR: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną oraz rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski. • KSRR2030: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych oraz rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego. • Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania. Uzasadnienie form wsparcia: Zadania w obszarze rynku pracy służące poprawie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, powinny być wspierane w formie dotacji, z uwagi na wymiar społeczny oraz niegenerowanie bezpośrednio korzyści ekonomicznych.
d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	Wyzwania • Zwiększenie liczby osób pracujących poprzez objęcie programami profilaktycznymi i rehabilitacyjnymi • Intensyfikacja działań w zakresie opracowania i wdrażania programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych. • Dostosowanie pracowników, pracodawców, przedsiębiorców i przedsiębiorstw do zmian • Wydłużenie okresu aktywności zawodowej osób starszych • Adaptacja środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników • Eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy • Dopasowanie kwalifikacji, kompetencji, umiejętności pracowników do wymagań pracodawców (zapobieganie zjawisku tzw. „luki kompetencyjnej”) • Godzenie pracy z obowiązkami rodzinnymi, opiekuńczymi • Wzrost wskaźnika zatrudnienia-zatr. osób po 50 roku życia z 32,7% w 2020 r. do poziomu powyżej 37% w 2030 r. • <u>Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności, bezpieczeństwa i dekarbonizacji</u> Zgodność z • EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy • CR2019: <u>zgodność ze</u> wszystkimi potrzebami w celu poprawy dostępu do zatrudnienia-zatr., w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, a także osób nieaktywnych zawodowo,

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji • UP: Działania w obszarze rynku pracy, rozwoju zasobów ludzkich, ochrony zdrowia • „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r.” • MPZ • Plan transformacji w obszarze zdrowia • Program Strategiczny Ochrony Zdrowia Województwa Lubelskiego na lata 2021-2027 PSOZ WL • SOR: Trwały wzrost gosp. oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. Rozwój społ.ecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski • KSRR2030: Przeciwdziałanie negat. skutkom procesów demograf.icznych oraz rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społ.ecznego. Wzmacnianie region.alnych przewag konkurencyjnych. Rozwój kapitału ludzkiego i społ.ecznego • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społ.ecznego w zakr.esie rozwijania kapitału ludzkiego Uzasadnienie form wsparcia Zadanie służące poprawie dostępu do zatrudnieniazatr., budowaniu działań przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu, wsparcie obronności, bezpieczeństwa, dekarbonizacji powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społ.eczny oraz niegenerowanie bezpośrednich korzyści ekonom.
e) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	Wyzwania: • Dopasowanie systemów edukacji i kształcenia do potrzeb rynku pracy. • Upowszechnienie oraz wzmocnienie atrakcyjności edukacji zawodowej. • Polepszenie jakości oraz dostępu do wsparcia doradztwa zawodowego i edukacyjno-zawodowego uwzględniającego indywidualne preferencje jednostki, zapotrzebowania na rynku pracy z uwzględnieniem zagadnień związanych z zieloną transformacją. • Zmotywowanie i poszerzanie wiedzy osób dorosłych na temat korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie. • Zwiększenie udziału osób dorosłych (w wieku 25-64 lata) uczestniczących w kształceniu ustawicznym i podnoszeniu umiejętności z 4,3% w 2020 r. do 9% w 2030 r. Zgodność z: • EFPS: Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie oraz Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu promowania równego dostępu do

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy. • CSR2020: zalecenie 2: Podnoszenie umiejętności cyfrowych. • UP: Działania w obszarze edukacji i kompetencji. • SOR: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną poprzez wspieranie kształcenia zawodowego dla „Przemysłu 4.0”. Wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w narodowym systemie innowacji. Kompetencje na rzecz rozwoju. • KSRR2030: Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego. • Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: Stworzenie możliwości i warunków do rozwoju i doskonalenia umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu budowania wysokiej jakości i atrakcyjności kształcenia mające na celu niwelowanie barier w dostępie do edukacji, dopasowanie systemów edukacji do potrzeb rynku pracy powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	Wyzwania: • Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług wychowania ~~przedszkolnego-przedszk.~~ i wzrost udziału dzieci w edukacji ~~przedszkolnej-przedszk.~~ z poziomu 87,6% w 2020 r. do 95% w 2030 r. • Dostosowanie oferty szkół i placówek oświatowych do potrzeb regionalnego rynku pracy. • Zwiększenie udziału dzieci/uczniów z niepełnosprawnościami w edukacji ~~realizowanej w ośrodkach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach ogólnodostępnych.~~ • Wsparcie uczniów szczególnie uzdolnionych, w tym z grup defaworyzowanych, które umożliwi im wszechstronny rozwój edukacyjny i zawodowy. • Podnoszenie umiejętności praktycznych uczniów szkół, niezbędnych w znalezieniu ~~zatrudnienia~~ <u>zatr.</u> • Intensyfikacja działań w zakresie poprawy jakości i atrakcyjności kształcenia, w tym kształcenia ~~zawodowego~~ <u>zawod.</u> • Jakość i dostępność doradztwa ~~zawodowego-zawod.~~ lub edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów. • Poprawa poziomu umiejętności podstawowych i przekrojowych wśród uczniów, w szczególności ze środowisk defaworyzowanych.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	• Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa Zgodność z: • EFPS: Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu promowania równego dostępu do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy. • UP: Obszar Edukacja i kompetencje. • SOR: Trwały wzrost ~~gospodarczy~~ <u>gosp.</u> oparty coraz silniej o wiedzę dane i doskonałość organizacyjną poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego. Kompetencje na rzecz rozwoju. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki. • KSRR2030: Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego. • Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu budowania wysokiej jakości i atrakcyjności kształcenia mające na celu niwelowanie barier w dostępie do edukacji, dopasowanie systemów edukacji do potrzeb rynku pracy powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery	Wyzwania: • Niwelowanie barier i deficytów w dostępie do edukacji na każdym jej szczeblu, w tym edukacji osób dorosłych • Dostosowanie oferty placówek oświatowych do potrzeb regionalnego rynku pracy. • Poprawa poziomu umiejętności podstawowych i przekrojowych osób dorosłych. • Zwiększenie aktywności edukacyjnej dorosłych, stworzenie atrakcyjnej, elastycznej oferty przekwalifikowania osób dorosłych. • Zwiększenie udziału osób dorosłych (w wieku 25-64 lata) uczestniczących w kształceniu ustawicznym i podnoszeniu umiejętności z 4,3% w 2020 r. do 9% w 2030 r. • Podniesienie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa Zgodność z: • EFPS: Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako wysoce priorytetowe w celu promowania równego dostępu do

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy. • UP: Obszar edukacja i kompetencje. • SOR: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę dane i doskonałość organizacyjną poprzez wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w narodowym systemie innowacji. Kompetencje na rzecz rozwoju. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki. • KSRR2030: Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego. • Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu budowania wysokiej jakości i atrakcyjności kształcenia mające na celu niwelowanie barier w dostępie do edukacji i do potrzeb rynku pracy powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	Wyzwania: • Wdrożenie kompleksowych programów na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, w szczególności osób defaworyzowanych na rynku pracy i społeczności marginalizowanych. • Rozwój instrumentów wspierających aktywność społeczną i zawodową osób z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym OzN, osób starszych, osób w kryzysie bezdomności, osób opuszczających zakłady karne. • Rozwój sektora ES. • Spadek poziomu wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z 24,4% w 2020 r. do wartości 17% w 2030 r. • Poprawa sytuacji OzN na rynku pracy poprzez wzrost wskaźnika zatrudnienia OzN w wieku produkcyjnym z 20,6% w 2020 r. do 32% w 2030 r. Zgodność z: • EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako priorytetowe w celu wspierania aktywnego włączenia, rozwiązywania problemu deprywacji materialnej. • Europejski Plan Działania na rzecz Ekonomii Społecznej. • UP: Działania w obszarze włączenia i integracji społecznej.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	• SOR: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony w obszarze spójności społecznej. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. • KSRR2030: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego; Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego oraz włączenia i integracji społecznej. • KPRES: Solidarny rynek. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu włączenia społecznego mające na celu skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich negatywnym skutkom powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
i) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów (EFS+)	Wyzwania: • Wdrożenie kompleksowych programów na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, w szczególności osób defaworyzowanych na rynku pracy, społeczności marginalizowanych, obywateli państw trzecich. • Wsparcie integracji obywateli państw trzecich, w szczególności migrantów zarobkowych w procesie integracji na rynku pracy. Zgodność z: • EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy. • Komunikat Komisji Europejskiej: Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego; • CR2019: Zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako priorytetowe w celu wspierania aktywnego włączenia, rozwiązywania problemu deprywacji materialnej i wspierania integracji społeczno-gospodarczej. • UP: Działania w obszarze włączenia i integracji społecznej. • SOR: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony w obszarze spójności społecznej. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. • KSRR2030: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego oraz włączenia i integracji społecznej. • Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” (w szczególności rozwój usług społecznych dla migrantów oraz wsparcie integracji na rynku pracy). Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu włączenia społecznego mające na celu skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich negatywnym skutkom powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
j) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie	Wyzwania: - Zwiększenie integracji społeczno-ekonomicznej społeczności marginalizowanych, w tym Romów. Zgodność z: - EFPS: Równe szanse i dostęp do zatrudnienia. Uczciwe warunki pracy. - Unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów 2020-2030. - CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi określonymi jako priorytetowe w celu wspierania aktywnego włączenia, rozwiązania problemu deprywacji materialnej. - UP: Działania w obszarze włączenia i integracji społecznej. - SOR: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony w obszarze spójności społecznej. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. - KSRR2030: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego; Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. - SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego oraz włączenia i integracji społecznej. - Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu włączenia społecznego mające na celu skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich negatywnym skutkom powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo	Wyzwania: Zapewnienie równego i szybkiego dostępu do usług społecznych i zdrowotnych oraz rozwój zintegrowanych form świadczenia.

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	• Rozwój procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych i zdrowotnych. • Wdrażanie modeli opieki koordynowanej. • Opracowanie i wdrażanie programów profilaktycznych. • Poprawa dostępu do wysokiej jakości profilaktyki poprzez realizację wieloletnich programów profilaktyki chorób zgodnie z potrzebami ludności. • Obniżenie odsetka osób długotrwale korzystających z usług pomocy społecznej. • Przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu. • Przeciwdziałanie wykluczeniu ze społeczności lokalnej osób zagrożonych wykluczeniem. • Poprawa sytuacji OzN na rynku pracy poprzez wzrost wskaźnika zatrudnienia OzN w wieku produkcyjnym z 20,6% w 2020 r. do 32% w 2030 r. Zgodność z: • EFPS: Ochrona socjalna i integracja społeczna. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi w celu promowania aktywnego i zdrowego starzenia się, poprawy równego i szybkiego dostępu do wysokiej jakości, zrównoważonych i przystępnych cenowo usług oraz w celu poprawy dostępności, skuteczności i odporności systemu opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej. • UP: Działania w obszarze włączenia i integracji społecznej oraz ochrony zdrowia. • SOR: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony w zakresie spójności społecznej. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług. • KSRR2030: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym. • SRWL2030: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu w zakresie promocji i rozwoju usług prozdrowotnych oraz gospodarki senioralnej. • SRUS2035. • Plan transformacji dla województwa lubelskiego. • Program strategiczny ochrony zdrowia województwa lubelskiego na lata 2021-2027. • „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”. • MPZ • RPDI. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu włączenia społecznego mające na celu skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich negatywnym skutkom powinny być wspierane w formie dotacji, ze

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	względem na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.
I) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	Wyzwania: • Wyrównanie szans dzieci zagrożonych ubóstwem i przeciwdziałanie dziedziczeniu biedy. • Zapewnienie skutecznego wsparcia osób opuszczających pieczę zastępczą, • Zapewnienie skutecznego i kompleksowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, • Przeciwdziałanie wykluczeniu ze społeczności lokalnej, w tym w szczególności osób w kryzysie bezdomności. • Spadek poziomu wskaźnika zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z 24,4% w 2020 r. do wartości 17% w 2030 r. Zgodność z: • EFPS: Ochrona socjalna i integracja społeczna. • CR2019: zgodność z potrzebami inwestycyjnymi (...) w celu wzmocnienia systemu wsparcia rodziny oraz przyspieszenia procesu deinstytucjonalizacji, w szczególności w odniesieniu do dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. • UP: Działania w obszarze włączenia i integracji społecznej. • SOR: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony w zakresie spójności społecznej. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. • SRWL2030: Wzmacnianie kapitału społecznego w zakresie rozwijania kapitału ludzkiego, poprawy jakości świadczenia usług zdrowotnych oraz włączenia i integracji społecznej. • RPD1. • KPPUiWS: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, rozwój usług środowiskowych wspierających rodzinę. Uzasadnienie form wsparcia: Działania z zakresu włączenia społecznego mające na celu skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz ich negatywnym skutkom powinny być wspierane w formie dotacji, ze względu na silny wymiar społeczny oraz brak generowania bezpośrednich korzyści ekonomicznych.

Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	Wyzwania: • Aktywizacja współpracy 17 MOF wskazanych w SRWL2030 • Rozwijanie funkcji metropolitalnych ośrodka wojew. • Wzmacnianie potencjału gosp., podnoszenie jakości usług publ. i jakości życia w ośrodkach subregional. • Wzmocnienie roli miast średnich tracących funkcje społ.-gosp. jako centrów aktywności społ., kult., turyst. i gosp. • Wykorzystanie dojrzałości instytucji i ~~doświadczenia~~ <u>doświadc.</u> 5 partnerstw osiągniętych w ramach zintegrowanej i strategicznej interwencji RPOWL 2014-2020 • Przeciwdziałanie nierównościom teryt. i przestrzennej koncentracji ~~problemów~~ <u>probl.</u> rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach degrad. Zgodność z: • Agenda miejska UE • CR2019: potrzeby ~~inwestycyjne~~ <u>inwest.</u> w celu wspierania zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich i wiejskich oraz wzmocnienia zdolności administr. władz lokalnych • Europejski Zielony Ład • Spr.Spec. ECA nr 8/2020 i 27/2021 • Europejskie Zasady Jakości (ICOMOS) • Cele Nowego Europejskiego Bauhausu • UP • Europejskie Zasady Jakości • SOR Rozwój terytorialnie zrównoważony • KSRR2030: Zwiększenie efekt. ~~zarządzania~~ <u>zarządz.</u> rozwojem i współpracy między ~~samorządami~~ <u>samorz.</u> teryt. i sektorami. Przeciwdziałanie nierównościom teryt. i przestrzennej koncentracji problemów rozwoj. oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach degrad. • SRWL2030: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych Uzasadnienie form wsparcia: Interwencja ma na celu zmniejszenie negat. zjawisk społ.-gosp. m.in. na terenie miast średnich tracących funkcje społ.-gosp. oraz na terenach zdegradowanych. Wdrażana będzie wyłącznie przez IT tj. ZIT (tryb ~~niekonkurencyjny~~ <u>niekonk.</u>) i IIT (obszary rewitalizacji.). Będzie miała charakter wieloletni, wieloaspektowy. Działania nastawione będą na zmniejszenie nierówności w wymiarze teryt. poprzez oddolne rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów, przez co wspierane będą w formie dotacji. <u>W ramach CS nie planuje się stosowania instrumentów finansowych.</u> Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczegól. wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako ~~bezpośrednich~~ <u>bezp.</u> beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	świadczących <u>usługi-usł.</u> sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe <u>nie</u> będą finansowane w <u>formachramach Programuzwrotnych. Inwestycje Inwest.</u> w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowiły dominującego <u>elementu-elem.</u> projektu.
(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie	Wyzwania • Przeciwdziałanie kumulacji negat. zjawisk (m.in. nieefektywna gospodarka, problemy demograf., luki w wyposażeniu podstaw. infrastruktury, niska dostępność transport. i usługowa) na obszarach wiejskich w tym zagrożonych trwałą marginalizacją • Budowa konkurencyjności obszarów wiejskich • Przeciwdziałanie nierównościom teryt. i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych • Wykorzystanie bogatych walorów przyrod. oraz dziedzictwa kult. obszarów wiejskich służące wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej Zgodność z • CR2019: potrzeby inwestycyjne w celu wspierania zintegrow. rozw. obszarów miejskich i wiejskich oraz wzmocnienia zdolności adm. władz lokalnych • Europejski Zielony Ład • Spr.Spec. ECA nr 8/2020 i 27/2021 • Europejskie Zasady Jakości (ICOMOS) • Cele Nowego Europejskiego Bauhausu • UP • Europejskie Zasady Jakości • SOR: Rozwój społ. wrażliwy i terytorialnie zrównoważony • KSRR2030: Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem oraz współpracy między samorządami teryt. i sektorami. Przeciwdziałanie nierównościom teryt. i przestrzennej koncentracji problemów rozwojow. oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegrad. • SRWL2030 Uzasadnienie form wsparcia Interwencja ma na celu zmniejszenie kumulacji negat. zjawisk społ.-gosp. m.in. na terenie gmin zagrożonych trwałą marginalizacją oraz na terenach zdegrad. Wdrażana będzie wyłącznie przez IT tj. IIT dedykowany współpracy partnerstw JST w ramach OSI krajowych wyzn. w KSRR2030 (miasta średnie tracące funkcje społ.-gosp., obszary zagrożone trwałą marginalizacją) oraz IIT (obszary rewitalizacji). Będzie miała charakter wieloletni, kompleksowy. Działania nastawione będą na zmniejszenie nierówności w wymiarze teryt. poprzez oddolne rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów przez co wspierane będą w formie dotacji. Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczegól. wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów

Cel szczegółowy	Uzasadnienie (podsumowanie)
	świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowić dominującego elementu projektu.

2. Priorytety

2.1 Priorytety inne niż pomoc techniczna

2.1.1. Priorytet I Badania naukowe i innowacje

2.1.1.1. Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

2.1.1.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Cel wsparcia: wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego oraz wykorzystywania zaawansowanych technologii, wpisujących się w zakres RIS. Cel ten jest konsekwencją celu głównego RSI 2030: Zwiększenia skali i zakresu wprowadzanych rozwiązań innowacyjnych do gospodarki województwa, z wykorzystaniem regionalnego zaplecza badawczo-rozwojowego, co w konsekwencji przyczyni się do wzrostu jakości życia mieszkańców regionu.

Specyfika regionalnego systemu innowacji, a w szczególności wyzwania procesu dyfuzji innowacji zidentyfikowane w RIS wymagają podjęcia działań zwiększających współpracę między przedsiębiorcami i organizacjami badawczymi oraz wzrostu wielkości wydatków na B+R szczególnie MŚP poprzez:

- lepsze diagnozowanie potrzeb rynkowych i popytu na nowe produkty i usługi,
- zaangażowania podmiotów sektora nauki w badania wynikające z potrzeb rynkowych,
- poprawę opłacalności realizacji projektów badawczych i wdrożeniowych,
- stymulowanie wzrostu zatrudnienia personelu B+R w przedsiębiorstwach,
- lepsze wykorzystanie potencjału instytucjonalnego oraz kompetencji administracji publicznej, biznesu oraz IOB m.in. poprzez poprawę atrakcyjności oferty wysokospecjalistycznych usług.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w woj. Lubelskim w 2020 r. wynosiły 1 023 mln zł, co stanowi jedynie 3,16% nakładów wewnętrznych w skali kraju. Udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach wewnętrznych na działalność B+R ogółem w latach 2018-2020 wynosił 36% i był najniższy w skali kraju. Największe nakłady na działalność B+R poniosły zatem instytucje rządowe i szkolnictwa wyższego. Uczelnie były najbardziej aktywne w zakresie patentowania, jednak ich zgłoszenia obejmowały najczęściej wynalazki, które mogą nie być komercyjnie opłacalne. Ze środków RPO WL 2014-2020 przedsiębiorcy realizowali 125 projektów B+R, w tym 22 we współpracy z jednostkami naukowymi, w formule bonu na innowacje oraz 523 projekty wdrożeniowe. Dodatkowo wsparcie w zakresie infrastruktury B+R otrzymało 79 przedsiębiorstw oraz 2 podmioty reprezentujące środowisko badawcze, w tym 1 projekt dedykowany był infrastrukturze badawczej przedsiębiorstw odpryskowych. Dotychczasowe instrumenty dedykowane były głównie przedsiębiorcom, a uczelnie były tylko pośrednio zaangażowane w realizację projektów B+R, finansowanych z RPO, jako podwykonawcy (dostarczając wyniki prac B+R, wdrażane przez firmy, opracowując ekspertyzy i usługi badawcze dla firm). Z uwagi na niski poziom innowacyjności regionu i bardzo powolny jego wzrost konieczne jest silne stymulowanie poprzez dotacje działalności B+R i rozbudowy infrastruktury B+R, a w przypadku MŚP także wdrażania wyników prac B+R i innowacji.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- rozwój infrastruktury B+R organizacji badawczych prowadzących działalność gospodarczą (m.in. zakup aparatury i urządzeń laboratoryjnych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na bazie których planowane jest prowadzenie działalności B+R na rzecz przedsiębiorstw oraz usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury);

- wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury);
- kompleksowe działania dotyczące usług związanych z pobudzaniem transferu technologii i komercjalizacją badań, m.in. analiza innowacyjnych pomysłów pod kątem możliwości ich wdrożenia i komercjalizacji, opracowanie strategii komercjalizacji, opracowanie studiów wykonalności, przeprowadzenie badań rynkowych, usługi wyceny własności intelektualnej, usługi związane z ochroną własności intelektualnej;
- projekty B+R (obejmujące badania przemysłowe i/lub eksperymentalne prace rozwojowe) realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), mające na celu opracowanie nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów;
- zlecenie opracowania rozwiązań technicznych, technologicznych i/lub organizacyjnych (badania przemysłowe lub prace rozwojowe lub wsparcie innych faz procesu projektowego) zakończone wdrożeniem do etapu pierwszej produkcji;
- projekty badawczo-wdrożeniowe realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), zmierzające do komercjalizacji wyników prac B+R przez przedsiębiorstwa;
- wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP (w tym wsparcie rozwoju eksportu produktów innowacyjnych);
- wsparcie rozwoju kompetencji osób zarządzających infrastrukturą B+R w celu podniesienia poziomu jej komercyjnego wykorzystania jako element projektów.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

Głównymi beneficjentami wsparcia będą przedsiębiorstwa; organizacje badawcze; instytucje otoczenia biznesu.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- Projekt dotyczący publicznej infrastruktury badawczej może być wspierany tylko jeśli jest zgodny z zapisami Umowy Partnerstwa, tj. służy realizacji agendy badawczej, której zakres jest zgodny z regionalną inteligentną specjalizacją i został uzgodniony w ramach kontraktu programowego. Zakup aparatury specjalistycznej niezbędnej do prowadzenia prac badawczo - rozwojowych uzupełniającej w stosunku do posiadanych zasobów możliwy tylko jako element kompleksowego wsparcia. W odniesieniu do publicznej infrastruktury badawczej przewiduje się możliwość finansowania przedsięwzięć dotyczących infrastruktury, która będzie wykorzystywana zarówno do działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej.
- Wsparcie ośrodków innowacji będzie poprzedzone analizą popytu.
- Wśród stosowanych narzędzi wspierania działalności innowacyjnej wyróżnione zostaną m.in. innowacyjne (w szczególności zielone) zamówienia publiczne, a także opracowywanie i testowanie nowych instrumentów wspierania innowacyjności gospodarki w odpowiedzi na pojawiające się nowe potrzeby i wyzwania, zgodnie z koncepcją inteligentnej specjalizacji.
- Wsparcie działalności B+R i innowacyjności będzie skoncentrowane na kwestiach priorytetowych, zidentyfikowanych w RIS, istotnych z punktu widzenia przyszłości gospodarki oraz wyzwań społecznych i środowiskowych.
- W ramach CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego wybranych działań.

Główne grupy docelowe

Główne grupy docelowe objęte wsparciem: przedsiębiorstwa, organizacje badawcze, osoby prowadzące działalność naukową, mieszkańcy województwa lubelskiego korzystający z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach CS zostanie zrealizowane poprzez zobowiązanie do prowadzenia polityki równości szans m.in. równościowa rekrutacja (stosowanie procedur rekrutacyjnych opartych na obiektywnych kryteriach), powoływanie mieszanych zespołów/grup do realizacji celów i zadań, promowanie równości szans jako elementu kultury organizacyjnej; monitoring wynagrodzeń – analiza poziomu wynagrodzeń, w tym kontrolowanie poziomu współczynnika dyskryminacji płacowej.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii zostały określone jako inwestycje wysoce priorytetowe w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Zaplanowane działania mające na celu wzrost znaczenia badań i innowacji w strukturze społeczno-gospodarczej regionu oraz zwiększenie wykorzystania zaawansowanych technologii będą komplementarne z działaniami wynikającymi z programów o charakterze międzyregionalnym, ponadnarodowym i transgranicznym: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Realizacja planowanych działań w CS 1.1. wzmacnia działania na rzecz osiągnięcia celu głównego SUE RMB wzrost dobrobytu w obszarze tematycznym Innowacje, poprzez działania międzyregionalne w dziedzinie badań i innowacji służące rozwojowi przedsiębiorstw z sektorów objętych inteligentnymi specjalizacjami regionów.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i

transnarodowej. Interwencje z obszaru B+R+I będą komplementarne z założeniami programu „Horyzont Europa” zwłaszcza w odniesieniu do III filaru programu „Innowacyjna Europa”.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach celu szczegółowego główną formą finansowania będzie dotacja, w tym dotacja warunkowa. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.1.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO001	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa	8	123
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO002	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	Przedsiębiorstwa	8	123
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO008	Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji	Euro	1 571 825,27	30 141 082,48 14 646 645,24
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO010	Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi	Przedsiębiorstwa	4	67
I	1 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO006	Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych	EPC/rok	7	57
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO007	Liczba realizowanych projektów B+R	Szt.	4	5758

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR002	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym dotacje, instrumenty finansowe)	Euro	0	2020	48 259 632,19 28 971 249,63	System teleinformatyczny	
I	1(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR003	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	Przedsiębiorstwa	0	2020	6478	System teleinformatyczny	
I	1 (i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR005	MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa	Przedsiębiorstwa	0	2020	2829	System teleinformatyczny	

2.1.1.1.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	001 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	8 893 597
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	002 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	14 076 140
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	003 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	5 629 914
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	004 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w publicznych organizacjach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	~~20 398~~ <u>907 16 701 778</u>
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	005 Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	6 512 479
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	006 Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	~~11 886~~ <u>694 10 868 568</u>
I	EFRR	Słabiej Rozwinięte	1(i)	007 Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	4 188 432
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	008 Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w publicznych organizacjach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	9 506 088
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	009 Działania badawcze i innowacyjne w mikroprzedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności)	5 960 395
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	010 Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów	8 141 595
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	011 Działania badawcze i innowacyjne w dużych przedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów	4 412 399
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	029 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i uczelniami wyższymi, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu	~~607~~ <u>460 7 460</u>
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	030 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	~~235~~ <u>819 190 819</u>

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	01 Dotacja	~~100 449~~ <u>919 95 089 664</u>

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	~~100 449~~ <u>919 95 089 664</u>

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(i)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	100 449 919 95 089 664

2.1.1.2. Cel szczegółowy 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości**2.1.1.2.1. Interwencje w ramach Funduszy****Powiązane rodzaje działań**

Celem wsparcia jest umożliwienie zrównoważonego rozwoju regionu poprzez rozwój umiejętności. Realizacja wsparcia przyczyni się do tworzenia i rozwoju usług świadczonych na rzecz transformacji technologicznej gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 i GOZ, w szczególności w modelu kompleksowej obsługi przedsiębiorców, umożliwi integrację regionalnego systemu wspierania innowacyjności, powiązanego z RIS. Zaplanowana interwencja, ukierunkowana na zachodzące zmiany, zapewni konkurencyjność gospodarki, umocni współpracę organizacji badawczych i przedsiębiorstw w zakresie B+R, usprawni procesy komercjalizacji technologii i dyfuzji innowacji.

Rezultaty wsparcia będą widoczne zarówno w sektorze przedsiębiorstw, jak i w sektorze publicznym.

Zakres interwencji obejmować będzie działania wspomagające przeprowadzenie transformacji technologicznej i GOZ w przedsiębiorstwach.

Pomoc zorientowana zostanie na wzmacnianie umiejętności oraz zwiększenie interdyscyplinarności realizowanych projektów badawczo-wdrożeniowych.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

– Projekty w zakresie:

- a) Wspierania nowych kompetencji i umiejętności pracowników MŚP oraz ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości w obszarach inteligentnych specjalizacji oraz w celu zwiększenia innowacyjności gospodarki (m.in. w zakresie cyfryzacji i zastosowania rozwiązań z zakresu Przemysłu 4.0 oraz GOZ);
- b) Zwiększania zdolności regionalnych ekosystemów innowacji do sieciowania przedsiębiorstw z sektorem nauki oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi poprzez identyfikację bieżących potrzeb przedsiębiorców w obszarze technologii i umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu oraz wspólne kreowanie i planowanie rozwiązań w celu wypełnienia tych potrzeb z zaangażowaniem szkół wyższych, instytucji badawczych, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

Głównymi beneficjentami wsparcia będą: przedsiębiorstwa, regionalne i lokalne instytucje prorozwojowe w tym spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, ośrodki innowacji, organizacje badawcze, konsorcja organizacji badawczych i przedsiębiorstw.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- Projekty muszą wpisywać się w inteligentne specjalizacje regionu.
- W ramach CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego wybranych działań.
- W ramach projektów realizowanych w CS nie będą dofinansowane koszty operacyjne działalności IOB.

Główne grupy docelowe

Głównymi grupami docelowymi będą przedsiębiorstwa, organizacje badawcze, ośrodki innowacji, regionalne i lokalne instytucje prorozwojowe oraz ich pracownicy.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez wspieranie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla Osób z Niepełnościami, przez realizację działań w projektach z zastosowaniem infrastruktury dostosowanej dla osób ze szczególnymi potrzebami jak i produktami, które będą mogły być użytkowane przez wszystkich. Zostaną wdrożone działania promujące równość szans lub środki promujące zaangażowanie kobiet, w szczególności młodych. Przewidziane zostaną działania umożliwiające podnoszenie wiedzy i świadomości dot. m.in. wsparcie kompetencji zarządzania różnorodnością, wsparcia kompetencji managerskich kobiet, także w nauce, unikania stereotypów itp.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach Działania w CS 1(iv) przewidziano przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe. W ramach celu wsparcie umiejętności w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz instytucjach badawczych w zakresie obszarów inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości są komplementarne z interwencją zaplanowaną w Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027 m.in. w zakresie uświadamiania korzyści wynikających z cyfryzacji i zastosowania rozwiązań z zakresu Przemysłu 4.0 oraz GOZ. Planowane interwencje wzmocnią działania na rzecz osiągnięcia celu głównego SUE RMB - wzrost dobrobytu w obszarze tematycznym „Innowacje”. Zwiększenie umiejętności w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz instytucjach badawczych w zakresie obszarów inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości zostały określone jako inwestycje wysoce priorytetowe w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.1.2.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Numer identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
I	1(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO001	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Szt.	1	<u>67</u>
I	1(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO002	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	Szt.	1	<u>67</u>

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Numer identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
I	1(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR098	Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)	Osoby	0	2020	<u>432</u> <u>140</u>	System teleinformatyczny	

2.1.1.2.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iv)	023 Rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej, przedsiębiorczości i zdolności przedsiębiorstw dostosowania się do zmian	<u>652-560 1 004</u> <u>560</u> <u>1-132-560</u>
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iv)	029 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i uczelniami wyższymi, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu	<u>522-720 7 720</u>
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iv)	030 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	<u>522-720 7 720</u>

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iv)	01 Dotacja	<u>2-178-000 1 020 000</u>

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iv)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	<u>2-178-000 1 020 000</u>

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iv)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	~~2 478 000~~ 1 020 000

2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu

2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

2.1.2.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem wsparcia jest wdrożenie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych, zapewniających wysoki poziom jakości i dostępności e-usług skierowanych do obywateli i przedsiębiorstw i zwiększenie poziomu cyfryzacji MŚP. Realizacja wsparcia przyczyni się do zwiększenia zakresu danych dostępnych w postaci cyfrowej oraz usprawnienia procesów w administracji publicznej, a także do zwiększenia zaawansowania cyfrowego MŚP, w tym do rozwoju Przemysłu 4.0 oraz modeli biznesowych wykorzystujących rozwiązania cyfrowe, opartych na gromadzeniu, analizie, wymianie i przetwarzaniu danych.

Rezultatem interwencji będzie usprawnienie realizacji procedur administracyjnych, poprawa wydajności cyfrowego świadczenia usług publicznych, mierzonej w oparciu o cztery „najwyższe” testy porównawcze, zgodnie z raportem Komisji Europejskiej e-Government Benchmarking Report 2020, zwiększenie podaży, jakości i dostępności e-usług publicznych o wysokim poziomie dojrzałości, gwarantujących pełną dostępność on-line (minimum na 4 poziomie dojrzałości e-usługi publicznej), szczególnie w obszarach kluczowych dla mieszkańców i przedsiębiorców, a także łatwiejszy i szerszy dostęp do zasobów, w tym danych i informacji gromadzonych w sektorze publicznym.

Rezultaty wsparcia będą widoczne przede wszystkim w sektorze publicznym oraz MŚP.

W zakresie dotyczącym cyfryzacji pomoc skierowana zostanie w szczególności na:

- zwiększenie podaży, podnoszenie jakości i użyteczności e-usług sektora publicznego (w tym wspieranie projektów m.in. z zakresu e-administracji i e-zdrowia³) przy zapewnieniu ich zintegrowanego charakteru, interoperacyjności oraz pełnej dostępności online⁴ oraz digitalizację i zwiększenie dostępności danych publicznych (w tym ich standaryzację i strukturyzację), a także cyfrowych zasobów o znacznym potencjale do ponownego wykorzystania, pozostających w dyspozycji podmiotów sektora publicznego i prywatnego;
- wsparcie rozwoju innowacyjnych rozwiązań w obszarze cyberbezpieczeństwa, rozwój narzędzi służących do zbierania, analizy i wymiany informacji o zagrożeniach, podatnościach i incydentach, rozbudowa infrastruktury służącej podniesieniu poziomu odporności na cyber zagrożenia;
- inwestycje w transformację przedsiębiorstw w kierunku Przemysłu 4.0 i gospodarki opartej na danych, cyfryzacja przedsiębiorstw, zwiększenie wykorzystania systemów procesowych, wsparcie przestawiania się firm na cyfrowy łańcuch dostaw i wprowadzanie produktów i usług opartych na TIK do codziennej działalności, digitalizacja procesów eksportowych, wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw do ponownego wykorzystania informacji lub współdzielenia zasobów przedsiębiorstw, wsparcie rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- rozwój elektronicznych usług publicznych na poziomie regionalnym i lokalnym (tworzenie, cyfryzacja nowych usług, poprawa funkcjonalności i e-dojrzałości istniejących usług, integracja

³ Usługi z zakresu e-zdrowia powinny być realizowane zgodnie z Europejskim Formatem Wymiany Elektronicznej Dokumentacji Medycznej

⁴ Działania zaplanowane do realizacji w programach na perspektywę 2021-2027 pozwolą na wprowadzanie interoperacyjnych i ponadgranicznych usług publicznych. Projekty będą realizowane zgodnie z zasadami wskazanymi w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa oraz Deklaracji talińskiej, w tym: domyślności cyfrowej, jednorazowości, powszechności i dostępności, otwartości i przejrzystości, domyślnej transgraniczności i interoperacyjności oraz niezawodności i bezpieczeństwa

usług, tworzenie i rozwijanie platform służących udostępnianiu usług, rozwój infrastruktury informatycznej jednostek, wsparcie rozwoju systemów elektronicznego zarządzania dokumentacją, rejestrów publicznych, aplikacji i systemów bazodanowych);

- udostępnienie informacji sektora publicznego oraz cyfrowych zasobów pozostających w dyspozycji podmiotów spoza sektora publicznego w zakresie zasobów naukowych, kulturowych i administracji (digitalizacja i udostępnianie zasobów w formie otwartych danych, rozwój repozytoriów cyfrowych wraz z infrastrukturą dla bezpiecznego i długoterminowego przechowywania zasobów, tworzenie i rozwijanie platform służących udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty pozwalający na ponowne wykorzystanie i dalsze przetwarzanie oraz tworzenie aplikacji w oparciu o udostępnione cyfrowo ISP);
- rozwój, modernizacja i integracja danych geodezyjnych zasobów powiatowych oraz zasobów wojewódzkich, ich udostępnienie w celu tworzenia związanych z nimi usług cyfrowych;
- projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej;
- projekty z zakresu usług e-zdrowia oraz informatyzacji jednostek w sektorze ochrony zdrowia mające na celu zapewnienie interoperacyjności i integrację systemów informatycznych świadczeniodawców z centralną architekturą informatyczną e-zdrowia, w tym: wsparcie rozwoju elektronicznej dokumentacji medycznej, rozwiązań z zakresu telemedycyny, sztucznej inteligencji oraz cyfryzacji procesów back-office i rozwoju infrastruktury informatycznej służącej poprawie dojrzałości cyfrowej placówek medycznych;
- projekty z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym;
- projekty w zakresie transformacji cyfrowej MŚP, jako dodatkowy element projektów wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych.

Wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego w tym zaawansowanych kompetencji kadr z zakresu cyberbezpieczeństwa, może stanowić jedynie element każdego z typów projektów realizowanych w ramach CS1(ii).

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH

Katalog beneficjentów

JST, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, organizacje badawcze, organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, podmioty wykonujące działalność leczniczą⁵ udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i MŚP.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- Warunkiem wsparcia nowych lub zmodernizowanych e-usług publicznych będzie ich komplementarność z istniejącymi i planowanymi e-usługami (na poziomie regionalnym i krajowym) i interoperacyjność a także zgodność z założeniami Architektury Informatycznej Państwa⁶.
- Preferowane będą projekty zintegrowane, realizowane w partnerstwach podmiotów szczebla powiatowego i gminnego.
- Preferowane będą projekty wykorzystujące model „chmury obliczeniowej”.

⁵ W rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2024 poz. 799.)

⁶ <https://www.gov.pl/web/krmc/rekomendacje-rady-architektury-it-zespołu-zadaniowego-krmc-w-sprawie-pryncypiow-architektury-informacyjnej-wraz-z-zaleceniami-za-podstawa-budowy-interoperacyjnych-rozwiazan-teleinformatycznych-i-swiadczenia-uslug-w-administracji-rzadowej-ich-publikacje-i-wskazanie-koniecznosci-stosowania-przez-jednostki-administracji-rzadowej>

- Warunkiem wsparcia projektów z zakresu udostępnienia informacji sektora publicznego, będzie zgodność projektów z Dyrektywą w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dyrektywa (UE) 2019/1024). W szczególności zbiory danych o wysokiej wartości powinny być udostępnione bezpłatnie, w formacie nadającym się do odczytu maszynowego, udostępnianego za pośrednictwem interfejsów API oraz w odpowiednich przypadkach, udostępnianego do zbiorczego pobrania.
- Warunkiem wsparcia projektów z zakresu e-zdrowia, będzie posiadanie przez wnioskodawcę pozytywnej opinii ministra właściwego ds. zdrowia w zakresie zgodności projektu z dokumentami strategicznymi i programowymi w obszarze zdrowia cyfrowego oraz jego komplementarności i interoperacyjności z rozwiązaniami centralnymi w zakresie e-zdrowia obowiązującymi na dzień złożenia wniosku o wydanie opinii. Będą one także podlegały uzgodnieniom na forum Komitetu Sterującego zgodnie z przyjętym systemem koordynacji.
- Warunkiem wsparcia projektów z zakresu cyfryzacji powiatowego i wojewódzkiego zasobu geodezyjnego będzie uzyskanie pozytywnej opinii Głównego Geodety Kraju.
- Zakup sprzętu informatycznego, możliwy będzie jako element uzupełniający projekt, niezbędny do budowy, rozbudowy bądź modernizacji systemu teleinformatycznego, pod warunkiem, że przeprowadzona analiza wskazała na niedostępność zasobów.
- Wsparcie kompetencji cyfrowych kadr zaangażowanych w świadczenie usług, produktów lub procesów cyfrowych, przyczyniających się do wzmocnienia efektów operacji, w szczególności w obszarze cyberbezpieczeństwa, realizowane będzie w ramach finansowania krzyżowego do wysokości 15% współfinansowania unijnego.
- W ramach projektów w zakresie transformacji cyfrowej MŚP będzie możliwe jedynie wdrożenie specjalistycznych rozwiązań cyfrowych dopasowanych do potrzeb przedsiębiorstwa.

Główne grupy docelowe

Mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione poprzez rozwój umiejętności cyfrowych. Wsparcie będzie kierowane z zachowaniem zasad równości szans i dostępności (proces rekrutacji zaplanowany tak, aby nikomu nie ograniczał dostępu, materiały szkoleniowe w formie dostępnej). Konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów, rezultatów projektu poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania i stosowania w produktach projektu standardu dostępności cyfrowej WCAG 2.1. na poziomie AA. Treści sektora publicznego udostępniane będą zgodnie z

dyrektywami (UE) 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług i (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego. Udostępnianie zasobów ze źródeł administracyjnych w ramach rozwoju e-administracji, digitalizacji zbiorów w postaci cyfrowej, czy rozwój e-zdrowia służyć będzie realizacji zasady włączenia społecznego, i zapewni m.in. osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym szeroki udział w życiu społecznym.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach celu szczegółowego istnieje możliwość realizacji przedsięwzięć międzyregionalnych komplementarnych z interwencją w ramach Programu Interreg Europa 2021-2027. Podejmowane będą też działania komplementarne z Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Programem Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Interakcje cyfrowe obywateli z instytucjami publicznymi (tak, by obywatele, przedsiębiorstwa i organy publiczne mogły wykorzystać możliwości płynące z cyfryzacji) zostały określone jako inwestycje wysoko priorytetowe w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE.

Działania realizowane w obszarze CS 1(ii), a zwłaszcza tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju sieci i usług cyfrowych oraz maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarczego związanego z gospodarką cyfrową są zgodne ze Strategią Jednolitego Rynku Cyfrowego dla Europy. Cyfryzacja usług publicznych jest także zgodna z projektem programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. W tym znaczeniu planowane interwencje wzmocnią działania na rzecz osiągnięcia celu głównego SUE RMB wzrost dobrobytu w obszarze tematycznym Innowacje – wykorzystanie rynku cyfrowego jako źródła talentów i inwestycji.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.2.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO014	Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych	Szt.	8	76
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	57 888	578 884
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	1	12
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO001	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa	6	78
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO002	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	Przedsiębiorstwa	6	78

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR011	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych	Użytkownicy/rok	381 590	2020	496 067	System teleinformatyczny	
II	1(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR002	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	Euro	0	2020	5 126 619 1 820 250	System teleinformatyczny	

2.1.2.1.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	013 Cyfryzacja MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe, ośrodki innowacji cyfrowych, żywe laboratoria, przedsiębiorcy internetowi i przedsiębiorstwa ICT typu start-up, usługi B2B)	18 750 000
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	016 Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji	47 350 327
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	017 Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji zgodne z kryteriami redukcji emisji gazów cieplarnianych lub kryteriami efektywności energetycznej	3 836 400
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	019 Usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka, internet rzeczy w zakresie aktywności fizycznej i	13 427 400

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
				nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym)	

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	01 Dotacja	83 364 127

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	11 257 500
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	72 106 627

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	83 364 127

2.1.2.2. Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

2.1.2.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem wsparcia jest wspieranie konkurencyjności oraz zwiększenie poziomu cyfryzacji MŚP. Realizacja wsparcia przyczyni się do zwiększenia produktywności przedsiębiorstw, zwiększenia intensywności wykorzystania technologii i wiedzy w gospodarce, zwiększenia możliwości adaptacji i dostosowania się przedsiębiorstw do sytuacji rynkowej, rozwoju usług wspierających prowadzenie działalności na wczesnym etapie rozwoju, a także do umiędzynarodowienia działalności MŚP. Realizacja wsparcia przyczyni się także do zwiększenia zaawansowania cyfrowego MŚP.

Rezultaty wsparcia będą widoczne przede wszystkim w sektorze przedsiębiorstw.

Zdolne do konkutowania na rynkach krajowych i zagranicznych lubelskie firmy stworzą silny rynek wewnątrzregionalny, gdzie presja konkurencji wymusi prowadzenie stałej działalności innowacyjnej, ukierunkowanej na usprawnianie procesów (redukcji kosztów, poprawy produktywności) lub podnoszenie jakości oferowanych produktów i usług. Pozytywne doświadczenia projektowe beneficjentów w związku z realizacją cs 1(iii) pomogą przyczynić się do zmiany modelu biznesowego na model traktujący współpracę B+R i wdrażanie rozwiązań innowacyjnych jako źródło przewagi konkurencyjnej i sposób zwiększania efektywności funkcjonowania biznesu. W ten sposób realizacja cs 1(iii) będzie sprzyjać wdrożeniu cs 1(i). Świadomość, że budowa przedsiębiorstwa poprzez rozwój technologiczny przynosi wymierne korzyści ulegnie rozpowszechnieniu.

W zakresie dotyczącym wspierania konkurencyjności MŚP oraz zwiększenia poziomu cyfryzacji przedsiębiorstw pomoc zostanie skierowana w szczególności na:

- inwestycje w MŚP, w szczególności zwiększające ich zaawansowanie technologiczne i zdolność do wdrażania innowacji (przede wszystkim w zakresie rozwiązań w ramach koncepcji Przemysłu 4.0);
- wsparcie MŚP na wczesnym etapie rozwoju, obejmujące inwestycje w infrastrukturę oraz nowoczesne technologie IT służące wprowadzeniu nowych produktów/usług/technologii, w tym wsparcie przedsiębiorstw powracających na rynek po uprzedniej likwidacji działalności;
- internacjonalizację MŚP w celu wzrostu udziału eksportu produktów i usług, w szczególności wysokiej techniki obejmującą m.in. organizację wystaw i spotkań biznesowych mających na celu nawiązanie kontaktów biznesowych oraz zdobycie nowych rynków zbytu, kanałów dystrybucji, w tym elektronicznych hurtowych i detalicznych kanałów dystrybucji, a także organizację wizyt studyjnych, misji gospodarczych oraz udział w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych; interwencja powinna stymulować wdrażanie w przedsiębiorstwach kompleksowych strategii eksportowych oraz poprawę pozycji lubelskich przedsiębiorstw w światowych łańcuchach dostaw;
- tworzenie lepszych warunków dla rozwoju działalności MŚP, w odpowiedzi na zgłaszane przez nie potrzeby, poprzez wsparcie potencjału istniejących regionalnych i lokalnych instytucji prorozwojowych oraz prowadzenie interwencji wspierających działalność przedsiębiorstw (przedsiębiorstwa różnej wielkości, będące na różnych etapach rozwoju), w tym promocja gospodarcza MŚP, w ramach której bezpośrednim i pośrednim adresatem wsparcia jest MŚP;
- budowanie i wzmacnianie powiązań klastrowych wpisujących się w zakres inteligentnych specjalizacji regionu, w tym podnoszenie kwalifikacji koordynatorów oraz kadry biura klastra, wsparcie finansowe klastrów załączkowych (z wyjątkiem umiędzynarodowienia i potencjału infrastrukturalnego) oraz wzrostowych regionalnych w związku z nową usługą;
- wsparcie prorozwojowych usług dla przedsiębiorców, w tym usługi inkubacyjne.

Ważnym elementem planowanych przedsięwzięć będzie również rozwój e-kompetencji w społeczeństwie.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- zapewnienie szerokiego wachlarza wysokiej jakości usług innowacyjnych dla MŚP prowadzących do zwiększenia ich konkurencyjności, produktywności, innowacyjnego rozwoju przy wykorzystaniu potencjału ośrodków innowacji, z uwzględnieniem dostępności odpowiedniej oferty usług, w tym dla przedsiębiorców mających siedzibę poza dużymi ośrodkami miejskimi;
- wsparcie dla MŚP dotyczące inwestycji początkowej, związanej z wyposażeniem/doposażeniem przedsiębiorstwa w celu wprowadzenia na rynek nowych/udoskonalonych produktów/usług/ technologii, jako dodatkowy element projektów wsparcie zastosowania nowoczesnych technologii IT;
- kompleksowe wsparcie promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacja, w powiązaniu z celami zidentyfikowanymi w strategii inteligentnej specjalizacji, począwszy od analizy możliwości wejścia na rynki zagraniczne, poprzez wsparcie w opracowaniu i wdrożeniu strategii wejścia przedsiębiorstwa na rynek zagraniczny, promocję oferty MŚP poprzez udział w targach, wystawach i misjach gospodarczych, tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora, a także rozwijanie zaawansowanych form współpracy międzynarodowej;
- wsparcie MŚP na wczesnym etapie rozwoju;
- usługi inkubacyjne dla nowopowstałych firm;
- budowanie i wzmacnianie powiązań klastrowych;

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

Głównymi beneficjentami wsparcia będą MŚP lub podmioty wdrażające instrumenty finansowe, klastry, natomiast w obszarze dot. tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości regionalne i lokalne instytucje prorozwojowe, a w obszarze promocji oferty MŚP i ich internacjonalizacji – MŚP oraz samorząd województwa jako operator / podmiot koordynujący wsparcie w tym obszarze.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- Wsparcie potencjału regionalnych i lokalnych instytucji prorozwojowych do świadczenia usług dla MŚP poprzedzone zostanie analizą potrzeb rynku oraz zapewniona zostanie spójna komunikacja dotycząca oferty IOB.
- W ramach CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego wybranych działań

Główne grupy docelowe

Grupy docelowe objęte wsparciem: MŚP i ich pracownicy, klastry, członkowie klastra.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla

wniosek o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

Zostanie to zapewnione poprzez zastosowanie zasady projektowania uniwersalnego z uwzględnieniem specyficznych potrzeb użytkowników. Projektowane systemy teleinformatyczne, dokumenty oraz strony internetowe powinny spełniać standardy WCAG 2.1. na poziomie AA. Rekrutacja uczestników projektu jak i szkoleń będzie uwzględniała możliwość dotarcia do wszystkich zainteresowanych poprzez różne kanały przekazu. Zapewniony zostanie równy dostęp dla kim i/lub OzN do szkoleń/usług doradczych. Interwencja EFRR w działaniu może wpływać na dostęp do finansowania i doradztwa ze względu na przesłankę jaką jest wiek: młodzi przedsiębiorcy.

Ponadto, zostaną wdrożone działania promujące równość szans lub środki promujące zaangażowanie kobiet, w szczególności młodych. Przewidziane zostaną działania umożliwiające podnoszenie wiedzy i świadomości dot. m.in. wsparcie kompetencji zarządzania różnorodnością, wsparcia kompetencji managerskich kobiet, unikania stereotypów itp.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach Działania w CS 1(iii) przewidziano przedsięwzięcia międzyregionalne i transnarodowe związane z promocją przedsiębiorstw. Projekty w ramach tego celu szczegółowego przyczynią się do wspierania konkurencyjności oraz zwiększania poziomu cyfryzacji MŚP. Zwiększenie konkurencyjności i umiędzynarodowienia małych i średnich przedsiębiorstw zostały określone jako inwestycje wysoce priorytetowe w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE. Planowane interwencje wzmocnią działania na rzecz osiągnięcia celu głównego SUE RMB: wzrost dobrobytu w obszarze tematycznym Innowacje – wykorzystanie pełnego potencjału MŚP.

Interwencje realizowane w CS 1(iii) będą komplementarne z interwencją w ramach Programu Interreg Europa 2021-2027, a także z Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe będą stosowane do wspierania inwestycji w zakresie budowy lub rozbudowy infrastruktury przedsiębiorstw, mających na celu wprowadzenie nowych lub ulepszonych produktów/usług/procesów w skali przedsiębiorstwa. Planuje się także skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027: łączenia IF z dotacjami w ramach jednej operacji, m.in. dla inwestycji przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, mających utrudniony dostęp do finansowania oraz przedsiębiorstw wracających na rynek po uprzedniej likwidacji działalności.

2.1.2.2.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO001	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa	81	1 224 115
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO002	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	Przedsiębiorstwa	9	47133
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO003	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych	Przedsiębiorstwa	32	405 240
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO004	Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe	Przedsiębiorstwa	39	772

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR002	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	Euro	0	2020	7 007 094 17 221 556,7 7	System teleinformatyczny	
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR003	Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	Przedsiębiorstwa	0	2020	408 227	System teleinformatyczny	
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR004	MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne	Przedsiębiorstwa	0	2020	10454	System teleinformatyczny	
II	1(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wskaźnik specyficzny dla programu	Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki	Szt.	0	2020	307	System teleinformatyczny	

2.1.2.2.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	001 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	19 890 000
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	002 Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	19 890 000
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	005 Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	8 872 500
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	006 Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi	8 872 500
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	021 Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne	13 175 873 46 875 873
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	024 Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania)	5 768-450 8 943 450
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	026 Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP	2 232 450
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	028 Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i sektorem szkolnictwa wyższego	1 143 450
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	029 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i uczelniami wyższymi, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu	435 600
I	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	030 Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym	490 050

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	01 Dotacja	17 333 468 30-120 873
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	03 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	60 999 905 55-087 500
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	05 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego.	2 437 500

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	80 770 873 87-645 873

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
II	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(iii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	80 770 873 87-645 873

2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu

2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

2.1.3.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Działania związane z dostosowaniem do zmian klimatu i podejmowaniem działań zapobiegawczych, mających na celu łagodzenie skutków występowania zagrożeń naturalnych, w tym ekstremalnych zjawisk pogodowych są kluczowym elementem polityki Unii Europejskiej w sektorze środowiska. Dla minimalizowania przyczyn i skutków najczęściej obserwowanych zjawisk katastrofalnych – powodzi i suszy – istnieje potrzeba wsparcia służącej temu infrastruktury, z uwzględnieniem wariantów w najmniejszym stopniu wpływających negatywnie na środowisko naturalne. Potrzebne są działania ukierunkowane na ograniczenie odpływu wody opadowej oraz jej magazynowanie (zarówno w naturalnych zbiornikach retencyjnych jak i w profilu glebowym) oraz na zwiększenie poziomu zagospodarowania/retencjonowania wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania, w szczególności na terenach zurbanizowanych. Dlatego też istotne są inwestycje z zakresu małej retencji oraz rozwoju niebieskiej i zielonej infrastruktury, w szczególności ochrona naturalnych terenów podmokłych, istniejącej zieleni miejskiej oraz zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnych na obszarach zurbanizowanych. W skutecznej ochronie przed skutkami zagrożeń naturalnych znaczącą rolę odgrywają również inwestycje we wsparcie systemów ratownictwa i ostrzegania środowiskowego. Dodatkowym wzmocnieniem podejmowanych działań będzie edukacja mieszkańców terenu, którego dotyczy wsparcie w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych oraz doradztwo sprzyjające neutralności klimatycznej uwzględniające w szczególności racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych, ochronę i przeciwdziałanie skutkom występujących zmian klimatycznych, GOZ oraz efektywność energetyczną i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Rezultatem wsparcia będzie minimalizowanie skutków zmian klimatu dla środowiska, gospodarki i społeczeństwa województwa lubelskiego. Zwiększona retencja wody, mająca na celu spowolnienie lub powstrzymanie odpływu wody (w tym wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych), będzie miała wpływ na poprawę bilansu wodnego oraz na zmniejszenie zagrożenia podtopieniami, powodzią oraz suszą w regionie, co w konsekwencji przełoży się również na ograniczenie strat w środowisku i gospodarce. Wzmocnienie systemów ratownictwa oraz podniesienie sprawności służb ratowniczych wpłyną na poprawę bezpieczeństwa ludności województwa poprzez możliwość szybszej reakcji na zdarzenia będące skutkiem zagrożeń naturalnych. Działania dotyczące adaptacji terenów zurbanizowanych do obserwowanych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk pozwolą na zwiększenie odporności miast na bodźce klimatyczne, poprawią jakość mikroklimatu w przestrzeni miejskiej oraz przyczynią się do kształtowania skutecznej polityki środowiskowej w odpowiedzi na negatywne konsekwencje związane ze zmianami klimatu.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Realizacja celu dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe będzie obejmować w szczególności:

- Rozwój potencjału służb publicznych poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych, w tym doposażenie magazynów przeciwpowodziowych;
- Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego;

- Budowę, przebudowę, rozbudowę, remont budowli i urządzeń dla celów ochrony przed pożarami lasów;
- Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorowisk roślin;
- Zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych;
- Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027;
- Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027;
- Wsparcie systemów doradztwa sprzyjających osiągnięciu neutralności klimatycznej;
- Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego,
- Państwowa Straż Pożarna w zakresie projektu „Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych”, zapisanego w Kontrakcie Programowym w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- Spółki Wodne i ich związki,
- Spółki Wspólnot Gruntowych,
- Spółdzielnie mieszkaniowe, Wspólnoty mieszkaniowe,
- Podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje oświatowe,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- Podmioty Ekonomii Społecznej.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Dofinansowanie działań infrastrukturalnych związanych z poprawą małej retencji na terenie województwa lubelskiego będzie się opierało o założenia Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania

w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna. Wspierane będą projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód.

Wsparcie infrastruktury służącej do zagospodarowywania wód opadowych i roztopowych dotyczyć będzie zrównoważonych systemów, tj. takich które: są potrzebne do przystosowania się do zmiany klimatu, w związku z czym są uwzględnione w planach przystosowania się do zmiany klimatu; wykorzystują zieloną i zielono-niebieską infrastrukturę do zatrzymywania wody w miejscu opadu i mikroretencyjne rozwiązania oparte na przyrodzie; które nie są związane z gospodarowaniem ściekami komunalnymi. Działania związane z budową i modernizacją konwencjonalnej infrastruktury zagospodarowywania wód opadowo-roztopowych będą przedmiotem finansowania pod warunkiem, że nie będą stanowiły głównego elementu projektu i będą ściśle powiązane z komponentami dotyczącymi zatrzymania i wykorzystania wód na miejscu, m.in. poprzez wdrożenie systemowych (kompleksowych) rozwiązań retencjonowania, infiltracji oraz wykorzystania wód opadowych na cele gospodarczo-bytowe (np. nawadnianie lub podlewanie terenów zielonych).

Projekty infrastrukturalne w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe powinny uwzględniać naturalne warunki siedliskowe w obszarze inwestycji, a w przypadku lokalizacji na obszarach objętych formami ochrony przyrody, uwzględniać również zasady ich ochrony zawarte w odrębnych dokumentach planistycznych. Działania z zakresu edukacji dotyczącej kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych mogą być realizowane wyłącznie jako element projektu.

Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu w miastach pow. 20 tys. mieszkańców muszą wynikać z planów adaptacji do zmian klimatu tam, gdzie istnieje lub będzie istniał wymóg prawny, zaś pozostałe miasta muszą zapewnić szeroką partycypację społeczną w wyłonieniu projektów.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

Działania obejmować będą m.in. konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów, rezultatów dla wszystkich użytkowników, poprzez zasadę uniwersalnego projektowania i dostosowania infrastruktury do potrzeb np. OZN. W przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną zastosowany zostanie standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1. na poziomie AA.

W ramach działalności informacyjno-promocyjnej istnieje obowiązek zakupu urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących.

Poprzez zastosowanie standardu dostępności: architektonicznego i cyfrowego, zielono-niebieska infrastruktura będzie dostępna dla ogółu społeczeństwa, w tym będzie odpowiadała także na

specyficzne potrzeby osób w niekorzystnej sytuacji: osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.

W celu szczegółowym realizowane będą zadania dotyczące doradztwa energetycznego w zakresie efektywności energetycznej, OZE i dekarbonizacji ciepłownictwa systemowego.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Działania w CS 2(iv) związane z dostosowaniem do zmian klimatu są wysoce priorytetowe w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019. Działania ukierunkowane na zwiększenie odporności na zjawiska kryzysowe są komplementarne z działaniami wynikającymi z programów o charakterze międzyregionalnym, ponadnarodowym i transgranicznym: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Interwencje w CS uwzględniają założenia SUE RMB w zakresie obszaru tematycznego „Zagrożenia” oraz wpisują się w działania horyzontalne tej strategii – „Klimat”. Wzmocnią dążenia do osiągnięcia celu głównego SUE RMB: wzrost dobrobytu w obszarze „Adaptacja do zmian klimatycznych, zapobieganie i zarządzanie ryzykiem”.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej. Spośród partnerów, którzy mogą wesprzeć proces wdrażania interwencji regionalnej, należy wskazać beneficjentów i uczestników programu LIFE 2021-2027 i podprogramu „Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej”.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.3.1.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO041	Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	Szt.	200	400
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO024	Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych	Euro	557 294	557 294
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO026	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	Ha	15,6	156
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO028	Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi i pożarami	Ha	234 271	468 542
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	28 944	289 442
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	1	6

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR035	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	Osoby	0	2020	2 000 000	System teleinformatyczny	
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR036	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed	Osoby	0	2020	2 000 000	System teleinformatyczny	

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
					niekontrolowanymi pożarami						
III	2(iv)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR037	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)	Osoby	0	2020	2 000 000	System teleinformatyczny	

2.1.3.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	046 Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	2 090 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	058 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powódzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	54 237 160
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	059 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: pożary (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	6 010 232
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	060 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	21 039 600

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	01 Dotacja	83 376 992

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	13 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	28 Obszary wiejskie	45 023 576
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	25 353 416

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(iv)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	83 376 992

2.1.3.2. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej ~~wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej~~

2.1.3.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Uwzględniając cel Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej, zakładający dążenie przez państwa członkowskie do osiągnięcia / utrzymania dobrego stanu wód, kluczową kwestią w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej jest podjęcie działań w sektorze gospodarki wodno-ściekowej ukierunkowanych na poprawę jakości wód. W tym celu istnieje potrzeba wsparcia infrastruktury związanej z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych. Na terenie województwa wymogów dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) w dalszym ciągu nie spełnia 26 aglomeracji z przedziału 2-10 tys. i 2 z przedziału 10-15 tys. RLM. Ponadto istotnym aspektem zrównoważonej gospodarki wodnej jest zapewnienie niezawodności systemów zaopatrzenia w wodę, w szczególności poprzez zmniejszenie ryzyka wystąpienia awarii sieci wodociągowych i wynikających z nich strat w dostawach wody pitnej (wg danych GUS w 2020 r. odnotowano 3 787 awarii sieci wodociągowych, wskaźnik awaryjności - WA 0,17 [uszk./km*rok] wg Programu Inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi) oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej. Podjęte działania pozytywnie wpłyną na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych, stanowiących główne źródło zaopatrzenia ludności i gospodarki w wodę w województwie lubelskim, przyczynią się do poprawy stanu środowiska naturalnego, a także jakości życia mieszkańców, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

W ramach wsparcia zrównoważonej gospodarki wodnej przewiduje się następujące typy projektów:

- projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych;
- projekty z zakresu budowy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody, realizowane w ograniczonym zakresie jako element kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową (w ramach KPOŚK) lub jako samodzielne projekty dla których zapewniony jest odpowiedni sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r., dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych;
- projekty z zakresu modernizacji, naprawy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody, ograniczające straty w dostawach wody do spożycia, zmniejszające ryzyko wystąpienia awarii oraz zwiększające efektywność wykorzystania wody w gminach o liczbie ludności nie większej niż 15 tys. mieszkańców.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną;
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki;
- Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne;
- Spółki wodne i ich związki,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków będzie KPOŚK zawierający listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach. Dofinansowanie do projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, realizowanych na terenie aglomeracji ujętych w KPOŚK, będzie możliwe jedynie w przypadku posiadania obowiązującej uchwały w sprawie wyznaczenia aglomeracji na przedmiotowym obszarze. W tym kontekście wsparcie będą mogły uzyskać wyłącznie aglomeracje, które nie spełniają wymogów dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Projekty będą realizowane w ramach dwóch priorytetów, w kolejności: priorytet 1 aglomeracje w przedziale 10-15 tys. RLM, priorytet 2 aglomeracje z przedziału 2-10 tys. RLM, pod warunkiem, że potrzeby priorytetu 1 zostaną zaspokojone. W uzasadnionych przypadkach w ramach zintegrowanej gospodarki ściekowej w aglomeracji dopuszczalna będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków pod warunkiem zapewnienia ekonomicznie uzasadnionych i trwałych finansowo rozwiązań.

W zakresie zaopatrzenia w wodę priorytetem będzie ograniczanie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wody pitnej. Tego typu projekty będą mogły być wspierane zarówno kompleksowo z gospodarką ściekową jak i niezależnie od projektów ściekowych. Realizacja projektów związanych ze wsparciem systemów zaopatrzenia w wodę polegających na ich budowie będzie dopuszczalna w ograniczonym zakresie jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej (limit na poziomie projektu: 25% kosztów projektu) lub jako samodzielne projekty, gdy na danym terenie zapewniony jest sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (bądź taka zgodność zostanie uzyskana w wyniku zakończenia realizowanych już projektów).

Premiowane będą również projekty, które w znacznym stopniu przyczyniają się do realizacji zapisów SUE RMB, z uwagi na położenie województwa głównie w zlewni rzeki Wisły.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione poprzez działania, które obejmować będą m.in. konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów, rezultatów projektu dla wszystkich użytkowników, poprzez wymóg zasady uniwersalnego projektowania czy dostosowania wspartej infrastruktury do potrzeb np. OzN, przez możliwość samodzielnego użytkowania/obsługi produktu projektu. W

przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną zastosowany zostanie standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1. na poziomie AA.

Działania będą sprzyjać poprawie warunków dla zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych mieszkańców, poprzez dostęp do wysokiej jakości wody do spożycia oraz oczyszczania ścieków, przez to będą miały wpływ na poprawę jakości życia i zdrowia mieszkańców, a tym samym pośrednio ograniczy zjawisko wykluczenia społecznego i ubóstwa.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Inwestycje z zakresu gospodarki ściekowej ukierunkowane na poprawę jakości wód realizować będą założenia Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego –przyczynią się od wzmocnienia działań na rzecz osiągnięcia celu 1.1 „Czystość wód morskich” obszar tematyczny „Biogeny”. Stanowiąc będą również narzędzie do wypełnienia przez Polskę wymogów dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Są także komplementarne z działaniami wynikającymi z programów o charakterze międzyregionalnym, ponadnarodowym i transgranicznym: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 SUE RMB, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.3.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO030	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	Km	0	66
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO031	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków	Km	0	68
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 050	Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych	Szt.	0	14
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO032	Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	RLM	0	15 923
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	0	109 061
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	0	4

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR041	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	Osoby	0	2020	37 963	System teleinformatyczny	
III	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR042	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	Osoby	0	2020	47 174	System teleinformatyczny	

2.1.3.2.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	060 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	3 650 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	062 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia)	8 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	063 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz	5 250 000

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
				efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia) zgodne z kryteriami efektywności	
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	064 Gospodarka wodna i ochrona zasobów wodnych (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, konkretne działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu, ponowne użycie, ograniczanie wycieków)	2 600 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	065 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	25 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	066 Zbieranie i oczyszczanie ścieków zgodnie z kryteriami efektywności energetycznej	5 500 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	01 Dotacja	50 000 000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	10 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	28 Obszary wiejskie	5 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	35 000 000

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	50 000 000

2.1.3.3. Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej

2.1.3.3.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Głównym celem interwencji jest wsparcie wdrażania racjonalnego gospodarowania odpadami ze szczególnym uwzględnieniem hierarchii postępowania z odpadami. Kontynuacja działań związanych z właściwym zagospodarowaniem odpadów wpłynie na ograniczenie wykorzystywania zasobów naturalnych oraz negatywnego oddziaływania na środowisko. Rozbudowa systemu Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w gminach usprawni proces selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, a w szczególności wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych zgodnie z art. 20 Dyrektywy 2008/98/WE. W celu osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu odpadów konieczne jest zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz wzmocnienie infrastruktury do sortowania, a następnie recyklingu i innych procesów odzysku tych odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania bioodpadów i upowszechniania kompostowania domowego. Działania te przyczynią się do realizacji obowiązku ograniczenia ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach, w celu zmniejszenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko jak i wydłużenia czasu eksploatacji składowisk.

Wobec braku w regionie infrastruktury do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (zebrane odpady kierowane są do spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych poza województwo - zachwianie zasady bliskości) wsparciem objęta zostanie instalacja do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa środowiska i zdrowia mieszkańców. Konieczność zapewnienia ciągłości przetwarzania ww. odpadów (szczególnie w sytuacji epidemicznej) przy niewystarczających mocach przerobowych spalarni w skali kraju, wskazuje na potrzebę budowy w województwie niezbędnej infrastruktury unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (zapotrzebowanie na jedną instalację). Istotnym działaniem wpisanym w przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym jest wprowadzanie nisko odpadowych technologii produkcji oraz technologii zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników stosowanych surowców. Przewiduje się również możliwość realizacji działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym. Działania te kierowane będą do mieszkańców, podmiotów publicznych oraz przedsiębiorców.

Rezultatem wsparcia będzie wzmocnienie systemów gospodarki odpadami poprzez modernizację i rozwój niezbędnej infrastruktury do zagospodarowania odpadów komunalnych w szczególności selektywnego zbierania, przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych metod odzysku. Zapewnienie właściwego przebiegu procesu selektywnego zbierania odpadów komunalnych przyczyni się do uzyskania większej liczby frakcji i wyższej jakości zbieranych odpadów surowcowych, co umożliwi ich bardziej efektywne zagospodarowanie oraz zapewni wysokiej jakości produkt na końcu procesu. Zwiększenie wydajności linii sortowniczych zapewni bezpieczeństwo i niezawodność funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie. Inwestycje w kierunku zapobiegania powstawaniu odpadów, naprawy i ponownego użycia oraz recyklingu ograniczą ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach, szczególnie w zakresie ilości odpadów ulegających biodegradacji. Dodatkowe możliwości Zakładów Zagospodarowania Odpadów ukierunkowane na wprowadzenie procesów technologicznych mających na celu zwiększenie stopnia oraz jakości odzysku odpadów materiałowych umożliwią spełnienie wymogów dotyczących osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu i ponownego użycia. Modernizacja istniejących instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, pozwoli również na przystosowanie linii technologicznych do recyklingu

substancji organicznych z selektywnie zbieranych odpadów ulegających biodegradacji. Podjęte działania, w szczególności dotyczące gospodarowania odpadami medycznymi pozytywnie wpłyną na bezpieczeństwo środowiska oraz na zdrowie mieszkańców regionu. Inwestycje związane z gospodarką odpadami przyczynią się do redukcji zasobochłonności i emisyjności przedsiębiorstw oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Realizacja CS w zakresie wspierania przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, będzie obejmować w szczególności kompleksowe projekty w zakresie infrastruktury usprawniającej gospodarkę odpadami zgodną z hierarchią postępowania z odpadami i w tym:

- Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, dotyczące:
 - Infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w tym budowa / modernizacja PSZOK, punktów napraw i przygotowania do ponownego użycia, systemowe zagospodarowanie odpadów w kompostownikach przydomowych),
 - Infrastruktury do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów wraz z procesami przygotowania odpadów do ich odzysku (rozbudowa linii sortowniczych odpadów w celu zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku/recyklingu materiałów, modernizacja instalacji przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji, budowa instalacji do przygotowania wyselekcjonowanych frakcji odpadów do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów oraz do procesów produkcyjnych wykorzystujących odpady jako surowce),
 - Modernizacji procesów technologicznych w istniejących instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów poprzez dostosowanie do przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie;
- Projekty polegające na wsparciu instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych;
- Projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia zasobów, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ;
- Projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty;
- Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa,
- Podmioty Ekonomii Społecznej.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wsparcie działań musi być zgodne z zamierzonym sposobem gospodarowania odpadami uwzględnionym w Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego, z SRWL2030 i innymi dokumentami strategicznymi oraz z horyzontalnymi politykami Wspólnoty, w tym w zakresie osiągnięcia celów ujętych w Dyrektywie 2008/98/WE i hierarchią postępowania z odpadami. Warunkiem wsparcia inwestycji infrastrukturalnych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi będzie ich ujęcie w planie inwestycyjnym stanowiącym załącznik do

zaktualizowanego planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego, natomiast inwestycji infrastrukturalnych dotyczących gospodarowania odpadami innymi niż komunalne w tym odpadami medycznymi będzie ich ujęcie w zaktualizowanym planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego.

Przy wyborze projektów do dofinansowania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi znajdą zastosowanie aspekty dotyczące m.in. analizy ekonomicznej i porównawczej wszelkich możliwych opcji, biorąc pod uwagę koszty utrzymania, amortyzacji, a przede wszystkim koszty alternatywne w postaci niezrealizowania innych, być może o wiele bardziej potrzebnych inwestycji. W zakresie GOZ preferowane będą inwestycje MŚP.

Na wsparcie projektów dotyczących modernizacji MBP i ZZO w zakresie sortowania odpadów zbieranych selektywnie oraz technologii przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji zostanie przekazane maksymalnie 25-30% alokacji na CS 2(vi). Inwestycje w instalacje do przetwarzania odpadów zmieszanych mające na celu zwiększenie stopnia odzysku surowców dobrej jakości, bez wzrostu mocy przerobowych tych instalacji, mogą być dopuszczone w ograniczonym zakresie, pod warunkiem wykazania wzrostu odzysku surowców oraz zapewnienia wysokiej jakości produktu na końcu procesu.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione poprzez działania, które obejmują m.in. konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów, rezultatów projektu dla użytkowników, poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania czy dostosowania wspartej infrastruktury do potrzeb m.in. OZ, przez możliwość samodzielnego użytkowania/obsługi produktu projektu. W przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną zastosowany zostanie standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1. na poziomie AA.

Działanie będzie adresowane min. do osób wykluczonych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami, które są najbardziej narażone na zjawisko ubóstwa.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i

obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Realizowane inwestycje wpłyną na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz ograniczenie zużycia zasobów naturalnych, zmniejszając tym samym presję na środowisko. Podniesienie efektywności zbierania odpadów przełoży się również na poprawę czystości wód, w tym Morza Bałtyckiego. Planowane interwencje przyczynią się do wzmocnienia działań na rzecz osiągnięcia celu 1.1 „Czystość wód morskich”. Zaplanowane działania wspierające transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej są komplementarne z działaniami wynikającymi z programów o charakterze międzyregionalnym, ponadnarodowym i transgranicznym: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej. Spośród partnerów, którzy mogą wesprzeć proces wdrażania interwencji regionalnej, należy wskazać beneficjentów i uczestników programu LIFE 2021-2027 i podprogramu „Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia”.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.3.3.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO107	Inwestycje w do selektywnego zbierania odpadów	Euro	0	16 520 000
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO061	Liczba wspartych zakładów	Szt.	0	3

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
					zagospodarowania odpadów			
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO001PLR0479	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych	Przedsiębiorstwa Szt.	0	13
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO002	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	Przedsiębiorstwa	0	13
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	0	181 770
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategie	0	6

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
III	2(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR103	Odpady zbierane selektywnie	Tony / rok	0	2022	550	System teleinformatyczny	

2.1.3.3.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	046 Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	1 180 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	067 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, ich minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu	20 060 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	070 Gospodarowanie odpadami przemysłowymi i handlowymi: odpady reszkowe i niebezpieczne	5 900 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	071 Promowanie wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców	6 707 379
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	072 Wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców spełniających kryteria efektywności	648 500
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	075 Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP	15 576 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	01 Dotacja	50 071 879

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	15 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	28 Obszary wiejskie	12 517 970
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	22 553 909

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vi)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	50 071 879

2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

2.1.3.4.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Województwo lubelskie charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi oraz dużą różnorodnością biologiczną i krajobrazową. Jednak z uwagi na postępującą ekspansję człowieka, przekształcenia i degradację siedlisk, nadmierną eksploatację zasobów naturalnych, jak również zanieczyszczenie środowiska oraz nasilające się zagrożenia naturalne związane ze zmianami klimatu, w tym rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych, istnieje potrzeba podjęcia działań zmierzających do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej środowiska przyrodniczego. Wsparcie uzyskają przedsięwzięcia zwiększające potencjał przyrodniczy regionu przez działania bezpośrednio związane z ochroną zagrożonych wyginięciem oraz rzadkich gatunków i siedlisk przyrodniczych. Dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego istotna będzie również budowa i rozwój ośrodków oraz centrów ochrony bioróżnorodności, a także rozwój zielonych oraz niebieskich inwestycji. Ponadto z uwagi na dynamiczny rozwój turystyki na terenie województwa istnieje potrzeba ochrony miejsc o znacznych walorach przyrodniczych poprzez rozbudowę infrastruktury, ułatwiającej kanalizowanie ruchu turystycznego na obszarach chronionych. Dodatkowym instrumentem, który przyczyni się do kompleksowej ochrony bioróżnorodności regionu będzie wsparcie systemu zarządzania chronionymi zasobami przyrody, w tym planowanie oraz wdrażanie właściwych rozwiązań ochronnych dla obszarów chronionych. Przewiduje się możliwość realizacji działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej jako elementu szerszego projektu. Jednym z celów jest również przywrócenie funkcjonalności środowiskowej terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą. W celu minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców województwa kontynuowane będzie wsparcie usuwania ze środowiska wyrobów zawierających azbest. Efektem powyższych działań będzie wzmocnienie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody, zmniejszenie antropopresji na obszary cenne przyrodniczo, a także skuteczna ochrona zasobów różnorodności biologicznej oraz trwałe zachowanie jej wszystkich elementów, w tym życia i zdrowia ludzi.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Realizacja CS w zakresie sprzyjania bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszenie zanieczyszczenia możliwa będzie poprzez:

- Działania ochronne mające na celu zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt;
- Monitoring siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, grzybów, zwierząt jako element projektu ochrony bioróżnorodności;
- Budowa, rozwój ośrodków oraz centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime na obszarach miejskich i pozamiejskich, np. banków genowych, ogrodów botanicznych oraz parków miejskich służących ochronie i zwiększaniu różnorodności biologicznej;
- Zwalczanie inwazyjnych gatunków flory i fauny, jako element projektu ochrony bioróżnorodności;
- Rozbudowa i doposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt;
- Przebudowa/remont ośrodków edukacji ekologicznej, w tym doposażenie zaplecza dydaktycznego;
- Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo służącej ograniczeniu antropopresji i degradacji środowiska;

- Opracowanie / aktualizacja dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody;
- Opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej obszaru realizacji projektu ochrony bioróżnorodności jako element projektu;
- Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą;
- Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną;
- Parki Krajobrazowe i Zespoły Parków Krajobrazowych;
- Podmioty sprawujące nadzór lub zarządzające obszarami chronionymi;
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- Podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki;
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- Spółki Wspólnot Gruntowych;
- Organizacje pozarządowe;
- Instytucje oświatowe;
- Ośrodki edukacji ekologicznej;
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska;
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki;
- Spółdzielnie Mieszkaniowe, Wspólnoty Mieszkaniowe,
- Podmioty Ekonomii Społecznej.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Dofinansowaniu będą podlegać projekty zgodne z Programem ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030, zmierzające do poprawy stanu środowiska, redukujące negatywne oddziaływanie działalności człowieka na środowisko naturalne oraz sprzyjające kształtowaniu postaw proekologicznych. Wsparcie infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych będzie ograniczone do inwestycji, które będą służyły wyłącznie ochronie środowiska naturalnego, poprzez skanalizowanie ruchu turystycznego oraz zapewnią ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego w miejscach przemieszczania się i wypoczynku osób zwiedzających. Inwestycje, które nie przyczyniają się do ochrony, odnowy oraz zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, takie jak parkingi, drogi dojazdowe, nie będą kwalifikowane. Projekty realizowane na obszarach chronionych w celu uzyskania wsparcia będą musiały wykazać zgodność zaplanowanych do realizacji zadań z planami ochrony zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz z aktami prawa miejscowego, dotyczącymi zakresu działań dopuszczalnych na obszarze objętym właściwą formą ochrony przyrody, w tym działaniami zidentyfikowanymi w Priorytetowych Ramach Działania (PAF) na lata 2021-27 dla obszarów Natura 2000. Priorytetem będzie opracowanie i poprawa planów działań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz wdrożenie działań zawartych w tych planach. W projektach obejmujących parki miejskie będzie wymagane udokumentowanie wartości przyrodniczej parku, poprzedzonej inwentaryzacją przyrodniczą i zastosowaniem opartych na gatunkach rodzimych działań utrzymujących i zwiększających bioróżnorodność. Na wsparcie projektów infrastrukturalnych nie związanych bezpośrednio z ochroną siedlisk i gatunków chronionych, takich jak ośrodki, centra ochrony bioróżnorodności, banki genowe, ogrody botaniczne, oraz infrastruktura związana z kanalizowaniem ruchu turystycznego zostanie

przekazane maksymalnie 30% alokacji przeznaczonej na ten cel. Wsparcie w zakresie „Remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą” może być udzielone w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obciążony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz Dyrektywą 2004/35. Rekultywacja powinna prowadzić w pierwszej kolejności do przeznaczenia terenu na cele przyrodnicze, do rozwoju nowych terenów zielonych i zielonej infrastruktury, a także terenów spełniających funkcje publiczne oraz społeczne.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione poprzez działania, które obejmują m.in. konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów, rezultatów projektu dla użytkowników, poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania czy dostosowania wspartej infrastruktury do potrzeb m.in. OZN, przez możliwość samodzielnego użytkowania/obsługi produktu projektu. W przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną zastosowany zostanie standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1.

Przy projektowaniu działań z zakresu edukacji ekologicznej uwzględnione zostaną potrzeby wszystkich grup odbiorców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami. Kampanie informacyjne będą realizowane z zachowaniem standardów dostępności, z wykorzystaniem różnorodnych form i kanałów komunikacji, w celu dotarcia do możliwie największej liczby mieszkańców regionu.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Projekty z zakresu odbudowy zasobów przyrodniczych i wzmacniania ochrony i stanu siedlisk i gatunków chronionych wód realizować będą założenia unijnej Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Ww. działania pozostaną zgodne z celami „Czystość wód morskich” oraz „Bogata i zdrowa przyroda” wskazanych w SUE RMB. Są także komplementarne z działaniami wynikającymi z programów o charakterze międzyregionalnym, ponadnarodowym i transgranicznym: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Działania w CS odpowiadają też na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej. Spośród partnerów, którzy mogą wesprzeć proces wdrażania interwencji regionalnej, należy wskazać beneficjentów i uczestników programu LIFE 2021-2027 i podprogramu „Przyroda i różnorodność biologiczna”.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.3.4.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	PLRO071	Liczba wspartych form ochrony przyrody	Szt.	56	262
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO036	Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	Ha	20,7	108
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	FELCO01	Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody	Szt.	1	3
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	PLRO135	Długość wspartych szlaków turystycznych	Km	2,6	18
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	PLRO074	Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody	Szt.	1	10
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	PLRO066	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	tony	0	114 454
III	2(vii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii	Osoby	11 577	115 777

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
					zintegrowanego rozwoju terytorialnego			
III	2(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	1	2

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
III	2(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRR 042	Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne	Szt.	0	Nie dotyczy	300	System teleinformatyczny	
III	2(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR050	Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza	Oso by	0	Nie dotyczy	481 829	System teleinformatyczny	

2.1.3.4.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	074 Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów zgodnie z kryteriami efektywności	2 555 873
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu	15 553 745
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	078 Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000	2 241 104
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	079 Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura	13 969 278

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	01 Dotacja	34 320 000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	5 000 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	28 Obszary wiejskie	22 456 000
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	6 864 000

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
III	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(vii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	34 320 000

2.1.4. Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii

2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

2.1.4.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W odniesieniu do długoterminowej, strategicznej wizji UE związanej z przejściem na gospodarkę neutralną dla klimatu do roku 2050 kluczową kwestią staje się dalsza transformacja sektora energetycznego, w kierunku dekarbonizacji poprzez dywersyfikację źródeł wytwórczych energetyki zrównoważonej oraz poprawy EE. Podjęcie kompleksowych działań zwiększających EE w budynkach użytecz. publ., mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach, a także racjonalne gospodarowanie energią w połączeniu z działaniami związanymi z digitalizacją energetyki wywoła efekt synergii, co pozwoli zredukować emisję gazów cieplarn. i poprawi jakość powietrza w regionie. Dla zmniejszenia zapotrzebowania na energię, potrzebny jest kompleksowy zakres działań modernizacyjnych, zarówno w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych w połączeniu z wymianą systemów ogrzewania na systemy niskoemisyjne wraz z instalacją urządzeń OZE. Znaczącą rolę odgrywają inwestycje w lokalne systemy ciepłownicze, które skutkują ograniczeniem niskiej emisji oraz poprawą bezpieczeństwa dostaw ciepła. Kompleksowe wsparcie działań dot. termomodernizacji oraz zmniejszania zapotrzebowania na energię przyczyni się do rozwiązania problemów społ.-ekonom. związanych ze wzrostem cen energii, co pozwoli na ograniczenie zjawiska ubóstwa energetycznego. Osiągnięcie wysokiej EE staje się koniecznością w odniesieniu do sektora publ. i mieszkaniowego prowadząc do poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Przewiduje się również możliwość realizacji działań informacyjno-edukacyjnych jako wsparcie wykonania wojewódzkich programów ochrony powietrza i uchwał antysmogowych jako element szerszego projektu.

W działaniach przedsiębiorstw doprowadzi to do zmniejszenia wolumenu zużycia energii elektr. i cieplnej w danym sektorze co przełoży się na spadek kosztów prowadzenia działalności i utrzymanie konkurencyjnej pozycji na rynku. Wytwarzanie energii z OZE będzie istotnym elementem obniżenia emisyjności przemysłu oraz dywersyfikacji źródeł wytwarzania w miksie energetycznym regionu. Transformacja ta przyczyni się do minimalizowania skutków zmian klimatu, ochrony jakości powietrza oraz wzmocnienia potencjału energetycznego regionu.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Realizacja celu zwiększenia EE będzie obejmować w szczególności:

- Projekty w zakresie:
 - a) Podnoszenia EE w przedsiębiorstwach wynikające z audytu (np. ograniczenie energochłonności, energooszczędne oświetlenie wewnętrzne i zewnętrzne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja urządzeń OZE);
 - b) Kompleksowej termomodernizacji budynków w przedsiębiorstwach wraz z instalacją urządzeń OZE.
- Zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa;
- Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w procesach wytwórczych w przedsiębiorstwach, w tym przebudowa lub wymiana instalacji technologicznych oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych;
- Przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz

- z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej połączona z termomodernizacją budynków, z wyłączeniem inwestycji w budownictwie jednorodzinnym;
- Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności;
 - Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej / chłodniczej, a także instalacją systemów zarządzania energią oraz promowaniem energooszczędności;
 - Budowa budynków pasywnych przez sektor publiczny, mająca na celu pełnienie przez ten sektor wzorcowej roli w zakresie EE;
 - Efektywne sieci ciepłownicze/chłodnicze wraz z magazynami energii (budowa/rozbudowa/modernizacja), inwestycje do 5 MW mocy zamówionej;
 - Budowa/rozbudowa/przebudowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Mikro, małe przedsiębiorstwa,
- Średnie przedsiębiorstwa oraz duże przedsiębiorstwa, (dotyczy wyłącznie inwestycji w efektywne sieci ciepłownicze/chłodnicze wraz z magazynami energii),
- JST, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub ich związki,
- Spółdzielnie energetyczne, podmioty działające w imieniu klastrów energii, obywatelskie społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej,
- Podmioty prowadzące działalność oświatową lub ich organy prowadzące,
- Podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki,
- Wspólnoty mieszkaniowe, TBS, Spółdzielnie mieszkaniowe,
- Instytucje kultury,
- Szpitale i inne podmioty prowadzące działalność leczniczą,
- Organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.
- Podmioty wdrażające instrumenty finansowe,
- Podmioty Ekonomii Społecznej.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wszystkie projekty będą musiały wykazać pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO₂ i pyłu PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery, zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/WE (zmienionej Dyrektywą 2015/1480/WE), lub wzrostu wykorzystania OZE. Minimalny próg oszczędności energii pierwotnej musi kształtować się na poziomie nie niższym niż 30% (wyjątek budynki wpisane do rejestru zabytków lub podlegające ochronie konserwatorskiej).

Dofinansowanie działań mających na celu poprawę EE będzie opierało się o założenia wynikające z Dyrektywy 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej. W przypadku realizacji projektów dot. głębokiej termomodernizacji konieczne będzie spełnienie warunków, w szczegól. odnoszących się do art. 9c, w związku ze zmianami dot. opomiarowania i informacji o rozliczeniach.

Wsparcie będzie odbywać się również na podstawie Dyrektywy 2018/844. Jednocześnie wsparcie będzie przyznawane zgodnie z ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów, z uwzględnieniem przepisów Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz przepisów ustawy o efektywności energet. W przypadku termomod. budynków na obszarze występowania gatunków chronionych wymagany będzie posiadanie ekspertyzy ornitologicznej/chiropterologicznej.

Projekty dotyczące energooszczędnego oświetlenia powinny być zgodne z Dyrektywą 2009/125/UE, zmienioną dyrektywą 2012/27/UE w sprawie EE.

Premiowane będą projekty wykazujące największą efektywność kosztową w powiązaniu z efektami oszczędnościowymi oraz redukcją emisji gazów cieplarn., a także przeciwdziałające ubóstwu energetycznemu oraz realizowane na obszarach o największych stężeniach pyłowych. Możliwa będzie wyłącznie wymiana pieców węglowych na OZE lub piece gazowe, według hierarchii: 1. OZE. 2. piece gazowe, przy czym preferowane będzie podłączenie do sieci ciepłowniczej lub OZE, tam gdzie będzie to możliwe technicznie lub uzasadnione ekonomicznie, z zastrzeżeniem, że od 01.01.2025 r. nie będzie można wymieniać nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na indywidualne kotły zasilane gazem ziemnym (lub innymi paliwami kopalnymi), z wyjątkiem kotłów wybranych do wsparcia przed 2025. Możliwe będzie wsparcie instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znacznym udziale energii z OZE, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła. W ciepłownictwie systemowym dofinansowaniu będą podlegały projekty z wykorzystaniem OZE. W przypadku braku takiej możliwości w oparciu o niskoemisyjne, kogeneracyjne, itp. procesy przemysłowe.

Zakres działań, w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych wynikać będzie z audytów energetycznych. Dodatkowe koszty, niewynikające z audytu, mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że przyczyniają się do kompleksowej realizacji szerszych celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii na rzecz Fali renowacji i stanowią jedynie dodatkowy element projektu o wartości maksymalnie 15% kosztów kwalifikowalnych. Budowa budynków pasywnych (zapotrzebowanie na ciepło EPH+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok) jako nowych obiektów nie może naruszać zapisów Programu odnoszących się do wyłączeń i ograniczeń co do budowy niektórych typów budynków określonych w innych CS lub UP. Ponadto alokacja na budynki pasywne nie powinna przekraczać 3% całkowitej alokacji dla celu szczegółowego 2.1.

Główne grupy docelowe

Mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego

raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

Działania obejmować będą m.in. konieczność zapewnienia dostępu do produktów, rezultatów projektu odbiorcom poprzez wymóg zasady uniwersalnego projektowania. W przypadku robót budowlanych niezbędne będzie przeprowadzenie analizy dostępności i zastosowania rozwiązań technicznych z uwzględnieniem specyficznych potrzeb użytkowników (np. poprzez zainstalowanie przeciwpożarowych sygnałów ostrzegawczych), a usług świadczonych drogą elektroniczną poprzez standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1.

Szczególne zagrożenie stanowi ubóstwo energetyczne dotyczące zwłaszcza osoby mniej zamożne, w tym osoby starsze, rodziców samotnie wychowujących dzieci, osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny wielodzietne. W ramach celu szczegółowego uwzględnione zostanie wsparcie osób dotkniętych lub narażonych na zjawisko ubóstwa energetycznego. Wspieranie inwestycji w zakresie efektywności energetycznej wpłynie pozytywnie na zdrowie i długość życia mieszkańców, a tym samym będzie pośrednio ograniczać zjawisko wykluczenia społecznego i związanego z nim ubóstwa.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Wsparcie działań przewidzianych w celu szczegółowym będzie realizowane też poprzez IIT dla partnerstw z OSI krajowych na zasadach ujętych w części Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia oraz w sekcji Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 2(i) są powiązane i komplementarne z planowanymi interwencjami programów międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych. W ramach celu szczegółowego dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem lubelskim w szczególności poprzez wsparcie działań zmierzających do dekarbonizacji systemów energetycznych w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Realizowane będą projekty mające oddziaływanie europejskie poprzez przyczynianie się do zwiększenia odporności na zmiany klimatu i przystosowania się do tych zmian na obszarze Unii Europejskiej, które będą komplementarne do planowanej interwencji w ramach programów: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 -2027 oraz Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027. Planowane działania odzwierciedlają założenia Celu „Wzrost Dobrobytu” SUE RMB oraz obszaru tematycznego „Energia”. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub

zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

IF zastosowane będą w przypadku wszystkich inwestycji poza budynkami kom. i hist. oraz budynkami użyteczności publ. spełniającymi kryteria warunkujące wsparcie dotacyjne. Planuje się skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozp. ogólnego w celu skrócenia okresu zwrotu z inwestycji. Poziom dotacji będzie uzależniony od osiągniętych efektów oszczędności energetycznej i redukcji emisji CO₂ w wyniku realizacji przedsięwzięcia w stosunku do stanu wyjściowego.

Jednym z kryteriów warunkujących możliwość wsparcia dotacyjnego dla inwestycji w EE budynków publ. jest przyjęcie przez region POP zgodnego z art. 23 dyrektywy 2008/50/WE i dodatkowo egzekwowanie zapisów uchwał antysmogowych w regionach w których stosowne uchwały obowiązują oraz niewprowadzania do tych aktów zmian niekorzystnych z punktu widzenia ochrony powietrza, w szczególności zmian polegających na łagodzeniu ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji lub odroczeniu terminów wejścia w życie tych ograniczeń i zakazów.

Kolejnym kryterium jest wskaźnik dochodów podatkowych gminy (wskaźnik Gg), który powinien być niższy od uśrednionej wartości dla województwa.

2.1.4.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 001	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa	18	~~80~~ 179
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 003	Przedsiębiorstwa objęte z wsparciem instrumentów finansowych	Przedsiębiorstwa	18	~~80~~ 179
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 018	~~Przystępne cenowo i zrównoważone mieszkania o lepszej charakterystyce energetycznej~~ Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	Lokale mieszkalne	492	4 924 4 ~~493~~
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 019	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	M ²	28 534	~~179- 215 303- 964~~
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLR O 165	Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych	Szt.	3 262	~~13- 606 32- 625~~
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 020	Wybudowane lub zmodernizowane sieci ciepłownicze i chłodnicze	Km	1,18	11,81
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	53 607	~~470- 229 536- 076~~
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO 075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	2	~~16~~ 19

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR026	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkaniach w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)	MWh/rok	76 173,27 119 718,11	2020	83 802,68 53 321	System teleinformatyczny	
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tona ekwiwalentu CO ₂ /rok	117 969,11 69 604	2020	82 578,37 48 723	System teleinformatyczny	
IV	2(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR050	Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza	Osoby	0	2020	1 267 902 781 272	System teleinformatyczny	

2.1.4.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	038 Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MSP oraz działania wspierające	949 343 11 449 343
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	040 Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MSP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	21 830 814 39 850 814
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	041 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	24 970 257
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	042 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	286 271 360
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	043 Budowa nowych energooszczędnych budynków	5 325 276
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	044 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	36 335 278 33 988 135
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	045 Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej	67 695 389 25 161 356
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	046 Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości	952 601 1 952 601

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	01 Dotacja	<u>59 503 416 69</u> <u>593 886</u>
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	03 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	<u>29 972 863 62</u> <u>128216</u>
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	05 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego.	<u>29 972 863 62-128</u> <u>216</u>

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	35 219 189
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	28 Obszary wiejskiej	<u>48 462 580 35 834</u> <u>743</u>
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	32 Inne rodzaje terytoriów objętych wsparciem	<u>10 000 000 4 445</u> <u>655</u>
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	<u>43 949 555</u> <u>100 168 549</u>

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(i)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	<u>193 850 318 119 449 142</u>

2.1.4.2. Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

2.1.4.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W procesie transformacji energetycznej gospodarki regionu opartej obecnie głównie na węglu istotną rolę odgrywa zmiana miks energetycznego poprzez wzrost udziału odnawialnych źródeł energii. Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii i redukcja ich emisyjności jest zgodna z polityką zrównoważonego rozwoju i przyczyni się do osiągnięcia zadeklarowanego przez Polskę co najmniej 23% udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. (zużycie łącznie w elektroenergetyce, ciepłownictwie i chłodnictwie oraz na cele transportowe). Rosnące potrzeby energetyczne gospodarki regionu warunkują wzrost znaczenia producentów energii rozproszonej z OZE oraz wspólnot energetycznych np. klastrów energii i spółdzielni energetycznych. Należy dążyć do wzrostu liczby prosumentów i zwiększenia liczby obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym.

Zapewnienie wsparcia dla spółdzielni energetycznych oraz klastrów energii stanowić będzie istotny element we wspieraniu transformacji energetycznej regionu w kierunku uniezależnienia się od zewnętrznych dostawców nośników energetycznych. Samobilansujące się lokalne systemy wytwórców i konsumentów energii mają ważne, wielopłaszczyznowe znaczenie dla prowadzenia dalszego rozwoju w kierunku neutralności klimatycznej i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Województwo lubelskie jest regionem, który obok pasa nadmorskiego uznawany jest za najlepszy do wykorzystania energii słonecznej. Suma rocznego nasłonecznienia wynosi ok. 1050-1150 kWh/m² (średnia dla kraju: 950-1150 kWh/m²).

W związku z powyższym przewidywany jest dalszy rozwój instalacji wykorzystujących promieniowanie słoneczne biomasy, biogazu, geotermii, wody, wiatru oraz pomp ciepła w ciepłownictwie systemowym oraz indywidualnym. Podjęte działania przyczynią się do zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym kraju oraz pozwolą w efektywny sposób wykorzystać atuty położenia regionu (duży stopień nasłonecznienia). Istotny wpływ na skalę wykorzystania OZE ma postęp technologiczny – zarówno w zakresie aktualnie znanych sposobów wytwarzania energii, jak i w zupełnie nowych technologiach, ale także w technologiach magazynowania energii.

Podejmowane interwencje przyczynią się do osiągnięcia celów wyznaczonych na 2030 r. jak i pomogą w uzyskaniu neutralności klimatycznej do 2050 r. Inwestycje w OZE przyczynią się do aktywizacji gosp. regionu, posiadającego zidentyfikowany potencjał odnawialnych źródeł energii, który jest wciąż w znacznym stopniu niewykorzystany. Wzrost wykorzystania energii z OZE na poziomie przedsiębiorstw, a także gospodarstw domowych i lokalnych społeczności przyczyni się do ograniczenia zużycia paliw kopalnych, ograniczenia emisji CO₂ i pyłów do atmosfery na poziomie lokalnym i globalnym, zwiększy efektywność energetyczną wspartych obiektów, ograniczy straty energii przesyłanej na odległość. Pozwoli także na skuteczne rozwiązywanie problemów społeczno-ekonomicznych związanych ze wzrostem cen energii poprzez zmniejszenie zużycia i obniżenie kosztów korzystania z energii uzyskanej z surowców nieodnawialnych przyczyniając się do ograniczenia zjawiska ubóstwa energetycznego. Zapewnienie, w ramach interwencji dot. odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, możliwości usuwania wyrobów zawierających azbest przyczyni się natomiast do minimalizowania negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców województwa.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Realizacja celu promowania odnawialnych źródeł energii będzie obejmować w szczególności:

- Budowa instalacji do produkcji biopłynów i biometanu, biopaliw II i III generacji,

- Budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci), w tym z zapewnieniem możliwości usuwania wyrobów zawierających azbest przed dokonaniem montażu instalacji.
- Budowa i rozbudowa instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła (również z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE).
- Budowa/rozbudowa/przebudowa lokalnych źródeł energii produkujących energię elektryczną i/lub ciepło/paliwa zdekarbonizowane z OZE na potrzeby lokalne, niewymagająca przesyłania jej na duże odległości w oparciu o lokalne zidentyfikowane zasoby lub wraz z infrastrukturą sieciową.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- Spółdzielnie energetyczne, podmioty działające w imieniu klastrów energii, obywatelskie społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej,
- Podmioty prowadzące działalność oświatową lub ich organy prowadzące,
- Podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki,
- Spółdzielnie i Wspólnoty mieszkaniowe, TBS,
- Instytucje kultury,
- Szpitale i inne podmioty prowadzące działalność leczniczą,
- Organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- Spółki Wspólnot Gruntowych,
- Podmioty wdrażające instrumenty finansowe,
- Podmioty Ekonomii Społecznej.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wszystkie wspierane projekty będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO₂ i pyłu PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery, zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/WE (zmienionej Dyrektywą 2015/1480/WE), lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Kluczowe dla oceny projektów będą rozwiązania zapewniające maksymalną dyspozycyjność (wysoka efektywność i współczynnik wykorzystania, sterowalność, wykorzystanie magazynu energii) z relatywnie najniższym kosztem wytworzenia energii oraz zaspokajające lokalne potrzeby energetyczne (ciepło, energia elektryczna, transport), ale także związane z gospodarką odpadami (zgodną z hierarchią postępowania z odpadami) i wykorzystaniem miejscowego potencjału. Interwencja powinna koncentrować się na wszystkich obszarach sprzyjających tworzeniu i rozwojowi zorganizowanych form energetyki prosumenckiej.

Zgodnie z istniejącym potencjałem OZE w regionie priorytetowo traktowane będą projekty dotyczące wykorzystania energii słonecznej i biomasy. Koszty, które mogą być kwalifikowalne a nie są związane bezpośrednio z niniejszym celem szczegółowym, np. usuwanie wyrobów zawierających azbest, wymiana pokrywy dachowej, izolacja termiczna mogą stanowić

maksymalnie 49% kosztów kwalifikowalnych projektu. Koszty związane z usuwaniem ze środowiska wyrobów zawierających azbest nie mogą przekroczyć 10% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Projekty dotyczące wykorzystania biomasy oraz produkcji biokomponentów, biopaliw i biometanu powinny uwzględniać zasady minimalizowania ryzyka wylesiania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, a także powinny uwzględniać konsumpcję produktów z łańcucha dostaw niepowodujących wylesiania zgodnie z Komunikatem do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego zintensyfikowania działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów COM (2019) 353 final. Wytwarzanie biopaliw II i III generacji będzie zgodne z kryteriami środowiskowymi, określonymi w art. 29 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2018/2001 z dnia 11.12.2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycje w elektrownie wodne ograniczone będą wyłącznie do istniejących budowli piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie. Wspierane będą projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód i bez znacząco wpływu na cele obszarów sieci Natura 2000.

Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK. Premiowane będą projekty wykazujące największą efektywność kosztową w powiązaniu z efektami oszczędnościowymi oraz redukcją emisji gazów cieplarnianych, a także przeciwdziałające ubóstwu energetycznemu. Preferowane będą projekty powiązane z magazynowaniem energii.

Główne grupy docelowe

Mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

Działania obejmować będą m.in. konieczność zapewnienia dostępu do produktów, rezultatów projektu odbiorcom poprzez wymóg zasady uniwersalnego projektowania. W przypadku robót budowlanych niezbędne będzie przeprowadzenie analizy dostępności i zastosowania rozwiązań technicznych z uwzględnieniem specyficznych potrzeb użytkowników (np. poprzez zainstalowanie przeciwpożarowych sygnałów ostrzegawczych), a usług świadczonych drogą elektroniczną poprzez standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Wsparcie działań przewidzianych w celu szczegółowym będzie realizowane też poprzez IIT dla partnerstw z OSI krajowych na zasadach ujętych w części Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia oraz w sekcji Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 2(ii) są powiązane i komplementarne z planowanymi interwencjami programów międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych. W ramach celu szczegółowego dopuszcza się realizację przedsięwzięć z partnerami mającymi siedzibę poza województwem lubelskim w szczególności poprzez wsparcie działań zmierzających do dekarbonizacji systemów energetycznych w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Ponadto realizowane będą projekty mające oddziaływanie europejskie poprzez przyczynianie się do zwiększenia odporności na zmiany klimatu i przystosowania się do tych zmian na obszarze Unii Europejskiej, co pozostaje spójne z celami wzrostu dobrobytu SUE RMB, obszary: energia, zagrożenia, działaniami horyzontalnymi „Klimat”. Planowane działania będą zgodne i komplementarne z interwencjami zaplanowanymi w ramach programów: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 -2027 oraz Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe zastosowane będą w przypadku wszystkich typów odbiorców.

Planuje się skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027 w celu skrócenia okresu zwrotu z inwestycji. Instrumenty finansowe będą miały też zastosowanie w przypadku inwestycji realizowanych przez wytwórców, którzy produkowaną energię elektryczną będą sprzedawać w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

2.1.4.2.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IV	2(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO022	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii ciepłej)	MW	13	9639
IV	2(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO097	Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej	Szt.	1	4
IV	2(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność – objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	31 533	315 335
IV	2(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	2	16

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
IV	2(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tona ekwiwalentu CO ₂ /rok	82 803 333 447	2020	74 523 30 102	System teleinformatyczny	
IV	2(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 031	Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)	MWh/rok	0	2020	42 022 53 102 690	System teleinformatyczny	

2.1.4.2.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	047 Energia odnawialna: wiatrowa	1 643 689 2 159 353
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	048 Energia odnawialna: słoneczna	125 805 117 54 104 986
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	049 Energia odnawialna: biomasa	887 323 7 527 323
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	050 Energia odnawialna: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych	1 520 671
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	052 Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna)	4 174 643 45 054 643

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	03 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	124 708 396 43 631 918
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	05 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego.	27 358 714 18 699 394

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
~~IV~~	~~EFRR~~	~~Słabiej rozwinięte~~	~~2(ii)~~	~~03 Miejskie obszary funkcjonalne~~	~~28-800_000~~
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	28 Obszary wiejskie	~~38-016-777-20 777~~ 104
~~IV~~	~~EFRR~~	~~Słabiej rozwinięte~~	~~2(ii)~~	~~32 Inne rodzaje terytoriów objętych wsparciem~~	~~40-000_000~~
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	~~75-250-330 41 554~~ 208

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	~~62 331 312 452-067-107~~

2.1.5. Priorytet V Zrównoważona mobilność miejska

2.1.5.1. Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

2.1.5.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Stopniowa transformacja gospodarki na gospodarkę niskoemisyjną, a tym samym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i innych substancji to kluczowe wyzwanie w kierunku zapewnienia czystego środowiska oraz element długofalowego zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z polityką Unii Europejskiej w obszarze zielonej i zrównoważonej gospodarki wsparcie będzie ukierunkowane na zwiększenie wykorzystania zrównoważonego transportu publicznego oraz bezemisyjnej mobilności w celu lepszego zrównoważenia systemu transportowego, zmniejszenia negatywnego oddziaływania transportu na środowisko oraz redukcji zatłoczenia motoryzacyjnego. Interwencje będą prowadzić do zintensyfikowania ruchu pieszego i rowerowego oraz wsparcia korzystania z innych form mikromobilności (m.in. hulajnogi elektryczne, urządzenia transportu osobistego), rozwoju inteligentnych systemów transportowych ITS, a także wprowadzania rozwiązań ograniczających tzw. niską emisję, poprzez wspieranie działań na rzecz multimodalnej mobilności, oraz integrację transportu.

W ramach celu wspierane będą działania, które przyczynią się do podniesienia popularności multimodalnych form podróży, takich jak: korzystanie ze środków transportu publicznego zamiast pojazdów silnikowych indywidualnych, inwestycji prowadzących do integracji transportu indywidualnego i zbiorowego (w tym parkingów park&ride, bike&ride, wyposażonych w stacje ładowania pojazdów elektrycznych) oraz dążenie do zwiększenia częstotliwości kursowania transportu zbiorowego na obszarach podmiejskich. Istotną kwestią jest zakup taboru o niskiej lub zerowej emisyjności przeznaczanego do publicznego transportu zbiorowego.

W efekcie spodziewane jest zwiększenie atrakcyjności i popularności komunikacji publicznej, dzięki czemu ograniczone zostanie korzystanie z transportu indywidualnego z udziałem pojazdów spalinowych. Wpłynie to korzystnie na realizację celów związanych z ograniczeniem emisji szkodliwych substancji do środowiska oraz zwiększy bezpieczeństwo i komfort uczestników ruchu, a także atrakcyjność przestrzeni publicznych.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Realizacja celu zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej będzie obejmować:

- Zakup oraz modernizację taboru trolejbusowego i niskoemisyjnego taboru autobusowego oraz zeroemisyjnego taboru szynowego dla połączeń miejskich i podmiejskich wraz z niezbędną infrastrukturą.

W przypadku taboru autobusowego, wsparciem będą objęte pojazdy spełniające wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2019/1161/WE zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE, przy czym zakup taboru innego niż bezemisyjny będzie możliwy tylko w przypadku, gdy zakup taboru bezemisyjnego nie będzie uzasadniony z przyczyn eksploatacyjnych lub technicznych.

- Budowę, rozbudowę i przebudowę infrastruktury transportu publicznego, w tym dostosowanie jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany i zwiększające ruch pieszy i rowerowy w centrach miast i ich obszarach funkcjonalnych.
- Inwestycje (budowa, rozbudowa i przebudowa) obejmujące systemy ITS wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność, jak również rozwiązania umożliwiające integrację taryfową i wdrożenie koncepcji „Mobilność jako Usługa” (MaaS), w tym systemy biletowe i aplikacje planowania podróży.

- Działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego, jako element szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową.
- Działania związane z przygotowaniem i aktualizacją Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej opracowywanych i wdrażanych przez odpowiednie organy gmin lub umocowane do tego formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego.

Nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych nie wykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem:

- obiektów P+R („parkuj i jedź”) zlokalizowanych na obrzeżach miast, w miejscach zapewniających integrację z publicznym transportem zbiorowym;
- infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.
- środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów).

Inwestycje objęte wsparciem będą opierać się na odpowiednich Planach Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub innych dokumentach planowania mobilności przyjętych na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja – zgodnie z właściwymi wymogami Umowy Partnerstwa. W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony, jeżeli plan ten: 1. będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski; 2. będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym Komunikacie Komisji dotyczącym SUMP oraz rozporządzeniu UE w sprawie sieci TEN-T; 3. będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację postanowień SUMP.

Priorytetowe wsparcie otrzymają projekty powiązane z wprowadzaniem integracji taryfowej oraz wdrażaniem koncepcji MaaS.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- JST, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną,
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub ich związki,
- Podmioty prowadzące działalność w zakresie paliw alternatywnych,
- Podmioty świadczące usługi transportu publicznego na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenie miast objętych działaniem wyłonione do świadczenia tych usług zgodnie z PZP.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wszystkie wspierane projekty będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO₂ i pyłów PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery, zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/WE (zmienionej Dyrektywą 2015/1480/WE), lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Główne grupy docelowe

Mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej i w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego i właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPP i obowiązek corocznego raportowania KM o zgłoszonych przypadkach niezgodności.

Przy projektowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych i organizacyjnych z zakresu mobilności będą podejmowane obligatoryjne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury i usług transportu miejskiego, zgodnie ze standardem: transportowym, architektonicznym oraz cyfrowym. Wspierana infrastruktura, tabor miejski oraz oferta przewozowa będą odpowiadały na specyficzne potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników, w tym uwzględniały potrzeby osób w niekorzystnej sytuacji: kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi. Działania będą polegały na dostosowaniu miejskiej infrastruktury transportowej do specyficznych potrzeb wszystkich potencjalnych osób w niekorzystnej sytuacji poprzez stosowanie kryteriów premiujących za zaplanowanie działań wyrównujących szanse ww. grup zagrożonych dyskryminacją. Celem podejmowanych działań m.in. w zakresie infrastruktury miejskiej, obiektów inżynierskich i obsługi podróży będzie eliminacja barier i zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Inwestycje będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz kobiet i niechronionych uczestników ruchu.

W celu uniknięcia dyskryminacji pośredniej, jaką jest nierówny dostęp do informacji, której doświadczają osoby państw trzecich zaplanowane zostaną działania by zapewnić powszechnie dostępne, przejrzyste i aktualizowane przez kompetentne instytucje informacje w językach obcych.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Podjęte działania przyczynią się do stopniowej transformacji gospodarki w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, a tym samym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, co stanowi kluczowe wyzwanie w kierunku zapewnienia czystego środowiska oraz element długofalowego zrównoważonego

rozwoju. Wsparciem objęte zostaną działania na rzecz rozwoju mobilności zmierzające do osiągnięcia znacznej redukcji emisji gazów cieplarnianych w miastach, miasteczkach i wraz z obszarami przyległymi (obszary funkcjonalne) komplementarnie do projektów współpracy międzyregionalnej, transgranicznej czy transnarodowej, np. w ramach programów: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 -2027 oraz Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027. Ponadto w ramach CS 2(viii) realizowane będą projekty mające oddziaływanie europejskie poprzez ich wpływ na realizację ogólnoeuropejskich celów związanych z promowaniem zrównoważonej mobilności i ograniczaniem emisji z transportu, a tym samym dążeniem do budowy gospodarki niskoemisyjnej na obszarze Unii Europejskiej. Działania wzmocnią dążenia do osiągnięcia celów klimatycznych SUE RMB, w tym ujętych w systemie „Rozwoju połączeń w regionie” i „Wzrostu dobrobytu”. Realizowane będą też interwencje z obszaru tematycznego „transport – poprawa wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych”. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019. Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.5.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO057	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	Osoby	103	1 031
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	Km	6,2	62
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO098	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	Szt.	1	154
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	39 497	394 971
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	1	6

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR062	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego	Użytkownicy	0	2020	8 745 021	System teleinformatyczny	

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
V	2(viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR064	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	Użytkownicy	188 176	2020	689 644	System teleinformacyjny	
V	2 (viii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	Tona ekwiwalentu CO2/rok	82 803	2020	74 523	System teleinformacyjny	

2.1.5.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu	~~32 584~~ <u>569 11 522 282</u>
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	081 Infrastruktura czystego transportu miejskiego	~~60 151~~ <u>240 76 351 240</u>
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	082 Tabor czystego transportu miejskiego	~~13 338 712~~ <u>16 841 685</u>
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	083 Infrastruktura rowerowa	12 703 535
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	085 Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych: transport miejski	~~6 354~~ <u>768 3 749 337</u>
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	086 Infrastruktura paliw alternatywnych	1 905 530

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	01 Dotacja	~~127 035~~ <u>354 123 073 609</u>

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	31 310 000
V	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	~~95 725~~ <u>354 91 763 609</u>

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(viii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	~~127 035~~ <u>354 123 073 609</u>

2.1.6. Priorytet VI Zrównoważony system transportu

2.1.6.1. Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

2.1.6.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

1. Infrastruktura drogowa oraz infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego

Jednym z kluczowych elementów polityki spójności UE w sektorze transportu jest dążenie do utworzenia jednolitego europejskiego systemu transportu oraz osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu. Wspierane działania będą ukierunkowane na zrównoważony rozwój sektora transportu, m.in. poprzez uzupełnienie deficytów w obszarze infrastruktury, poprawę mobilności, przy jednoczesnym osiągnięciu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń oraz poprawę bezpieczeństwa w ruchu.

Podejmowane działania przyczynią się do wzmocnienia układu powiązań drogowych w regionie, zwłaszcza na obszarach: oddalonych od ośrodków rozwoju gospodarczego, nadgranicznych, o walorach uzdrowiskowych i turystycznych oraz na obszarach miast.

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów:

W zakresie infrastruktury drogowej o kategorii niższej niż drogi krajowe przewiduje się inwestycje zapewniające niezbędne połączenia (poprzez budowę i przebudowę połączeń drogowych) do sieci TEN-T, przejść granicznych, terenów inwestycyjnych, terminali intermodalnych, centrów logistycznych oraz innych gałęzi zrównoważonego transportu.

W zakresie infrastruktury dróg wojewódzkich przewiduje się również:

- inwestycje umożliwiające wykonywanie codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej;
- budowę obwodnic;
- punktowe inwestycje zapewniające poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz inwestycje zwiększające bezpieczeństwo niezmotoryzowanych uczestników ruchu;
- rozwój ITS dla transportu drogowego oraz aktywnej mobilności;
- budowę infrastruktury ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych, spełniającej wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 oraz zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych lub z pomocy zwrotnej, a inwestycja uzasadniona jest odpowiednią analizą popytu i potrzeb.

Tam, gdzie jest to technicznie możliwe, realizowane projekty w zakresie infrastruktury drogowej będą obejmowały zapewnienie retencji i podczyszczania wód opadowych poprzez wykorzystanie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na przyrodzie.

Z zastrzeżeniem obwodnic, inwestycje drogowe realizowane na obszarach miast nie będą obejmowały budowy nowych, ani zwiększenia pojemności lub przepustowości istniejących dróg lub parkingów i nie będą przyczyniały się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego na obszarach miejskich. Inwestycje te będą musiały być spójne z właściwym SUMP, a jeśli przyjęcie tych planów nie jest wymagane – z innymi właściwymi dokumentami planowania mobilności miejskiej.

Wszystkie projekty dotyczące budowy lub modernizacji dróg będą obejmowały dostosowanie dróg do nośności 11,5 tony/oś.

Wszystkie inwestycje w infrastrukturę transportową będą musiały wynikać z odpowiednich dokumentów wypełniających warunek podstawowy lub dokumentów planowania transportu na poziomie lokalnym.

Wsparciem będzie również objęta budowa i modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotywowanego, w tym dróg rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- JST, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Podmioty prowadzące działalność w zakresie paliw alternatywnych.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Projekty realizowane w ramach CS będą musiały wykazać się pozytywnym wpływem na zmniejszenie zatorów i usunięcie wąskich gardeł oraz uwzględniać elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego (przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych, separatory, bariery ochronne, itp.). Preferowane do wsparcia będą projekty charakteryzujące się wysokim stopniem przygotowania przekładającym się na gotowość do ich realizacji.

2. Publiczny transport zbiorowy

Działania skierowane będą na rozwój i zwiększenie dostępności zintegrowanego, multimodalnego publicznego transportu zbiorowego w regionie, obejmującego transport autobusowy i kolejowy, a co za tym idzie na zwiększenie jego konkurencyjności względem indywidualnego transportu drogowego.

Wspierane inwestycje przyczynią się do poprawy wewnętrznej spójności regionu, włączenia społecznego, skrócenia czasu podróży, redukcji emisji zanieczyszczeń oraz poprawy bezpieczeństwa i jakości życia w regionie.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów:

W zakresie publicznego transportu zbiorowego przewiduje się:

- zakup i modernizację⁷ bezemisyjnego taboru kolejowego, dostosowanego do osób o ograniczonej mobilności, wykorzystywanego do pasażerskich przewozów regionalnych o charakterze użyteczności publicznej. Przewozy te wykonywane będą przez operatorów wyłonionych zgodnie z prawem UE (w tym tzw. czwartym pakietem kolejowym⁸). W przypadku umów zawartych po grudniu 2020 r. dofinansowanie dotyczyć będzie zakupu taboru udostępnianego operatorom wybranym w konkurencyjnej procedurze przetargowej w rozumieniu Rozporządzenia 1370/2007, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w tym rozporządzeniu. Realizowane będą te projekty, w których nastąpi pełne rozliczenie korzyści wynikającej z dofinansowania inwestycji taborowej, m.in. możliwe będzie przejęcie taboru przez organizatora po cenie rynkowej bez pomocy publicznej, bądź udostępnienie taboru innym uczestnikom rynku na niedyskryminujących warunkach. Nowo zakupiony tabor będzie wyposażony w ERTMS;
- budowę/rozbudowę bazy utrzymaniowo-naprawczej taboru kolejowego;
- inwestycje w infrastrukturę kolejową zarządzaną przez samorząd terytorialny lub podległe mu jednostki;
- zakup i modernizację taboru autobusowego wykorzystywanego w publicznym transporcie zbiorowym o charakterze użyteczności publicznej, spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów” w rozumieniu dyrektywy 2019/1161 zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE;

⁷ Modernizacja taboru – ulepszenie, polegające na przebudowie, rozbudowie obiektu lub powodujące, iż jego wartość po zakończeniu ulepszenia przewyższy pierwotną wartość użytkową mierzoną kosztami eksploatacyjnymi, wielkością emisji lub innymi miernikami. Remont główny, zmierzający do odtworzenia stanu pierwotnego, nie będzie mieścić się w katalogu możliwych do dofinansowania wydatków.

⁸ Zgodnie ze zobowiązaniem władz polskich, związanym z publicznym wsparciem na restrukturyzację Przewozów Regionalnych/POLREGIO, po grudniu 2020 r. w regionalnych przewozach kolejowych stosowanie innego trybu powierzenia przewozów niż konkurencyjny będzie możliwe w szczególnie wyjątkowych przypadkach, np. gdy operator jest (zgodnie z prawem UE) zintegrowany z zarządcą infrastruktury.

- budowę i modernizację infrastruktury publicznego transportu zbiorowego, w tym węzłów przesiadkowych, obiektów P+R („parkuj i jedź”), przystanków, zatok i wiat, a także infrastruktury ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych wykorzystywanych w publicznym transporcie zbiorowym;
- rozwój systemów cyfrowych transportu publicznego i działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego (systemy typu „wspólny bilet”).

Wybór projektów obejmujących inwestycje w infrastrukturę kolejową będzie dokonywany m.in. w oparciu o kryteria minimalnej częstotliwości pociągów, wielkości obsługiwanego ruchu pasażerskiego lub towarowego oraz zwiększenia punktualności i prędkości handlowej pociągów. Wsparcie dla obiektów P+R będzie możliwe pod warunkiem zlokalizowania ich poza centrami miast, w miejscach zapewniających odpowiednią integrację z publicznym transportem zbiorowym. Wszystkie inwestycje w infrastrukturę transportową, wspierane w ramach CS, będą musiały wynikać z odpowiednich dokumentów wypełniających warunek podstawowy lub dokumentów planowania transportu na poziomie lokalnym.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

Do głównych grup beneficjentów należą jst, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia oraz podmioty świadczące usługi transportu publicznego na zlecenie jst i ich związków na terenie miast objętych działaniem wyłonione w trybie przewidzianym w ustawie o publicznym transporcie zbiorowym.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową podejmowanych interwencji będą mieszkańcy województwa lubelskiego i turyści oraz osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego i właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W ramach obszaru wsparcia będą podejmowane szczególne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury transportu kolejowego i drogowego. Wspierana infrastruktura będzie odpowiadała na potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.

Celem podejmowanych działań m.in. w zakresie transportu kolejowego i drogowego, obiektów inżynierskich i obiektów obsługi podróżnych będzie eliminacja barier i zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z architektonicznym standardem dostępności. Inwestycje będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz niezmotoryzowanych uczestników ruchu.

W celu uniknięcia dyskryminacji pośredniej, jaką jest nierówny dostęp do informacji, której doświadczają osoby z państw trzecich (osoby mieszkające w Polsce o innym pochodzeniu), zaplanowane zostaną działania by zapewnić powszechnie dostępne, przejrzyste i aktualizowane

przez kompetentne instytucje informacje w językach obcych. Działania i przygotowane materiały promocyjne zgodne ze standardem dostępności uwzględniają usługi dostępnościowe – audiodeskrypcja, napisy, tłumacz języka migowego.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach Cs zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Realizowane projekty będą miały wpływ na poprawę mobilności na poziomie europejskim.

Planowany w ramach CS 3(ii) zakres wsparcia wpisuje się pośrednio w Strategię UE dla regionu Morza Bałtyckiego (cel: „Rozwój połączeń w regionie”, obszar: „Transport – Ulepszenie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych”) poprzez m.in. poprawę połączeń w regionie oraz z pozostałą częścią UE, a także zminimalizowanie wpływu transportu na środowisko. Działania są również komplementarne z interwencją w ramach Programów: Interreg Europa 2021-2027 oraz Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 -2027. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019, w tym dotyczących poprawy dostępności transportu publicznego na obszarach peryferyjnych, wiejskich i transgranicznych i dalszego ograniczenia wpływu transportu na środowisko i poprawy jego bezpieczeństwa.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.6.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VI	3(ii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO044	Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T	Km	0	7,35
VI	3(ii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO046	Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T	Km	2,78	34,344
VI	3(ii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO057	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	Osoby	0	365
VI	3(ii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	Km	2,22	22,23
VI	3(ii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	RCO059	Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ladowania)	Szt.	1	9
VI	3(ii)	EFRR	Ślabiej rozwinięte	PLRO 113	Liczba zakupionych jednostek kolejowego taboru pasażerskiego	Szt.	0	4

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VI	3(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR055	Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg	Pasażerokilometr	156 708 188	2020	172 379 007	System teleinformatyczny	
VI	3(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR056	Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej	Osobodni/rok	0	2020	66 020	System teleinformatyczny	
VI	3(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRR022	Liczba osób korzystających z zakupionego lub zmodernizowanego kolejowego taboru pasażerskiego w ciągu roku	Osoby/rok	0	2020	91 368	System teleinformatyczny	

2.1.6.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu	18 915 655,4621 483
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	082 Tabor czystego transportu miejskiego	1 131 495,19625 667
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	083 Infrastruktura rowerowa	11 429 241
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	086 Infrastruktura paliw alternatywnych	13 715 089
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	089 Nowo wybudowane lub rozbudowane drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T	18 355 098
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	090 Nowo wybudowane lub rozbudowane inne krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe	457 170
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	093 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	123 435 798
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	094 Cyfryzacja transportu: transport drogowy	6 628 959,2428 959
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	095 Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych: transport drogowy	228 585
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	107 Bezemisyjny / zasilany energią elektryczną tabor kolejowy	27 430 177,33430 177
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	109 Transport multimodalny (poza miastami)	6 857 544

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	01 Dotacja	228 584 811

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	28 Obszary wiejskie	123 435 798
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	105 149 013

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VI	EFRR	Słabiej rozwinięte	3(ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	228 584 811

2.1.7. Priorytet VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych

2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online

2.1.7.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem interwencji jest poprawa dostępności do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia. Wspierane będą działania zmierzające do modernizacji i unowocześnienia infrastruktury, w szczególności w celu realizacji wysokiej jakości kształcenia, dostępnego dla wszystkich osób. Działania mają na celu w szczególności rozwój oraz wzmocnienie potencjału sprzętowego i infrastrukturalnego ośrodków wychowania przedszkolnego, szkół i placówek ogólnodostępnych do przyjęcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Działania związane z rozbudową infrastruktury będą uwzględniać uwarunkowania demograficzne występujące na danym obszarze oraz zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Istotnym wyzwaniem jest przede wszystkim poprawa warunków kształcenia uczniów z niepełnosprawnościami. Tempo dotychczasowych zmian w tej sferze jest niewystarczające. Konieczność wprowadzenia opisanych wyżej rozwiązań jest ewidentna i niezbędna. Ma szczególne znaczenie zwłaszcza w mniejszych miastach i na obszarach wiejskich, gdzie nakłady pieniężne na edukację dzieci z niepełnosprawnościami są ograniczone. Osoby takie są w większym stopniu narażone na wykluczenie społeczne.

Rezultatem interwencji będzie wzrost jakości kształcenia oraz wzrost dostępności nauczania dla wszystkich uczniów w regionie. Realizacja zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami przyczyni się do wzrostu udziału uczniów z niepełnosprawnościami w nauczaniu w szkołach/placówkach ogólnodostępnych, jak również do wzrostu zatrudnialności nauczycieli, będących osobami z niepełnosprawnościami. Przy realizacji działań związanych z modernizacją i unowocześnianiem obiektów szkolnych będzie stosowany standard dostępności zgodnie z modelem „Przestrzeń dostępnej szkoły”.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Inwestycje w infrastrukturę edukacji przedszkolnej, w tym w szczególności na obszarach deficytowych, m.in.: budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja i modernizacja obiektów na potrzeby prowadzenia działalności edukacyjnej w tym, m.in. place zabaw wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia gwarantującego wysoką jakość kształcenia.
- Adaptacja pracowni symulujących rzeczywiste warunki pracy do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami w szkołach/placówkach ogólnodostępnych.
- Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w celu dostosowania do potrzeb rynku pracy, m.in. budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja i modernizacja infrastruktury placówek oświaty i zapewnienie niezbędnego wyposażenia placówek gwarantującego wysoką jakość kształcenia.
- Inwestycje w infrastrukturę kształcenia ustawicznego zawodowego i praktycznego prowadzonego w formach pozaszkolnych, tj. kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych (z wyłączeniem kursów kompetencji ogólnych), w celu umożliwienia uzyskania i uzupełnienia umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych.
- Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa wyższego zawodowego oraz specjalistyczną infrastrukturę (typu pracownie zawodowe) szkolnictwa wyższego akademickiego prowadzącego studia o profilu praktycznym w celu podniesienia jakości kształcenia i dostosowania do potrzeb rynku pracy, m.in. budowa, rozbudowa, przebudowa, adaptacja i

modernizacja infrastruktury i zapewnienie niezbędnego wyposażenia (dla osób ze specjalnymi potrzebami).

- Inwestycje w infrastrukturę włączającą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W ramach powyższych typów projektów dopuszcza się wzmocnienie potencjału w zakresie wyposażenia ICT podmiotów edukacji przedszkolnej, szkolnictwa wyższego zawodowego, wyższego akademickiego prowadzącego studia o profilu praktycznym oraz kształcenia ustawicznego zawodowego i praktycznego prowadzonego w formach pozaszkolnych, celem świadczenia wysokiej jakości usług edukacyjnych (w tym w zakresie zdalnego nauczania) oraz dostosowania oferty edukacyjnej do szybko zmieniających się technologii i trendów na rynku pracy (z zastrzeżeniem, że inwestycje nie mogą dotyczyć zakresu wsparcia, który będzie objęty KPO).

W ramach ww. typów projektów realizowane będzie przede wszystkim wsparcie na rzecz poprawy dostępności infrastruktury edukacyjnej do wysokiej jakości edukacji dla osób z niepełnosprawnościami, sprzyjającej włączeniu społecznemu. Wspierane działania muszą być zgodne z zasadą uniwersalnego projektowania. Możliwe będzie uzupełnienie infrastruktury przyszkolnej o infrastrukturę sportową, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami o ile wynika to z analizy potrzeb, jest powiązane z celami EFS+ i wspiera rozwój działań integracyjnych, włączających, w ramach walki z wykluczeniem społecznym (z zastrzeżeniem, że wsparcie infrastruktury sportowej nie może stanowić samodzielnego projektu, a wyłącznie być częścią większego projektu oraz zapewniać pełną dostępność do wspartej infrastruktury).

W ramach poszczególnych typów projektów w celu zaspokojenia indywidualnych potrzeb dzieci można wspierać środki mające na celu poprawę zindywidualizowanego podejścia do uczenia się.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia.
- Uczelnie zawodowe i uczelnie akademickie prowadzące studia o profilu praktycznym.
- Organy prowadzące ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki oświatowe.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- Preferowane będą projekty realizowane w oparciu o istniejącą bazę lokalową.
- Preferowane będą projekty realizowane na obszarach wiejskich, na terenie miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją.
- Premiowana będzie komplementarność wsparcia, w tym z EFS+.
- Warunkiem udzielania wsparcia w ramach interwencji w infrastrukturę włączającą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi będzie komplementarność z cs 4f (EFS+).
- Realizowane interwencje będą komplementarne do programów FERS, KPO.
- Warunkiem udzielenia wsparcia w ramach cs 4(ii) będzie zgodność projektu z „Mapą potrzeb w zakresie infrastruktury edukacyjnej i społecznej w województwie lubelskim”.
- Szkoły specjalne i inne placówki prowadzące do segregacji lub utrzymania segregacji jakiegokolwiek grupy defaworyzowanej i/lub zagrożonej wykluczeniem społecznym nie będą wspierane w zakresie infrastruktury i wyposażenia.
- W ramach realizowanych typów projektów nie jest możliwe wsparcie w zakresie podstawowej bazy dydaktycznej, niezwiązanej z nauczaniem praktycznym lub zawodowym.

Główne grupy docelowe

Ośrodki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki oświatowe, Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji, uczelnie z terenu woj. Lubelskiego, ich uczniowie. Mieszkańcy województwa lubelskiego, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez przestrzeganie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN i stosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień. Podejmowane będą działania dotyczące dostosowania infrastruktury gwarantującej równy dostęp dla wszystkich użytkowników, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym OzN, a także rozwiązania pozwalające na wykonywanie edukacji w systemie on-line.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)). Zastosowane będą preferencje dla projektów wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji oraz dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT) w postaci preferencji punktowych w naborach konkurencyjnych, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Celem interwencji jest poprawa dostępności do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia poprzez działania zmierzające do modernizacji i unowocześnienia infrastruktury, co współgra z założeniami SUE RMB, obszar tematyczny: „Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia” wzmacniając szanse na osiągnięcie celów strategii. Istotnym warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zdiagnozowania

potrzeb w regionie, co implikuje analogiczny warunek dostępowy dla potencjalnych partnerów zagranicznych. Zaplanowane działania pozostają komplementarne z działaniami wynikającymi z programu o charakterze międzyregionalnym: Interreg Europa 2021-2027 i transgranicznym: Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Realizowane interwencje będą komplementarne do programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 -2027, a także do programu Erasmus. Program Erasmus+ wyznacza obszary tematyczne, w których możliwe jest nawiązanie współpracy zagranicznej. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.7.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VII	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO066	Pojemność grup w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi	Osoby	118	1 175
VII	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO067	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	Osoby	339	3 390
VII	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięty	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	46 310	463 107
VII	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięty	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	1	10
VII	4(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO121	Liczba wspartych przedszkoli	Szt.	5	47
VII	4(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO125	Liczba wspartych szkół	Szt.	11	113
VII	4 (ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO132	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Szt.	13	126

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel strategiczny	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VII	4(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR070	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi	Użytkownicy/rok	2 557	2020	2 812	System teleinformatyczny	

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VII	4(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR071	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	Użytkownicy/rok	14 317	2020	15 749	System teleinformatyczny	

2.1.7.1.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	121 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem	5-654-200-11 087 488
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	122 Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa podstawowego i średniego	5-122-040-4 918 243
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	123 Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa wyższego	5-986-800-3 817 054
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	124 Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych	16-496-960-16 738 154

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	01 Dotacja	33-260-000-36 560 939

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	16 740 000
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	28 Obszary wiejskie	8-315-000-9 978 000
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	8-205-000-9 842 939

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	33-260-000-36 560 939

2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne

2.1.7.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W regionie zauważalne są dysproporcje terytorialne w dostępie do usług społecznych z dominującą pozycją instytucjonalnych form pomocy. Wskaźnik ubóstwa jest wyższy od przeciętnego w Polsce⁹, a coraz większe wyzwanie dla systemu stanowi postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Ograniczony dostęp do wysokiej jakości usług społ. dotyka w największej mierze osoby wykluczone, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym m.in. rodziny wielodzietne, osoby bezrobotne, dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej, osoby starsze, osoby opuszczające zakłady karne, osoby opuszczające placówki pieczy zastępczej, osoby w kryzysie bezdomności czy osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, osoby z zaburzeniami psychicznymi w tym osoby uzależnione i ich rodziny. W związku z inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, interwencja zostanie skierowana również do osób uciekających z terenów Ukrainy. Kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania negatywnym trendom w obszarze włączenia i integracji społecznej ma rozwój usług świadczonych na poziomie społeczności lokalnych w formach zdeinstytucjonalizowanych. W związku z tym niezbędne jest podjęcie działań związanych ze wsparciem infrastruktury usług społecznych, m.in. w zakresie: poprawy dostępności usług świadczonych w środowisku lokalnym i rodzinnym (przejścia od usług instytucjonalnych do usług dziennych i środowiskowych, wsparcia mieszkalnictwa o charakterze wspomagającym i treningowym, czy deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej).

Celem interwencji jest upowszechnienie dostępu do wysokiej jakości usług społ. poprzez inwestycje w infrastrukturę niezbędną do ich realizacji. Przedmiotowe wsparcie pozwoli na osiągnięcie następujących rezultatów:

- wsparcie mieszkaniowe skierowane do szerokiej grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym dla osób w kryzysie bezdomności, osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze czy młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz migrantów
- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej
- zwiększenie dostępności usług świadczonych w społeczności lokalnej, w tym usług opieki długoterminowej i opieki wytchnieniowej
- integrację obywateli państw trzecich m.in. poprzez zapewnienie pomocy mieszkaniowej

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Działania przewidziane do realizacji obejmują:

- Projekty w zakresie:
 - a) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej, rozwoju usług w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji usług w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k)
 - b) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury społecznej na rzecz integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz w ramach działań skierowanych do obywateli państw trzecich w CS 4i)

⁹ Poniżej relatywnej granicy ubóstwa w 2019 r. było 17,5% mieszkańców przy śr. dla kraju wynoszącej 13,0%. (MPZEiS, s. 75). Powyżej średniej krajowej jest też odsetek osób skrajnie ubogich, który dla makroregionu wsch. wyniósł 8%, przy śr. dla kraju 5,2% (dane GUS za 2020 r.).

- c) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury na potrzeby realizacji usług w społeczności lokalnej w szczególności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych i osób starszych w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k)
- d) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkań treningowych i wspomaganych (w uzasadnionych przypadkach także zakup lokali mieszkalnych na przedmiotowe cele) skierowanej w szczególności dla osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz działań ukierunkowanych na deinstytucjonalizację pieczy zastępczej czy usług dla osób w kryzysie bezdomności w CS 4l)
- e) robót budowlanych i wyposażenia infrastruktury mieszkań treningowych i wspomaganych, mieszkań z usługami/ze wsparciem (w uzasadnionych przypadkach także zakup lokali mieszkalnych na przedmiotowe cele) skierowanej dla cudzoziemców objętych indywidualnym planem integracji w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz w ramach działań skierowanych do obywateli państw trzecich w CS 4i)
- Wsparcie infrastruktury (mieszkania/lokale - z wyłączeniem budowy nowych obiektów) wykorzystywanej w ramach najmu socjalnego, w tym dla cudzoziemców objętych indywidualnym planem integracji w powiązaniu z działaniami EFS+ w ramach rozwoju usług społecznych i zdrowotnych w CS 4k) oraz w ramach działań skierowanych do obywateli państw trzecich w CS 4i)

Wszystkie ww. działania będą komplementarne/realizowane w powiązaniu z działaniami zaplanowanymi do realizacji w ramach FERS m.in w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr opieki długoterminowej w aspekcie społecznym. Wsparcie infrastruktury mieszkaniowej będzie wdrażane w sposób zintegrowany z działaniami z obszarów edukacji, zdrowia, zatrudnienia i opieki społ., celem zapewnienia kompleksowego wsparcia.

Za kluczowe/priorytetowe obszary wsparcia infrastrukturalnego w ramach EFRR w CS 4(iii) należy uznać:

- wsparcie mieszkaniowe skierowane do szerokiej grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym dla osób w kryzysie bezdomności, osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze czy młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz migrantów
- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej
- zwiększenie dostępności usług świadczonych w społeczności lokalnej, w tym usług opieki długoterminowej i opieki wytchnieniowej

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Organizacje pozarządowe

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- ze względu na horyzontalną zasadę deinstytucjonalizacji, środki europejskie mogą być przeznaczane wyłącznie na infrastrukturę placówek świadczących usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi. W związku z powyższym

inwestycje infrastrukturalne w placówki świadczące całodobową opiekę długoterminową w instytucjonalnych formach są niedozwolone. Możliwe będą natomiast inwestycje z EFS+ pozwalające na świadczenie przez te placówki usług w społeczności lokalnej, polegających na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in. w formie wsparcia dziennego, środowiskowego, wsparcia wytchnieniowego, mieszkalnictwa wspomagane i treningowe. Rozbudowa usług środowiskowych przy takich placówkach nie może wzmacniać form instytucjonalnych. Decyzje o udzieleniu wsparcia powinny być poprzedzone analizą dostępnych form świadczenia usług (tj. instytucjonalne, środowiskowe i w rodzinie) oraz uwzględniać indywidualne potrzeby jednostek, które będą odbiorcami usług (w tym preferowane przez nich opcje opieki). Jeśli opcje preferowane przez odbiorców usług nie są dostępne, priorytetem powinno być ich zapewnienie

- warunkiem udzielenia wsparcia w CS 4(iii) będzie zgodność projektu ze zdiagnozowanymi na poziomie regionu potrzebami, określonymi w ramach dokumentu „Mapa potrzeb w zakresie infrastruktury edukacyjnej i społecznej w województwie lubelskim”
- rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, będzie zgodny z założeniami Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (UNCRPD), w tym Komentarzem ogólnym Nr 5 (2017) oraz Uwagami końcowymi dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych (CRPD), Strategią Rozwoju Usług Społecznych - polityka publiczna na lata 2021-2030 (z perspektywą do 2035 r.) jak też z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (aktualizacja 2021-2027) i Strategią na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030”
- realizowane w ramach programu inwestycje w obiekty mieszkalne (w tym infrastruktura mieszkalnictwa o charakterze treningowym i wspomagającym, mieszkań z usługami/ze wsparciem oraz wykorzystywana w ramach najmu socjalnego) nie mogą przyczyniać się do segregacji przestrzennej grup marginalizowanych. Wsparte lokale nie powinny być zapewniane na obszarach odizolowanych od społeczności lokalnej i słabo skomunikowanych
- wsparcie dla ZAZ oraz WTZ ze środków EFRR będzie mieć charakter warunkowy tj. będzie możliwe tylko o ile placówka otrzyma wsparcie z EFS+ zgodnie z warunkami wskazanymi w Programie w CS 4h) oraz gdy będzie wynikało z RPDI
- premiowana będzie komplementarność wsparcia, w tym z EFS+
- w CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego wybranych działań

Główne grupy docelowe

- osoby lub rodziny wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- obywatele państw trzecich, migranci i uchodźcy (szczególnie osoby opuszczające Ukrainę w związku z agresją Federacji Rosyjskiej),
- osoby z niepełnosprawnościami i potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby narażone na umieszczenie w instytucjach całodobowych lub przebywające w instytucjach całodobowych,
- dzieci i młodzież do 18 roku życia przebywające w pieczy zastępczej,
- osoby usamodzielniane (w tym osoby dorosłe),
- osoby w kryzysie bezdomności,
- osoby doświadczające przemocy, w tym przemocy w rodzinie,
- osoby potrzebujące interwencji kryzysowej,
- mieszkańcy obszarów o niezadowalającej dostępności do usług społecznych (w tym słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenów wiejskich).

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione poprzez dostęp do produktów, rezultatów projektu wszystkim obywatelom, w tym poprzez wymóg uwzględnienia zasady uniwersalnego projektowania czy dostosowania wspartej infrastruktury do potrzeb OzN. Dla usług świadczonych drogą elektroniczną działania nakierowane będą na stosowanie standardu dostępności cyfrowej WCAG 2.1. interwencja przyczyni się do zwiększenia równego dostępu do wysokiej jakości usług, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup defaworyzowanych w dostępie do infrastruktury społecznej wynikających z powszechnych negatywnych stereotypów np. mniejszości etnicznych, osób LGBT+.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)).

Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT), zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Celem interwencji jest upowszechnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i integracji społecznej poprzez wsparcie infrastrukturalne. Istotnym warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zdiagnozowania potrzeb w regionie, co implikuje analogiczny warunek dostępowy dla

potencjalnych partnerów zagranicznych. Zaplanowane działania pozostają komplementarne z działaniami wynikającymi z Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 -2027 oraz z Interreg Europa 2021-2027 Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Realizowane będą projekty mające oddziaływanie europejskie, m.in. w zakresie zwiększenia integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich (w tym migrantów) na obszarze Unii Europejskiej, co wpisuje się w SUE RMB w ramach dziedziny: Sąsiedzi - tworzenie wartości dodanej współpracy w obszarze Morza Bałtyckiego poprzez współpracę regionów i krajów sąsiadujących i odpowiada na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019, które dotyczą opracowania i wdrożenia ram integracji cudzoziemców.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.7.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VII	4(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO065	Pojemność nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych	Osoby	17	170
VII	4(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	23 155	231 553
VII	4(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	1	5
VII	4(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	FELCO02	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	Szt.	4	40

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VII	4(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR067	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych przystępnych cenowo i	Użytkownicy/rok	0	2020	170	System teleinformatyczny	

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
					<u>zrównoważonych mieszkań oraz mieszkań socjalnych</u> Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych						
VII	4(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	FELCR02	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne	Osoba/rok	1 344	2020	1 478	System teleinformatyczny	

2.1.7.2.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	125 Infrastruktura mieszkaniowa dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią	11 047 538
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	126 Infrastruktura mieszkaniowa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią)	11 047 538
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	127 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	3-328-000 28 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	01 Dotacja	25-423-076 22 123 076

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	1 860 000
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	23-563-076 20 263 076

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(iii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	25-423-076 22 123 076

2.1.7.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

2.1.7.3.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Stany chorobowe, niepełnosprawność oraz podeszły wiek to czynniki, które w znacznym stopniu zwiększają ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego, przy czym kluczowe znaczenie odgrywa tu utrata zdrowia. Bazując na zapisach Wojewódzkiego Planu Transformacji najistotniejszymi problemami zdrowotnymi w regionie są choroby układu krążenia, (a wśród nich choroba niedokrwienna serca i udary), a także nowotwory. Kluczowym wyzwaniem dla systemu ochrony zdrowia w regionie jest stworzenie warunków realizacji usług w sposób adekwatny do zdiagnozowanych potrzeb i wyrównanie różnic w dostępie do świadczeń w całym regionie, m.in. poprzez wzmocnienie roli Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) i Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej (AOS) w świadczeniu usług zdrowotnych (w obszarach deficytowych wskazanych w WPT jak i MPZ). Istnieje również konieczność zapewnienia większej dostępności do świadczeń szpitalnych realizowanych w trybie opieki jednego dnia. Z uwagi na fakt, że zaburzenia psychiczne stanowią jedną z głównych przyczyn niepełnosprawności, obniżenia dobrostanu jednostki i jej otoczenia oraz skrócenia długości życia, a także wychodząc naprzeciw zmianom systemowym, planuje się wsparcie działań służących wdrażaniu modelu środowiskowego w opiece psychiatrycznej, szczególnie w obszarze zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Bazując na danych MPZ należy wskazać, że zaburzenia psychiczne stanowią 4,5% sumarycznej wartości DALY (liczba utraconych lat życia w zdrowiu). W 2028 r. zapadalność na 100 tys. ludności będzie wyższa o 20,8% w porównaniu do 2019 r. Spośród problemów zdrowotnych zaliczanych do zaburzeń psychicznych najwyższe wzrosty prognozuje się w przypadku zaburzeń depresyjnych - zapadalność większa o 24,55%, a chorobowość o 19,22%. Jednocześnie dane Komendy Głównej Policji za 2020 rok wskazują, że województwo znajdowało się na piątym miejscu pod względem zamachów samobójczych w grupie wiekowej 0 – 18 lat. Kolejnym wyzwaniem jest zwiększenie dostępu do niektórych usług zdrowotnych i powiązanych z nimi usług środowiskowych, szczególnie dla osób starszych, ale także dla osób z niepełnosprawnościami. W tym kontekście konieczne jest dostosowanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększania podaży świadczeń medycznych również realizowanych zdalnie (telekonsultacje, telerehabilitacja, teleopieka).

W rezultacie podjętych działań nastąpi poprawa sytuacji w odniesieniu do priorytetowych obszarów wsparcia tj.:

- zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług w obszarze zdrowia w zakresie POZ i AOS i zmniejszanie nierówności w zakresie opieki zdrowotnej w regionie (przede wszystkim na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich)
- rozwój zdeinstytucjonalizowanych form świadczenia usług zdrowotnych (w tym dla osób starszych i z niepełnosprawnościami) oraz opieki środowiskowej i nowego modelu zdrowia psychicznego w ramach CZP, z naciskiem na problemy dzieci i młodzieży
- efektywne leczenie chorób cywilizacyjnych (m.in.: zaburzenia i choroby psychiczne, uzależnienia, choroby z obszaru kardiologii i onkologii – w tym w zakresie leczenia szpitalnego realizowanego w formule jednego dnia).

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Działania przewidziane do realizacji w ramach celu obejmą:

- Wdrożenie standardów dostępności w POZ w celu poprawy dostępności placówek POZ dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze architektonicznym, cyfrowym, komunikacyjnym i organizacyjnym.
- Rozwój POZ/AOS poprzez budowę, przebudowę i modernizację obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie, m.in. w sprzęt medyczny, w celu poprawy dostępu do świadczeń, w tym przede wszystkim na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich.
- Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych w zakresie opieki długoterminowej świadczonej w formie środowiskowej (w tym dziennej, domowej, paliatywnej i hospicyjnej) oraz środowiskowej opieki psychiatrycznej i Centrów Zdrowia Psychicznego poprzez budowę, przebudowę i modernizację obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie, m.in. w sprzęt medyczny.
- Wzmocnienie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, w tym pozaszpitalnej oraz poprawa dostępności do opieki jednego dnia poprzez budowę, przebudowę, modernizację i/lub wyposażenie, m.in. w sprzęt medyczny.

Każde z ww. działań będzie komplementarne/realizowane w powiązaniu z działaniami zaplanowanymi do realizacji w ramach CS 4 k) – komplementarność wewnątrzprogramowa oraz z FERS w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr medycznych oraz przedstawicieli innych zawodów związanych z ochroną zdrowia.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- wyłączeniu ze wsparcia podlegać będą projekty, które kwalifikują się do otrzymania wsparcia w ramach programów krajowych (w tym m.in. infrastruktura Państwowego Ratownictwa Medycznego),
- warunkiem realizacji wsparcia w zakresie opieki nad osobami z zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz opieki paliatywnej bądź hospicyjnej oraz w zakresie świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych wykonywanych w ramach opieki długoterminowej powinien być rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki nad pacjentem,
- do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z dokumentem „Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r. (w ramach Celu 1.1 [Dostępność] Zapewnienie równej dostępności do świadczeń zdrowotnych w ilości i czasie adekwatnych do uzasadnionych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz Celu 3.2 [Infrastruktura] Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia zgodny z potrzebami zdrowotnymi społeczeństwa) wraz z załącznikami dotyczącymi deinstytucjonalizacji opieki nad osobami starszymi i opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi,
- do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z Mapą potrzeb zdrowotnych na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2026 r.,
- do dofinansowania mogą być przyjęte projekty zgodne z Wojewódzkim Planem Transformacji,
- wsparcie infrastrukturalne ze środków EFRR w ramach CS 4(v) co do zasady może zostać skierowane na finansowanie projektów realizowanych w oparciu o istniejącą bazę lokalową. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku braku możliwości adaptacji istniejących budynków możliwa będzie budowa nowych obiektów,

- działania realizowane w ramach celu powinny służyć wsparciu infrastrukturalnemu podmiotów leczniczych oraz współpracujących z nimi komórek organizacyjnych/funkcjonalnych (zakońców, pracowników i laboratoriów),
- co do zasady, infrastruktura wytworzona w ramach projektu może być wykorzystywana wyłącznie na rzecz udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- dla zapewnienia spójności z krajowymi ramami strategicznymi reformy psychiatrii projekty infrastrukturalne w zakresie reformy zdrowia psychicznego będą realizowane po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
- inwestycje będą skupione przede wszystkim na pierwszym i drugim poziomie referencyjnym i nie będą prowadziły do zwiększenia ogólnej liczby łóżek szpitalnych w systemie ochrony zdrowia, w tym w dziedzinie psychiatrii oraz psychiatrii dziecięcej. Trzeci poziom referencyjny może być wspierany jedynie w ramach kompleksowych projektów Centrów Zdrowia Psychicznego obejmujących inwestycje we wszystkie poziomy referencyjne,
- inwestycje w nowoczesną infrastrukturę i sprzęt szpitali, w tym wsparcie na rzecz diagnostyki będą możliwe, o ile będą nakierowane na rozwój opieki jednego dnia oraz wzmocnienie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,
- premiovane będą projekty zakładające poprawę dostępu do POZ i AOS (zwłaszcza w zakresie wzmocnienia roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych) oraz wspierające rozwój opieki koordynowanej,
- wykluczeniu ze wsparcia podlegają inwestycje infrastrukturalne w placówki świadczące całodobową opiekę długoterminową w instytucjonalnych formach, w tym zakłady opiekuńczo-lecznicze oraz zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze,
- interwencja w obszarze zdrowia będzie podlegała uzgodnieniom zgodnie z przyjętym systemem koordynacji (z uwzględnieniem Komitetu Sterującego do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia),
- w ramach CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego wybranych działań,
- premiovana będzie komplementarność wsparcia, w tym z EFS+,
- w KPO w obszarze zdrowia wdrażane będą reformy przede wszystkim w zakresie leczenia szpitalnego. EFS+ oraz EFRR będą uzupełniać i wzmacniać te reformy poprzez inwestycje w POZ i AOS. Projekty finansowane w ramach programu regionalnego ze środków EFRR lub EFS+ nie mogą powielać zakresu, na który dany podmiot otrzymał wsparcie w ramach KPO.

Główne grupy docelowe

- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby starsze, osoby z ograniczoną sprawnością (w tym z niepełnosprawnościami),
- osoby z kategorii wysokiego ryzyka socjalnego (bezrobotne, ubogie, opuszczające placówki),
- mieszkańcy obszarów o niezadowalającej dostępności do usług zdrowotnych,
- obywatele państw trzecich, migranci i uchodźcy (szczególnie osoby opuszczające Ukrainę w związku z agresją Federacji Rosyjskiej),
- osoby z problemami zdrowia psychicznego (szczególnie dzieci i młodzież),
- osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- noworodki, dzieci i kobiety – w zakresie ambulatoryjnej opieki nad matką i dzieckiem.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzgl. KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozp. 2021/1060,

tak w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podst., jak i przepisy krajowe oraz wytyczne ministra właśc. ds. rozw. reg. Realizacja zasad niedyskryminacji z nich wynikających jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełn., wiek lub orientację seksualną. Główne instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru proj., weryfikacja wniosku o dof., listy kontr. w ramach kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania KM o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie by w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania eduk. w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zasada dostępności i niedyskryminacji będzie w szczególności sposób odnosić się do wspieranej infrastruktury ochrony zdrowia. W wyniku realizowanych projektów nastąpi poprawa dostępu do usług zdrowotnych w wymiarze terytorialnym (na obszarach z niskim dostępem do usług zdrowotnych) oraz indywidualnym, poprzez eliminację barier fizycznych w dostępie do infrastruktury. Wspierana infrastruktura będzie dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Szczególne działania będą adresowane do osób narażonych na dyskryminację w dostępie do placówek systemu ochrony zdrowia ze względu na wiek i sytuację materialną (osoby z terenów z niską dostępnością do wysokiej jakości usług medycznych). Szczególne działania będą również nakierowane na poprawę dostępu do usług zdrowotnych np. osób ze środowisk LGBT+ w tym m.in. egzekwowania praw tych osób jako pacjentów, promowanie działań systemowych w placówkach ochrony zdrowia podnoszących świadomość i kompetencje personelu medycznego w odniesieniu do grup narażonych na dyskryminację.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami i pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Działania w CS 4(v) są spójne i zgodne z obszarem tematycznym „Zdrowie - Poprawa i promowanie zdrowia ludzkiego, z uwzględnieniem aspektów społecznych tej kwestii” SUE RMB - zwiększają szanse osiągnięcia celów strategii. Inwestycje obejmują zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych, w dziedzinach medycyny lub wynikających z potrzeb epidemicznych. Należy podkreślić rolę Wojewódzkich Planów Transformacji - kluczowych dokumentów wskazujących możliwe kierunki wsparcia infrastruktury ochrony zdrowia w danym województwie. Finasowanie i kontraktacja usług zdrowotnych w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia (poprzez Wojewódzkie Oddziały NFZ) czy konieczność uzyskania opinii o celowości inwestycji (wydawanej przez Wojewodę) dla danego projektu, skutkują tym, że w ramach CS włączenie partnerów zagranicznych do inicjatyw jest wydatnie ograniczone. Biorąc pod uwagę przygraniczne położenie województwa lubelskiego przy zewnętrznej granicy UE, IZ będzie starać się zachęcać potencjalnych beneficjentów do korzystania z efektów projektów współpracy międzyregionalnej, transgranicznej czy transnarodowej, np. w ramach instrumentu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027. Zaplanowane działania pozostają komplementarne z działaniami wynikającymi z programu o charakterze międzyregionalnym: Interreg Europa 2021-2027 i transgranicznym: Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.7.3.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VII	4(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO069	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	Osoby/rok	16 695	1 500 000
VII	4(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 133	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą	Szt.	3	35

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VII	4(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR 073	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	Użytkownicy/rok	1 049 997	2020	1 154 996	System teleinformatyczny	

2.1.7.3.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(v)	128 Infrastruktura zdrowotna	38 350 000
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(v)	129 Wyposażenie opieki zdrowotnej	<u>30 186 073 38 450 000</u>

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(v)	01 Dotacja	<u>68 536 073 76 800 000</u>

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(v)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	<u>68 536 073 76 800 000</u>

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(v)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	~~68 536 073,76-800 000~~

2.1.7.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

2.1.7.4.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Wyzwania rozwojowe w zakresie zwiększenia roli wielokulturowego dziedzictwa regionu oraz aktywności sektorów kultury i turystyki wymagają podejmowania wielowymiarowych interwencji. Zgodnie z wnioskami z badania ewaluacyjnego ruchu turystycznego w województwie lubelskim generowany jest przede wszystkim turystyką kulturalną. Dlatego też głównym wyzwaniem w obszarze ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego, związanym z podnoszeniem atrakcyjności turystycznej regionu, jest poprawa stanu zabytków i potencjału szlaków kulturowych, dywersyfikacja produktów i oferty turystycznej regionu, równomierny geograficznie dostęp do oferty kulturalnej i turystycznej, w szczególności mając na uwadze miejsca mniej popularne.

Wsparcie ukierunkowane zostanie na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych przyczyniających się do zwiększania spójności społecznej dzięki umożliwieniu aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym. Interwencje w obszarze kultury są czynnikiem stymulującym zmiany w obszarze innowacji społecznych, zaś efekty tych działań wspierać będą integrację społeczną mieszkańców regionu. Istotnym elementem będzie także eliminowanie barier na jakie napotykają osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji w dostępie do dóbr kultury, braku możliwości czynnego w niej uczestnictwa oraz OzN.

Inwestycje w obszarze dziedzictwa kulturowego będą realizowane z poszanowaniem zasad określonych w Europejskich Zasadach Jakości dla interwencji finansowanych przez UE o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe, które znajdą odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów. W przypadku interwencji w obszarze dziedzictwa kulturowego poprawa warunków infrastrukturalnych ich funkcjonowania nie będzie wyłącznym celem realizowanych działań, natomiast będzie elementem większego przedsięwzięcia zapewniającego zwielokrotnienie efektów gospodarczych i społecznych wspartej infrastruktury. Oczekiwany będzie, iż inwestycje w obszarze kultury będą częścią większej koncepcji rozwoju wspartej infrastruktury zapewniającej dywersyfikację wykorzystania obiektów i uwzględnienie działań generujących dochody. Zgodnie z powyższymi założeniami podjęte zostaną działania zachęcające do korzystania z innych źródeł finansowania, w tym z funduszy prywatnych w procesie inwestycyjnym oraz do poprawy samowystarczalności finansowej wspieranych obiektów.

Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionu, dzięki inwestycjom w obszarze kultury, będzie elementem generującym efekty gospodarcze, jak i wzrost atrakcyjności turystycznej. Bogactwo zasobów turystycznych regionu stanowi dobrze zachowane, atrakcyjne środowisko przyrodnicze, które dzięki działaniom na rzecz poprawy infrastruktury turystycznej przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej oraz rozwoju szeroko rozumianego sektora przemysłu czasu wolnego, w tym tworzenia nowych miejsc pracy w tych sektorach.

W przypadku inwestycji w obszarze turystyki dopuszczone będą przedsięwzięcia realizowane na obszarze jednego regionu, skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, unikając nakładania się i konkurencji oraz mające wpływ na stymulowanie aktywności turystycznej w regionie. Stworzy to możliwość rozwoju funkcji turystycznych jako istotnego czynnika aktywizacji obszaru i źródła dochodu mieszkańców.

Warunki związane z pandemią COVID-19 dowiodły znaczenia cyfryzacji i potrzeby wsparcia instytucji kultury w zakresie stworzenia nowych sposobów upowszechniania dóbr kultury i uczestnictwa w niej. Dostosowanie bieżącej oferty do zmian w sektorze kultury i turystyki będzie istotnym elementem odbudowy aktywności kulturalno-turystycznej w regionie.

W celu zwiększenia wyników w wymiarze społecznym premiowane będą inwestycje komplementarne z działaniami, niezależnie od źródła finansowania, przyczyniające się do realizacji celów szczegółowych EFS+. W celu maksymalizacji wpływu na cele społeczne preferowane będą m.in. projekty, które mają istotny wkład w tworzenie odpornych i trwałych miejsc pracy.

Rezultatem planowanego wsparcia będzie:

- zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego,
- zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego,
- wzrost dostępności do obiektów kultury, w tym dla OzN,
- rozwój zrównoważonej turystyki zapewniający optymalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i poszanowanie społeczności lokalnych, ściśle zintegrowany z miejscowym rozwojem gospodarczym, społecznym i ekonomicznym.

I. Dziedzictwo i kultura

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typy projektów

- Wsparcie obiektów zabytkowych, zespołów tych zabytków wraz z ich otoczeniem do pełnienia funkcji związanych z kulturą poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie, rewaloryzacyjne, renowacyjne, roboty budowlane oraz ich modernizację (z wyłączeniem rozbiórki).
- Przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie /adaptację /dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych.

Wsparcie w ramach powyższych typów projektów, dopuszcza wyłącznie jako ich element:

- a) Zakup, modernizację wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu, roboty budowlane, modernizację infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb OzN),
 - b) Prace konserwatorskie zabytków ruchomych,
 - c) Zapewnienie niezbędnych warunków funkcjonowania instytucji i twórców kultury w sieci.
- Zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym możliwość zapewnienia niezbędnych warunków funkcjonowania instytucji i twórców kultury w sieci (wyłącznie jako element projektu).
 - Projekty z zakresu ochrony dziedzictwa niematerialnego.
 - Projekty dotyczące nowych produktów w dziedzinie kultury.
 - Monitoring i zabezpieczenie obiektów infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń.
 - Rewaloryzacja i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków.
 - Wsparcie dla fundacji kulturalnych, agencji i stowarzyszeń, które mobilizują nowych odbiorców za pomocą narzędzi i usług cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem ułatwiania integracji osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

II. Turystyka

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Wsparcie tworzenia nowych, rozbudowa istniejących miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez roboty budowlane, modernizację, wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie m.in. infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych (kąpieliska, plaże, pomosty, mola, przystanie wodne, bulwary, ścieżki rowerowe, ścieżki edukacyjne i dydaktyczne, promenady).
- Roboty budowlane, modernizacja szlaków turystycznych i wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb OzN).

- Projekty dotyczące nowych produktów w dziedzinie turystyki wykorzystujące walory historyczne, kulturowe i przyrodnicze regionu.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- instytucje i przedsiębiorstwa publiczne,
- sektor prywatny,
- organizacje pozarządowe,
- PES,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- wsparcie w obszarze turystyki nie będzie obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów kubaturowych – budynków, natomiast w sektorze kultury inwestycje w zakresie budowy nowych obiektów będą dopuszczalne tylko w uzasadnionych przypadkach,
- inwestycje będą respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego (w tym ułatwianie dostępu odbiorcom za pomocą narzędzi i usług cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem integracji osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji), zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys,
- uwzględniając potrzebę rozwoju strategicznych relacji z podmiotami otoczenia społeczno-ekonomicznego, przy wyborze projektów znajdą zastosowanie aspekty dotyczące m.in. analizy popytu i oceny potrzeb w celu ograniczenia ryzyka nieefektywności, oddziaływania na bezpośrednie otoczenie i tworzenie miejsc pracy, planu działalności w okresie trwałości projektu oraz trwałości finansowej projektu,
- inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) nie będą wspierane, chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu, nie są one dominującym elementem tego projektu a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w inny sposób przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego,
- w ramach CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego dla wybranych działań.

Główne grupy docelowe

I. Dziedzictwo i kultura

Mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu, turyści.

II. Turystyka

Mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu, turyści.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego i właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą prawa podstawowe (zgodność z Europejską Kartą Praw Podstawowych), zasady równości szans, dostępności i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację

seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne; listy sprawdzające dla wniosków o płatność, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji będą realizowane w projektach poprzez takie rozwiązania architektoniczne, które zapewnią możliwość samodzielnego korzystania z produktów i rezultatów projektów, tj. usług, atrakcji turystycznych, dóbr kulturalnych, przestrzeni, wszystkim użytkownikom. Pozwoli to zwiększyć aktywność wszystkich użytkowników, w tym OzN, seniorów, dzieci w sferze turystycznej i kulturalnej.

Wsparcie w ramach CS będzie adresowane do osób dotkniętych największymi barierami w dostępie do dóbr kultury, w tym mieszkańców małych miast i obszarów wiejskich. Utrudnienia w korzystaniu z oferty kulturalnej związane są głównie z sytuacją finansową, brakiem chęci partycypacji w wydarzeniach kulturalnych, brakami w infrastrukturze, brakiem kompetencji kulturowych oraz ograniczonym dostępem do informacji o wydarzeniach kulturalnych. Poprzez zastosowanie standardu dostępności: architektonicznego, cyfrowego oraz informacyjno-promocyjnego, produkty turystyczne będą dostępne dla ogółu społeczeństwa, w tym również będą odpowiadały na szczególne potrzeby kobiet, osób z niepełnosprawnościami: ruchową, wzrokową, słuchową, intelektualną; osób starszych, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania objęte CS 4 (vi) związane ze wzmacnianiem roli w sektorze kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych wpisują się w obszary tematyczne SUE RMB: Kultura – Kultura i sektory kreatywne oraz Turystyka – Wzmacnianie spójności makroregionu za pomocą turystyki i przyczynią się do realizacji celów tej strategii.

Wsparcie w CS koncentruje się na działaniach tworzących niezbędne warunki dla wzmocnienia roli instytucji i twórców kultury oraz budowania potencjału turystycznego regionu. Efektem działań będzie zwiększenie dostępności oferty kulturalnej oraz rozpoznawalności województwa lubelskiego zagranicą, a także możliwość rozwoju współpracy międzysektorowej dzięki udostępnianiu zasobów np. w celach naukowych. W ramach typów projektów istnieje duży potencjał do prowadzenia działań współpracy nawet w sytuacjach kryzysowych, np. związanych z pandemią, poprzez zwiedzanie muzeów online czy promowanie przedstawień teatralnych za pomocą internetu.

Wsparcie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie (np. tworzenie ścieżek rowerowych) będzie mogło uwzględniać istniejące już inwestycje turystyczne w sąsiednich regionach czy poza granicami kraju. Przyczyni się to do tworzenia szlaków turystycznych o charakterze międzyregionalnym czy transgranicznym.

Zaplanowane działania pozostają komplementarne z działaniami wynikającymi z programów Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021 - 2027 i Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w

prowadzone działania współpracy międzyregionalnej i transgranicznej. Spośród partnerów, którzy mogą wesprzeć proces wdrażania interwencji regionalnej, należy wskazać beneficjentów i uczestników programu Kreatywna Europa 2021-2027, zaangażowanych m.in. w rozwój europejskiej publiczności, w tym zwiększenie uczestnictwa w kulturze

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Inwestycje o charakterze niekomercyjnym, niezarobkowym będą finansowane z dotacji. W ramach CS nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

Instrumenty zwrotne dedykowane będą inwestycjom o potencjałe komercyjnym. Planuje się skorzystanie z opieki przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozp. ogólnego 2021-2027 w celu złagodzenia występującego ryzyka inwestycyjnego.

2.1.7.4.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VII	4(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	Szt.	8	75
VII	4(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO135	Długość wspartych szlaków turystycznych	Km	17,57	120,00
VII	4(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO132	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Szt.	7	66

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VII	4(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	Odwiedzający/rok	813 986	2020	1 017 483	System teleinformatyczny	
VII	4(vi)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR001	Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC/rok	0	2020	15	System teleinformatyczny	

2.1.7.4.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(vi)	165 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych watorów turystycznych i usług turystycznych	52 521 000 40 945 998
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(vi)	166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.	63 519 000 47 549 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Słabiej rozwinięte	4(vi)	01 Dotacja	95 040 000 104 464 998

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
~~VII~~	~~EFRR~~	~~Ślabiej rozwinięte~~	~~4(vi)~~	~~03-Pożyczka~~	~~2 500 000~~
~~VII~~	~~EFRR~~	~~Ślabiej rozwinięte~~	~~4(vi)~~	~~05-Dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego~~	~~2 500 000~~

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Ślabiej rozwinięte	4(vi)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	~~100~~ 040_000 104 464 998

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VII	EFRR	Ślabiej rozwinięte	4(vi)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	~~100~~ 040_000 104 464 998

2.1.8. Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

2.1.8.1. Cel szczegółowy 4h) (EFS+) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

2.1.8.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Charakterystyka obszaru integracji społecznej w województwie lubelskim wskazuje, że ryzyko wykluczenia i sfera ubóstwa dotyczy grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i borykających się z problemem bezrobocia. Niezbędne są działania ukierunkowane przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia, wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji, czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych na równoprawny z większością społeczeństwa udział w życiu społecznym i zawodowym.

Ważnym elementem wsparcia będzie eliminowanie różnego rodzaju barier na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Istotnym jest aktywizacja społeczna i włączenie do rynku pracy osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, które nie są gotowe do podjęcia pracy (biernie zawodowo). Skala tego wyzwania jest szczególnie poważna w mniejszych miastach i na obszarach wiejskich.

Wsparcie zostanie dostosowane do zdiagnozowanych specyficznych potrzeb poszczególnych grup docelowych, co zapewni zindywidualizowane podejście do odbiorców usług. Grupy docelowe przewidziane do objęcia wsparciem są zróżnicowane pod względem wieku, doświadczeń życiowych, zdrowotnym, pochodzenia i miejsca zamieszkania, w związku z tym interwencja powinna być zaplanowana w taki sposób, żeby aktywizacja społeczna lub zawodowa tych osób zakończyła się powodzeniem. Oprócz metod pracy indywidualnej, metod pracy z rodziną, wykorzystanie metod pracy środowiskowej, adresowanej do całych społeczności. Możliwe będzie także wsparcie m.in. w postaci pomocy prawnej, psychologicznej, terapii uzależnień. Przewiduje się również przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu. Działania aktywizacji społecznej prowadzone będą zarówno na rzecz osób jak i ich otoczenia.

Mając na względzie rolę sektora ES w prowadzeniu aktywnej polityki na rzecz integracji społecznej i włączenia społecznego niezmiennie ważne jest podejmowanie wszelkich działań polegających na wzmacnianiu potencjału sektora ES w regionie. Silny i stabilny sektor ES będzie brał aktywny udział w tworzeniu kapitału społeczno - gospodarczego regionu, poprzez rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Wsparcie w obszarze ES będzie nastawione na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w tym osób przybyłych z terenu Ukrainy, w nowych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych. Zakłada się bezpośrednie wsparcie PS m.in. poprzez: świadczenie usług wsparcia dla rozwoju PES i PS, bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Wzmocnieniu sektora ES może służyć większe wykorzystanie potencjału jednostek reintegracyjnych. Przewiduje się również wsparcie działań reintegracyjnych w PS w zakresie tworzenia planów reintegracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem i ich najbliższego otoczenia (m.in. rodzin, środowisk lokalnych), obejmujących m.in. warsztaty animacyjne, szkolenia, doradztwo, wizyty studyjne, wsparcie eksperckie, jak również budowanie zdolności PS do prowadzenia skutecznych działań reintegracyjnych poprzez działania mentoringowe, coachingowe oraz inne formy usług rozwojowych. Potencjał sektora ES może zostać wykorzystany w zakresie zielonej transformacji i łagodzenia jej skutków społecznych, przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii czy włączenia PES w szerszym zakresie w

działania proklimatyczne. Istotny będzie również rozwój PES w obszarze usług społecznych. W celu podniesienia potencjału podmiotów ekonomii społecznej przewiduje się wsparcie w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES, z wyłączeniem kompetencji dotyczących zarządzania przedsiębiorstwem społecznym wraz z dedykowaną alokacją.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- zwiększenie szans na przygotowanie do wejścia lub powrotu na rynek pracy osób wykluczonych, bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- rozwój ES, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze PS w regionie,
- wzrost współczynnika aktywności zawodowej i uczestnictwa w życiu społecznym osób znajdujących się w trudnej sytuacji, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- zmniejszenie poziomu i skutków ubóstwa.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Typy projektów aktywizacja społeczna i zawodowa:

- Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób, rodzin, środowisk lokalnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, w szczególności osób defaworyzowanych na rynku pracy, wykorzystujące instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej oraz wsparcie towarzyszące w postaci: poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze, a także poprawy warunków mieszkaniowych, w tym w ramach podmiotów reintegracyjnych (CIS i KIS) włącznie z tworzeniem nowych podmiotów.
- Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w szczególności wykorzystujące instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej, z uwzględnieniem potrzeb w zakresie asystencji osobistej, w tym także w ramach podmiotów reintegracyjnych (WTZ, ZAZ, CIS, KIS) włącznie z tworzeniem nowych podmiotów, za wyjątkiem WTZ.

Zakłada się, że w efekcie wsparcia (nie dłużej niż 2 lata) w ramach ZAZ część jego uczestników wejdzie na otwarty rynek pracy/zarejestruje się w Urzędzie Pracy, natomiast w efekcie wsparcia (nie dłużej niż 2 lata) w ramach WTZ uczestnikom zostanie zaproponowana realistyczna ścieżka przejścia do ZAZ.

- Podnoszenie świadomości na temat przepisów i polityk antidyskryminacyjnych; współpraca ze społecznościami lokalnymi, społeczeństwem obywatelskim (w tym organizacjami pozarządowymi) i partnerami społecznymi w celu zwalczania dyskryminacji, w tym działania promocyjne, kampanie informacyjne i inicjatywy informacyjne z udziałem „ambasadorów” (osób uznanych i szanowanych w społeczności docelowej).
- Projekty bezpośrednio związane ze zwalczaniem wszelkich form dyskryminacji – stworzenie systemu wsparcia dla osób dyskryminowanych (np. ofiar mowy nienawiści lub przemocy ze względu na orientację seksualną, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność i inne powody).
- Budowanie potencjału partnerów społecznych w obszarze włączenia społecznego w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antidyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększania zdolności do zatrudnienia.
- Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze włączenia społecznego w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antidyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększania zdolności do zatrudnienia.

Typy projektów Ekonomii Społecznej

- Wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy i utrzymania tych miejsc w PS.

- Usługi wsparcia rozwoju ES dla PES i PS, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe OWES.
- Wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w PS.
- Działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów aktywizacja społeczna i zawodowa

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- Instytucje pomocy i integracji społecznej,
- Podmioty świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej,
- Podmioty ekonomii społecznej,
- Podmioty reintegracyjne,
- Instytucje rynku pracy,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego,
- Partnerzy społeczni.

Katalog beneficjentów Ekonomia Społeczna

- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

W ramach wsparcia związanego z aktywizacją społeczną i zawodową zostanie zastosowana preferencja dla udziału osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Główne grupy docelowe

Aktywizacja społeczna i zawodowa

- Osoby lub rodziny wykluczone społecznie, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne)
- Osoby bierne zawodowo
- Osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
- Osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne),
- Osoby wykluczone komunikacyjnie
- Osoby opuszczające zakłady karne
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego,
- Partnerzy społeczni.

Ekonomia Społeczna

- Podmioty ekonomii społecznej
- Podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne
- Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to osoby, o których mowa w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej
- Osoby fizyczne planujące założenie PES/PS lub podjęcie pracy w PS.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Wspierany będzie także równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń i ich ukończenia, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych. Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze zwiększania spójności społecznej przy wykorzystaniu oraz wsparciu zasobów sektora ekonomii społecznej (ES) założone w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w celu szczegółowym 4h) wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu założone w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, w tym celów „Zwiększenia globalnej konkurencyjności Regionu Morza Bałtyckiego”. Wsparcie w obszarze ES będzie silnie nastawione na tworzenie miejsc pracy dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w nowych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych. Poprzez realizację powyższych działań jak również działań w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy zakłada się m.in. wzrost współczynnika aktywności zawodowej i uczestnictwa w życiu społecznym osób znajdujących się w trudnej sytuacji, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co wpłynie na zmniejszenie poziomu i skutków ubóstwa, a tym samym przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. Potencjał sektora ES może zostać wykorzystany w zakresie zielonej transformacji i łagodzenia jej skutków społecznych.

Interwencje realizowane w CS 4h) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.8.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VIII	4h)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO02+04	Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie	Osoby	1 635	5 313

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VIII	4h)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLHILCR01	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	Osoby	3 733	2020	3 720	System teleinformacyjny	
VIII	4h)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR01	Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Osoby	5 180	2020	1 393	System teleinformacyjny	
VIII	4h)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLHCR01	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Szt.	361	2020	891	System teleinformacyjny	

2.1.8.1.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	138 Wsparcie na rzecz ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych	15 650 332
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	152 Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym	1 000 000
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	153 Metody integracji z rynkiem pracy oraz powrotu na rynek pracy osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji	28 331 48327-178-239

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	01 Dotacja	44 981 81543-828-574

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	28 Obszary wiejskie	22 490 907 21 914 285
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	22 490 908 21 914 286

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS	Słabiej rozwinięte	4h)	01 Przyczynianie się do ekologicznych umiejętności i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki.	260 406
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	05 Niedyskryminacja	30 002- 809 28 849 565
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	226 440
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	905 760
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	13 586 400

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4h)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	44 981 81543 828 574

2.1.8.2. Cel szczegółowy 4i) (EFS+) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów

2.2.1.8.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Liczba obywateli państw trzecich przybywających legalnie do Polski wzrasta sukcesywnie na przestrzeni ostatnich kilku lat. W tej grupie dominują osoby w wieku aktywności zawodowej, choć częstokroć przybywają również z osobami bliskimi, w tym z dziećmi. Do niedawna zauważalna była nadreprezentacja mężczyzn, zwłaszcza społeczności Ukraińskiej i Białoruskiej. W wyniku międzynarodowego konfliktu zbrojnego dominującą grupą wśród migrantów, szczególnie w woj. Lubelskim, są obecnie kobiety podróżujące z osobami na utrzymaniu, niemowlętami, dziećmi i osobami starszymi, przy czym duża część z nich zostaje samotnymi opiekunami w wyniku separacji rodzin. Działania będą ukierunkowane na wsparcie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w szczególności migrantów zarobkowych z jednoczesnym uwzględnieniem migracji osób, na skutek ataku Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Wymaga to kompleksowych działań integracyjnych, wsparcia w celu poprawy funkcjonowania w polskim społeczeństwie i aktywizacji zawodowej.

Warunkiem powodzenia działań jest kompleksowość oferowanego wsparcia. Jednocześnie ze względu na to, że osoby wchodzące w skład grupy docelowej są zróżnicowane pod względem przyczyn migracji, wieku, doświadczeń życiowych, zdrowotnym, kultury, interwencja powinna być zaplanowana w sposób zindywidualizowany. Wsparcie zostanie dostosowane do zdiagnozowanych specyficznych potrzeb osób wspieranych, co zapewni zindywidualizowane podejście do odbiorców.

Działania wspierające integrację obywateli państw trzecich w procesie integracji na rynku pracy obejmą działania skierowane bezpośrednio do tych osób, takie jak np. działania w zakresie podniesienia, aktualizacji, dostosowania do polskiego rynku pracy kwalifikacji i kompetencji zawodowych, podniesienie znajomości języka polskiego, wsparcie informacyjne w zakresie przysługujących praw i obowiązków, zasad funkcjonowania polskiego rynku pracy, systemów zabezpieczenia społecznego, w tym opieki zdrowotnej, wsparcie tłumaczeniowe, wsparcie w zakresie kontaktów z lokalnymi instytucjami, pomoc w poszukiwaniu zakwaterowania. Z drugiej strony wsparcie skierowane będzie do pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich w zakresie m.in. przeciwdziałania konfliktom na tle różnic kulturowych, uwzględnienia odmienności kulturowych w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Działania ukierunkowane na integrację w polskim społeczeństwie będą skierowane do obywateli państw trzecich, jak też osób im towarzyszących (np. członków rodzin, w szczególności dzieci). W tym zakresie możliwa będzie realizacja działań m.in. dotyczących tworzenia sieci wsparcia (w szczególności skierowanych do kobiet i dzieci, młodzieży), pomocy psychologicznej, terapeutycznej, znajomości funkcjonowania polskiego państwa w zakresie m.in. potrzeb społecznych, inicjatyw ukierunkowanych na wzmocnienie pozytywnego nastawienia otoczenia w miejscu pracy, zamieszkania lub szkole, włączenia poprzez kulturę (otwartość instytucji kultury, jak też możliwość ekspresji własnej kultury). Celem działań będzie wsparcie rozwoju usług w sposób zindywidualizowany, przy zachowaniu podmiotowości jednostki, poszanowaniu jej potrzeb oraz z uwzględnieniem prawa do informacji o możliwościach wsparcia. Działania będą prowadzone m.in. za pośrednictwem Centrum Integracji. Realizacja wsparcia w centrum odbywać się będzie m.in. poprzez asystenturę (doradcy multikulturowi), doradztwo specjalistyczne, naukę języka, uczestnictwo w kursach adaptacyjnych przybliżających realia życia w Polsce. Istotnym elementem działań będzie szkolenie kadr bezpośrednio pracujących z obywatelami państw trzecich, a także podnoszenie wiedzy mieszkańców regionu z zakresu spraw obywateli państw trzecich i rozwoju działań budujących pozytywny wizerunek

obywateli państw trzecich w regionie, w tym kampanii informacyjnych, wydarzeń o charakterze integracyjnym.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następującego rezultatu:

- wzrost współczynnika aktywności zawodowej obywateli państw trzecich i ich uczestnictwa w życiu społecznym .

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Wsparcie integracji obywateli państw trzecich, w szczególności migrantów zarobkowych, w procesie integracji na rynku pracy oraz zatrudniających ich przedsiębiorców, w tym utworzenie i funkcjonowanie Centrum Integracji.
- Usługi, które pozwolą na lepsze funkcjonowanie w polskim społeczeństwie, m.in. kursy języka polskiego, szkolenia z zakresu wartości i kultury polskiej, szkolenia zawodowe, dostarczanie praktycznych informacji dotyczących różnych aspektów życia w Polsce, w tym m.in. legalizacji pobytu i zasad rekrutacji na uczelnie wyższe, pomoc w poszukiwaniu zakwaterowania i zatrudnienia, wsparcie w zakresie kontaktów z lokalnymi instytucjami i społecznością lokalną, wsparcie psychologiczne, wsparcie tłumacza.
- Budowanie zdolności instytucjonalnej w administracji lokalnej, instytucjach publicznych w tym m. in. Poprzez zatrudnienie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowych, podmiotach/instytucjach świadczących usługi społeczne, zawodowe, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. instytucji.

Wsparcie będzie skierowane do podmiotów/instytucji, które nie otrzymały środków na ten cel z programu krajowego FERS.

- Budowanie zdolności podmiotów gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych zajmujących się integracją społeczno- ekonomiczną obywateli państw trzecich, w tym m. in. poprzez zatrudnienie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. instytucji.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- Instytucje pomocy i integracji społecznej,
- Podmioty świadczące usługi społeczne,
- Podmioty ekonomii społecznej,
- Podmioty reintegracyjne,
- Instytucje rynku pracy,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r., poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.
- Jednostka samorządu województwa lubelskiego w zakresie tworzenia i funkcjonowania Centrum Integracji.
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego,

- Partnerzy społeczni

Główne grupy docelowe

- Obywatele państw trzecich,
- Pracodawcy zatrudniający obywateli państw trzecich,
- Pracownicy instytucji publicznych pracujący z obywatelami państw trzecich,
- Społeczeństwo przyjmujące,
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego,
- Partnerzy społeczni,.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla Osób. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Wspierany będzie równy dostęp m.in. do wysokiej jakości szkoleń.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze wspierania integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich założone w CS 4i) wpisują się w wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, gdzie zapisano, że obszar polityki Edukacja przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru SUE RMB. Ten obszar obejmuje: edukację, naukę, szanse na zatrudnienie i integrację migrantów, przyczyniając się do wzrostu dobrobytu, który zakłada dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń, skuteczny i integracyjny system opieki społecznej oraz dobrze funkcjonujący rynek pracy wspierający mobilność geograficzną, zawodową i społeczno-ekonomiczną. Działania odpowiadają na kwestie horyzontalne SUE RMB – „Sąsiedzi – tworzenie wartości dodanej współpracy w obszarze Morza Bałtyckiego poprzez współpracę regionów i krajów sąsiadujących”.

Zaplanowane działania będą polegać na aktualizacji, dostosowaniu do polskiego rynku pracy kwalifikacji i kompetencji zawodowych, podniesieniu znajomości języka polskiego, wsparciu informacyjnym w zakresie praw i obowiązków, zasad funkcjonowania polskiego rynku pracy, dla tych osób. Wsparcie kierowane będzie też do pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich w zakresie m.in. przeciwdziałania konfliktom na tle różnic kulturowych, uwzględnienia odmienności kulturowych w zarządzaniu. Dopuszcza się więc realizację działań międzyregionalnych i transgranicznych na rzecz integracji obywateli państw trzecich, w tym migrantów. Działania ukierunkowane na lepszą integrację w polskim społeczeństwie będą skierowane też do obywateli państw trzecich i osób towarzyszących.

Interwencje realizowane w CS 4i) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.8.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VIII	4i)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO13	Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie	Osoby	1 030	3 425

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VIII	4i)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR 03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	9 657	2020	2 055	System teleinformatyczny	

2.1.7.2.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	156 Działania szczególne na rzecz zwiększenia udziału obywateli państw trzecich w rynku pracy	6 448 253-9-946-800
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	157 Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich	4 491 7472-993-200

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	01 Dotacja	10 940 000+2-940 000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	10 940 000 ~~12 940 000~~

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	05 Niedyskryminacja	8 928 590 ~~10 928 590~~
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	201 140
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	804 565
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	1 005 705

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4i)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	10 940 000 ~~12 940 000~~

2.1.8.3. Cel szczegółowy 4j) (EFS+) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie

2.1.8.3.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Społeczności marginalizowane wymagają wsparcia adekwatnego do potrzeb i problemów z którymi się borykają. Istotnym aspektem z punktu widzenia społeczeństwa jest kwestia wieloaspektowej integracji członków społeczności marginalizowanych, zarówno w wymiarze społecznym jak i zawodowym.

Ryzyko wykluczenia i zagrożenia ubóstwem dotyczy społeczności marginalizowanych, rozumianych w szczególności jako społeczność romska czy inne mniejszości narodowe lub etniczne. Odmienność kulturowa, językowa czy religijna, kultywowana tradycja, doświadczenia historyczne, czy zasady regulujące funkcjonowanie społeczności częstokroć powodują negatywny odbiór pozostałej części społeczeństwa. Stereotypy i niechętny stosunek ogółu społeczeństwa do członków społeczności marginalizowanych skutkują zamknięciem i odseparowaniem tych społeczności, za cenę integracji i korzystania z możliwości rozwoju oferowanych współcześnie.

W związku z powyższym konieczne są działania ukierunkowane na zmianę sposobu postrzegania zarówno całych społeczności, jak i poszczególnych ich członków przez ogół społeczeństwa, a w szczególności przez mieszkańców sąsiadujących z poszczególnymi społecznościami marginalizowanymi, w celu tworzenia spójnych i darzących się wzajemnym zrozumieniem i zaufaniem społeczności lokalnych. Ponadto niezbędne są działania mające na celu aktywizację społeczną i zawodową oraz podniesienie poziomu wykształcenia społeczności marginalizowanych, w tym aktywizację romskich kobiet, z poszanowaniem ich kultury, tradycji i odrębności. Celem interwencji jest ograniczenie ryzyka wykluczenia, ubóstwa, braku aktywności zawodowej, konfliktu z prawem, czy też z innych czynników utrudniających pełny udział członków społeczności marginalizowanych w życiu społecznym i zawodowym. Istotne będą również działania nakierowane na zwiększenie dostępności do usług społecznych i zdrowotnych, rozumiane jako zwiększenie gotowości członków społeczności do korzystania z tych usług, jak i też upowszechnienie tych usług w ramach społeczności (np. organizacja wizyt lekarskich i pielęgniarstwa wśród społeczności marginalizowanych, wsparcie psychologiczne), w tym poprzez wykorzystanie wsparcia dostępnego w ramach innych priorytetów programu regionalnego.

Z uwagi na charakterystykę obszaru wsparcia, niezbędnym jest, by przedmiotowe działania były zindywidualizowane, dostosowane do zdiagnozowanych, specyficznych potrzeb grup docelowych, jak również zaplanowane przy znacznym stopniu partycypacji grup docelowych. W szczególności istotne będą działania środowiskowe, animacyjne, realizowane w konkretnych środowiskach czy społecznościach lokalnych, w postaci np. pracy streetworkerów lub asystentów romskich, mediatorów, organizatorów społeczności lokalnej, z aktywnym udziałem władz lokalnych. Istotnym elementem dla zapewnienia adekwatności wsparcia będą działania na rzecz budowania zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego społeczności marginalizowanych (w szczególności organizacji przedstawicielskich społeczności romskich), obejmujące m.in. szkolenia, działania służące tworzeniu sieci kontaktów i wzmacniania dialogu społecznego oraz inicjatywy podejmowane w partnerstwie organizacji społeczności marginalizowanych z podmiotami publicznymi.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- wzrost współczynnika aktywności zawodowej i uczestnictwa w życiu społecznym członków społeczności marginalizowanych, w tym Romów.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Typy projektów:

- Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz wykształcenia członków społeczności marginalizowanych obejmujące m.in. działania w zakresie edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
- Działania antydyskryminacyjne na rzecz osób i instytucji z otoczenia środowiska Romów,
- Działania w zakresie edukacji prozdrowotnej (jako działania uzupełniające i wspierające funkcjonowanie w społeczeństwie oraz na rynku pracy),
- Działania w zakresie komunikacji społecznej (jako działania uzupełniające),
- Poprawa dostępu do podstawowych usług społecznych, w szczególności usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej,
- Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających integrację społeczno-gospodarczą społeczności marginalizowanych.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst,
- Instytucje pomocy i integracji społecznej,
- Podmioty ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwa społeczne,
- Podmioty reintegracyjne,
- Instytucje rynku pracy,
- Organizacje pozarządowe,
- Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r., poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Główne grupy docelowe

- Członkowie społeczności marginalizowanych, w szczególności społeczności romskiej.
- Członkowie mniejszości etnicznych i narodowych.
- Przedsiębiorcy.
- Społeczności lokalne, w tym jst.
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania

edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju, lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Działania wspierać będą także równy dostęp szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze wspierania integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie założone w CS 4 j) wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu założonego w Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, gdzie zapisano, że obszar Edukacja przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru SUE RMB. Ten obszar obejmuje: edukację, naukę, szanse na zatrudnienie i integrację migrantów. Obszar edukacja przyczynia się do wzrostu dobrobytu, który zakłada dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń, skuteczny i integracyjny system opieki społecznej oraz dobrze funkcjonujący rynek pracy wspierający mobilność geograficzną, zawodową i społeczno-ekonomiczną. Działania odpowiadają na kwestie horyzontalne SUE RMB – „Sąsiedzi – tworzenie wartości dodanej współpracy w obszarze Morza Bałtyckiego poprzez współpracę regionów i krajów sąsiadujących”. Interwencje zaplanowane dla społeczności marginalizowanych, w tym Romów będą polegały na ograniczeniu ryzyka wykluczenia, ubóstwa, braku aktywności zawodowej i z innych czynników utrudniających pełny udział członków społeczności marginalizowanych w życiu społecznym i zawodowym. Działania będą nakierowane na szeroko pojętą aktywizację społeczno-zawodową członków społeczności marginalizowanych, w tym Romów. Zaplanowane wsparcie wzmocni integrację społeczności marginalizowanych, zmieni sposób postrzegania zarówno całych społeczności, jak i poszczególnych ich członków przez ogół społeczeństwa, a także pozwoli na rozwój tych osób w sferze zawodowej.

Interwencje realizowane w CS 4 j) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiovani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.8.3.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VIII	4j)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO15	Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie	Osoby	0	404 694

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródła danych	Uwagi
VIII	4j)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR 03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	24	2021	246	Sytem teleinformatyczny	

2.1.7.3.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	152 Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym	100 000 950 000
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	154 Działania na rzecz poprawy dostępu grup marginalizowanych, takich jak Romowie, do edukacji, zatrudnienia, a także na rzecz wspierania ich włączenia społecznego	1 529 499 270 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	01 Dotacja	1 629 499 220 000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	1 629 499 220 000

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	05 Niedyskryminacja	1 585 099 217 600
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	22 200
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	22 200

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4j)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	1 629 499 220 000

2.1.8.4. Cel szczegółowy 4k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej

2.1.8.4.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem interwencji jest poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, w szcz. dla osób w niekorzystnej sytuacji. Zakłada się wspieranie procesu DI, zwiększenie dost. usług dla osób zagrożonych wykluczeniem społ., w tym OzN i seniorów. Celem jest rozwój usług uwzględniających podmiotowość jednostki, świadczonych w środowisku zamieszkania, w warunkach domowych lub półstacjonarnych. Działania będą prowadzone m.in. za pośrednictwem CUS, ze wsparciem rozwoju dostarczanych przez nie usług, w tym przy wykorzystaniu technologii cyfrowych. Przewiduje się szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej. Wspierana będzie organizacja nowych i rozwój istniejących placówek wsparcia dziennego, mieszkań treningowych i wspomaganych, mieszkalnictwa adaptowalnego. Rozwijane będą rozwiązania łączące wsparcie społeczne i mieszkaniowe, w tym upowszechnienie form wspólnego zamieszkiwania osób niespokrewnionych oraz zamieszkiwania dziennego lub całodobowego opiekunów w mieszkaniach osób wspieranych z poszanowaniem prawa do niezależnego życia i decydowania o warunkach zamieszkania.

Placówki całodobowej opieki długoterminowej będą mogły ubiegać się o wsparcie pozainfrastrukturalne, mające na celu DI usług, m.in. na rozwój form wsparcia dziennego, środowiskowego, wytchnieniowego, wspomagania w domu, a także rozwój kompetencji personelu instytucji w zakresie świadczenia usług na potrzeby lokalnej społeczności. Rozwijanie usług środowiskowych realizowanych przez personel instytucji musi wynikać z lokalnej analizy potrzeb i nie może wzmacniać instytucjonalnych form opieki.

Podniesiona zostanie dostępność usług świadczonych w społeczności lokalnej, np. w formie usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową OzN, rozwoju usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych) a także tworzenia/ funkcjonowania rodzinnych domów pomocy i placówek wsparcia dziennego, w tym dziennych domów pomocy, upowszechnienie systemów teleopieki oraz opieki długoterminowej/hospicyjnej i paliatywnej.

Przewiduje się wsparcie dla opiekunów faktycznych osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu z zakresu opieki nad tymi osobami, w tym opieka wytchnieniowa, kształcenie potrzebne do opieki, poradnictwo, tworzenie wypożyczalni sprzętu opiekuńczego i rehabilitacyjnego. Przeciwdziałając wykluczeniu komunikacyjnemu rozwijane będą usługi transportowe "door to door".

Zakłada się wsparcie procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych na podstawie indywidualnych planów usamodzielniania lub zapewnienie usług w społeczności lokalnej oraz działania na rzecz zapobiegania umieszczania osób wymagających wsparcia w placówkach całodobowych długoterminowych.

Wsparcie będzie kierowane do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych, OzN, zaburzeniami i chorobami psychicznymi, migrantów. Ważnym aspektem będzie koordynacja usług zdrowotnych i społecznych na poziomie projektów. Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż stacjonarne całodobowe. W ramach zaplanowanej interwencji dopuszcza się utworzenie hostelu w ramach przedsięwzięcia priorytetowego uzgodnionego w KP. Leczenie

zdrowia psychicznego osób dorosłych będzie finansowane ze środków krajowych. W obszarze zdrowia będą realizowane programy profilaktyczne (głównie dla dzieci i osób starszych) ukierunkowane na wczesne wykrywanie chorób stanowiących istotny problem zdrowotny regionu w celu poprawy dostępu do usług POZ i profilaktyki. Działania obejmą wsparciem osoby szczególnie wymagające wsparcia w zakresie usług zdrowotnych, zapewnią dostępność i udział m.in. osób w szczególnie trudnej sytuacji i adresowane będą głównie do białych plam w dostępie do usług. Możliwa będzie realizacja projektów z wykorzystaniem nowoczesnych form świadczenia usług medycznych i opiekuńczych (np. e-zdrowie, telemedycyna).

W obszarze zdrowia możliwe będą szkolenia i wsparcie kadr jako element projektu.

Wdrażane będą standardy dostępności wypracowane na poziomie krajowym dla POZ, AOS i szpitali. Z poziomu regionu realizowane będzie wsparcie procesu DI opieki medycznej, w tym na podstawie modeli wypracowanych na poziomie krajowym m.in.: DDOM, DCWP.

Możliwe będzie zatrudnienie osób z Ukrainy znających j. Polski w stopniu komunikatywnym jako osoby pracujące w podmiotach opieki zdrowotnej i podmiotach/instytucjach świadczących usługi społeczne (celem zwiększenia komunikacji między cudzoziemcem a pracownikiem instytucji świadczącej usługi).

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- a) Wzrost dostępności do zdeinstytucjonalizowanych, wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej.
- b) Wzrost uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Usługi społeczne

- Projekty w zakresie:
 - a) rozwoju usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej, w formach dziennych i całodobowych
 - b) wsparcia tworzenia warunków i usług w zakresie opieki osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania
 - c) wsparcia opiekunów faktycznych (nieformalnych) osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym opieka wytchnieniowa, poradnictwo, kształcenie potrzebne do opieki
 - d) szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej
 - e) wsparcia dla tworzenia lub funkcjonowania placówek świadczących usługi społeczne w społeczności lokalnej i ich usług, w tym CUS
 - f) wsparcia procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych
- Rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami
- Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań treningowych i wspomaganych, w tym wsparcie kadry tych mieszkań oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe
- Wsparcie procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych
- Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających usługi społeczne

Usługi zdrowotne

- Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych dotyczących profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu.
- Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym:
 - a) na podstawie modeli wypracowanych na poziomie krajowym

- b) w zakresie psychiatrii osób dorosłych oraz wsparcie skierowane dla dzieci i młodzieży w ramach przedsięwzięcia priorytetowego uzgodnionego w KP
- c) wdrażanie standardów dostępności w POZ, AOS i szpitalach
- d) wdrażanie modeli opieki koordynowanej
- e) rozwój rozwiązań regionalnych z zakresu telemedycyny, które otrzymały pozytywną opinię w procesie oceny MZ
- f) kompleksowe programy opieki długoterminowej

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Instytucja Zarządzająca
- JST i ich jednostki organizacyjne
- ROPS
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst
- Podmioty świadczące usługi społeczne i zdrowotne
- Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej.
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące
- PES
- OHP
- Instytucje pomocy i integracji społecznej
- Uczelnie
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne
- Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r., poz. 162) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej
- Podmioty, których przedsięwzięcia zostały zidentyfikowane w strategii terytorialnej, będącej podstawą realizacji ZIT
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wsparciem zostanie objęte całe woj., w szczególności obszary, w których występują ograniczenia w dostępie do usług zdrowotnych lub społecznych. Premiowana będzie komplementarność ze wsparciem w EFRR. Preferowane będą projekty kompleksowe, skierowane do osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich otoczenia. Premiowane będą projekty ukierunkowane na koordynację usług społecznych i zdrowotnych, projekty, w ramach których wsparcie realizowane będzie przez CUS, a także projekty realizowane przez PS.

Zakres interwencji będzie wynikał z założeń Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych (Plan DI).

Interwencja w obszarze zdrowia będzie zgodna z dokumentem „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”, a także z mapą potrzeb zdrowotnych oraz planami transformacji w obszarze ochrony zdrowia, w tym opieki długoterminowej – zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Stosowane będą mechanizmy koordynacji stworzone na poziomie krajowym.

Osoby w wieku 65+ w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej będą miały dostęp do usług finansowanych z ESF+ bez wkładu finansowego.

Główne grupy docelowe

- Osoby lub rodziny wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób (w tym opiekunowie faktyczni),
- OzN oraz ich otoczenie,
- Migranci i ich otoczenie,
- Osoby narażone na umieszczenie w instytucjach całodobowych lub przebywające w instytucjach całodobowych,
- Kadry świadczące usługi społeczne w społeczności lokalnej,
- Dzieci i młodzież (w zakresie psychiatrii),
- Osoby, w tym osoby w niekorzystnej sytuacji w dostępie do usług zdrowotnych wskazane w programach profilaktycznych,
- Personel podmiotów leczniczych,
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Działania będą zapewniały dostępność, m.in. dzięki technologiom informacyjno-komunikacyjnym oraz poprzez promowanie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej. Przyczynią się one do zwiększenia równego dostępu do wysokiej jakości usług, z uwzględnieniem dzieci i grup defaworyzowanych, poprawy dostępności, w tym dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)). Zastosowane będą preferencje dla projektów wynikających z Gminnych

Programów Rewitalizacji oraz dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT) w postaci preferencji punktowych w naborach konkurencyjnych, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze zdrowia oraz włączenia społecznego założone w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w CS 4k) wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu, a w szczególności w obszar polityki Zdrowie- Poprawa i promowanie zdrowia ludzkiego z uwzględnieniem aspektów społecznych tej kwestii, założone w Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. W Strategii zapisano, że zdrowa populacja w regionie Morza Bałtyckiego jest warunkiem wstępnym produktywności, konkurencyjności gospodarczej i dalszego rozwoju. Działania poprawiające jakość zdrowia oraz sytuację gospodarczą mieszkańców województwa lubelskiego zaplanowane w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 są komplementarne do założeń przyjętych w Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Realizacja usług społecznych i zdrowotnych przyczyni się do poprawy i promowania zdrowia ludzkiego z uwzględnieniem aspektów społecznych w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zmianami demograficznymi.

Interwencje realizowane w CS 4k) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiovani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.8.4.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VIII	4k)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLKLC002	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	Osoby	2 870	38 ~~21657~~ 335

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VIII	4k)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLKLCR02	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w	Sztuki	2 251	2020	4 1154 449	System teleinformatyczny	

					społeczności lokalnej						
VIII	4k)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLKLCR 04	Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie	Osoby	0	Nie dotyczy	25 05028 236	Sytem teleinformatyczny	

2.1.8.4.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	158 Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług	138 043 011 135-503-989
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	161 Działania na rzecz poprawy dostępu do opieki długoterminowej (z wyłączeniem infrastruktury)	44 104_386_22 807 346

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	01 Dotacja	179 608_375 160 850 357

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4(k)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	6 645 000
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	28 Obszary wiejskie	88 906_146_79 620 927
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	84 057_229_74 584 430

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	05 Niedyskryminacja	90 508_608 71 750 590
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	1 165 560
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	87 934 207

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4k)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	179 608_375 160 850 357

2.1.8.5. Cel szczegółowy 4I) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

2.1.8.5.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem interwencji jest integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących oraz wsparcie rodzin i dzieci. Wyzwaniem jest problem ubóstwa dotyczący m.in. dzieci (w tym pozbawionych opieki rodz.), młodzież i ich rodziny, jak również OzN i ich rodziny. Rodziny borykają się z bezrobociem, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi oraz problemami uzależnień i przemocy domowej. Przewiduje się zintegrowane działania mające na celu zapobieganie pogłębieniu się ubóstwa, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych.

Zaplanowano realizację usług wsparcia rodziny i dzieci oraz rodzinnej pieczy zastępczej. Realizowane będą usługi wspierające i interwencyjne dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, dysfunkcją i niewydolnością wychowawczą. Możliwe będzie wsparcie przez usługi w środowisku dla rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego lub całodobowego, interwencji kryzysowej, rozwój asystentury rodzinnej, poradnictwa specjalistycznego, diagnozy i terapii, mediacji, rodzin wspierających, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotowości dzieci. Przewiduje się rozwój usług w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie, poprzez ułatwianie dostępu do poradnictwa specjalist. i usług terapeutycznych dla ofiar oraz sprawców przemocy (programy korekcyjno-edukacyjne), a także rozwój współpracy instytucji działających w tym obszarze. Działania w tym zakresie mają charakter wspierający wdrożenie założeń EGD.

W zakresie DI pieczy zastępczej oraz całodobowych instytucji opieki nad dziećmi, przewiduje się rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej, a także rodzinnych form opieki zastępczej, specjalistycznych rodzin zastępczych, w tym opiekujących się dziećmi z niepełnosp., szkolenia dla kandydatów do pełnienia opieki zastępczej i kadr świadczących rodzinne formy opieki zastępczej oraz rozwój kompetencji pracowników placówek do działań w środowisku. Przewiduje się usługi wsparcia dla rodzin zastępczych (m.in. wsparcie wytnieniowe, terapeutyczne, prawne, edukacyjne, superwizyjne oraz w zakresie poprawy warunków mieszk.).

W odniesieniu do wyzwań jakie niesie wsparcie dzieci i młodzieży w ośrodkach/instytucjach całodobowych dopuszczalne jest wsparcie rozwoju DI usług m.in. placówek opiekuńczo-terapeutycznych, domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, schronisk dla nieletnich, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych itp. Działania w tym zakresie dotyczą wsparcia osób, a nie wzmocnienia potencjału instytucjonalnego placówek. Wsparcie obejmować będzie wzmocnienie samodzielności dzieci i młodzieży przebywających w placówkach.

Wsparcie osób usamodzielnianych będzie mogło obejmować kompleksowe działania m.in. w postaci wsparcia opiekunów/asystentów usamodzielniania, budowania kręgów wsparcia, mieszkań wspomaganych lub treningowych i „usamodzielniania na próbę” (wsparcie osoby w doświadczaniu samodzielnego życia poza pieczą zastępczą lub instytucją, z możliwością powrotu do pieczy lub instytucji całodobowej, może obejmować m.in. pobyt w mieszkaniu wspomagany lub dofinansowanie najmu mieszkania, wsparcie związane z poszukiwaniem pracy lub kontynuacją nauki).

Wsparcie systemu adopcji, poza wsparciem kandydatów na rodziców adopcyjnych, przewiduje wsparcie preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne (np. diagnostyczne, rehabilitacyjne, terapeutyczne psychologiczne). Istotną wagę będzie miało również wsparcie adopcji dzieci z niepełnosp.

W zakresie aktywizacji społecznej przewiduje się działania skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym edukacyjne, doradcze, integracyjne, informacyjne, z zakresu poprawy stanu zdrowia, pozwalające na włączenie lub utrzymanie aktywności społecznej, służące wzmacnianiu więzi społecznych i samopomocowych, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i zaplanowanych wraz z odbiorcami wsparcia. Działania będą umożliwiały realizację partnerstw międzysektorowych na rzecz integracji społecznej. Możliwe będzie też wykorzystanie tworzonych lub istniejących mieszkań treningowych i wspomaganych lub wsparcie funkcjonowania tych mieszkań, w szczególności w zakresie wsparcia osób usamodzielnianych i rodzin. Wsparcie obejmować będzie działania na rzecz aktywności osób starszych w zakresie edukacji, integracji wewnątrz i międzypokoleniowej, przeciwdziałania e-wykluczeniu, zwiększenia aktywności w społecznościach lokalnych.

Interwencja obejmie rozwój usług spec. i interwencyjnych dla osób doświadczających kryzysu, w tym dzieci i rodzin oraz tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej, w tym podnoszenie kompetencji kadr, zapewnienie dostępu do usług osobom dotkniętym kryzysem i ich otoczenia (np. poradnictwo specjalistyczne, psychologiczne, socjalne, konsultacje lekarskie, psychoterapia, telefoniczna interwencja kryzysowa, interwencyjne mieszkania/miejsca noclegowe).

Wsparciem zostaną objęte osoby w kryzysie bezdomności, zagrożone bezdomnością lub wykluczeniem mieszkaniowym poprzez usługi środowiskowe (m.in. w postaci doradztwa, terapii uzależnień, streetworkingu, pomocy prawnej i psychologicznej), wykorzystanie tworzonych lub istniejących mieszkań treningowych i wspomaganych lub wsparcie funkcjonowania tych mieszkań oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe dla osób w kryzysie bezdomności, w tym programu „Najpierw mieszkanie”.

Możliwe będzie zatrudnienie os. z Ukrainy znajdujących j. polski w stopniu komunikatywnym jako osoby pracujące w ośrodkach opiekuńczo – wychowawczych celem zwiększenia komunikacji między cudzoziemcem a pracownikiem instytucji świadczącej usługi.

W wyniku interwencji zakłada się zmniejszenie skutków społecznych ubóstwa u osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym dzieci.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Rozwój usług:
 - dla rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
 - w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie.
- Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej oraz innych całodobowych instytucji opieki nad dziećmi i rodziną oraz szkolenie kadr.
- Rozwój usług wsparcia dla dzieci i młodzieży przebywającej w różnego rodzaju ośrodkach / instytucjach całodobowych.
- Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą oraz inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież.
- Działania wspierające system adopcji (w tym wsparcie kandydatów na rodziców adopcyjnych) oraz działania na rzecz wsparcia preadopcyjnego i postadopcyjnego.
- Aktywizacja społeczna osób najbardziej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych.
- Rozwój usług specjalistycznych i interwencyjnych dla osób doświadczających kryzysu, przemocy, dyskryminacji, poprzez m.in. tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej (m.in. poradnictwo psychologiczne, socjalne, terapeutyczne, prawne lub innych specjalistów, grupy wsparcia, telefony zaufania/telefoniczna interwencja kryzysowa).

- Rozwój usług dla osób w kryzysie bezdomności oraz zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem mieszkaniowym.
- Wsparcie działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacja działań na rzecz rozwoju lokalnego.
- Działania ukierunkowane na łagodzenie skutków społecznych ubóstwa, w tym działania integracyjne, aktywizacyjne, wspierające skierowane do dzieci i rodzin.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- JST i ich jednostki organizacyjne
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia JST
- Organizacje pozarządowe
- PES
- Instytucje pomocy i integracji społecznej, instytucje prowadzące pracę z rodziną
- Podmioty świadczące usługi społeczne użyteczności publicznej, w tym m.in. ośrodki wsparcia (w tym specjalistyczne ośrodki wsparcia), instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, jednostki specjalistycznego poradnictwa
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- Podmioty wymienione w art. 3 ust 2 i 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej
- OHP
- ROPS

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

W projektach wybranych do dofinansowania w sposób konkurencyjny premiowane będzie wsparcie rodzin narażonych na ubóstwo, w tym rodzin, w skład których wchodzi min. jedna OzN. Premiowane będą projekty realizowane przez instytucje publiczne w partnerstwie z sektorem pozarządowym, jak też komplementarność ze wsparciem w ramach EFRR.

Zakres interwencji będzie wynikał z założeń Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych (Plan DI).

Główne grupy docelowe

- Dzieci i młodzież zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- Rodzina, w tym rodzina dysfunkcyjna lub rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Instytucje prowadzące pracę z rodziną i ich pracownicy oraz osoby korzystające ze wsparcia tych instytucji,
- Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego oraz członkowie ich rodzin, a także kandydaci na rodziców adopcyjnych i członkowie ich rodzin oraz rodziny adopcyjne,
- Osoby usamodzielniane (w tym osoby dorosłe),
- Osoby doświadczające przemocy, w tym przemocy w rodzinie i ich otoczenie,
- Osoby w kryzysie bezdomności,
- Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie,
- Społeczności lokalne,
- Osoby potrzebujące interwencji kryzysowej i ich otoczenie,
- Kadry świadczące usługi interwencji kryzysowej.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Podejmowane działania będą zapewniały dostępność, m.in. dzięki technologiom informacyjno-komunikacyjnym oraz poprzez promowanie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej. Przyczyniać się będą do zwiększenia równego dostępu do wysokiej jakości usług, z uwzględnieniem dzieci i grup defaworyzowanych, poprawy dostępności, w tym dla OzN i osób starszych.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych. Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 4I) wpisują się w cel główny Strategii UE dla Morza Bałtyckiego dotyczący wzrostu poziomu dobrobytu. Zgodnie z podejściem Rady Państw Morza Bałtyckiego region Morza Bałtyckiego to miejsce, w którym dzieci mogą korzystać z pełnego zakresu praw człowieka określonych w Konwencji ONZ o prawach dziecka, przy założeniu, że krajowe systemy ochrony dzieci oferować będą kompleksową prewencję, ochronę i wsparcie, zapewniając wszystkim dzieciom równe szanse dorastania, rozwoju i rozwoju bez wszelkich form przemocy. Działania w CS 4I), tj. rozwój usług w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie czy wspierające system adopcji wprost przyczyniają się do realizacji jednego z praw dziecka - prawo do wychowania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi, prawo poznania rodziców, jeżeli to możliwe, a co za tym idzie realizują założenia SUERMB. Zgodnie z zapisami ww. dokumentu organizowane będą działania wokół dwóch powiązanych ze sobą filarów: ochrona ludności i egzekwowanie prawa, biorąc pod uwagę, że ludzki wymiar bezpieczeństwa jest tak samo ważny jak ustanowienie skutecznych mechanizmów instytucjonalnych do rozwiązywania sytuacji kryzysowych. W powyższe wpisują się działania zaplanowane w CS 4I), które mają za zadanie m.in. rozwiązywanie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym w rodzinie.

Interwencje realizowane w CS 4I) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.8.5.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
VIII	4I)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO01	Całkowita liczba osób objętych wsparciem	Osoby	620	3 100

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
VIII	4I)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLKLCR 06	Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu	Sztuki	1 968	2021	2 480	System teleinformatyczny	

2.1.8.5.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	163 Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	27-955-170-30 008 454

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	01 Dotacja	27-955-170-30 008 454

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	28 Obszary wiejskie	13-977-585 15 004 227
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	13-977-585 15 004 227

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	05 Niedyskryminacja	12-330-586 14 383 870

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	06 Zwalczanie ubóstwa dzieci	15 624 584

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
VIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4I)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	<u>27-955-170-30 008 454</u>

2.1.9. Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy

2.1.9.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

2.1.9.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Zmiany zachodzące na rynku pracy, wynikające z czynników demograficznych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia realizacji przedsięwzięć aktywizacyjnych na rzecz wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Kryzys spowodowany przez COVID-19, skutkujący wzrostem poziomu bezrobocia, spowodował konieczność objęcia wsparciem osób, które utraciły zatrudnienie w warunkach pandemii.

Interwencja na rzecz odbiorców wsparcia ma na celu zwiększenie dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy (w tym bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy), znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, osób młodych, osób starszych, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach i kompetencjach, osób z niepełnosprawnościami, osób odchodzących z rolnictwa poprzez skuteczną aktywizację zawodową - w szczególności zwiększenie, nabycie lub zmianę kwalifikacji, kompetencji/umiejętności, zgodnych ze zidentyfikowanymi potrzebami pracodawców. W związku z konsekwencjami spowodowanymi inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, pomoc zostanie skierowana również do obywateli Ukrainy. Realizowane będą przedsięwzięcia, mające na celu pomoc odbiorcom wsparcia w zdobyciu doświadczenia zawodowego. Nastąpi również wzmocnienie działań mających na celu aktywizację osób młodych na rynku pracy (NEETs), przy wsparciu OHP. Interwencja EFS+ obejmie również działania przyczyniające się do wsparcia mobilności zawodowej, w tym w wymiarze mobilności geograficznej dla odbiorców wsparcia, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania m.in. poprzez realizację działań w ramach sieci EURES oraz w ramach inicjatywy ALMA.

Pandemia COVID-19 spowodowała również konieczność uelastycznienia działań Instytucji Rynku Pracy w odniesieniu do osób poszukujących pracy, jak również pracodawców.

Jedną z barier funkcjonowania na rynku pracy jest konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, dlatego w ramach działania przewiduje się udzielanie tego typu wsparcia jako towarzyszącego działaniom skierowanym na aktywizację zawodową. W kontekście coraz bardziej złożonego i dynamicznie zmieniającego się rynku pracy oraz upowszechniania się nowych form zatrudnienia, pracodawcy częściej zawierają z pracownikiem także inne rodzaje umów, np. umowy cywilno-prawne, bądź proponują tzw. samozatrudnienie. Ze względu na upowszechnianie się tego zjawiska, istotne w ramach proponowanego wsparcia będzie również zapewnienie większego dostępu do stabilnego zatrudnienia oraz możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji/umiejętności dla osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, umowach cywilnoprawnych oraz osób ubogich pracujących.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- Zwiększenie poziomu zatrudnienia w tym osób z grup znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy;
- Zwiększenie poziomu kwalifikacji lub kompetencji/umiejętności zgodnych z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy;
- Zwiększenie liczby miejsc pracy powstałych w wyniku samozatrudnienia;

- Poprawa sytuacji na rynku pracy osób: zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących w ramach umów cywilnoprawnych, ubogich pracujących;
- Zwiększenie mobilności zawodowej osób poszukujących pracy w wyniku działań w ramach sieci EURES;
- Poprawa sytuacji na rynku pracy osób młodych z kategorii NEET.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

1. Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (w tym dotacje na samozatrudnienie) w celu zwiększenia ich szans na znalezienie zatrudnienia – realizowana wyłącznie przez powiatowe urzędy pracy.
2. Kompleksowa aktywizacja zawodowa realizowana w projektach OHP na rzecz osób młodych znajdujących się w szczególnej sytuacji.
3. Poprawa sytuacji na rynku pracy osób ubogich pracujących oraz osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, cywilnoprawnych.
4. Realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES - realizacja tego typu działań ma mieć charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowanych potrzeb regionalnych rynków pracy.
5. Programy obejmujące instrumenty aktywizacji zawodowej osób młodych w wieku 18-29 lat należących do grupy NEET, które znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy w ramach inicjatywy ALMA.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne w tym posiadające osobowość prawną, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST, urzędy pracy w zakresie prowadzonej działalności ustawowej,
- Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- Organizacje pozarządowe,
- Podmioty ekonomii społecznej,
- Agencje zatrudnienia,
- Instytucje szkoleniowe posiadające wpis do Rejestrów Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy,
- Instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych,
- Pracodawcy.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

W ramach projektów realizowanych w typie 1 i 2 wdrażane będą Gwarancje dla Młodzieży.

W ramach wyboru projektów do dofinansowania preferowane będą mogły być projekty, które będą wspierały zieloną transformację, np. szkolenia w zakresie zielonych umiejętności lub zielonych miejsc pracy poprzez podnoszenie umiejętności w celu dostosowania do nowych wymogów ekologicznych związanych między innymi z gospodarką o obiegu zamkniętym i ambicją zerowego zanieczyszczenia, lub przekwalifikowanie w celu rozpoczęcia nowej kariery w szybko rozwijających się zielonych sektorach.

Główne grupy docelowe

- Osoby bezrobotne;
- Osoby młode znajdujące się w szczególnej sytuacji, w tym należące do grupy NEET;

- Osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych, osoby ubogie pracujące;
- Osoby z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej mobilności;
- Osoby odchodzące z rolnictwa;
- Pracodawcy i osoby poszukujące pracy korzystające ze wsparcia w ramach usług sieci EURES,
- Osoby bierne zawodowo,
- Osoby kwalifikujące się do wsparcia Ochotniczych Hufców Pracy.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Wspierany będzie równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych. Zastosowane będą preferencje punktowe w naborach konkurencyjnych dla projektów wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 4a) w zakresie wsparcia na rzecz aktywizacji osób pozostających bez pracy, wpisują się w wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu. Poprzez realizację działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy zakłada się m.in. wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wzrost miejsc pracy w regionie, co przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w SUERMB. Zwiększanie liczby miejsc pracy powstałych w wyniku samozatrudnienia również może być obszarem typowanym do współpracy w ramach celu, w tym w obszarze innowacyjności. Interwencje w CS 4 a) będą komplementarne do Programu Interreg Region Morza

Bałtyckiego 2021-2027. W ramach CS 4 a) realizowane będą też działania polegające na aktywizacji zawodowej osób młodych obejmujące m.in. doradztwo, możliwość podnoszenia kwalifikacji i zdobywania doświadczenia zawodowego w ramach staży. Grupa docelowa i część działań będą komplementarne z inicjatywą ALMA, która zakłada pomoc ludziom młodym w odnalezieniu się na rynku pracy. CS 4 a) zakłada, tak jak ALMA, wsparcie osób młodych, które są bezrobotne długotrwale, mają trudności ze znalezieniem pracy, osiągają niezadowalające wyniki w nauce (projekt OHP), mają niewystarczające umiejętności zawodowe, jak również funkcjonują z niepełnosprawnością czy pochodzą ze środowisk marginalizowanych. Interwencje realizowane w CS 4 a) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.9.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IX	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO 02	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	Osoby	7 630	31 85738 145
IX	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAC 001	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	Osoby	765	3 815
IX	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	FELC 004	Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie	Osoby	80	380

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
IX	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR 04	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	Osoby	19 540	2020	22 890	System teleinformatyczny	
IX	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	FELC R01	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS+ środków na podjęcie działalności gospodarczej	Sztuki	11 220	2020	3 930	System teleinformatyczny	

2.1.9.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów programu (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	~~70 732 932~~ ~~72 558 205~~
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	136 Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych	~~36 555 359~~ ~~35 492 086~~
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	137 Wsparcie na rzecz samozatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej typu start-up	31 229 327

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	01 Dotacja	~~138 517 618~~ ~~138 979 618~~

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	~~138 517 618~~ ~~138 979 618~~

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS	Słabiej rozwinięte	4a)	01 Przyczynianie się do ekologicznych umiejętności i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki.	337 010
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	05 Niedyskryminacja	~~17 087 683~~ ~~17 549 683~~
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	121 092 925

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	~~138 517 618~~ ~~138 979 618~~

2.1.9.2. Cel szczegółowy 4b) (EFS+) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy

2.1.9.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Podejmowane przedsięwzięcia odpowiadają na problemy Publicznych Służb Zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy. Realizowane działania powinny być jednocześnie w większym stopniu zorientowane na efekty. Pracownicy instytucji rynku pracy (w tym PSZ) nadal odczuwają potrzebę doskonalenia oraz nabywania nowych kompetencji i umiejętności. Dynamiczne zmiany w otoczeniu społecznym i zawodowym, a także częste zmiany prawne wymuszają konieczność aktualizowania posiadanej wiedzy. W związku z tym wsparciem objęte zostaną PSZ i inne instytucje rynku pracy i ich pracownicy, tak aby dostosować świadczone usługi do potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy. W wyniku zaprojektowanej interwencji nastąpi profesjonalizacja kadr oraz zwiększenie i doskonalenie potencjału instytucji rynku pracy, co pozwoli zwiększyć dostępność efektywności działań.

Aby zwiększyć efektywność działań instytucji rynku pracy, niezbędne i niezwykle istotne jest również zapewnienie skutecznego systemu informowania o zapotrzebowaniu na kwalifikacje, kompetencje/ umiejętności oraz istniejących niszach rynkowych, stanowiących potencjał do zakładania działalności gospodarczej poprzez badanie zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. Zmiany zachodzące na rynku pracy, które wynikają z czynników demograficznych, strukturalnych, ekonomicznych i społecznych, takich jak dyskryminacja na rynku pracy, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia. Skuteczność podejmowanych działań zależy bowiem w dużym stopniu od właściwego zdiagnozowania potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz od dopasowania do nich odpowiednich instrumentów i form wsparcia, uwzględniających specyfikę i potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy. W związku z utrzymującym się niedoborem siły roboczej w Polsce, atrakcyjność polskiego rynku pracy dla migrantów zarobkowych będzie mieć bardzo duże znaczenie. Dlatego istotne jest wykorzystanie potencjału PSZ w zakresie wspierania polskich pracodawców poszukujących pracowników poza granicami kraju, jak również w zakresie wspierania obywateli polskich poszukujących pracy za granicą.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- Podniesienie kwalifikacji, kompetencji pracowników instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy.
- Zwiększenie dostępności informacji na temat aktualnej sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy, w tym m.in. potrzeb zatrudnieniowych pracodawców oraz istniejących nisz rynkowych stanowiących potencjał do zakładania działalności gospodarczej.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi instytucji rynku pracy obejmujące:

- Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji pracowników PSZ i innych instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy;
- Wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES;
- Prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy w ramach regionalnych obserwatoriów rynku pracy;

- Budowanie potencjału partnerów społecznych działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli partnerów społecznych oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy.
- Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Instytucje rynku pracy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie (w odniesieniu do działań związanych z działalnością regionalnych obserwatoriów rynku pracy i sieci EURES),
- Partnerzy społeczni,
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Realizacja projektów w typie 1 przyczyni się do wsparcia potencjału partnerów społecznych.

Główne grupy docelowe

- Pracownicy instytucji rynku pracy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.
- Migranci powrotni,
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego,
- Osoby bezrobotne i poszukujące pracy,
- Partnerzy społeczni,
- Pracodawcy i osoby poszukujące pracy korzystające ze wsparcia w ramach usług sieci EURES,
- Studenci,
- Uczniowie placówek ponadpodstawowych

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Wspierany będzie równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Przedsięwzięcia międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze profesjonalizacji kadr oraz zwiększenia i doskonalenia potencjału instytucji rynku pracy zaplanowane do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 przyczynią się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, która obejmuje m.in. obszar edukacji. W ramach powyższej Strategii zakłada się wzrost dobrobytu poprzez dostęp do wysokiej jakości szkoleń. Realizacja powyższych działań w zakresie wsparcia pracowników służb zatrudnienia i instytucji rynku pracy umożliwi świadczenie wysokiej jakości usług na rzecz osób pozostających bez pracy. Wyższa efektywność służb zatrudnienia przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w ww. Strategii. W CS 4 b) zaplanowano także realizację działań na rzecz wzrostu dostępności informacji na temat aktualnej sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy - w województwie lubelskim. Interwencje realizowane w CS 4 b) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiovani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.9.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IX	4b)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO01	Całkowita liczba osób objętych wsparciem	Osoby	0	1 110

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
IX	4b)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR 03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje	Osoby	400	2020	720	Sytem teleinfor	

					po opuszczeniu programu					mat yczn y	

2.1.9.2.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	139 Działania na rzecz modernizacji i wzmocnienia instytucji i służb rynku pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i dopasowanej do potrzeb pomocy	5 645 285
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	140 Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy	9 735 000
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	141 Wsparcie na rzecz mobilności pracowników	406 762

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	01 Dotacja	15 787 047

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	15 787 047

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	05 Niedyskryminacja	10 010 441
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	577 661
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	2 310 642
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	2 888 303

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4b)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	15 787 047

2.1.9.3. Cel szczegółowy 4c) (EFS+) Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

2.1.9.3.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Istniejące na rynku pracy zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn, zarówno wśród osób pracujących jak i bezrobotnych, determinują konieczność podjęcia realizacji przedsięwzięć wspierających równy dostęp do rynku pracy. Zauważalna jest niższa aktywność zawodowa kobiet, wynikająca m.in. z problemów z godzeniem życia zawodowego z prywatnym.

Celem interwencji jest stwarzanie warunków do godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz ułatwienia kobietom powrotu na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka lub innymi obowiązkami opiekuńczymi, a tym samym zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy.

W ramach CS wspierane będą działania w zakresie zwiększania dostępu do zatrudnienia dla wszystkich kobiet poszukujących pracy, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy z powodu trudności godzenia życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi/ opiekuńczymi (w tym przede wszystkim macierzyństwem), a także stereotypowym postrzeganiem ról społecznych. Rozwiązaniem, które zwiększy szansę aktywizacji osób defaworyzowanych na rynku pracy będzie podejmowanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności zawodowej i społecznej kobiet w regionie, które w chwili obecnej nie stanowią aktywnych zasobów siły roboczej, jak również budowanie ich potencjału w przyszłości. W zakresie aktywizacji zawodowej będzie możliwe wykorzystanie mechanizmu referencji dla uczestników staży zawodowych, będących formą oceny umiejętności i kompetencji nabytych podczas odbywania stażu. Referencje będą też pomocne pracodawcom przy wyborze pracownika o poszukiwanych kompetencjach czy kwalifikacjach. Planowane są również działania mające na celu upowszechnienie elastycznych form zatrudnienia wśród pracowników i pracodawców, w tym kadry zarządzającej. W ramach interwencji zaplanowano wsparcie pracodawców w zakresie zatrudnienia na podstawie elastycznych form zatrudnienia. Istotne w tym zakresie są działania zapobiegające dezaktualizacji kwalifikacji zawodowych rodziców podczas przerwy wynikającej z pełnienia obowiązków rodzinnych, poprzez dofinansowanie kosztów readaptacji osób powracających do pracy po długotrwałej nieobecności. Wsparciem towarzyszącym w ramach wszystkich powyższych działań będą działania w zakresie zapewnienia opieki nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w procesie aktywizacji uczestnika projektu.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- stworzenie warunków do godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz ułatwienia rodzicom powrotu na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka lub innymi obowiązkami opiekuńczymi;
- zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Kompleksowa aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, ukierunkowana na wsparcie zrównoważonego udziału w rynku pracy, a zwłaszcza kobiet, poprzez wsparcie m.in. psychologiczne, doradcze, szkoleniowe, mechanizm referencji.
- Wsparcie w zakresie sprawowania opieki nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (wsparcie towarzyszące działaniom skierowanym na aktywizację zawodową).

- Upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia i pracy w obniżonym wymiarze czasu oraz inne działania zapewniające większą równowagę między życiem zawodowym, a prywatnym, poprzez działania świadomościowe wśród pracodawców i pracowników.
- Wzmacnianie kompetencji kadry zarządzającej w zakresie stosowania elastycznych form zatrudnienia i czasu w obniżonym wymiarze i dostosowania środowiska pracy do potrzeb pracowników.
- Wsparcie kosztów readaptacji osób powracających do pracy po długotrwałej nieobecności u danego pracodawcy.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne w tym posiadające osobowość prawną, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST, urzędy pracy w zakresie prowadzonej działalności ustawowej
- Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- Organizacje pozarządowe,
- Podmioty ekonomii społecznej,
- Agencje zatrudnienia,
- Instytucje szkoleniowe posiadające wpis do Rejestrów Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy,
- Instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych,
- Pracodawcy.

Główne grupy docelowe

- Osoby, w szczególności kobiety pozostające bez zatrudnienia;
- Osoby, w szczególności kobiety bierne zawodowo;
- Osoby powracające na rynek pracy;
- Pracodawcy i pracownicy;

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania

edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Promowany będzie równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń oraz ich ukończenia, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN. Działania wpłyną na zwiększenie udziału kobiet w zatrudnieniu oraz przyczynią się do godzenia życia zawodowego i osobistego, zwalczania feminizacji ubóstwa i dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 4c) w zakresie wsparcia na rzecz zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym wpisują się w wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu. Poprzez realizację działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy zakłada się m.in. wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wzrost miejsc pracy w regionie, co przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w SUERMB. Zwiększanie liczby miejsc pracy powstałych w wyniku samozatrudnienia również może być obszarem typowanym do współpracy w ramach celu, w tym w obszarze innowacyjności. Interwencje w CS 4c) będą komplementarne do Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027. Interwencje realizowane w CS 4c) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027. Program tworzy również warunki do wsparcia mobilności zawodowej, w tym w wymiarze mobilności geograficznej dla odbiorców wsparcia, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez realizację działań w ramach sieci EURES oraz w ramach transgranicznego programu mobilności młodzieży ALMA.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.9.3.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IX	4 c)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECO02	Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	Osoby	70	960

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
IX	4 c)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR 03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	4 793	2020	672295	System teleinformatyczny	

2.1.9.3.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4c)	142 Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji na rynku pracy ze względu na płeć	4 677 0004-817-000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4c)	01 Dotacja	4 677 0004-817-000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4c)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	4 677 0004-817-000

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4c)	05 Niedyskryminacja	100 850 240-850
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4c)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	4 576 150

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4c)	01 Projekty ukierunkowane na kwestię równouprawnienia płci	4 677 0004-817-000

2.1.9.4. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

2.1.9.4.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Działania w obszarze ochrony zdrowia ukierunkowane będą na oddziaływanie na rynek pracy poprzez przeciwdziałanie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych osób aktywnych zawodowo, w szczególności osób starszych. W ramach interwencji EFS+ realizowane będą programy profilaktyczne dla pracowników dotyczące chorób związanych z miejscem pracy. Natomiast w przypadku pracowników oraz osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy potrzebujących programów rehabilitacyjnych ułatwiających powrót do pracy będzie możliwe tymczasowe finansowanie ich leczenia ze środków EFS+. Istotnym elementem interwencji będzie eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, m.in. poprzez zapewnienie warunków sprzyjających poprawie i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia osób pracujących czy też działania przekwalifikujące pracowników pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie. W celu zwiększenia skuteczności powyższych działań w ich realizację będą włączeni pracodawcy. Interwencja EFS+ w obszarze zdrowia będzie zgodna z dokumentami strategicznymi „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.”, mapami potrzeb zdrowotnych i z planami transformacji w obszarze zdrowia (krajowy i regionalny) oraz Programem Strategicznym Ochrony Zdrowia Województwa Lubelskiego na lata 2021-2027”.

Zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarki w województwie lubelskim wymaga dostosowania się przedsiębiorstw do zmieniających się warunków na rynku, w związku z tym kolejnym wyzwaniem, dla realizowanych działań będzie utrzymanie istniejących miejsc pracy w regionie, przystosowanie pracowników i pracodawców do zmian zachodzących na rynku pracy, poprawa jakości zarządzania zasobami ludzkimi, w tym zwalczanie stereotypów związanych z płcią oraz zapobieganie dyskryminacji w pracy. Istotne będzie upowszechnienie zastosowania elastycznych form zatrudnienia, wsparcie dla pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy, jak również pracy na odległość oraz działania zapewniające większą równowagę między życiem zawodowym, a prywatnym z uwagi na sprawowaną opiekę nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto w celu utrzymania liczby osób pracujących w gospodarce niezbędna jest aktywizacja osób starszych w kontekście wydłużenia ich aktywności zawodowej.

Istnieje potrzeba wsparcia pracodawców w obszarze zarządzania wiekiem i kompetencjami pracowników (np. mentoring w zakresie przekazywania wiedzy i kompetencji koniecznych do sprawnego działania w danej dziedzinie), jak również dostosowanie miejsc pracy do potrzeb osób starszych. Niezbędne będą także działania mające na celu zatrzymanie starszych pracowników na rynku pracy i podnoszenie ich kompetencji, w szczególności cyfrowych.

Kryzys społeczno-gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19, inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i związaną z nią bezprecedensową migracją obywateli Ukrainy do Polski oraz zachodzące procesy przemian gospodarczych, często o charakterze recesji, mają bezpośredni wpływ na sytuację pracodawców i ich pracowników, a w konsekwencji grożą ryzykiem redukcji zatrudnienia w przedsiębiorstwach. Wymusza to potrzebę wprowadzania działań mających na celu budowanie zdolności do gotowości reagowania przez przedsiębiorstwa na sytuacje wyjątkowe.

Zastosowane narzędzia pozwolą na przystosowanie pracowników do zmieniających się warunków i stale rosnących oczekiwań w środowisku pracy. W sytuacjach kryzysowych niezbędne jest

zastosowanie instrumentów pozwalających na szybkie reagowanie na rynku pracy. Działania te przyczynią się do kontynuacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach.

Ponadto dynamiczne tempo zmian zachodzących na rynku pracy powoduje konieczność podjęcia działań w zakresie elastycznego reagowania na pojawiające się na rynku pracy zapotrzebowanie na nowe kwalifikacje, kompetencje/umiejętności. Podejmowane inicjatywy mają na celu zwiększenie kwalifikacji, kompetencji/umiejętności, w tym kompetencji cyfrowych pracowników i pracodawców. Celem realizowanych zadań jest przeciwdziałanie zjawisku niedopasowania kwalifikacji, kompetencji/umiejętności pracowników do wymagań pracodawców oraz poprawa jakości zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwach. Ponadto, interwencja zwiększy szansę mieszkańców regionu na utrzymanie zatrudnienia, zmianę ścieżki kariery zawodowej oraz mobilność zawodową. Proponowane rodzaje wsparcia przyczynią się do poprawy adaptacyjności firm i ich pracowników.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- Ograniczenie dezaktywizacji zawodowej i opuszczania rynku pracy z przyczyn zdrowotnych;
- Zwiększenie dostępu do programów rehabilitacyjnych umożliwiających aktywność zawodową;
- Polepszenie stanu zdrowia osób objętych programami profilaktycznymi;
- Zwiększenie potencjału zatrudnieniowego przedsiębiorstw dotkniętych kryzysem;
- Wydłużenie okresu aktywności zawodowej osób starszych;
- Zwiększenie zasobów wykwalifikowanych pracowników;
- Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podniesienie kwalifikacji, kompetencji/umiejętności pracowników i pracodawców.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych dotyczących chorób związanych ze środowiskiem pracy oraz programów rehabilitacyjnych;
- Programy kompleksowej rehabilitacji ułatwiające powrót do pracy.
- Eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy w tym programy przekwalifikowania pracowników pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, działania zapewniające zdrowe i dobrze przystosowane środowisko pracy, niwelujące zagrożenia dla zdrowia wynikające ze środowiska pracy, profilaktyka chorób wynikających ze środowiska pracy.
- Usługi rozwojowe w Podmiotowym Systemie Finansowania dla pracodawców i ich pracowników, zgodne z ich zidentyfikowanymi potrzebami (system popytowy w oparciu o BUR).
- Kompleksowe działania służące wydłużeniu zdolności do pracy osób starszych, uwzględniające zarządzanie wiekiem, w przedsiębiorstwach poprzez upowszechnianie mentoringu w miejscu pracy, rozwijanie kompetencji osób starszych, promowanie zdrowego i aktywnego starzenia się.
- Wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej.
- Outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia, zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika lub osób odchodzących z rolnictwa.
- Zastosowanie instrumentów służących ochronie pracowników, zagrożonych utratą zatrudnienia w wyniku zaistniałej sytuacji kryzysowej, m.in.:
 - a) poradnictwo psychologiczne,
 - b) doradztwo zawodowe,
 - c) dodatki motywacyjne dla osób realizujących mentoring w miejscu zatrudnienia,
 - d) środki finansowe na kontynuację zatrudnienia,
 - e) dostosowanie stanowisk pracy do potrzeb pracowników i pracodawców,

- f) formy wsparcia dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu (np. profilaktyka chorób wynikających ze środowiska pracy),
- g) refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub członkiem rodziny potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne w tym posiadające osobowość prawną, związki, porozumienia i stowarzyszenia JST,
- Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, organizacje non-profit,
- Podmioty ekonomii społecznej, posiadające doświadczenie w zakresie działań profilaktycznych,
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych,
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące,
- Pracodawcy,
- Uczelnie,
- Instytucja Zarządzająca Programem.

Główne grupy docelowe

- pracownicy kwalifikujący się do programów profilaktycznych chorób związanych z miejscem pracy,
- osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy oraz osoby pracujące w zakresie programów kompleksowej rehabilitacji,
- personel służb świadczący usługi zdrowotne,
- pracownicy (w tym osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, pracujące w ramach umów cywilnoprawnych, ubogie pracujące),
- pracownicy zagrożeni zwolnieniem, pracownicy przewidziani do zwolnienia lub osoby zwolnione z przyczyn nie dotyczących pracownika oraz osoby odchodzące z rolnictwa,
- pracodawcy oraz ich pracownicy/kadra zarządzająca,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania

edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Promowany będzie równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

CS 4d) przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w obszarze tematycznym „3. Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia”. Zaplanowano w nim realizację działań na rzecz wzrostu dostępności wysokiej jakości kształcenia osób pracujących w województwie lubelskim. Zwiększenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników, w tym także w obszarach istotnych z punktu widzenia inteligentnych specjalizacji, cyfrowej i zielono-błękitnej gospodarki.

Działania w obszarze zdrowia w CS 4d) wpisują się w wyzwanie dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu oraz promowania aktywnego i zdrowego starzenia się, w szczególności w obszarze polityki Zdrowie założonego w SUERMB. Realizowane będą programy polityki zdrowotnej dotyczące m.in. profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu oraz działania związane z eliminowaniem zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, a także działania adaptacyjne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami w celu wydłużenia ich aktywności zawodowej. W SUERMB zapisano, że zdrowa populacja w regionie Morza Bałtyckiego jest warunkiem wstępnym produktywności, konkurencyjności gospodarczej i dalszego rozwoju. Działania poprawiające jakość zdrowia oraz gwarantujące przyjazne środowisko pracy zaplanowane w programie realizują założenia przyjęte w SUERMB. Interwencje realizowane w ramach CS 4 d) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.9.4.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IX	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDCO08	Liczba osób objętych wsparciem w obszarze zdrowia	Osoby	670	13 420

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
IX	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDCO04	Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową	Osoby	1 265	~~25 295~~ 16 410

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
IX	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLDCR03	Liczba osób, które dzięki wsparciu w obszarze zdrowia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Osoby	140	2020	9 395	System teleinformatyczny	
IX	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	8 402	2020	~~20 235~~ 13 128	System teleinformatyczny	

2.1.9.4.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	140 Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy	14 849 22322-170-300
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	144 Działania na rzecz zdrowego i dostosowanego środowiska pracy uwzględniające zagrożenia dla zdrowia i obejmujące m.in. promocję aktywności fizycznej	13 775 000
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	15 039 77727-937-700

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	01 Dotacja	43 664 00063-883-000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	28 Obszary wiejskie	10 916 000 12-776-600
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	32 748 000 51-106-400

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS	Słabiej rozwinięte	4d)	01 Przyczynianie się do ekologicznych umiejętności i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki.	554 180
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	05 Niedyskryminacja	43 109 820 63-328-820

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
IX	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	43 664 00063-883-000

2.1.10. Priorytet X Lepsza edukacja

2.1.10.1. Cel szczegółowy 4e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego

2.1.10.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem interwencji jest wzmocnienie jakości i skuteczności regionalnego systemu kształcenia i szkolenia - w zakresie efektywności, jakości oraz dostępności nauczania adekwatnego do wymogów rynku pracy, oraz wsparcie uczniów - w zakresie nabywania umiejętności, wyboru zawodu lub ścieżki kształcenia. Realizowane będą programy ukierunkowane na wsparcie systemu edukacji w regionie, tj. wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego oraz edukacyjno-zawodowego, w tym m.in. poprzez podnoszenie kompetencji doradców zawodowych do pracy z dziećmi, których rodzice są migrantami lub z uczniami, którzy powracają z zagranicy oraz zwiększanie ich dostępności dla tych uczniów, a także wsparcie budowania i rozwoju sieci współpracy doradców zawodowych w środowisku lokalnym. Zgodnie z wynikami Raportu końcowego z oceny wpływu wsparcia oferowanego w ramach 12 Osi Priorytetowej RPO WL 2014-2020, ta forma wsparcia cechowała się dużą trafnością i adekwatnością w stosunku do potrzeb dzieci i młodzieży oraz wysoką skutecznością, aczkolwiek realizowana była w sposób incydentalny. Rekomendacja wskazuje na potrzebę zwiększenia skali realizacji działań mających na celu świadczenie wysokiej jakości doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach, zwłaszcza w postaci projektów kompleksowych. Doradztwo edukacyjno-zawodowe będzie uwzględniać aspekt płci przy wyborze zawodu, zwalczać stereotypy związane z płcią i wspierać promowanie przedmiotów STEAM. Uruchomienie kompleksowego i kompletnego systemu planowania i rozwoju ścieżki edukacyjno-zawodowej ukierunkowanego na dokonywanie świadomych wyborów zawodu oraz kolejnych etapów kształcenia, to także wyzwanie zidentyfikowane w Analizie sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa lubelskiego w obszarach oddziaływania Europejskiego Funduszu Społecznego wykonanej na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Aby możliwe było efektywne wsparcie w postaci doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego, niezbędna jest promocja kształcenia w regionie, w tym kształcenia zawodowego, ukierunkowana na wsparcie uczniów w wyborze dalszej ścieżki kształcenia lub zawodu. Działania mają zapewnić dostarczenie społeczeństwu wiedzy o tym jak współczesne szkolnictwo zawodowe funkcjonuje i jakie korzyści przynosi ukończenie szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe. Działania upowszechniające będą skierowane do mieszkańców regionu, po to, aby zmienić stereotypy w postrzeganiu szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w tym do uczniów oraz ich rodziców. Służyć ma temu m.in. organizacja targów edukacyjnych z udziałem szkół prowadzących kształcenie zawodowe oraz pracodawców, czy też spotkania zawodoznawcze/ wizyty studyjne.

Istotnym wyzwaniem jest niwelowanie różnic edukacyjnych w regionie. Wyniki egzaminu ósmoklasisty z 2021 roku wskazują, iż uczniowie uczęszczający do szkół na terenach wiejskich mają znacznie słabiej rozwinięte umiejętności kluczowe niż ich rówieśnicy z dużych miast. Największe różnice występują w znajomości języka angielskiego. W skali województwa lubelskiego uczniowie uczęszczający do szkół na terenach wiejskich otrzymali średni wynik z języka angielskiego na poziomie 55%, w miastach do 20 tys. mieszkańców 62%, w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców 71%, zaś w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców 77%. W

województwie lubelskim średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w 2021 roku wyniósł 62,98%, z czego 78,30% uczniów otrzymało wyniki niższe niż średnia wojewódzka (źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie, Centralna Komisja Egzaminacyjna). W celu uniknięcia stygmatyzacji wsparcie w zakresie dodatkowych zajęć z języka angielskiego dla uczniów kierowane będzie do szkół bądź oddziałów, a nie do pojedynczych uczniów.

Równie niezbędna jest promocja uczenia się osób dorosłych. Została ona wskazana jako wysoce priorytetowa potrzeba w Wytocznych dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027 w Załączniku D do Sprawozdania krajowego Polska 2019. Aktywność mieszkańców regionu w tym zakresie jest wysoce niewystarczająca. Udział osób dorosłych z województwa lubelskiego w kształceniu lub szkoleniu w 2020 r. (4,3%) jest o wiele niższy niż średnia w UE (9,2%) i mocno odbiega od założeń Europejskiego programu na rzecz umiejętności do 2025 r., zgodnie z którymi 50% populacji osób dorosłych w UE powinno uczestniczyć w procesie uczenia się. W związku z powyższym oraz zgodnie z Zaleceniami Rady UE z 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych, niezbędne jest wdrożenie środków na rzecz motywowania, informowania i poszerzania wiedzy na temat korzyści wynikających z poprawy umiejętności.

Powyższe działania pozwolą na wzmocnienie efektywności i jakości systemu oświaty w regionie. Rozwój doradztwa zawodowego i edukacyjno-zawodowego oraz promocja kształcenia, w tym kształcenia zawodowego i ustawicznego, przyczynią się do ukierunkowania szkół prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe, a także kształcenie ustawiczne do reagowania na potrzeby rynku pracy. Działania doradcze przyczynią się do zmotywowania uczniów do nabywania umiejętności oraz świadomego wyboru zawodu bądź dalszej ścieżki kształcenia, a osoby dorosłe do uczenia się przez całe życie.

Istotnym elementem interwencji będą również działania realizowane na rzecz upowszechnienia informacji w zakresie zielonej transformacji.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Programy systemowego wsparcia doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego, w tym m.in. podnoszenie kompetencji doradców zawodowych i edukacyjnych oraz ich dostępność dla uczniów, wsparcie budowania i rozwoju sieci współpracy doradców zawodowych.

Podejmowane działania będą komplementarne do przedsięwzięć w zakresie doradztwa zawodowego podejmowanych na poziomie krajowym.

- Program systemowego wsparcia efektywności nauczania języka angielskiego w regionie: dodatkowe zajęcia z języka angielskiego dla uczniów szkół osiągających wyniki egzaminów z języka angielskiego, niższe niż średnia wojewódzka.
- Promocja i upowszechnienie informacji w zakresie kształcenia w regionie, w tym kształcenia zawodowego, m.in. poprzez targi edukacyjne, spotkania zawodoznawcze / wizyty studyjne w liceach, technikach, szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, na uczelniach i u pracodawców.
- Działania na rzecz upowszechnienia idei uczenia się przez całe życie.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Samorząd Województwa Lubelskiego lub jego jednostki organizacyjne.
- Podmioty realizujące zadania ustawowe w zakresie oświaty.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

W przypadku promocji kształcenia w regionie i programów doradztwa zawodowego lub edukacyjno-zawodowego wymagane są projekty kompleksowe, realizowane we współpracy z pracodawcami oraz uczelniami.

Główne grupy docelowe

Katalog grup docelowych obejmuje podmioty/osoby z terenu woj. lubelskiego, tj.:

- Szkoły i placówki oświatowe realizujące kształcenie ogólne, ich kadra oraz uczniowie,
- Szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe, ich kadra oraz uczniowie,
- Organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe prowadzące kształcenie ogólne i zawodowe,
- Pracodawcy,
- Rodzice/opiekunowie prawni uczniów szkół i placówek oświatowych,
- Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, ich kadra oraz uczniowie,
- Mieszkańcy województwa lubelskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Podejmowane działania wspierać będą równy dostęp do wysokiej jakości włączającego kształcenia i szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla OzN. Działania przyczynią się w szczególności do godzenia życia zawodowego i osobistego oraz zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w edukacji i szkoleniach.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Cel szczegółowy 4 e) przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w obszarze „Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia”. Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych przyczynia się do wzrostu dobrobytu, który zakłada dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich. Równy dostęp do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawa ich jakości, skuteczności

i adekwatności do potrzeb rynku pracy stanowi inwestycję wysoce priorytetową wskazaną w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE. Interwencje realizowane w CS 4 e) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.10.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
X	4e)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLECO01	Liczba podmiotów objętych wsparciem w celu zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia	Sztuki	60	6404-130

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
X	4e)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLECR01	Liczba podmiotów, które podniosły jakość i efektywności oferowanych usług edukacyjnych	Sztuki	1 207	2022	128230	System teleinformatyczny	

2.1.10.1.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4e)	149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)	14 991 299 30 792 476
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4e)	151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	1 550 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4e)	01 Dotacja	16 541 299 32 342 476

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4e)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	16 541 299 32 342 476

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS	Słabiej rozwinięte	4e)	01 Przyczynianie się do ekologicznych umiejętności i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki	74 436 155 000
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4e)	05 Niedyskryminacja	16 386 299 32 187 476

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4e)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	<u>16 541 299 32</u> <u>342 476</u>

2.1.10.2. Cel szczegółowy 4f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

2.1.10.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem interwencji jest wspieranie dostępności do dobrej jakości edukacji w regionie, na każdym jej etapie (z wyłączeniem szkolnictwa wyższego oraz edukacji dorosłych). Nacisk zostanie położony na edukację włączającą w szkołach i placówkach ogólnodostępnych (w tym wzrost zatrudnialności nauczycieli z niepełn. poprzez odpowiednie dostosowanie szkół i placówek oświat.), kształcenie umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, rozwój umiejętności cyfrowych. Realizowane będą działania wspierające lepszą jakość i dostępność edukacji przedszk., kształcenia ogólnego i zawodowego. Interwencja będzie realizowana na trzech płaszczyznach - wsparcie osób (dzieci w wieku przedszk., uczniów, ich rodziców/opiekunów), wsparcie szkół i placówek systemu oświaty oraz ich kadry.

Kluczowe będzie doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe, w tym zajęcia zawodoznawcze i o rozwijaniu potencjału uczniów, aby efektywnie zaplanować ścieżkę edukacyjno-zawodową zgodnie z potrzebami rynku pracy. Doradztwo edukacyjno-zawodowe będzie uwzględniać aspekt płci przy wyborze zawodu, zwalczać stereotypy związane z płcią i wspierać promowanie przedmiotów STEAM. Wsparcie psychologiczno-pedagog. przyczyni się do lepszej kondycji psychicznej nauczycieli i dzieci/uczniów, co w związku z dużym ryzykiem wystąpienia w tej grupie chorób i zaburzeń psychicznych (w tym samobójstw wśród dzieci i młodzieży szkolnej) ma ogromne znaczenie. Doskonalenie kompetencji wychowawczych zostanie skierowane do rodziców/opiekunów prawnych i do nauczycieli w celu wszechstronnego stymulowania rozwoju dzieci i młodzieży. Kontynuowana będzie realizacja programów stypendialnych dla uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społ.-ekon., które umożliwią im wszechstronny rozwój edukacyjno-zawodowy w tym wsparcie opiekuna dydaktycznego.

Zakłada się działania na rzecz rozwoju jakości nauczania w szkołach i placówkach oświat. współpracy szkół z pracodawcami i sektorem szkolnictwa wyższego, rozwoju innowacyjnych form i metod nauczania, wzrostu jakości zarządzania szkołami. W ramach działań na rzecz wzmocnienia potencjału partnerów społ. i organizacji pozarządowych zakłada się wsparcie podmiotów z ww. kategorii, prowadzących szkoły lub ośrodki wychowania przedszk. (OWP).

Działania przyczynią się do wzrostu dostępności edukacji, zwiększenia jakości nauczania, rozwoju umiejętności, kompetencji/kwalifikacji dzieci/uczniów oraz kadry w tym w obszarze nowoczesnych technologii cyfr.

Rezultatem wsparcia będzie wzrost dostępności wysokiej jakości kształcenia, poprawa warunków lokalowych i bazy dydaktycznej w nowych i istniejących już szkołach i placówkach oświat. w tym w OWP oraz wzmocnienie wspierającej funkcji OWP i szkoły w zakresie pomocy psychologiczno-pedagog. oraz zapewnienie wysokiej jakości kształcenia osób ze specjalnymi potrzebami eduk., w tym OzN oraz uczniom zdolnym. Zatrudnienie osób z Ukrainy, które znają w wystarczającym stopniu j. polski jako pracujące w placówkach oświat. (celem zwiększenia komunikacji pomiędzy nauczycielem a uczniem).

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

W zakresie edukacji przedszkolnej

- Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i związanej z tym bazy lokalowej i dydaktycznej.

- Unowocześnianie istniejącej bazy lokalowej i dydaktycznej w zakresie edukacji włączającej przedszkolnej.
- Programy rozwojowe OWP uwzględniające m.in.:
 - poprawę dostępności OWP,
 - dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wychowawcze oraz specjalistyczne
 - pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci, rodziców/opiekunów i nauczycieli, w tym w zakresie stymulowania rozwoju dziecka, rozwijania kompetencji wychowawczych i opiekuńczych, działania na rzecz usprawniania relacji i współpracy kadry z rodzicami/opiekunami
 - doskonalenie zawodowe kadry OWP (w tym nauczycieli i kadr zarządzających), w szczególności w zakresie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi zdolnymi i z dziećmi z niepełnosprawnościami, podnoszenie jakości systemu zarządzania OWP

W zakresie kształcenia ogólnego i zawodowego

- Programy rozwojowe szkół uwzględniające m.in.:
 - dostosowanie szkół i realizowanego nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz do potrzeb nauczycieli z niepełnosprawnościami w tym upowszechnienie modelu dostępnej szkoły
 - organizację i realizację dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych)
 - rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkół,
 - organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także zwiększenie kompetencji kadr oświaty w zakresie zapobiegania przemocy i dyskryminacji
 - doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców)
 - współpracę szkół ponadpodstawowych z uczelniami i pracodawcami, w szczególności organizację staży dla uczniów u pracodawców
 - wsparcie uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych
 - doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym w ramach szkoły ćwiczeń
 - podnoszenie jakości systemu zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi, w tym kompetencji kadry zarządzającej
 - wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania
- Programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej
- Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną
- Wsparcie procesu transformacji szkolnictwa specjalnego, poprzez m.in. wsparcie uczniów szkół specjalnych i ich rodziców w procesach integracji w szkolnictwie ogólnodostępnym, w procesach kształcenia zawodowego, przygotowania do pracy, wsparcie kadr szkół specjalnych

w realizacji działań edukacji włączającej, wspieranie działań realizowanych w partnerstwie szkół specjalnych ze szkołami ogólnodostępnymi, uczelniami i pracodawcami

W zakresie kształcenia zawodowego

Programy rozwojowe szkół uwzględniające m.in.:

- współpracę szkół i centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego z pracodawcami i uczelniami w celu zwiększenia potencjału szkół, w szczególności poprzez organizację zajęć dla uczniów
- dodatkowe zajęcia specjalistyczne umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych, w szczególności w zakresie zielonej transformacji oraz kompetencji cyfrowych
- wsparcie nauczycieli (w tym nauczycieli zawodu) oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie uzyskiwania uprawnień/kwalifikacji do nauczania zawodu, w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych
- wsparcie osób posiadających przygotowanie zawodowe uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za odpowiednie do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego w zakresie uzyskiwania uprawnień/kwalifikacji do nauczania zawodu, w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych

W zakresie celu szczegółowego 4f) budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających edukację przedszkolną, szkolnictwo ogólne, kształcenie zawodowe oraz budowanie potencjału partnerów społecznych w zakresie działań wspierających kształcenie zawodowe.

Działania będą komplementarne z przedsięwzięciami na poziomie krajowym.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Podmioty uprawnione do prowadzenia edukacji przedszkolnej, tj. publiczne i niepubliczne przedszkola lub inne funkcjonujące formy wychowania przedszkolnego lub ich organy prowadzące; inne podmioty zamierzające prowadzić OWP
- Szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące
- Jednostki samorządu terytorialnego (oraz ich jednostki organizacyjne), ich związki, porozumienia i stowarzyszenia
- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz ich organy prowadzące
- Instytucje prowadzące działalność oświatową lub kulturalną
- Samorząd Województwa Lubelskiego
- Podmioty, których przedsięwzięcia zostały zidentyfikowane w strategii terytorialnej, będącej podstawą realizacji ZIT
- Partnerzy społeczni
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego
- Organizacje pozarządowe

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Premiowane będą projekty zakładające:

- podnoszenie kompetencji dot. zielonej transformacji oraz cyfrowych uczniów i nauczycieli
- doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- realizację projektów w partnerstwie, w tym współpracę szkół i placówek oświatowych z uczelniami oraz pracodawcami
- komplementarność wsparcia, w tym z EFRR oraz Programem Rozwoju Kompetencji Cyfrowych

Główne grupy docelowe

- Dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodzice/opiekunowie prawni,
- Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego z terenu woj. lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele),
- Szkoły i placówki oświatowe z terenu woj. lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele) i uczniowie (w tym szczególnie uzdolnieni) jak również ich rodzice/opiekunowie prawni,
- Instruktorzy praktycznej nauki zawodu,
- Pracodawcy,
- Dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie i ich rodzice/opiekunowie prawni z doświadczeniem migracji,
- Uczniowie, ich rodzice i opiekunowie prawni oraz kadra (w tym nauczyciele) szkół specjalnych,
- Partnerzy społeczni,
- Organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez uwzględnianie potrzeb dzieci i osób z grup defaworyzowanych, w ramach edukacji włączającej, promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Podejmowane działania wspierać będą dostęp do wysokiej jakości włączającego kształcenia i szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla OzN, Działania przyczynią się m.in. do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w edukacji.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby oraz problemy rozwojowe miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w przedmiotowym celu szczegółowym zaplanowano wykorzystanie instrumentu ZIT. Instrument ZIT będzie realizowany na terenie obszarów strategicznej interwencji w postaci Miejskich Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w SRWL2030, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (i)). Zastosowane będą preferencje dla projektów wynikających z Gminnych

Programów Rewitalizacji oraz dla projektów wynikających ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa JST w celu wdrażania Innego Instrumentu Terytorialnego (strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii IIT) w postaci preferencji punktowych w naborach konkurencyjnych, zgodnie z założeniami wskazanymi w sekcji: Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych Priorytetu XI (CS 5 (ii)).

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Cel szczegółowy 4 f) przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w obszarze „Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia” Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji, przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami przyczynia się do wzrostu dobrobytu, który zakłada dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich. Równy dostęp do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawa ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy stanowi inwestycję wysoce priorytetową wskazaną w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE. Interwencje realizowane w CS 4 f) będą komplementarne do Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiovani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.10.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
X	4f)	EFS+	Stabiej rozwinięte	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	Osoby	6 705	41 575
X	4f)	EFS+	Stabiej rozwinięte	PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	Osoby	0	13 255
X	4 f)	EFS+	Stabiej rozwinięte	PLEFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	Osoby	0	6 800

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
X	4f)	EFS+	Słabiej rozwinięty	PLFCR 01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	19 750	2020	27 415	System informacyjny	

2.1.10.2.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	148 Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury)	22 916 549 26 063 750
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)	83 236 408 80 218 774

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	01 Dotacja	106 152 957 406 282 524

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	15 505 000
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	28 Obszary wiejskie	6 150 000 4 650 000
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	84 497 957 86 127 524

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS	Słabiej rozwinięty	4f)	01 Przyczynianie się do ekologicznych umiejętności i zielonych miejsc pracy oraz zielonej gospodarki.	183 813
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	02 Rozwój kompetencji cyfrowych i tworzenie miejsc pracy w sektorze cyfrowym	10 428 324
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	05 Niedyskryminacja	83 346 744 83 476 311
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	07 Budowanie zdolności partnerów społecznych	1 914 002
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego	1 363 824
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	8 916 250

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięty	4f)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	106 152 957 406 282 524

2.1.10.2. Cel szczegółowy 4g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

2.1.10.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem interwencji jest wspieranie dostępności oraz wzrost jakości i efektywności edukacji osób dorosłych w regionie. Odsetek osób posiadających co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe w województwie lubelskim jest jednym z najniższych w Polsce (w 2020 r. średnia dla kraju wynosiła 50,3%, tymczasem w województwie lubelskim jedynie 42,7% osób posiadało takie umiejętności). Wprawdzie udział osób dorosłych z województwa lubelskiego w kształceniu lub szkoleniu (4,3% w 2020 r.) kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa (3,7 % w okresie analogicznym), ale nadal jest o wiele niższy niż średnia w UE (wynosząca w 2020 r. 9,2%). W związku z powyższymi zjawiskami niezbędne jest wspieranie wysokiej jakości, elastycznej edukacji osób dorosłych.

Zakłada się realizację działań na rzecz uczenia się przez całe życie, służących nabywaniu i poprawie wiedzy, umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, zwłaszcza w obszarze technologii cyfrowych. Szybkie tempo zmian, w tym techniczno-technologicznych, wymusza konieczność nieustającego ich podnoszenia i elastycznego reagowania na nowe potrzeby rynku pracy. Jednocześnie niezbędne jest uwzględnienie indywidualnych potrzeb, uwarunkowań i możliwości osób dorosłych. Stąd zakłada się realizację wsparcia zarówno w systemie popytowym, jak i poza nim. Będzie ono skierowane do osób, które z własnej inicjatywy chcą uczestniczyć w usługach edukacyjnych.

Kwalifikacje i kompetencje nieadekwatne do potrzeb rynku pracy skutkują trudnościami z uzyskaniem zatrudnienia, jego utrzymaniem lub zmianą. Wsparcie osób dorosłych w zakresie podnoszenia kompetencji oraz kwalifikacji zawodowych realizowane będzie poprzez usługi rozwojowe w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych.

Zgodnie z Zaleceniem Rady Unii Europejskiej z 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych (2016/C 484/ 01) każdy musi posiadać zestaw umiejętności, wiedzy i kompetencji, w tym wystarczający poziom umiejętności czytania i pisanie, umiejętności rozumowania matematycznego i kompetencji cyfrowych, aby móc w pełni realizować swój potencjał, odgrywać aktywną rolę w społeczeństwie i realizować swoje obowiązki społeczne i obywatelskie. Działania w zakresie podstawowych kompetencji, w tym cyfrowych umożliwiających wdrażanie Upskilling Pathways planowane do realizacji w ramach interwencji są odpowiedzią na ww. zalecenie i służą zwiększeniu uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie.

Zakłada się również działania na rzecz rozwoju jakości nauczania (w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami) w placówkach prowadzących kształcenie ustawiczne, współpracę z pracodawcami i uczelniami. Szczególny nacisk zostanie położony na rozwój innowacyjnych form i metod nauczania, w tym w zakresie edukacji zdalnej.

W celu zwiększenia uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie niezbędne są działania wspierające edukację wychodzącą poza kształcenie w instytucjach systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, obejmujące uczenie się inne niż formalne, ukierunkowane na dopasowanie podaży pracy do popytu na pracę. W ramach interwencji planowane jest wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych na przykładzie LOWE powstałych przy szkole lub placówce systemu oświaty. Lokalne punkty wsparcia kształcenia osób dorosłych służące

aktywizacji w szczególności osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami będą miały m.in. na celu diagnozę potrzeb szkoleniowych osób dorosłych i dostosowanie form edukacji pod kątem ich adekwatności i elastyczności. Działania te przyczynią się do aktywizowania dorosłych i społeczności lokalnych na rzecz rozwoju umiejętności, stanowiących podstawę dla uczenia się przez całe życie.

Rezultatem wsparcia będzie wzrost dostępności wysokiej jakości kształcenia osób dorosłych w regionie, w tym zwiększenie aktywności edukacyjnej osób dorosłych, stworzenie atrakcyjnej, elastycznej oferty usług rozwojowych dla osób dorosłych, poprawa poziomu umiejętności podstawowych, w tym cyfrowych osób dorosłych oraz wyższa jakość edukacji w podmiotach prowadzących kształcenie ustawiczne.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Wsparcie osób dorosłych w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, w tym podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich weryfikacja poprzez odpowiednie egzaminy poprzez m.in.:
 - a) usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje umiejętności / kompetencje lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do ZRK), w tym wsparcie dla osób z najtrudniejszych grup docelowych - za pośrednictwem BUR,
 - b) podstawowe kompetencje, w tym cyfrowe dla grup wykluczonych cyfrowo (realizowane poza systemem BUR i PSF), umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways.
- Wsparcie jakości kształcenia i rozwoju elastycznego systemu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym realizowanych w trybie zdalnym.
- Wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych (np. LOWE) np. poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia kształcenia osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach, osób z niepełnosprawnościami.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej; osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych.
- Podmioty uprawnione do prowadzenia kształcenia ustawicznego oraz ich organy prowadzące.
- Szkoły, placówki systemu oświaty oraz ich organy prowadzące.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Preferowana będzie komplementarność wsparcia, w tym z EFRR oraz Programem Rozwoju Kompetencji Cyfrowych.

Zakłada się realizację działań na rzecz uczenia się przez całe życie w szczególności na rzecz osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach oraz osób z niepełnosprawnościami.

Główne grupy docelowe

- Osoby dorosłe zgłaszające z własnej inicjatywy chęć podnoszenia, uzupełnienia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, w tym kwalifikacji zawodowych.
- Podmioty uprawnione do prowadzenia kształcenia ustawicznego z terenu województwa lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele).
- Podmioty tworzące lokalne punkty wsparcia kształcenia osób dorosłych.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych,

jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez uwzględnianie potrzeb osób z grup defaworyzowanych, w ramach edukacji włączającej, promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Podejmowane działania wspierać będą dostęp do wysokiej jakości włączającego kształcenia i szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla OzN, Działania przyczynią się m.in. Do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w edukacji.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze kształcenia osób dorosłych zaplanowane do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 przyczynią się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, która obejmuje m.in. obszar „Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia”. W ramach powyższej Strategii zakłada się wzrost dobrobytu poprzez dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich. W CS 4 g) zaplanowano realizację działań na rzecz wzrostu dostępności wysokiej jakości kształcenia osób dorosłych w województwie lubelskim. Zwiększenie wiedzy, umiejętności, kompetencji i kwalifikacji dorosłej populacji regionu, w tym także w obszarach istotnych z punktu widzenia inteligentnych specjalizacji, cyfrowej i zielono-błękitnej gospodarki, przyczyni się w sposób bezpośredni do wdrożenia założeń Zielonego Ładu oraz niebieskiego wzrostu i niebieskiej gospodarki. Podnoszenie podstawowych umiejętności i promowanie uczenia się dorosłych stanowi inwestycję wysoce priorytetową wskazaną w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE. Projekty będą komplementarne do planowanej interwencji Programu Interreg Europa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 i do Programu Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.10.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
X	4g)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLGCO01	Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi	Osoby	1 490	29 845

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
X	4g)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	6 806	2020	26 860	System teleinformatyczny	

2.1.9.2.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	42 236 46046-675 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	01 Dotacja	42 236 46046-675 000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	42 236 46046-675 000

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	02 Rozwój kompetencji cyfrowych i tworzenie miejsc pracy w sektorze cyfrowym	4 590 000
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	05 Niedyskryminacja	1 000 000
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego	36 646 46041-085 000

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
X	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	42 236 46046-675 000

2.1.11. Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

2.1.11.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Polityka regionalna kładzie szczególny nacisk na zintegrowane podejście do zagadnień rozwojowych wskazujące ważną rolę miast i obszarów funkcjonalnych. Zróżnicowanie rozwojowe miast obserwowane jest na płaszczyźnie społecznej, ekonomicznej oraz instytucjonalnej, co znajduje odzwierciedlenie w poziomie ich konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej. Grupą obszarów o szczególnej koncentracji problemów rozwojowych są miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, które cechuje regres w rozwoju, odpływ ludności, kumulacja niekorzystnych zjawisk demograficznych czy niezadowalająca dostępność terytorialna. Konieczne jest więc podjęcie działań prowadzących do odbudowy ich bazy gospodarczej, wzmocnienia ich roli jako centrów aktywności społecznej, kulturalnej czy turystycznej. Istotną funkcję pełnią również miasta powiatowe, które są ważnymi centrami rozwoju usług lokalnych. Miasta te borykają się z licznymi problemami – odpływem ludzi młodych, starzeniem się społeczeństwa, brakiem atrakcyjnych miejsc pracy. Kluczowe jest więc zapewnienie im warunków do trwałego wzrostu, uczynienie z nich miejsc przyjaznych do życia, oferujących dobrej jakości miejsca pracy oraz odpowiednie warunki do nauki i rozwoju. LOM stanowi zaś obszar koncentracji życia gospodarczego, kulturalnego, akademickiego i turystycznego. Konieczne jest więc wzmacnianie jego integralności i spójności w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej, środowiskowej i kulturowej. Problemy miast wymagają od lokalnych samorządów podjęcia zintegrowanych działań, dostosowanych do indywidualnych potrzeb danego obszaru, w ujęciu funkcjonalnym szerszym niż granice administracyjne poszczególnych JST. Obok ww. działań konieczne są działania na rzecz dostosowania tkanki miejskiej do nowych wyzwań. Przed lokalnymi społecznościami stoi wyzwanie wypracowania strategii terytorialnych, które w najbardziej adekwatny sposób określą potrzeby, zdefiniują cele oraz wskażą najbardziej efektywne do podjęcia działania.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych realizowana na podstawie GPR. Inwestycje będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Inwestycje te będą obejmowały m.in. adaptację budynków do celów społecznych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, kulturalne, turystyczne, itp., dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji, wsparcie infrastrukturalne przedsięwzięć społecznych.
- Ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.
Inwestycje będą obejmowały m.in. działania na rzecz ochrony zabytków ruchomych, roboty budowlane i modernizacyjne dotyczące zabytków i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem (m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze) oraz obiektów infrastruktury kultury, zachowanie, upowszechnianie i ochronę dziedzictwa niematerialnego, digitalizację dóbr kultury. Działania te powinny mieć na celu zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy MOF przy jednoczesnym zwiększeniu atrakcyjności turystycznej tych obszarów.

- Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, tj. w szczególności zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe. Działania te muszą być dostosowane do lokalnej specyfiki i być komplementarne do interwencji sektorowych podejmowanych na danym obszarze.

- Rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000) stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej.

Inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i zagospodarowania turystycznego, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze i pieszo-rowerowe), tworzenia sieciowych produktów turystycznych, dywersyfikacji produktów turystycznych oraz projekty zrównoważonej turystyki mające na celu zwiększanie zatrudnienia i stworzenie wysokiej jakości miejsc pracy.

- Przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów, w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi.

Inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) nie będą wspierane w ramach CS 5 (i), chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu, nie są one dominującym elementem tego projektu a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane będą na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie/adaptację/dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych. Co do zasady wsparcie w sektorze kultury nie będzie obejmować budowy nowych obiektów. Taki rodzaj interwencji będzie dozwolony jedynie w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach. Wsparcie rozwoju turystyki, co do zasady nie będzie obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów budowlanych, które są budynkami. Wsparcie będzie skierowane na projekty turystyczne, które są wspierane odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb w celu ograniczenia ryzyka nieefektywności, są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, unikając nakładania się i konkurencji oraz mają wpływ wykraczający poza sam projekt na stymulowanie aktywności turystycznej w regionie, jak również są trwałe i będą utrzymywane po ich zakończeniu.

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w raporcie ETO 08/2020 oraz 27/2021 r., inwestycje w kulturę i turystykę będą respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej (możliwość utrzymania się w długofalowej perspektywie) oraz odporności na kryzys (stosując innowacyjne rozwiązania, dywersyfikację przychodów i usług, digitalizację).

Interwencja prowadzić ma do zmniejszenia nierówności społeczno-gospodarczych w wymiarze terytorialnym, poprzez oddolne rozwiązywanie problemów oraz budowę trwałego kapitału społecznego. Rezultatem podejmowanych działań uzgadnianych w trybie partycypacyjnym będzie podniesienie jakości życia oraz wyrównanie dysproporcji rozwojowych prowadzące do wzmocnienia pozycji miast.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- instytucje i przedsiębiorstwa publiczne
- sektor prywatny
- organizacje pozarządowe

- PES
- kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Realizowane działania z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych tj.: ZIT i IIT muszą wynikać z odrębnych strategii terytorialnych.

W ramach rewitalizacji realizacja działań inwestycyjnych będzie uzależniona od potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powiązanie działań infrastrukturalnych z działaniami nieinfrastrukturalnymi, w szczególności współfinansowanymi z EFS+. W projektach rewitalizacji należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni oraz dążyć do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych. Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych na obszarach miast średnich tracących funkcje społeczno- gospodarcze zdelimitowanych w KSRR2030 oraz dla inicjatyw zgodnych z Bauhaus'em.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego będą mieszkańcy miast województwa lubelskiego wraz z ich otoczeniem funkcjonalnym, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Ze względu na kluczową rolę miast w strukturze funkcjonalno-przestrzennej regionu, realizowane projekty oddziaływać będą na mieszkańców całego województwa lubelskiego.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji będą realizowane w projektach poprzez rozwiązania architektoniczne, które zapewnią możliwość samodzielnego korzystania z produktów projektów, tj. m.in. usług, atrakcji turystycznych, kulturalnych, obiektów użyteczności publicznej wszystkim osobom. Konieczne jest uwzględnienie w projektach zasad uniwersalnego projektowania. Pozwoli to zwiększyć aktywność wszystkich użytkowników, w tym OsN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

Działania w ramach CS 5(i) objęte zostaną ZIT oraz IIT.

Interwencja za pomocą ZIT podejmowana będzie na terenie OSI regionalnych wyznaczonych w SRWL2030 oraz wskazanych w KP. W skład MOF wchodzi m.in. 11 miast średnich tracących funkcje społ.-gosp. Podstawą realizacji ZIT będą strategie rozwoju ponadlokalnego przewidujące realizację ZIT lub Strategie ZIT. Projekty ZIT realizowane w 17 MOF mogą realizować wszystkie CP wskazane w rozporządzeniu ogólnym.

Jednym z warunków realizacji ZIT jest zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa. W strukturze Związku ZIT należy uwzględnić ciało doradcze organu stanowiącego lub lidera porozumienia składające się z wszystkich właściwych dla MOF partnerów. Do zadań ZIT należy także m.in.: kreowanie polityki rozwoju MOF, przygotowanie strategii, zbudowanie zdolności instytucjonalnej, animowanie współpracy z partnerami MOF, współpraca z IZ, monitorowanie realizacji strategii, w tym nadzór nad realizacją przedsięwzięć.

Pomiędzy IZ a Związkiem ZIT uzgodniony zostanie pakiet strategicznych przedsięwzięć, które uzyskają skoordynowany dostęp do Priorytetów Programu w zakresie zdefiniowanym przez IZ.

Podstawą IIT będą GPR opracowane zgodnie z ustawą o rewitalizacji, pełniące funkcję Strategii IIT. Obszary rewitalizacji wyznaczane będą zgodnie z zasadami i kryteriami określonymi w ww. ustawie.

Za przygotowanie listy projektów w strategiach odpowiedzialne będą władze miejskie, co zapewni ich udział w wyborze projektów. Proces będzie miał partycypacyjny charakter – zaangażowani zostaną partnerzy społ.-gospod. poprzez m.in. udział w konsultacjach strategii czy w Komitetach Rewitalizacji. Strategie zawierać mogą także działania kwalifikujące się do wsparcia w ramach komplementarnych inicjatyw, np. programów krajowych, KPO.

Warunkiem realizacji ZIT i IIT będzie uzyskanie pozytywnej opinii IZ w zakresie możliwości finansowania strategii w ramach Programu.

Wnioski i doświadczenia z perspektywy 2014-2020 oraz brak uwag Grupy FUE do stanowiska IZ przesądziło o rezygnacji z tworzenia IP ZIT. Opóźnienia we wdrażaniu ZIT uniemożliwiły w 2018 r. wykonanie celów dot. kontraktacji i certyfikacji określonych m.in. przez Ministerstwo. Niezbędne było wdrożenie planów naprawczych i rekomendacji, o których mowa w materiałach NIK z lat 2018-2019.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. W tym znaczeniu planowane typy interwencji mają na celu wzmocnienie zdolności władz publicznych do opracowania zintegrowanych strategii rozwoju terytorialnego, co pozostaje spójne i komplementarne względem: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027 Cel szczegółowy: Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, integracji społecznej i rozwoju innowacji społecznych. Zmniejszenie barier administracyjnych, współpraca na zasadach partnerstwa, partycypacyjne podejmowanie decyzji, zarządzanie na obszarach o funkcjonalnych powiązaniach ponad granicami stanowią wspólną oś programową, odzwierciedlając wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019, założenia Agendy Terytorialnej 2030 i Nowej Karty Lipskiej, wedle których zintegrowane polityki i procesy mają kluczowe znaczenie dla wzmocnienia rozwoju regionalnego i spójności ponad granicami. Tożsame cele wynikają z SUE RMB w aspektach horyzontalnych (planowanie przestrzenne, sąsiedzi, zdolność), a także w celach „Wzrost dobrobytu” i „Rozwój połączeń w regionie”. Działania w CS będą wzmacniać szanse na osiągnięcie celów strategii w obszarach tematycznych Kultura – Kultura i sektory kreatywne, Zabezpieczenie -

Ochrona przed sytuacjami kryzysowymi, Turystyka – Wzmacnianie spójności makroregionu za pomocą turystyki.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. Spośród partnerów, którzy mogą wesprzeć proces wdrażania interwencji regionalnej, należy wskazać beneficjentów i uczestników programu Kreatywna Europa 2021-2027, zaangażowanych m.in. w rozwój europejskiej publiczności, w tym zwiększenie uczestnictwa w kulturze, a także realizujących cele zrównoważonego rozwoju w komponencie kultura - promocja i zachowanie europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

~~Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowiły dominującego elementu projektu. Planuje się także skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027: łączenia IF z dotacjami w ramach jednej operacji. Inwestycje niekomercyjne lub nierentowne będą finansowane poprzez dotację. W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. W ramach CS nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.~~

2.1.11.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego terytorialnego rozwoju	Osoby	93 118	931 179
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego terytorialnego rozwoju	Wkłady w strategię	3	26
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	Szt.	4	42
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO114	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	M ²	27 860	278 600
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO146	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	20	~~199~~ 73,26

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	Odwiedzający /rok	422 814	2020	456 639	System teleinformatyczny	

Prioritet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
XI	5(i)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRR048	Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	Osoby	0	Nie dotyczy	137 937	System teleinformacyjny	

2.1.11.1.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	020 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	1 462 500
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	079 Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura	17 982 204
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	127 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	~~17 282 204~~ 17 282 204 ~~17 982 204~~
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	128 Infrastruktura zdrowotna	500 000
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	165 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	~~24 639 157~~ 24 639 157 ~~25 439 157~~
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	~~34 776 874~~ 34 776 874 ~~35 376 874~~
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	167 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	8 560 892 ~~9 004 124~~
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	168 Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	13 479 153
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	172 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)	2 288 095

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	01 Dotacja	~~120 971 079~~ 120 971 079 ~~121 014 311~~
~~XI~~	~~EFRR~~	~~Słabiej rozwinięte~~	~~5(i)~~	~~03 – Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka~~	~~1 250 000~~
~~XI~~	~~EFRR~~	~~Słabiej rozwinięte~~	~~5(i)~~	~~05 – Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego~~	~~1 250 000~~

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	03 Miejskie obszary funkcjonalne	39 622 500
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	17 Dzielnice miejskie	~~81 348 579~~ 81 348 579 ~~83 891 811~~

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+ Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(i)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	<u>120 971 079 123</u> <u>544 344</u>

2.1.11.2. Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

2.1.11.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Obszarami największej koncentracji problemów rozwojowych i w największym stopniu zagrożonymi trwałą marginalizacją są skupiska gmin wiejskich i powiązanych z nimi funkcjonalnie małych miast. Obszary te cechuje peryferyjne położenie poza obszarami największych aglomeracji, słaba dostępność transportowa, niski poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną, deprywacja infrastruktury publicznej, niekorzystna sytuacja demograficzna oraz słaby dostęp do podstawowych usług publicznych. Ponadto stoją one przed wyzwaniami związanymi ze zmianą klimatu i degradacją środowiska. Powyższe przyczynia się do obniżenia ich atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i zatrudnienia. Istotnym zagrożeniem jest dalsze pogarszanie się ich słabej pozycji konkurencyjnej, co może prowadzić do trwałej społecznej i ekonomicznej marginalizacji.

W województwie obserwujemy zróżnicowanie obszarów wiejskich, wynikające z różnej przeszłości historycznej i odmiennego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz warunków przyrodniczych. Złożona problematyka obszarów wiejskich wymaga od lokalnych interesariuszy podjęcia działań związanych z racjonalnym wykorzystaniem lokalnych uwarunkowań. Wkomponowanie w wiejską przestrzeń gospodarczą nowych pozarolniczych funkcji przyspieszy rozwój społeczno-gospodarczy obszarów innych niż miejskie. Ponadto małe miasta i miasteczka mogą oddziaływać korzystnie jako siły napędowe dla atrakcyjności i rozwoju obszarów wiejskich.

Wielofunkcyjne wykorzystanie kapitału społecznego i przestrzeni może zdecydowanie przyspieszyć rozwój społeczno-gospodarczy terenów innych niż miejskie.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Rewitalizacja zdegradowanych obszarów innych niż miejskie w oparciu o gminne programy rewitalizacji. Inwestycje będą obejmowały kompleksowe działania mające na celu przeciwdziałanie degradacji infrastruktury i przestrzeni publicznej, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawę środowiska zamieszkania.

Inwestycje te będą obejmowały m.in. adaptację budynków do celów społecznych, kulturalnych, itp. wraz z możliwością zagospodarowania terenu funkcjonalnie związanego z obiektem, uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni na cele publiczne, kulturalne, turystyczne, itp. Dostosowanie przestrzeni publicznych do nowych funkcji, wsparcie infrastrukturalne przedsięwzięciom społecznym.

- Ochrona, rozwój i promowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.

Inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie ochrony zabytków ruchomych, roboty budowlane i modernizacyjne dotyczące zabytków i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem (m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze) oraz obiektów infrastruktury kultury, zachowanie, upowszechnianie i ochronę dziedzictwa niematerialnego, digitalizację dóbr kultury. Działania te powinny mieć na celu zintegrowany rozwój społeczno-gospodarczy obszarów innych niż miejskie przy jednoczesnym zwiększeniu ich atrakcyjności turystycznej.

- Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, tj. w szczególności: zwiększanie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury, na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe.

Działania te muszą być dostosowane do lokalnej specyfiki i być komplementarne do interwencji sektorowych podejmowanych na danym obszarze.

- Rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe (poza obszarami Natura 2000), stanowiące o ich potencjale, w tym m.in. o wysokiej atrakcyjności turystycznej.

Inwestycje będą obejmowały m.in. działania w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury turystycznej i zagospodarowania turystycznego, obiektów dziedzictwa naturalnego wraz z zagospodarowaniem terenów wokół (m.in. mała architektura, tereny zielone, ścieżki piesze i pieszo-rowerowe), tworzenia sieciowych produktów turystycznych, dywersyfikacji produktów turystycznych a także projekty zrównoważonej turystyki mające na celu zwiększanie zatrudnienia i stworzenie wysokiej jakości miejsc pracy.

- Przygotowanie terenów inwestycyjnych i zapewnienie infrastruktury biznesowej lub poprawa infrastruktury istniejących terenów w powiązaniu z innymi projektami inwestycyjnymi.

Inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) nie będą wspierane w ramach cs 5 (ii), chyba że stanowią nieodłączny element większego projektu, nie są one dominującym elementem tego projektu a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Przedsięwzięcia infrastrukturalne w sektorze kultury ukierunkowane będą na rozwijanie aktywności społecznej m.in. poprzez tworzenie/adaptację/dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej, rozwój innowacji społecznych. Co do zasady wsparcie w sektorze kultury nie będzie obejmować budowy nowych obiektów. Taki rodzaj interwencji będzie dozwolony jedynie w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach. Wsparcie rozwoju turystyki co do zasady nie będzie obejmować działań na rzecz budowy nowych obiektów budowlanych, które są budynkami. Wsparcie będzie skierowane na projekty turystyczne, które są: wspierane odpowiednią analizą popytu i oceną potrzeb w celu ograniczenia ryzyka nieefektywności; są skoordynowane z projektami w sąsiednich obszarach, unikając nakładania się i konkurencji oraz mają wpływ wykraczający poza sam projekt na stymulowanie aktywności turystycznej w regionie, jak również są trwale i będą utrzymywane po ich zakończeniu.

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w raporcie ETO 08/2020 oraz 27/2021 r., inwestycje w kulturę i turystykę będą respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej (możliwość utrzymania się w długofalowej perspektywie) oraz odporności na kryzys (stosując innowacyjne rozwiązania, dywersyfikację przychodów i usług, digitalizację).

Wielofunkcyjny rozwój obszarów innych niż miejskie jest szansą na ożywienie społeczno-gospodarcze oraz zachowanie ciągłości kulturowej i tradycji podnoszącej poczucie identyfikacji i tożsamości regionalnej. Innowacyjne podejście do wykorzystania zasobów lokalnych wzmocni pozytywny wizerunek regionu jako atrakcyjnego miejsca aktywnego wypoczynku i życia. Rozwój w oparciu o dziedzictwo kultury będzie sprzyjał zacieśnianiu więzi społecznych, a także aktywizacji zawodowej mieszkańców. Dzięki rozwojowi dodatkowych sfer działalności uzupełniających funkcję rolniczą, poprawie ulegnie sytuacja ekonomiczna gospodarstw. Rezultatem podejmowanych działań będzie zmniejszenie dysproporcji rozwojowych, ograniczenie różnic w jakości życia na obszarach innych niż miejskie oraz przeciwdziałanie depopulacji tych obszarów.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- instytucje i przedsiębiorstwa publiczne

- sektor prywatny
- organizacje pozarządowe
- PES
- kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Realizowane działania muszą wynikać z odrębnych strategii terytorialnych w ramach różnych Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT).

Interwencja w obszarach wiejskich będzie komplementarna względem działań realizowanych na podstawie Lokalnych Strategii Rozwoju z udziałem środków EFRROW, przy zachowaniu odrębności strategii i z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania przedsięwzięć.

W projektach rewitalizacji należy szczególnie zadbać o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni oraz dążyć do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Zastosowane będą preferencje dla działań rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach gmin zagrożonych trwałą marginalizacją zdelimitowanych zgodnie z KSRR2030.

Główne grupy docelowe

Grupą docelową działań podejmowanych w ramach celu szczegółowego będą mieszkańcy województwa lubelskiego, w tym społeczności lokalne szczególnie zagrożone trwałą marginalizacją, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, otoczenie osób wykluczonych społecznie, a także podmioty gospodarcze i instytucje korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia i niedyskryminacji będą realizowane w projektach poprzez rozwiązania architektoniczne, które zapewnią możliwość samodzielnego korzystania z produktów projektów, tj. m.in. usług, atrakcji turystycznych, kulturalnych, obiektów użyteczności publicznej wszystkim osobom. Konieczne jest uwzględnienie w projektach zasad uniwersalnego projektowania. Pozwoli to zwiększyć aktywność wszystkich użytkowników, w tym OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

Działania realizowane w ramach CS 5(ii) objęte zostaną: IIT dedykowanym współpracy partnerstw JST w ramach OSI krajowych wyznaczonych w KSRR2030, tj. obszarom zagrożonym trwałą marginalizacją oraz miastom średnim tracącym funkcje społeczno-gospodarcze (partnerstwa JST, w ramach których ze wszystkich gmin wchodzących w skład partnerstwa min. 70% to gminy zdelimitowane jako OSI krajowe) oraz IIT dot. rewitalizacji obszarów innych niż miejskie.

Podstawą realizacji przedsięwzięć będą strategię IIT lub strategię rozwoju ponadlokalnego opracowywane przez partnerstwa JST (w strukturze związku JST należy uwzględnić ciało doradcze organu stanowiącego lub lidera porozumienia składające się z wszystkich partnerów właściwych dla partnerstwa) oraz GPR.

Projekty ujęte w strategiach terytorialnych partnerstw JST uzyskają preferencje w naborach dot. obszarów tematycznych wskazanych w KSRR2030. Premiowana będzie również zgodność projektu z kierunkami interwencji wynikającymi ze SRWL2030 dla OSI subregionalnych w zakresie społeczno-gospodarczego wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego Roztocza i Puszczy Solskiej, obszarów nadwiślańskich, Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego oraz terenów nadbużańskich (OSI Roztocze, Powiśle, Polesie), gospodarczego wykorzystania potencjałów krajowych i europejskich korytarzy transportowych (Podlaski OSI), wykorzystania zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa (Żywicielski OSI). Podstawą IIT dla działań rewitalizacyjnych będą GPR opracowane zgodnie z ustawą o rewitalizacji, pełniące funkcję Strategii IIT. Obszary rewitalizacji wyznaczane będą zgodnie z zasadami i kryteriami określonymi w ww. ustawie.

Za przygotowanie list projektów w strategiach terytorialnych odpowiedzialne będą władze lokalne, co zapewni ich udział w wyborze projektów. Proces będzie miał partycypacyjny charakter – zaangażowani zostaną partnerzy społeczno-gospodarczy poprzez m.in. udział w konsultacjach strategii czy w Komitetach Rewitalizacji.

Warunkiem realizacji instrumentów terytorialnych będzie uzyskanie pozytywnej opinii IZ w zakresie możliwości finansowania strategii w ramach Programu.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Interwencja w obrębie współpracy partnerstw JST zakłada szerszy niż wyznaczony w CS 5(ii) wymiar wsparcia, uwzględniając strategię współpracy partnerstw JST, zdelimitowanych wg OSI Krajowych KSRR 2030, w tym powstałych w ramach projektu CWD.

Planowana interwencja ma na celu wzmocnienie zdolności władz publicznych do opracowania zintegrowanych strategii rozwoju, co pozostaje komplementarne względem Interreg: Europa 2021-2027, Europa Środkowa 2021-2027, Region Morza Bałtyckiego 2021-2027, Polska – Ukraina 2021-2027. Współpraca na zasadach partnerstwa oraz zarządzanie na obszarach o funkcjonalnych powiązaniach ponad granicami stanowią wspólną oś programową, odzwierciedlając wyzwania wysoce priorytetowe w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019, założenia Agendy Terytorialnej 2030 oraz wymiaru terytorialnego polityki spójności. Realizacja komplementarnych inwestycji powinna być wykorzystywana we współpracy samorządów lokalnych do zwiększenia efektu skali podejmowanych interwencji. Tożsame cele wynikają z SUE RMB w aspektach horyzontalnych (planowanie przestrzenne, sąsiedzi, zdolność), a także w celach „Wzrost dobrobytu” i „Rozwój połączeń w regionie”. Działania w CS będą wzmocniać szanse na osiągnięcie celów strategii w obszarach tematycznych Kultura – Kultura i sektory kreatywne, Zabezpieczenie - Ochrona przed

sytuacjami kryzysowymi, Turystyka – Wzmacnianie spójności makroregionu za pomocą turystyki. Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. Spośród partnerów, którzy mogą wesprzeć proces wdrażania interwencji regionalnej, należy wskazać beneficjentów i uczestników programu Kreatywna Europa 2021-2027, zaangażowanych m.in. w rozwój europejskiej publiczności, w tym zwiększenie uczestnictwa w kulturze, a także realizujących cele zrównoważonego rozwoju w komponencie kultura - promocja i zachowanie europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowić dominującego elementu projektu. Planuje się także skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027: łączenia IF z dotacjami w ramach jednej operacji. Inwestycje niekomercyjne lub nierentowne będą finansowane poprzez dotację.

2.1.11.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
XI	5(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	54 818	~~548 176~~ 163 537
XI	5(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Wkłady w strategię	8	~~76~~ 25
XI	5(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	Szt.	13	~~129~~ 52
XI	5(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 146	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	149	~~1 494~~ 109

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Cel szczegółowy	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
XI	5(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	Odwiedzający/rok	~~589 401~~ 57 606	2020	~~636 553~~ 81 225	System teleinformatyczny	
XI	5(ii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRR 048	Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	Osoby	0	Nie dotyczy	~~46 725~~ 70 135	System teleinformatyczny	

2.1.11.2.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	020 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe)	2 712 500 3 412 500
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	079 Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura	10 584 499
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	127 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego	7 136 4626 132 808
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	128 Infrastruktura zdrowotna	4 508 121500 000
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	165 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych	19 387 85421 387 854
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	166 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury	28 592 08229 584 534
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	167 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	14 946 967 15 915 890
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	168 Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych	15 349 44117 900 325
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	172 Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)	1 764 090

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	01 Dotacja	104 639 268104 682 500
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	03 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka	4 250 000 171 374
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	05 Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego.	4 250 000 171 374

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	20 Obszary wiejskie	60 486 000 58 285 516
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	24 Inne rodzaje terytoriów objętych wsparciem	44 153 268 46 696 500

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XI	EFRR	Słabiej rozwinięte	5(ii)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	104 982 016 407 182 500

2.1.14. Priorytet XIV Przemysł obronny

2.1.14.1. Cel szczegółowy 1(vii) zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania

2.1.14.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Celem wsparcia jest zwiększenie zdolności produkcyjnych i usługowych przedsiębiorstw działających w sektorach bezpieczeństwa cywilnego i obronności, jak i tych wytwarzających produkty i usługi podwójnego zastosowania (zarówno do celów militarnych, jak i cywilnych). Realizacja wsparcia przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa oraz zdolności obronnych regionu, kraju i Europy, a także do ożywienia działalności gospodarczej i zwiększenia konkurencyjności lubelskich przedsiębiorstw.

Realizacja CS 1(vii), przyczyni się do wzrostu produktywności i konkurencyjności lubelskich przedsiębiorstw (z sektora bezpieczeństwa i obronności, jak i branż skoncentrowanych na produkcji podwójnego zastosowania, np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.), podniesienia ich zaawansowania technologicznego, a także wzrostu ilości miejsc pracy w regionie. Wsparcie dedykowane sektorowi przedsiębiorstw będzie mieć również pozytywne konsekwencje społeczne. Interwencja przyczyni się do nawiązania i utrzymywania współpracy kooperacyjnej z innymi przedsiębiorstwami i organizacjami zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi. W ten sposób realizacja CS 1(vii) będzie wspierać wdrożenie CS 1(i) oraz CS 1(iii).

Pomoc zostanie skierowana w szczególności na:

- inwestycje w celu stworzenia/zwiększenia zdolności produkcyjnych i usługowych przedsiębiorstw działających w sektorze bezpieczeństwa cywilnego i obronności oraz wytwarzających produkty i usługi podwójnego zastosowania,
- inwestycje w nowoczesne technologie, umożliwiające produkcję nowych produktów/świadczanie nowych usług związanych z bezpieczeństwem cywilnym i obronnością lub produktów/usług podwójnego zastosowania.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa;
- zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

Głównymi beneficjentami wsparcia będą przedsiębiorstwa (MŚP, duże przedsiębiorstwa).

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

- Projekty w zakresie produkcji produktów związanych z obronnością i/lub innych produktów do celów obronnych muszą być zgodne z definicjami wskazanymi w Art. 2 Rozporządzenia Rady (UE) 2025/1106 z dnia 27 maja 2025 r. ustanawiające Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy („instrument SAFE”) poprzez Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego.
- Projekty muszą obejmować inwestycje w modernizację istniejących przedsiębiorstw w celu zwiększenia produkcji lub dywersyfikacji działalności.

- Wsparcie działalności będzie skoncentrowane na kwestiach priorytetowych, istotnych z punktu widzenia wyzwań związanych z bezpieczeństwem regionu i kraju oraz przyszłością gospodarki.
- Premiowane będą projekty przyczyniające się do wzrostu zatrudnienia.

W ramach CS przewiduje się wykorzystanie możliwości finansowania krzyżowego wybranych działań.

Główne grupy docelowe

Główne grupy docelowe objęte wsparciem: przedsiębiorstwa, instytucje publiczne, mieszkańcy województwa lubelskiego korzystający z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. Zostanie to zapewnione poprzez zastosowanie zasady projektowania uniwersalnego z uwzględnieniem specyficznych potrzeb użytkowników.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Zwiększenie gotowości i odporności europejskiego przemysłu obronnego zostały określone jako inwestycje wysoce priorytetowe we Wspólnym Komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów "Nowa Strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego: osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu przemysłowi obronemu". Realizacja planowanych działań w CS 1(vii) wzmocni zdolności UE do ochrony swoich obywateli i sojuszników, w tym NATO i Ukrainy. Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.14.1.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XIV	1(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO001	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)	Przedsiębiorstwa	nd	12
XIV	1(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO002	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji	Przedsiębiorstwa	nd	12
XIV	1(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO128	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem, związane głównie ze wspieraniem zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania i zdolności obronnych (ReamEU)	Przedsiębiorstwa	nd	12

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XIV	1(vii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR002	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)	euro	0	2020	8 343 176,47	System teleinformatyczny	

2.1.14.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XIV	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(vii)	194 Inwestycje produkcyjne w dużych przedsiębiorstwach związane z technologiami obronnymi i podwójnego zastosowania	18 000 000
XIV	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(vii)	195 Inwestycje produkcyjne w MŚP związane z technologiami obronnymi i podwójnego zastosowania	12 000 000

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XIV	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(vii)	01 Dotacja	30 000 000

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XIV	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(vii)	28 Obszary wiejskie	3 000 000
XIV	EFRR	Słabiej rozwinięte	1(vii)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	27 000 000

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XIV</u>	<u>EFRR</u>	<u>Siabiej rozwinięte</u>	<u>1(vii)</u>	<u>03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci</u>	<u>30 000 000</u>

2.1.15. Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne

2.1.15.1. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej

2.1.15.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Zaopatrzenie w wodę i gospodarka wodno-ściekowa uznawane są za jeden z kluczowych sektorów infrastruktury krytycznej. Podczas wojny infrastruktura wodno-kanalizacyjna staje się szczególnie wrażliwa na ataki, co może prowadzić do zniszczenia kluczowych elementów, takich jak stacje uzdatniania, sieci przesyłowe, przyłącza i oczyszczalnie ścieków, powodując brak dostępu do czystej wody i problemy z odprowadzaniem ścieków. Skuteczne zarządzanie taką infrastrukturą w czasie konfliktu wymaga planowania ciągłości działania, zapewnienia mobilnych systemów uzdatniania i dystrybucji wody, a także przygotowania rezerwowych ujęć i systemów zabezpieczających przed zanieczyszczeniem.

Tym samym niezbędne jest zapewnienie sprawności tej infrastruktury, w tym zwiększenie jej odporności na kryzysy.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

Przewiduje się następujące typy projektów:

- budowa/przebudowa/remont ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociagowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);
- wsparcie szpitali i innych budynków użyteczności publicznej w zakresie zapewnienia źródeł zaopatrzenia w wodę, w tym infrastrukturę do ujmowania wody na wypadek awarii/sytuacji kryzysowej;
- inwestycje w technologie i systemy informatyczne dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- JST, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia;
- Jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia;
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki;
- Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne;
- Spółki wodne i ich związki,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną działające w sferze ochrony środowiska.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Zgodnie z dotychczasowymi warunkami realizacji projektów, wsparcie będą mogły uzyskać projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od co najmniej 2 tys. do poniżej 15 tys.

RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Główne grupy docelowe

Grupa docelowa podejmowanych działań będą mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione poprzez działania, które obejmować będą m.in. konieczność zapewnienia równego dostępu do produktów, rezultatów projektu dla wszystkich użytkowników, poprzez wymóg zasady uniwersalnego projektowania czy dostosowania wspartej infrastruktury do potrzeb np. OzN, przez możliwość samodzielnego użytkowania/obsługi produktu projektu. W przypadku usług świadczonych drogą elektroniczną zastosowany zostanie standard dostępności cyfrowej WCAG 2.1. na poziomie AA.

Działania będą sprzyjać poprawie warunków dla zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych mieszkańców, poprzez dostęp do wysokiej jakości wody do spożycia oraz oczyszczania ścieków, przez to będą miały wpływ na poprawę jakości życia i zdrowia mieszkańców, a tym samym pośrednio ograniczy zjawisko wykluczenia społecznego i ubóstwa.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

W ramach CS zapewniona zostanie komplementarność pomiędzy programami oraz pomiędzy poszczególnymi funduszami w ramach prowadzonych interwencji. Inwestycje z zakresu gospodarki ściekowej ukierunkowane na poprawę jakości wód realizować będą założenia Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego – przyczynia się do wzmocnienia działań na rzecz osiągnięcia celu 1.1 „Czystość wód morskich” obszar tematyczny „Biogeny”. Stanowiąc będą również narzędzie do wypełnienia przez Polskę wymogów dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Są także komplementarne z działaniami wynikającymi z programów o charakterze międzyregionalnym, ponadnarodowym i transgranicznym: Interreg Europa 2021-2027, Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 SUE RMB, Program Współpracy Transgranicznej Interreg Polska – Ukraina 2021-2027. Działania w CS odpowiadają na wyzwania wysoce priorytetowe z Załącznika D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.15.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XV	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO030	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	Km		31,92
XV	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO031	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków	Km		28,03
XV	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 050	Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych	Szt.		5
XV	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCO032	Wydańność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków	RLM		92 664

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XV	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR041	Ludność przyłączona do udogodnionych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	Osoby	0	2025	46 108	System teleinformatyczny	-
XV	2(v)	EFRR	Słabiej rozwinięte	RCR042	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	Osoby	0	2025	9 705	System teleinformatyczny	-

2.1.15.1.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	058 Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powódzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i	33 950 327

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
				systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)	
XV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	197 Ochrona infrastruktury krytycznej	1 038 000

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	01 Dotacja	34 988 327

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	28 Obszary wiejskie	17 494 164
XV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	17 494 163

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+**Nie dotyczy**

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
-	-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XV	EFRR	Słabiej rozwinięte	2(v)	03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci	34 988 327

2.1.16. Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna

2.1.16.1. Cel szczegółowy 3 (iii) rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej

2.1.16.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Województwo lubelskie, ze względu na swoje położenie przy wschodniej granicy Polski, ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa oraz ruchu transgranicznego. Wschodnia granica regionu stanowi jednocześnie granicę państwa z Ukrainą i Białorusią, granicę Unii Europejskiej oraz NATO. Rosnące konflikty zbrojne na świecie zwiększają potrzebę wzmocnienia infrastruktury obronnej, podwójnego wykorzystania, w szczególności infrastruktury lotniczej. Kryzys wywołany wojną w Ukrainie stawia przed województwem lubelskim – jako regionem przygranicznym – nowe wyzwania dotyczące m.in. zapewnienia bezpieczeństwa publicznego i ochrony granicy.

W obliczu zagrożenia konfliktem zbrojnym strategicznymi punktami wsparcia i ewakuacji stają się lotniska, odgrywając niezwykle istotną rolę w koordynacji działań ratunkowych, transportu humanitarnego oraz logistyki militarnej. W strefach konfliktu lotniska pełnią krytyczną rolę nie tylko w kontekście transportu, ale również jako centra logistyczne i strategiczne, umożliwiając dostarczanie pomocy humanitarnej i zaopatrzenia w materiały niezbędne do przeżycia w trudnych warunkach, służąc jako główne punkty przerzutowe sił zbrojnych, stanowiąc kluczowe miejsca do ewakuacji cywilów i rannych, a także umożliwiając komunikację międzynarodową. Kontrola nad lotniskiem często staje się kluczowym celem militarnym, a jego zdobycie może zdecydować o losach konfliktu. Właściwe działanie struktury lotniczej może przekształcić dany obszar w istotny punkt wsparcia dla operacji wojskowych.

Wskazać należy także, że system zabezpieczenia medycznego na czas kryzysu to jeden z ważniejszych filarów polityki obronnej. Szpitale, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej, są podmiotami ochrony ludności. Równie ważną rolę odgrywa system ratownictwa medycznego, obejmując m.in. zwiększoną gotowość służb medycznych do reagowania na masowe zdarzenia, mobilizację personelu i zasobów, specjalistyczne szkolenia personelu. W związku z powyższym niezbędne są inwestycje w infrastrukturę szpitalną oraz ratownictwa medycznego dostosowujące do wykonywania świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach kryzysu, w tym kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym.

Równie ważnym jest podjęcie działań w zakresie zwiększenia cyberbezpieczeństwa szpitali i ratownictwa medycznego. Cyberobrona służby zdrowia musi być traktowana jako priorytet w przygotowaniach do ewentualnego konfliktu, aby zapewnić ciągłość leczenia, ochronę danych pacjentów oraz ograniczyć ryzyko paraliżu usług medycznych.

Wzmocnienie szeroko rozumianej infrastruktury ochrony zdrowia infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym oraz systemów związanych z organizacją i bezpieczeństwem ruchu lotniczego zwiększy możliwości adaptacji i dostosowania się do sytuacji geopolitycznej, rozwoju obronności regionu, a także wzmocni poczucie bezpieczeństwa obywateli.

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów:

W zakresie rozwoju odpornej infrastruktury krytycznej, w tym podwójnego zastosowania przewiduje się następujące typy projektów:

- Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu

zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych;

- Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym;
- Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego.

Katalog beneficjentów

Głównymi beneficjentami wsparcia będą:

- JST, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną,
- Spółki prawa handlowego (dotyczy inwestycji w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego),
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia.

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wszystkie wspierane projekty będą musiały wykazać wyraźny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i obronności województwa lubelskiego.

W ramach celu 3.3. Rozwój odpornej infrastruktury obronnej, zwłaszcza podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej, zgodnie z art. 1 pkt 1 lit. a) pkt (iii) rozporządzenia (UE) 2025/1914, w programie wspierane będą inwestycje wpisujące się w szerszy kontekst działań, mających na celu zbudowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej przed zagrożeniami, realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Punktem odniesienia do kwalifikowania działań w ramach celu 3.3 jest Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (oraz jego późniejsze aktualizacje) oraz Wojewódzki Plan Zarządzania Kryzysowego z załącznikami (oraz jego późniejsze aktualizacje). Na poziomie wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego zapewniony zostanie mechanizm koordynacji inwestycji finansowanych ze środków programu regionalnego z działaniami wspieranymi z innych źródeł zgodnie z ww. dokumentami.

Inwestycje w infrastrukturę wojskową lub obronną, w tym podwójnego zastosowania, spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2021/1328 z dnia 10 sierpnia 2021 r., określającym wymogi dotyczące infrastruktury mające zastosowanie do niektórych kategorii działań związanych z infrastrukturą podwójnego zastosowania, i podlegają opiniowaniu przez właściwy organ państwa.

Główne grupy docelowe

Mieszkańcy województwa lubelskiego, osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację

seksualną. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady.

W CS zostanie to zapewnione poprzez wzrost bezpieczeństwa obywateli dzięki zapewnieniu dostępu do infrastruktury podwójnego zastosowania. Wsparcie będzie kierowane z zachowaniem zasad równości szans oraz dostępności (zapewnienie dostępu w taki sposób, aby nie było ograniczeń infrastrukturalnych). Wspierana infrastruktura będzie odpowiadała na potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników w zakresie obronności i zapewnienia wzrostu poziomu bezpieczeństwa obywateli.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, w ramach etapu wyboru projektów zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.16.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundus z</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVI	3(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO133	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą	Szt.		6
XVI	3(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO189	Liczba wspartych portów lotniczych TEN-T oraz poza TEN-T	Szt.		1

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel strategiczny</u>	<u>Fundus z</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVI	3(iii)	EFRR	Słabiej rozwinięte	FELCR021	Wartość wydatków kwalifikowalnych projektów z zakresu obronności	EUR	0	2025	147 159 235,29		

2.1.16.1.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVI</u>	<u>EFRR</u>	<u>Słabiej rozwinięte</u>	<u>3(iii)</u>	<u>197 Ochrona infrastruktury krytycznej</u>	<u>125 085 350</u>

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVI</u>	<u>EFRR</u>	<u>Słabiej rozwinięte</u>	<u>3(iii)</u>	<u>01 Dotacja</u>	<u>125 085 350</u>

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVI</u>	<u>EFRR</u>	<u>Słabiej rozwinięte</u>	<u>3(iii)</u>	<u>33 Brak ukierunkowania terytorialnego</u>	<u>125 085 350</u>

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVI</u>	<u>EFRR</u>	<u>Słabiej rozwinięte</u>	<u>3(iii)</u>	<u>03 Projekty neutralne w kwestii równouprawnienia płci</u>	<u>125 085 350</u>

2.1.17. Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+

2.1.17.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

2.1.17.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Woj. lubelskie jako region graniczący z Ukrainą stanął przed szeregiem wyzwań wynikających z sytuacji geopolitycznej związanej z trwającym konfliktem pomiędzy Ukrainą a Federacją Rosyjską. Główny problem, z którym musiało się zmierzyć województwo lubelskie był masowy napływ uchodźców wojennych, wymagający od regionu znacznych wysiłków w zakresie zakwaterowania, opieki medycznej, socjalnej oraz integracji. Region musi radzić sobie również z poczuciem zagrożenia bezpieczeństwa, zagrożeniami hybrydowymi, w cyberprzestrzeni i stabilności w kontekście trwającego konfliktu zbrojnego, jak również w związku z napływem nielegalnych imigrantów na granicy z Białorusią.

Mając na względzie przygraniczne położenie województwa lubelskiego, wschodnia granica województwa jest granicą państwa z Białorusią i Ukrainą, która stanowi jednocześnie granicę państwa, granicę Unii Europejskiej oraz NATO, region lubelski wykazuje świadomość podjęcia zadań w zakresie obronności. Działania te wynikają również z przyjętej w dniu 5 grudnia 2024 r. ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, która nałożyła na samorządy szereg zadań związanych z organizowaniem szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, a także wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia i wzmacnianie społecznej odporności.

Celem podejmowanych działań w tym obszarze jest stworzenie odpornego społeczeństwa, zdolnego do zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w warunkach sytuacji kryzysowych oraz konfliktu zbrojnego, w tym dzięki nabyciu nowych kwalifikacji i kompetencji. Ponadto budowa świadomości i wyuczenie odpowiednich zachowań w zakresie szeroko pojętej obronności oraz przetrwania w sytuacjach kryzysowych stanowi kluczowy element systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Interwencja realizowana będzie poprzez kompleksowe działania edukacyjne, szkoleniowe czy świadomościowe dla różnych grup odbiorców w tym m.in. dla grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i borykających się z problemem bezrobocia (w tym osób bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy, wykluczonych społecznie, biernych zawodowo) ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, osób młodych, osób starszych. Dzięki ich przygotowaniu do wyjątkowych sytuacji oraz planowaniu zachowań na wypadek wystąpienia zagrożeń zwiększają się szanse na zapewnienie bezpieczeństwa ogółu społeczeństwa oraz na ograniczenia szkód materialnych. Dlatego też wsparcie ma na celu m.in. organizację ćwiczeń, szkoleń doskonalących umiejętności współpracy i udzielania pomocy wzajemnej z uwzględnieniem osób potrzebujących szczególnej pomocy, np. osób starszych i niepełnosprawnych, wskazując konkretne zachowania, sposób postępowania lub miejsca schronienia na wypadek danego zagrożenia, organizację spotkań informacyjnych z zakresu zachowania się w sytuacjach zagrożenia itp. Istotna jest również edukacja w zakresie systemów powiadamiania, ostrzegania i alarmowania, szkolenia z zakresu dezinformacji, bezpieczeństwa cyfrowego itp.

Przemysł obronny to zbiór gałęzi gospodarki, które zajmują się produkcją i usługami na potrzeby obronności państwa, a jego produkty obejmują szeroki zakres uzbrojenia i wyposażenia

wojskowego, jednocześnie może obejmować „przedsiębiorstwa dualne”, które na co dzień zajmują się potrzebami cywilnymi, a w części swojego potencjału działają na rzecz przemysłu obronnego. Technologie podwójnego zastosowania (dual-use) mają kluczowe znaczenie w przemyśle obronnym, ponieważ umożliwiają wykorzystanie innowacji cywilnych do celów wojskowych i odwrotnie. Synergia między sektorem cywilnym a obronnym przejawia się we wzajemnym przenikaniu technologii, know-how i innowacji, co prowadzi do rozwoju obu obszarów. Sektor cywilny zyskuje dzięki inwestycjom w badania i rozwój, które mogą mieć zastosowanie w bezpieczeństwie, a sektor obronny korzysta z postępów cywilnych technologii i produkcji. Kluczowa jest współpraca w ramach projektów o podwójnym zastosowaniu, wspieranie przemysłu w zakresie innowacji i konkurencyjności. Zmiany zachodzące na rynku pracy, wynikające z powyższych czynników, warunkują konieczność podjęcia realizacji przedsięwzięć aktywizacyjnych na rzecz wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Interwencja na rzecz odbiorców wsparcia ma na celu zwiększenie dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych), biernych zawodowo oraz poszukujących pracy poprzez skuteczną aktywizację zawodową - w szczególności zwiększenie kompetencji i umiejętności lub nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania (dual use).

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów

1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, biernych zawodowo, poszukujących pracy w zakresie obronności, mająca na celu podniesienie kompetencji i umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania (dual use).

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów:

- Publiczne Służby Zatrudnienia
- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w tym posiadające osobowość prawną
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia
- Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej
- Organizacje pozarządowe
- Podmioty ekonomii społecznej
- Agencje zatrudnienia
- Instytucje szkoleniowe
- Instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego
- Ochotnicze Hufce Pracy
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych
- Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców

Główne grupy docelowe

- Osoby bezrobotne (w tym długotrwale bezrobotne)
- Osoby bierne zawodowo
- Osoby poszukujące pracy

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPON/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Promowany będzie równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 4a) w zakresie wsparcia na rzecz aktywizacji osób pozostających bez pracy, wpisują się w wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu. Poprzez realizację działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy zakłada się m.in. wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wzrost miejsc pracy w regionie, co przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w SUERMB.

W wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dotyczące obszar polityki „Zabezpieczenie”, które obejmuje szerokie spektrum wyzwań związanych z bezpieczeństwem społecznym wpisują się również działania w zakresie wsparcia na rzecz budowania społeczeństwa odpornego na kryzysy w obszarze obronności, w. Realizowane działania w zakresie obronności wpisywać się będą w przyjęte przez wszystkie państwa członkowskie Wspólne Stanowisko w sprawie Zacieśnienia Współpracy w Obszarze Ochrony Ludności, którego jednym z priorytetów jest budowanie wspólnej kultury bezpieczeństwa społecznego. Budowanie wspólnych postaw wobec zagrożeń bezpieczeństwa społecznego i tworzenie wspólnego zrozumienia zapobiegania, gotowości i reagowania, a także procesów odzyskiwania w związku z katastrofami.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.17.1.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVII	4a)	EFS+	Ślabiej rozwinięte	PLAG001	Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa	osoby	0	961

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVII	4a)	EFS+	Ślabiej rozwinięte	PLAG R01	Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa	Osoby	0	0	480	System teleinformatyczny	

2.1.17.1.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Ślabiej rozwinięte	4a)	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	3 809 101

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Ślabiej rozwinięte	4a)	01 Dotacja	3 809 101

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Ślabiej rozwinięte	4a)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	3 809 101

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Ślabiej rozwinięte	4a)	05 Niedyskryminacja	3 809 101

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVII</u>	<u>EFS+</u>	<u>Słabiej rozwinięte</u>	<u>4a)</u>	<u>02 Projekty uwzględniające kwestie równouprawnienia płci</u>	<u>3 809 101</u>

2.1.17.2. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia

2.1.17.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Ostatnie wydarzenia gospodarcze i geopolityczne wysunęły na pierwszy plan priorytety, które wymagają wzmocnienia działań wpływających na woj. lubelskie, sąsiadujące z Ukrainą i Białorusią. Zmagają się one z dwoma wyzwaniami: poprawą bezpieczeństwa oraz ożywieniem gospodarki regionalnej, która została dotknięta bezpośrednimi lub pośrednimi skutkami rosyjskiej agresji na Ukrainę. Trwające zagrożenia, wynikające z inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i związana z nią migracja obywateli Ukrainy do Polski, trwający kryzys migracyjny na granicy z Białorusią oraz zachodzące procesy przemian gospodarczych, mają bezpośredni wpływ na sytuację pracodawców, przedsiębiorców i ich pracowników, a w konsekwencji grożą ryzykiem redukcji zatrudnienia w przedsiębiorstwach. Wymusza to potrzebę prowadzenia działań mających na celu budowanie zdolności do gotowości reagowania przez przedsiębiorstwa na sytuacje wyjątkowe. W celu zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności w rozwoju regionu koniecznym jest zaplanowanie działań, które przyczynią się do wzmocnienia umiejętności i kompetencji oraz nabycia kwalifikacji pracowników w kluczowych obszarach gospodarki. Zasadnym jest realizacja działań w zakresie wzmocnienia potencjału pracowników, pracodawców i przedsiębiorców przyczyniających się do wsparcia w zakresie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do podwójnego zastosowania oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Zastosowane narzędzia pozwolą na przystosowanie pracodawców, przedsiębiorców i ich pracowników, do zmieniających się warunków i stale rosnących oczekiwań w środowisku pracy. W sytuacjach kryzysowych niezbędne jest zastosowanie instrumentów pozwalających na szybkie reagowanie na rynku pracy. Działania te przyczynią się do kontynuacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach.

Ponadto dynamiczne tempo zmian zachodzących na rynku pracy powoduje konieczność podjęcia działań w zakresie elastycznego reagowania na pojawiające się na rynku pracy zapotrzebowanie na nowe kwalifikacje, kompetencje/umiejętności. Istotne z punktu widzenia rynku pracy jest również wspieranie sektorów zagrożonych redukcją etatów w związku z rozwojem gospodarczym poprzez wykorzystanie potencjału osób pracujących w tych sektorach na rzecz bezpieczeństwa i obronności kraju. Podejmowane inicjatywy mające na celu nabycie kwalifikacji, rozwój kompetencji/umiejętności pracodawców, przedsiębiorców i ich pracowników, w tym kompetencji mogących zostać wykorzystanymi w sektorach gospodarki związanych z obronnością oraz szeroko pojętym bezpieczeństwem stają się kluczowe dla naszego regionu. Celem realizowanych zadań jest przeciwdziałanie zjawisku niedopasowania kwalifikacji, kompetencji/umiejętności pracowników do potrzeb pracodawców. Ponadto, interwencja zwiększy szansę mieszkańców regionu na utrzymanie zatrudnienia, zmianę ścieżki kariery zawodowej oraz mobilność zawodową. Proponowane rodzaje wsparcia przyczynią się do poprawy adaptacyjności firm i ich pracowników. Celem podejmowanych działań jest stworzenie odpornego społeczeństwa, zdolnego do zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w warunkach sytuacji kryzysowych oraz konfliktu zbrojnego, w tym dzięki nabyciu nowych kwalifikacji i rozwojowi kompetencji. Ponadto budowa świadomości i wyuczenie odpowiednich zachowań w zakresie szeroko pojętej obronności oraz przetrwania w sytuacjach kryzysowych stanowi kluczowy element systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów:

- Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa/obronności cywilnej dla ludności w zakresie gotowości cywilnej – realizowane poza BUR;
- Poszerzenie wsparcia o szkolenia dla osób stanowiących wsparcie w zakresie obrony cywilnej i sił zbrojnych np. nabycie kwalifikacji przez kierowców służb ratunkowych w zakresie prawa jazdy kat. "C";
- Przekwalifikowanie pracowników z sektorów zagrożonych redukcją etatów na potrzeby przemysłu obronnego.

Katalog beneficjentów

- Przedsiębiorstwa
- Administracja publiczna
- Służby publiczne
- Organizacje społeczne i związki wyznaniowe

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wsparcie realizowane będzie poza Podmiotowym Systemem Finansowania realizowanym za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych. W wybranych naborach premiowane będą projekty zakładające komplementarność wsparcia, w tym z EFRR.

Główne grupy docelowe

- Pracownicy
- Pracodawcy
- Przedsiębiorcy

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców. Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

CS 4d) przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w obszarze tematycznym „3. Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia”. Zaplanowano w nim realizację działań na rzecz wzrostu dostępności wysokiej jakości kształcenia osób pracujących w województwie lubelskim. Zwiększenie umiejętności i kompetencji oraz nabycie kwalifikacji pracowników, w tym także w obszarach istotnych z punktu widzenia obronności. Działania w CS 4d) w zakresie wsparcia na rzecz budowania społeczeństwa odpornego na kryzysy w obszarze obronności, wpisują się również w wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dotyczące obszaru polityki „Zabezpieczenie”, które obejmuje szerokie spektrum wyzwań związanych z bezpieczeństwem społecznym. Realizowane działania w zakresie obronności wpisywać się będą w przyjęte przez wszystkie państwa członkowskie Wspólne Stanowisko w sprawie Zacieśnienia Współpracy w Obszarze Ochrony Ludności, którego jednym z priorytetów jest budowanie wspólnej kultury bezpieczeństwa społecznego.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów mogą mieć zastosowane preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.17.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVII	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAG001	Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub w dziedzinie cyberbezpieczeństwa	Osoby	0	8 500

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel strategiczny</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVII	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAGR01	Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości	Osoby	0	Nie dotyczy	7 650	System informacyjny	

Prio rytet	Cel szcze gólow y	Fun dus z	Katego ria regio nu	Nr identyfi kacyjny	Wskaźnik	Jednost ka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesien ia	Rok odniesien ia	Cel końcow y (2029)	Źródło danych	Uw agi
					cywilnej, w przemysle obronnym lub dziedzinie cyberbezpiecz eństwa						

2.1.17.2.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	140 Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy	22 338 268
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	2 000 000

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	01 Dotacja	24 338 268

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	28 Obszary wiejskie	3 650 740
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	20 687 528

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	05 Niedyskryminacja	24 338 268

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwiniete	4d)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	24 338 268

2.1.17.3. Cel szczegółowy 4f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

2.1.17.3.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W obliczu rosnących wyzwań geopolitycznych oraz z uwagi na przygraniczne położenie województwa lubelskiego graniczącego z Ukrainą i Białorusią oraz stanowiącego granicę Unii Europejskiej i NATO, podmioty od wczesnej edukacji przez ogólne i zawodowe kształcenie, po szkolnictwo wyższe woj. lubelskiego stoją w obliczu ogromnych wyzwań. Dla zwiększenia bezpieczeństwa i zdolności obronnych regionu kluczowym jest posiadanie właściwych umiejętności, kompetencji, kwalifikacji przez jego mieszkańców. Edukacja jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na rozwój społeczeństwa i jednostki. Instytucje edukacji jako jedne z pierwszych placówek, z którymi stykają się dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie, studenci, mają możliwość ukształtowania określonych postaw i umiejętności z zakresu obronności i bezpieczeństwa. Wiedza i nabyte umiejętności pozwolą bezpiecznie funkcjonować młodym osobom we współczesnych świecie, a także w dorosłym życiu.

Celem interwencji jest wspieranie dostępności do dobrej jakości edukacji w regionie lubelskim w zakresie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. W ramach interwencji realizowane będą działania stanowiące odpowiedź na współczesne potrzeby, wyzwania oraz zagrożenia związane z bezpieczeństwem. Zasadniczym celem wsparcia edukacyjnego dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym uczniów szkół, w których funkcjonują oddziały przygotowania wojskowego i/lub klasy mundurowe, studentów jest podniesienie świadomości, umiejętności, kompetencji i nabycie kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa, w tym kształtowanie podstawowych nawyków, umiejętności z zakresu obrony i ochrony ludności oraz zachowania w sytuacjach kryzysowych. Realizowane będzie wsparcie rozwoju umiejętności i kompetencji oraz nabywanie kwalifikacji w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa szkołach prowadzących kształcenie w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego, a także w szkołach prowadzących kształcenie w oparciu o podstawę programową kształcenia zawodowego, odpowiednio do zdiagnozowanych potrzeb rynku pracy. Zakłada się możliwość wsparcia bazy dydaktycznej, ośrodków wychowania przedszkolnego, szkół, uczelni z terenu województwa lubelskiego, niezbędnej do prowadzenia wysokiej jakości kształcenia dzieci, uczniów, studentów w zakresie obronności i bezpieczeństwa. Działania realizowane dla uczelni oraz studentów nie będą powielać rozwiązań oferowanych na poziomie krajowym, czyli m.in. nie będą dotyczyć tworzenia i modyfikacji kierunków kształcenia. W celu zwiększenia dostępności do dobrej jakości edukacji realizowane będzie także doskonalenie zawodowe kadry zatrudnionej w, ośrodkach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach systemu oświaty, uczelniach w zakresie wsparcia rozwoju umiejętności i kompetencji oraz nabycia kwalifikacji w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Działania edukacyjne skierowane do kadry w zakresie cyberbezpieczeństwa nie będą powielać działań realizowanych w tym zakresie na poziomie krajowym. Podejmowane przedsięwzięcia przyczynią się do wzrostu zainteresowania dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, studentów z terenu województwa lubelskiego zagadnieniami związanymi z tematyką obronności i bezpieczeństwa.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Realizacja wsparcia edukacyjnego w zakresie cyberbezpieczeństwa i/lub gotowości cywilnej w przedszkolach, szkołach i uczelniach.
- Kursy z zakresu obsługi nowoczesnych technologii w przemyśle obronnym i technologii dual-use w ramach kształcenia zawodowego i ogólnego, odpowiednie do zdiagnozowanych potrzeb rynku pracy.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów

- Administracja publiczna
- Instytucje nauki i edukacji
- Organizacje społeczne i związki wyznaniowe
- Przedsiębiorstwa
- Służby publiczne

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Premiowane będą projekty zakładające realizację projektów w partnerstwie, w tym współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi.

Główne grupy docelowe

- dzieci w wieku przedszkolnym,
- uczniowie szkół/ placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe,
- studenci,
- nauczyciele, kadra zarządzająca, inni przedstawiciele kadr pedagogicznych i niepedagogicznych, ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenia ogólne i zawodowe,
- pracownicy uczelni,
- ośrodki wychowania przedszkolnego,
- szkoły/placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne i zawodowe;
- uczelnie.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez uwzględnianie potrzeb osób z grup defaworyzowanych, w ramach edukacji włączającej, promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Podejmowane działania wspierać będą dostęp do wysokiej jakości włączającego kształcenia i szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla OzN. Działania przyczynią się m.in. do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w edukacji.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Cel szczegółowy 4 f) przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w obszarze „Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia” Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji, przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami przyczynia się do wzrostu dobrobytu, który zakłada dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich. Równy dostęp do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawa ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy stanowi inwestycję wysoce priorytetową wskazaną w Załączniku D do sprawozdania krajowego w ramach Europejskiego Semestru 2019 dla państw członkowskich UE.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.17.3.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVII	4f)	EFS+	Słabej rozwinięte	PLAG001	Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub w dziedzinie cyberbezpieczeństwa	Osoby	0	10 358

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVII	4f)	EFS+	Słabej rozwinięte	PLAG R01	Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły	Osoby	0	Nie dotyczy	9 322	System informacyjny	

Prio rytet	Cel szczegółowy	Fundus	Katego ria regionu	Nr identyfikacji	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa lub wartość odniesienia	Rok odniesienia	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
					kwalfikacje w dziedzinie gotowości cywilnej w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa						

2.1.17.3.3. Indykatory podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	148 Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury)	2 154 729
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	149 Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)	4 309 459
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	150 Wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego (z wyłączeniem infrastruktury)	2 154 729

Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	01 Dotacja	8 618 917

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	8 618 917

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	05 Niedyskryminacja	8 618 917

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Cel szczegółowy	Kod	Kwota (w EUR)
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4f)	02 Projekty uwzględniające kwestie równouprawnienia płci	8 618 917

2.1.17.4. Cel szczegółowy 4g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

2.1.17.4.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

W obliczu narastających zagrożeń bezpieczeństwa wynikających z dynamicznie zmieniającej się sytuacji geopolitycznej, województwo lubelskie graniczące z Ukrainą i Białorusią, stoi przed wyzwaniem wzmocnienia obronności i bezpieczeństwa regionu.

Kluczowe jest zatem posiadanie właściwych w tym zakresie umiejętności, kompetencji, kwalifikacji przez mieszkańców regionu. Zgodnie z Komunikatem Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Europa „Związek umiejętności” z dnia 05.03.2025 r., Europa stoi przed coraz większym wyzwaniem w zakresie zaspokajania popytu na wykwalifikowane talenty w dziedzinach STEM, zwłaszcza w sektorach strategicznych, takich jak obronność. Równie ważne jest wyposażanie ludzi w umiejętności potrzebne do stawiania czoła pilnym wyzwaniom społecznym, takim jak zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym cyberbezpieczeństwo i zagrożenia hybrydowe – przy jednoczesnym zapewnieniu, że będą oni w stanie wykorzystać szanse, jakie stwarza zielona i cyfrowa transformacja. Likwidacja luk w zakresie obronności i bezpieczeństwa jest ściśle powiązana z posiadaniem kompetencji technologicznych i innowacyjnych przez osoby dorosłe. Zaawansowane umiejętności STEM (nauka, technologia, inżynieria i matematyka) są niezbędne do rozwijania zdolności nowej generacji, w tym w szczególności w obszarze obronności i bezpieczeństwa. Udział osób dorosłych z województwa lubelskiego w kształceniu lub szkoleniu w 2021 r. (6,2%) kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia krajowa (5,6%), ale nadal jest o wiele niższy niż średnia w UE (10,8%). Celem interwencji jest wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji oraz nabywania kwalifikacji osób dorosłych w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Szybkie tempo zmian wymusza konieczność wśród osób dorosłych ciągłego nabywania kwalifikacji i elastycznego reagowania na potrzeby rynku pracy i sytuację społeczno-gospodarczą oraz geopolityczną regionu. Wsparcie będzie skierowane do osób dorosłych, które zgłaszają z własnej inicjatywy chęć rozwijania umiejętności i kompetencji oraz nabywania kwalifikacji, z zakresu szeroko rozumianej obronności i bezpieczeństwa, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, uwarunkowań i możliwości.

Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów

- Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa / obronności cywilnej dla ludności w zakresie gotowości cywilnej – realizowane poza BUR;
- Poszerzenie wsparcia o szkolenia dla osób stanowiących wsparcie w zakresie obrony cywilnej i sił zbrojnych np. nabycie kwalifikacji przez kierowców służb ratunkowych w zakresie prawa jazdy kat. "C".

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów:

- Administracja publiczna
- Instytucje nauki i edukacji

- Organizacje społeczne i związki wyznaniowe
- Przedsiębiorstwa

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wsparcie osób dorosłych w zakresie rozwijania umiejętności i kompetencji oraz nabywania kwalifikacji w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa realizowane będzie poza Podmiotowym Systemem Finansowania realizowanego za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych.

Główne grupy docelowe

- Osoby dorosłe zgłaszające z własnej inicjatywy chęć rozwijania umiejętności i kompetencji oraz nabywania kwalifikacji.

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obligatoryjna dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

W CS zostanie to zapewnione m.in. poprzez uwzględnianie potrzeb osób z grup defaworyzowanych, w ramach prowadzonych działań szkoleniowych, promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Podejmowane działania wspierać będą dostęp do wysokiej jakości włączającego kształcenia i szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla OzN. Działania przyczynią się m.in. do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w edukacji.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w obszarze kształcenia osób dorosłych zaplanowane do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 przyczynią się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, która obejmuje m.in. obszar „Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia”. W ramach powyższej Strategii zakłada się wzrost dobrobytu poprzez dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń dla wszystkich. W CS 4 g)

zaplanowano realizację działań na rzecz wzrostu dostępności wysokiej jakości kształcenia osób dorosłych w województwie lubelskim.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.17.4.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVII	4g)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAG001	Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa	Osoby	0	6 048

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVII	4g)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAG R01	Liczba osób, które podniosły umiejętności lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa	Osoby	0	Nie dotyczy	5 443	System teleinformacyjny	

2.1.17.4.3. Indykatorywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	151 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)	12 580 500

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	01 Dotacja	12 580 500

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4g)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	12 580 500

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVII</u>	<u>EFS+</u>	<u>Ślabiej rozwinięte</u>	<u>4g)</u>	<u>05 Niedyskryminacja</u>	<u>12 580 500</u>

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
<u>XVII</u>	<u>EFS+</u>	<u>Ślabiej rozwinięte</u>	<u>4g)</u>	<u>02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci</u>	<u>12 580 500</u>

2.1.18. Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+

2.1.18.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

2.1.18.1.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Rosnące wyzwania środowiskowe i coraz bardziej rygorystyczne przepisy prawne dotyczące emisji CO₂ sprawiają, że dekarbonizacja nabiera kluczowego znaczenia dla współczesnej gospodarki. Inwestycje związane z zieloną energią prowadzą do znacznego zmniejszenia zużycia energii, a tym samym do obniżenia kosztów operacyjnych oraz w perspektywie długoterminowej do zwiększenia rentowności w przedsiębiorstwach. Dekarbonizacja przemysłu ma złożony wpływ na miejsca pracy, ponieważ prowadzi zarówno do ich utraty w sektorach bazujących na paliwach kopalnych, jak i do tworzenia nowych stanowisk w zielonych technologiach i odnawialnych źródłach energii. Kluczowa jest "sprawiedliwa transformacja", która ma na celu ochronę zatrudnienia i zapewnienie wsparcia dla pracowników podczas zmian strukturalnych.

Proces dekarbonizacji wpływa także na rynek pracy implikując m.in. tworzenie nowych miejsc pracy. Rozwój zielonych technologii, takich jak wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) czy produkcja wodoru, tworzy nowe miejsca pracy w sektorach innowacyjnych. Dekarbonizacja napędza również rozwój nowych sektorów gospodarki i innowacyjnych rozwiązań, które wymagają nowych kompetencji i kwalifikacji. Inwestycje w niskoemisyjne technologie poprawiają bezpieczeństwo energetyczne i konkurencyjność firm, co może mieć pozytywny wpływ na utrzymanie miejsc pracy w dłuższej perspektywie. Dlatego tak ogromne znaczenie ma zapewnienie dostępu osób do usług rozwojowych w celu zdobycia czy podniesienia umiejętności zawodowych wymaganych do podjęcia pracy w sektorze zielonej gospodarki.

Konieczność realizacji polityki dekarbonizacji wymaga intensywnego przygotowania kadr zdolnych do pracy w nowoczesnych sektorach gospodarki niskoemisyjnej. Proces odchodzenia od gospodarki opartej na węglu powoduje spadek zatrudnienia w tradycyjnych sektorach przemysłowych, szczególnie w regionach o wysokim udziale górnictwa i energetyki konwencjonalnej. Jednocześnie rośnie zapotrzebowanie na nowe kompetencje i kwalifikacje w obszarach takich jak: odnawialne źródła energii, efektywność energetyczna, gospodarka obiegu zamkniętego, zarządzanie energią, technologie wodorowe czy ekoinnowacje. Interwencja odpowiada na te wyzwania, oferując kompleksowe wsparcie osobom bezrobotnym, biernym zawodowo i poszukującym pracy poprzez działania z zakresu aktywizacji zawodowej, doradztwa, szkoleń i nabywania kwalifikacji w zawodach związanych z dekarbonizacją. Celem jest przygotowanie osób do wejścia lub powrotu na rynek pracy w sektorach przyszłości związanych z energetyką odnawialną, zielonymi technologiami i transformacją energetyczną które będą stanowić podstawę gospodarki niskoemisyjnej.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie rezultatu w postaci zwiększenia poziomu kwalifikacji lub kompetencji, umiejętności z zakresu dekarbonizacji.

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów

- 1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, biernych zawodowo, poszukujących pracy w zakresie dekarbonizacji, mająca na celu podniesienie kompetencji i umiejętności oraz nabycie**

kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z dekarbonizacją.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Katalog beneficjentów:

- Publiczne Służby Zatrudnienia
- Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w tym posiadające osobowość prawną
- Związki, porozumienia i stowarzyszenia jst
- Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej
- Organizacje pozarządowe
- Podmioty ekonomii społecznej
- Agencje zatrudnienia
- Instytucje szkoleniowe
- Instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego
- Ochotnicze Hufce Pracy
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych
- Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców

Główne grupy docelowe

- Osoby bezrobotne (w tym długotrwale bezrobotne)
- Osoby bierne zawodowo
- Osoby poszukujące pracy

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPON oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców.

Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla OzN. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju

kariery, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Promowany będzie równy dostęp do wysokiej jakości szkoleń, ułatwianie mobilności edukacyjnej, w tym zapewnienie dostępności dla OzN.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

Działania w CS 4a) w zakresie wsparcia na rzecz aktywizacji osób pozostających bez pracy, wpisują się w wyzwanie ze Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dotyczące wzrostu poziomu dobrobytu. Poprzez realizację działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy zakłada się m.in. wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wzrost miejsc pracy w regionie, co przyczyni się do wzrostu poziomu dobrobytu założonego w SUERMB.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.18.1.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVIII	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAGO02	Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji	osoby	0	640

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel główny</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVIII	4a)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	0	0	320	System teleinformatyczny	

2.1.18.1.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	134 Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia	2 539 400

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	01 Dotacja	2 539 400

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	2 539 400

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	05 Niedyskryminacja	2 539 400

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4a)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	2 539 400

2.1.18.2. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

2.1.18.2.1. Interwencje w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Rosnące wyzwania środowiskowe i coraz bardziej rygorystyczne przepisy prawne dotyczące emisji CO₂ sprawiają, że dekarbonizacja nabiera kluczowego znaczenia dla współczesnej gospodarki. Inwestycje związane z zieloną energią prowadzą do znacznego zmniejszenia zużycia energii, a tym samym do obniżenia kosztów operacyjnych oraz w perspektywie długoterminowej do zwiększenia rentowności w przedsiębiorstwach. Proces dekarbonizacji wpływa także na rynek pracy, tworząc nowe perspektywy zatrudnienia i możliwości zawodowe, a w szczególności zapotrzebowanie na nowe stanowiska związane z nowymi technologiami. Rośnie zapotrzebowanie na pracowników o kompetencjach technicznych na wszystkich poziomach wykształcenia, w tym posiadających kompetencje cyfrowe. Dlatego tak ogromne znaczenie ma zapewnienie dostępu pracownikom przedsiębiorstw i przedsiębiorcom do usług rozwijających kompetencje, w celu zdobycia czy podniesienia umiejętności zawodowych, pozwalających na pracę w sektorach zielonej gospodarki.

Ponadto coraz częściej to pracownicy inspirować pracodawców do wdrażania rozwiązań proklimatycznych. Dlatego nieodzownym elementem skutecznej dekarbonizacji jest budowanie świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw i zachowań wspierających równowagę środowiskową, m.in. poprzez dostarczanie wiedzy na temat wpływu działalności przedsiębiorstw na środowisko, wskazanie konkretnych działań, jakie można podjąć w środowisku pracy w celu poprawy efektywności energetycznej. Transformacja energetyczna, choć niezbędna z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego, ochrony klimatu i konkurencyjności gospodarki, wiąże się z istotnymi zmianami na rynku pracy. Konieczność realizacji polityki dekarbonizacji wymaga intensywnego przygotowania kadr zdolnych do pracy w nowoczesnych sektorach gospodarki niskoemisyjnej. Proces odchodzenia od gospodarki opartej na węglu powoduje spadek zatrudnienia w tradycyjnych sektorach przemysłowych, szczególnie w regionach o wysokim udziale górnictwa i energetyki konwencjonalnej. Jednocześnie rośnie zapotrzebowanie na nowe kompetencje i kwalifikacje w obszarach takich jak: odnawialne źródła energii, efektywność energetyczna, gospodarka obiegu zamkniętego, zarządzanie energią, technologie wodorowe czy ekoinnowacje.

Interwencja odpowiada na te wyzwania, oferując wsparcie dla pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców w zakresie dekarbonizacji zdolności produkcyjnych na obszarze województwa lubelskiego poprzez działania z zakresu szkoleń i nabywania kwalifikacji w zakresie realizacji zadań zawodowych, związanych z dekarbonizacją. Celem jest przygotowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do pracy w sektorach przyszłości związanych z energetyką odnawialną, zielonymi technologiami i transformacją energetyczną, które będą stanowić podstawę gospodarki niskoemisyjnej.

W wyniku interwencji zakłada się osiągnięcie rezultatu w postaci zwiększenia poziomu kompetencji, umiejętności lub nabycia kwalifikacji z zakresu dekarbonizacji.

Działania w CS zostały ocenione jako zgodne z zasadą DNSH.

Opis interwencji – rodzaje planowanych działań, typów projektów:

- Szkolenia dla pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców w zakresie dekarbonizacji zdolności produkcyjnych, realizowane poza BUR;

Katalog beneficjentów

- Przedsiębiorstwa
- Administracja publiczna
- Służby publiczne
- Organizacje społeczne i związki wyznaniowe

Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia

Wsparcie realizowane będzie poza Podmiotowym Systemem Finansowania realizowanym za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych. W wybranych naborach premiowane będą projekty zakładające komplementarność wsparcia, w tym z EFRR.

Główne grupy docelowe

- Pracownicy
- Przedsiębiorcy

Działania na rzecz zapewnienia równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji

W ramach CS przestrzegane będą zasady horyzontalne, o których mowa w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w art. 10 TFUE z uwzględnieniem KPP, Konwencji ONZ oraz art. 9 i 73 Rozporządzenia Ogólnego, także w zakresie spełnienia horyzontalnych warunków podstawowych, jak również właściwe przepisy krajowe oraz stosowne wytyczne ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Podczas przygotowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu przestrzegane będą zasady równości szans i zapobiegania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Realizacja zasad dotyczących niedyskryminacji wynikających z wytycznych i procedur jest obowiązkowa dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i dla beneficjentów. Najważniejsze instrumenty realizacji zasad to: kryteria wyboru projektów, weryfikacja wniosku o dofinansowanie; listy kontrolne w ramach prowadzonych kontroli; listy sprawdzające dla wniosków o płatność jako elementy weryfikujące realizację zasad, możliwość zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działań z KPP/KPP oraz obowiązek corocznego raportowania komitetowi monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności, dbanie aby w procesie ewaluacji uwzględniać zasady. W ramach informacji i promocji zapewnia się działania edukacyjne w zakresie niedyskryminacji ze względu na jakikolwiek aspekt adresowane do instytucji wdrażających Program i projektodawców. Zostanie to zapewnione m.in. poprzez promowanie równości szans i niedyskryminacji. Dotyczy to w szczególności działań nakierowanych na promowanie zrównoważonego pod względem płci dostępu do rynku pracy, równych warunków pracy i rozwoju kariery, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym.

Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych

W ramach CS nie jest planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych.

Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe

CS 4d) przyczynia się do wzmocnienia społecznego wymiaru Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w obszarze tematycznym „3. Edukacja – Edukacja, badania i zdolność do zatrudnienia”. Zaplanowano w nim realizację działań na rzecz wzrostu dostępności wysokiej jakości kształcenia osób pracujących w województwie lubelskim. Zwiększenie umiejętności, kompetencji i nabywanie kwalifikacji pracowników, w tym także w obszarach istotnych z punktu widzenia dekarbonizacji.

Na poziomie dokumentów wdrożeniowych do Programu, na etapie wyboru projektów mogą mieć zastosowane będą preferencje punktowe w naborach dla projektów, w których zawarto elementy współpracy ponadregionalnej, transgranicznej lub ponadnarodowej. W wybranych naborach konkurencyjnych premiowani będą beneficjenci wykazujący się doświadczeniem i/lub zaangażowaniem w prowadzone działania współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

W ramach CS główną formą finansowania będzie dotacja. Nie przewiduje się zastosowania instrumentów finansowych.

2.1.18.2.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Cel pośredni (2024)</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>
XVIII	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLAGO02	Liczba osób objętych wsparciem w obszarze dostosowania się do dekarbonizacji	Osoby	0	3 756

Wskaźniki rezultatu

<u>Priorytet</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Nr identyfikacyjny</u>	<u>Wskaźnik</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa lub wartość odniesienia</u>	<u>Rok odniesienia</u>	<u>Cel końcowy (2029)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Uwagi</u>
XVIII	4d)	EFS+	Słabiej rozwinięte	EECR03	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Osoby	0	Nie dotyczy	3 381	System informatyczny	

2.1.18.2.3. Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	146 Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	7 446 089

Wymiar 2 – forma finansowania

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	01 Dotacja	7 446 089

Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	28 Obszary wiejskie	1 116 913
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	33 Brak ukierunkowania terytorialnego	6 329 176

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	05 Niedyskryminacja	7 446 089

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

<u>Nr priorytetu</u>	<u>Fundusz</u>	<u>Kategoria regionu</u>	<u>Cel szczegółowy</u>	<u>Kod</u>	<u>Kwota (w EUR)</u>
XVIII	EFS+	Słabiej rozwinięte	4d)	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	7 446 089

2.2. Priorytety dotyczące pomocy technicznej

2.2.12. Priorytet XII Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFS+

2.2.12.1. Interwencja w ramach Funduszy

Powiązane rodzaje działań

Głównym celem priorytetu „Pomoc Techniczna” jest wsparcie realizacji Programu i zapewnienie efektywnego wykorzystania dostępnych środków finansowych.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty poprzez, m.in:

- zbudowanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania Programem, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego IZ, IP i jednostek zaangażowanych w jego realizację;
- wspieranie i stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie realizacji Programu (m.in.: przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja, kontrola i księgowanie wydatków);
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w skutecznym aplikowaniu o środki unijne z Programu oraz w realizacji projektów;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do opinii publicznej w celu zapewnienia wysokiego poziomu świadomości na temat roli i znaczenia funduszy UE;
- przestrzeganie przez IZ, IP, beneficjentów i wszystkie strony zaangażowane we wdrażanie Programu postanowień KPP UE oraz prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację (w tym osób LGBT+);
- wzmocnienie roli Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji.

Zakres planowanych działań:

1. Wsparcie instytucji zaangażowanych w realizację Programu:

- **Organizacja i zarządzanie zasobami ludzkimi (ZZL)**
 - opracowanie (ew. aktualizacja) kompleksowej i nowoczesnej strategii ZZL, która m.in.: precyzyjnie określi obowiązki instytucjonalne oraz zapewni wykwalifikowaną kadrę kierowniczą (wiedza z zakresu zarządzania zespołem, umiejętności interpersonalne i przywódcze, przestrzeganie norm etycznych, itp.);
 - zapewnienie i utrzymanie wykwalifikowanego personelu IZ, IP oraz jednostki obsługującej systemy teleinformatyczne na potrzeby Programu w tym m.in.: finansowanie wynagrodzeń, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w zakresie wdrażania funduszy UE, zapewnienie przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy, np. pracy zdalnej;
 - zapewnienie optymalnej organizacji pracy oraz zaplecza lokalowo-technicznego (z uwzględnieniem ww. zasad horyzontalnych), w tym m.in.: obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i księgowanie wydatków Programu; wyposażenie stanowisk pracy, funkcjonowanie systemów IT, digitalizacja;

- zapewnienie sprawnego i skutecznego systemu oceny Programu, ewaluacji, badań i gromadzenia danych, w tym m.in.: finansowanie specjalistycznych analiz i studiów, ekspertyz i opinii prawnych niezbędnych do realizacji Programu;
- wsparcie eksperckie m.in. w procesie naboru, oceny, wdrażania, kontroli i ewaluacji projektów finansowanych z Programu. Dodatkowo, wsparcie eksperckie dla IZ, IP oraz członków KM we wdrażaniu ww. zasad horyzontalnych;
- opracowanie, w tym audyt istniejących rozwiązań i oceny ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP.
- **Skuteczne procedury i procesy wdrażania Programu**
 - **zapewnienie przejrzystego systemu zarządzania finansowego i kontroli**, m.in.: realizacja budżetu Programu, rozliczanie i kontrola projektów; certyfikacja oraz sprawozdawczość; finansowanie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014-2020 oraz przygotowanie okresu programowania po 2027 r.;
 - **stosowanie przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej.**
 - IZ będzie promować strategiczne wykorzystanie zamówień publicznych do wspierania celów polityki spójności oraz osiągnięcia założeń zrównoważonego rozwoju. Do procedur zamówień publicznych stosowanych przez IZ, IP i pozostałe podmioty wdrażające projekty zostaną włączone zapisy określające w zamówieniu względy środowiskowe (np. kryteria zielonych zamówień publicznych) i społeczne, a także zachęty do innowacji, w przypadku zamówień umożliwiających ich zastosowanie - w stopniu wynikającym z PZP.
 - Beneficjenci będą wspierani i zachęceni do stosowania większej liczby kryteriów związanych z jakością i kosztami cyklu życia produktów i usług.
 - Przy wyborze wykonawcy usług szkoleniowych zaleca się stosowanie kryteriów wiedzy i doświadczenia w przedmiocie szkolenia.
 - **zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji.** IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. C) i lit. D) rozporządzenia 2021/1060. IZ zapewni następujące działania zapobiegawcze:
 - zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów, np. zwiększenie przejrzystości łańcucha podwykonawców, uwzględniając weryfikację struktury właścicielskiej beneficjentów, wykonawców oraz ekspertów oceniających i nadzorujących projekty;
 - utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów w celu zachowania odpowiedniej ścieżki audytu;
 - istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;
 - uwzględnianie nowych ryzyk, np. związanych ze zmianą zasad wydatkowania funduszy UE;
 - użycie narzędzi eksploracji danych, m.in. Arachne mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu, itp.
 - zastosowanie paktów na rzecz uczciwości w zasadnych przypadkach. Wdrażanie paktów na rzecz uczciwości będzie konsultowane z KM.
- 2. **Wsparcie funkcjonowania komitetów i ciał doradczych Programu**, w szczególności KM i grup roboczych, w tym partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów

reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego) oraz ciał dialogu społecznego uczestniczących we wdrażaniu Programu i umożliwiających partycypację mieszkańców regionu w realizacji Programu poprzez udział ich przedstawicieli w pracach tych gremiów (z uwzględnieniem ww. zasad horyzontalnych), m.in.: wsparcie kosztów organizacji posiedzeń KM i wsparcia eksperckiego, szkoleń, a także zwrot kosztów kwalifikowanych w związku z udziałem w posiedzeniach KM i grup roboczych działających na potrzeby Programu.

Ponadto, zostanie utworzona Grupa Robocza ds. monitorowania zasad horyzontalnych przy KM, w której skład wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy.

3. Wsparcie beneficjentów, potencjalnych beneficjentów Programu i partnerów (w koordynacji z PTFE 2021-2027)

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, poprawnego prowadzenia i rozliczania projektów realizowanych z Programu, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń;
- podniesienie wiedzy na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/ dyskryminowanych;
- budowanie i zwiększenie zdolności administracyjnych jst i organów wdrażających strategię rozwoju terytorialnego i lokalnego, np. szkolenie i konsultacje eksperckie przy opracowaniu dokumentów strategicznych;
- IZ planuje utworzenie Centrum ds. Obsługi Organizacji Społecznych, które będzie wspierać partnerów zgodnie z zakresem opisanym w art. 8 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Ponadto, w miarę potrzeb, w trakcie wdrażania Programu IZ rozważy zaprogramowanie dodatkowej pomocy dla partnerów zgodnie z art. 37 rozporządzenia ogólnego.

4. Wsparcie komunikacji i widoczności Programu oraz Funduszy Europejskich

- działania informacyjne i promocyjne dot. m.in. uruchomienia Programu, możliwości finansowania, a także prezentacji efektów wdrażania polityki spójności w regionie (prowadzenie kampanii dotyczących zapewnienia wysokiej świadomości nt. działań rozwojowych w regionie realizowanych z udziałem FE, korzyści z nich wynikających, wartości obowiązujących w całej UE, zasad horyzontalnych m.in. zasady równości i niedyskryminacji – uwzględniających zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+). Szczegółowe informacje nt. celów, grup docelowych, kanałów komunikacji oraz działań przewidzianych do finansowania w ramach niniejszej grupy działań znajdują się w rozdziale 7. KOMUNIKACJA I WIDOCZNOŚĆ.
- działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości szans i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu.
- działania komunikacyjne w Programie będą komplementarne z działaniami prowadzonymi w programach PTFE i FEPW oraz zgodne z jednolitym systemem informowania o FE w perspektywie 2021-2027.

Główne grupy docelowe

Grupy docelowe Priorytetu XII możemy określić w dwóch wymiarach, w zależności od stopnia kontaktu ze środkami dystrybuowanymi w ramach tego priorytetu:

1. bezpośrednia grupa docelowa: instytucje zaangażowane w realizację Programu,

2. pośrednia grupa docelowa:

- pracownicy instytucji zaangażowanych w realizację Programu,
- potencjalni beneficjenci i beneficjenci Programu,
- partnerzy społeczni i gospodarczy oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie (wskazane w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego),
- ogół mieszkańców województwa lubelskiego.

2.2.12.2. Wskaźniki**Wskaźniki produktu**

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLRO 149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	Sztuka	523	720
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLRO 150	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	Osoby	365	~~730~~ 550
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLRO 155	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	Osoby	1100	2100
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	PLRO 158	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	Sztuka	1	2

2.2.12.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji**Wymiar 1 – zakres interwencji**

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	179 Informacja i komunikacja	~~1 870 000~~ 2 039 879
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	180 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	~~25 492 805~~ 25 322 926
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	181 Ewaluacja i badania, gromadzenie danych	447 061
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	182 Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	713 073

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	05 Niedyskryminacja	28 522 939

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
XII	EFS+	Słabiej rozwinięte	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	28 522 939

2.2.13. Priorytet XIII Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFRR

2.2.13.1. Interwencja w ramach Funduszy Powiązane rodzaje działań

Głównym celem priorytetu „Pomoc Techniczna” jest wsparcie realizacji Programu i zapewnienie efektywnego wykorzystania dostępnych środków finansowych.

Cel priorytetu zostanie osiągnięty poprzez, m.in:

- zbudowanie sprawnego i skutecznego systemu zarządzania Programem, w tym zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego IZ, IP i jednostek zaangażowanych w jego realizację;
- wspieranie i stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie realizacji Programu (m.in.: przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja, kontrola i księgowanie wydatków);
- wspieranie beneficjentów (w tym potencjalnych) w skutecznym aplikowaniu o środki unijne z Programu oraz w realizacji projektów;
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do opinii publicznej w celu zapewnienia wysokiego poziomu świadomości na temat roli i znaczenia funduszy UE;
- przestrzeganie przez IZ, IP, beneficjentów i wszystkie strony zaangażowane we wdrażanie Programu postanowień KPP UE oraz prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację (w tym osób LGBT+);
- wzmocnienie roli Koordynatora ds. Równości i Niedyskryminacji.

Zakres planowanych działań:

1. Wsparcie instytucji zaangażowanych w realizację Programu:

- **Organizacja i zarządzanie zasobami ludzkimi (ZZL)**
 - opracowanie (ew. aktualizacja) kompleksowej i nowoczesnej strategii ZZL, która m.in.: precyzyjnie określi obowiązki instytucjonalne oraz zapewni wykwalifikowaną kadrę kierowniczą (wiedza z zakresu zarządzania zespołem, umiejętności interpersonalne i przywódcze, przestrzeganie norm etycznych, itp.);
 - zapewnienie i utrzymanie wykwalifikowanego personelu IZ, IP oraz jednostki obsługującej systemy teleinformatyczne na potrzeby Programu w tym m.in.: finansowanie wynagrodzeń, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w zakresie wdrażania funduszy UE, zapewnienie przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych; promowanie elastycznych form pracy, np. pracy zdalnej;
 - zapewnienie optymalnej organizacji pracy oraz zaplecza lokalowo-technicznego (z uwzględnieniem ww. zasad horyzontalnych), w tym m.in.: obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna instytucji zaangażowanych w zarządzanie, wdrażanie i księgowanie wydatków Programu; wyposażenie stanowisk pracy, funkcjonowanie systemów IT, digitalizacja;
 - zapewnienie sprawnego i skutecznego systemu oceny Programu, ewaluacji, badań i gromadzenia danych, w tym m.in.: finansowanie specjalistycznych analiz i studiów, ekspertyz i opinii prawnych niezbędnych do realizacji Programu;

- wsparcie eksperckie m.in. w procesie naboru, oceny, wdrażania, kontroli i ewaluacji projektów finansowanych z Programu. Dodatkowo, wsparcie eksperckie dla IZ, IP oraz członków KM we wdrażaniu ww. zasad horyzontalnych;
- opracowanie, w tym audyt istniejących rozwiązań i oceny ich skuteczności dla wypracowania narzędzi i mechanizmów skutecznego wdrażania horyzontalnych zasad równego traktowania, niedyskryminacji i poszanowania KPP.
- **Skuteczne procedury i procesy wdrażania Programu**
 - **zapewnienie przejrzystego systemu zarządzania finansowego i kontroli**, m.in.: realizacja budżetu Programu, rozliczanie i kontrola projektów; certyfikacja oraz sprawozdawczość; finansowanie zadań związanych z zamknięciem perspektywy finansowej 2014-2020 oraz przygotowanie okresu programowania po 2027 r.;
 - **stosowanie przejrzystych i konkurencyjnych procesów zamówień publicznych z odpowiednimi systemami kontroli wewnętrznej.**
 - IZ będzie promować strategiczne wykorzystanie zamówień publicznych do wspierania celów polityki spójności oraz osiągnięcia założeń zrównoważonego rozwoju. Do procedur zamówień publicznych stosowanych przez IZ, IP i pozostałe podmioty wdrażające projekty zostaną włączone zapisy określające w zamówieniu względy środowiskowe (np. kryteria zielonych zamówień publicznych) i społeczne, a także zachęty do innowacji, w przypadku zamówień umożliwiających ich zastosowanie - w stopniu wynikającym z PZP.
 - Beneficjenci będą wspierani i zachęceni do stosowania większej liczby kryteriów związanych z jakością i kosztami cyklu życia produktów i usług.
 - Przy wyborze wykonawcy usług szkoleniowych zaleca się stosowanie kryteriów wiedzy i doświadczenia w przedmiocie szkolenia.
 - **zapobieganie, wykrywanie, korygowanie i raportowanie w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji.** IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 ust. 1 lit. C) i lit. D) rozporządzenia 2021/1060. IZ zapewni następujące działania zapobiegawcze:
 - zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS; wzmocnienie procedur kontroli w celu unikania konfliktu interesów, np. zwiększenie przejrzystości łańcucha podwykonawców, uwzględniając weryfikację struktury właścicielskiej beneficjentów, wykonawców oraz ekspertów oceniających i nadzorujących projekty;
 - utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów w celu zachowania odpowiedniej ścieżki audytu;
 - istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE;
 - uwzględnianie nowych ryzyk, np. związanych ze zmianą zasad wydatkowania funduszy UE;
 - użycie narzędzi eksploracji danych, m.in. Arachne mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu, itp.
 - zastosowanie paktów na rzecz uczciwości w zasadnych przypadkach. Wdrażanie paktów na rzecz uczciwości będzie konsultowane z KM.
- 2. **Wsparcie funkcjonowania komitetów i ciał doradczych Programu**, w szczególności KM i grup roboczych, w tym partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego) oraz ciał dialogu społecznego uczestniczących we wdrażaniu Programu i umożliwiających partycypację mieszkańców regionu w realizacji Programu poprzez udział ich przedstawicieli w

pracach tych gremiów (z uwzględnieniem ww. zasad horyzontalnych), m.in.: wsparcie kosztów organizacji posiedzeń KM i wsparcia eksperckiego, szkoleń, a także zwrot kosztów kwalifikowanych w związku z udziałem w posiedzeniach KM i grup roboczych działających na potrzeby Programu.

Ponadto, zostanie utworzona Grupa Robocza ds. monitorowania zasad horyzontalnych przy KM, w której skład wejdą przedstawiciele organizacji społecznych zrzeszających osoby z grup narażonych na dyskryminację lub zajmujących się równouprawnieniem danej grupy.

3. Wsparcie beneficjentów, potencjalnych beneficjentów Programu i partnerów (w koordynacji z PTFE 2021-2027)

- rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE, poprawnego prowadzenia i rozliczania projektów realizowanych z Programu, np. organizowanie specjalistycznych szkoleń;
- podniesienie wiedzy na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, szczególnie dla kadry w instytucjach z obszaru edukacji, zdrowia i pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania dyskryminacji osób i grup narażonych/ dyskryminowanych;
- budowanie i zwiększenie zdolności administracyjnych jst i organów wdrażających strategię rozwoju terytorialnego i lokalnego, np. szkolenie i konsultacje eksperckie przy opracowaniu dokumentów strategicznych;

4. Wsparcie komunikacji i widoczności Programu oraz Funduszy Europejskich

- działania informacyjne i promocyjne dot. m.in. uruchomienia Programu, możliwości finansowania, a także prezentacji efektów wdrażania polityki spójności w regionie (prowadzenie kampanii dotyczących zapewnienia wysokiej świadomości nt. działań rozwojowych w regionie realizowanych z udziałem FE, korzyści z nich wynikających, wartości obowiązujących w całej UE, zasad horyzontalnych m.in. zasady równości i niedyskryminacji – uwzględniających zwalczanie szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację, w tym osób LGBT+). Szczegółowe informacje nt. celów, grup docelowych, kanałów komunikacji oraz działań przewidzianych do finansowania w ramach niniejszej grupy działań znajdują się w rozdziale 7. KOMUNIKACJA I WIDOCZNOŚĆ.
- działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości szans i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu.
- działania komunikacyjne w Programie będą komplementarne z działaniami prowadzonymi w programach PTFE i FEPW oraz zgodne z jednolitym systemem informowania o FE w perspektywie 2021-2027.

Główne grupy docelowe

Grupy docelowe Priorytetu XIII możemy określić w dwóch wymiarach, w zależności od stopnia kontaktu ze środkami dystrybuowanymi w ramach tego priorytetu:

1. bezpośrednia grupa docelowa: instytucje zaangażowane w realizację Programu,
2. pośrednia grupa docelowa:
 - pracownicy instytucji zaangażowanych w realizację Programu,
 - potencjalni beneficjenci i beneficjenci Programu,
 - partnerzy społeczni i gospodarczy oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie (wskazane w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego),
 - ogół mieszkańców województwa lubelskiego.

2.2.13.2. Wskaźniki

Wskaźniki produktu

Priorytet	Fundusz	Kategoria regionu	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 149	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	Sztuka	253	~~2944~~ 2 598
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 150	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	Osoby	285	~~3060~~ 2 100
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 155	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	Osoby	1300	~~10 000~~ 13000
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	PLRO 158	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	Sztuka	0	4

2.2.13.3. Indykatory podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji

Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	179 Informacja i komunikacja	~~4 209~~ 895 626 393
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	180 Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola	~~62 479~~ 683 66 063 185
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	181 Ewaluacja i badania, gromadzenie danych	883 218
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	182 Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów	1 379 036

Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EFS+

Nie dotyczy

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
-	-	-	-	-

Wymiar 7 – „Równouprawnienie płci” w ramach EFS+, EFRR

Nr priorytetu	Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota (w EUR)
XIII	EFRR	Słabiej rozwinięte	02 Projekty uwzględniające kwestię równouprawnienia płci	68 951 832

3. Plan finansowy

Środki finansowe w podziale na poszczególne lata

Fundusz	Kategoria regionu	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2026	2027	2027	Ogółem
							Środki finansowe bez kwoty elastyczności	Kwota elastyczności	Środki finansowe bez kwoty elastyczności	Kwota elastyczności	
EFRR	Słabiej rozwinięte	0	275 757 616	286 127 844	298 408 135	311 188 034	135 672 536	135 672 536	142 644 699	142 644 699	1 728 116 099
EFS+	Słabiej rozwinięte	0	112 309 744	116 533 478	121 532 159	126 739 417	55 258 359	55 258 359	58 105 102	58 105 102	703 841 720
Ogółem		0	388 067 360	402 661 322	419 940 294	437 927 451	190 930 895	190 930 895	200 749 801	200 749 801	2 431 957 819

Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Numer celu polityki lub pomocy technicznej	Priorytet	Podstawa obliczenia wsparcia unijnego (łącznie koszty kwalifikowalne lub wkład publiczny)	Fundusz	Kategoria regionu	Wkład Unii (a)= (g)+(h)	Podział wkładu Unii	Podział wkładu Unii	Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Indykatywny podział wkładu krajowego	Indykatywny podział wkładu krajowego	Ogółem (e)=(a)+(b)	Stopa dofinansowania (f)=(a)/(e)
						Wkład Unii pomniejszony o kwotę elastyczności	Kwota elastyczności		Publiczny	Prywatny		
						(g)	(h)		(c)	(d)		
CP1	Priorytet I	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>96 109 664</u> <u>102 627 919</u>	93 648 626	<u>2 461 038</u> <u>8 979 293</u>	<u>5 058 404</u> <u>18 110 810</u>	<u>679 594 2 433</u> <u>180</u>	<u>4 378 810</u> <u>15 677 630</u>	<u>101 168 068</u> <u>120 738 729</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP1	Priorytet II	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>164 135 000</u> <u>171 010 000</u>	135 931 675	<u>28 203 325</u> <u>35 078 325</u>	<u>8 638 685</u> <u>30 178 236</u>	<u>3 206 910</u> <u>11 202 962</u>	<u>5 431 775</u> <u>18 975 274</u>	<u>172 773 685</u> <u>201 188 236</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP2	Priorytet III	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	217 768 871	196 398 015	21 370 856	<u>11 461 520</u> <u>38 420 801</u>	<u>7 797 439</u> <u>26 144 352</u>	<u>3 664 081</u> <u>12 285 449</u>	<u>229 230 391</u> <u>256 198 672</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP2	Priorytet IV	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>181 780 454</u> <u>276 917 425</u>	<u>181 780 454</u> <u>276 501 199</u>	<u>0 69 416 226</u>	<u>9 567 393</u> <u>61 044 252</u>	<u>4 449 165 28</u> <u>387 663</u>	<u>5 118 228 32</u> <u>656 589</u>	<u>191 347 847</u> <u>406 961 677</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP2	Priorytet V	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>127 035 354</u> <u>123 073 609</u>	106 579 037	<u>20 456 317</u> <u>16 494 572</u>	<u>6 477 559 22</u> <u>418 004</u>	<u>6 153 680 24</u> <u>297 104</u>	<u>323 879 1</u> <u>120 900</u>	<u>129 551 168</u> <u>149 453 358</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP3	Priorytet VI	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	228 584 811	191 763 441	36 821 370	<u>12 030 780</u> <u>40 338 497</u>	<u>11 429 241 38</u> <u>321 572</u>	<u>601 539 2</u> <u>016 925</u>	<u>240 615 591</u> <u>268 923 308</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP4	Priorytet VII	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>231 685 086 235</u> <u>523 076</u>	197 588 437	<u>34 096 649 37</u> <u>934 639</u>	<u>12 193 952</u> <u>41 562 896</u>	<u>8 518 283</u> <u>29 034 435</u>	<u>3 675 669</u> <u>12 528 461</u>	<u>243 879 038</u> <u>277 085 972</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP4	Priorytet VIII	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>248 410 125</u> <u>266 552 116</u>	218 507 728	<u>29 902 397</u> <u>48 044 388</u>	<u>13 074 218</u> <u>47 038 609</u>	<u>11 545 877</u> <u>41 539 923</u>	<u>1 528 341</u> <u>5 498 686</u>	<u>261 484 343</u> <u>313 590 725</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP4	Priorytet IX	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>202 645 665</u> <u>223 466 665</u>	192 587 411	<u>10 058 254</u> <u>30 879 254</u>	<u>10 665 562</u> <u>39 435 294</u>	<u>8 176 046</u> <u>30 230 456</u>	<u>2 489 516</u> <u>9 204 838</u>	<u>213 311 227</u> <u>262 901 959</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP4	Priorytet X	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>164 930 716</u> <u>185 300 000</u>	155 451 401	<u>9 479 315</u> <u>29 848 599</u>	<u>8 680 564</u> <u>32 700 000</u>	<u>6 731 927</u> <u>25 359 412</u>	<u>1 948 637</u> <u>7 340 588</u>	<u>173 611 280</u> <u>218 000 000</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
CP5	Priorytet XI	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>225 953 095 230</u> <u>696 811</u>	193 541 460	<u>32 411 635 37</u> <u>155 351</u>	<u>11 892 269</u> <u>40 711 202</u>	<u>10 108 429 34</u> <u>604 522</u>	<u>1 783 840 6</u> <u>106 680</u>	<u>237 845 364</u> <u>271 408 013</u>	<u>95,00%</u> <u>85,00%</u>
PT	Priorytet XII	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	28 522 939	23 931 719	4 591 220	5 033 460	5 033 460	0	33 556 399	85,00%
	Priorytet XIII	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	68 951 832	57 846 974	11 104 858	12 167 971	12 167 971	0	81 119 803	85,00%
CP1	Priorytet XIV	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>30 000 000</u>	-	<u>30 000 000</u>	<u>1 578 948</u>	<u>157 895</u>	<u>1 421 053</u>	<u>31 578 948</u>	<u>95,00%</u>
CP2	Priorytet XV	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>34 988 327</u>	-	<u>34 988 327</u>	<u>1 841 491</u>	<u>1 565 267</u>	<u>276 224</u>	<u>36 829 818</u>	<u>95,00%</u>
CP3	Priorytet XVI	Ogółem	EFRR	Ślabiej rozwinięte	<u>125 085 350</u>	<u>94 720 745</u>	<u>30 364 605</u>	<u>6 583 440</u>	<u>5 595 924</u>	<u>987 516</u>	<u>131 668 790</u>	<u>95,00%</u>

Numer celu polityki lub pomocy technicznej	Priorytet	Podstawa obliczenia wsparcia unijnego (łącznie koszty kwalifikowalne lub wkład publiczny)	Fundusz	Kategoria regionu	Wkład Unii (a)= (g)+(h)	Podział wkładu Unii	Podział wkładu Unii	Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Indykatywny podział wkładu krajowego	Indykatywny podział wkładu krajowego	Ogółem (e)=(a)+(b)	Stopa dofinansowania (f)=(a)/(e)
						Wkład Unii pomniejszony o kwotę elastyczności	Kwota elastyczności		Publiczny	Prywatny		
						(g)	(h)		(c)	(d)		
CP4	Priorytet XVII	Ogółem	EFS+	Stabiej rozwinięte	49 346 786	-	49 346 786	2 597 200	2 077 759	519 441	51 943 986	95,00%
CP4	Priorytet XVIII	Ogółem	EFS+	Stabiej rozwinięte	9 985 489	-	9 985 489	525 553	420 443	105 110	10 511 042	95,00%
			EFRR ogółem	Stabiej rozwinięte	1 728 116 099	1 449 798 864	278 317 235	99 492 412 304 961 669	71 829 798 203 593 761	27 662 614 101 367 908	1 827 608 511 2 033 077 768	94,56% 85,00%
			EFS+ ogółem	Stabiej rozwinięte	703 841 720	590 478 259	113 363 461	40 576 557 124 207 363	33 985 512 102 163 251	6 591 045 22 044 112	744 418 277 828 049 083	94,55% 85,00%
			Suma całkowita	Stabiej rozwinięte	2 431 957 819	2 040 277 123	391 680 696	140 068 969 429 169 032	105 815 310 306 757 012	34 253 659 123 412 020	2 572 026 788 2 861 126 851	94,55% 85,00%

4. Warunki podstawowe

Horyzontalne warunki podstawowe

Warunki podstawowe	Fundusze	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
Skuteczne mechanizmy monitorowania rynku zamówień publicznych	EFRR, EFS+	Warunek mający zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych	TAK	Istnienie mechanizmów monitorowania obejmujących wszystkie umowy w sprawie zamówień publicznych oraz postępowania w sprawie tych zamówień w ramach Funduszy zgodnie z prawodawstwem Unii dotyczącym zamówień. Wymóg ten obejmuje: 1. rozwiązania mające zapewnić gromadzenie faktycznych i wiarygodnych danych dotyczących postępowań w sprawie zamówień publicznych o wartości powyżej unijnych progów zgodnie z obowiązkami sprawozdawczymi na mocy art. 83 i 84 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 99 i 100 dyrektywy 2014/25/UE; 2. rozwiązania mające zapewnić, by dane obejmowały co najmniej następujące elementy:	TAK	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf . Roczne sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych: https://www.gov.pl/web/uzp/sprawozdania-o-funkcjonowaniu-systemu-zamowien-publicznych	Zgodnie z obowiązками wynikającymi z dyrektyw, UZP przygotowuje co 3 lata sprawozdania z monitorowania systemu zamówień publicznych oparte o dane otrzymywane od zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach publicznych, dane pochodzące z Platformy e-Zamówienia, dane pochodzące z TED oraz informacje o wynikach kontroli prowadzonych przez Prezesa UZP.
					TAK	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf	UZP posiada dostęp do wszystkich danych wymaganych w ramach warunkowości podstawowej

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				a) jakość i natężenie konkurencji: nazwiska/nazwy zwycięskich oferentów, liczba oferentów na początku postępowania oraz wartość umowy; b) informacja o ostatecznej cenie po zakończeniu postępowania i o udziale MŚP jako bezpośrednich oferentów, w przypadku, gdy systemy krajowe podają takie informacje; 3. rozwiązania mające zapewnić monitorowanie i analizę danych przez właściwe organy krajowe zgodnie z art. 83 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE i art. 99 ust. 2 dyrektywy 2014/25/UE;		Roczne sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych: https://www.gov.pl/web/uzp/sprawozdania-o-funkcjonowaniu-systemu-zamowien-publicznych	(dane pochodzą z bazy TED prowadzonej przez KE ze sprawozdań rocznych przedkładanych Prezesowi UZP przez zamawiających oraz bazy BZP)
					TAK	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf Roczne sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych: https://www.gov.pl/web/uzp/sprawozdania-o-funkcjonowaniu-systemu-zamowien-publicznych	Zgodnie z obowiązkami wynikającymi z dyrektyw, UZP przygotowuje co 3 lata sprawozdania z monitorowania systemu zamówień publicznych oparte o dane otrzymywane od zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach publicznych, dane pochodzące z TED oraz informacje o wynikach kontroli prowadzonych przez Prezesa UZP.
				4. rozwiązania mające zapewnić, by wyniki analiz były udostępniane publicznie zgodnie z art. 83 ust. 3 dyrektywy	TAK	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf	UZP publikuje na swojej stronie roczne raporty z funkcjonowania systemu zamówień publicznych oraz

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				2014/24/UE oraz art. 99 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE; 5. rozwiązania mające zapewnić, by wszelkie informacje wskazujące na przypadki podejrzanego zjawy przetargowej były przekazywane właściwym organom krajowym zgodnie z art. 83 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 99 ust. 2 dyrektywy 2014/25/UE.		Roczne sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych: https://www.gov.pl/web/uzp/sprawozdania-o-funkcjonowaniu-systemu-zamowien-publicznych	okresowe Biuletyny Informacyjne.
					TAK	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190002019/U/D20192019Lj.pdf Roczne sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych: https://www.gov.pl/web/uzp/sprawozdania-o-funkcjonowaniu-systemu-zamowien-publicznych	W przypadku powstania w toku kontroli prowadzonej przez UZP podejrzenia, że w postępowaniu mogło dojść do zjawy przetargowej UZP przekazuje stosowną informację w tym zakresie do UOKiK. Pomiędzy UZP i UOKiK zostało także podpisane porozumienie zakładające współpracę obydwu instytucji, wymianę informacji i doświadczeń. Niezależnie od powyższego instytucje oraz podmioty zamawiające mogą bezpośrednio zwrócić się do UOKiK w przypadku podejrzenia zjawy przetargowej.
Narzędzia i zdolności umożliwiające skuteczne stosowanie zasad pomocy państwa	EFRR, EFS+	Warunek mający zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych	TAK	Instytucje zarządzające dysponują narzędziami i zdolnościami umożliwiającymi im weryfikację zgodności z zasadami pomocy państwa: 1. w odniesieniu do przedsiębiorstw znajdujących się w	TAK	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20041231291/U/D20041291Lj.pdf	Zgodnie z art. 31b pkt 2) ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 743 ze zm.) Prezes UOKiK ma obowiązek ogłaszania w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie www

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				trudnej sytuacji oraz objętych wymogiem odzyskania pomocy;			informacji o decyzjach KE dotyczących zwrotu pomocy publicznej. Jednocześnie, podmioty udzielające pomocy są zobligowane do zbadania warunków dopuszczalności pomocy publicznej. Zgodnie z art. 37 ust. 5 ustawy, podmioty udzielające pomocy mają obowiązek uzyskać od przedsiębiorców ubiegających się o pomoc publiczną informacje umożliwiające stwierdzenie, czy dany przedsiębiorca znajduje się w trudnej sytuacji na dzień udzielenia pomocy. Co do zasady dotyczy to też sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzonych zgodnie z przepisami o rachunkowości, na podstawie których weryfikowana jest poprawność przedstawianych danych. W przypadku podmiotów objętych postępowaniem upadłościowym wszelkie zdarzenia w tych postępowaniach są obwieszczane, a dodatkowo przedsiębiorca obowiązany

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							jest posługiwać się nazwą firmy wraz z oznaczeniem „w restrukturyzacji” lub „w upadłości”.
				2. poprzez dostęp do specjalistycznych porad i wytycznych w kwestiach pomocy państwa udzielanych przez ekspertów ds. pomocy państwa z podmiotów lokalnych i krajowych.	TAK	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20041231291/U/D20041291Lj.pdf	Funkcję krajowego organu ds. pomocy państwa, odpowiedzialnego za skuteczne wdrażanie i stosowanie unijnych przepisów pomocy publicznej, pełni Prezes UOKiK, a w zakresie pomocy publicznej w sektorze rolnym i rybołówstwa - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Prezes UOKiK opiniuje wytyczne dotyczące pomocy publicznej, projekty programów pomocowych i pomocy indywidualnej, w tym finansowane ze środków strukturalnych, notyfikuje je KE, reprezentuje rząd polski w postępowaniu przed Komisją oraz monitoruje udzielaną pomoc publiczną. Ustawa reguluje obowiązki w zakresie monitorowania pomocy udzielanej przedsiębiorcom, tj. gromadzenia, przetwarzania oraz przekazywana informacji w tym zakresie. UOKiK zapewnia pełną informację na stronie urzędu

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							i zależnie od potrzeb prowadzi dla instytucji wdrażających programy warsztaty dotyczące stosowania pomocy publicznej. W ramach współpracy z UOKiK 2 grupy robocze ds. pomocy publicznej udzielanej w ramach funduszy strukturalnych polityki spójności (dla krajowych i regionalnych programów), koordynowane przez MFIPR, opracowują horyzontalne interpretacje dotyczące udzielania pomocy publicznej.
Skuteczne stosowanie i wdrażanie Karty praw podstawowych	EFRR, EFS+	Warunek mający zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych	TAK	Istnienie skutecznych mechanizmów służących zapewnieniu zgodności z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”), które obejmują: 1. ustalenia mające zapewnić zgodność programów wspieranych z Funduszy i ich wdrażania z odpowiednimi postanowieniami Karty;	TAK	W celu spełnienia warunku opracowano dokument pn. samoocena spełnienia warunku: skuteczne stosowanie i wdrażanie Karty praw podstawowych w Polsce, który zawiera m.in. jednolitą ramową procedurę określającą obowiązki wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów w zakresie zapewnienia ich zgodności z Kartą Praw Podstawowych (KPP). Procedura obejmuje wszystkie etapy realizacji programu i dotyczy wszystkich programów realizowanych w ramach 8 funduszy objętych rozporządzeniem ogólnym (rozporządzenie PE i Rady nr 1060/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r.).	Jednolita procedura dotyczy weryfikacji zgodności z KPP na każdym etapie wdrażania programu, w tym od złożenia wniosku o dofinansowanie, jak i w trakcie realizacji projektów. Procedury dotyczące podejrzenia o niezgodności projektów i/lub działań Beneficjenta lub IP/IW/IZ z KPP są w niej również uregulowane. Ponadto, dokument „samoocena...” opisuje system ochrony praw umocowanych w KPP w kontekście funduszy unijnych

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							oraz obowiązki spoczywające na beneficjencie i na instytucjach.
				2. rozwiązania dotyczące zgłaszania komitetowi monitorującemu przypadków niezgodności operacji wspieranych z Funduszy z Kartą oraz skarg o nieprzestrzeganie Karty złożonych zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi na mocy art. 69 ust. 7.	TAK	W celu spełnienia warunku wypracowano jednolitą ramową procedurę określającą obowiązki wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie wszystkich 8 programów w zakresie zapewnienia ich zgodności z Kartą Praw Podstawowych (KPP), wspomnianą w kontekście kryterium 1. Procedura obejmuje również zgłaszanie podejrzeń o niezgodności projektów z KPP.	Jednolita procedura dotyczy weryfikacji zgodności z KPP zarówno na etapie złożenia wniosku o dofinansowanie, jak i w trakcie realizacji projektów. Podejrzenia o niezgodności projektów i/lub działań Beneficjenta lub IP/IW/IZ z KPP zgłaszane są odpowiednio do IP/IW/IZ/Rzecznika Funduszy UE (w przypadku programów finansowanych z EFMRA, FAM, IZGW i FBW istnieje właściwy odpowiednik). Właściwa instytucja dokonuje analizy, podejmuje czynności weryfikujące stan faktyczny i rozstrzyga o zasadności zgłoszenia. IZ programu odpowiedzialna jest również za prowadzenie polityki informacyjnej w ww. obszarze.
Wdrażanie i stosowanie Konwencji ONZ o prawach	EFRR, EFS+	Warunek mający zastosowanie do wszystkich	TAK	Istnienie krajowych ram zapewniających realizację Konwencji o prawach osób	TAK	Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2021/218/M2021000021801.pdf Strategia rozwoju	Ramy polityki krajowej dla zapewnienia wdrażania realizacji KPON stanowi Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
osób niepełnosprawnych zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE		celów szczegółowych		niepełnosprawnych, które obejmują: 1. cele ogólne obejmujące wymierne wartości docelowe, mechanizmy gromadzenia danych i monitorowania;		usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20220000767/O/M20220767.pdf	2021-2030 przyjęta przez Radę Ministrów 16 lutego 2021 r., która określa cele i działania do osiągnięcia w oznaczonym czasie ze wskaźnikami i odpowiedzialnymi podmiotami, a także mechanizmy monitoringu realizacji celów i działań oraz gromadzenia danych w tym zakresie. Ponadto, w zakresie realizacji procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, m.in. dla osób z niepełnosprawnościami (OzN) odpowiednim dokumentem strategicznym jest również Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) przyjęta przez Radę Ministrów 7.06.2022 r (SRUS). Przyjęcie i wdrożenie SRUS umożliwia zatem realizację celów w obszarze deinstytucjonalizacji wskazanych w Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 oraz zapewni monitoring realizacji

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							wskaźników dotyczących tego obszaru dla OZN.
				2. rozwiązania mające zapewnić, by w ramach przygotowywania i wdrażania programów odpowiednio zostały odzwierciedlone polityka, prawodawstwo i normy w zakresie dostępności;	TAK	Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2021/218/M2021000021801.pdf Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20220000767/O/M20220767.pdf	Kryterium zostanie spełnione poprzez zobowiązanie IZ do realizacji następujących działań: (1) wskazania konkretnych artykułów KPN z związanych z zakresem wsparcia planowanym do realizacji w ramach programu, (2) zapewnienia zgodności z KPN wszelkich procesów i procedur realizowanych na każdym etapie wdrażania programu, tj. programowania, wyboru i realizacji projektów, a także kontroli projektów, monitorowania i ewaluacji, co znajdzie odzwierciedlenie m.in. w treści procedur/wytycznych/regulaminów określających sposób realizacji poszczególnych procesów związanych z wdrażaniem programu, (3) oceny projektów pod kątem kryterium dotyczącego zgodności z KPN,

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							(4) zapewnienia stosowania standardów dostępności poprzez Wytoczne określające standardy zapewniania dostępności w inwestycjach finansowanych w ramach polityki spójności, (5) realizacji działań informacyjnych/świadomościowych związanych z przestrzeganiem KPON, (6) wprowadzenia do systemu realizacji programu procedury zgłaszania podejrzeń i skarg dotyczących niezgodności interwencji/działania z KPON.
				3.rozwiązania dotyczące sprawozdawania komitetowi monitorującemu przypadków niezgodności operacji wspieranych z Funduszy z Konwencją oraz skarg o nieprzestrzeganie Konwencji złożonych zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi na mocy art. 69 ust. 7.	TAK	Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2021/218/M2021000021801.pdf Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20220000767/O/M20220767.pdf	Kryterium zostanie spełnione poprzez wprowadzenie obowiązkowego rocznego raportowania Komitetowi Monitorującemu o zgłoszonych przypadkach niezgodności interwencji/działania z KPON oraz skargach na nieprzestrzeganie KPON. KM będzie informowany o charakterze i liczbie skarg i przypadków niezgodności interwencji realizowanej w ramach programu z zapisami

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							KPON oraz o tym, jakie czynności w związku z ich wystąpieniem podjęły właściwe instytucje. W przypadku naruszeń systemowych lub powtarzających się, po przedstawieniu sprawozdania przez IZ, KM będzie mógł powziąć szereg działań, aby przeciwdziałać ich występowaniu w przyszłości. Zakres prerogatyw KM w tym względzie zostanie określony w regulaminie KM, w oparciu o minimalne uprawnienia określone dla KM wszystkich programów, w tym: (1) możliwość powołania grupy roboczej do rozpatrzenia danego zagadnienia/zidentyfikowanego problemu, (2) przeprowadzenie dalszych analiz w celu opracowania szczegółowych zaleceń/rekomendacji dotyczących najbardziej powtarzalnych naruszeń, czy też (3) intensyfikacji prowadzonych działań świadomościowych i informacyjnych.

Tematyczne warunki podstawowe

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
1.1 Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji	EFR R	1(i) 1(iv)	TAK	Strategia (strategie) inteligentnej specjalizacji powinna (powinny) być wspierane przez: 1. aktualną analizę wyzwań związanych z upowszechnianiem innowacji oraz cyfryzacją	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: m.in. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego NR XXIV/407/2021 z dnia 29 marca 2021 r.) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&id_dokumentu=1618521&akcja=szczegoly&p2=1618521 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: 1. Analiza wąskich gardeł dyfuzji innowacji w województwie lubelskim opracowana na podstawie analizy SWOT zawartej w RSI WL 2020 2. Opracowanie raportu monitoringowego RSI WL 2020 3. Bieżąca analiza barier - prace LCBI 4. Wykorzystanie rezultatów projektu "HESS" realizowanego w województwie lubelskim przez JRC Platforma S3 5. Analiza wąskich gardeł dyfuzji innowacji w województwie lubelskim opracowana na podstawie analizy SWOT oraz analizy PEST zawartej w RSI WL 2030 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				2. istnienie właściwej regionalnej lub krajowej instytucji lub podmiotu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE Dokument Krajowa Inteligentna Specjalizacja https://smart.gov.pl Poziom regionalny: m.in. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego NR	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: Zachowanie ciągłości pracy i doświadczeń z wdrażania RSI WL 2020 i kontynuacja sprawdzonego modelu zarządzania IS w regionie. System wdrażania RSI WL: - Zarząd Województwa Lubelskiego - nadzór i koordynacja działania systemu innowacji w woj. - Rada ds. Innowacji - animowanie procesu PPO, partycypacja w działaniach monitorujących wdrażanie

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				inteligentnej specjalizacji		XXIV/407/2021 z dnia 29 marca 2021 r.) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&id_dokumentu=1618521&kcja=szczegoly&p2=1618521 Dodatkowa informacja w Aneksie 5: Tabela 12: Warunki podstawowe.	RSI, utrwalanie partnerstwa na poziomie decyzyjnym; funkcjonowanie 4 grup roboczych przy RdI - IZ RSI WL (Departament Gospodarki i Wsparcia Przedsiębiorczości, wskazany przez ZWL) wraz z wyspecjalizowaną komórką organizacyjną dedykowaną IS (LCBI – komórka organizacyjna w DGiWP) – wdrażanie, realizacja, monitoring i ewaluacja RSI oraz procesu PPO. Całość tworzy sprawdzony system instytucjonalny wraz z źródłami finansowania wdrażania IS specjalizacji w regionie. Dodatkowo – stała współpraca z MR, MFIPR, NCBR, PARP oraz innymi regionalnymi instytucjami zarządzającymi w obszarze IS. Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				3. narzędzia monitorowania i ewaluacji w celu pomiaru realizacji celów strategii;	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: m.in. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego NR XXIV/407/2021 z dnia 29 marca 2021 r.) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&id_dokumentu=1618521&kcja=szczegoly&p2=1618521 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: Zaprojektowanie działań w RSI WL 2030 dot. poprawy regionalnego systemu innowacji w zakresie: funkcjonowania Rady ds. Innowacji, wzmocnienia polityki klastrowej, wzmocnienia IOB, rozwoju procesu komunikacji i współpracy, zwiększenia wykorzystania danych jakościowych i danych pozyskiwanych od uczestników PPO, poprawę zaangażowania interesariuszy w proces M&E oraz integrację tego procesu z PPO. Raporty monitoringowe będą sporządzane corocznie, począwszy od końca 2022 r., a ewaluacje zostaną przeprowadzone w 2027 i 2031 r. Aktualizacja systemu M&E poprzez:

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							1. implementację rekomendacji z raportu RSI WL 2020 (XI.2019) oraz ocena ww. systemu w projekcie EMPINO; doświadczenia z realizacji SMARTWATCH (INTERREG). 2. zwiększenie integracji z systemem monitorowania SRWL2030 i Programu dzięki udziałowi w badaniach PARP w projekcie Monitoring KIS oraz w projekcie HESS i Reg_Lab; przewidywana integracja danych z poziomu reg. z poziomem kraj. poprzez SmartRadar Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				4. funkcjonowanie współpracy z zainteresowanymi stronami („proces przedsiębiorczego odkrywania”);	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: Kontynuacja działań procesu PPO realizowanego w oparciu o quadruple helix w trybie ciągłym. Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: Kontynuacja działań procesu PPO realizowanego w oparciu o quadruple helix w trybie ciągłym: 1. Rada ds. Innowacji – reprezentacja środowisk regionalnego systemu innowacji 2. grupy tematyczne w ramach RIS 3. regionalne laboratorium innowacji w oparciu o efekty przedsięwzięć/projektów: - HESS (zwiększenie udziału jednostek szkolnictwa wyższego w procesie PPO) - Reg_Lab (pilot technologiczny) - Wspólne Przedsięwzięcie dot. fotoniki realizowane z NCBiR - ELISE Interreg - BRIDES Interreg Europe W PPO zaangażowana będzie Rada ds. Innowacji i grupy tematyczne dedykowane poszczególnym RIS angażujące interesariuszy w ramach poczwórnej helisy. Członkostwo

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							w grupach jest otwarte dla wszystkich zainteresowanych i związanych tematycznie stron. Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				5. działania mające na celu poprawę krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji, w stosownych przypadkach	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: m.in. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego NR XXIV/407/2021 z dnia 29 marca 2021 r.) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&id_dokumentu=1618521&akcja=szczegoly&p2=1618521 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: Zaprojektowanie działań w RSI WL 2030 dotyczących poprawy regionalnego systemu innowacji: 1. Rada ds. Innowacji : wzmacnianie partnerstwa, dostrzeganie wspólnych celów, budowa zaufania 2. wzmocnienia polityki klastrowej poprzez komplementarne działania z poziomem krajowym i europejskim 3. wzmocnienia IOB w zakresie pobudzania popytu na innowacje poprzez podniesienie jakości i efektywności na rzecz innowacyjności i konkurencyjności firm działających w ramach RIS 4. rozwoju procesu komunikacji i współpracy w kierunku inkubowania innowacyjnych firm w oparciu o potencjał akademicki. Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				6.W stosownych przypadkach działania wspierające transformację przemysłową	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: m.in. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego NR	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: Do głównych działań podjętych dotychczas w zakresie transformacji przemysłowej i cyfrowej należy zaliczyć przyjęte założenia strategiczne w postaci strategii, programów, planów i aktywności projektowych.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
						XXIV/407/2021 z dnia 29 marca 2021 r.) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&id_dokumentu=1618521&akcja=szczegoly&p2=1618521 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				7. środki służące zacieśnieniu współpracy z partnerami spoza danego państwa członkowskiego w obszarach priorytetowych wspieranych w ramach strategii inteligentnej specjalizacji	TAK	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: m.in. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego NR XXIV/407/2021 z dnia 29 marca 2021 r.) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=56&id_dokumentu=1618521&akcja=szczegoly&p2=1618521 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Poziom krajowy: Spełnienie kryterium zgodnie z UP oraz uzgodnieniami z KE. Poziom regionalny: 1. Współpraca międzyregionalna i ponadregionalna w obszarach IS: Platforma S3, realizacja projektów w ramach programu Interreg, programy własne oraz partnerskie wzmacniające internacjonalizację lubelskiej nauki i biznesu 2. Przystąpienie do sieci ERRIN, ERRIAF, EIT 3. Promocja poszczególnych sektorów i branż w obrębie IS regionu Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
2.1. Ramy strategiczne polityki na rzecz wsparcia renowacji	EFR R	2 (i)	TAK	1. Przyjęcie krajowej długoterminowej strategii renowacji na rzecz wsparcia	TAK	Spełnienie warunku stanowi Długoterminowa strategia renowacji budynków (DSRB) jako wymóg wynikający z art. 2a dyrektywy 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w	Długoterminowa strategia renowacji budynków wyznacza cele pośrednie na lata 2030, 2040 i 2050, które zostały określone w scenariuszu rekomendowanym renowacji budynków, a także przedstawia analizę różnych wariantów realizacji renowacji: 1. scenariusz szybkiej i głębokiej termomodernizacji, 2. scenariusz

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
budynków pod kątem efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i niemieszkalnych				renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zgodnie z wymogami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844; strategia ta: a) zakłada szacunkowe cele pośrednie na lata 2030, 2040 i 2050; b) przedstawi a) indykatywny zarys zasobów finansowych na wspieranie realizacji strategii;		sprawie charakterystyki energetycznej budynków. https://www.gov.pl/attachment/64841ec3-1e9c-49d9-85f7-2a58bead36b2	termomodernizacji etapowej, 3. scenariusz rekomendowany (rozdział 9). Ponadto, zawiera szczegółowe zestawienie krajowych polityk oraz narzędzi finansowych wspierających renowację budynków, do których przedstawiono wykaz środków budżetowych (rozdział 5). Dodatkowo DSRB zawiera orientacyjną skalę wsparcia renowacji budynków (rozdział 9), oraz wskazuje mechanizmy ułatwiające inwestorem podejmowanie i przeprowadzanie renowacji budynków (rozdział 8). DSRB zawiera wytyczne w zakresie dalszych działań dotyczących wsparcia renowacji budynków w Polsce. DSRB poza wypełnieniem wymogów wynikających z warunku 2.1, spełnia również wymagania nałożone art. 2a dyrektywy 2010/31/UE.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				c) określa skuteczne mechanizmy promowania inwestycji w renowację budynków.			
				2. Działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej w celu osiągnięcia wymaganych oszczędności energii	TAK	Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke	Kryterium dotyczące działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej w celu osiągnięcia wymaganych oszczędności energii należy uznać za spełnione w oparciu o przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 30 grudnia 2019 r. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Ponadto, w dniu 16 czerwca 2021 r., za pośrednictwem Stałego Przedstawiciela RP przy UE, przekazano do Dyrekcji Generalnej ds. Energii (DG ENER) Komisji Europejskiej dokument pn. Informacja w sprawie metod i środków stosowanych w Polsce służących wdrożeniu art. 7, 7a i 7b dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej - zawierający opis szczegółowej metody funkcjonowania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej oraz alternatywnych środków z dziedziny polityki, o których mowa w art. 7a oraz 7b ww. dyrektywy. W wymienionych dokumentach zawarto informacje na temat działań podjętych i planowanych na rzecz poprawy efektywności energetycznej w celu osiągnięcia wymaganych oszczędności energii, w tym m.in. łącznej kwoty wymaganych oszczędności w zakresie końcowego wykorzystania energii w terminie do 31 grudnia 2030 r.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
2.2. Zarządzanie w sektorze energii	EFR R	2 (i) 2 (ii)	TAK	Przedłożenie Komisji Zintegrowanego o krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 i z zapewnieniem spójności z określonymi w porozumieniu paryskim długoterminowymi założeniami dotyczącymi redukcji emisji gazów cieplarnianych; plan ten obejmuje: 1. wszystkie elementy wymagane we wzorze przedstawio	TAK	Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK) https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke	KPEiK zawiera działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej: Bezpieczeństwa energetycznego, Wewnętrznego rynku energii, Efektywności energetycznej, Obniżenia emisyjności, Badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. KPEiK wyznacza cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r. : 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do 2005 r., 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% możliwy do osiągnięcia dzięki dodatkowym środkom unijnych, w tym na sprawiedliwą transformację), uwzględniając: 14% udziału OZE w transporcie i roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie. - wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozą PRIMES2007, - redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej Krajowe założenia i cele polskiej polityki energetyczno-klimatycznej szczegółowo opisane zostały w rozdziale drugim dokumentu, natomiast rozdział trzeci wskazuje polityki i środki mające służyć ich realizacji. Analizę skutków planowanych polityk i środków przedstawiono w Załączniku nr 2 do KPEiK.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				nym w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/1999;			
				2. zarys planowanych zasobów i mechanizmów finansowych w odniesieniu do środków promujących energię niskoemisyjną.	TAK	Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK) https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke	KPEiK zawiera działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej: Bezpieczeństwa energetycznego, Wewnętrznego rynku energii, Efektywności energetycznej, Obniżenia emisyjności, Badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. KPEiK wyznacza cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.: • 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do 2005 r., • 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% możliwy do osiągnięcia dzięki dodatkowym środkom unijnych, w tym na sprawiedliwą transformację), uwzględniając: 14% udziału OZE w transporcie i roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie. • wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007, • redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej Krajowe założenia i cele polskiej polityki energetyczno-klimatycznej szczegółowo opisane zostały w rozdziale drugim dokumentu, natomiast rozdział trzeci wskazuje polityki i środki mające służyć ich realizacji. Analizę skutków planowanych polityk i środków przedstawiono w Załączniku nr 2 do KPEiK.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
2.3. Skuteczne wspieranie wykorzystania energii odnawialnej w poszczególnych sektorach i w całej Unii	EFRR	2 (ii)	TAK	Istnienie środków, które zapewniają: 1. zgodność z wiążącym krajowym celem dotyczącym energii odnawialnej na 2020 r. i z udziałem bazowym energii odnawialnej do 2030 r. lub podjęcie dodatkowych środków w przypadku, gdy udział bazowy nie jest utrzymywany przez okres jednego roku zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 i rozporządzeni	TAK	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii: http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20150000478/U/D20150478Lj.pdf Ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1873) Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz. U. 2024 poz. 182): https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000234/U/D20210234Lj.pdf	Instrumenty służące osiągnięciu celu OZE: - Główny mechanizm to aukcyjny system wsparcia. Na aukcjach OZE zakontraktowano w I. 2016-2018 - ok. 2000 MW, w 2019 r. – ok. 3000 MW, w 2020 - ok. 2500 MW, w 2021 r. - ok. 3900 MW. W I. 2022-2023 – ok. 1350 MW. Nowelizacja ustawy OZE przedłużyła udzielanie pomocy publicznej w systemie aukcyjnym oraz systemach FIT/FIP do 30.06.2047 r. - Systemy cen i premii gwarantowanych FIT/FIP dedykowanych małym wytwórcom OZE w technologii biogazowej, biomasowej, biometanowej oraz hydroenergetycznej - Prosumencki system opustów oparty o rozliczenia energii z mikroinstalacji w ramach net-meteringu, a także w oparciu o system wartościowy (tzw. net-billing) - Program "Mój Prąd" dotąd zapewnił wsparcie dla instalacji o mocy 3166 MW. We wrześniu 2024 r. rozpoczął się nabór do jego 6. edycji wraz z nowymi elementami - magazyny energii i „Moja elektrownia wiatrowa” - Programy "Energia Plus" dla przedsiębiorców oraz „Agroenergia” i „Energia dla Wsi” dla rolników - Morskie farmy wiatrowe umożliwią skokowy przyrost mocy zainstalowanej OZE. Rozwój tej technologii stanowić centralny element osiągnięcia celów energet.-klimatycznych.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				em (UE) 2018/1999;			
				2. zgodnie z wymogami dyrektywy (UE) 2018/2001 i rozporządzenia (UE) 2018/1999 – zwiększenie udziału energii odnawialnej w sektorze ciepłownictwa i chłodnictwa zgodnie z art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001.	TAK	Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku i warunków technicznych zakupu ciepła z odnawialnych źródeł energii oraz warunków przyłączenia instalacji do sieci (Dz. U. 2017 poz. 1084), http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001084/O/D20171084.pdf	Promowaniu rozwoju OZE w zakresie produkcji ciepła i chłodu służą: • Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku i warunków technicznych zakupu ciepła z odnawialnych źródeł energii poszerzające katalog podmiotów zobowiązanych do zakupu ciepła z OZE. • Program „Czyste Powietrze umożliwiający wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy i termomodernizację budynków- kontynuacja do 2029 r. • W celu rozwoju produkcji ciepła i chłodu z OZE powołano Zespół ds. określenia modelu funkcjonowania rynku ciepła, który opracował Strategię dla Ciepłownictwa, określającą kierunki transformacji sektora w Polsce w zakresie niskoemisyjności i będzie stanowić podstawę dla działań podejmowanych w tym obszarze w najbliższych latach. • Ponadto programy wsparcia inwestycyjnego w zakresie indywidualnych źródeł ciepła z OZE, takie jak program "Czyste powietrze" oraz inne programy podlegać będą stosownym zmianom i udoskonaleniom, a zależności od potrzeb otrzymają komplementarne wsparcie.
2.4. Skuteczne ramy	EFR R	2 (iv)	TAK	Istnienie krajowego lub regionalnego	TAK	Spełnieniem warunku jest krajowy plan zarządzania ryzykiem opracowany na podstawie ocen	Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka zawiera w szczególności rozdziały opisujące: 1) identyfikację ryzyka, analizę oraz szacowanie,

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i katastrofami				planu zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi i katastrofami i opracowanego na podstawie ocen ryzyka, z uwzględnieniem prawdopodobnych skutków zmian klimatu i istniejących strategii na rzecz przystosowania się do zmian klimatu; plan ten obejmuje: 1. opis kluczowych ryzyk, ocenionych zgodnie z art. 6 ust. 1 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE,		ryzyka, z uwzględnieniem prawdopodobnych skutków zmian klimatu oraz istniejących strategii adaptacji do zmian klimatu oraz istniejące strategie adaptacji do zmian klimatu. Polska opracowała w celu spełnienia kryteriów w ramach warunku: Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka oraz Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny zdolności zarządzania ryzykiem odpowiadające im zakresom przedmiotowy.	2) typologię zagrożeń, 3) matrycę ryzyka, 4) zagrożenia naturalne, 5) zagrożenia cywilizacyjne i powodowane intencjonalną działalnością człowieka 6) potencjalne skutki dla ludności, gospodarki, mienia infrastruktury i środowiska naturalnego;

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				odzwierciedlający bieżący profil ryzyka i jego ewolucję w orientacyjnym okresie 25–35 lat. Ocena opiera się – w przypadku ryzyk związanych z klimatem – na prognozach i scenariuszach dotyczących zmian klimatu;			
				2. opis środków w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom oraz gotowości i reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy podejmowanych w odpowiedzi na	TAK	Spełnieniem warunku jest krajowy plan zarządzania ryzykiem opracowany na podstawie ocen ryzyka, z uwzględnieniem prawdopodobnych skutków zmian klimatu oraz istniejących strategii adaptacji do zmian klimatu oraz istniejące strategie adaptacji do zmian klimatu. Polska opracowała w celu spełnienia kryteriów w ramach warunku: Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka oraz Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny zdolności	Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny zdolności zarządzania ryzykiem zawiera: 1) cele strategiczne, 2) działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych i redukcji ryzyka 3) część A Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego (KPZK): charakterystykę zagrożeń i ich ocenę ryzyka, zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego dla faz: zapobieganie i przygotowanie 4) część B KPZK : zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego dla faz: reagowanie i odbudowa 5) wdrażanie środków zapobiegania ryzyku i zapewnienia gotowości: – współpraca między siłami uczestniczącymi

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				zidentyfikowane kluczowe ryzyka. W odniesieniu do wspomnianych środków zostaną określone priorytety w zależności od danych ryzyk i ich wpływu na gospodarkę, braków w zakresie zdolności oraz skuteczności i wydajności, z uwzględnieniem ewentualnych rozwiązań alternatywnych ;		zarządzania ryzykiem odpowiadające im zakresem przedmiotowym	– zestawienie organów odpowiedzialnych na odp. poziomie administracyjnym kraju – procedury zarządzania kryzysowego, w tym ochrony infrastruktury krytycznej, – procedury organizacji łączności, monitorowania zagrożeń, informowania, ostrzegania i alarmowania – komunikację ryzyka – organizację ratownictwa i opieki medycznej i ewakuacji z obszarów zagrożonych, – zasady oraz tryb oceniania i dokumentowania szkód – procedury uruchamiania rezerw strategicznych – priorytety ochrony i odtwarzania infrastruktury krytycznej – finansowanie.
				3. informacje na temat zasobów i mechanizmów finansowania dostępnych na pokrycie kosztów	TAK	Spełnieniem warunku jest krajowy plan zarządzania ryzykiem opracowany na podstawie ocen ryzyka, z uwzględnieniem prawdopodobnych skutków zmian klimatu oraz istniejących strategii adaptacji do zmian klimatu oraz istniejące strategie adaptacji do	Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny zdolności zarządzania ryzykiem zawiera: 1) cele strategiczne, 2) działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych i redukcji ryzyka 3) część A Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego (KPZK): charakterystykę zagrożeń i ich ocenę ryzyka,

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				operacyjnych i kosztów utrzymania związanych z zapobieganiem klęskom żywiołowym i katastrofom oraz gotowością i reagowaniem na klęski żywiołowe i katastrofy.		zmian klimatu. Polska opracowała w celu spełnienia kryteriów w ramach warunku: Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny ryzyka oraz Streszczenie istotnych elementów krajowej oceny zdolności zarządzania ryzykiem odpowiadające im zakresom przedmiotowym	zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego dla faz: zapobieganie i przygotowanie 4) część B KPZK : zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego dla faz: reagowanie i odbudowa 5) wdrażanie środków zapobiegania ryzyku i zapewnienia gotowości: – współpraca między siłami uczestniczącymi – zestawienie organów odpowiedzialnych na odp. poziomie administracyjnym kraju – procedury zarządzania kryzysowego, w tym ochrony infrastruktury krytycznej, – procedury organizacji łączności, monitorowania zagrożeń, informowania, ostrzegania i alarmowania – komunikację ryzyka – organizację ratownictwa i opieki medycznej i ewakuacji z obszarów zagrożonych, – zasady oraz tryb oceniania i dokumentowania szkód – procedury uruchamiania rezerw strategicznych – priorytety ochrony i odtwarzania infrastruktury krytycznej – finansowanie.
2.5. Aktualizowane planowanie koniecznych inwestycji w sektorze wodno-ściekowym	EFR R	2(v)	TAK	Dla każdego sektora lub obu tych sektorów istnieje krajowy plan inwestycji,	TAK	Spełnieniem warunku jest przygotowanie planu inwestycji, który obejmuje ocenę obecnego stanu wdrożenia dyrektywy (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych i dyrektywy w sprawie wody pitnej (98/83/WE), tj.:	Warunek spełniony jest poprzez przyjęcie Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Program Inwestycyjny) oraz VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2022). Ocena obecnego stanu wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG przedstawiona jest w AKPOŚK 2022 w rozdziale 10. Ocena inwestycji zaplanowanych w

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				który obejmuje: 1. ocenę obecnego stanu wdrożenia dyrektywy Rady 91/271/EWG i dyrektywy Rady 98/83/WE;		VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (przyjętej przez Radę Ministrów 5 maja 2022 r.) Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi https://www.gov.pl/attachment/a7096f8e-5961-4719-8c03-4b36cf61f56a	AKPOŚK 2022 w aspekcie wypełnienia warunków dyrektywy 91/271/EWG oraz w zał. 3 (kolumny 31-34). Plan Inwestycyjny zawiera ocenę stanu wdrożenia dyrektywy 98/83/WE w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wraz z wyznaczeniem kluczowych potrzeb inwestycyjnych wymaganych do wdrożenia tej dyrektywy oraz do spełnienia wymagań wynikających z jej rewizji, dyrektywy 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r.
				2. określenie i planowanie, w tym indykatywne szacunkowe dane finansowe, wszelkich inwestycji publicznych: a) wymaganych do wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG, wraz z określeniem priorytetów ze względu na	TAK	Spełnieniem warunku jest przygotowanie planu inwestycji, który obejmuje ocenę obecnego stanu wdrożenia dyrektywy (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych i dyrektywy w sprawie wody pitnej (98/83/WE), tj.: VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (przyjętej przez Radę Ministrów 5 maja 2022 r.) Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi https://www.gov.pl/attachment/a7096f8e-5961-4719-8c03-4b36cf61f56a	W AKPOŚK 2022 priorytetyzację aglomeracji niespełniających warunków dyrektywy 91/271/EWG opisano w rozdziale 6.2. (oraz w kolumnie 14 załącznika nr 3), planowane inwestycje w rozdziale 7, ocenę potrzeb finansowych na realizację inwestycji ujęto w rozdziale 11. Program Inwestycyjny identyfikuje 14 obszarów działań służących zapewnieniu jakości i bezpieczeństwa oraz przedstawia priorytety zidentyfikowane na poziomie regionalnym ze wskazaniem kategoryzacji inwestycji w sektorze zaopatrzenia w wodę (Tabela 14 w Programie Inwestycyjnym, s. 51). Wykaz inwestycji zgłoszonych przez gminy i przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w procesie ankietyzacji zawierają Załączniki 1 i 2 do Programu inwestycyjnego).

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				wielkość aglomeracji i wpływ na środowisko oraz z podziałem inwestycji na poszczególne aglomeracje b) wymaganych do wdrożenia dyrektywy 98/83/WE; c) wymaganych, aby zaspokoić potrzeby wynikające z dyrektywy (UE) 2020/2184, w szczególności w odniesieniu do zmienionych parametrów jakości określonych w załączniku I do tej dyrektywy;			

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				3. oszacowanie inwestycji niezbędnych do odnowienia istniejącej infrastruktury wodno-ściekowej, w tym sieci, w zależności od ich wieku i planów amortyzacji;	TAK	Spełnieniem warunku jest przygotowanie planu inwestycji, który obejmuje ocenę obecnego stanu wdrożenia dyrektywy (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych i dyrektywy w sprawie wody pitnej (98/83/WE), tj.: VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (przyjętej przez Radę Ministrów 5 maja 2022 r.) Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi https://www.gov.pl/attachment/a7096f8e-5961-4719-8c03-4b36cf61f56a	Informacje dotyczące odnowienia istniejącej infrastruktury kanalizacyjnej ujęte są w AKPOŚK w rozdziale 7. Omówienie inwestycji zaplanowanych na lata 2021-2027 w aglomeracjach (oraz w kolumnie 44-45, 49-50 oraz 52 załącznika nr 3). Z planów inwestycyjnych wynika, że w ramach AKPOŚK 2022 planowane jest zmodernizowanie 3 173 km sieci kanalizacyjnej, w tym 1 036 km w aglomeracjach niespełniających warunków dyrektywy 91/271/EWG. W Programie Inwestycyjnym zawarto szacunkowe koszty wskazanych inwestycji, w tym koszty wynikające z wymogu badania większej liczby parametrów jakości wody, jak i modernizacji sieci dystrybucji wody z uwzględnieniem jej wieku i planów amortyzacji oraz oszacowano nakłady finansowe na odnowienie infrastruktury. Szacunkowe koszty całkowite oszacowane na podstawie danych statystycznych ekstrapolowanych na obszary priorytetowe za pomocą wyznaczonego na podstawie ankietowania PWiK i gmin wskaźnika przeliczeniowego wyniosły ok. 44 mld złotych, w tym ok. 26 mld zł na inwestycje związane z siecią dystrybucji (w tym modernizacji sieci).
				4. wskazanie potencjalnych źródeł finansowania publicznego, jeżeli są potrzebne w celu uzupełnienia opłat	TAK	Spełnieniem warunku jest przygotowanie planu inwestycji, który obejmuje ocenę obecnego stanu wdrożenia dyrektywy (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych i dyrektywy w sprawie wody pitnej (98/83/WE), tj.: VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Informacja o źródłach finansowania ujęta w rozdziale 12. (oraz w kolumnach 114-122 załącznika nr 3) przewiduje, że głównymi źródłami finansowania inwestycji ujętych w AKPOŚK 2022 będą: 1. środki unijne w ramach programów polityki: • Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, • Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko, • Programy Regionalne,

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				pobieranych od użytkowników.		(przyjętej przez Radę Ministrów 5 maja 2022 r.) Programu inwestycyjnego w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi https://www.gov.pl/attachment/a7096f8e-5961-4719-8c03-4b36cf61f56a	2. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, 3. krajowe fundusze ekologiczne: NFOŚGW i WFOŚGW 4. środki własne gmin. W Planie Inwestycyjnym oceniono możliwości finansowania inwestycji z zysków pochodzących z opłat od użytkowników oraz, w przypadku potrzeby ich uzupełnienia, wskazano możliwe źródła finansowania ze środków krajowych i zagranicznych. Publiczne fundusze krajowe pochodzą głównie z funduszy zarządzanych przez NFPŚGW i WFOŚGW oraz budżetów JST i budżetu centralnego. Głównymi środkami finansowania z zagranicznych źródeł są fundusze strukturalne i Fundusz Spójności. Inne zagraniczne źródła to środki np.: Mechanizmu finansowego EOG czy Norweskiego Mechanizmu Finansowego.
2.6. Aktualizowane planowanie w zakresie gospodarowania odpadami	EFR R	2 (vi)	TAK	Istnienie planu (planów) gospodarowania odpadami, jak określono w art. 28 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE1, obejmujący (obejmujące) całe terytorium państwa	TAK	Krajowy plan gospodarki odpadami 2028, wraz z m.in. załącznikiem 2 do KPGO 2028 https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2023/702	KPGO 2028 wraz z oceną luki inwestycyjnej zawartą w załączniku nr 2 zawiera aktualną w odniesieniu do obszaru całego kraju analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla poszczególnych rodzajów odpadów z uwzględnieniem ilości, składu morfologicznego i źródeł ich powstawania. W zakresie analizy luki inwestycyjnej oceniono istniejący potencjał instalacji gospodarki odpadami i PSZOK oraz określono zapotrzebowanie na inwestycje mające na celu zapewnienie osiągnięcia celów UE dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania odpadami.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				członkowskiego; plan ten obejmuje (plany te obejmują): 1. analizę bieżącej sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami na danym obszarze geograficznym, w tym rodzaj, ilość i źródło powstających odpadów oraz ocenę kształtowania się tych danych w przyszłości, z uwzględnieniem spodziewanych skutków środków określonych w programie (programach) zapobiegania			

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				powstawaniu odpadów opracowanym (opracowanyc h) zgodnie z art. 29 dyrektywy 2008/98/WE;			
				2. ocenę istniejących systemów zbierania odpadów, w tym materialnego i terytorialnego zakresu selektywnego zbierania oraz środków służących poprawie jego funkcjonowania oraz potrzeby stworzenia nowych systemów zbierania;	TAK	Krajowy plan gospodarki odpadami 2028 https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2023/702 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000019/O/D20170019.pdf Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000906/O/D20210906.pdf.	KPGO 2028 zawiera ocenę istniejących systemów zbierania odpadów, w tym zakresu rzeczowego i terytorialnego selektywnego zbierania oraz środków usprawniających jej działanie, a także potrzeby nowych systemów zbiórki. Już w KPGO 2022 wskazano potrzebę wprowadzenia jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju. Określono je w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 29 grudnia 2016 r. ws. szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów. W 2021 r. nowe rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w tej sprawie wprowadziło zmiany nazw frakcji odpadów, które gminy są zobowiązane zbierać selektywnie. Nowe rozporządzenie dostosowuje terminologię tj. frakcję „odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów zastąpiono terminem „bioodpady”. Sposób selektywnego zbierania odpadów nie różni się od już obowiązującego. Załącznik do KPGO 2028, na podstawie analizy potrzeb dot. systemu selektywnego zbierania, wskazuje, że w kolejnych latach powinien nastąpić rozwój PSZOK wraz z punktami napraw i wymiany rzeczy używanych oraz określa potrzeby w tym zakresie.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				3. ocenę luki inwestycyjnej uzasadniającą potrzebę zamknięcia istniejących obiektów gospodarowania odpadami oraz wprowadzenia dodatkowej lub zmodernizowanej infrastruktury gospodarowania odpadami, z informacją o źródłach dostępnych dochodów na pokrycie kosztów operacyjnych i kosztów utrzymania;	TAK	Przyjęcie nowego załącznika do KPGO 2022 Aktualizacja KPGO - Załącznik dot. luki inwestycyjnej http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20210000509/O/M20210509.pdf	W załączniku nr 2 do KPGO 2028 zawarto ocenę potrzeb inwestycyjnych w skali kraju w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, infrastruktury selektywnego zbierania odpadów oraz instalacji do przetwarzania odpadów. Po przeprowadzonych analizach zidentyfikowano jako priorytetowe instalacje do recyklingu oraz działania inwestycyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów. W załączniku przedstawiono również informacje o źródłach finansowania kosztów eksploatacji i utrzymania instalacji w kraju.
				4.informacje dotyczące kryteriów lokalizacji do celów identyfikacji	TAK	Spełnione poprzez art. 35 ust. 1 pkt 4 lit. c) ustawy o odpadach, KPGO 2028, załącznik nr 2 do KPGO 2-28, WPGO Link do Krajowego planu gospodarki odpadami 2028	Uchwalanie i obowiązywanie planów gospodarki odpadami reguluje ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zgodnie z którą plany gospodarki odpadami opracowuje się na poziomie krajowym i wojewódzkim. WPGO powinien być zgodny z KPGO i służyć realizacji zawartych w nim celów, które należy uznać jako

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				przyszłych lokalizacji obiektów oraz dotyczące wydolności przyszłych instalacji przetwarzania odpadów.		https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2023/702	uniwersalne w skali całego kraju. Wobec tego Załącznik nr 2 do KPGO 2028 – ocena luki inwestycyjnej - zawiera oszacowanie potrzeb na moce przerobowe instalacji w skali kraju. Funkcjonująca i planowana infrastruktura wraz z lokalizacją i przepustowością dotyczące odpadów komunalnych określone są natomiast wprost w planach inwestycyjnych (załącznik do WPGO), w których procesie przyjmowania bierze udział minister do spraw klimatu, aby zapewnić jednolite zasady planowania w gospodarce odpadami dla całego kraju. W uzasadnionych przypadkach KPGO 2028 określa kryteria lokalizacji instalacji i obiektów gospodarki odpadami, tj. w zakresie: lokalizacji PSZOKów; instalacji dla odpadów medycznych i weterynaryjnych; składowania odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych, np. z grupy 01, 06 i 10 i innych również niebezpiecznych np. z procesów oczyszczania spalin.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
2.7. Ramy działań priorytetowych w przypadku koniecznych środków ochrony obejmujących dofinansowanie unijne	EFR R	2 (vii)	TAK	W przypadku interwencji wspierających środki ochrony przyrody w związku z obszarami Natura 2000 objętymi zakresem dyrektywy Rady 92/43/EWG: istnienie ram działań priorytetowych na podstawie art. 8 dyrektywy 92/43/EWG, które obejmują wszystkie elementy wymagane we wzorze ram działań priorytetowych na lata 2021–2027 uzgodnionym przez Komisję i państwa	TAK	„Priorytetowe Ramy Działań w zakresie finansowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na lata 2021-2027”. (Ang: Prioritised Action Framework, PAF) https://www.gov.pl/web/gdos/wytyczne-i-poradniki2	Działania dotyczące utrzymania dotychczasowej gospodarki na terenach siedlisk gatunków przyrodniczych i poprawie ich ochrony w formie czynnej, przewidują m.in.: • zachowanie siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków, w tym: – ekstensywna gospodarka rolna, rybacka i leśna uwzględniająca ochronę siedlisk – zabezpieczenie/odtworzenie miejsc rozrodu gatunków chronionych – wykup gruntów • odtwarzanie zdegradowanych siedlisk i wzmacnianie zagrożonych gatunków: – powstrzymanie naturalnej sukcesji siedlisk – przywrócenie/polepszenie reżimu hydrologicznego – zwalczanie gatunków ekspansywnych/obcych – restytucja gatunków zagrożonych – udrożnienie ciągłości korytarzy ekologicznych – utrzymanie ośrodków hodowli/rehabilitacji dzikich zwierząt. • wsparcie zarządzania i nadzoru nad obszarami Natura 2000: – opracowanie/aktualizacja planów zadań ochronnych /planów ochrony wszystkich obszarów Natura 2000 – monitoring sieci Natura 2000 – badania i działania dot. edukacji i komunikacji dot. ochrony obszarów sieci Natura 2000

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				członkowskie, w tym określenie środków priorytetowych i oszacowanie potrzeb w zakresie finansowania.			– budowa /rozwój infrastruktury turystycznej rozprowadzającej ruch turystyczny na obszarach sieci Natura 2000

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
3.1. Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie	EFR R	3(ii)	TAK	Funkcjonowanie multimodalnego mapowania istniejącej i planowanej infrastruktury – z wyjątkiem szczebla lokalnego – do 2030 r., które: 1. zawiera ocenę ekonomiczną planowanych inwestycji, opartą na analizie zapotrzebowania i modelach przepływów transportowych, które powinny uwzględniać spodziewany wpływ otwarcia rynków usług kolejowych;	TAK	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dot. planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe Na poziomie regionalnym: Na potrzeby opracowania RPT został sporządzony model transportowy, który zawiera istniejącą oraz planowaną infrastrukturę w obszarze transportu pasażerskiego. Obciążenie ruchu określono na podstawie transportu towarowego i pasażerskiego. Dokument uwzględnia prognozowane koszty inwestycji wskazanych do realizacji oraz korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe, wynikające z ich realizacji. Na terenie województwa została zawarta umowa na świadczenie usług publicznych w zakresie przewozów kolejowych w woj. lubelskim do 14.12.2030 r. pomiędzy Województwem Lubelskim a firmą POLREGIO S.A. Wszelki planowany kolejowy transport regionalny objęty usługą publiczną będzie realizowany w ramach tej umowy. Ruch kolejowy w analizowanym okresie ma zapewnioną płynność organizacyjną, poza którą jest możliwy również transport komercyjny w ramach otwartego dostępu do infrastruktury.
				2. jest spójne z elementami	TAK	Na poziomie krajowym	Na poziomie krajowym:

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu dotyczącymi transportu;		Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dot. planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.
				3. obejmuje inwestycje w korytarze sieci bazowej TEN-T zgodnie z definicją w rozporządzeniu w sprawie	TAK	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa	Na poziomie regionalnym: W RPT (Rozdz. 3.5) zamieszczono wykaz linii autobusowych oraz połączeń kolejowych organizowanych przez Marszałka WL. W formie graficznej pokazany został zasięg połączeń i dostępne kierunki. Analizę dysproporcji pomiędzy dostępnością transportu indywidualnego a usługami transportu publicznego przedstawiono w formie graficznej. Na podstawie modelu prognostycznego udział ten przedstawiono w formie graficznej i opisowej. W dokumencie wskazano na rosnące znaczenie transportu kolejowego w podziale zadań przewozowych pomiędzy poszczególnymi środkami transportu oraz udział planowanych inwestycji w potencjalnym rozwoju komunikacji autobusowej (rozdz. 8). RPT obejmuje działania na rzecz promocji użytkowania niskoemisyjnych środków transportu w tym elektromobilności, podejmowane przez największe ośrodki miejskie w województwie, gdzie te środki transportu mają największe uzasadnienie. RPT zawiera spis stacji paliw alternatywnych (rozdz. 3.14.2) i wskaźniki prognozowanego obniżenia emisji spalin (rozdz. 9.5). Poziom krajowy: Funkcjonujący w Polsce system kompleksowego planowania rozwoju transportu uwzględnia wynikające z przepisów unijnych zobowiązanie do ukończenia do 2030 r. sieci bazowej TEN-T. Plany prac korytarzy sieci TEN-T opracowywane są przez Koordynatorów Europejskich w zgodzie i w oparciu o cele transeuropejskiej sieci transportowej, do których należą:

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				CEF, zgodnie z odpowiednimi planami prac dotyczącymi korytarzy sieci bazowej TEN-T;		Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 RPT uwzględnia wszystkie dokumenty dot. planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	przyczynianie się do zwiększenia spójności, wydajności, zrównoważonego charakteru transportu, a także zwiększanie korzyści dla użytkowników oraz priorytety, m.in. dotyczące zapewnienia optymalnej integracji różnych rodzajów transportu i interoperacyjności w obrębie rodzajów transportu, uzupełniania brakujących ogniw i rozwiązania problemu wąskich gardeł, w szczególności na odcinkach transgranicznych, promowania efektywnego i zrównoważonego wykorzystywania infrastruktury oraz, w razie konieczności, zwiększania przepustowości. Polskie plany obejmują m.in. inwestycje na odcinkach korytarzy sieci bazowej TEN-T Bałtyk-Adriatyk i Morze Północne-Bałtyk. Poziom regionalny: Dokument uwzględnia plany wyższego rzędu oraz podchodzi kompleksowo do planowanych inwestycji
				4. przypadku inwestycji poza korytarzami sieci bazowej TEN-T, w tym na odcinkach transgranicznych, zapewnia komplementarność przez zapewnienie wystarczającego rozwoju	TAK	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku). https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: Dokument uwzględnia inwestycje zapewniające komplementarność planowanej sieci transportowej, która uzupełnia sieć bazową TEN-T wraz z jej węzłami o połączenia sieci miejskich, regionów i lokalnych społeczności. Powyższe inwestycje zostały uwzględnione w prognostycznym modelu ruchu oraz na wszystkich etapach analiz związanych z dokumentem.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				połączeń sieci miejskich, regionów i lokalnych społeczności z siecią bazową TEN-T i jej węzłami;		Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dotyczące planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	
				5. zapewnia interoperacyjność sieci kolejowej oraz w stosownych przypadkach, przedstawia sprawozdanie z wdrażania europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS) zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2017/6;	TAK	Na poziomie krajowym: https://www.gov.pl/web/infrastruktura/krajowy-plan-wdrozenia-technicznej-specyfikacji-interoperacyjnosci-sterowanie Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12. Na poziomie regionalnym: Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku). https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dotyczące planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	Na poziomie krajowym: Funkcjonujący w Polsce system kompleksowego planowania rozwoju transportu uwzględnia kwestie interoperacyjności sieci kolejowej. Głównym dokumentem w zakresie wdrażania ERTMS na liniach kolejowych w Polsce dotychczas były Krajowy Plan Wdrażania Technicznej Specyfikacji Interoperacyjności „Sterowanie” (z 2017 r.) wraz z Suplementem do Krajowego Planu Wdrażania Technicznej Specyfikacji Interoperacyjności „Sterowanie” (z 2018 r.). Zgodnie z wymaganiami najnowszej TSI Sterowanie (rozporządzenie wykonawcze Komisji 2023/1695) do dnia 15.06.2024 r. Polska opracowała i przekazała do KE nową wersję Krajowego Planu Wdrażania Technicznej Specyfikacji Interoperacyjności „Sterowanie”. Kwestia wdrażania ERTMS została również uwzględniona w KPK do 2030 r., a system ten będzie wdrażany także w ramach Inwestycji Podprogramu Kolejowego CPK. Polska będzie monitorować stan wdrażania ERTMS na sieci kolejowej zgodnie z planowanymi zmianami w przepisach w tym zakresie. Na poziomie regionalnym: Województwo Lubelskie planuje zakup taboru kolejowego wyposażonego w

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							systemy łączności i zarządzania ruchem kolejowym ERTMS
				6. wspiera multimodalność, określając potrzeby w zakresie transportu multimodalnego lub przeładunkowego oraz terminali pasażerskich;	TAK	Na poziomie krajowym Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku). https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dotyczące planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: W dokumencie zostały ujęte węzły przesiadkowe jako miejsca generowania ruchu pomiędzy różnymi środkami komunikacji oraz zostały wskazane elementy infrastruktury, które powinny znajdować się w ich zakresie. W rozdz.3.13 ujęto elementy wspierające multimodalność takie jak przystanki autobusowe, drogi piesze i rowerowe. RPT przedstawia działania wspierające multimodalność, będące czynnikami zwiększającymi atrakcyjność wykorzystania transportu intermodalnego przez inne podmioty gospodarcze i JST. Działania te nie wpływają na organizację transportu towarowego. Na dzień opracowania RPT dokumenty wyższego szczebla nie przedstawiają planowanych inwestycji w infrastrukturę dedykowaną dla multimodalnego transportu towarowego na obszarze województwa.
				7. obejmuje środki istotne z punktu widzenia planowania infrastruktury, mające na celu promowanie paliw	TAK	Na poziomie krajowym Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku)	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: RPT odnosi się do działań podjętych przez największe ośrodki miejskie województwa (tj. Lublin, Chełm, Zamość, Biała Podlaska, Puławy), które są zgodne z odpowiednimi krajowymi ramami polityki. Działania promujące infrastrukturę paliw alternatywnych w ramach największych ośrodków miejskich zostały szeroko

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				alternatywnych zgodnie z odpowiednimi krajowymi ramami polityki;		https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dotyczące planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	opisane w rozdziale 3.14. W kierunkach interwencji (rozdział 7) zawarte zostały rodzaje przedsięwzięć związane z promowaniem paliw alternatywnych i zwiększeniem dostępności infrastruktury tankowania.
				8. przedstawia rezultaty oceny ryzyk dla bezpieczeństwa ruchu drogowego zgodnie z istniejącymi krajowymi strategiami bezpieczeństwa ruchu drogowego, wraz z mapowaniem dróg i odcinków narażonych na takie ryzyka oraz ustaleniem	TAK	Poziom krajowy Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 RPT uwzględnia wszystkie dokumenty dot. planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: RPT zawiera analizę ryzyk dla bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz z mapą występowania wypadków drogowych na drogach wojewódzkich (Rozdz. 3.3.1, Rys. 2 Mapa wypadków drogowych na drogach wojewódzkich w latach 2018-2020) Przewidziane w opracowanym dokumencie inwestycje w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego ukierunkowane będą na eliminację tych ryzyk.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
4.1. Ramy strategiczne polityki na rzecz aktywnych polityk rynku pracy	EFS +	4 (a) 4 (b)	TAK	związanych z tym priorytetów inwestycyjnych ;			
				9. dostarcza informacji na temat zasobów finansowania odpowiadających planowanym inwestycjom, koniecznych do pokrycia kosztów operacyjnych i kosztów utrzymania istniejącej i planowanej infrastruktury.	TAK	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku) https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=1970507 Regionalny plan transportowy uwzględnia wszystkie dokumenty dot. planowania transportu na szczeblu krajowym i jest z nimi zgodny	Na poziomie krajowym: Informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe. Na poziomie regionalnym: W Rozdz. 11.2.2 RPT zostały zawarte informacje na temat kosztów utrzymania istniejącej i planowanej infrastruktury transportowej na poziomie regionalnym (drogowej i kolejowej). Integralną częścią dokumentu jest załącznik nr 1 Lista projektów – Harmonogram realizacji – Mapy projektów, zawierający m.in. informacje o całkowitych kosztach i źródłach finansowania wskazanych do realizacji inwestycji.
				Istnienie ram strategicznych polityki na rzecz aktywnych polityk rynku pracy w świetle	TAK	Spełnienie kryterium zapewnia Indywidualny Plan Działania (IPD) - art. 34a Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf	Urząd pracy ma obowiązek przygotować IPD dla każdego bezrobotnego w terminie 60 dni od dnia rejestracji w urzędzie. Urząd pracy ustalając sytuację bezrobotnego i dostosowując dla niego pomoc bierze pod uwagę wiele czynników, m.in. wykształcenie, doświadczenie zawodowe, umiejętności i uprawnienia zawodowe, dyspozycyjność, czas pozostawania bez pracy, miejsce zamieszkania, zaangażowanie w samodzielne

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				wytucznych dotyczących zatrudnienia; ramy te obejmują: 1. rozwiązania w zakresie sporządzania profili osób poszukujących pracy i oceny ich potrzeb;			poszukiwanie pracy i możliwości podjęcia pracy lub działalności gospodarczej. Ww. informacje pozyskiwane są podczas rejestracji bezrobotnego oraz w wywiadzie (w tym z wykorzystaniem kwestionariusza udostępnianego w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw pracy). Powiatowy urząd pracy w okresie realizacji IPD ma obowiązek kontaktować się z bezrobotnym co najmniej raz na 60 dni w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych w IPD. Ww. kontakt może być realizowany przez powiatowy urząd pracy w formie spotkania, rozmowy telefonicznej lub wymiany informacji drogą elektroniczną / pocztową.
				2. informacje o wolnych miejscach pracy i możliwościach zatrudnienia z uwzględnieniem potrzeb na rynku pracy;	TAK	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 4 ust. 1 pkt 7 lit. e) http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf Centralna Baza Ofert Pracy http://oferty.praca.gov.pl/	Powiatowe urzędy pracy (PUP) przyjmują i realizują oferty pracy przestrzegając zasady jawności i równego dostępu do ofert pracy. Każda przyjęta i realizowana oferta pracy przez urząd pracy jest automatycznie przekazywana do internetowej bazy ofert pracy udostępnianej przez ministra wł. ds. pracy, której rolę pełni Centralna Baza Ofert Pracy (CBOP). CBOP i aplikacja mobilna ePraca to nieograniczony dostęp do aktualnej informacji o ofertach pracy w kraju i za granicą, upowszechnionych przez sieć EURES. CBOP i aplikacja mobilna ePraca udostępniają informacje o organizowanych przez PUPy stażach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, a także organizowanych przez PUP i WUP szkoleniach, targach i giełdach pracy, praktykach studenckich organizowanych w instytucjach publicznych oraz wyszukiwanie praktyk i staży zgłaszanych przez pracodawców. CBOP jest zintegrowana z systemami: Wortal PSZ (psz.praca.gov.pl), praca.gov.pl , Syriusz Std (wykorzystywanym przez PUP), WUP Viator

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							(wykorzystywanym przez WUP). CBOP jest dostępna z komputera, tabletu i smartfona. Aplikacja mobilna ePraca dostępna jest na platformie iOS i Android.
				3. rozwiązania służące zapewnieniu, by opracowanie tych ram, ich wdrożenie, monitorowanie i przegląd były prowadzone w ścisłej współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami;	TAK	Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (r. 5, r. 8, art. 22) http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf Ustawa z 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20150001240/U/D20151240Lj.pdf Rozp. Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lipca 2011 r. w spr. szczegółowych zadań i organizacji OHP http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20111550920/O/D20110920.pdf	Kluczowe działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy : radę rynku pracy, działającą przy ministrze wł. ds. pracy, marszałku województwa (WUP) i staroście (PUP). Tworzą je m.in. przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców i związków zawodowych, KWRiST, samorządu terytorialnego i nauki. Konsultacje społeczne aktów prawnych regulujących całokształt funkcjonowania PSZ prowadzone są na każdym etapie prac nad projektem. Rola Rady Dialogu Społecznego. Przegląd otoczenia prawnego rynku pracy, kształt i stan są przedmiotem prac RDS, a zmiany prawa dotyczące aktywnych polityk rynku pracy przed wdrożeniem są przedmiotem konsultacji w ramach tego ciała. Rola Konwentu Dyrektorów WUP i Rada Forum Dyrektorów PUP. Minister wł. ds. pracy publikuje corocznie na stronie www katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej rozumianych jako usługi i instrumenty finansowane ze środków Funduszy Pracy, dla których w danym roku są określone wskaźniki, o których mowa w art. 4 ust. 11 pkt 2 lit b i c ustawy. Opiniowanie planów i sprawozdań Funduszu Pracy należy do kompetencji rad rynku pracy, a monitoring i ocenę polityk rynku pracy realizuje RDS.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				4. rozwiązania dotyczące monitorowania, ewaluacji i przeglądu aktywnych polityk rynku pracy;	TAK	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (rozdział 8, art.22) i Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej . http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf https://www.gov.pl/web/rodzina/efektywnosc-form-promocji-zatrudnienia https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane	Minister wł. ds. pracy, z Prezesem GUS prowadzi badanie "Bezrobotni i poszukujący pracy zarejestrowani w urzędach pracy", w którym zbierane są m. in. dane nt. liczby aktywizowanych bezrobotnych w rozbiu na formy aktywizacji. Minister wł. ds. pracy co rok dokonuje analizy efektywności wybranych form aktywizacji bezrobotnych realizowanych przez PUP, finansowanych z Funduszu Pracy. Kluczowe mierniki to efektywność zatrudnieniowa i kosztowa. W ramach POWER 2014-2020 zrealizowany został projekt „Wypracowanie metodologii i wdrożenie monitorowania efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia działań urzędu pracy”.
				5.w odniesieniu do interwencji na rzecz zatrudnienia ludzi młodych – sprawdzone empirycznie, ukierunkowane ścieżki kariery przeznaczone dla ludzi młodych niepracujących,	TAK	http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040991001/U/D20041001Lj.pdf http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20111550920/O/D20110920.pdf http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20091421160/O/D20091160.pdf http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140000497/O/D20140497.pdf	Wsparcie osób młodych, w tym młodzieży NEET, w aktywizacji zawodowej odbywa się w ramach GdM. Plan realizacji GdM w Polsce, zatwierdzony 1.08.2022, osadzony jest na 4 filarach – urzędach pracy, ochotniczych hufcach pracy, projektach centralnych i programie pożyczkowym. W wyniku diagnozy sytuacji osób młodych na rynku pracy, opartej o dane z GUS i Eurostatu, wyróżniono 4 grupy priorytetowe: (1) Osoby w wieku 15–17 lat, które porzucają naukę lub zaniedbują obowiązek szkolny lub edukację; (2) Osoby w wieku 18–29 lat: • zarejestrowane jako bezrobotne; • młodzież NEET; • osoby bezrobotne lub poszukujące pracy, osoby kończące naukę lub absolwenci uczelni wyższych;

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
4.2.Krajowe ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia płci	EFS +	4c)	TAK	niekształcących się ani nieszkolących się, w tym działania informacyjne i oparte na wymogach jakościowych uwzględniających kryteria wysokiej jakości przygotowania zawodowego i staży, w tym w kontekście realizacji programów gwarancji dla młodzieży.			(3) Osoby, które opuściły opiekę zastępczą; (4) Kobiety poniżej 30 roku życia wychowujące dzieci. W Planie zawarto priorytety wsparcia np. wysoka jakość ofert, w tym staży, jako kluczowych form aktywizacji osób młodych i rozwoju ich umiejętności. Standardy jakości staży, obowiązujące przy wdrażaniu GdM regulowane są ustawą o promocji zatrudnienia (Dz.U. z 2024 r. poz.475) i rozp. MPiPS z 20.08.2009 w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych (Dz.U.z 2009 r.poz.1160).
				Istnienie krajowych ram strategicznych polityki na rzecz równouprawnienia płci, które obejmują: 1. identyfikację w oparciu o rzetelne	TAK	Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030 https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/640 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, ze zm.) i krajowe programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie	KPDRT obejmuje następujące priorytety: Polityka antydyskryminacyjna, Praca i zabezpieczenia społeczne, Edukacja, Zdrowie, Dostęp do dóbr i usług, Budowanie świadomości, Gromadzenie danych i badania, Koordynacja. Zidentyfikowano następujące wyzwania dla równości między kobietami a mężczyznami: 1. Niższy poziom zatrudnienia kobiet 2. Luka płacowa i luka emerytalna na niekorzyść kobiet

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				podstawy wyzwań związanych z równouprawnieniem płci;		https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000424	3. Niski odsetek kobiet na najwyższych stanowiskach 4. Niski poziom kobiet w STEM Jeżeli chodzi o przemoc wobec kobiet, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, ze zm.), działania przeciw przemocy są uregulowane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który jest przyjmowany przez Radę Ministrów.
				2. środki na rzecz rozwiązania problemu zróżnicowania sytuacji kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia, płac i emerytur oraz na rzecz promowania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym przez poprawę dostępu do	TAK	Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030 https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/640	Priorytet II – Praca i zabezpieczenia społeczne - obejmuje działania na rzecz: równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów; włączenia społecznego pod kątem równouprawnienia płci; wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy; zwiększania zatrudnienia kobiet, zwłaszcza w starszych grupach wiekowych oraz żyjących w ubóstwie; zwiększenia udziału kobiet na stanowiskach kierowniczych oraz prowadzących działalność gospodarczą również w obszarach nowych technologii, dążenie do równości płac kobiet i mężczyzn za tą samą wykonywaną pracę lub pracę o równej wartości, wyeliminowanie różnic w płacach i emeryturach ze względu na płeć, zarządzania różnorodnością oraz klauzul społecznych w zamówieniach publicznych. W programie wskazane są ramy czasowe dla każdego z zadań, instytucje odpowiedzialne i współpracujące, a także wskaźniki z wartością bazową i docelową.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, wraz z celami końcowymi, przy jednoczesnym poszanowaniu roli i autonomii partnerów społecznych;	TAK		
				3.rozwiązania dotyczące monitorowania , ewaluacji i przeglądu ram strategicznych polityki i metod gromadzenia danych w oparciu o dane segregowane ze względu na płeć;		Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030 https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/640 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, ze zm.) i krajowe programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000424	Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania opracowuje i przedkłada Radzie Ministrów do 31 marca każdego roku, sprawozdanie za poprzedni rok, zawierające m.in. raport z realizacji KPDR. Ponadto, celem wsparcia działań Koordynatora Programu, powołany zostanie Zespół, którego zadaniem będzie cykliczne monitorowanie osiągnięcia zakładanych wskaźników, ujętych w załączniku nr 1 do KPDR. Powołanie Zespołu nastąpi na podstawie przepisów ustawy o Radzie Ministrów. Zadania Zespołu Monitorującego KPDR mogą także odnosić się do sygnalizowania ryzyka w realizacji poszczególnych priorytetów, a także wskazywania na poziom osiąganych zmian w życiu społecznym i gospodarczym. Dane segregowane ze względu na płeć będą cyklicznie zbierane. Przewidziano też działania na rzecz rozbudowy systemu gromadzenia danych równościowych, w tym w rozbiciu na płeć.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							Zgodnie z art. 11 ustawy, sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest składane corocznie, w terminie do 30 września, Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Radę Ministrów.
				4. rozwiązania dotyczące zapewnienia, aby opracowanie tych ram, ich wdrożenie, monitorowanie i przegląd były prowadzone w ścisłej współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym podmiotami ds. równości, partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.	TAK	Krajowy Program Działań na Rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030 https://monitorpolski.gov.pl/MP/2022/640 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, ze zm.) i krajowe programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000424	KPDRT poddano szerokim konsultacjom ze stronami zainteresowanymi: • „Zgłoś pomysł” 4.07-19.11.2020 r. poprzez formularz internetowy na stronie Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. • publicznym (24.11-18.12.2020 r.) • w BIP MRiPS • z KWRiST (17.11.2020 r.-11.05.2021 r.) Realizacja działań przewiduje współpracę z partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i samorządami. Współpraca ta będzie przebiegała w różnorodny sposób, w zależności od sposobu obranego przez instytucję wiodącą np. na zasadzie powierzenia realizacji zadania publicznego, konkursu czy zamówień publicznych. Odpowiednie podmioty ds. równości, partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego wchodzi w skład zespołów, których zadaniem jest m.in. monitorowanie realizacji obu programów. Oba sprawozdania wymienione w kryterium 3 podlegają szerokim konsultacjom z wszystkimi interesariuszami.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
4.3. Ramy strategiczne polityki na rzecz systemu kształcenia i szkolenia na wszystkich szczeblach.	EFR R EFS +	4(ii) 4(e) 4(f) 4(g)	TAK	Istnienie krajowych lub regionalnych ram strategicznych polityki w zakresie systemu kształcenia i szkolenia, które obejmują: 1. oparte na rzetelnych danych systemy przewidywania i prognozowania umiejętności;	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.). https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	Ramy strategiczne zostały określone w 1. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), 2. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) – Priorytet 4. Zbudowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności, 3. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa) – Obszar oddziaływania VI Doradztwo zawodowe, Temat działania 19: Tworzenie efektywnych mechanizmów informowania o zapotrzebowaniu na zawody, kwalifikacje i umiejętności na poziomie krajowym i regionalnym. Ponadto, corocznie ustalana jest prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy. 1)
				2. mechanizmy i usługi monitorowania losów absolwentów do celów wysokiej jakości i skutecznego poradnictwa	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.).	Ramy strategiczne zostały określone w 1. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), 2. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) – Priorytet 4. Zbudowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności, 3. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa) – Obszar oddziaływania VI Doradztwo zawodowe, Temat działania 19:

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				zawodowego dla osób uczących się w każdym wieku;		https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	Tworzenie efektywnych mechanizmów informowania o zapotrzebowaniu na zawody, kwalifikacje i umiejętności na poziomie krajowym i regionalnym. Ponadto, funkcjonuje system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów ELA, monitoring karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych. 1)
				3. środki na rzecz zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości, przystępnego cenowo, odpowiedniego, wolnego od segregacji kształcenia i szkolenia sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz uczestnictwa w takim kształceniu i szkoleniu i	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.). https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	Ramy strategiczne określone w: - Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju - ZSU 2030 (cz. ogólna) – Priorytet 1, Priorytet 6, - ZSU 2030 (cz. szczegółowa) – Obszar oddziaływania I Ponadto: a) akty prawne dot. równego dostępu do kształcenia: Prawo oświatowe, ustawa o systemie oświaty, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozporządzenie MEN ws. ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach [...], tworzona ustawa o wsparciu dzieci, uczniów i rodzin (wykaz prac legisl. RM UD319) b) przedsięwzięcie MEN: „Włączeni w edukację” (wdrożenie edukacji włączającej wysokiej jakości, zapewniającej wszystkim dzieciom i uczniom warunki do rozwijania potencjału oraz nabywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w życiu dorosłym i włączenia społ.; obejmuje prace legisl. i działania wdrożeniowe, w tym projekty: - Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				ukończenia go, a także nabywania kluczowych kompetencji na wszystkich poziomach, w tym na poziomie szkolnictwa wyższego;			- Szkoła dostępna dla wszystkich - Przygotowanie kompleksowego wsparcia poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego - Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą
				4.mechanizm koordynacji obejmujący wszystkie poziomy kształcenia i szkolenia, w tym szkolnictwo wyższe, oraz jasny podział obowiązków między odpowiednimi organami krajowymi lub regionalnymi;	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.). https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	Ramy strategiczne zostały określone w: - Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) – Priorytet 5. Wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów współpracy i koordynacji międzyresortowej oraz międzysektorowej w zakresie rozwoju umiejętności, - Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa) – wszystkie Obszary oddziaływania poprzez wskazanie podmiotów kluczowych dla realizacji Tematu działania. Dodatkowo ma zastosowanie w szczególności rozdział 3. „Zasady realizacji Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 jako polityki publicznej”, - Ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji – rozdział 8 ustawy (Koordynacja funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji),

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							4. Ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – art. 4c ustanawiający: a) Radę Programową do spraw kompetencji, b) sektorowe rady do spraw kompetencji. Ponadto: projekt MEiN: „Wsparcie i rozwój mechanizmów współpracy i koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym w zakresie uczenia się przez całe życie”, projekt FRSE/MEN „Rozwój współpracy i koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie”.
				5. rozwiązania dotyczące monitorowania, ewaluacji i przeglądu ram strategicznych polityki;	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.). https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	Ramy zostały określone w: - ZSU 2030 (część ogólna) – Priorytet 5. oraz rozdział 10. - ZSU 2030 (część szczegółowa) – rozdział 3. - Ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji – rozdział 8 ustawy - Ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – art. 4c ustanawiający: a) Radę Programową do spraw kompetencji, b) sektorowe rady do spraw kompetencji. Ponadto: a) funkcjonowanie Międzyresortowego Zespołu do spraw uczenia się przez całe życie i Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, b) projekt MEiN „Wsparcie i rozwój mechanizmów współpracy i koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym w zakresie uczenia się przez całe życie”. Przegląd śródkresowy i ewaluacja wdrażania ZSU 2030, w tym ewaluacja koordynacji jej wdrażania na poziomie krajowym i wojewódzkim, zostały przewidziane do realizacji przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Planowana

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
							data przeglądu śródkresowego i ewaluacji: III kw. 2025 – I kw. 2026).
				6. środki skierowane do osób dorosłych o niskich umiejętnościach zawodowych i niskich kwalifikacjach i osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz ścieżki poprawy umiejętności;	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.) https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	Ramy zostały określone w: - Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) – Priorytety: 1. Podnoszenie poziomu umiejętności kluczowych u dzieci, młodzieży i osób dorosłych; 2. Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności; 4. Zbudowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności; 6. Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności - Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa) – Obszary oddziaływania: I Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i dorosłych; IV Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną; V Rozwijanie umiejętności w miejscu pracy; VI Doradztwo zawodowe; VIII Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności Ponadto: - funkcjonowanie Uniwersytetów Drugiego i Trzeciego Wieku - przedsięwzięcie MEiN „Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji” - projekt FRSE: „Szansa - nowe możliwości dla dorosłych”

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				7. środki na rzecz wspierania nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i kadry akademickiej w odniesieniu do odpowiednich metod nauczania, oceny i walidacji kompetencji kluczowych;	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030: - część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.); https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	a) d) program Senior+. Ramy zostały określone w: 1. ustawie Karta Nauczyciela – Rozdział 7a: Finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, 2. rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe, 3. ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – Dział XII Finansowanie systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz gospodarka finansowa uczelni (m.in. „Doktorat wdrożeniowy”), 4. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) – Priorytety: 2. Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się (...); 5. Wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów (...); 6. Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju (...), 5. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa) – Obszary oddziaływania: III Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące; IV Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną; VII Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną; VIII Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.
				8. środki na rzecz wspierania	TAK	Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030:	Ramy zostały określone w:

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				mobilności osób uczących się i kadry oraz transnarodowej współpracy podmiotów świadczących usługi w zakresie kształcenia i szkolenia, w tym przez uznawanie efektów uczenia się i kwalifikacji.		- część ogólna (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 12/2019 w dniu 25.01.2019 r.) - część szczegółowa (przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 195/2020 w dniu 28.12.2020 r.). https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_ogolna.pdf https://zsu2030.mein.gov.pl/app/files/ZSU2030_szczegolowa.pdf	1. Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej ws. postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu (...), 2. Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej ws. kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, 3. Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej ws. warunków, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o uzyskanie dyplomu zawodowego (...), 4. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część ogólna) – Priorytety: 2 Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się (...); 5 Wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów (...), 5. Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (część szczegółowa) – Obszary oddziaływania: III Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące; IV Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną; VII Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną; VIII Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności. Ponadto funkcjonowanie: a) Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, b) Narodowego Centrum Nauki, c) Sieci Badawczej Łukasiewicz, d) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a) e) Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji
4.4. Krajowe ramy strategiczne polityki na	EFR R EFS +	4(iii) 4(h)	TAK	Istnienie krajowych lub regionalnych ram	TAK	Spełnieniem warunku jest Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z	Diagnoza w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (KPPUiWS) dotyczy ubóstwa i wykluczenia społecznego,. Dokument zawiera analizę danych ogólnokrajowych oraz według

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
rzecz włączenia społecznego i ograniczenia ubóstwa				strategicznych polityki lub ram ustawodawczych na rzecz włączenia społecznego i ograniczenia ubóstwa, które obejmują: 1. opartą na rzetelnych danych diagnozę ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym ubóstwa dzieci, w szczególności pod względem równego dostępu do dobrej jakości usług dla dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji, a także pod względem bezdomności, segregacji		perspektywą do roku 2030" (KPPUiWS) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20210000843	makroregionów, stopnia urbanizacji, typów gospodarstw domowych. W diagnozie uwzględnione zostały takie problemy jak ubóstwo dzieci, bezdomność, ograniczony dostęp do usług społecznych oraz specyficzne potrzeby grup zagrożonych wykluczeniem. Diagnoza zawiera również informacje dotyczące dostępu do edukacji, w tym edukacji wczesnej i opieki. Opisany został obszar wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wykluczenia mieszkaniowego, ubóstwa osób pracujących i osób starszych oraz przedstawiona została sytuacja cudzoziemców - tytuły pobytowe, dostęp do usług. Diagnoza obejmuje również usługi w ramach pomocy społecznej - usługi w miejscu zamieszkania a domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, mieszkania chronione. Przy opracowaniu diagnozy opierano się m.in. na danych Głównego Urzędu Statystycznego, Eurostatu oraz sprawozdaniach resortowych.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				przestrzennej i edukacyjnej, ograniczonego dostępu do podstawowych usług i infrastruktury oraz szczególnych potrzeb osób w każdym wieku znajdujących się w trudnej sytuacji;			
				2. środki na rzecz zapobiegania i zwalczania segregacji we wszystkich dziedzinach, w tym ochrony socjalnej, rynków pracy sprzyjających włączeniu społecznemu i dostępu do wysokiej jakości usług dla osób w	TAK	Spełnieniem warunku jest Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” (KPPUiWS) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20210000843	KPPUiWS koncentruje się na : • przeciwdziałaniu ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, • przeciwdziałaniu bezdomności, • rozwijaniu usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, starszych i innych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, • wspieraniu osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej, • wspieraniu integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy. We wszystkich obszarach uwzględniono działania na rzecz przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				trudnej sytuacji, w tym migrantów i uchodźców;			
				3. środki na rzecz przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej ;	TAK	Strategia rozwoju usług społecznych polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.). https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20220000767/O/M20220767.pdf	Opracowywano Strategię rozwoju usług społecznych polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) . Zawiera ona diagnozę obszarów procesu DI wraz z wnioskami, wizję, cele strategiczne oraz kierunki interwencji i zasady realizacji polityki publicznej w danym obszarze. Strategia będzie realizowana w obszarach: opieki nad dzieckiem, w tym z niepełnosprawnością, nad osobami starszymi, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, wsparcia osób w kryzysie psychicznym i w kryzysie bezdomności. Strategia rozwoju usług społecznych obejmuje np: 1. priorytetowe podejście do usług społ. realizowanych w środowisku 2. rozwój lokalnych i indywidualizowanych usług, które ograniczą opiekę instytucjonalną 3. wykorzystanie potencjału instytucjonalnej opieki długoterminowej na rzecz rozwoju nowych usług środowiskowych 4. zabezpieczenie usług stacjonarnej opieki długoterminowej, jako ostatni i najmniej pożądany element systemu 5. rozwój mieszkalnictwa treningowego i wspomagane z koszykiem usług 6. system koordynacji i standaryzacji usług społecznych – funkcja koordynatora usług społecznych 7. systemową usługę asystencji osobistej. 1.

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
4.5. Krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz integracji Romów	EFS +	4(j)	TAK	4. rozwiązania dotyczące zapewnienia, aby opracowanie tych ram, ich wdrożenie, monitorowanie i przegląd były prowadzone w ścisłej współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym partnerami społecznymi i odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.	TAK	Spełnieniem warunku jest Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” (KPPUiWS) https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20210000843	Oba dokumenty opracowano we współpracy z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i interesariuszy problematyki ubóstwa i wykluczenia społecznego. Uwzględniono rezultaty pracy niezależnych tematycznych grup eksperckich dla obszarów: rodzina i dziecko, os. starsze, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, bezdomne i cudzoziemcy. Grupy eksperckie wypracowały założenia, wykorzystane do zaplanowania działań w KPPUiWS i Strategii DI. Monitorowanie działań odbywać się będzie w partnerstwie i z udziałem interesariuszy, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów społecznych zaangażowanych bezpośrednio w obszarach objętych dokumentami W resorcie właściwym ds. rodziny i zabezpieczenia społecznego powołane zostaną Zespoły z udziałem organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów społecznych, administracji centralnej, samorządów wojewódzkich i lokalnych. Dane do monitorowania realizacji działań będą zbierane zgodnie z przyjętym harmonogramem w ramach każdego z Priorytetów (KPPiUWS) i opracowanego zestawu wskaźników rezultatu (Strategia DI).
				Istnienie krajowych strategicznych ram polityki na rzecz integracji Romów, które obejmują:	TAK	Spełnieniem warunku jest Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 przyjęty 21 grudnia 2020 r. przez Radę Ministrów. https://www.gov.pl/web/mniejszosci-narodowe-i-etniczne/rada-ministrow-uchwalila-nowy-program-integracji-	Program integracji kontynuuje poprzednie, szeroko zakrojone działania na rzecz wyrównania szans Romów i ich integracji społecznej i obywatelskiej. Wskazuje cztery tzw. szczególne grupy wsparcia (rozdz. 4.5.3.), w tym m.in.: kobiety i dziewczęta romskie oraz młodzież romską. Dokument opisuje mierniki i wskaźniki (rozdz. 4.4.),

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunku podstawowego	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				1. środki na rzecz przyspieszenia integracji Romów oraz zapobiegania i eliminowania segregacji, uwzględniając aspekt płci oraz sytuację młodych Romów, oraz określające podstawowe, wymierne cele pośrednie i cele końcowe;		społecznej-i-obywatelskiej-romow-w-polsce-na-lata-2021-2030	służące monitorowaniu osiągnięcia założonych celów (rozdz. 4.2.).
				2. rozwiązania dotyczące monitorowania, ewaluacji i przeglądu środków na rzecz integracji Romów;	TAK	Spełnieniem warunku jest Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 przyjęty 21 grudnia 2020 r. przez Radę Ministrów. https://www.gov.pl/web/mniejszosci-narodowe-i-etniczne/rada-ministrow-uchwalila-nowy-program-integracji-społecznej-i-obywatelskiej-romow-w-polsce-na-lata-2021-2030	Program integracji zapewnia narzędzia monitorowania osiągnięcia celów (rozdz. 4.6.4.) i ewaluacji (rozdz. 4.6.5.). Jednocześnie, zapewnia możliwość ewentualnej modyfikacji metod i środków służących realizacji celów Programu integracji. Poza standardową sprawozdawczością, Program integracji kładzie nacisk na zbieranie danych, „mapujących” sytuację społeczności romskiej i umożliwiających pogłębioną analizę pojawiających się problemów.
				3. rozwiązania dotyczące uwzględniania	TAK	Spełnieniem warunku jest Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030	Włączenie problematyki romskiej do realizowanych polityk publicznych zostało opisane w Programie integracji (rozdz. 3), w tym zwłaszcza w odniesieniu do polityki

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				problematyki włączenia Romów na poziomie regionalnym i lokalnym;		przyjęty 21 grudnia 2020 r. przez Radę Ministrów. https://www.gov.pl/web/mniejszosci-narodowe-i-etniczne/rada-ministrow-uchwalila-nowy-program-integracji-spoecznej-i-obywatelskiej-romow-w-polsce-na-lata-2021-2030	społecznej, rynku pracy, przestępstw z nietolerancji, nienawiści i ksenofobii, bezpłatnej pomocy prawnej oraz podtrzymania tożsamości kulturowej. Podczas gdy Program Integracji pełni rolę wspierającą, władze lokalne powinny również wypełniać swoje obowiązki wobec wszystkich obywateli, zgodnie z zasadą pomocniczości.
				4. rozwiązania dotyczące zapewnienia, aby opracowanie tych ram, ich wdrożenie, monitorowanie i przegląd były prowadzone w ścisłej współpracy z romskim społeczeństwem obywatelskim i wszystkimi innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym na poziomie	TAK	Spełnieniem warunku jest Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 przyjęty 21 grudnia 2020 r. przez Radę Ministrów. https://www.gov.pl/web/mniejszosci-narodowe-i-etniczne/rada-ministrow-uchwalila-nowy-program-integracji-spoecznej-i-obywatelskiej-romow-w-polsce-na-lata-2021-2030	Włączenie właściwych interesariuszy zostało zapewnione na etapie projektowania założeń Programu integracji, m.in. przez system konsultacji społecznych – projekt został skierowany do 53 organizacji pozarządowych, głównie romskich, biorących dotychczas udział w realizacji poprzedniego Programu integracji, a także do jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, MSWiA w trybie roboczym na bieżąco monitoruje prowadzone działania, co dało możliwość takiego skonstruowania Programu, który uwzględnił pojawiające się problemy. Dla zapewnienia udziału Romów w procesie tworzenia zadań Program integracji podtrzymał wymóg prowadzenia przez jednostki samorządu terytorialnego corocznych konsultacji na poziomie lokalnym z przedstawicielami społeczności romskiej. Partycypacja Romów na poziomie regionalnym jest zapewniona poprzez udział w komisjach oceniających wnioski w urzędach wojewódzkich, a na poziomie centralnym poprzez udział przedstawicieli Romów w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych (mechanizmy te zostały opisane w rozdz. 4.5.2.)

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
4.6. Ramy strategiczne polityki na rzecz opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej	EFR R EFS +	4(v) 4(k)	TAK	regionalnym i lokalnym.			
				Istnienie krajowych lub regionalnych ram strategicznych polityki na rzecz zdrowia, które obejmują: 1. mapowanie potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, w tym pod względem personelu medycznego i pielęgniarskiego, w celu zapewnienia zrównoważonych i skoordynowanych środków; 2. środki na rzecz zapewnienia efektywności,	TAK	http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2021/69/akt.pdf https://basiw.mz.gov.pl/mapy-informacje/mapa-2022-2026/ http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2021/80/akt.pdf https://basiw.mz.gov.pl/strategie/wojewodzkie-plany-transformacji/ https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20220000767 https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=2108700 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	Spełnienie kryterium zapewnia publikacją Mapy Potrzeb Zdrowotnych (MPZ) w formule obejmującej analizy oraz wyzwania systemu opieki zdrowotnej, a także krajowy oraz wojewódzkie plany transformacji, które wdrażają rekomendacje zawarte w MPZ. MPZ obejmują cały system, czyli wszystkie poziomy opieki opisane rodzajami świadczeń (od POZ po opiekę paliatywną i hospicyjną), z uwzględnieniem zasobów w systemie. W proces mapowania opieki długoterminowej wpisuje się także Strategia Rozwoju Usług Społecznych (SRUS) oraz Regionalne Plany Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji. SRUS prezentuje koncepcję deinstytucjonalizacji zakładającą przechodzenie od instytucjonalnej do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i lokalnym dla obszarów usług społecznych (osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, rodziny oraz dzieci i młodzież w pieczy zastępczej, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby bezdomne). Na szczeblu lokalnym i regionalnym plany rozwoju i deinstytucjonalizacji usług zawierają diagnozy potrzeb w obszarach objętych deinstytucjonalizacją oraz stanowią uporządkowaną koncepcję zmiany na poziomie regionalnym.
					TAK	https://www.gov.pl/web/zdrowie/zdrowa-przyszlosc-ramy-strategiczne-rozwoju-systemu-ochrony-zdrowia-	Spełnieniem kryterium jest głównie dokument strategiczny „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 r.” Jego celem jest zapewnienie obywatelom

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				trwałości, dostępności i przystępności cenowej usług opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej, w tym ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych z systemów opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej oraz osób, do których najtrudniej jest dotrzeć;		na-lata-2021-2027-z-perspektywa-do-2030 http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2021/80/akt.pdf https://basiw.mz.gov.pl/strategie/wojewodzkie-plany-transformacji/ https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20220000767 https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=2108700 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	równego i adekwatnego do potrzeb zdrowotnych dostępu do wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych przez przyjazny, nowoczesny i efektywny system ochrony zdrowia. Dokument określa ramy strategiczne działań koniecznych do podjęcia na podstawie diagnozy z MPZ. Przy projektowaniu tego dokumentu w centrum został postawiony pacjent, a wszelkie działania są podporządkowane przede wszystkim konieczności zapewnienia równej dostępności do świadczeń zdrowotnych. Ponadto, środki mające na celu zapewnienie wydajności, trwałości, dostępności i przystępności usług zdrowotnych zawarte są w Krajowym Planie Transformacji na lata 2022-2026 i Wojewódzkich Planach Transformacji na lata 2022-2026. Z kolei Strategia Rozwoju Usług Społecznych prezentuje koncepcję deinstytucjonalizacji społecznych usług opiekuńczych. Jednym z zadań wskazanych w SRUS do realizacji na szczeblu lokalnym i regionalnym są plany rozwoju i deinstytucjonalizacji usług.
				3. środki na rzecz wspierania usług środowiskowych i opartych na rodzinie poprzez deinstytucjonalizację, w tym	TAK	https://www.gov.pl/web/zdrowie/zdrowa-przyszlosc-ramy-strategiczne-rozwoju-systemu-ochrony-zdrowia-na-lata-2021-2027-z-perspektywa-do-2030 https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20220000767	Kryterium to w zakresie opieki wypełniają dwa dokumenty o charakterze strategicznym: a) Strategia Deinstytucjonalizacji: opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, b) Strategia Deinstytucjonalizacji: opieka zdrowotna nad osobami starszymi. Stanowią one załączniki do dokumentu „Zdrowa Przyszłość”. Ponadto, również opracowany Krajowy Plan Transformacji oraz Wojewódzkie Plany Transformacji na lata 2022-2026 zawierają środki mające na celu

Warunki podstawowe	Fundusz	Cel szczegółowy	Spełnienie warunków podstawowych	Kryteria	Spełnienie kryteriów	Odniesienie do właściwych dokumentów	Uzasadnienie
				profilaktyki i podstawowej opieki zdrowotnej, opieki w domu i usług środowiskowych.		http://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2021/80/akt.pdf https://basiw.mz.gov.pl/strategie/wojewodzkie-plany-transformacji/ https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=52&action=details&document_id=2108700 Dodatkowa informacja w Aneksie 5 do programu: Tabela 12: Warunki podstawowe.	promowanie usług środowiskowych i rodzinnych poprzez deinstytucjonalizację – zawarte w nich działania obejmują wzmocnienie profilaktyki i opieki podstawowej. Ponadto, Strategia Rozwoju Usług Społecznych adresuje kwestie związane z polityką społeczną, a na poziomie województw przygotowane zostały plany rozwoju i deinstytucjonalizacji usług społecznych. Dokumenty te są wobec siebie komplementarne, tak aby zapewnić najwyższą jakość kompleksowej opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w szczególności z uwagi na starszy wiek, niepełnosprawność, problemy z zakresu zdrowia psychicznego, uzyskaną w efekcie koordynacji opieki zdrowotnej i społecznej.

5. Instytucje Programu

Instytucje Programu	Nazwa instytucji	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za kontakty	E-mail
Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Lubelskiego	Jarosław Stawiarski Marszałek Województwa Lubelskiego	Kancelaria.marszalka@lubelskie.pl
Instytucja Audytowa	Szef Krajowej Administracji Skarbowej	Dominik Zalewski Dyrektor Departamentu Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów	Sekretariat.das@mf.gov.pl
Podmiot otrzymujący płatności od Komisji	Minister właściwy do spraw finansów publicznych	Dorota Jaworska Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów	Sekretariat.ip@mf.gov.pl

6. Partnerstwo

Kluczowym elementem wdrażania FE jest zasada partnerstwa, której podstawę stanowi podejście oparte na wielopoziomowym zarządzaniu i która zapewnia udział władz regionalnych, lokalnych i miejskich oraz innych instytucji publicznych, społeczeństwa obywatelskiego, partnerów gospodarczych i społecznych oraz – w uzasadnionych przypadkach – organizacji badawczych i uniwersytetów. Mając na względzie korzyści płynące z zaangażowania w partnerską współpracę szerokiego grona interesariuszy, od samego początku tworzenia Programu Samorząd Województwa Lubelskiego dąży do pełnej realizacji zasady partnerstwa, wyrażonej w art. 8 rozporządzenia ogólnego oraz rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r.

Zapewnienie szerokiej partycypacji społecznej jako warunku skutecznego i efektywnego wykorzystania środków unijnych w latach 2021-2027, było więc jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie na etapie programowania wsparcia. W tym celu w procesie tworzenia Programu podjęto szereg działań, aby opinie i rekomendacje pozyskane zostały od jak największej liczby zainteresowanych osób i instytucji.

Proces przygotowania Programu oparty został na funkcjonowaniu Tematycznych Grup Roboczych (TGR) oraz Zespołu Sterującego ds. wsparcia procesu opracowania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027.

Zadaniem TGR, powołanych na potrzeby przygotowania nowego programu, było opracowanie wkładu merytorycznego niezbędnego do stworzenia projektu, a docelowo ostatecznej wersji Programu. Utworzono 9 TGR w następujących obszarach:

- Inteligentne Lubelskie (wsparcie MŚP, B+I, TIK) – CP 1
- Środowisko – CP 2
- Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna – CP 2
- Transport - CP 3
- Rynek pracy – CP 4
- Włączenie społeczne (w tym integracja społeczna oraz usługi społeczne i zdrowie) - CP 4
- Kultura i turystyka - CP 4
- Kształcenie/edukacja - CP 4
- Zintegrowany rozwój terytorialny - CP 5

Dokładając wszelkich starań, aby jak najlepiej zaplanować przyszłą interwencję przy kształtowaniu składów TGR przyjęto kryterium zapewnienia jak najszerzej i zróżnicowanej reprezentacji instytucji oraz środowisk z regionu, które posiadają specjalistyczną wiedzę z poszczególnych dziedzin.

Dzięki temu w prace nad przygotowaniem Programu (oprócz właściwych merytorycznie podmiotów funkcjonujących w strukturze Samorządu Województwa Lubelskiego oraz podległych jednostek organizacyjnych) zostali włączeni przedstawiciele: Polskiej Grupy Zbrojeniowej, Wschodniego Klastra Innowacji, Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, Instytutu Nowych Syntezy Chemicznych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Zarządu Dróg Wojewódzkich, Powiatowych Urzędów Pracy, Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej, Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego, Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych, Stowarzyszenia Samorządów Euroregion Roztocze, Stowarzyszenia Samorządów Euroregion Bug, Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Lubelskiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Lokalnej Grupy Działania, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, Miasta Lublin (Biuro ZIT), miast subregionalnych: Zamościa, Białej Podlaskiej, Chełma, Puław,

a także przedstawiciele Komitetu Monitorującego RPO WL 2014-2020 (w tym przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego, równości szans płci, równości szans i niedyskryminacji).

W ramach prac TGR, ich członkowie współuczestniczyli m.in. w przygotowaniu analizy dla danego obszaru tematycznego z uwzględnieniem diagnozy społ.–gosp. województwa pod kątem opisu wyzwań i uzasadnienia wyboru CS programu (analiza SWOT); identyfikacji celów programu, określeniu efektywnego trybu wdrażania interwencji (tryb konkurencyjny/niekonkurencyjny), typów i form wsparcia, katalogu beneficjentów/ostatecznych odbiorców, identyfikacji obszarów/projektów o strategicznym znaczeniu dla regionu; przygotowaniu opisu priorytetów programu (w tym CS) oraz innych rozdziałów odpowiadających zakresowi tematycznemu TGR.

Prace TGR koordynuje Zespół Sterujący ds. wsparcia procesu opracowania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027, odpowiedzialny m.in. za zapewnienie spójności prowadzonych prac z dokumentami strategicznymi z poziomu regionalnego i krajowego, monitorowanie postępu w realizacji założonych zadań. W jego skład wchodzi Dyrektorzy Departamentów Urzędu we właściwych merytorycznie dziedzinach planowanych do wsparcia z Programu.

Znaczenie miało także informowanie o postępie prac nad Programem na forum środowisk i instytucji, które mają swoich przedstawicieli w KM RPO WL 2014-2020.

Niezwykle istotnym elementem realizacji zasady partnerstwa na etapie programowania wsparcia jest powołanie i funkcjonowanie Grupy wspierającej prace nad przygotowaniem Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027. Zadania Grupy zostały określone w uchwale Zarządu Województwa Lubelskiego, ją powołującej.

W celu zapewnienia przejrzystości i koordynacji procesu programowania oraz partnerskiej współpracy w skład Grupy wchodzi przedstawiciele strony rządowej (organów administracji rządowej właściwych ze względu na zakres programu), strony samorządowej (Zarządu Województwa Lubelskiego, innych jednostek samorządu terytorialnego), partnerów społecznych i gospodarczych oraz społeczeństwa obywatelskiego.

Szczególne znaczenie dla przygotowania Programu miały konsultacje społeczne. Podjęto niezbędne działania, które zapewniły, że konsultacje miały wielostronny charakter. Do udziału w konsultacjach zaproszono szerokie grono osób i instytucji, wszystkie osoby i podmioty zainteresowane, w szczególności przedsiębiorców, jednostki samorządu terytorialnego, partnerów społeczno-gospodarczych, administrację rządową oraz organizacje pozarządowe. Konsultacje trwały od 28.07.2021 r. do 30.09.2021 r. łącznie (65 dni). W celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych zostało opublikowane na stronach internetowych: www.lubelskie.pl, www.umwl.bip.lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl, w prasie o zasięgu lokalnym i regionalnym (wydania papierowe i serwisy internetowe) oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

W ich trakcie zorganizowano:

- 1 konferencję inauguracyjną,
- 24 spotkania we wszystkich powiatach oraz miastach na prawach powiatu województwa lubelskiego,
- 8 spotkań branżowych, w tym: 3 spotkania dla przedsiębiorców (Lublin, Chełm, Ostrów Lubelski), 4 spotkania dla organizacji pozarządowych (1 spotkanie ogólne, 1 spotkanie dla przedstawicieli Lokalnych Grup Działania, 1 spotkanie dla seniorów, 1 spotkanie w ramach Forum Organizacji Pozarządowych z terenu Powiatu Lubelskiego w Jabłonnej), 1 spotkanie dla uczelni i instytucji badawczych,

- 24 spotkań/warsztatów dla podmiotów, które będą wdrażały instrumenty terytorialne, w tym: 3 dwudniowe warsztaty i 16 roboczych spotkań konsultacyjnych dla jednostek wchodzących w skład MOF, 1 konferencję i 4 warsztaty dla gmin zagrożonych trwałą marginalizacją.

Na spotkaniach konsultacyjnych przedstawiciele Województwa Lubelskiego omawiali szczegółowo projekt programu, a także prezentowali szczegóły dotyczące procesu programowania perspektywy finansowej na lata 2021-2027, które będą obowiązywać państwa członkowskie w kolejnych latach oraz zmiany w stosunku do perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Projekt Programu był także konsultowany i pozytywnie zaopiniowany przez następujące gremia:

- Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego – 2 spotkania
- Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego – 1 spotkanie
- Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego – 9 spotkań (2 spotkania na posiedzeniach plenarnych i 7 spotkań w ramach posiedzeń Stałych Zespołów Roboczych)
- Grupa wspierająca prace nad przygotowaniem Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 – 1 spotkanie

Łącznie w czasie trwania konsultacji społecznych projektu programu odbyło się 70 spotkań. Mając na względzie transparentność podejmowanych działań, informacje o wszystkich spotkaniach były na bieżąco publikowane na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.

W okresie trwania procesu konsultacyjnego, 154 podmioty skorzystały z możliwości wyrażenia opinii na temat dokumentu, przekazując łącznie 475 uwag. Wszystkie zgłoszone uwagi i wnioski zostały poddane dokładnej analizie i pogłębionej ocenie pod kątem możliwości uwzględnienia i wykorzystania w kolejnej wersji projektu programu. W przypadku ich zasadności, wprowadzono zmiany do projektu programu. Przykładowo, w wyniku uwzględnionych uwag w CS 1(iii) zmodyfikowano katalog beneficjentów, tak aby umożliwić przedsiębiorstwom z sektora MŚP wnioskowanie o wsparcie promocji swojej oferty i ich internacjonalizacji, w CS 2(ii) rozszerzono katalog beneficjentów o TBS, w CS 2(iv) rozszerzono katalog beneficjentów o Spółki Wspólnot Gruntowych, w CS 2(vii) dodano typ projektu, dotyczący zwalczania inwazyjnych gatunków flory i fauny, jako element projektu ochrony bioróżnorodności, w CS 4(v) dodano zapis, że premiowane będą projekty zakładające poprawę dostępu do podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (zwłaszcza w zakresie wzmocnienia roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych) oraz wspierające rozwój opieki koordynowanej, w zakresie zastosowania narzędzi terytorialnych, zgodnie ze zgłoszonymi postulatami uwzględniono możliwość realizacji ZIT w CS 4(ii) i 4(iii). Brak możliwości pozytywnego rozpatrzenia i uwzględnienia uwag w projekcie programu został w należyty sposób uzasadniony. Szczegółowe informacje w zakresie przebiegu i wyników konsultacji społecznych zawarte są w Sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu Programu Fundusze Europejskie dla lubelskiego 2021-2027 opublikowanym na stronach internetowych: www.lubelskie.pl, www.umwl.bip.lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl.

Spełnienie zasady partnerstwa obejmuje także etap wdrażania, monitorowania i ewaluacji programu. Kluczową rolę we wdrażaniu będzie pełnił Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w którego pracach zgodnie z art. 39 Rozporządzenia ogólnego będą uczestniczyli, na zasadach pełnoprawnych członków, przedstawiciele organizacji wymienionych w art. 8 ww. Rozporządzenia) oraz grupy robocze, poświęcone w szczególności wybranym kwestiom z zakresu realizacji programu powołane przez Komitet

Monitorujący. W Komitecie Monitorującym zostanie zapewniony udział m.in.: przedstawicieli organizacji pozarządowych reprezentujących grupy zagrożone dyskryminacją.

Zasada partnerstwa na etapie monitorowania i ewaluacji zostanie uwzględniona m.in. poprzez zapewnienie dostępu do informacji o postępach realizacji Programu oraz udział w dyskusji nad rezultatami ewaluacji, podczas której będą omawiane wyniki badań.

Mając na względzie zasadę partnerstwa, w programie przewidziano udział partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w realizacji zadań z obszaru zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego. Zakłada się więc, że środki w wysokości 9 490 521 EUR w ramach programu zostaną przeznaczone na wsparcie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w ramach działań zaplanowanych do realizacji w CS 4b), 4h), 4i), 4j), 4f), 4k).

7. Komunikacja i widoczność

Komunikacja na temat programu to informowanie o jego ofercie, rezultatach projektów (w tym oczekiwanych), korzyściach jakie przynoszą dla obywateli oraz wpływie polityki spójności i FE na rozwój kraju i UE. Komunikacja programu wiąże efekty realizowanych projektów z celami polityki spójności i wartościami, które są tożsame z celami i strategiami UE. W komunikacji akcentowane będą odpowiednie strategie UE podkreślając wkład projektów w ich realizację. Komunikacja wynika także z potrzeby zachowania transparentności wydatków z budżetu UE. Celem niniejszych działań jest budowanie świadomości społeczeństwa o możliwościach jakie stwarzają FE korzyściach i wspólnych dla UE wartościach leżących u podstaw wszystkich realizowanych w ramach programu projektów.

Informowanie stanowi element krajowego systemu komunikacji marki Fundusze Europejskie. Działania komunikacyjne prowadzone są przez IZ, IP, IW oraz IK UP we współpracy z instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami społeczno-gospodarczymi i beneficjentami. W celu uniknięcia podwójnych standardów komunikacji oprócz instytucji zaangażowanych w realizację Programu w działania komunikacyjne zaangażowane będą też inne władze publiczne, jeśli są one właściwe terytorialnie lub rzeczowo dla danej inwestycji finansowanej z Programu.

Szczegóły założeń przedstawionych w tym rozdziale znajdują się w Strategii komunikacji programu.

Cele

Działania komunikacyjne realizują cele określone w Strategii:

- aktywizacja do sięgania po FE
- wsparcie w realizacji projektów
- zapewnienie wysokiej świadomości i akceptacji nt. działań rozwojowych w regionie realizowanych z udziałem FE, korzyści z nich wynikających, wartości obowiązujących w całej UE, zasad horyzontalnych (w tym zasady niedyskryminacji), a także znaczenia przynależności i roli regionu w kształtowaniu przyszłości UE.

Działania prowadzone są wyłącznie w obszarze FE w zakresie ww. celów, z wyłączeniem działań mających inny zakres np. promowania instytucji lub osób i działań o charakterze politycznym.

Działania komunikacyjne dopasowane są do potrzeb i oczekiwań konkretnych grup.

Grupy docelowe

- potencjalni beneficjenci
- beneficjenci
- społeczeństwo regionu, w tym odbiorcy efektów wsparcia z FE, osoby o niskim poziomie wiedzy o FE, seniorzy i os. młode

Konkretne grupy priorytetowe uwzględniające specyfikę programu znajdują się w ww. Strategii.

Kanały komunikacji

Kanały i narzędzia komunikacji będą dobierane do grupy docelowej i będą wynikały z analizy bieżących trendów konsumpcji mediów.

Planowane działania będą obejmować wszystkie grupy docelowe, a wybór konkretnych kanałów i narzędzi będzie powiązany z wyznaczonymi celami. Priorytetowe kanały to m.in.:

- media o szerokim zasięgu
- media społecznościowe
- wydarzenia informacyjne i promocyjne

- reklama zewnętrzna
- publikacje i materiały audio-video
- portal FE –platforma internetowa dla wszystkich programów
- serwis internetowy Programu
- sieć PIFE

Duży nacisk położony będzie na wykorzystanie potencjału komunikacyjnego beneficjentów, zaangażowanie ich w działania komunikacyjne, a także w rolę ambasadorów marki FE. Aby ich wesprzeć w promocji projektów i w przekazywaniu wiedzy o UE, opracowano m.in. dedykowany przewodnik (zawierający informacje o polityce spójności, wartościach i korzyściach płynących z członkostwa w UE) i wzory grafik. Odpowiednia komunikacja będzie mieć zastosowanie do całych schematów pomocowych, wiązek projektów, a operacje strategiczne podlegać będą specjalnym działaniom promocyjnym. Obowiązki informacyjno-promocyjne beneficjentów będą załącznikiem do umowy.

Budżet

Szacunkowy budżet na działania komunikacyjne IZ i IP wynosi min. 3 136 791 7 152 817 euro, w tym 2 666 272 6 079 895 euro wsparcia z EFRR i EFS+ (0,25% alokacji programu). Kwoty w podziale na grupy docelowe i cele określone są w rocznych planach.

Budżet jest wstępnie podzielony na 3 cele:

1. 35% (potencjalni beneficjenci)
2. 10% (beneficjenci)
3. 55% (społeczeństwo regionu)

Szacunkowy udział kwot w poszczególnych latach wynosi: 2021 r. 0%, 2022 r. 0 %, 2023 r. 7%, 2024 r. 14%, 2025 r. 15%, 2026 r. 15%, 2027 r. 17%, 2028 r. 17%, 2029 r. 15%.

Monitoring i ewaluacja

Działania komunikacyjne podlegają ewaluacji i monitoringowi pod kątem ich jakości, trafności w realizacji celów komunikacyjnych i skuteczności w dotarciu do grup docelowych (m.in. badania ankietowe/jakościowe, analizy użyteczności).

Ewaluacja strategiczna obejmuje systematyczne monitorowanie osiągania założonych celów i wskaźników Strategii. Dodatkowo realizowane jest regularne badanie społeczeństwa pod kątem oceny wiedzy i świadomości oraz rozpoznawalności FE i dostarczenia rekomendacji dla prowadzonych działań.

Monitoringowi i ocenie podlega szereg wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania (przy określeniu wb. na 2022 r.), w tym m.in.:

1. Odsetek respondentów dostrzegających wpływ FE na rozwój regionu (wb. 92%)
2. Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w regionie (wb. 45%)
3. Odsetek mieszkańców regionu uważających, że osobiście korzystają z FE (wb. 70%)

Ocena działań komunikacyjnych będzie podstawą do planowania kolejnych w tym obszarze i podejmowania ewentualnych działań naprawczych.

8. Stosowanie stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami**Stosowanie stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami**

Planowane zastosowanie art. 94 i 95 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów	TAK	NIE
Od momentu przyjęcia, program będzie wykorzystywał refundację wkładu Unii w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe w ramach priorytetu zgodnie z art. 94 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (jeśli tak, proszę wypełnić aneks 1)	☐	☒
Od momentu przyjęcia, program będzie wykorzystywał refundację wkładu Unii w oparciu o finansowanie niepowiązane z kosztami zgodnie z art. 95 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (jeśli tak, proszę wypełnić aneks 2)	☐	☒

Załączniki do Programu

- Aneks 1 – nie dotyczy Wkład Unii w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe
- Aneks 2 – nie dotyczy Wkład Unii w oparciu o finansowanie niepowiązane z kosztami
- Aneks 3 – Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem
- Aneks 4 – Uzupełnienie do Strategii programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz działania podejmowane w ramach polityki
- Aneks 5 – Tabela 12: Warunki podstawowe
- Aneks 6 – Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027